Rowland Davies

1819

LITURGIA,

SEU LIBER

Boyle Davies

PRECUM COMMUNIUM,

Et Administrationis

his Book

SACRAMENTORUM,

1781 Aliorumque York

Rituum atque Ceremoniarum *Ecclesiæ*,

JUXTA USUM

Rowland Davies

ECCLESIÆ ANGLICANÆ:

Unà cum

his Book

PSALTERIO

1816 SEU York

PSALMIS DAVIDIS,

Eâ Punctatione distinctis, quâ Cantari aut Recitari debent in *ECCLESIIS*.

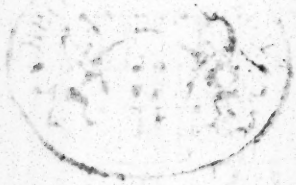
Itemque

Forma & Modus Faciendi, Ordinandi & Consecrandi *Episcopos*, *Presbyteros*, *Diaconos*.

LONDINI,

Excudit *Rogerus Nortonus*, Regius in *Latinis*, *Græcis* & *Hebraicis* Typographus, 1669.

ROWLAND DAVIES.

Sereniſſimo Potentiſſimoque Monarchæ

CAROLO II.

DEI GRATIA,

Magnæ *Britanniæ*, *Franciæ* & *Hiberniæ* Regi;

FIDEI DEFENSORI.

Domine, Regum Auguſtiſſime atque Clementiſſime.

QUANTA *felicitas populis tuis, qua patet Magnæ* Britanniæ *imperium, contigerit ex quo in Regna tua, Deo Duce, rediiſti, norunt quotquot quibus quantiſque Calamitatibus, ſæviente Perduellium Tyrannide, preſſi fuerint, non ignorant. Certè effati illius Divini,* Rex qui in ſolio ſuo ſedet, diſſipat omne malum intuitu ſuo; *itemque iſtius,* In hilaritate vultûs Regis, vita, & clementia ejus quaſi imber ſerotinus, *veritas nunquam clariùs apparuit. Belli pluſquam civilis incendium extinxiſti; Immanem Tyrannidem profligaſti; horrendam rerum omnium Divinarum atque humanarum Confuſionem ſuſtuliſti; Libertatem, Leges, ſuum cuique, Pacem, Eccleſiam, Religionem, reſtituiſti; Et quod effati illius Divini veritatem luculentiſſimè demonſtrat, ea omnia, non vi & armis, non effuſo civium ſanguine, non hoſtium internecione, ſed ſola Sacræ tuæ Majeſtatis præſentiâ, ſolo intuitu Regio præſtitiſti, victoriâ ſine cæde victoriâ. Fortitudinem Conſtantiamque tu-*

am in Adversis mirati sumus; Moderationem & Clementiam in Prosperis stupemus, non capimus. Scilicet Reges Dii sunt, Deumque qui eos Deorum nomine dignatus est, nullâ re magis imitantur, quam clementiâ. Per illum Reges regnant; per illum unum amissa Regna recepisti; ut nemo Regum omnium Rex DEI GRATIA, *quàm Majestas tua, potiori jure dici queat. Oportebat itaque Deum illum Optimum Maximum, qui tanta in te beneficia, manu quasi de Cœlo ostentata cumulavit, eorum omnium authorem ritu solenni celebrare, & grato animo venerari. Id verò quantum humana fert tenuitas (Reges enim ut ut Dii nuncupentur & Dei Vices gerant, homines sunt) à tuâ Majestate præstitum est, Restituto Publico Numinis Cultu, Sacrâ nempe illâ Liturgiâ postliminio reductâ, (addito etiam peculiari Officio Eucharistico pro felici Majestatis Tuæ ad Tuos Reditu) quam pii Religionis apud nos Avorum nostrorum ætate, Emendatores, Sancti Martyres & Confessores Christi, ad normam Verbi Divini & primævæ Christianorum Pietatis exactam olim concinnarunt; quamque S. Ecclesia* Anglicana *exinde ad usque nefandam Perduellium conjurationem adversus Augustissimum Majestatis tuæ Parentem æternâ memoriâ dignum Principem, ingenti cum fructu fidelium constanter usurpaverat. Eam enim Rebelles Schismatici non minus in Deum ipsum impii, quam in Regem optimum injurii, ex Ecclesia ausu Sacrilego eliminaverant. Num verò ejusmodi sit, ut repudiari & obliterari debuerit aut jure potuerit abs hominibus Christianam religionem præ se ferentibus judicet orbis Christianus, cui jam denuo ponitur ob oculos idiomate Doctis omnibus Familiari. Mihi certè dubium non est, si omnes Ecclesiæ quæ Christum generis humani Redemptorem profitentur, in unam eandemque S. Liturgiæ Formam consentirent (quod optandum) quin hæc nostra reliquæ omnes quæ apud varias Ecclesias in usu sunt, multis suffragiis vinceret, ut sola deinceps ubique obtineret, siquæ apud illas valerent cum puriore venerandaque antiquitate Conformitas & aurea inter extrema mediocritas.*

ea enim ipsi Pontificii nihil desiderare, in ea nihil culpare Reformati cujuscunque Confessionis, jure possunt, adeo est à partium studio aliena; adeo ad accendendum zelum erga Deum, & charitatem erga Proximum; adeo ad humilitatem & delictorum pœnitentiam ingenerandam apta nata; adeo denique ad genuinam Christianæ pietatis indolem, quæ nec nimio Ceremoniarum apparatu obrui, nec omni earum adminiculo, modò absit superstitio, prorsus destitui debet, hinc illinc attemperata. Exaudiat Deus, ad cujus gloriam, præstantissimam hanc Liturgiam S. Ecclesiæ Anglicanæ, *ringentibus licet Schismaticis, Rex Serenissime, redditam voluisti, (unde merito Augustissimo Nomini Tuo nuncupatur hæc Latina illius Versio) Orationes quæ ex eâ, uno ore unoque animo Fidelium, quasi juge sacrificium pro Majestate tuâ quotidie offeruntur, ut Clementiâ, Justitiâ, Pietate, cæterisque Christianis Regiisque virtutibus, nomen immortale adeptus in terrâ, serius in cœlum redeas, Coronâ immarcescibili gaudiisque sempiternis fruiturus. Quæ Majestati tuæ apprecatur ex animo,*

Domine, Regum Augustissime atque Clementissime,

Subditorum ac Famulorum

Humillimus atque

Observantissimus

J. D. Editor.

Statutum

Statutum pro Uniformitate Precum Communium, Cultuſque in Eccleſiâ, atque Adminiſtrationis Sacramentorum, Anno Primo Eliz.

QUandoquidem eo tempore quo obiit Supremus Dominus noſter *Edvardus* Rex Sextus, Uniformis ordo Cultus Publici, Precum, Adminiſtrationis Sacramentorum, Rituum & Ceremoniarum obtinuit in Eccleſiâ Anglicanâ; qui quidem prodiit unico volumine quod inſcribitur, *Liber Precum Communium, & Adminiſtrationis Sacramentorum, aliorumque Rituum & Ceremoniarum in Eccleſiâ Anglicanâ;* authoritate Parlamenti quod annis 5. & 6. Regni ejuſdem Supremi Domini noſtri *Edvardi* Regis ſexti, habitum eſt, munitus, vi decreti, cujus titulus, *Statutum pro Uniformitate Precum Communium & Adminiſtrationis Sacramentorum*; quod quidem abrogatum atque reſciſſum fuit Decreto Parlamenti, an. 1. Regni Supremæ Dominæ noſtræ *Mariæ* Reginæ; unde gloria Deo debita, multum imminuta eſt; eorumque animi qui Veritatem Chriſtianæ Religionis profitentur, admodum dejecti ſunt.

His de cauſis Decretum eſt Authoritate hujuſce Parlamenti quod prædictum abrogativum Statutum & ſingula in eo contenta, quæ quidem referuntur ad eundem librum & cultum, Adminiſtrationem Sacramentorum, Ritus & Ceremonias, eo libro contentas aut præſcriptas, reſciſſa erunt, nulliuſque prorſus virtutis à Feſto Natalis S. *Johan. Baptiſtæ* proximè futuro & deinceps: Quodque præfatus liber cum ordine Cultus, & Adminiſtrationis Sacramentorum, Rituum & Ceremoniarum, cum alterationibus & additionibus in eum inſertis & per hoc Statutum præſcriptis, à prædicto Feſto Natalis S. *Johannis* Baptiſtæ & deinceps, obtinebit, plenariumque effectum ſortietur juxta tenorem & effectum hujuſce Statuti: nihil quod in prædicto Abrogativo Statuto contineatur, quicquam obſtante.

Ad hæc Decretum eſto à Reginæ Majeſtate Aſſentientibus Proceribus & Plebe in hoc Parlamento congregatis, & illius authoritate, quod omnes & ſinguli omnium & ſingularum tum Cathedralium, tum Parochialium Eccleſiarum, aut alius cujuſcunque loci intra hoc Regnum *Angliæ, Walliam*, & illius limites, aut alias Reginæ ditiones, Miniſtri, à Feſto Natalis S. *Johan.* Baptiſtæ proximè futuro, ac deinceps, Matutinas & Veſpertinas Preces, celebrationem cœnæ Domini & utriuſque Sacramenti Adminiſtrationem, aliaſque omnes ſuas Communes ac Publicas Preces recitare & uſurpare tenebuntur juxta Ordinem &

formam prædicti libri authoritate Parlamenti prædicti An. 5. & 6. Regni *Edvardi* Sexti, ſic muniti ; cum unicâ alteratione ſeu additione quarundam Lectionum prælegendarum ſingulis Dominicis per totum annum, & mutatâ & emendatâ Litaniæ formâ, & adjectis duabus tantummodo ſententiis, dum Sacramentum Communicantibus porrigitur recitandis, nullâ autem aliâ præterea neque alio modo. Et quod ſiquis Rector, Vicarius, aut alius quicunque Miniſter, qui debet aut deberet cantare aut recitare Communes Preces quarum mentio fit in prædicto libro ; aut Sacramenta adminiſtrare à Feſto Natalis S. *Johan.* Baptiſtæ proximè futuro & deinceps, noluerit prædictas Communes Preces uſurpare, aut Sacramenta adminiſtrare, in ea Cathedrali, aut Parochiali Eccleſiâ aut aliis locis, in quibus ea adminiſtrare deberet; juxta ordinem ac formam prædicti libri ; aut ſiquis ex propoſito aut in eo pergens animo obſtinato uſurpaverit alium Ritum, Ceremoniam, Ordinem, Formam aut Modum celebrandæ Cœnæ Domini publicè aut privatim, aut Matutinas & Veſpertinas Preces, Adminiſtrationem Sacramentorum aut alias Preces Publicas, præter eas quæ præſcriptæ ſunt & editæ in dicto libro, [*per Communes Preces in hoc Statuto ubicunque earum mentio occurrit, intelliguntur Preces quæ fiunt ut iis alii interſint eaſque audiant ſeu in Eccleſiis publicis ſeu privatis Sacellis, aut Oratoriis, vulgo dictæ Sacra ſeu Divina Officia*] aut pro concione aut alio modo declaraverit aut locutus fuerit quidpiam quo derogetur prædicto libro aut corrumpatur, aut res ulla in eo contenta aut quævis illius pars, atque illius delicti reus ritè peractus fuerit juxta Leges hujuſce Regni ex judicio Duodecim, aut ex ipſius confeſſione, aut ex manifeſtâ evidentiâ facti ; in pœnam primi illius delicti amittet reditus omnium beneficiorum aut promotionum ſpiritualium annum integri eam convictionem proximè ſequentis ; qui quidem Reginæ ejuſque hæredum & ſucceſſorum Fiſco addicentur: quodque etiam qui ſic reus peractus fuerit in ulteriorem delicti ſui pœnam per ſex menſes carcere detinebitur abſque ſponſione aut fidejuſſione quacunque. Si quis autem qui jam ſemel hac in parte reus peractus fuerit, poſt primam convictionem in ſimilem culpam rurſus inciderit, ejuſque, legitimè judicio quemadmodum ſupradictum eſt, reus peractus fuerit, tum in ſecundi delicti pœnam in carcerem conjicietur, eoque detinebitur per annum integrum ; quodque ob idem delictum ſpoliabitur ipſo facto omnibus & ſingulis ſpiritualibus ſuis promotionibus: Et quod licebit omnibus Patronis & Donatoribus omnium & ſingularum illarum ſpiritualium promotionum aut illarum cujuſcunque, ad eam præſentare aut eandem conferre perinde ac ſi perſona vel perſonæ ſic delinquentes obiiſſent: & quod ſiquis qui bis modo ſupradicto reus peractus fuerit tertiâ vice circa præmiſſas deliquerit, ejusque delicti modo ſupradicto legitimè convictus fuerit tertiâ vice, privabitur ipſo facto omnibus ſuis ſpiritualibus promotionibus, & præterea carceris pœnam per totam vitam ſubibit. Si is autem qui deliquerit & convictus fuerit modo ſu-

pradicto

radicto circa ullam præmiſſarum, nullo beneficio aut ſpirituali promotione gaudeat, tum ſic delinquens ſicque convictus in pœnam primi delicti in carcerem conjicietur, eoque detinebitur per annum integrum convictionem illius proximè ſequentem abſque ſponſione aut fidejuſſione quacunque; & ſiquis qui omni ſpirituali promotione careat, poſt primam convictionem rurſus ulla in re deliquerit circa præmiſſas & modo ſupradicto delicti legitimè convictus fuerit; tum ille in pœnam ſecundi delicti in carcerem conjectus eo per totam vitam detinebitur.

Præterea conſtitutum decretumque eſt authoritate ſupradictâ, quod ſiquis poſt prædictum Feſtum Natalis Sancti *Johannis* Baptiſtæ proximè futurum in ullis hiſtrionicis aliiſve ludis, cantionibus, rythmis, aut aliâ voce publicâ quidquam declaraverit aut locutus fuerit, quo liber ille corrumpatur aut ulla res in eo contenta, aut illius pars aliqua, aut quo ei derogetur, aut contemptus concilietur; aut ſi opere, facto aut interminatione publicâ Rectorem ullum, Vicarium aut alium Miniſtrum coegerit aut, quocunque modo procuraverit, ut in ullâ Cathedrali aut Parochiali Eccleſiâ, aut Sacello, aut ullo alio loco cantet aut recitet ullas Communes aut Publicas Preces, aut ut Adminiſtret ullum Sacramentum aliter aut ullo alio modo aut formâ quàm quæ præſcribitur, aut eum ſic facientem protexerit; aut qui ullâ ſupradictâ viâ ac ratione Rectorem, Vicarium aut alium Miniſtrum in ullâ Cathedrali aut Parochiali Eccleſiâ, aut Sacello, aut alio quocunque loco illegitimè interturbaverit, aut impediverit ne Communes ac Publicas Preces cantet aut recitet, aut Sacramenta aut eorum alterutrum adminiſtret juxta modum & Formam in dicto libro expreſſam, tum quicunque ejus rei modo ſupradicto legitimè reus peractus fuerit, Reginæ Supremæ Dominæ noſtræ illiſque Hæredibus ac Succeſſoribus in pœnam primi hujuſce delicti pendet centum Marcas: & ſiquis, qui ſemel ejuſmodi delicti reus peractus fuerit, in ullum delictorum poſtremo loco memoratorum rurſus inciderit, ejuſque modo prædicto legitimè convictus fuerit, tum ſic delinquens, ſicque convictus, Reginæ Supremæ Dominæ noſtræ, illiuſque Hæredibus ac Succeſſoribus in pœnam ſecundi delicti pendet Quadringentas Marcas: Quod ſiquis qui bis modo ſupradicto ullius delicti convictus fuerit, circa poſtremo loco memorata delicta, tertiâ vice deliquerit, ejuſque modo ſupradicto fuerit reus peractus, tum ſic delinquens ſicque convictus in pœnam tertii delicti amittet Reginæ Supremæ Dominæ noſtræ omnia bona ſua mobilia & immobilia, & in carcerem conjectus per totam vitam eo detinebitur. Siquis autem qui ob primum delictum circa præmiſſas, modo ſupradicto convictus fuerit, ſummam virtute convictionis ſolvendam non pependerit, eo modo ac formâ quibus tenebitur debet, intra ſex ſeptimanas illius convictionem proximè

ſequentes ; tum quicunque ſic convictus & qui ſic non pependerit, in pœnam primi illius delicti, vice mulctæ, per ſex menſes carcere detinebitur abſque ſponſione aut fidejuſſione quacunque : Et ſiquis, qui ob ſecundum delictum circa præmiſſas, modo ſupradicto convictus fuerit, ſummam virtute illius convictionis necnon vi hujuſce Statuti ſolvendam non pependerit, eo modo ac formâ quibus pendi debet, intra ſex ſeptimanas ipſius ſecundam convictionem proximè ſequentes, tum quicunque ſic convictus fuerit & qui ſic non pependerit, in pœnam ſecundi delicti, vice dictæ mulctæ, in carcerem conjectus eo per annum integrum detinebitur, abſque ullâ ſponſione aut fidejuſſione quacunque. Et quod à dicto Nativitatis S. *Johan.* Baptiſtæ feſto proximè ſequent ac deinceps, omnes & ſinguli hujuſce Regni aut aliûs cujuſcunque regionis intra Regiæ Majeſtatis ditiones incolæ diligentem ac fidelem dabunt operam (niſi legitimam ac rationi conſentaneam abſentiæ ſuæ cauſam habuerint) ut ſe conferant quiſque in ſuam Eccleſiam Parochialem aut conſuetum Sacellum, aut impedimento legitimo prohibente, in alium locum conſuetum, in quo Preces Communes & ejuſmodi cultus numinis peraguntur, quo tempore ſic prohibebuntur, ſingulis diebus Dominicis & aliis ex inſtituto & uſu Feſtis diebus; ibidemq; maneant cum eâ cum qui par eſt, decentiâ ac gravitate, dum aut recitantur Preces Communes, aut habetur ſacra Concio, aut pars alia Cultus numinis ibi celebranda aut adminiſtranda, peragitur ; ſub pœnâ tum cenſuræ Eccleſiaſticæ, tum mulctæ duodecim denariorum à quolibet hac in parte delinquente ſolvendorum. Quam quidem ſummam ipſi ejus Parochiæ in quâ ejuſmodi delictum fuerit, Oeconomi in uſum tantum ejuſdem Parochiæ procurabunt ex bonorum mobilium prædiorum ac ædium ejus qui hac in parte deliquerit, ſequeſtratione ac diſtractione.

Quo autem iſta debitæ executioni mandentur, Excellentiſſima Reginæ Majeſtas, Domini Temporales atque Plebs univerſa in hoc Parlamento coacti, in Dei nomine Archiepiſcopos, Epiſcopos, alioſque Ordinarios ſeriò atque enixè obteſtantur, iiſque præcipiunt ut omnem operam pro viribus adhibeant quiſque intra ſuam Diœceſim ac diſtrictum ut debitè ac ſincerè obſerventur, prout rationem omnium malorum a plagarum quibus juſtè Deus populum ſuum ob neglectam bonam ade atque ſalutarem legem, affecerit, coram ipſo Deo reddituri ſun Atque ut authoritate ſufficienti, hac in parte muniantur, Authorita prædictâ Decretum eſto, quod omnes & ſinguli Archiepiſcopi, Epiſcopi, & omnes alii eorum officiarii Eccleſiaſticâ Juriſdictione gaudent tam in locis exemptis quam non exemptis intra eorum Diœceſes plenam poteſtatem atque authoritatem vi hujuſce Statuti habebunt Reformandi, Corrigendi ac Cenſuris Eccleſiaſticis ſubjiciendi omnes & ſingulos quotquot intra eorum Juriſdictionem aut Diœceſin, poſt prædictum Nativitatis S. *Johan.* Baptiſtæ Feſtum proximè ſequuturum contra hocce Decretum ac Statutum deliquerint; aliâ quacunque Lege Statuto, Privilegio, Libertate, aut Cautione antehac in contrarium adhibitis, aut permiſſis nihil quicquam obſtantibus.

Atqu

Atque prædictâ authoritate Decretum Statutumque esto, quod omnes & singuli Judices, quos vocant de *Oyer & Determiner*, vel Judices de *Assize*, pro tribunali sedentes, potestatem & authoritatem habebunt inquirendi, audiendi & determinandi omnia cujuscunque generis delicta quæ admittentur aut perpetrabuntur contra ullum Articulum in hoc Decreto contentum, intra limites ipsis concessæ Commissionis, & processum faciendi pro executione eorundem juxta formulam juris procedendi in debitis pœnis illis infligendis; prout fas est ipsis facere contra quemcunque qui coram ipsis alicujus delicti postuletur, aut criminis legitimo judicio reus peractus sit. Cautum verò semper sit atque prædictâ authoritate decretum, quod omnibus & singulis Archiepiscopis atque Episcopis fas erit, quotiescunque prout ipsis visum fuerit, vi hujusce Statuti prædictis Judicibus de *Oyer & Determiner*, aut de *Assize* publicè in quocunque loco intra Diœcesin pro tribunali sedentibus assidere, iisque sociam operam commodare, ad inquirendum, audiendum ac determinandum delicta supra memorata.

Cautum quoque esto atque prædictâ authoritate Decretum, quod Sacrorum prædictorum libri propriis Parochianorum cujusvis Parochiæ & Ecclesiæ Cathedralis sumptibus comparabuntur ante dictum Festum Nativitatis S. *Johan.* Baptistæ proximè sequuturum; & quod quælibet Parochia & Ecclesia Cathedralis aut alia loca, quæ dictos libros sibi comparaverint ante dictum Nativitatis S. *Johan.* Baptistæ Festum, intra tres septimanas post prædictos libros comparatos proximè sequentes, Sacra prædicta usurpabunt, eaque usu quotidiano celebrabunt juxta hocce Statutum. Insuper prædictâ authoritate Decretum esto neminem unquam posthac in jus vocatum ac criminis postulatum fore, aut ullam molestiam passurum ob ulla delicta supra memorata, in posterum contra hoc Statutum admittenda aut patranda, nisi sic delinquens eo nomine postulatus fuerit in generali Sessione proximè futurâ coram memoratis Judicibus de *Oyer* & *Determiner* aut Judicibus de *Assize*, post quodcunque delictum admissum aut patratum contra tenorem hujusce Statuti.

Cautum semper, Decretumque atque Statutum esto prædictâ authoritate, quod omnes & singuli Parlamenti Proceres pro tertio delicto superius memorato, à suis Paribus judicabuntur. Cautum etiam, Decretumque atque Statutum esto prædictâ authoritate, Quod Prætor *Londinensis*, aliique omnes Prætores, Balivi, atque alii Magistratus præcipui omnium ac singularum civitatum, municipiorum ac urbium corporatarum, quas vocant intra hoc Regnum, *Walliam* & illius *Marchias* seu limites, in quas se conferre non consueverunt Judices de *Assize*, plenam potestatem atque authoritatem habebunt virtute hujusce Statuti, quotannis inquirendi, audiendi, ac finiendi omnia ac singula delicta supra memorata, intra duas septimanas à Festis *Paschatis* & Sancti *Michaelis* Archangeli proximè sequentes, eo modo eâque formâ quibus solent Judices *de Assize*, & *de Oyer & Determiner*.

Cautum semper, Decretumque atque Statutum esto authoritate

prædictâ, quod omnes Archiepiſcopi, & Epiſcopi, & ſinguli eorum Cancellarii, Commiſſarii, Archidiaconi, aliique Ordinarii quotquot gaudent peculiari Juriſdictione, plenam poteſtatem & authoritatem habebunt virtute hujuſce Statuti, tam inquirendi in ſuis Viſitationibus Synodis, & alibi intra Juriſdictionem ſuam alio quovis tempore, & loco; admittendi Accuſationes & Informationes omnium & ſingularum rerum ſupra memoratarum, quotquot evenerint atque admiſſæ & perpetratæ fuerint, intra limites eorum Juriſdictionis & authoritatis quàm eas puniendi, admonitione, excommunicatione, ſequeſtratione aut deprivatione, aliiſque cenſuris & proceſſibus, eâdem formâ qua antea conſuevit in ſimilibus caſibus juxta Reginæ Leges Eccleſiaſticas.

Cautum ſemper atque Statutum eſto, ut quiſquis in præmiſſis delinquerit, atque ob delictum Ordinarii cenſuram primùm ſubierit, cenſuræque teſtimonium ejuſdem Ordinarii manu munitum habuerit, non amplius ejuſdem delicti reus peragetur coram Judicibus: Et ſimiliter ſi ei pœna ob delictum à Judicibus primùm irrogata fuerit, non amplius ob idem delictum ab Ordinario cenſuræ ſubjicietur. Nihil, quod in hoc Statuto contineatur, quicquam obſtante.

Cautum ſemper, atque Decretum eſto, Quod eadem Eccleſiæ ejuſque Miniſtrorum ornamenta, quæ authoritate Parlamenti habiti anno ſecundo Regni *Edvardi* Regis Sexti uſu recepta erant in hac Eccleſiâ *Anglicanâ*, retinebuntur & uſurpabuntur, donec alia ratio hac in parte inita fuerit Regiæ Majeſtatis authoritate, Reginæ Commiſſariis ad cauſas Eccleſiaſticas, Magni *Angliæ* Sigilli authoritate munitis, aut hujuſce Regni Metropolitano in conſilium adhibitis: Atque etiam, quod ſi aliquis contemptus, aut quid contra debitam reverentiam circa Ceremonias, aut alios Eccleſiæ Ritus, Regularum in hoc libro poſitarum abuſu, acciderit, fas erit Reginæ iiſdem Commiſſariis aut Metropolitano in conſilium adhibitis, eas inſuper Ceremonias aut Ritus inſtituere atque edicere quæ ad incrementum gloriæ Dei, ad Eccleſiæ ædificationem, & ad ſanctorum Chriſti Myſteriorum & Sacramentorum debitam reverentiam maximè conducibiles fuerint.

Denique Decretum eſto authoritate prædictâ, quod omnes Leges Statuta, & Ordinationes in quibus, aut quarum authoritate, ullus alius cultus, Sacramentorum Adminiſtratio, aut Preces Publicæ, limitantur, conſtituuntur aut eduntur in uſum publicum intra hoc Regnum aut alias Reginæ ditiones, abhinc abrogabuntur & fient plenè irrita.

Statutum pro Uniformitate Precum Communium, & Administrationis Sacramentorum, aliorumque Rituum atque Ceremoniarum: & pro constituendâ Formâ Faciendi, Ordinandi & Consecrandi Episcopos, Presbyteros & Diaconos in Ecclesiâ Anglicanâ.

XIV. *CAROL.* II.

QUandoquidem anno primo *Elizabethæ* Reginæ Uniformis ordo cultûs Publici & Precum, & Administrationis Sacramentorum, Rituum & Ceremoniarum in Ecclesiâ *Anglicanâ* obtinuit, isque Verbo Dei atque Ecclesiæ Primitivæ Usui consentaneus, Reverendis Episcopis & Clero compositus, in uno libro editus, cui titulus, *Liber Precum Communium & Administrationis Sacramentorum, aliorumque Rituum atque Ceremoniarum in Ecclesiâ* Anglicanâ, usui publico commendatus Parlamenti anno primo Regni jam memoratæ Reginæ habiti Decreto, cui Titulus, *Statutum pro Uniformitate Precum Communium, & Cultûs in Ecclesiâ, & Administrationis Sacramentorum,* piis omnibus quotquot Christianis moribus delectantur suavis admodum, atque utilissimus Statui hujusce Regni, in quod misericordia, Favor atque Benedictio Dei Omnipotentis nullâ ratione latius atque uberius effunduntur, quàm fusis ad Deum Publicis Precibus, debito Sacramentorum usu, & frequente Evangelii prædicatione, quæ cum Auditorum devotione excipiatur: Quæ cum ita sint nihilominus magens hominum numerus in variis hujusce Regni partibus, qui pravis defectibus indulgentes, in ignorantiâ vitam transigentes, & procul amoto Dei timore, obstinato Schismaticoque animo absunt ab Ecclesiis Parochialibus & aliis locis Publicis in quibus habentur Preces Publicæ, administrantur Sacramenta, & Verbum Dei prædicatur, Dominicis isque diebus Festis, & in ea loca se conferre renuunt: Ac quandoquidem ingentia mala atque incommoda tempore nuperorum infelicium motuum magno ac scandaloso Ministrorum neglectu circa ordinem, ve Liturgiam eo modo quo supra editam ac præscriptam, acciderunt, multique in Factiones ac Schismata inducti sunt, unde Religio Reformata quam Ecclesia *Anglicana* profitetur, magnum detrimentum ac scandalum passa est, & periclitatæ sunt multorum animæ: Quæ mala atque incommoda ut præcidantur in posterum, ut Ecclesiæ pax firmetur, ut varii animorum morbi, temporum intemperie contracti quibus jam laborant, sedentur, Regia Majestas (juxta declarationem die *25 Octobris* promulgatam anno 1660.) multis Episcopis aliisque Theologis Commissionem suam magno *Angliæ* Sigillo munitam concessit, ut recenserent Librum Precum Publicarum, utque eas mutationes atque

Additiones præpararent, quæ ipsis proponendæ viderentur: & poste
Synodis Utriusque Provinciæ, *Cantuariensis* scilicet ac *Eboracensis*
Rege convocatis, & jam sedentibus, placuit Regiæ Majestati authori
tatem concedere ac mandare prædictarum Synodorum Præsidibus alii
que Episcopis & Clero in iisdem sedentibus, recensendi jam memoratum
librum Precum Publicarum, itemque librum & Formam atque Mo
dum Faciendi, ac Consecrandi Episcopos, Presbyteros ac Diaconos
& ut re maturè pensitatâ, ea mutarent atque adderent in utroque li
bro, quæ ipsis mutanda ac addenda viderentur; eaque in scriptis su
Majestati exhiberent, ut ab eâ approbarentur seu confirmarentur; e
quo tempore re accuratè ac maturè pensitatâ, prædicti Præsides, Epi
copi ac Clerus utriusque Provinciæ, prædictos libros pro demandat
sibi provinciâ recensuerunt, & quædam in iis immutarunt quæ in eos cen
sent inserenda, & novas quasdam Precationes certis quibusdam tempo
ribus ac pro datâ occasione usurpandas libro Liturgico addiderunt; ea
que omnia in scriptis Regiæ Majestati exhibuerunt in uno libro, cuju
titulus, *Liber Precum Communium & Administrationis Sacramento
rum, aliorumque Rituum atque Ceremoniarum Ecclesiæ, juxta usu
Ecclesiæ* Anglicanæ; *unà cum Psalterio seu Psalmis* Davidis, *eâ Pun
ctatione distinctis quâ Cantari aut Recitari debent in Ecclesiis. Itemqu
Forma & Modus Faciendi, Ordinandi & Consecrandi Episcopos, Pre
byteros, Diaconos.* Quæ cuncta à Regiâ Majestate post debitam consi
derationem approbata sunt & rata habita, & præsenti huic Parlamen
to commendata, ut prædictus liber Precum Communium, & Forma
Ordinandi & Consecrandi Episcopos, Presbyteros ac Diaconos, cum
mutationibus & additionibus quæ factæ & Regiæ Majestati exhibita
sunt à memoratis Synodis prout supra expositum est, sit liber ille quem
usurpare tenebuntur quotquot sacra celebrabunt in omnibus Cathedra
libus & Collegiatis Ecclesiis & Sacellis; atque in omnibus utriusqu
Academiæ Collegiorum & Hospitiorum Sacellis, & in *Etonensi* a
Wintoniensi Collegiis, & in omnibus Ecclesiis Parochialibus & Sacelli
intra hoc Regnum *Angliæ*, Principatum *Walliæ*, & Oppidum *Barwic*
ad *Tweedam*, & ab iis omnibus qui Faciunt aut Consecrant Episcopos
Presbyteros aut Diaconos, in ullo eorum locorum, sub iis sanctionibu
ac pœnis, quæ utrique Parlamenti consessui æquæ videbuntur. Jam
verò quoniam nihil est conducibilius ad firmandam hujusce gentis pacem
(quam boni omnes in votis habent) aut Religionis nostræ honorem
ejusque propagationem, quam universus consensus in celebrando De
omnipotentis cultu publico; atque ut quilibet intra hoc Regnum possi
plane perspectam habere Regulam quam sequi debet in Cultu Publico
Administratione Sacramentorum, aliorumque Rituum atque Ceremo
niarum Ecclesiæ *Anglicanæ*; Et Modum juxta quem, & à quibus Epi
copi, Presbyteri ac Diaconi fiunt, Ordinantur & Consecrantur, atqu
fieri, Ordinari ac Consecrari debent;

Decretum esto ab Excellentissimâ Majestate Regia, ex consilio
cum

um consensu Dominorum Spiritualium ac Temporalium, itemque universæ Plebis in hoc præsenti Parlamento congregatorum, illiusque authoritate, Quod omnes & singuli Ministri in quacunque Cathedrali, Collegiatâ aut Parochiali Ecclesiâ aut Sacello aut alio loco Cultus Publici intra hoc Regnum *Angliæ*, Principatum *Walliæ* & Oppidum *Barwick* ad *Tweedam*, tenebuntur recitare & usurpare Matutinas & Vespertinas Preces, utriusque Sacramenti celebrationem, & Administrationem, & reliquas omnes Publicas & Communes Preces eo ordine, eâque formâ quibus habentur in prædicto libro qui huic Statuto annexus subjungitur, cujusque titulus est, *Liber Precum Communium & Administrationis Sacramentorum, aliorumque Rituum atque Ceremoniarum Ecclesiæ, juxta usum Ecclesiæ* Anglicanæ; *unà cum Psalterio seu Psalmis* Davidis, *eâ Punctatione distinctis quâ Cantari aut Recitari debent in Ecclesiis*: *Itemque Forma & Modus Faciendi, Ordinandi & Consecrandi Episcopos, Presbyteros, Diaconos.* Quodque Preces Matutinæ ac Vespertinæ in eo contentæ qualibet die Dominicâ aliisque omnibus diebus, & datis occasionibus, temporibusque in eo præstitutis apertè, & solenni modo prælegentur ab omnibus, & singulis Ministris seu Curatis in unaquaque Ecclesia, Sacello aut alio loco Cultus Publici intra hoc Regnum *Angliæ* & loca superius memorata. Ut autem Uniformitas in publico Numinis cultu (quæ tam ardentibus votis expetitur) quantocius obtineat, insuper Decretum esto authoritate prædictâ quod quilibet Parochus, Vicarius aut alius quicunque qui jam gaudet ullo Ecclesiastico Beneficio aut Promotione, intra hoc Regnum *Angliæ* aut prædicta loca, in Ecclesiâ aut Sacello, aut loco Cultus Publici ad prædictum illius Beneficium aut Promotionem pertinente, Dominicâ quâdam aut Festo die aliquo ante Festum S. *Bartholomæi* quod futurum est anno 1662, apertè, publicè & solenniter recitabit Matutinas & Vespertinas Preces, per & juxta prædictum librum Precum Communium, recitandas horis præstitutis, & quod post ejusmodi illarum recitationem apertè, & publicè coram cœtu ibi congregato assensum & consensum suum haud fictum usui rerum omnium prædicto libro contentarum aut præscriptarum, in hæc verba non in alia, declarabit:

EGO A.B. hic Declaro assensum ac consensum meum haud fictum iis omnibus ac singulis quæ in libro, cui Titulus, *Liber Precum Communium & Administrationis Sacramentorum, aliorumque Rituum atque Ceremoniarum Ecclesiæ, juxta usum Ecclesiæ* Anglicanæ, *unà cum Psalterio seu Psalmis* David, *eâ Punctatione distinctis quâ Cantari aut Recitari debent in Ecclesiis*: *Itemque Forma ac Modus Consecrandi, Ordinandi ac Faciendi Episcopos, Presbyteros, Diaconos*, continentur aut juxta illum præscribuntur.

Et

Et quod omnes & ſinguli, qui (abſque legitimo impedimento ab Ordinario loci approbando) id præſtare neglexerint aut detractaverint intra tempus prædictum, aut (cum adfuerit ejuſmodi impedimentum) intra unius menſis ſpatium poſtquam remotum fuerit ejuſmodi impedimentum, omnibus ſuis Promotionibus Spiritualibus *ipſo facto* ſpoliabitur; Et quod ab eo tempore fas erit omnibus Patronis & Donatoribus omnium & ſingularum prædictarum Promotionum Spiritualium, aut ullius illarum, pro ſuo cuique jure ac Titulo, ad illas ſeu per collationem ſeu aliâ ratione præſentare; perinde ac ſi is aut ii qui ſic deliquerint aut neglexerint, diem ſuum obiiſſent.

Præterea Decretum eſto Authoritate prædictâ, quod quiſquis poſthac ad ullum Beneficium Eccleſiaſticum aut Promotionem ſeu collatione ſeu aliâ quâcunque ratione Præſentabitur, & in illud inductus fuerit, intra hocce Regnum *Angliæ* & loca ſuperius memorata, in Eccleſiâ, Sacello, aut loco Cultûs Publici ad prædictum illius Beneficium ſeu Promotionem pertinente, intra duos menſes proximè ſequuturos poſtquam actualem poſſeſſionem prædicti Eccleſiaſtici Beneficii ſeu Promotionis adeptus fuerit, aliquâ die Dominicâ, apertè, publicè & ſolenniter recitabit Matutinas & Veſpertinas Preces, juxta prædictum Librum Precum Communium recitandas, horis per & juxta illum præſtitutis; Et poſt ejuſmodi illarum recitationem, apertè, & publicè coram cœtu ibidem congregato declarabit aſſenſum & conſenſum ſuum haud fictum uſui rerum omnium inibi contentarum & præſcriptarum juxta formulam ſupra conſtitutam; Et quod omnes & ſinguli, qui (abſque aliquo legitimo impedimento ab Ordinario loci approbando) id præſtare neglexerint aut detrectaverint intra prædictum tempus, aut (ſi adfuerit ejuſmodi impedimentum) intra unius menſis ſpatium, poſtquam remotum fuerit ejuſmodi impedimentum, omnibus prædictis Eccleſiaſticis Beneficiis & Promotionibus ipſo facto ſpoliabitur; Et quod ab eo tempore fas erit omnibus Patronis & Donatoribus omnium & ſingulorum prædictorum Eccleſiaſticorum Beneficiorum, & Promotionum, aut ullius eorum (pro ſuis cuique Juribus & Titulis) ſeu per collationem ſeu aliâ quâvis ratione ad ea præſentare, perinde ac ſi is iive qui ſic deliquerint aut neglexerint, diem ſuum obiiſſent.

Atque Decretum inſuper eſto authoritate prædictâ, quod in omnibus locis, in quibus proprius incumbens ſeu poſſeſſor cujuſcunque Rectoriæ, Vicariæ, aut Beneficii Curati, reſidet in proprio Beneficio & ſubſidiariâ alterius Miniſtri operâ utitur, Incumbens ipſe (nullo legitimo impedimento ab Ordinario loci approbando detentus) ſemel, ut minimum intra quemlibet menſem apertè & publicè recitabit Preces Communes & ſacra officia in prædicto libro & per prædictum librum præſcripta, & (ſi dabitur occaſio) adminiſtrabit utrumque Sacramentum, & alios Ritus Eccleſiæ, in Eccleſiâ Parochiali, aut Sacello ejuſdem Rectoriæ, Vicariæ aut Beneficii ad illam pertinente, eo ordine, modo, & formâ quæ in eodem libro & per eundem librum præſcribuntur, ſub pœnâ

mulctæ

mulctæ quinque librarum in usum illius Parochiæ, pro unoquoque delicto, si vel confitentem reum sese exhibuerit, aut si duorum testium jurejurando crimen probatum fuerit coram duobus Eirenarchis Comitatûs, Civitatis aut Municipii, ubi delictum admissum fuerit, (quod quidem jusjurandum deferendi potestas prædictis Eirenarchis hocce Statuto conceditur.) Et si prædicta mulcta soluta non fuerit intra decimum diem, tum sequestratione & distractione bonorum mobilium delinquentis, jussu & rescripto prædictorum Eirenarcharum, ab Ecclesiæ Oeconomis seu Pauperum ejusdem Parochiæ Curatoribus procurabitur; siquid autem ex distractione supererit, delinquenti restituetur.

Atque insuper Decretum esto authoritate prædictâ, quod quilibet Decanus, Canonicus & Præbendarius uniuscujusque Ecclesiæ Cathedralis aut Collegiatæ; & omnes Magistri & alii Præpositi, Socii, Sacellani, & Institutores cujuscunque Collegii, Studiosorum Hospitii, Gymnasii, aut Ptochotrophii aut qui in iis vivunt; & quivis Professor Publicus & Prælector in alterutrâ Academiâ, & in unoquoque Collegio alibi: Et omnis Rector, Vicarius, Minister qui subsidiariam Rectori aut Vicario commodat operam, Prælector, & alius quivis sacris ordinibus initiatus, & unusquisque Ludimagister qui Ludo literario seu publico seu privato præest; Et alius quivis, qui pueris instituendis & docendis intra cujusquam ædes Privatas Institutoris sive Præceptoris nomine, qui primâ die mensis *Maii* qui futurus est anno 1662, aut qui posthac quocunque tempore, ullo Decanatu, Canonicatu, Præbendâ, Præfecturâ, Præpositurâ, Societate, Professoris aut Prælectoris munere, Rectoriâ, Vicariâ, aut aliâ quâcunque Ecclesiasticâ dignitate, seu Promotione gaudebit, aut subsidiarii Ministri aut Prælectoris officio certo loco fungetur, aut Ludo literario præfuerit; aut pueros instituet aut docebit intra cujusquam ædes Privatas Institutoris seu Præceptoris nomine, ante Festum S. *Bartholomæi* quod futurum An. Dom. 1662, aut cùm admittentur aut antequam admittantur ad Dignitatem, Promotiones, Beneficia aut munera supradicta & in eorum possessionem mittantur, sequenti Declarationi seu Professioni manu propriâ subscribant, *scilicet*:

EGO A.B. *Declaro, Quod non licet quocunque Prætextu Arma gerere adversus Regem; quodque Detestor proditoriam illam positionem, scilicet, posse Regiâ authoritate Arma geri contra Regis Personam, & contra eos qui Regio mandato præsunt Rei Bellicæ; atque quod conformem me præstabo Liturgiæ Ecclesiæ* Anglicanæ, *prout jam Lege constituta est. Præterea ego declaro, me in eâ esse sententia neque me neque alium quemquam, virtute illius juramenti, quod* Solemnis Liga & Fœdus *vulgò dicitur, obligari ad procurandam ullam mutationem sive alterationem Ecclesiastici seu Politici Regiminis; Imò illud ipsum Juramentum fuisse ex se illicitum, atque hujusce Regni Subditis impositum contra notas leges & libertates hujus Regni.*

Cui

Cui Declarationi ac Profeſſioni ſubſcribent ſinguli Magiſtri aliique Præpoſiti, Socii, Sacellani & Inſtitutores uniuſcujuſque Collegii aut ibi degentes, ſtudioſorum Hoſpitii, aut Gymnaſii, aut qui in iis vivunt; & ſinguli Publici Profeſſores & Prælectores in alterutrâ Academiâ quiſque coram Vicecancellario illius Academiæ in quâ vixerint pro tempore exiſtente aut Vicecancellarii Delegato. Eidem Declarationi ſeu Profeſſioni ſubſcribent, quiſque coram ſuo Archiepiſcopo, Epiſcopo aut Ordinario Diœceſeos, ſinguli qui hocce Statuto jubentur eidem ſubſcribere; Hæc autem erit eorum omnium pœna qui prædictam ſubſcriptionem neglexerint aut detrectaverint; quod mulctabuntur ſuo quiſque Decanatu, Canonicatu, Collegii Præfectura, Præpoſiturâ, Societate, Profeſſoris, Prælectoris munere, Rectoriâ, Vicariâ, Eccleſiaſticâ Dignitate ſeu Promotione, Subſidiarii Miniſtri, aut prælectoris officio, ac Scholarchatu, *ipſoque facto* ejuſmodi Dignitatis, Promotionis, Beneficii, Muneris, officii omnino incapax evadet, eoque ſpoliabitur; & quod unuſquiſque ejuſmodi eorum Decanatus, Canonicatus, Præbenda, Præfectura, Præpoſitura, Societas, Profeſſoris Prælectoriſque munus, Rectoria, Vicaria, Eccleſiaſtica Dignitas aut Promotio, Subſidiarii Miniſtri, Prælectoriſque officium & Scholarchatus vacabit, perinde ac ſi ii qui ſic deliquerint, diem ſuum naturaliter obiiſſent.

Quod ſi ullus Ludimagiſter aut alius quiſquam qui pueris docendis operam navarit intra cujuſquam ædes Privatas Inſtitutoris, aut Præceptoris nomine, ullos pueros inſtituerit, antequam impetraverit licentiam à ſuo quiſque Archiepiſcopo, Epiſcopo, aut Ordinario Diœceſeos, juxta Leges & Statuta hujuſce Regni (pro quâ ſolvet tantum duodecim denarios) & ſubſcripſerit atque profeſſus fuerit, prout ſupradictum eſt; tum ſinguli Præceptores aliive qui pueros inſtituerint aut docuerint ut ſupradictum eſt, pro primo delicto per integrum trimeſtre carcere detinebuntur abſque ulla ſponſione aut fidejuſſione; & pro ſecundo & alio quocunque delicto ejuſmodi, per integrum trimeſtre carcere detinebuntur abſque ulla ſponſione aut fidejuſſione, & ſummam quinque librarum Regiæ Majeſtati pendent pœnæ nomine.

Ejuſmodi autem factâ ſubſcriptione, omnes & ſinguli Rectores, Vicarii, Miniſtri ſubſidiariam operam aliis commodantes, & Prælectores procurabunt literas Teſtimoniales quiſque à ſuo Archiepiſcopo, Epiſcopo aut Ordinario Diœceſeos, (qui hocce Statuto jubentur ac requiruntur eas expedire atque exhibere) illius propriâ manu ſubſcriptâ & ſigillo munitas: eaſque publicè & apertè prælegent unà cum Declaratione aut profeſſione, aliquâ die Dominicâ, intra tres menſes proximè ſequentes, in ſuâ quiſque Eccleſiâ Parochiali, in quâ tenentur Sacra officia celebrare, coram cœtu ibi congregato, inter ſacrorum ſolennia; Quiſquis autem hac in parte officio ſuo defuerit, Rectoriæ, Vicariæ, aut Beneficii Subſidiarii Miniſtri aut Prælectoris muneris jacturâ mulctabitur, & illius omnino incapax evadet, illoque ſpoliabi-

tur,

ur, ipso facto: vacabitque prædicta Rectoria, Vicaria, aut Beneficium, Subsidiarii Ministri aut Prælectoris munus, perinde ac si diem suum naturaliter obiisset.

Cautum verò semper esto, quod à die 25 Mensis *Martii* qui futurus est anno Domini 1682, ac deinceps, omittentur in prædictâ Declaratione aut Professione ut supradictum est, subscribendâ ac prælegendâ, verba sequentia, *scilicet*,

PRæterea ego declaro, me in eâ esse sententia neque me neque alium quemquam, virtute illius juramenti, quod Solemnis Liga & Fœdus *vulgò dicitur, obligari ad procurandam ullam mutationem sive alterationem Ecclesiastici seu Politici Regiminis; Imò illud ipsum Juramentum fuisse ex se illicitum, atque hujusce Regni Subditis impositum contra notas leges & libertates hujus Regni.*

Adeò ut nullus supramemoratorum exinde tenebitur ei parti præfatæ Declarationis aut Professionis subscribere, eamve prælegere.

Cautum semper, atque Decretum esto, quod a Festo S. *Bartholomæi* quod futurum est anno Domino 1662 ac deinceps, nemo qui nunc gaudeat ullâ Rectoriâ, Vicariâ, aut Beneficio, quique jam sacris ordinibus manibus Episcopalibus nondum sit initiatus, aut qui ante dictum S. *Bartholomæi* Festum Presbyter aut Diaconus non fuerit ordinatus, juxta formulam Episcopalis ordinationis, habebit, tenebit, possidebit prædictam Rectoriam, Vicariam, Beneficium cùm Cura animarum, aut ullam aliam Ecclesiasticam Promotionem intra hoc Regnum *Angliæ* aut Principatum *Walliæ*, aut *Barwicum* Oppidum ad *Tweedam*: sed illius omnino incapax evadet, eoque spoliabitur ipso facto: atque omnes illius Ecclesiasticæ Promotiones vacabunt perindè ac si diem suum naturaliter obiisset.

Itemque Decretum esto authoritate prædictâ, quod nemo exinde futurus est habilis qui admittatur ad ullam Rectoriam, Vicariam, Beneficium, aut ullam aliam cujuscunque generis Ecclesiasticam Promotionem aut Dignitatem, neque præsumat Consecrare aut Administrare Sanctum Sacramentum cœnæ Dominicæ, priusquam Presbyter Ordinatus fuerit juxta Formam & Modum in dicto libro ac juxta illum præscriptum, nisi anteà Presbyter creatus fuerit Episcopali ordinatione; sub pœna pro unoquoque delicto centum librarumquarum pars dimidia Regio fisco pendetur; pars quarta pauperibus Parochiæ in quâ commissum fuerit delictum, itemque quarta pars ei aut iis qui jure agere cum delinquente voluerint Actione debiti, scedulæ, querelæ aut delatoriâ in quacunque Curiarum Regiarum * *Recordi* quas vocant, in quâ nulla dilatio, protectio aut Pignoris depositio admittetur; eritque incapax qui Presbyter ordinetur per annum integrum proximè sequentem.

* *Earum Acta authentica sunt ad fidem faciendam.*

Sub

Sub hac cautione, quòd pœnæ hoc Statuto decretæ non infligentur Exteris ſeu alienigenis Eccleſiarum Reformatarum, approbatarum aut approbandarum à Regiâ Majeſtate, illiuſque Hæredibus ac Succeſſoribus in *Angliâ*.

Cauto ſemper quod nullum jus ad conferendum aut Præſentandum per lapſum, acquiretur ullâ vacantiâ aut Deprivatione ex *ipſo facto*, virtute hujus Statuti, niſi poſt ſex menſes, ex quo Ordinarius de ejuſmodi vacantiâ aut Deprivatione certiorem fecerit Patronum; aut niſi ejuſmodi Deprivationis ſententia apertè & publicè recitata fuerit in Eccleſiâ Parochiali Beneficii, Rectoriæ, aut Vicariæ, quæ vacaverit aut cujus incumbens deprivabitur virtute hujus Statuti.

Ac præterea Decretum eſto authoritate prædictâ, Quod nulla Forma aut ordo Precum Communium, Adminiſtrationis Sacramentorum, Rituum, aut Ceremoniarum, apertè uſurpabitur in ullâ Parochiâ, Sacello, aut alio loco Publico; aut in ullo Collegio, aut ſtudioſorum Hoſpitio in alterutrâ Academiâ, aut in *Weſtmonaſterienſi*, *Wintonienſi*, aut *Etonienſi* Collegiis, aut ullo eorum, diverſus ab eo qui præſcribitur & jubetur uſurpari. Et quòd quilibet Rector ſeu Præfectus qui nunc præeſt ulli Collegio, aut Studioſorum Hoſpitio, in alterutrâ Academia, aut ulli dictorum Collegiorum *Weſtmonaſt. Winton.* aut *Eton.* intra unius menſis ſpatium proximè ſequuturi poſt Feſtum S. *Bartholom.* quod futurum eſt anno 1662: & omnes & ſinguli Rectores ſeu Præfecti cujuſcunque prædictorum Collegiorum ac Hoſpitiorum, in poſterum eligendi aut præficiendi, intra unius menſis ſpatium poſt Electionem aut Collationem & Admiſſionem ad eandem Præfecturam aut Præpoſituram, apertè & publicè in Eccleſiâ, Sacello, aut alio loco Publico ejuſdem Collegii, aut Hoſpitii, præſentibuſque ejuſdem Sociis ac Studioſis aut ibi tum Reſidentium parte majore, ſubſcribet 39 Articulis Religionis, quorum mentio fit in Statuto anni 13 *Elizabethæ* Reginæ; & prædicto libro; atque Declarabit aſſenſum ac conſenſum ſuum haud fictum, prædictis Articulis, & prædicto libro, & uſui Precationum, Rituum, & Ceremoniarum, Formularum, & Ordinum in prædicto libro præſcriptorum & contentorum, & eorum approbationem juxta Formam prædictam: Et quod omnes prædicti Rectores ſeu Præfecti prædictorum Collegiorum ac Hoſpitiorum, aut quotquot eorum jam ſunt Sacris ordinibus initiati, aut poſthac initiati fuerint, ſemel ut minimum intra quodlibet trimeſtre cujuſvis anni, non obſtante legitimo impedimento, apertè & publicè recitabunt Preces Matutinas & Sacra in dicto libro & ex illius præſcripto recitanda in Eccleſiâ, Sacello, aut alio loco publico ejuſdem Collegii aut Hoſpitii ſub pœna amiſſionis per integrum ſemeſtre omnium beneficiorum atque emolumentorum ad eandem Præfecturam aut Præpoſituram ſpectantium, à quibus percipiendis ſuſpenſione prohibebitur à Viſitatore aut Viſitatoribus ejuſdem Collegii aut Hoſpitii. Et ſi ullus Rector aut Præpoſitus ullius Collegii aut Hoſpitii eo modo ſuſpenſus eo quod non ſubſcripſerit prædictis Articulis & libro; aut eo quod non recitaverit Preces Matutinas

inas & Sacra, prout ſupradictum eſt, ſtatim poſt, aut ante elapſos ſex
nſes prædictam ſuſpenſionem proximè ſequentes, prædictis Articulis
ue libro non ſubſcripſerit, & non declaraverit conſenſum ſuum ut
radictum eſt, aut non recitaverit Preces Matutinas & Sacra, prout ſu-
dictum eſt, tum vacabit ipſo facto ejuſmodi Præfectura ſeu Præpoſitura.
Cautum ſemper eſto, Quod fas erit Preces Matutinas & Veſpertinas
aſque Preces atque Sacra in libro prædicto ac per eum præſcripta La-
e uſurpare in Sacellis aut aliis locis publicis uniuſcujuſque Collegii &
oſpitii in utrâque Academiâ, *Weſtmonaſterienſi*, *Wintonienſi*, & *Eto-
nſi* Collegiis, & in Convocationibus Cleri utriuſque Provinciæ, nihil
od in hoc Statuto contineatur quicquam obſtante.

Itemque Decretum eſto authoritate prædictâ quod nemo admittetur
Prælector aut permittetur, tolerabitur, aut ſinetur concionari tan-
am Prælector; aut concionem habere aut Prælectionem Prælegere
ullâ Eccleſiâ, Sacello aut alio loco Cultûs Publici, intra hoc Reg-
m *Angliæ*, aut Principatum *Walliæ* & Oppidum *Barwick* ad *Twee-
m*, niſi antea approbatus ab Archiepiſcopo Provinciæ, aut Epiſcopo
iœceſeos (aut ſede vacante) à Cuſtode Spiritualitatum, & impetratâ
ius licentiâ ſigillo ipſius munitâ; Et niſi coram eodem Archiepiſcopo,
t Epiſcopo aut Cuſtode legerit 39 Articulos Religionis quorum men-
o fit in Statuto 13 *Elizabethæ* quondam Reginæ, cum Declaratione
enſus iiſdem haud ficti; Et quod omnes & ſinguli qui jam impetra-
nt, aut impetraturi ſunt licentiam ut ſint Prælectores, quibuſque
ælectoris munus demandatum fuerit, ut concionentur feriâ aliquâ
ptimanæ in quâcunque Eccleſiâ, Sacello aut loco Cultûs Publici intra
c Regnum *Angliæ*, aut loca ſupramemorata, quùm primam habent
ncionem, antequam incipiant concionari, apertè, publicè & ſolenni ri-
recitabunt Preces Communes & Sacra in dicto libro & per eum præ-
ipta atque eâ horâ diei recitanda; Et tunc ibi publicè & apertè
clarabunt aſſenſum ſuum prædicto libro ejuſque approbationem; at-
ue uſui omnium Precum, Rituum & Ceremoniarum, Formularum at-
ue ordinum illic contentorum ac præſcriptorum, juxta Formulam ſu-
rius in hoc Statuto præſcriptam. Itemque exinde primo quoque die
juſvis menſis quo habent concionem, quamdiu ibi Prælectoris ſeu Con-
onatoris munere funguntur loco deſignato prædictæ Prælectioni ſeu
ncioni habendæ, ante prædictam ſuam Prælectionem ſeu Concionem,
ertè, publicè, & ſolenni Ritu, recitabunt Preces Communes & Sacra in
rædicto libro & per eum præſcripta ac eâ horâ diei recitanda, quâ haben-
eſt Prælectio aut Concio; & poſt ejuſmodi eorum recitationem, apertè
publicè coram cœtu illic congregato declarabunt aſſenſum & conſen-
m haud fictum prædicto libro ejuſque approbationem, itemque uſui
mnium Precum, Rituum & Ceremoniarum; Formularum & ordi-
um inibi contentorum ac præſcriptorum, juxta prædictam Formu-
m; Et quod omnes & ſinguli ejuſmodi Concionatores ac Prælecto-
s qui neglexerint aut detrectaverint illud præſtare, ab eo tempore

ſient

fient inhabiles ad habendam prædictam aut ullam aliam quamcunq concionem aut Prælectionem, in prædicta aut aliâ quacunque Eccle Sacello aut loco Cultus Publici; donec apertè, publicè & ſolenni tu recitaverint Preces Communes, & Sacra per dictum librum inj cta ac præſcripta, juxta propoſitum, verum ſcopum ac ſenſum huj Statuti.

Cauto ſemper, Quod ſi prædicta Concio aut Prælectio habenda Prælegenda ſit in aliquâ Eccleſiâ Cathedrali aut Collegiata, aut ali Sacello, ſatis erit prædicto Prælectori ſi apertè horâ prædictâ decla verit aſſenſum ac conſenſum omnibus contentis in dicto libro, ju prædictam formulam.

Itemque Decretum eſto authoritate prædictâ; Quod ſiquis qui tute hujus Statuti inhabilis fuerit ad habendam ullam Prælectionem Concionem, quamdiu inhabilis ut ſupradictum eſt, remanſerit, ac lam Concionem aut Prælectionem habuerit; tum pro unoquo ejuſmodi delicto, quotquot ſic deliquerint in carcerem publicè con entur in quo per integrum trimeſtre detinebuntur abſque ſponſione ullâ fidei juſſione; & quod duo Eirenarchæ, quicunque tandem f rint, ullius Comitatus hujuſce Regni aut locorum prædictor Itemque Prætor ullius civitatis aut Municipii intra idem Regnu viſo Ordinarii loci Teſtimonio admiſſi Delicti illi, aut illis exhibi conjicient ſic delinquentem aut delinquentes in carcerem publicum mitatus, Civitatis aut Municipii prout contigerit; idque præſtare bentur hocce Statuto.

Cauto ſemper, eſtoque inſuper Decretum authoritate prædi Quod quoties habenda eſt Concio aut Prælectio, Preces Commu & ſacra quæ in prædicto libro, & juxta Regulas in eo contentas eâ râ diei recitanda ſunt, apertè, publicè & ſolenni ritu recitabuntur aliquo Presbytero, aut Diacono, in Eccleſiâ, Sacello, aut loco C tus Publici, in quo prædicta Concio aut Prælectio habenda fue antequam ejuſmodi Concio aut Prælectio habeatur; & quod Præle qui tunc concionaturus eſt, aderit dum recitabuntur.

Cauto tamen, quod hocce Statutum non extendetur ad Eccle Academicas in Academiis hujuſce Regni aut earum alterutra, quan aut quo tempore ulla Concio aut Prælectio habebitur aut præleg in prædictis Eccleſiis, aut ulla earum, ut publica Academiæ Con aut Prælectio; Sed Publicæ illæ Conciones & Prælectiones poter haberi ac Prælegi prout olim conſueverunt; Hoc Statuto, aut q quid in eo continetur in contrarium nihil quicquam obſtante.

Itemque Decretum eſto authoritate prædicta, Quod ſingulæ illæ b næ Leges & Statuta hujuſce Regni, quæ olim ſancita ſunt, quæque v legis habent pro Uniformitate Precum & Adminiſtrationis Sacram torum intra hoc Regnum *Angliæ*, & loca ſupra memorata omn obtinebunt, & ſingulos ſuos quoſcunque effectus plene ſortientur, conſtituendum & confirmandum prædictum librum, cujus Titulus e

iber Precum Communium & Administrationis Sacramentorum, ali-umque Rituum atque Ceremoniarum Ecclesiæ, juxta usum Ecclesiæ nglicanæ; *unà cum Psalterio seu Psalmis* Davidis, *eâ Punctatione* *ctis quâ Cantari aut Recitari debent in Ecclesiis. Itemque Forma* *Modus Faciendi, Ordinandi & Consecrandi Episcopos, Presbyteros,* *iaconos,* in hoc Statuto supramemoratum, qui quidem liber huic tatuto conjungendus atque annectendus est; eâque applicabuntur, in axim redigentur, & usurpabuntur ad punienda prædicta omnia deli-a prædictis legibus prohibita quatenus ad prædictum librum & non ium referuntur.

Cauto semper atque Decretum esto authoritate prædictâ, Quod in mnibus Orationibus, Litaniis & Collectis, quæ quocunque modo re-runtur ad Regem, Reginam, & stirpem Regiam identidem nomina utentur, & prout tulerit occasio adaptentur, ex mandato Superiorum.

Cautum etiam, atque Decretum esto authoritate prædictâ, Quod rum exemplar typis editum prædicti libri, cujus Titulus est; *Liber recum Communium & Administrationis Sacramentorum, aliorumque ituum atque Ceremoniarum Ecclesiæ, juxta usum Ecclesiæ* Anglicanæ, *nà cum Psalterio seu Psalmis* Davidis, *eâ Punctatione distinctis quâ ntari aut Recitari debent in Ecclesiis: Itemque Forma ac Modus nsecrandi, Ordinandi ac Faciendi Episcopos, Presbyteros, Diaconos,* mparabitur propriis expensis Parochianorum uniuscujusque Ecclesiæ rochialis, & Sacelli, Ecclesiæ Cathedralis, Collegii & Hospitii udiosorum, ante Festum S. *Bartholomæi* Anno Domini 1662, sub enâ mulctæ trium librarum solvenda singulis mensibus, ab unaqua-e Parochiâ, Sacello, Cathedrali Ecclesiâ, Collegio ac Hospitio udiosorum.

Cautum semper, atque Decretum esto authoritate prædictâ, Quod *refordensis, Menevensis, Asaphensis, Bangorensis,* & *Landavensis* piscopi, & eorum Successores, ita mutuam operam inter se conferent o salute animarum curæ suæ commissarum intra *Walliam*, ut fiat ve-atque accurata versio libri huic Statuto annexi in linguam *Britanni-m* seu *Wallicam*; & quod idem liber sic versus, & ab iis recensus, per-ctus, & approbatus typis edetur; totque saltem sint ejus exemplaria, quælibet Ecclesia Cathedralis, Collegiata, Parochialis & Sacellum clesiæ Parochiali annexum, in unaquaque Diœcesi & locis *Walliæ*, in ibus lingua *Wallica* in usu communi est, unum sibi comparare possitante imum diem mensis *Maii*, Anno Domini 1665: Et quod ex quo typis itus fuerit prædictus liber sic versus ut supradictum est, & in vulgus missus fuerit, omnia Divina Officia linguâ *Britannicâ* seu *Wallicâ* usurpa-ntur à Ministris & Curatis per Universam *Walliam* intra prædictas cœceses, in quibus vulgò utuntur sermone *Wallico*, eo modo atque formâ ibus usurpari ac recitari debent juxta Regulas libri huic Statuto annexi nguâ *Anglicâ* usurpandi, nihil quicquam discrepantia in ullo ordine aut rma à libro *Anglico*: Quem librum Oeconomi uniuscujusq; dictarum

Parochiarum comparabunt ex pecuniis communibus quæ penes ipsos fue-
rint, quisque in usum suæ Parochiæ, quas pecunias in rationes referen
Et quod prædicti Episcopi & eorum Successores aut tres quicunque
minimum ex eorum numero, pretium prædicti libri assignabunt: Alio
etiam liber Precum Communium *Anglicâ* linguâ comparabitur & habe
bitur ab unaquaque Ecclesia per universam *Walliam* in qua liber Pre
cum Communium linguâ *Wallicâ* comparandus est virtute hujusce Statu
ti, ante primum diem mensis *Maii* 1664; qui libri in locis idonei
intra prædictas Ecclesias ita exponentur, ut qui eos intelligunt, possi
ad eos accedere quocunque opportuno tempore; utque ii qui linguam
Anglicam non intelligunt, possint utriusque linguæ collatione, ad illiu
cognitionem facilius pervenire: Quicquid in hoc Statuto contineatu
in contrarium nihil quicquam obstante: Donec autem exemplari
prædicti libri sic vertendi typis edita fuerint & comparari possint, For
mula Precum Communium à Parlamento constituta ante Sanctionem
hujus Statuti, usurpabitur sicut antea in iis partibus *Walliæ*, in quibu
non vulgò intelligitur lingua *Anglica*.

Ut autem vera & perfecta exemplaria hujus Statuti, & prædicti
liber ei annexus tutò asserventur, & perpetuò custodiantur, & ad v
tandas omnes controversias in posterum; ideo Decretum esto Author
tate prædictâ, Quod Decani & Capitula singularum Ecclesiarum C
thedralium aut Collegiatarum, intra *Angliam* aut *Walliam*, propr
impensis, ante 25 Mensis *Decembris*, Ann. 1662, impetrabunt qu
que verum ac perfectum exemplar hujusce Statuti, & prædicti libri
annexi, Magno *Angliæ* Sigillo munitum, quod à prædictis Decanis
Capitulis eorumque Successoribus tutò asservetur ac custodiatur in o
ne ævum; quodque producatur & exhibeatur in quavis curia *Reco*
quoties ad hoc legitimè exposcetur: Vera quoque ac perfecta exemp
ria hujusce Statuti, nec non ejusdem libri, in singulas Curias *Westmo
sterii*, & in Turrim *Londinensem* inferentur, ut tutò asserventur ac
stodiantur in omne ævum, inter Acta prædictarum Curiarum, & A
Turris, inde quoque producenda & exhibenda in quacunque Curia, p
ut necessitas postulabit. Quæ prædicti libri exemplaria sic Magno S
gillo *Angliæ* munienda, examinabuntur ab iis quibus id muneris D
plomate Magno Sigillo *Angliæ* munito à Regiâ Majestate demandab
tur, & conferentur cum autographo quod huic Statuto annexum e
iisque potestas conceditur corrigendi & emendandi manu propriâ quo
cunque errorem à Typographo admissum in Editione ejusdem libri,
ullius rei in eo contentæ; & ad calcem ejusdem libri manu propriâ,
hibito quoque sigillo, aut tres ex eorum numero testabuntur se e
minasse & contulisse eundem librum; eumque esse verum & perfect
exemplar. Singula autem illa exemplaria sic collata virtute Magni
gilli *Angliæ*, prout supradictum est, habebuntur bona & legitima
quoscunque juris effectus, & eodem loco habebuntur quo ipsum au
graphum, huic Statuto annexum, quacunque lege aut consuetudine
contrarium, nihil quicquam obstante.

Ca

Cauto etiam, Quod neque hoc Statutum, neque quicquid eo conineatur, quicquam oberit Regio Legum Professori in Academiâ *Oxoniensi* quoad Præbendam *Shipton* in Ecclesiâ Cathedrali *Sarum*, quæ quidem Præbenda à B. memoriæ *Jacobo* Rege ejusdem Regii Professoris pro tempore existentis muneri attributa est & annexa.

Cauto semper, Quod cùm Articulus 36 Articulorum 39 de quibus convenit inter Archiepiscopos & Episcopos utriusque Provinciæ & Clerum universum in Synodo, *Londini* Anno 1562. ad tollendam opinionum dissensionem & consensum in verâ Religione firmandum sequentia verba complectatur,

Libellus de Consecratione Archiepiscoporum, & Episcoporum, & de Ordinatione Presbyterorum & Diaconorum, editus nuper temporibus Edvardi *Sexti & autheritate Parlamenti illis ipsis temporibus confirmatus, omnia ad ejusmodi Consecrationem, & Ordinationem necessaria continet, & nihil habet, quod ex se sit, aut superstitiosum, aut impium: itaque quicunque juxta ritus illius libri Consecrati, aut Ordinati sunt, ab anno secundo prædicti Regis* Edvardi, *usque ad hoc tempus, aut in posterum juxta eosdem ritus Consecrabuntur, aut Ordinabuntur, rite & ordine, atque legitimè, statuimus esse, & fore Consecratos & Ordinatos.*

Decretum sit, atque ideo Decretum esto Authoritate prædictâ, Quod omnes in posterum subscriptiones prædictorum Articulorum, à quocunque Diacono, Presbytero, aut Ecclesiastico, aut alio quovis, qui hocce Statuto aut alia quavis lege nunc obtinente jubetur subscribere prædictis Articulis, reputabuntur & habebuntur quasi factæ (quoad Articulum 36) libro complectenti Formam & Modum Faciendi, Ordinandi & Consecrandi Episcopos, Presbyteros & Diaconos, de quibus mentio fit in hoc Statuto, eique applicabuntur quemadmodum antehac libro Edito Regnante *Edvardo* Rege Sexto, de quo mentio fit in prædicto Articulo 36; Quicquid in prædicto Articulo, aut ullo Statuto, Decreto aut Canone antehac in contrarium sancito aut constituto conineatur, nihil quicquam obstante.

Cauto etiam, quod Liber Precum Communium & Administrationis Sacramentorum, & aliorum Rituum & Ceremoniarum hujus Ecclesiæ *Anglicanæ*, unà cum Forma & Modo Ordinandi & Consecrandi Episcopos, Presbyteros & Diaconos, qui antehac in usu fuit quique Parlamentariâ sanctione constitutus est primo & Octavo *Elizabethæ* Reginæ, porrò usurpabitur & observabitur in Ecclesiâ *Anglicanâ*, usque ad Festum S. *Bartholomæi*, quod futurum est Anno Domini 1662.

PRÆFATIO.

EA fuit Ecclesiæ Anglicanæ prudentia ex quo Publicam Liturgiam suam adornavit, ut medium semper tenuerit inter duo extrema, nimiam scilicet obstinationem in denegando, ne ulla omnino, & nimiam facilitatem in concedendo, ut quælibet fieret in eâ immutatio. Quippe cum hinc communis experientia doceat, ex immutatione rerum maturâ deliberatione constitutarum, (nulla id postulante necessitate) varia sequi incommoda, eaque sæpenumerò plura atque graviora malis ipsis quibus removendis ea immutatione studebatur: indè verò consta peculiares Cultus Divini Formulas, Ritusque, atque Ceremonias, qu in eo juxta præscriptum ordinem adhibentur, res esse naturâ suâ indiffe rentes, adeoque mutabiles, idque sit in confesso; æquum est, ut c causas graves & magni momenti, pro variâ temporum ac occasionum exigentia, ejusmodi fiant & admittantur hac in parte immutationes quæ iis, quibus Authoritas publica commissa est, subinde necessariæ ac saltem conducibiles atque utiles esse videbuntur. Hinc videmu sub Regnis variorum Beatæ memoriæ Principum qui jam inde a Re formatione floruerunt, in rebus nonnullis eas immutationes, quæ unu uscujusque tempori congruere visæ sunt, justis gravibusque de causis ab Ecclesia factas; ita tamen, ut Cultus Divini quasi corpus ipsum ac Essentialia (tam quoad materiam ac partes præcipuas, quam quoa Formam & Ordinem) eadem ad hunc usque diem permanserint, & etiam num permaneant firma & inconcussa; quamvis sæpius impetita vani conatibus & violentis aggressionibus seditiosorum & levium hominum qui semper ostenderunt se ejus esse ingenii ut somniis suis plus tribuerent & privatæ rei magis studerent quam bono publico.

Quibus artibus & quam perniciosis consiliis (nuperis & infelicibu turbis sævientibus) usus sacræ Liturgiæ, hujus Regni Statutis, huc usq nunquam abrogatis, sancitus, abierit in desuetudinem, toti terrarum orbi satis superque notum est, neque nobis animus est hic earum rerum renovare memoriam. Quam autem verisimile videretur, post felicem Regiæ Majestatis Restitutionem, Liturgiæ usum etiam inter alia, qua si postliminio Ecclesiæ redditum iri (cum nulla lege fuisset abrogatus) nisi maturè obicem ponerent quorundam artes ac diligentia, qui a nuperis usurpatoribus in hoc maximè incubuerant ut Liturgiæ sacræ odium apud plebem crearent, isti putarunt si famæ & rebus privatis consultum vellent, (nisi forte ingenuè fateri vellent se errasse, qui ab ejusmodi ingeniis ægrè admodum impetraveris) sibi totis viribus en tendum ne Ecclesiæ redderetur. In hunc finem scriptiunculæ variæ vulgus emissæ adversus Liturgiam sacram, ac veteres objectiones den

collec

collectæ novis etiam additis, ad augendum & molem & numerum. Postremo Sacratissima Regia Majestas magnâ cum importunitate rogata est ut Liturgia recenseretur, & ut in ea immutarentur aut etiam adderentur quæ conducere viderentur ad pacificandas conscientias tenerras. Quod quidem à Regiâ Majestate, pro piâ illâ summaque voluntate satisfaciendi omnibus subditis suis cujuscunque sententiæ in negotio religionis, (quantum quidem cum ratione expectari potuit) clementer concessum est.

In qua Recensione dedimus operam ut eamdem Moderationem adhiberemus quam superioribus temporibus videmus adhibitam in simili negotio. Itaque ex variis immutationibus quæ nobis propositæ sunt, eæ omnes à nobis rejectæ, unde aliquòd periculum oriri posset, (nempe quod clam impugnarent aliquod dogma receptum; aut laudabilem consuetudinem Ecclesiæ Anglicanæ, aut revera totius Ecclesiæ Catholicæ Christi) vel quæ nullius erant prorsus momenti sed planè futiles ac vanæ. Verum quæcunque immutationes quibuscunque authoribus ac quocunque pretextu, aut fine nobis sunt propositæ, quæ ullo modo visæ sunt requisitæ aut conducibiles, iis omnibus, nullâ coacti argumentorum vi (unde quidem nobis constaret necessitas quicquam immutandi) sed lubenter ac sponte assensum nostrum præbuimus. Hoc enim persuasum habemus, & mentibus nostris infixum hæret (idque hic coram Deo profitemur) in Liturgia prout erat antea legibus constituta, nihil fuisse quod verbo Dei aut sanæ Doctrinæ adversaretur, aut quod carpare, & cui se submittere viro pio salvâ conscientiâ non liceret; aut quod non, contra quemlibet adversarium (modo ne denegetur illi justa & candida interpretatio, qualem pro communi æquitate, omnibus humanis scriptis, iis præsertim quæ authoritate publicâ muniuntur; imo accuratissimis Scripturæ sacræ versionibus indulgeri par est) rectè defendi queat.

Non fuit igitur in hoc opere nobis propositum his aut illis quarumcunque partium hominibus, morem gerere in iniquis suis postulatis; verum id præstare quod maximè nobis videretur conducere ad Ecclesiæ pacem & unitatem conservandam, ad Reverentiam conciliandam, Pietatemque ac Devotionem excitandam in Cultu Dei publico; denique præcidendas occasiones cavillandi disputandique adversus Liturgiam Ecclesiæ, iis qui nihil aliud student. Quod autem attinet ad ea, in quibus Liturgia sacra, prout nunc prodit, variat à priore qualis exstabat antea, seu quid immutatum, seu quid additum, seu quid aliud factum, sufficiat hæc in genere monuisse; maximam partem immutationum ad hæc capita revocari, primo aut ad meliorem directionem eorum qui sunt sacra peracturi, in quacunque parte divinorum Officiorum; quod præstitum est maximè in Calendariis & Rubricis; Aut secundo ad immutationem quarundam dictionum, aut phrasium obsoletarum, in alias hodierni temporis Sermoni magis accommodatas, & clarior m explanationem aliarum dictionum ac phrasium quæ aut dubiæ erant significationis,

nificationis, aut alioqui pravis interpretationibus obnoxiæ. Aut ter
ad accuratiorem exhibitionem earum sectionum Scripturæ Sacræ q
Liturgiæ inseruntur, quæ quidem sectiones præsertim in Epistolis
Evangeliis, & passim alibi nunc legendæ sunt juxta novissimam Sac
rum Bibliorum Versionem. Visum est etiam nonnullas Orationes
Gratiarum Actiones ad speciales quasdam occasiones accommodatas p
priis locis addere, maximè in gratiam eorum qui Mare navigant, u
cum Officio pro Baptismo Adultorum. Quod quidem Officium etsi n
nus necessarium fuerit cum adornaretur prior Liturgia, nunc tam
incrementis Anabaptismi, qui nuperorum temporum licentiâ apud
irrepsit, factum est necessarium, & semper poterit Usurpari ad Bap
zanda mancipia aliosque indigenas Coloniarum nostrarum, & alios
fidem conversos. Siquis singularum immutationum in quacunq
parte Liturgiæ factarum rationem quærat, modo illam qualis nunc e
tat, conferat cum priore, quin variationis ratio ipsi facile constet, n
dubitamus.

Atque ita officio nostro in re tanti momenti pro viribus defuncti ta
quam in conspectu Dei; & sinceritate nostrâ hac in parte quantum
nobis est, omnium conscientiis approbatâ; quanquam scimus in tan
diversitate sententiarum, morum & respectuum ad rem privatam, i
possibile esse ut omnibus placeamus; nec licet expectare ut hominibus f
ctiosi, morosi, ac perversi ingenii quicquam, in eo genere, à quocunq
nisi à se ipsis profectum, arrideat: attamen non mediocris nobis spes
fulget ea quæ offeruntur, quæque utriusque Provinciæ Synodorum di
genti examini subjecta sunt, & ab iis approbata, acceptum etiam
probatum fore omnibus Ecclesiæ Anglicanæ Filiis prudentiâ, ingenio p
rifico & rectâ conscientiâ præditis.

De Divinis Officiis Eccleſiæ.

NIhil unquam fuit ab humana ſapientia tam benè conſtitutum, aut tam firmiter ſtabilitum quod proceſſu temporis non labefactaretur & corrumperetur, uti plane videre eſt inter alia, in ublicarum Precum Eccleſiæ Formulis, quæ vulgo Divina Officia apellantur. De harum origine ſiquis conſulat authenticos Scriptores, veniet eas non niſi optimo conſilio inſtitutas, nempe ad pietatis inementum. Nam ſancti Patres ita rem inſtituerunt, ut tota Biblia, t major eorum pars ſemel in anno prælegeretur, hoc conſilio, ut lerus & præſertim Eccleſiæ Miniſtri frequenti Lectione ac meditatione cripturæ, ſeipſos excitarent ad pietatem, & inſtructiores redderentur Eccleſiam in ſana doctrina erudiendam, & ad refutandos adverſarios eritatis. Deinde ut populus ex quotidiana verbi divini Lectione in emplis magis ac magis creſceret in vera cognitione Dei & Domini noſri Jeſu Chriſti, & veræ religionis ſtudio & amore accenderetur. Sed ultis retro abhinc annis, hæc pia & ſalutaris Patrum conſtitutio, ita eglecta, mutata & corrupta fuit, additione incertarum hiſtoriarum, legendarum; ut & Reſponſoriorum, verſuum & inutilium repetitionum, commemorationum, & Synodalium conſtitutionum multitudi-, ut plerumque cum Liber Scripturæ ſacræ legi cœpiſſet, poſt trium atuorve capitum Lectionem, cætera non legerentur. Sic lectio Prohetiæ *Eſaiæ* inchoabatur Dominicâ primâ Adventûs, & liber *Geneſeos* Dominicâ Septuageſimæ: ſed legi tantum cœperant, nunquam perlebantur, & ſic de cæteris Scripturæ ſacræ libris. Præterea etiamſi S. *Pau*- videatur non niſi linguâ vulgari & plebi notâ utendum in Eccleſia, ut de ædificetur; Divina Officia in hac Eccleſiâ *Anglicanâ* plebi latinè on intelligenti per annos complures latinè prælecta ſunt; ut auribus antum audierint, cor autem, Spiritus & mens eorum nullum fructum de perceperint. Ad hæc quamquam Patres Antiqui Pſalterium intetum diviſerunt in ſeptem Partes, quarum unaquæque *Nocturnum* dibatur: attamen ſuperioribus temporibus quidam Pſalmi tantum iique pauci numero legebantur, cæteris prorſus omiſſis. Deinde tantus rat regularum quas *Picam* vocabant numerus, & tanta difficultas, tanque Officiorum varietas, ut ſæpenumerò plus negotii faceſſeret ipſa bri revolutio ad invenienda ea quæ legenda erant, quam inventorum ectio.

His itaque penſitatis, hic Ordo jam conſtitutus eſt quo ſupra memata incommoda removentur. Atque ut omnia ſint in promptu, & xpedita, præfixum eſt etiam Calendarium planum & intellectu facile n eum finem conſcriptum, in quo (quantum quidem fieri poteſt) Scripturæ ſacræ lectio, ita proponitur ut deinceps omnia ſint recto ordine,

absque hiatu, interruptione, & unius ejusdem libri parte ab alia separatione peragenda. Quam ob rem Antiphonæ, Responsoria, Invitatoria & ejusmodi alia quibus continuata Scripturæ sacræ lectio interrumpebatur, expuncta sunt.

Attamen quia hoc fieri non potest absque certis quibusdam Regulis ideo regulæ hic nonnullæ præmittuntur, quæ ut numero paucæ ita intellectu facillimæ. Atque ita Ordo Precum ac lectionis Scripturæ sacræ hîc jam exhibetur ad antiquorum Patrum mentem ac propositum valdè accommodatus, & eo qui nuper erat in usu, longè utilior atque commodior. Utilior est quia hic multa expuncta sunt, quorum alia minus vera, alia incerta, alia denique vana atque superstitiosa. Nec quicquam jam juxta præscriptum Ordinem legendum est, præter purum incorruptumque Dei verbum, nempè Scripturam sacram, aut quod cum verbo Dei & Scripturâ sacrâ plane congruit. Idque idiomate atque ordine ad captum tam lectorum quam auditorum maximè accommodatis. Commodior est etiam, cùm ob brevitatem, tùm ob perspicuitatem Ordinis, tùm etiam quia Regulæ sunt & numero paucæ & faciles.

Cùm autem anteà magna fuerit varietas in dicendo & cantando in Ecclesiis hujus Regni; aliis *Sarisburiensem*, aliis *Herefordensem*, alii *Bangorensem*, aliis *Eboracensem*, aliis *Lincolniensem* usum sequentibus, unus idemque usus in posterum totius Regni hujus futurus est.

Quia verò nihil adeò perspicuum esse potest quin inde in usu quotidiano suboriantur dubitationes; si qui sunt quibus ejusmodi dubia suboriantur, aut quibus res hoc libro contentæ variè accipiantur, seu de sensu, seu de praxi earum quæstio habeatur; ad tollendas omnes ejusdem rei varias acceptiones, & dubia omnia solvenda, Diœceseos Episcopum semper adibunt qui pro prudentiâ suâ illis sopiendis & dissolvendis operam præstabit, modo nihil statuatur quod adversetur iis quæ hoc libro continentur. Sin autem dubius hæreat ipse Diœceseos Episcopus, rem deferre poterit ad Archiepiscopum ut ab eo decidatur.

QUanquam constitutum est, ut omnia dicantur ac cantentur Anglico idiomate in Ecclesiâ, in hunc finem ut Cœtus inde ædificetur, non tamen hoc ita accipiatur, ut si quis oret manè aut vesperi, nefas sit eum linguâ eâ orare quam ipse intelligat.

Omnes autem tùm Presbyteri tùm Diaconi tenentur quotidiè seu privatim seu publicè Preces Matutinas & Vespertinas recitare, nisi aut adversâ valetudine aut aliâ urgente causâ prohibeantur.

Sacrorum verò Minister in singulis Parochialibus Ecclesiis aut Sacellis, cum Domi adest nec causâ legitimâ impeditur, easdem etiam Matutinas ac Vespertinas Preces recitabit in Ecclesia Parochiali aut Sacello ubi sacra administrat; & curabit paulò antequam incipiat, ut campana pulsetur, ut eo signo dato populus conveniat ad audiendum verbum Dei, & ad Deum orandum unà cum eo.

De Ceremoniis, cur aliæ quidem abrogatæ, aliæ verò retentæ.

CEremoniarum ex humana institutione profectarum, quibus utitur Ecclesia, aliæ primùm quidem pio proposito excogitatæ in vanitatem & superstitionem tandem degenerarunt. Aliæ in Ecclesiam irrepsere quorundam præpostera devotione & zelo scientiæ destitutorum, cæteris initio ad eas conniventibus, unde indies magis ac magis in abusus abierunt. Hæ non tantùm quòd sint prorsus inutiles, sed quia & populum multùm obcæcarunt, & Dei gloriam obscurarunt, dignæ sunt quæ exscindantur ac prorsus exterminentur. Aliæ verò sunt ab hominibus etiam profectæ quas etiamnùm retinere visum est, tùm propter decorum & εὐταξίαν in Ecclesia Dei, qui finis fuit primæ earum institutionis; tùm quòd spectent ad ædificationem, ad quam, docente Apostolo, referenda sunt quæcumque fiunt in Ecclesia.

Et quamvis Ceremoniæ alicujus observatio aut prætermissio, si rem ipsam spectes, exigui sit momenti; temeraria tamen & fastuosa publici Ordinis ac Disciplinæ transgressio atque violatio, non est peccatum leve coram Deo. Omnia honestè & secundum ordinem fiant in vobis, inquit Apostolus. Ordinis autem illius constitutio non penes est homines privatos. Nemini fas est igitur, nisi legitimè vocato, in se suscipere aut sibi arrogare, ut constituat aut immutet ullum publicum ac receptum ordinem in Ecclesiâ Christi.

Quoniam verò hoc nostro tempore tanta est in mentibus hominum varietas, ut aliis vel minimæ Ceremoniarum suarum omissio piaculum esse videatur, adeo depereunt veteres suas consuetudines; alii verò rerum novarum amore ita capiuntur, ut omnia innovata vellent, & tanto odio feruntur in res antiquas, ut nihil nisi novum, ipsis arrideat. Ideò visum est, non tam his aut illis partibus morigerandum quam Deo obtemperandum, & eorum omnium commodo studendum. Nequis autem offendatur qui rectæ rationi liberum apud se locum aperit, hîc quædam dicuntur rationes cur receptarum ceremoniarum aliæ antiquatæ sint, aliæ verò retineantur & etiammùm observentur.

Quædam eliminantur quoniam proximè elapsis temporibus in immensum creverat earum numerus, adeò ut onus esset intolerabile. Quare Sanctus *Augustinus* jam suo seculo querebatur, nempè quòd in tantum numerum multiplicatæ essent, ut deterior foret hac in parte Christianorum quam fuerat olim Judæorum conditio. Ac suadebat ut jugum & onus illud, si quando commoda daretur occasio, pacificè & sine turbis amoveretur. Quid autem dixisset S. *Augustinus* si oculis vidisset easperas ceremonias, quæ apud nos erant in usu communi. Non fuit tantum numerus ceremoniarum temporis illius cum harum nostrarum multitudine conferendus. Tanta fuit harum ceremoniarum nostrarum congeries,

congeries, & in his plurimæ adeò obscuræ ut Christi beneficia erga n confunderent atque obscurarent, potius quàm ea nobis exponerent & lustrarent. Prætèrea Evangelium Christi non est ceremoniale insti tum, uti magnam partem, fuit Lex *Mosaica*; sed Religio est ad col dum Deum non in typorum & umbrarum servitute, sed in Libert Spiritus instituta; iis tantum Ceremoniis contenta quæ decoro & ἐυ τάξία, piæque Disciplinæ conservandis sufficiant: & quæ aptæ sint excitandas insigni ac singulari quâdam significatione stupidas hominu mentes in recordationem Officii sui erga Deum ad ædificationem. Præ terea, abolendarum Ceremoniarum causa præcipua fuit, quòd parti imperitæ plebis superstitiosâ cœcitate; partim quorundam inexpleb avaritiâ qui privato quæstui magis quam gloriæ Dei studebant, ear abusus in tantum creverat ut rectè tolli non potuerit, salvis ipsis Ce moniis.

Jam verò ut ad eos veniamus qui fortè graviter ferent quòd nonnull antiquarum Ceremoniarum etiamnum retineantur: si animo reputav rint sine quibusdam Ceremoniis nullum ordinem aut tranquillam Di ciplinam in Ecclesia servari posse, facile eis constabit ratio, cur ab il sententiâ suâ recedere atque ei renunciare debeant. Sin autem displice quod ulla antiqua Ceremonia maneat, & magis placeret omnia innova ri; tum verò (quandoquidem concedunt, expedire ut sint quædam Ce remoniæ) ubi antiquæ illæ rectè usurpari poterunt, næ isti eas ob sola antiquitatem repudiare nequeunt quin suam prodant stultitiam. Tu enim vel eo nomine quod antiquæ sunt, majori venerationi ipsis esse de bent, si Unitatis & Concordiæ magis quàm innovationum ac rerum n usitatarum studiosi videri volunt & haberi. Innovationes enim (quan tum quidem id consistere potest cum instituto Christianæ Religionis) semper vitari debent. Neque verò erit cur isti ob retentas Ceremoni offendantur. Quemadmodum enim eæ Ceremoniæ abrogatæ sunt, qu in majores abusus abierant, & quæ frustra hominum conscientias one rabant; sic quas retineri placuit, Disciplinæ ac Ordinis gratiâ rerine tur, & ob justas causas poterunt immutari & abrogari, ideóque pari ex istimatione cum Legè Dei nequaquam habendæ sunt. Adde quòd ne que obscuræ neque mutæ sunt istæ Ceremoniæ, sed ita comparatæ u cuivis obvium sit intelligere quid sibi velint, & quis sit earum usus. U non sit verisimile forè olim ut, quemadmodum cæteræ quas abrogavi mus, in abusus degenerent. His autem institutis nostris alias Natione neutiquam damnamus, neque ullis nisi solis popularibus nostris quic quam præscribimus. In hâc enim sumus sententiâ, ut putemus expedir ut quælibet Regio iis utatur Ceremoniis quæ magis conducere videbun tur ad Dei honorem & gloriam illustrandam, & ad populum ad perfe ctissimam & maximè piam vivendi rationem absque errore aut superstitione deducendum; & ut cætera quæ viderint maximè in abusus dege nerare (quod sæpius in hominum institutis variè pro variis Regionibu contingit) rejiciant.

Ord

Ordo prælegendi Pſalterii.

PSalterium tam ad Matutinas quam ad Veſpertinas Preces, ſingulis menſibus perlegetur, prout in ipſo Pſalterio præſcribitur. Sed menſe *Februario* non prælegetur ultra diem vigeſimum octavum, aut vigeſimum nonum.

Cùm autem *Januarius*, *Martius*, *Maius*, *Julius*, *Auguſtus*, *October* & *December*, habeant dies Triginta & unum ſinguli; Conſtitutum eſt, ut Pſalmi qui die menſis penultimo prælecti fuerint, iidem ultimo die denuò prælegantur; ut Pſalterium ineunte quolibet menſe incipiat legi.

Quoniam verò Pſalmus 119 in 22 Sectiones dividitur, prolixiorque eſt quam ut totus eodem tempore prælegatur, conſtitutum eſt, ut quatuor aut quinque tantùm earum Sectionum unâ vice prælegantur.

In fine autem uniuſcujuſque Pſalmi, ut & uniuſcujuſque Sectionis Pſalmi 119, Hymnus ſequens recitabitur.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto; Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Obſerva * Pſalterium ſequi diviſionem Hebræorum, & Verſionem Anglicam Magnorum Bibliorum, quæ edita & vulgò uſurpata ſunt, Regibus *Henrico* Octavo & *Edvardo* Sexto Regnantibus.

* *Hoc intelligitur de Pſalterio in Editione Anglicanâ Liturgiæ; Nam in hac Latinâ Editione, ſequuti ſumus Vulgatam Latinorum Verſionem, quemadmodum in Epiſtolis & Evangeliis.*

Ordo reliquæ Scripturæ prælegendæ.

VEtus Teſtamentum Priori Lectioni, tam ad Matutinas, quàm Veſpertinas Preces, aſſignatur; quo pacto ſingulis annis maximam partem prælegetur, juxta Calendarium.

Novum Teſtamentum Poſteriori Lectioni tam ad Matutinas quàm Veſpertinas Preces, aſſignatur; Ordineque ter quotannis perlegetur præter Epiſtolas & Evangelia; exceptâ Apocalapſi, ex quâ quædam tantùm Lectiones propriæ Feſtis variis aſſignantur.

Ut autem ſcias quænam Lectiones ſingulis diebus prælegendæ ſint, quære diem menſis in ſequente Calendario, in quo invenies Capita quæ Lectionibus tam ad Matutinas quam ad Veſpertinas Preces, aſſignantur; Exceptis tantùm Feſtis Mobilibus, quæ non habentur in Calendario, & Immobilibus, è quarum regione ſpatium purum relinquitur in columna Lectionum; Quorum omnium dierum Lectiones Propriæ habentur in Tabula Propriarum Lectionum.

Obſerva etiam, quod quotieſcunque Proprii Pſalmi aut Lectiones aſſignantur, tum Pſalmi & Lectiones in Pſalterio & Calendario aſſignatæ (ſi diverſæ ſint ab illis) omittuntur.

Obſerva inſuper, Collectam, Epiſtolam, & Evangelium, quæ Dominicæ aſſignantur, non variare per totam ſeptimanam, niſi aliter in hoc Libro conſtitutum fuerit.

LECTI-

LECTIONES PROPRIÆ ad Matutinas & Vespertinas Preces, Dominicis & aliis Festis diebus per totum annum prælegendæ.

Lectiones Propriæ diebus Dominicis prælegendæ.

	Matut.	*Vespert.*
Dominicæ Adventus.		
1	Esai. 1	Esai. 2
2	5	24
3	25	26
4	30	32
Dominicæ post Nativ.		
1	37	38
2	41	43
Dominicæ post Epiph.		
1	44	46
2	51	53
3	55	56
4	57	58
5	59	64
6	65	66
Septuagesima.	Gen. 1	Gen. 2
Sexagesima.	3	6
Quinquagesima.	9 usque ad vers. 20	12
Quadragesima.		
Dominica 1.	19 usque ad v. 30	22
2	27	34
3	39	42
4	43	45
5	Exod. 3	Exod. 5
6		
1 Lectio.	Exod. 9	Exod. 10
2 Lectio.	Matth. 26	Heb. 5 usq; ad v. 11
Paschæ.		
1 Lectio.	Exod. 12	Exod. 14
2 Lectio.	Rom. 6	Act. 2 v. 22
Dominicæ post Paschæ.		
1	Numer. 16	Numer. 22
2	23, 24	25
3	Deut. 4	Deut. 5
4	6	7
5	8	9
Dominica post Ascens.	12	13
Pentecostes.		
1 Lectio.	Deut. 16 usq; ad v. 18	Esai. 11
2 Lectio.	Act. 10 v. 34.	Act. 19 usq; ad v. 21

Dominica Trinit.	*Matut.*	*Vespert.*
1 Lectio.	Gen. 1	Gen. 18
2 Lectio.	Matth. 3	1 Johan. 5
Dominicæ post Trinit.		
1	Jos. 10	Jos. 23
2	Judic. 4	Judic. 5
3	1 Sam. 2	1 Sam. 3
4	12	13
5	15	17
6	2 Sam. 12	2 Sam. 19
7	21	24
8	1 Reg. 13	1 Reg. 17
9	18	19
10	21	22
11	2 Reg. 5	2 Reg. 9
12	10	18
13	19	23
14	Jer. 5	Jer. 22
15	35	36
16	Ezech. 2	Ezech. 13
17	14	18
18	20	24
19	Dan. 3	Dan. 6
20	Joel. 2	Mich. 6
21	Hab. 2	Prov. 1
22	Prov. 2	3
23	11	12
24	13	14
25	15	16
26	17	19

Lectiones Propriæ diebus Festis prælegendæ.

	Matut.	*Vespert.*
S. Andreæ.	Prov. 20	Prov. 21
S. Thomæ Apost.	23	24
Nativit. Christi.		
1 Lectio.	Esai. 9 usque ad v. 8	Esa. 7 v. 10 usq; ad v.
2 Lectio.	Luc. 2 usque ad v. 15	Tit. 3 v. 4 usq; ad v.
S. Stephan.		
1 Lectio.	Prov. 28	Eccles. 4
2 Lectio.	Act. 6 v. 8 & c. 7 usque ad v. 30	Act. 7 v. 30 usque a (v.
S. Johan.		
1 Lectio.	Eccles. 5	Eccles. 6
2 Lectio.	Apoc. 1	Apoc. 22
Innocent.	Jer. 31 usque ad v. 18	Sap. 1

	Matut.	Vespert.
Circumcisio.		
Lectio.	Gen. 17	Deut. 10 v. 12
Lectio.	Rom. 2	Colos. 2
Epiphan.		
Lectio.	Esai. 60	Esai. 49
Lectio.	Luc. 3 usque ad v. 23	Johan. 2 usq; ad v. 12
nverſ. S. Pauli.		
Lectio.	Sapient. 5	Sapient. 6
Lectio.	Act. 22 usque ad v. 22	Act. 26
urific. Virg. Mariæ.	Sapient. 9	Sapient. 12
. Matthiæ.	19	Ecclus. 1
nnunciat. B. Virgin.	Ecclus. 2	3
eria 4. ante Paſch.		
Lectio.	Hos. 13	Hos. 14
Lectio.	Johan. 11 v. 45	
eria 5. ante Paſch.		
Lectio.	Dan. 9	Jer. 31
Lectio.	Johan. 13	
aſſio Domini.		
Lectio.	Gen. 22 usq; ad v. 20	Esai. 53
Lectio.	Johan. 18	1 Petr. 2
aſchatis Vigil.		
Lectio.	Zach. 9	Exod. 13
Lectio.	Luc. 23 v. 50	Heb. 4
eria 2. poſt Paſch.		
Lectio.	Exod. 16	Exod. 17
Lectio.	Matth. 28	Act. 3
eria 3. poſt Paſch.		
Lectio.	Exod. 20	Exod. 32
Lectio.	Luc. 24 usq; ad v. 13	1 Cor. 15
. Marc.	Ecclus. 4	Ecclus. 5
. Philip. & Jacob.		
Lectio.	7	9
Lectio.	Johan. 1 v. 43	
Aſcenſio Dom.		
Lectio.	Deut. 10	2 Reg. 2
Lectio.	Luc. 24 v. 44	Epheſ. 4 usque ad v. 17 (ad v. 30
eria 2. poſt Pentecoſt.		
Lectio.	Gen. 11 usq; ad v. 10	Num. 11 v. 16 usque
Lectio.	1 Cor. 12	1 Cor. 14 usq; ad v. 26
eria 3. poſt Pentecoſt.		
Lectio.	1 Sam. 19 v. 18	Deut. 30
Lectio.	1 Theſſ. 5 v. 12 usque (ad v. 24	1 Johan. 4 usque ad (v. 14
		S. Barnab.

	Matut.	*Vesper.*
S. Barnab.		
1 Lectio.	Ecclus. 10	Ecclus. 12
2 Lectio.	Act. 14	Act. 15 usq; ad v. 3
S. Johan. Baptist.		
1 Lectio.	Malach. 3	Malach. 4
2 Lectio.	Matth. 3	Matt. 14 usq; ad v. 1
S. Petr.		
1 Lectio.	Ecclus. 15	Ecclus. 19
2 Lectio.	Act. 3	Act. 4
S. Jacob.	Ecclus. 21	Ecclus. 22
S. Bartholom.	24	29
S. Matthæi.	Ecclus. 35	Ecclus. 38
S. Mich.		
1 Lectio.	Gen. 32	Dan. 10 v. 5
2 Lectio.	Act. 12 usque ad v. 20	Jud. v. 6 usq; ad v. 1
S. Luc.	Ecclus. 51	Job. 1
S. Simon. & S. Jud.	Job. 24. 25	42
Omnium Sanct.		
1 Lectio.	Sapient. 3 usq; ad v. 10	Sapient. 5 usq; ad v. 1
2 Lectio.	Heb. 11 v. 33 & cap. 12 usq; ad v. 7	Apoc. 19 usq; ad v. 1

¶ *Psalmi Proprii, quibusdam diebus.*

	Matut.	*Vesper.*
	Psalm. 19	89
¶ *Die Natal. Christi.*	45	110
	85	132
	6	102
¶ *Die Ciner.*	32	130
	38	143
	22	69
¶ *Die Passion.*	40	88
	54	
	2	113
¶ *Die Pasch.*	57	114
	111	118
	8	24
¶ *Die Ascens.*	15	47
	21	108
¶ *Die Pentecost.*	48	104
	68	145

Jann

Calendarium.

Januarius habet XXXI. Dies.

Luna habet XXX.

				Matut.		Vespertin.	
				1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lectio
1	A	Calendæ.	*Circumcisio Dom.*				
2	b	4 Non.		Gen. 1	Matth. 1	Gen. 2	Rom. 1
3	c	3 Non.		3	2	4	2
4	d	Pr. Non.		5	3	6	3
5	e	Nonæ.		7	4	8	4
6	f	8 Id.	*Epiphania Domini.*				
7	g	7 Id.		9	5	12	5
8	A	6 Id.	Luci. Presb. & Mart.	13	6	14	6
9	b	5 Id.		15	7	16	7
10	c	4 Id.		17	8	18	8
11	d	3 Id.		19	9	20	9
12	e	Pr. Id.		21	10	22	10
13	f	Idus.	Hil. Epis. & Confes.	23	11	24	11
14	g	19 Cal. Feb.		25	12	26	12
15	A	18 Cal.		27	13	28	13
16	b	17 Cal.		29	14	30	14
17	c	16 Cal.	Mart.	31	15	32	15
18	d	15 Cal.	Priscæ Rom. Virg. &	33	16	34	16
19	e	14 Cal.		35	17	37	1 Cor. 1
20	f	13 Cal.	Fabian Ep. R. & M.	38	18	39	2
21	g	12 Cal.	Agnetis R. V. & M.	40	19	41	3
22	A	11 Cal.	Vincentii Dia. & M.	42	20	43	4
23	b	10 Cal.		44	21	45	5
24	c	9 Cal.		46	22	47	6
25	d	8 Cal.	*Conversio S. Pauli.*				
26	e	7 Cal.		48	23	49	7
27	f	6 Cal.		50	24	Exod. 1	8
28	g	5 Cal.		Exod. 2	25	3	9
29	A	4 Cal.		4	26	5	10
30	b	3 Cal.	*Caroli Regis Martyris.*	* 6	27	7	11
31	c	Prid. Cal.		8	28	9	12

* Observa caput 6. Exodi legi tantùm usque ad ver. 14.

Februarius habet XXVIII. *Dies.*

Luna habet XXX.

					Matut.		*Vespertin.*	
					1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lec
	1	d	Calendæ.	Jejun.	Exo. 10	Marc. 1	Exod. 11	1 Co.
11	2	e	4 Non.	*Purificatio B. Mariæ Virg.*		2		
19	3	f	3 Non.		12	3	13	
8	4	g	Pr. Non.		14	4	15	
	5	A	Nonæ.	Agathæ Virg. & Mart.	16	5	17	2 Co
16	6	b	8 Id.		18	6	19	
5	7	c	7 Id.		20	7	21	
	8	d	6 Id.		22	8	23	
13	9	e	5 Id.		24	9	32	
2	10	f	4 Id.		33	10	34	
	11	g	3 Id.		Levi. 18	11	Lev. 19	
10	12	A	Pr. Id.		20	12	26	
	13	b	Idus.		Nu. 11	13	Nu. 12	
18	14	c	16 Cal.	Valentini Episc. & Mart.	13	14	14	
7	15	d	15 Cal.		16	15	17	
	16	e	14 Cal.		20	16	21	
15	17	f	13 Cal.		22	Iu. 1 ad 39	23	
4	18	g	12 Cal.		24	1. 39	25	Gala
	19	A	11 Cal.		27	2	30	
12	20	b	10 Cal.		31	3	32	
1	21	c	9 Cal.		35	4	36	
	22	d	8 Cal.		Deut. 1	5	Deut. 2	
9	23	e	7 Cal.	Jejun.	3	6	4	
	24	f	6 Cal.	*S. Matthiæ Apostol. & Mart.*		7		Ephe
17	25	g	5 Cal.		5	8	6	
6	26	A	4 Cal.		7	9	8	
	27	b	3 Cal.		9	10	10	
14	28	c	Prid. Cal.		11	11	12	
	29				13	Mat. 7	14	Ro.

Calendarium.

Martius habet XXXI. Dies.

Luna habet XXX.

					Matut.		Vespertin.	
					1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lectio
3	1	d	Calend.	Dav. Archi. Meneu.	Deu. 15	Luc. 12	Deu. 16	Ephes. 6
	2	e	6 No.	Cedde aut Chad	17	13	18	Philip. 1
11	3	f	5 No.	Ep. Litchf.	19	14	20	2
	4	g	4 No.		21	15	22	3
9	5	A	3 No.		24	16	25	4
8	6	b	Pr. No.		26	17	27	Colos. 1
	7	c	Nonæ.	Perpetuæ Mauri-	28	18	29	2
6	8	d	8 Id.	tan. M.	30	19	31	3
5	9	e	7 Id.		32	20	33	4
	10	f	6 Id.		34	21	Jos. 1	1 Thes. 1
3	11	g	5 Id.		Jos. 2	22	3	2
2	12	A	4 Id.	Gregorii Magn. Ep.	4	23	5	3
	13	b	3 Id.	Rom. & C.	6	24	7	4
0	14	c	Pr. Id.		8	Johan. 1	9	5
	15	d	Idus.		10	2	23	2 Thes. 1
8	16	e	17 Ca. Apr.		24	3	Judic. 1	2
7	17	f	16 Cal.		Judic. 2	4	3	3
	18	g	15 Cal.	Edvardi Regis Oc-	4	5	5	1 Tim. 1
5	19	A	14 Cal.	cident. Sax.	6	6	7	2, 3
4	20	b	13 Cal.		8	7	9	4
	21	c	12 Cal.	Benedicti Abbatis.	10	8	11	5
2	22	d	11 Cal.		12	9	13	6
1	23	e	10 Cal.		14	10	15	2 Tim. 1
	24	f	9 Cal.	Jejun.	16	11	17	2
9	25	g	8 Cal.	*Annunciat. Mariæ*		12		3
	26	A	7 Cal.	*Virg.*	18	13	19	4
7	27	b	6 Cal.		20	14	21	Titus 1
	28	c	5 Cal.		Ruth 1	15	Ruth 2	2, 3
	29	d	4 Cal.		3	16	4	Philem.
	30	e	3 Cal.		1 Sam. 1	17	1 Sam. 2	Hebr. 1
	31	f	Pr. Cal.		3	18	4	2

Calendarium.

Aprilis habet XXX. Dies.

Luna habet XXIX.

					Matut.		Vespertin.	
					1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lectio
	1	g	Calend.		1 Sam. 5	Joh. 19	1 Sam. 6	Hebr.
11	2	A	4 No.		7	20	8	
	3	b	3 No.	Richar. Ep. Ciceſtr.	9	21	10	
19	4	c	Pr. No.	Ambro. Ep. Mediol.	11	Act. 1	12	
8	5	d	Nonæ.		13	2	14	
16	6	e	8 Id.		15	3	16	
5	7	f	7 Id.		17	4	18	
	8	g	6 Id.		19	5	20	
13	9	A	5 Id.		21	6	22	
2	10	b	4 Id.		23	7	24	
	11	c	3 Id.		25	8	26	
10	12	d	Pr. Id.		27	9	28	Jacob.
	13	e	Idus.		29	10	30	
18	14	f	18 Cal. Mai.		31	11	2 Sam. 1	
7	15	g	17 Cal.		2 Sam. 2	12	3	
	16	A	16 Cal.		4	13	5	
15	17	b	15 Cal.		6	14	7	1 Petr.
4	18	c	14 Cal.	chiep. & M.	8	15	9	
	19	d	13 Cal.	Alphegi Cant. Ar-	10	16	11	
12	20	e	12 Cal.		12	17	13	
1	21	f	11 Cal.		14	18	15	
	22	g	10 Cal.		16	19	17	2 Petr.
9	23	A	9 Cal.	S. Georgii Martyris	18	20	19	
	24	b	8 Cal.		20	21	21	
17	25	c	7 Cal.	*S. Marci Evang. &*		22		1 Joh.
6	26	d	6 Cal.	*Mar.*	22	23	23	
	27	e	5 Cal.		24	24	1 Reg. 1	
14	28	f	4 Cal.		1 Reg. 2	25	3	
3	29	g	3 Cal.		4	26	5	
	30	A	Pr. Cal.		6	27	7	2, 3 Jo.

Mai

Calendarium.

Maius habet XXXI. Dies.

Luna habet XXX.

					Matut.		Vespertin.	
					1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lectio
2	1	b	Calend.	*S. Phil. & S. Jacob.*				Jud.
	2	c	6 No.	*An. & M.*	1 Reg. 8	Act. 28	1 Reg. 9	Rom. 1
19	3	d	5 No.	Inventio Crucis.	10	Matth. 1	11	2
8	4	e	4 No.		12	2	13	3
	5	f	3 No.	te Port. Lat.	14	3	15	4
16	6	g	Pr. No.	S. Johan. Evang. an-	16	4	17	5
5	7	A	Nonæ.		18	5	19	6
	8	b	8 Id.		20	6	21	7
13	9	c	7 Id.		22	7	2 Reg. 1	8
2	10	d	6 Id.		2 Reg. 2	8	3	9
	11	e	5 Id.		4	9	5	10
10	12	f	4 Id.		6	10	7	11
	13	g	3 Id.		8	11	9	12
18	14	A	Pr. Id.		10	12	11	13
7	15	b	Idus.		12	13	13	14
	16	c	17 Ca. Jun.		14	14	15	15
15	17	d	16 Cal.		16	15	17	16
4	18	e	15 Cal.		18	16	19	1 Cor. 1
	19	f	14 Cal.	Dunst. Cant. Archi.	20	17	21	2
12	20	g	13 Cal.		22	18	23	3
1	21	A	12 Cal.		24	19	25	4
	22	b	11 Cal.		Ezr. 1	20	Ezr. 3	5
9	23	c	10 Cal.		4	21	5	6
	24	d	9 Cal.		6	22	7	7
17	25	e	8 Cal.	Archiep.	9	23	Nehe. 1	8
6	26	f	7 Cal.	Augustt. Prim. Cant.	Nehe. 2	24	4	9
	27	g	6 Cal.	V. Bedæ Presbyteri.	5	25	6	10
14	28	A	5 Cal.		8	26	9	11
3	29	b	4 Cal.	*Caroli II. Nat. &*	10	27	13	12
	30	c	3 Cal.	*Redit.*	Esther 1	28	Esther 2	13
11	31	d	Pr. Cal.		3	Marc. 1	4	14

Calendarium.

Junius habet XXX. Dies.

Luna habet XXIX.

					Matut.		Vespertin.	
					1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lectio
	1	e	Calend.	Nicomedis Rom.	Esther 5	Marc. 2	Esther 6	1 Co. 15
19	2	f	4 No.	Pr. & M.	7	3	8	16
8	3	g	3 No.		9	4	Job 1	2 Cor. 1
16	4	A	Pr. No.		Job 2	5	3	2
5	5	b	Nonæ.	Bonifacii Episc. Mo	4	6	5	3
	6	c	8 Id.	gunt. & M.	6	7	7	4
13	7	d	7 Id.		8	8	9	5
2	8	e	6 Id.		10	9	11	6
	9	f	5 Id.		12	10	13	7
10	10	g	4 Id.		14	11	15	8
	11	A	3 Id.	*S. Barnabæ Apostoli & M.*				
18	12	b	Pr. Id.		16	12	17, 18	9
7	13	c	Idus.		19	13	20	10
	14	d	18 Cal. Julii		21	14	22	11
15	15	e	17 Cal.		23	15	24, 25	12
4	16	f	16 Cal.		26, 27	16	28	13
	17	g	15 Cal.	S. Albani Mart.	29	Luc. 1	30	Galat. 1
12	18	A	14 Cal.		31	2	32	2
1	19	b	13 Cal.		33	3	34	3
	20	c	12 Cal.	Translatio Edvardi	35	4	36	4
9	21	d	11 Cal.	Regis Sax. Occid.	37	5	38	5
	22	e	10 Cal.		39	6	40	6
17	23	f	9 Cal.	Jejun.	41	7	42	Ephes. 1
6	24	g	8 Cal.	*S. Johannis Bapt.*				
	25	A	7 Cal.	*Nativitas.*	Prov. 1	8	Prov. 2	2
14	26	b	6 Cal.		3	9	4	3
3	27	c	5 Cal.		5	10	6	4
	28	d	4 Cal.	Jejun.	7	11	8	5
11	29	e	3 Cal.	*S. Petri Apost. &*				
	30	f	Pr. Cal.	*Mart.*	9	12	10	6

Calendarium.

Julius habet XXXI. Dies.

Luna habet XXX.

					Matut.		Vespertin.	
					1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lectio
9	1	g	Calend.		Prov. 11	Luc. 13	Pro. 12	Phil. 1
8	2	A	6 No.	Visitatio B. Mariæ	13	14	14	2
	3	b	5 No.	Virg.	15	15	16	3
6	4	c	4 No.	Translatio S. Marti	17	16	18	4
5	5	d	3 No.	ni Ep. & Conf.	19	17	20	Coloss. 1
	6	e	Pr. No.		21	18	22	2
3	7	f	Nonæ.		23	19	24	3
2	8	g	8 Id.		25	20	26	4
	9	A	7 Id.		27	21	28	1 Thes. 1
0	10	b	6 Id.		29	22	31	2
	11	c	5 Id.		Eccln. 1	23	Eccln. 2	3
8	12	d	4 Id.		3	24	4	4
7	13	e	3 Id.		5	Johan. 1	6	5
	14	f	Pr. Id.		7	2	8	2 Thes. 1
5	15	g	Idus.	Swithin. Epis. Wint.	9	3	10	2
4	16	A	17 Ca. Aug.	Translat.	11	4	12	3
	17	b	16 Cal.		Jerem. 1	5	Jer. 2	1 Tim. 1
2	18	c	15 Cal.		3	6	4	2, 3
1	19	d	14 Cal.	Virg. & Mart.	5	7	6	4
	20	e	13 Cal.	Margaret. Antioch.	7	8	8	5
9	21	f	12 Cal.	S. Mariæ Magdalen.	9	9	10	6
7	22	g	11 Cal.		11	10	12	2 Tim. 1
	23	A	10 Cal.		13	11	14	2
6	24	b	9 Cal.	Jejun.	15	12	16	3
	25	c	8 Cal.	*S. Jacobi Apo. & M.*		13		4
4	26	d	7 Cal.	S. Annæ Matr. B.	17	14	18	Tit. 1
3	27	e	6 Cal.	Mar. Virg.	19	15	20	2, 3
	28	f	5 Cal.		21	16	22	Philem.
1	29	g	4 Cal.		23	17	24	Hebr. 1
	30	A	3 Cal.		25	18	26	2
9	31	b	Pr. Cal.		27	19	28	3

Calendarium.

Auguſtus habet XXXI. Dies.

Luna habet XXX.

					Matut.		Veſpertin.	
					1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lecti
8	1 c	Calend.	Petri ad Vincula.	Jer.	29	Joh. 20	Jer. 30	Hebr.
16	2 d	4 No.			31	21	32	
5	3 e	3 No.			33	Act. 1	34	
	4 f	Pr. No.			35	2	36	
13	5 g	Nonæ.			37	3	38	
2	6 A	8 Id.	Transfigur. Domini		39	4	40	
	7 b	7 Id.	Nom. Jeſus.		41	5	42	1
10	8 c	6 Id.			43	6	44	1
	9 d	5 Id.	ac. Rom. & M.		45,46	7	47	1
18	10 e	4 Id.	S. Laurent. Archidi-		48	8	49	1
7	11 f	3 Id.			50	9	51	Jacob.
	12 g	Pr. Id.			52	10	Lam. 1	
15	13 A	Idus.		Lam.	2	11	3	
4	14 b	19 Ca. Sept.			4	12	5	
	15 c	18 Cal.		Ezec.	2	13	Ezec. 3	
12	16 d	17 Cal.			6	14	7	1 Petr.
1	17 e	16 Cal.			13	15	14	
	18 f	15 Cal.			18	16	33	
9	19 g	14 Cal.			34	17	Dan. 1	
	20 A	13 Cal.		Dan.	2	18	3	
17	21 b	12 Cal.			4	19	5	2 Petr.
6	22 c	11 Cal.			6	20	7	
	23 d	10 Cal.	Jejun.		8	21	9	
14	24 e	9 Cal.	S. Bartholomæi Ap.			22		1 Joha.
3	25 f	8 Cal.	& M.		10	23	11	
	26 g	7 Cal.			12	24	Hoſ. 1	
11	27 A	6 Cal.	Conſet. Dod.	Ho.	2,3	25	4	
	28 b	5 Cal.	S. Auguſt. Ep. Hipp.		5,6	26	7	
19	29 c	4 Cal.	Decol. Johan. Bapt.		8	27	9	2,3 Joh.
8	30 d	3 Cal.			10	28	11	Jud.
	31 e	Pr. Cal.			12	Matth. 1	13	Rom. 1

September habet XXX. *Dies.*

Luna habet XXIX.

				Matut.		*Vespertin.*	
				1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lectio
1	f	Calend.	Egidii Abbatis &	Hos. 14	Matth. 2	Joel. 1	Rom. 2
2	g	4 No.	Conf.	Joel. 2	3	3	3
3	A	3 No.		Amos 1	4	Amos 2	4
4	b	Pr. No.		3	5	4	5
5	c	Nonæ.		5	6	6	6
6	d	8 Id.	relian.	7	7	8	7
7	e	7 Id.	Eunurch. Episc. Au-	9	8	Obed.	8
8	f	6 Id.	Nat. B. Virg. Mariæ.	Jon. 1	9	Jon. 2,3	9
9	g	5 Id.		4	10	Mich. 1	10
10	A	4 Id.		Mich. 2	11	3	11
11	b	3 Id.		4	12	5	12
12	c	Pr. Id.		6	13	7	13
13	d	Idus.		Nehe. 1	14	Nehe. 2	14
14	e	18 Cal. Oct.	S. Crucis.	3	15	Hab. 1	15
15	f	17 Cal.		Hab. 2	16	3	16
16	g	16 Cal.		Zeph. 1	17	Zeph. 2	1 Cor. 1
17	A	15 Cal.	Lambert. Ep. & M.	3	18	Hag. 1	2
18	b	14 Cal.		Hag. 2	19	Zach. 1	3
19	c	13 Cal.		Zac. 2,3	20	4,5	4
20	d	12 Cal.	Jejun.	6	21	7	5
21	e	11 Cal.	*S. Matthæi Ap. Ev.*		22		6
22	f	10 Cal.	*& M.*	8	23	9	7
23	g	9 Cal.		10	24	11	8
24	A	8 Cal.		12	25	13	9
25	b	7 Cal.	ep. Carth. & M.	14	26	Mal. 1	10
26	c	6 Cal.	S. Cypriani Archi-	Mal. 2	27	3	11
27	d	5 Cal.		4	28	Tob. 1	12
28	e	4 Cal.	*nium Angel.*	Tob. 2	Marc. 1	3	13
29	f	3 Cal.	*S. Michaëlis & om-*		2		14
30	g	Pr. Cal.	S. Hieronym. Pr. C. & Doct.	4	3	6	15

October habet XXXI. *Dies.*

Luna habet XXX.

					Matut.		*Vespertin.*	
					1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lect.
16	1	A	Calend.	Remig. Episc. Remens.	Tob. 7	Marc. 4	Tob. 8	1 Co.
5	2	b	6 No.		9	5	10	2 Cor.
13	3	c	5 No.		11	6	12	
2	4	d	4 No.		13	7	14	
	5	e	3 No.		Judith. 1	8	Judith 2	
10	6	f	Pr. No.	Fid. Virg. & Mart.	3	9	4	
	7	g	Nonæ.		5	10	6	
18	8	A	8 Id.		7	11	8	
7	9	b	7 Id.	S. Dionys. Areop.	9	12	10	
	10	c	6 Id.	Episc. & Mart.	11	13	12	
15	11	d	5 Id.		13	14	14	
4	12	e	4 Id.		15	15	16	
	13	f	3 Id.	Translat. S. Edvard.	Sapi. 1	16	Sapi. 2	
19	14	g	Pr. Id.	Confess.	3	Iu. 1 ad 39	4	
1	15	A	Idus.		5	1. 39	6	Galat.
	16	b	17 Cal. Nov.		7	2	8	
9	17	c	16 Cal.	Ethelredæ Virg.	9	3	10	
	18	d	15 Cal.	*S. Lucæ Evangel.*		4		
17	19	e	14 Cal.		11	5	12	
6	20	f	13 Cal.		13	6	14	
	21	g	12 Cal.		15	7	16	Ephes.
14	22	A	11 Cal.		17	8	18	
3	23	b	10 Cal.		19	9	Ecclu. 1	
	24	c	9 Cal.		Ecclu. 2	10	3	
11	25	d	8 Cal.	Crispini Mart.	4	11	5	
	26	e	7 Cal.		6	12	7	
19	27	f	6 Cal.	Jejun.	8	13	9	Phil.
8	28	g	5 Cal.	*S. Simon. & S. Judæ Apost. & Mart.*		14		
	29	A	4 Cal.		10	15	11	
16	30	b	3 Cal.		12	16	13	
5	31	c	Pr. Cal.	Jejun.	14	17	15	Col.

Calendarium.

November habet XXX. Dies.

Luna habet XXIX.

				Matut.		Vespertin.	
				1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 Lectio
1	d	Calend.	*Festum Omnium*				
2	e	4 No.	*Sanct.*	Ecclu. 16	Luc. 18	Ecclu. 17	Colos. 2
3	f	3 No.		18	19	19	3
4	g	Pr. No.		20	20	21	4
5	A	Nonæ.	*Conjuratio Papist.*	22	21	23	1 Thes. 1
6	b	8 Id.	Leonardi Confess.	24	22	(a) 25	2
7	c	7 Id.		27	23	28	3
8	d	6 Id.		29	24	(b) 30	4
9	e	5 Id.		31	Johan. 1	32	5
10	f	4 Id.		33	2	34	2 Thes. 1
11	g	3 Id.	S. Martini Episc. &	35	3	36	2
12	A	Pr. Id.	Confess.	37	4	38	3
13	b	Idus.	Bricii Episcopi.	39	5	40	1 Tim. 1
14	c	18 Ca. Dec.		41	6	42	2, 3
15	d	17 Cal.	Machuti Ep.	43	7	44	4
16	e	16 Cal.		45	8	(c) 46	5
17	f	15 Cal.	Hugon. Episc. Lin-	47	9	48	6
18	g	14 Cal.	coln.	49	10	50	2 Tim. 1
19	A	13 Cal.		51	11	Baruc. 1	2
20	b	12 Cal.	Edmundi Regis &	Baruc. 2	12	3	3
21	c	11 Cal.	Mart.	4	13	5	4
22	d	10 Cal.	Ceciliæ Virg. & M.	6	14	hist. Sus.	Tit. 1
23	e	9 Cal.	S. Clement. 1 Episc.		15	Esai. 1	2, 3
24	f	8 Cal.	Rom. & M.	Esai. 2	16	3	Philem.
25	g	7 Cal.	Catharinæ Virg. &	4	17	5	Hebr. 1
26	A	6 Cal.	Mart.	6	18	7	2
27	b	5 Cal.		8	19	9	3
28	c	4 Cal.		10	20	11	4
29	d	3 Cal.	Jejun.	12	21	13	5
30	e	Pr. Cal.	*S. Andreæ Ap. & M.*		Act. 1		6

a) Observa caput 25 Ecclesiastici legi tantum usque ad versum 13.
b) Et cap. 30 tantum usque ad vers. 18.
c) Et cap. 46 usque ad vers. 20.

Calendarium.

December habet XXXI. Dies.

Luna habet XXX.

					Matut.		Vesperti	
					1 Lectio	2 Lectio	1 Lectio	2 L
	1	f	Calend.		Esai. 14	Act. 2	Esai. 15	He
13	2	g	4 No.		16	3	17	
2	3	A	3 No.		18	4	19	
10	4	b	Pr. No.		20, 21	5	22	
	5	c	Nonæ.	Lyciæ.	23	6	24	
18	6	d	8 Id.	Nicolai Ep. Myr.	25	7 ad 30	26	
7	7	e	7 Id.	Mariæ.	27	7 30	28	
	8	f	6 Id.	Conceptio B. Virg.	29	8	30	Jac
15	9	g	5 Id.		31	9	32	
4	10	A	4 Id.		33	10	34	
	11	b	3 Id.		35	11	36	
12	12	c	Pr. Id.		37	12	38	
1	13	d	Idus.	Luciæ Virg. & Mar.	39	13	40	1 Pe
	14	e	19 Cal. Jan.		41	14	42	
9	15	f	18 Cal.		43	15	44	
	16	g	17 Cal.	O Sapientia.	45	16	46	
17	17	A	16 Cal.		47	17	48	
6	18	b	15 Cal.		49	18	50	2 Pe
	19	c	14 Cal.		51	19	52	
14	20	d	13 Cal.	Jejun.	53	20	54	
3	21	e	12 Cal.	*S. Thomæ Apost. &*		21		1 Joh
	22	f	11 Cal.	*M.*	55	22	56	
11	23	g	10 Cal.		57	23	58	
	24	A	9 Cal.	Jejun.	59	24	60	
19	25	b	8 Cal.	*Nativ. Dom.*				
8	26	c	7 Cal.	*S. Steph. Protomart.*				
	27	d	6 Cal.	*S. Johan. Evangel.*		25		
16	28	e	5 Cal.	*Sanctor. Innocent.*				
5	29	f	4 Cal.		61	26	62	2 Jo
	30	g	3 Cal.		63	27	64	3 Jo
13	31	A	Pr. Cal.	Silvestr. Epis. Rom.	65	28	66	Jud.

TABUL

ABULÆ ac REGULÆ DE Festis Mobilibus & Immobilibus : de Diebus Jejunii & Abstinentiæ, per totum annum.

Regulæ de Festis Mobilibus & aliis diebus Festis.

ASCHA (ex quo reliqua pendent) semper incidit in Dominicam quæ proximè succedit pleni-Lunium, quod immediatè sequi- 21. *Martii.* Sin verò pleni-Lunium contingit die Dominicâ, Pas- incidit in proximè sequentem Dominicam.

Dominica Adventus semper incidit in Dominicam Festo S. *Andreæ* ximam, sive illud sequatur sive antecedat.

tuagesima, *agesima*, *inquagesima*, *adragesima* } antecedit Pascha } Novem, Octo, Septem, Sex } septimanis.

minica *Rogationum* } sequitur Pascha } Quinque Diebus Quadra-(ginta } septimanis.
es Ascensionis } Septem } septimanis.
tecostes } Octo } septimanis.
minica *Trinitatis*

---

bula Festorum quæ observari debent in Ecclesiâ Anglicanâ, per totum Annum.

OMNES Dominicæ in Anno.

Festa:
- Circumcisionis Domini nostri Jesu Christi.
- Epiphaniæ.
- Conversionis S. *Pauli.*
- Purificationis B. Virginis.
- S. *Matthiæ* Apostoli.
- Annunciationis B. Virg.
- S. *Marci* Evangel.
- S.S. *Philippi* & *Jacobi* Apost.
- Ascensionis Domini nostri Jesu Christi.
- S. *Barnabæ.*
- Nativitatis S. *Joan.* Baptistæ.
- S. *Petri* Apostoli.
- S. *Jacobi* Apost.
- S. *Bartholomæi* Apost.
- S. *Matthæi* Apost.
- S. *Michaelis* & omnium Angelor.
- S. *Lucæ* Evangelistæ.

S.S. *Simonis*

Festa { S.S. *Simonis* & *Judæ* Apost. / Omnium Sanctorum. / S. *Andreæ* Apost. / S. *Thomæ* Apost. } Festa { Nativitatis Domini. / S. *Stephani* Martyris. / S. *Joannis* Evangelistæ. / Sanctorum Innocentium. }

Feria { Secunda & Tertia } post Dominicam *Paschatis.* Feria { Secunda & Tertia } post Dominicam *Pentecostes.*

Tabula Vigiliarum, Jejuniorum, ac Dierum Abstinen quæ observari debent singulis annis.

V Esperæ seu Vigiliæ ante { Nativitatem Domini. / Purific. B. Virg. *Mariæ.* / Annunc. B. Virg. *Mariæ.* / *Paschæ.* / *Ascensionem.* / *Pentecostem.* / S. *Matthiæ.* / S. *Joan.* Baptist. }

Vesperæ seu Vigiliæ ante { S. *Petri.* / S. *Jacobi.* / S. *Bartholom.* / S. *Matthæi.* / S.S. *Simonis* & *Judæ.* / S. *Andreæ.* / S. *Thomæ.* / Omnium Sanctorum. }

Observa, quod si ullum horum Festorum incidat in feriam secund tum Vigilia, seu dies Jejunii observabitur feriâ septimâ præced Hebdomadis, non autem Dominicâ proximè antecedente.

Dies Jejunii aut Abstinentiæ.

I. QUadragesima.

II. Feriæ Jejuniorum Quatuor Temporum, quarta sci sexta & septima,

Post { Dominicam primam Quadragesimæ. / Festum Pentecostes. / 14. *Septembris.* / 13. *Decembris.* }

III. Dies Rogationum, Feria scilicet secunda, tertia & quarta Ascensionem Domini.

IV. Feria sexta cujuscunque Hebdomadis in anno, præter D Natalem Christi.

Dies quidam solennes pro quibus singularia quædam Officia assignantur.

QUintus *Novembris*, qui dies est *Conjurationis* Pontificiorum.

Trigesimus *Januarii*, qui dies est *Martyrii Caroli* Regis I.

Vigesimus nonus *Maii*, qui dies est *Nativitatis & Reditûs C Regis* II.

Tabula Festorum Mobilium in annos quadraginta.

Annus Domini.	Aureus Numerus.	Epacta.	Litera Dominicalis.	Dominica Epiphan.	Dominica Septuagesima.	Dominica Prima Quadragesimæ.	Pascha.	Dominica Rogationum.	Ascensio Domini.	Pentecoste.	Dominicæ post Trinitatem.	Dominica Adventus.
1661	9	9	F	4 Feb. 10	Feb. 27	Apr. 14	Maii 19	Maii 23	Jun. 2	24	Dec. 1	
1662	10	20	E	2 Jan. 26	12	Mar. 30	4	8	Maii 18	26	Nov. 30	
1663		1	D	5 Feb. 15	Mar. 4	Apr. 19	24	28	Jun. 7	23	29	
1664	12	12	C B	4 7	Feb. 24	10	15	19	Maii 29	24	27	
1665	13	23	A	2 Jan. 22	8	Mar. 26	Apr. 30	4	14	27	Dec. 3	
1666	14	4	G	5 Feb. 11	28	Apr. 15	Maii 20	24	Jun. 3	24	2	
1667	15	15	F	3 3	20	7	12	16	Maii 26	25	1	
1668	16	26	E D	1 Jan. 19	5	Mar. 22	Apr. 26	Apr. 30	10	27	Nov. 29	
1669	17	7	C	4 Feb. 7	24	Apr. 11	Maii 16	Maii 20	30	24	28	
1670	18	18	B	3 Jan. 30	16	3	8	12	22	25	27	
1671	19	29	A	6 Feb. 19	Mar. 8	23	28	Jun. 1	Jun. 11	23	Dec. 3	
1672	1	11	G F	4 4	Feb. 21	7	12	Maii 16	Maii 26	25	1	
1673	2	22	E	2 Jan. 26	12	Mar. 30	4	8	18	26	Nov. 30	
1674	3	3	D	5 Feb. 15	Mar. 4	Apr. 19	24	28	Jun. 7	23	29	
1675	4	14	C	3 Jan. 31	Feb. 17	4	9	13	Maii 23	25	28	
1676	5	25	B A	2 23	9	Mar. 26	Apr. 30	4	14	27	Dec. 3	
1677	6	6	G	5 Feb. 11	28	Apr. 15	Maii 20	24	Jun. 3	24	2	
1678	7	17	F	2 Jan. 27	13	Mar. 31	5	9	Maii 19	26	1	
1679	8	28	E	5 Feb. 16	Mar. 5	Apr. 20	25	29	Jun. 8	23	Nov. 30	
1680	9	9	D C	4 8	Feb. 25	11	16	20	Maii 30	24	28	
1681	10	20	B	3 Jan. 30	16	3	8	12	22	25	27	
1682	11	1	A	5 Feb. 12	Mar. 1	16	21	25	Jun. 4	24	Dec. 3	
1683	12	12	G	4 4	Feb. 21	8	13	17	Maii 27	25	2	
1684	13	23	F E	2 Jan. 27	13	Mar. 30	4	8	18	26	Nov. 30	
1685	14	4	D	5 Feb. 15	Mar. 4	Apr. 19	24	28	Jun. 7	23	29	
1686	15	15	C	3 Jan. 31	Feb. 17	4	9	13	Maii 23	25	28	
1687	16	26	B	2 23	9	Mar. 27	1	5	15	26	27	
1688	17	7	A G	5 Feb. 12	Mar. 1	Apr. 15	20	24	Jun. 3	24	Dec. 2	
1689	18	18	F	2 Jan. 27	Feb. 13	Mar. 31	5	9	Maii 19	26	1	
1690	19	29	E	5 Feb. 16	Mar. 5	Apr. 20	25	29	Jun. 8	23	Nov. 30	
1691	1	11	D	4 8	Feb. 25	12	17	21	Maii 31	24	29	
1692	2	22	C B	2 Jan. 24	10	Mar. 27	1	5	15	26	27	
1693	3	3	A	5 Feb. 12	Mar. 1	Apr. 16	21	25	Jun. 4	24	Dec. 3	
1694	4	14	G	4 4	Feb. 21	8	13	17	Maii 27	25	2	
1695	5	25	F	1 Jan. 20	6	Mar. 24	Apr. 28	2	12	27	1	
1696	6	6	E D	4 Feb. 9	26	Apr. 12	Maii 17	21	31	24	Nov. 29	
1697	7	17	C	3 Jan. 31	17	4	9	13	23	25	28	
1698	8	28	B	6 Feb. 20	Mar. 9	24	29	Jun. 2	Jun. 12	22	27	
1699	9	9	A	4 5	Feb. 22	9	14	Maii 18	Maii 28	25	Dec. 3	
1700	10	20	G F	3 Jan. 28	14	Mar. 31	5		19	26	1	

Observa annum Domini juxta Supputationem Ecclesiæ Anglicanæ, *incipere vigesimo quinto Mensis* Martii.

Ad

Ad inveniendum diem *Paſchatis* in perpetuum.

Aureus Numer.	A	B	C	D	E	F	G
I	Apr. 9	10	11	12	6	7	8
II	Mar. 26	27	28	29	30	31	Apr. 1
III	Apr. 16	17	18	19	20	14	15
IV	Apr. 9	3	4	5	6	7	8
V	Mar. 26	27	28	29	23	24	25
VI	Apr. 16	17	11	12	13	14	15
VII	Apr. 2	3	4	5	6	Mar. 31	Apr. 1
VIII	Apr. 23	24	25	19	20	21	22
IX	Apr. 9	10	11	12	13	14	8
X	Apr. 2	3	Mar. 28	29	30	31	Apr. 1
XI	Apr. 16	17	18	19	20	21	22
XII	Apr. 9	10	11	5	6	7	8
XIII	Mar. 26	27	28	29	30	31	25
XIV	Apr. 16	17	18	19	13	14	15
XV	Apr. 2	3	4	5	6	7	8
XVI	Mar. 26	27	28	22	23	24	25
XVII	Apr. 16	10	11	12	13	14	15
XVIII	Apr. 2	3	4	5	Mar. 30	31	Apr. 1
XIX	Apr. 23	24	18	19	20	21	22

¶ *CUM inveneris literam Dominicalem in linea ſuperiore, dir oculum deorſum, donec pervenias è regione Aurei Num Ibi autem indicatur tum Menſis tum dies* Paſchatis *illius anni. Obſ va verò Menſis nomen ſcribi à ſiniſtrâ aut unà cùm die Menſis, n autem ſequi, ut fieri ſolet in aliis Tabulis per Deſcenſionem, ſed ſi in Tabulis collateralibus.*

Ordo in Matutinis & Veſpertinis Precibus quotid obſervandus per totum Annum.

PRECES Matutinæ & Veſpertinæ celebrabuntur in conſueto lo Eccleſiæ, Sacelli, aut Chori, niſi aliter præſcriptum fuerit Ordinario loci. Chori autem poſthac eodem ſtatu remanebunt q antea fuerunt.

Hic etiam notandum eſt, quod eadem Ornamenta Eccleſiæ & il Miniſtrorum, quotieſcunque Sacra celebraverint, retinebuntur & uſi pabuntur, quæ uſurpata ſunt in hac Eccleſia Anglicana, Authorit Parliamenti, anno ſecundo Regni *Edvardi* Regis Sexti.

ORD

ORDO

IN

MATUTINIS PRECIBUS

Per totum annum quotidie obſervandus.

Initio precum matutinarum, ſacrorum Miniſter harum ſententiarum quæ ſequuntur ex ſcriptura ſacra deſumptarum, unam aut alteram aut etiam plures altâ voce præleget. Deindè id dicet quod iis ſententiis immediatè ſubjungitur.

CUM averterit ſe impius ab impietate ſuâ, quam operatus eſt, & fecerit judicium & juſtitiam: ipſe imam ſuam vivificabit. *Ezech.* .27.

Iniquitatem meam ego cognoſco: & peccatum meum contra me eſt ſemper. *Pſal.* 51. 3.

Averte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele. *Pſal.*51.9.

Sacrificium Deo ſpiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non deſpicies. *Pſalm.* 51.18.

Scindite corda veſtra, & non veſtimenta veſtra, & convertimini ad Dominum Deum veſtrum: quia benignus & miſericors eſt, patiens & multæ miſericordiæ, & præſtabilis ſuper malitiâ. *Joel.*2.13.

Tibi autem Domino Deo noſtro miſericordia & propitiatio, qui receſſimus à te & non audivimus

vocem Domini Dei noſtri, ut ambularemus in lege ejus quam poſuit nobis per ſervos ſuos prophetas. *Dan.*9.9. & 10.

Corripe me Domine, verumtamen in judicio: & non in furore tuo ne fortè ad nihilum redigas me. *Jerem.*10.24.

Pœnitentiam agite: appropinquavit enim regnum cœlorum. S. *Marc.*3.2.

Surgam, & ibo ad patrem meum, & dicam ei Pater peccavi in cœlum & coram te, jam non ſum dignus vocari filius tuus. S. *Luc.* 15.18,& 19.

Non intres in judicium cum ſervo tuo: quia non juſtificabitur in conſpectu tuo omnis vivens. *Pſal.* 143.2.

Si dixerimus quoniam peccatum non habemus: ipſi nos ſeducimus, & veritas in nobis non eſt. Si confiteamur peccata noſtra, fidelis eſt & juſtus ut remittat nobis peccata noſtra, & emundet nos ab omni iniquitate. 1 S. *Joan.* 1.8, 9.

DILECTISSIMI fratres, Scriptura ſacra nos paſſim hortatur, ut multiplicia peccata noſtra & iniquitates agnoſcamus & confiteamur, & ne ullum colorem ingendis aut diſſimulandis in conſpectu Omnipotentis Dei Patris noſtri cœleſtis adhibeamus, ſed quam quot quot ſunt ea corde humili, demiſſo, pœnitente, atque obſequenti coram ipſo denudemus, quo veniam ab immenſâ ipſius clementiâ ac miſericordiâ conſequamur. Et quanquam peccata noſtra coram Deo magnâ cum animi demiſſione aperire ſemper oportet, id tamen fieri decet maximè in Eccleſiâ, ubi ſumus unà congregati ut ei gratias agamus pro ingentibus in nos collatis beneficiis, ut laudes ejus meritiſſimas prædicemus, ut ſanctiſſimum ipſius verbum audiamus atque ut ab ipſo ea omnia petamus quæ cum animi tum corporis ſtatus requirit exigitque. Vos itaque quot quot adeſtis omnes rogo atque obteſtor ut me verba præeuntem, animo ſincero ac voce humili ad cœleſtis clementiæ thronum ſequamini, dicentes.

¶ *Generalis confeſſio ab univerſa congregatione poſt Miniſtrum dicenda, ſingulis genua flectentibus.*

PATER Omnipotens ac ſummè miſericors; tanquam oves perditæ à viis tuis abivimus atque aberravimus: cordium noſtrorum inventis & concupiſcentiis nimium indulſimus: ſacroſancta mandata tua violavimus: quæ à nobis præſtanda erant omiſimus; quæ non præſtanda erant commiſimus: & in nobis nulla eſt ſalus: tu autem Domine propitius eſto nobis miſeris peccatoribus: Parce Deus peccata ſua confitentibus, pœnitentes in integrum reſtitue juxta promiſſiones tuas humano generi in Chriſto Jeſu Domino noſtro revelatas. Concede etiam proprer ipſum, Pater ſummè miſericors; ut in poſterum piè, juſtè ſobriéque vitam inſtituamus ad ſancti nominis tui gloriam. *Amen.*

¶ *Abſolu*

Absolutio seu peccatorum remissio à Presbytero tantùm, eoque stante, plebe autem genua flectente, pronuncianda.

OMNIPOTENS Deus Pater Domini nostri Jesu Christi, non vult mortem peccatoris, potius ut convertatur ab iniquitatibus suis, & vivat, quique ministris suis potestatem concessit in mandatis dedit, ut populo suo pœnitenti absolutionem peccatorumque suorum remissionem annunciarent ac pronunciarent, ipse singulis verè pœnitentibus, & credenti ejus Evangelio haud fictè pœnitentibus ignoscit, eosque absolvit. Rogemus itaque ut ipse nobis resipiscentiam sanctumque suum spiritum nobis largiatur, quo nostra si grata sint quæ impræsentia-rum agimus; & reliqua deinceps vita nostra in hoc mundo adeò pura & sancta, ut ad gaudium ejus æternum tandem perveniamus, per Jesum Christum Dominum nostrum.

Hic & ubique post finitam unamquamque orationem Populus respondebit. Amen.

Tum Minister genibus flexis orationem Dominicam alta voce recitabit, Populo etiam genua flectente, eamque post Ministrum repetente: quod fiet tam hîc, quàm alibi, ubicunque usurpatur in sacris officiis.

PATER noster, qui es in cœlis. Sanctificetur Nomen tuum. Veniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in cœlo, & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et nè nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Quia tuum est regnum, potentia & gloria, in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Tum etiam similiter dicet.*

Domine labia nostra aperias.

Responsio.

Et os nostrum annunciabit laudem tuam.

Minister.

Domine in adjutorium nostrum intende.

Responsio.

Domine ad adjuvandum nos festina.

¶ *Hic stantibus omnibus Presbyter dicet.*

Gloria Patri & filio & spiritui sancto.

Responsio.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum Amen.

Presbyter.

Laudate Dominum.

Responsio.

Sit nomen Domini benedictum.

¶ *Tum cantabitur aut recitabitur sequens Psalmus præterquam Paschatis die, quo die canticum aliud usurpandum est in eum diem destinatum; die etiam decimo nono mensis cujuslibet, non est in hoc loco, sed unà cum cæteris Psalmis ejus diei, pro consueto more recitandus.*

Psalm. 95.

VENITE exultemus Domino, jubilemus Deo salutari nostro.

Præoccupemus faciem ejus in confessione: & in Psalmis jubilemus ei.

Quoniam Deus magnus Dominus, & Rex magnus ſuper omnes Deos.

Quia in manu ejus ſunt fines terræ: & altitudines montium ipſius ſunt.

Quoniam ipſius eſt mare, & ipſe fecit illud: & ſiccam manus ejus formaverunt.

Venite adoremus, & procidamus, & ploremus ante Dominum qui fecit nos.

Quia ipſe eſt Dominus Deus noſter, & nos Populus paſcuæ ejus, & oves manuum ejus.

Hodie ſi vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda veſtra, ſicut in irritatione ſecundum diem tentationis in deſerto.

Ubi tentaverunt me Patres veſtri: probaverunt, & viderunt opera mea.

Quadraginta annis offenſus fui generationi illi: & dixi, ſemper hi errant corde.

Et iſti non cognoverunt vias meas: ut juravi in ira mea ſi introibunt in requiem meam.

Gloria Patri, & filio, & ſpiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

¶ *Tum ſequentur Pſalmi juxta præſtitutum ordinem. Poſt finitum autem unumquemque Pſalmum per totum annum, ut & poſt finem cantorum* Benedicite, Benedictus, Magnificat, & Nunc Dimittis, *ſequitur.*

Gloria Patri & filio & ſpiritui ſancto.

Reſponſio.

Sicut erat in principio, & nu
& ſemper, & in ſæcula ſæculor
Amen.

¶ *Tum diſtinctè atque altâ*
prælegetur lectio prior ex ve
Teſtamento deſumpta prout
ſtitutum eſt in Calendario (
propriæ lectiones in eum diem
erint aſſignatæ) lectore ita ſt
& ſe obvertente, ut à cunctis
ſentibus commodè poſſit au
Poſtea recitabitur aut can
tur linguâ vernaculâ hym
Te Deum Laudamus, *idque*
tidie per totum annum.

¶ *Nota, quod ante quamlibe*
ctionem Miniſter dicet, hîc
Caput *aut* verſus capitis
aut illius libri, & finitâ
quaque lectione, hîc deſinit
prior *aut* poſterior.

TE Deum laudamus: te
minum confitemur.

Te æternum Patrem o
terra veneratur.

Tibi omnes Angeli: tibi
& univerſæ poteſtates.

Tibi Cherubim & Seraphim
ceſſabili voce proclamant,

Sanctus, Sanctus, Sanctus,
minus Deus Sabaoth.

Pleni ſunt cœli & terra, m
ſtaris gloriæ tuæ.

Te glorioſus Apoſtolorum
rus;

Te Prophetarum laudabilis
merus;

Te Martyrum candidatus la
exercitus;

Te per orbem terrarum ſa
confitetur Eccleſia

Pa

Patrem immenſæ Majeſtatis.
Venerandum tuum verum &
icum Filium.
Sanctum quoque Paracletum
ritum.
Tu Rex gloriæ Chriſte.
Tu Patris ſempiternus es filius.
Tu ad liberandum ſuſcepturus
minem, non horruiſti virginis
rum.
Tu devicto mortis aculeo, ape-
ſti credentibus regna cœlo-
n.
Tu ad dexteram Dèi ſedes in
ria Patris.
Judex crederis eſſe venturus.
Te ergo quæſumus famulis tuis
veni, quos pretioſo ſanguine
emiſti.
Æterna fac cum ſanctis tuis in
ria numerari.
Salvum fac populum tuum Do-
ne & benedic hæreditati tuæ.
Et rege eos, & extolle illos,
ue in æternum.
Per ſingulos dies benedicimus

Et laudamus nomen tuum in
ulum & in ſæculum ſeculi.
Dignare Domine die iſto ſine
cato nos cuſtodire.
Miſerere noſtri Domine, miſe-
e noſtri.
Fiat miſericordia tua Domine
er nos, quemadmodum ſpera-
us in te.
In te Domine ſperavi, non con-
dar in æternum.

Aut hoc canticum Benedicite
mnia opera Domini.

BENEDICITE omnia opera
Domini Domino, laudate &
erexaltate eum in ſæcula.

Benedicite Angeli Domini Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite cœli Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite aquæ omnes quæ ſuper cœlos ſunt Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite omnes virtutes Domini Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite ſol & luna Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite ſtellæ cœli *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite omnis imber & ros *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite omnes ſpiritus *Dei Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite ignis & æſtus *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite frigus & æſtas *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite rores & pruina *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite gelu & frigus *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite glacies & nives *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite noctes & dies *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite lux & tenebræ *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite fulgura & nubes *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicat terra *Dominum*, laudet & ſuperexaltet eum in ſæcula.

Benedicite montes & colles *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite univerſa germinantia in terra *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite fontes *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite maria & flumina *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite cete & omnia quæ moventur in aquis *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite omnes volucres cœli *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite omnes beſtiæ & pecora *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite filii hominum *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicat Iſrael *Dominum*, laudet & ſuperexaltet eum in ſæcula.

Benedicite ſacerdotes *Domini Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite ſervi *Domini Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite ſpiritus & animæ juſtorum *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite ſancti & humiles corde *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicite Anania, Azari Miſael, *Domino*, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Gloria Patri, & filio, & ſpiritu ſancto.

Sicut erat in principio, & nunc & ſemper, & in ſæcula ſæculorum *Amen.*

¶ *Tum eodem modo prælegetur Lectio Poſterior ex novo Teſtamento ſumpta, deinde ſequens canticum, niſi cum forte prælectio fuerit in lectione alicujus diei, aut in Evangelio in ſancti Johannis Baptiſtæ diem aſſignato.*

Luc. 1. 68.

BENEDICTUS *Dominus Deus* Iſrael: quia viſitavit & fecit redemptionem plebis ſuæ.

Et erexit cornu ſalutis nobis in domo *David* pueri ſui.

Sicut loquutus eſt per os ſanctorum qui à ſæculo ſunt Prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis noſtris, & de manu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam miſericordiam cum patribus noſtris, & memorari teſtamenti ſui ſancti.

Jusjurandum quod juravit ad Abraham patrem noſtrum daturum ſe nobis.

Ut ſine timore de manu inimicorum noſtrorum liberati, ſerviamus illi.

In ſanctitate & juſtitia coram ipſo, omnibus diebus noſtris.

Et tu puer Propheta Altiſſimi vocaberis, præibis enim ante faciem *Domini*, parare vias ejus.

Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi ejus, in remiſſionem peccatorum eorum.

Per viſcera miſericordiæ Dei ri, in quibus viſitavit nos Ori- ex alto.

Illuminare his qui in tenebris umbra mortis ſedent, ad di- ndos pedes noſtros in viam is.

Gloria Patri & filio & ſpiritui cto.

icut erat in principio, & nunc, mper, & in ſæcula ſæculorum. en.

Aut hic Pſalmus. Pſal. 100.

JBILATE Deo omnis terra, ſervite Domino in lætitia.

ntroite in conſpectu ejus in ltatione.

citote quoniam Dominus ipſe Deus, ipſe fecit nos & non ipſi populus ejus & oves paſcuæ

ntroite portas ejus in confeſſi- atria ejus in hymnis confite- i illi, laudate nomen ejus.

Quoniam ſuavis eſt Dominus in num miſericordia ejus, & uſ- in generatione & generatio- veritas ejus.

Gloria Patri & filio & ſpiritui cto.

icut erat in principio, & nunc, mper, & in ſæcula ſæculorum. en.

um Symbolum Apoſtolorum *à Miniſtro & Populo ſtantibus antabitur aut recitabitur, ex- ptis quibuſdam diebus, quibus ncti Athanaſii Symbolum reci- atur.*

CREDO in Deum Patrem Omnipotentem, creatorem & terræ, & in Jeſum Chriſtum Filium ejus unicum, Dominum noſtrum, qui conceptus eſt de ſpiritu ſancto, natus ex Maria Virgine, paſſus ſub Pontio Pilato, crucifixus, Mortuus & Sepultus; deſcendit ad inferos, tertia die reſurrexit à mortuiis; Aſcendit ad Cœlos, ſedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis: indè venturus eſt judicare vivos & mortuos. Credo in ſpiritum ſanctum, Sanctam Eccleſiam Catholicam, Sanctorum communionem, Remiſſionem peccatorum, Carnis reſurrectionem, Et vitam æternam. Amen.

¶ *Deinde ſequentes orationes ſingulis religioſè genua flectentibus. Miniſtro alta voce prius dicente.*

Dominus vobiſcum.

Reſponſio.

Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Kyrie Eleyſon.

Chriſte Eleyſon.

Kyrie Eleyſon.

¶ *Tum Miniſter, clerici ut & Populus alta voce orationem Dominicam recitabunt.*

PATER noſter, qui es in Cœlis. Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat regnum tuũ. Fiat voluntas tua ſicut in Cœlo & in terrâ. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita noſtra ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Amen.

¶ *Deinde ſtans Presbyter dicet.*

Oſtende nobis Domine miſericordiàm tuam.

Reſponſio.

Et ſalutare tuum da nobis.

Presbyter.

Domine ſalvum fac Regem.

Reſponſio.

Et clementer exaudi nos cum invocamus te.

Presbyter.

Miniſtri tui induantur juſtitiâ.

Reſponſio.

Et ſancti tui exultent.

Presbyter.

Salvum fac populum tuum Domine.

Reſponſio.

Et benedic hæreditati tuæ.

Presbyter.

Da pacem Domine in diebus noſtris.

Reſponſio.

Quia non eſt alius qui pugnet pro nobis, niſi tu Deus noſter.

Presbyter.

Cor mundum crea in nobis, ô Deus.

Reſponſio.

Et Spiritum Sanctum tuum ne auferas à nobis.

¶ *Tum ſequentur tres collectæ, prima diei, quæ eadem erit cum ea quæ in officio ſacræ communionis recitanda eſt. Secunda pro pace impetranda, Tertia ut gratia concedatur ad rectè vivendum. Duæ poſteriores collectæ nunquam variabuntur, ſed quotidie in matutinis precibus recitabuntur per totum annum, prout ſequuntur, ſingulis genua flectentibus.*

Collecta ſecunda pro pace.

DEUS author pacis & cond diæ amator, in cujus co tione ſita eſt vita æterna, & ſervire vera eſt libertas, nos miles famulos tuos adverſus nes hoſtium noſtrorum imp protegas, ne nobis tuâ protecti fretis, ſit ab ullius adverſarii bus timendum, per virtutem Chriſti Domini noſtri. *Amen.*

Collecta tertia pro gratiâ petend

O Domine Pater noſter c ſtis, Omnipotens & ſem terne Deus, qui nos incolume initium hujus diei perduxiſti, nos hodie potenti virtute prot da etiam ne in ullum hac die catum incidamus, aut in ullum riculum incurramus, ſed ut ſ læ actiones noſtræ tuo moder ne ita dirigantur, ut quod juſt eſt in conſpectu tuo id ſemper ſtemus, per Jeſum Chriſtum minum noſtrum. *Amen.*

¶ *In Choris & locis in quibus litur, hîc ſequitur Antiphona*

¶ *Tum ſequentes hæ quinque or ones hic recitandæ ſunt, niſi Litania recitatur. Tum enim poſteriores tantùm recita ſunt eo ordine quo ibi collocant*

Oratio pro Regia Majeſtate.

O Domine Pater noſter C leſtis excelſe atque pote Rex Regum ac Domine Domin tium, Principum omnium mo rator unice, qui de ſolio tuo

s mundi incolas intueris, ſup-
ices te rogamus, ut clementiſſi-
um Regem CAROLUM ſupre-
um Dominum noſtrum benignè
ſpicere digneris, & ita eum ſan-
ſpiritus tui gratia replere, ut ad
luntatem tuam adimplendam
omptus paratuſque in viis tuis
deſinenter ambulet, cœleſtibus
m tuis muneribus ita cumula,
vitâ utatur longævâ & proſpe-
, eum adeo corrobora ut hoſtes
nnes ſuperet ac devincat, & tan-
m exacto hujus vitæ curriculo,
gaudium & fœlicitatem æter-
m perveniat, per Jeſum Chri-
um Dominum noſtrum. *Amen.*

Oratio pro ſtirpe Regia.

OMNIPOTENS Deus omnis
boni fons & ſcaturigo ſuppli-
s te rogamus, ut Gratioſæ
eginæ noſtræ *Catherinæ*, *Mariæ*
eginæ Matri, *Jacobo* Duci *Ebo-*
cenſi, ut & univerſæ ſtirpi Re-
æ benedicere digneris, eos ſan-
o tuo Spiritu dona, gratiâ tuâ
eleſti locupleta, fauſta illis &
roſpera omnia concede, & eos
rducas ad æternum regnum tu-
m per Jeſum Chriſtum Domi-
um noſtrum. *Amen.*

Oratio pro Clero & Populo.

OMNIPOTENS & æterne
Deus, qui ſolus mirabilia
operaris, gratiæ tuæ ſpiritum ſalu-
tarem emitte ſuper Epiſcopos &
Curatos noſtros, & ſuper univerſos
greges eorum curæ demandatos,
& ut verè ſint apud te accepti
perpetuum in eos benedictionis
tuæ rorem effunde. Hæc largire
Domine propter honorem Advo-
cati & mediatoris noſtri Jeſu
Chriſti. *Amen.*

Oratio Sancti Chryſoſtomi.

OMNIPOTENS Deus cujus
gratiâ nobis conceſſum eſt
hoc tempore preces noſtras uno
ore unoque animo tibi offerre, &
qui polliceris ubi duo vel tres
congregati fuerint in nomine tuo
te eorum petitiones exauditurum;
famulorum tuorum deſideria ac
vota O Domine (prout tibi max-
imè illis expedire videbitur) be-
nignè jam adimple, conceſſâ no-
bis in hoc ſæculo veritatis tuæ
cognitione & vitâ æternâ in futu-
ro. *Amen.*

2 *Cor.* 13. 14.

GRATIA Domini noſtri Jeſu
Chriſti, & charitas Dei, &
communicatio Sancti Spiritus, ſit
ſemper cum omnibus nobis. *A-*
men.

¶ *Hîc deſinit Ordo Matutinarum*
Precum per totum annum.

ORDO

ORDO
IN
VESPERTINIS PRECIBUS

Per totum annum quotidie obſervandus.

¶ *Initio Precum Veſpertinarum, ſacrorum Miniſter harum ſententiarum quæ ſequuntur ex ſacra ſcriptura deſumptarum, unam aut alteram aut etiam plures altâ voce præleget, deinde id dicet quod iis ſententiis immediatè ſubjungitur.*

CUM averterit ſe impius ab impietate ſua quam operatus eſt, & fecerit judicium & juſtitiam, ipſe animam ſuam vivificabit. *Ezek.*18.27.

Iniquitatem meam ego cognoſco, & peccatum meum contra me eſt ſemper. *Pſal.*51.3.

Averte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele. *Pſal.*51.9.

Sacrificium *Deo* ſpiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum *Deus* non deſpicies. *Pſal.* 51.18.

Scindite corda veſtra, & non veſtimenta veſtra, & convertimini ad *Dominum Deum* veſtrum, quia benignus & miſericors eſt, patiens & multæ miſericordiæ, & præſtabilis ſuper malitia. *Joel.* 13.

Tibi autem *Domino Deo* noſtro miſericordia & propitiatio qui receſſimus à te, & non audivimus vocem *Domini Dei* noſtri ut ambularemus in lege ejus, quam poſuit nobis per ſervos ſuos Prophetas. *Dan.*9.9,10.

Corripe me *Domine*, verumtamen in judicio, & non in furore tuo, ne forte ad nihilum rediga me. *Jerem.*10.24.

Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum cœlorum. S. *Matt.* 3.2.

Surgam, & ibo ad patrem meum, & dicam ei, Pater peccavi in cœlum & coram te, jam non ſum dignus vocari filius tuus. S. *Luc.* 15.18,19.

Non intres in judicium cum ſervo tuo, quia non juſtificabitur in conſpectu tuo omnis vivens. *Pſal.*143.2.

Si dixerimus quoniam peccatum
n habemus, ipſi nos ſeducimus,
veritas in nobis non eſt. Si con-
amur peccata noſtra, fidelis
& juſtus ut remittat nobis pec-
a noſtra, & emundet nos ab
ni iniquitate. 1 S. *Joh.* 1. 8, 9.

DILECTISSIMI fratres, Scriptura ſacra nos paſſim horta-
, ut multiplicia peccata noſtra
ue iniquitates agnoſcamus &
ſiteamur, & ne ullum colorem
tegendis aut diſſimulandis in
ſpectu omnipotentis *Dei* Patris
ſtri cœleſtis adhibeamus. Ve-
n quot quot ſunt ea corde hu-
li, demiſſo, pœnitente atque
ſequenti coram ipſo denudemus,
o veniam ab immenſa ipſius
mentiâ ac miſericordia conſe-
mur. Et quanquam peccata
ſtra coram *Deo* magna cum ani-
dimiſſione aperire ſemper opor-
id tamen fieri decet maxi-
in Eccleſiâ ubi ſumus unà con-
gati ut ei gratias agamus pro
entibus in nos collatis beneficiis
ut laudes ejus meritiſſimas præ-
emus, ut ſanctiſſimum ipſius
bum audiamus, atque ut ab
ea omnia petamus quæ cum
mi tum corporis ſtatus requirit
gitque. Vos itaque quot quot
ſtis omnes rogo atque obteſtor
me verba præeuntem, animo
ero ac voce humili ad cœleſtis
mentiæ thronum ſequamini,
ntes.

Generalis confeſſio ab univerſa congregatione poſt Miniſtrum dicenda ſingulis genua flectentibus.

PATER Omnipotens ac ſummè miſericors, tanquam oves perditæ à viis tuis abivimus atque aberravimus, cordium noſtrorum inventis & concupiſcentiis nimium indulſimus, ſacroſancta mandata tua violavimus. Quæ à nobis præſtanda erant omiſimus, & quæ non præſtanda erant commiſimus, & in nobis nulla eſt ſalus; tu autem *Domine* propitius eſto nobis miſeris peccatoribus: parce ô *Deus* peccata ſua confitentibus, pœnitentes in integrum reſtitue, juxta promiſſiones tuas humano generi in Chriſto Jeſu *Domino* noſtro revelatas. Concede etiam propter ipſum, Pater ſummè miſericors, ut in poſterum piè, juſtè, ſobrieque vitam inſtituamus ad ſancti Nominis tui gloriam. Amen.

¶ *Abſolutio ſeu peccatorum remiſſio à Presbytero tantum, eoque ſtante, plebe autem genua flectente, pronuncianda.*

OMNIPOTENS *Deus* Pater *Domini* noſtri Jeſu Chriſti, qui non vult mortem peccatoris, ſed potius ut convertatur ab iniquitatibus ſuis, & vivat, quique Miniſtris ſuis poteſtatem conceſſit, & in mandatis dedit, ut populo ſuo pœnitenti abſolutionem peccatorumque ſuorum remiſſionem annunciarent ac pronunciarent, ipſe ſingulis verè pœnitentibus & ſancto ejus Evangelio haud fictè credentibus ignoſcit, eoſque abſolvit. Rogemus itaque ut ipſe veram reſipiſcentiam ſanctumque ſuum ſpiritum nobis largiatur, quo ea ipſi grata ſint quæ impræſentiarum agimus; & reliqua deinceps vita noſtra in hoc mundo adeo pu-

ra

ra ſit & ſancta, ut ad gaudium ejus ſempiternum tandem perveniamus, per Jeſum Chriſtum *Dominum* noſtrum. *Amen.*

¶ *Tum Miniſter genibus flexis orationem Dominicam recitabit, Populo etiam genua flectente, eamque cum ipſo repetente.*

PATER noſter, qui es in Cœlis. Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat regnum tuũ. Fiat voluntas tua, ſicut in cœlo & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodiè. *Et* dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. *Et* ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Quia tuum eſt regnum, potentia & gloria in ſæcula ſæculorum. Amen.

¶ *Tum etiam ſimiliter dicet.*

*D*omine labia noſtra aperias.

Reſponſio.

Et os noſtrum annunciabit laudem tuam.

Miniſter.

*D*omine in adiutorum noſtrum intende.

Reſponſio.

*D*omine ad adjuvandum nos feſtina.

¶ *Hic ſtantibus omnibus Presbyter dicet.*

Gloria Patri, & filio, & ſpiritui ſancto.

Reſponſio.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Presbyter.

Laudate *D*ominum.

Reſponſio.

Sit Nomen *D*omini benedictum

¶ *Tum recitabuntur aut cantabuntur Pſalmi juxta præſtitutum ordinem. Tum lectio ex veteri Teſtamento prout conſtitutum est. Poſtea vero* Magnificat *ſeu Canticum Beatæ Virginis, lingua vernaculâ prout ſequitur.*

MAgnificat anima mea *D*minum: & exultavit ſpiritus meus in *D*eo ſalutari meo.

Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens eſt: Et ſanctum nomen ejus.

Et Miſericordia ejus à progenie in progenies: timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio ſuo: diſperſit ſuperbos mente cordis ſui.

*D*epoſuit potentes de ſede: & exaltavit humiles.

Eſurientes implevit bonis: & divites dimiſit inanes.

Suſcepit Iſrael puerum ſuum recordatus miſericordiæ ſuæ.

Sicut locutus eſt ad Patres noſtros: Abraham & ſemini ejus in ſæcula.

Gloria Patri & Filio & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nunc & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

¶ *Aut hic Pſalmus præterquam in menſis decimâ nonâ quâ die cum cæteris Pſalmis pro conſueto ordine recitatur.*

Pſal. 98.

CANTATE *Domino* canti-
cum novum: quia mirabi-
fecit.

Salvavit ſibi dextera ejus: Et
chium ſanctum ejus.

Notum fecit *Dominus* ſalutare
m: in conſpectu gentium reve-
t juſtitiam ſuam.

Recordatus eſt miſericordiæ
: & veritatis ſuæ domui Iſrael.

Viderunt omnes termini terræ:
tare *Dei* noſtri.

Jubilate *Domino* omnis terra:
tate, & exultate & pſallite.

Pſallite *Domino* in cithara, in
ara, & voce Pſalmi: in tubis
ilibus, & voce tubæ corneæ.

Jubilate in conſpectu regis *Do-*
ni: moveatur mare & plenitu-
ejus: orbis terrarum, & qui
itant in eo.

Flumina plaudent manu, ſimul
nes exultabunt à conſpectu
mini quoniam venit judicare
ram.

Judicabit orbem terrarum in
itia: & populos in æquitate.

Gloria Patri & Filio & Spiritui
cto.

Sicut erat in principio, & nunc,
emper, & in ſæcula ſæculorum.
nen.

Tum lectio ex Novo Teſtamento deſumpta, prout conſtitutum eſt. Poſtea vero Nunc *Dimittis ſeu Canticum Simeonis linguâ vernaculâ prout ſequitur.*

NUNC dimittis ſervum tuum
Domine: ſecundum verbum
pace.

Quia viderunt oculi mei ſa-
are tuum.

Quod pâraſti: ante faciem om-
nium populorum.

Lumen ad revelationem gen-
um: & gloriam plebis tuæ Iſrael.

Gloria Patri & Filio & Spiritui
ſancto.

Sicut erat in principio, & nunc,
& ſemper, & in ſæcula ſæculorum.
Amen.

¶ *Aut vero hic Pſalmus, præterquam die menſis duodecima.*

DEUS miſereatur noſtri, &
benedicat nobis: Illuminet
vultum ſuum ſuper nos, & miſe-
reatur noſtri.

Ut cognoſcamus in terra viam
tuam: in omnibus gentibus ſalu-
tare tuum.

Confiteantur tibi populi *Deus*,
confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes,
quoniam judicas populos in æqui-
tate & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi *Deus*,
confiteantur tibi populi omnes
terra dedit fructum ſuum.

Benedicat nos *Deus*, *Deus* no-
ſter, benedicat nos *Deus*: & me-
tuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri & Filio & Spiritui
ſancto.

Sicut erat in principio, & nunc,
& ſemper, & in ſæcula ſæculorum.
Amen.

¶ *Tum Symbolum Apoſtolorum à Miniſtro & à Populo ſtantibus recitabitur aut cantabitur.*

CREDO in *Deum* Patrem
Omnipotentem, creatorem
cœli & terræ; & in Jeſum Chriſtum
Filium ejus unicum *Dominum* no-
ſtrum,

ſtrum, qui conceptus eſt de ſpiritu ſancto, natus ex Maria Virgine, paſſus ſub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus & ſepultus, deſcendit ad inferos, tertia die reſurrexit à mortuis, Aſcendit ad Cœlos, ſedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis, inde venturus eſt judicare vivos & mortuos. Credo in Spiritum Sanctum, Sanctam Eccleſiam Catholicam, Sanctorum communionem, Remiſſionem peccatorum, Carnis reſurrectionem, Et vitam æternam. Amen.

¶ *Deinde ſequentes orationes, ſingulis religioſè genua flectentibus Miniſtro alta voce prius dicente.*

Dominus vobiſcum.

Reſponſio.

Et cum ſpiritu tuo.

Miniſter.

Oremus.

Kyrie eleyſon.

Chriſte eleyſon.

Kyrie eleyſon.

¶ *Tum Miniſter, Clerici & Populus orationem Dominicam altâ voce recitabunt.*

PATER noſter, qui es in cœlis. Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat regnum tuũ. Fiat voluntas tua, ſicut in cœlo & in terrâ. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Amen.

¶ *Tum Presbyter ſtans dicet.*

Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam.

Reſponſio.

Et ſalutare tuum da nobis.

Presbyter.

Domine ſalvum fac Regem.

Reſponſio.

Et clementer exaudi nos c invocamus te.

Presbyter.

Miniſtri tui induantur juſtiti

Reſponſio.

Et ſancti tui exultent.

Presbyter.

Salvum fac populum tuum D mine.

Reſponſio.

Et benedic hæreditati tuæ.

Presbyter.

Da pacem Domine in die noſtris.

Reſponſio.

Quia non eſt alius qui pug pro nobis, niſi tu Deus noſter.

Presbyter.

Cor mundum crea in nobi Deus.

Reſponſio.

Et Spiritum Sanctum tuum auferas à nobis.

¶ *Tum ſequentur tres collectæ; ma diei, Secunda pro pace i tranda, Tertia pro auxilio ad ſus omnia pericula, prout h tur in ſequentibus; quæ qui duæ poſteriores Collectæ quot recitabuntur in veſpertinis pr bus abſque ulla variatione.*

¶ *Collecta ſecunda in Veſperti Precibus.*

DEUS, à quo omnia ſancta ſideria, omnia recta co lia, omnia opera juſta proficiſc tur; famulis tuis eam pacem c

le, quam mundus dare non po-
t; adeo ut tum corda noſtra ad
temperandum mandatis tuis at-
dant, tum nos etiam tuti ab
ſtium noſtrorum metu, tran-
lli pacatique vitam noſtram
mus, propter merita Jeſu
riſti Servatoris noſtri. *Amen.*

*Collecta tertia pro auxilio adver-
ſus omnia pericula.*

TENEBRAS noſtras illumina,
quæſumus Domine, & nos
immenſam miſericordiam tu-
ab omnibus hujuſce noctis in-
iis atque periculis immunes
eſta, propter charitatem filii
unigeniti Jeſu Chriſti Servato-
noſtri. *Amen.*

*In choris & locis ubi pſallitur hic
ſequitur Antiphona.*

Oratio pro Regia Majeſtate.

O DOMINE Pater noſter cœ-
leſtis, excelſe atque potens,
ex Regum & Domine Dominan-
m, Principum omnium mode-
or unice, qui de ſolio tuo om-
s mundi incolas intueris, ſup-
ces te rogamus, ut Clementiſſi-
m Regem CAROLUM, ſupre-
m Dominum noſtrum benignè
picere digneris, & ita eum gra-
ſanctâ ſpiritus tui replere, ut
voluntatem tuam adimplen-
n promptus paratuſque in viis
is indeſinenter ambulet, cœle-
bus eum tuis muneribus ita cu-
ula, ut vitâ utatur longævâ &
oſperâ, eum adeò corrobora ut
ſtes omnes ſuperet ac devincat,
tandem exacto hujus vitæ cur-
riculo ad gaudium & fœlicitatem
æternam perveniat per Jeſum
Chriſtum Dominum noſtrum.
Amen.

Oratio pro ſtirpe Regiâ.

OMNIPOTENS Deus omnis
boni fons & ſcaturigo ſuppli-
ces te rogamus, ut Gratioſæ
Reginæ noſtræ *Catharinæ*, *Ma-
riæ* Reginæ Matri, *Jacobo* Duci
Eboracenſi ut & univerſæ ſtirpi
Regiæ benedicere digneris, eos
ſancto tuo ſpiritu dona, gratiâ tuâ
cœleſti locupleta, fauſta illis &
proſpera omnia concede, & eos
perducas ad æternum regnum tu-
um per Jeſum Chriſtum Dominum
noſtrum. *Amen.*

Oratio pro Clero & Populo.

OMNIPOTENS & æterne
Deus, qui ſolus mirabilia
operaris, gratiæ tuæ ſpiritum ſa-
lutarem emitte ſuper Epiſcopos &
Curatos noſtros, & ſuper univer-
ſos greges eorum curæ demanda-
tos, & ut verè ſint apud te accep-
ti, perpetuum in eos benedictio-
nis tuæ rorem effunde. Hæc lar-
gire Domine, propter honorem Ad-
vocati & mediatoris noſtri Jeſu
Chriſti. *Amen.*

Oratio Sancti Chryſoſtomi.

OMNIPOTENS Deus cujus
gratiâ nobis conceſſum eſt
hoc tempore preces noſtras uno
ore unoque animo tibi offerre, &
qui polliceris, ubi duo vel tres
congregati fuerint in Nomine tuo,
te eorum petitiones exauditurum,
famu-

famulorum tuorum desideria ac vota ô Domine (prout tibi maximè illis expedire videbitur) benignè jam adimple concessâ nobis in hoc sæculo veritatis tuæ cognitione & vitâ æterna in futuro. *Amen.*

2 *Cor.* 13. 14.

GRATIA Domini nostri Jesu Christi, & charitas Dei, & communicatio Sancti Spiritus, sit semper cum omnibus nobis. *Amen.*

¶ *Hîc desinit ordo Vespertinarum Precum per totum annum.*

¶ *Hisce festis diebus, scilicet Natalis Christi, Epiphaniæ, Sancti Matthiæ, Paschatis, Ascensionis, Pentecostes, Sancti Joannis Baptistæ, Sancti Jacobi, Sancti Bartholomæi, Sancti Matthæi, Sanctorum Simonis & Judæ, Sancti Andreæ, ut & in festo Trinitatis, in Matutinis precibus, loco Symboli Apostolorum, hæc Christianæ nostræ fidei Confessio, Sancti Athanasii Symbolum, vulgò dicta, cantabitur aut recitabitur à Ministro ac Populo stantibus.*

QUICUNQUE vult salvus esse, ante omnia opus est ut teneat Catholicam fidem.

Quam nisi quisque integram, inviolatamque servaverit, absque dubio in æternum peribit.

Fides autem Catholica hæc est, ut unum Deum in Trinitate, & Trinitatem in unitate veneremur.

Neque confundentes Personas, neque substantiam separantes.

Alia est enim persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti.

Sed Patris, & Filii, & Spiritus sancti una est Divinitas, æqualis Gloria, coæterna Majestas.

Qualis Pater, talis Filius, talis Spiritus sanctus.

Increatus Pater, increatus Filius, increatus Spiritus sanctus.

Immensus Pater, immensus Filius, immensus Spiritus sanctus.

Æternus Pater, æternus Filius, æternus Spiritus sanctus.

Et tamen non tres Æterni, sed unus Æternus.

Sicut non tres increati, nec tres immensi, sed unus Increatus, et unus Immensus.

Similiter omnipotens Pater, omnipotens Filius, omnipotens Spiritus sanctus.

Et tamen non tres Omnipotentes, sed unus Omnipotens.

Ita Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus sanctus.

Et tamen non tres Dii, sed Unus est Deus.

Ita Dominus Pater, Dominus Filius, Dominus Spiritus sanctus.

Et tamen non tres Domini, sed Unus est Dominus.

Quia sicut sigillatim unamquamque personam, Deum ac Dominum confiteri Christiana veritate compellimur, ita tres Deos aut Dominos dicere, Catholicâ Religione prohibemur.

Pater à nullo est factus, nec creatus, nec genitus.

Filius à Patre solo est, non factus, nec creatus sed Genitus.

Spiritus sanctus a Patre & Filio non factus, nec creatus, nec genitus, sed Procedens.

Unus ergo Pater, non tres Patres, unus Filius, non tres Filii,

s Spiritus Sanctus, non tres itus Sancti.

Et in hac Trinitate nihil prius posterius, nihil majus aut mi- sed totæ tres Personæ coæ- æ sibi sunt & coæquales.

ta ut per omnia, sicut jam supra um est, & unitas in trinitate, rinitas in unitate veneranda sit.

Qui vult ergo salvus esse, ita Trinitate sentiat.

ed necessarium est ad æternam tem ut incarnationem quoque mini nostri Jesu Christi fideli- credat.

st ergo fides recta, ut creda- , & confiteamur, quia Do- us noster Jesus Christus Dei s, Deus & homo est.

Deus est ex substantia Patris sæcula genitus, & homo est ubstantia matris in sæculo na-

erfectus Deus, perfectus ho- ex anima rationali & huma- carne subsistens.

Equalis Patri secundum divini- m, minor Patre secundum manitatem.

Qui licèt Deus sit, & homo; duo tamen, sed unus est Chri-

Unus autem non conversione di- tatis in carnem, sed assumpti- humanitatis in Deum.

Unus omnino non confusione stantiæ, sed unitate personæ.

Nam sicut anima rationalis & unus est homo, ita Deus & o unus est Christus.

Qui passus est pro salute nostra, endit ad inferos, tertia die rrexit à mortuis.

Ascendit ad Cœlos, sedet ad teram Dei Patris Omnipoten- tis, indè venturus est judicare vivos & mortuos.

Ad cujus adventum omnes homines resurgere debent cum corporibus suis, & reddituri sunt de factis propriis rationem.

Et qui bona egerunt, ibunt in vitam æternam; qui vero mala, in ignem æternum.

Hæc est fides Catholica, quam nisi quisque fideliter firmiterque crediderit, salvus esse non poterit.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat in principio, &c.

¶ *Hîc sequitur Litania seu supplicatio generalis, post Matutinas Preces cantanda aut recitanda diebus Dominicis, feriâ quartâ & sextâ atque aliis temporibus jubente Ordinario.*

PATER de Cœlis Deus, miserere nobis miseris peccatoribus.

Pater de Cœlis Deus, miserere nobis miseris peccatoribus.

Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis miseris peccatoribus.

Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis miseris peccatoribus.

Spiritus Sancte Deus, à Patre & Filio procedens, miserere nobis miseris peccatoribus.

Spiritus Sancte Deus, à Patre & Filio procedens, miserere nobis miseris peccatoribus.

Sancta, beata & gloriosa Trinitas, tres Personæ, unus Deus, miserere nobis miseris peccatoribus.

Sancta, beata & gloriosa Trinitas, tres Personæ, unus Deus,

miſerere nobis miſeris peccatoribus.

Ne memineris Domine, iniquitatum noſtrarum vel parentum noſtrorum, neque vindictam ſumas de peccatis noſtris, parce Domine, parce populo tuo, quem redemiſti pretioſo ſanguine tuo, & ne in perpetuum iraſcaris nobis.

Parce nobis Domine.

Ab omni malo & infortunio, à peccato, ab inſidiis & aggreſſionibus Diaboli, ab irâ tuâ & æterna damnatione.

Libera nos Domine.

Ab omni cæcitate cordis, à ſuperbia, vana gloria & hypocriſi: ab invidia, odio & malitia, & ab omni affectu charitate vacuo.

Libera nos Domine.

A fornicatione & alio omni peccato mortali, & ab omnibus fallaciis carnis, mundi & Diaboli.

Libera nos Domine.

A fulgure & tempeſtate, à plagâ peſtilentiâ & fame, à bello & cæde, à ſubitaneâ & improviſâ morte.

Libera nos Domine.

Ab omni ſeditione, occultâ conſpiratione & rebellione, ab omni falſo dogmate, hæreſi & ſchiſmate; à duritiâ cordis & contemptu verbi & mandati tui.

Libera nos Domine.

Per myſterium ſanctæ Incarnationis tuæ, per ſanctam Nativitatem & Circumciſionem tuam; per Baptiſmum, Jejunium & Tentationem tuam.

Libera nos Domine.

Per Agonem & ſanguineum ſudorem; per Crucem & Paſſionem; per pretioſam Mortem & Sepulturam; per glorioſam Reſurrectionem & Aſcenſionem tuam in Cœlos; & per Adventum Spiritus Sancti.

Libera nos Domine.

In omni tempore tribulationis, in omni tempore proſperitatis noſtræ, horâ mortis & in die judicii.

Libera nos Domine.

Te rogamus, ô Deus, nos peccatores exaudias, & Eccleſiam tuam Sanctam Catholicam in veris tuis regere & gubernare digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut famulum tuum CAROLUM Regem & Gubernatorem noſtrum Clementiſſimum, in rectro tui cultu, in juſtitiâ, & ſanctitate vitæ confirmare & cuſtodire digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut cor illius in tua fide, in timore & amore dirigere digneris; & ut in te ſemper confidat & in omnibus quærat honorem & gloriam tuam.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut eum ſervare & defendere & ei victoriam contra omnes hoſtes ſuos concedere digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut Gratioſæ Reginæ noſtræ *Catharinæ*, *Mariæ* Reginæ Matri *Jacobo* Duci *Eboracenſi* & univerſæ ſtirpi Regiæ benedicere, eaſque ſervare digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut Epiſcopos, Presbyteros & Diaconos, verâ cognitione & recto intellectu verbi tui illuminare digneris; & ut tam doctrinâ quam moribus illud pro viribus patefaciant ac promoveant.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut Conſiliarios Regios & cunctam Nobilitatem regni, gratiâ, ſapientiâ & intellectu donare digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut Magistratui nostro benedicere eum protegere, eique gratiam cedere digneris, ut justitiam è administret, & veritatem pugnet.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut populo tuo universo benedi-, eumque servare digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut omnibus gentibus unitatem, m & concordiam donare dig-is.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut in nobis cor tui amore in-matum & timore plenum, & diligentem mandatorum tuo- observationem inclinatum re digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut universo populo tuo incretum gratiæ, quo verbum tuum iliter audiat, & puro corde lectatur, & fructus Spiritus erat, donare digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut errantes & seductos, in viveritatis revocare digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut stantes confirmare, imbecilconsolari & sustentare, & laperigere, ac Sathanam sub pes nostris tandem conculcare neris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut omnes quotquot in periculo necessitatibus & augustiis verur defendere, juvare & conso- digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut omnes terrâ marique perelantes; omnes parturientes, otantes & infantes servare; & ivorum carcereque detento- misereri digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut orphanis omnibus & viduis, desolatis & oppressis prospicere digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut omnium hominum misereri digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut inimicis nostris, iisque qui nos persequuntur & calumniantur, ignoscere & eorum corda convertere digneris.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut terræ fructus genuinos in usum nostrum dare & conservare digneris, adeò ut suo tempore iis fruamur.

Te rogamus audi nos Domine.

Ut veram resipiscentiam nobis largiri; omnia peccata nostra, negligentias & ignorantias nobis condonare, & gratiâ sancti Spiritus tui nos induere digneris, quo mores nostros ad sancti verbi tui normam emendemus.

Te rogamus audi nos Domine.

Fili Dei, te rogamus audi nos.

Fili Dei, te rogamus audi nos.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi.

Pacem tuam concede nobis.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi.

Miserere nostri.

Christe audi nos.

Christe audi nos.

Kyrie eleyson.

Kyrie eleyson.

Christe eleyson.

Christe eleyson.

Kyrie eleyson.

Kyrie eleyson.

PATER noſter, qui es in cælis. Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, ſicut in cœlo & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas & in tentationem. Sed libera nos à malo. Amen.

Domine, non ſecundùm peccata noſtra facias nobis.

Neque ſecundùm iniquitates noſtras retribue nobis.

Oremus.

DEUS Pater miſericors, qui nec contriti cordis gemitum nec mœrentium affectum deſpicis, propitius adeſto precibus noſtris, quas tibi in omnibus afflictionibus & anguſtiis noſtris effundimus, quotieſcunque iis premimur; noſque clementer exaudi, ut mala ea omnia evaneſcant, quæ Diaboli aut hominum artes & inſidiæ contra nos moliuntur, & conſilio pietatis tuæ diſſipentur, ut nos famuli tui nullis infeſtationibus læſi, in ſancta Eccleſiâ tuâ tibi gratias in æternum referamus: per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum.

Exurge Domine, adjuva nos, & libera nos propter nomen tuum.

DEUS, auribus noſtris audivimus, & Patres noſtri annuntiaverunt nobis opera admiranda, quæ operatus es in diebus eorum, & in diebus antiquis.

Exurge Deus, adjuva nos, & libera nos propter honorem tuum.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.

Reſponſio.

Sicut erat in principio, & nu & ſemper, & in ſæcula ſæcu rum. *Amen.*

Ab inimicis noſtris, libera Chriſte.

Reſpice clementer afflictiones ſtras.

Miſericorditer dolorem co um noſtrorum aſpice.

Propitius eſto peccatis populi

Benignè & cum miſerico audi orationes noſtras.

Fili David miſerere noſtri.

Et nunc & ſemper dignare audire nos ô Chriſte.

Chriſte exaudi nos clem exaudi nos clementer ô Do Jeſu Chriſte.

Oſtende nobis Domine mi cordiam tuam.

Sicut ſperamus in te,

Oremus.

INfirmitates noſtras ſupp quæſumus ô Pater, benigne ſpice, & propter gloriam No tui, mala ea omnia quæ juſti ſumus promeriti à nobis ave & præſta, ut in cunctis adve tibus noſtris omnem fiducia ſtram in miſericordiâ tuâ col mus, & tibi ſemper in purita ſanctitate vitæ ſerviamus, a norem & gloriam tuam, per M atorem & Advocatum noſ unicum Jeſum Chriſtum Dom noſtrum. *Amen.*

Oratio Sancti Chryſoſtomi.

OMNIPOTENS Deus, gratiâ nobis conceſſum noſtras preces uno ore unoque mo tibi offerre, & qui polli ubi duo vel tres congregati fu

Jomine tuo, te eorum petitio-
exauditurum, famulorum tuo-
desideria ac vota, ô Domine
out tibi maximè illis expedire
bitur) benignè jam adimple,
esſâ nobis in hoc ſæculo verita-
uæ cognitione & vitâ æternâ in
ro. *Amen.*

2 *Cor.* 13. 14.

GRATIA Domini noſtri Jeſu Chriſti, & charitas Dei, & communicatio Sancti Spiritus ſit ſemper cum omnibus nobis. *Amen.*

---

*iones ac Gratiarum actiones pro Variis quæ ſeſe offerunt occaſioni-
us, quæ recitabuntur ante duas dimiſſorias orationes Litaniæ, aut
Matutinarum & Veſpertinarum Precum.*

ORATIONES.

Pro Pluviâ.

DEUS Pater cœleſtis, qui per filium tuum Jeſum Chriſtum omnibus qui quærunt regnum n & juſtitiam ejus, omnia ad oris ſuſtentationem neceſſaria niſiſti, Pluviam quæſumus & res adeò tempeſtivos in hac ſſitate noſtrâ immitte, ut terræ tus ad ſolamen noſtrum & tui rem percipiamus, per Jeſum iſtum Dominum noſtrum. *A-*

Pro Cœlo Sereno.

DOMINE Deus Omnipotens, qui propter peccata generis ani ſemel univerſum mundum nerſiſti, octo hominibus ſolum ptis, quique poſtea ex ingenti miſericordiâ pollicitus es te quam illum ad eundem modum nerſurum; Te rogamus ſup-s, ut quamquam ob iniquita-noſtras pluviæ & aquarum in-ationes ſumus commeriti, dig-s tamen cum ſincerè nos pœni-teat, eam Cœli ſerenitatem nobis concedere, ut fruges tempore oportuno percipiamus, & ut cum hoc in nos irrogato ſupplicio tum clementiâ tuâ admoniti, vitæ noſtræ emendationi, & laudis gloriæque tuæ celebrationi operam demus, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Tempore Caritatis & Famis.*

O DEUS Pater Cœleſtis, cujus beneficiis pluvia decidit, terra fructificat, animantia creſcunt, & piſces multiplicantur, intuere quæſumus afflictiones Populi tui, & da ut hæc penuria & annonæ caritas quas nunc propter peccata noſtra juſtiſſimè patimur, ex benignitate tuâ clementer convertantur in copiam & vile rerum omnium pretium, idque propter Charitatem Jeſu Chriſti Domini noſtri, cui tecum unâ cum Spiritu Sancto ſit omnis honor & gloria nunc & ſemper. *Amen.*

¶ *Aut hæc.*

PATER miſericors Deus, qui tempore Elizæi Prophetæ ſubito

bitò magnam penuriam & annonæ caritatem apud Samariam in copiam & vile rerum pretium convertisti, miserere nostri, ut qui jam propter peccata nostra eâdem calamitate plectimur, opportunum etiam auxilium reperiamus. Fruges terræ divinâ tuâ benedictione adauge, ac concede ut cùm benignam tuam liberalitatem experiemur, eâdem utamur ad gloriam tuam, egentium subsidium & nostri consolationem, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tempore Belli ac Tumultuum.*

OMNIPOTENS Deus Rex Regum & rerum omnium Moderator, cujus virtuti Creatura nulla potest resistere, cujus est peccatores pœnis afficere, eorum verò misereri qui sincerâ ducuntur pœnitentiâ, supplices te rogamus, ut nos serves atque liberes a manu hostium nostrorum, superbiam eorum deprime, malitiam supprime, dolos & machinationes dissipa, ut nos protectione tuâ muniti, & ab omnibus semper periculis erepti, gloriam tibi tribuamus, qui unicus es victoriæ omnis largitor, propter merita unigeniti filii tui Jesu Christi Domini nostri. *Amen.*

¶ *Tempore grassantis Pestis.*

OMNIPOTENS Deus, qui iratus populo tuo ei plagam immisisti in deserto ob eorum pervicacem rebellionem adversus *Mosem* & *Aaronem*, quique tempore *Davidis* Regis septuaginta hominum millia, grassante pe lentiâ, interfeciſti: & tuæ tan memor misericordiæ, cæteros vasti, miserere nostri miseron peccatorum qui variis jam mor ac mortalitate affligimur, ut qu admodum acceptâ tum propi tione, Destructorem Angel illum à pœnis inferendis desis jussisti, ita nunc quoque l pestem & gravem morbum a bis amoliri digneris, per Je Christum Dominum nostrum. *men.*

¶ *In feriis quatuor temporum, tio quotidie recitanda pro il ad sacros Ordines admitt*

OMNIPOTENS Deus P noster Cœlestis, qui Filii dilecti pretioso sanguine Ecc am universalem tibi acquisi clementer eam respice, & jam mulorum tuorum Episcoporum Pastorum gregis tui mentes ita rige ac guberna, ut nemini su manus imponant, sed ut sum fide ac prudentiâ eos elegant sint ad sacrum Ecclesiæ tuæ m sterium obeundum viri ido Iis etiam qui ad sacram aliq functionem ordinati fuerint, tiam ac cœlestem tuam bened onem largire, ut tam vitâ q doctrinâ gloriam tuam prædic ac omnium salutem promove per Jesum Christum Dom nostrum. *Amen.*

¶ *Aut hæc.*

OMNIPOTENS Deus, bo rum omnium largitor, providentiâ tuâ varios in Ecc

Ordines conſtituiſti, te roga-
s ſupplices ut quotquot ad
nus aut miniſterium aliquod in
vocandi ſunt, iis omnibus gra-
m tuam largiaris, & eos ita do-
inæ tuæ veritate repleas, & vi-
innocentiâ exornes, ut fideliter
conſpectu tuo miniſtrent ad
gni tui Nominis gloriam, &
ctæ Eccleſiæ tuæ commodum
Jeſum Chriſtum Dominum
ſtrum. *Amen.*

*ratio pro Supremâ curiâ Parla-
enti dicenda tempore Seſſionis.*

CLEMENTISSIME Deus, te
rogamus ſupplices cùm pro
verſo hoc regno, tum maximè
ſupremâ curiâ Parlamenti ſub
tiſſimo ac clementiſſimo Rege
ro jam congregatâ, ut cunctas
um deliberationes dirigere ac
ſperare digneris, ad gloriæ tuæ
rementum, Eccleſiæ tuæ bo-
n, ſecuritatem, decus & com-
dum Regis noſtri & Regnorum
, quo eorum omnia ita conſti-
ntur ac ſtabiliantur optimis fi-
miſque ſubnixa fundamentis,
Pax ac Felicitas, Veritas ac Ju-
a, Religio ac Pietas, apud nos
tuto ſint per omnia ſæcula.
c & alia ipſis, nobis & univer-
Eccleſiæ tuæ neceſſaria ſuppli-
te petimus, in Nomine ac per
iationem beatiſſimi Domini
ervatoris noſtri Jeſu Chriſti.
en.

*Collecta ſeu oratio pro omnibus
ominum generibus, iis tempori-
us uſurpanda, quibus Litania
on recitatur juxta conſtitutum
rdinem.*

DEUS humani generis Conditor ac Servator, te rogamus ſupplices pro omnibus hominum generibus & conditionibus, ut vias tuas ipſis patefacere digneris & ſalutare tuum in omnibus gentibus. Præſertim verò Eccleſiæ tuæ Catholicæ ſtatum proſperum precibus noſtris tibi commendamus, quo ſic bono tuo ſpiritu dirigatur ac gubernetur, ut omnes qui ſe Chriſtianos profitentur, eoque vocantur nomine, in viam veritatis perducantur, fidemque in unitate ſpiritus retineant, in vinculo pacis & juſtitia vitæ. Denique quotquot gravia ulla patiuntur & affliguntur in iis quæ ad animum corpuſve aut res domeſticas attinent, eos omnes Paterno tuo affectui ac favori commendamus. [* *hos autem maximè qui preces noſtras pro ſe offerri poſtulant*] Ut eos adjuvare & conſolari digneris, pro variis ipſorum neceſſitatibus, concedendo illis patientiam in afflictionibus quibus premuntur, & felicem ex iis omnibus exitum. Hæc autem petimus, propter Jeſum Chriſtum. *Amen.*

* Hoc dicendum, quum aliquis Eccleſiæ precibus commendari poſtulat.

¶ *Oratio recitanda poſt quamlibet præcedentium Orationum.*

DEUS cujus naturæ proprium eſt miſereri ſemper & parcere, humiles noſtras ſupplicationes accipe, & quamquam delictorum noſtrorum catena nos conſtrictos tenet, clementia tamen ſummæ tuæ miſericordiæ noſtræ

solvat vincula, propter honorem Jesu Christi Mediatoris & Advocati nostri. *Amen.*

GRATIARUM ACTIONES.

¶ *Gratiarum Actio Generalis.*

OMNIPOTENS Deus, miserationum omnium Pater, nos indigni famuli tui, tibi ex animo & cum summa demissione gratias agimus ob universam illam beneficentiam, benignitatem & favorem erga nos & omnes homines [* erga eos maximè qui jam laudes & gratiarum actiones suas, pro concessis sibi nuper beneficiis, offerri postulant.] Tibi benedicimus ob creationem nostram, conservationem & omnes hujus vitæ benedictiones, ante omnia verò ob inestimabilem amorem tuum in Redemptione mundi per Jesum Christum Dominum nostrum patefactum; ob gratiæ media & spem gloriæ. Te autem rogamus, supplices ut cunctis à te acceptis beneficiis ita afficiamur, ut animi nostri verè erga te grati efficiantur, & laudem tuam prædicemus, non labiis duntaxat, sed etiam moribus ac vivendi ratione nos totos tuo cultui impendentes, atque in sanctitate & justitia per omnem ætatem nostram in conspectu tuo ambulantes, per Jesum Christum Dominum nostrum cui tecum & cum Spiritu Sancto omnis honor & gloria in sæcula sæculorum. *Amen.*

* *Hoc dicendum, quum aliquis Ecclesiæ precibus Deo pridem commendatus, gratias referre cupit.*

Pro Pluvia terris immissâ.

O DEUS Pater noster Coelestis, cujus benignâ providentiâ fit ut pluvia matutina & serotina in terram descendat, quo fructus ferat ad usus hominis, tibi matutina cum animi demissione gratias agimus, quod tandem tibi visum sit nobis summâ necessitate pressis subvenire, lætos imbres in hanc aditatem tuam immittendo, et que siti & ariditate laborantem refrigerando, ad magnum nostrum, qui indigni sumus ut famuli tui habeamur, solatium, & Sancti nominis tui gloriam, propter miserationes tuas in Christo Jesu Domino nostro. *Amen.*

¶ *Pro Cælo Sereno.*

DOMINE Deus, qui animarum nostrorum superbiam jure merito deprimere voluisti, immissis nuper imbribus & aquis non modicis, animas autem nostras mero misericordiæ tuæ motu relatus es ac recreasti, opportuna atque felici tempestatis immutatione, sanctum nomen tuum laudamus eique gloriam tribuimus pro immeritam hanc miserationem & semper summam benignitatem tuam prædicabimus in omnes generationes, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Pro Annonæ Copiâ.*

ATER ſumme miſericors, qui pias Eccleſiæ tuæ preces cle-tiſſimè exaudire dignatus es, ritatem ac penuriam noſtram, am copiam convertere quæ vili rerum pretio conjuncta tibi magnâ cum animi demiſ-e gratias agimus, ob hanc ſin-rem tuam largitionem, ob-antes ut ſummâ illâ tuâ benigni-erga nos uti pergas, quò ter-noſtra nobis fructuum ſuorum ementa præbeat, ad tuam glo-m, noſtrum autem ſolatium, Jeſum Chriſtum Dominum trum. *Amen.*

Pro Pace & ab Hoſtibus libera-ione.

OMNIPOTENS Deus, qui famulis tuis turris fortitu-is & propugnaculum exiſtis ad-ſus hoſtes ipſorum, tibi laudem gratiarum actiones tribuimus liberatione noſtra à magnis illis ue imminentibus periculis, qui-cingebamur. Benignitati tuæ ceptum ferimus quod ipſis præ-facti non fuimus, obſecrantes miſericordiam hanc tuam per-uam nobis eſſe velis, quo om-us hominibus palam ſit te vatorem noſtrum & liberato-m magnum exiſtere, per Jeſum riſtum Dominum noſtrum. *nen.*

Pro reſtitutâ domi Pace publicâ.

ETERNE Deus Pater no-ſter cœleſtis, qui ſolus efficis ut homines ſint in eadem domo con-cordes, quique ſolus ferocientis & immorigeri populi æſtus com-peſcis: ſancto tuo Nomini benedi-cimus quod ſeditiones ac tumultus in nobis nuper excitatos ſedare dignatus fis, ſummâ te animi de-miſſione rogantes, ut eam nobis omnibus gratiam concedas, quâ deinceps in ſanctis mandatis tuis obſequenter ambulantes, & tran-quillam ac quietam vitam degen-tes cum omni pietate & honeſtate, laudis tibi & gratiarum actionis ſacrificium continuò offeramus, ob hæc tua in nos immerita beneficia, per Jeſum Chriſtum Dominum no-ſtrum. *Amen.*

¶ *Pro liberatione à Peſte aut alio quolibet morbo Epidemico.*

DOMINE Deus, qui propter peccata noſtra nobis vulnus inflixiſti, & nos propter tranſ-greſſiones conſumpſiſti, nuperâ tuâ eâque gravi atque terribili viſi-tatione, nunc verò in medio ju-dicio recordatus miſericordiæ ani-mas noſtras è faucibus mortis re-demiſti; Paternæ tuæ benignitati noſmetipſos animaſque noſtras ac corpora noſtra, quæ liberaſti, ho-ſtiam vivam offerimus, continuò laudantes & extollentes miſera-tiones tuas in Eccleſiâ tuâ, per Je-ſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Aut hæc.*

PATER ſummè miſericors, quâ par eſt animi demiſſione, agno-ſcimus in conſpectu tuo eas omnes pœnas, quæ in lege tua peccato-ribus

ribus intentantur, in nos jure merito cadere potuisse, propter multiplicia peccata nostra & cordis duritiem; quum tamen ex summâ misericordiâ tuâ tibi visum fuerit, post nostram quamquam imperfectam & indignam humiliationem, pestilentem & contagiosum morbum quo nuper graviter afflicti fuimus, auferre & vocem salutis ac lætitiæ denuo infer habitationes nostras; Divinæ majestati offerimus sacrific laudis ac gratiarum actionis, laudantes & extollentes gl sum Nomen tuum, ob susce à te nostri tutelam & illam erga nos providentiam, per Je Christum Dominum nostrum, *men.*

Collectæ, Epistolæ ac Evangelia per totu annum usurpanda.

¶ *Observa quod Collecta pro qualibet die Dominicâ, aut quolibet F (quod Vigiliam habeat) assignata recitabitur in Vespertinis Preci immediatè præcedentibus Dominicam aut Festum.*

Dominica Prima Adventus.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, da nobis, quæsumus, ut abjectis operibus tenebramur, induamur arma lucis in hac mortalia vitâ, in qua Jesus Christus Filius tuus cum magna humilitate ad nos visitandos advenit, ut in extremo die, quo rediturus est cum gloria Majestatis suæ ad judicandos vivos & mortuos, resurgamus ad vitam immortalem, per eum, qui unà tecum, & cum Spiritu sancto vivit & regnat in sæcula sæculorum. *Amen.*

¶ *Hæc Collecta quotidie repeti debet unà cum reliquis Collectis Adventus, usque ad Vigiliam Nativitatis Christi.*

Epistola. Rom. 13. 8.

NEMINI quicquam debeat nisi, ut Invicem diligat Qui enim diligit proximum, lege implevit. Nam non adultera non occides, non furaberis, n falsum testimonium dices, n concupisces: & si quod est al mandatum, in hoc verbo inst ratur; Diliges proximum tuum cut teipsum. Dilectio proxi malum non operatur. Plenitu ergo legis est dilectio. Et h scientes tempus, quia hora est j nos de somno surgere. Nunc en proprior est nostra salus, quàm cu credidimus. Nox præcessit, di autem appropinquavit. Abjici mus ergo opera tenebrarum & i duam

nur arma lucis. Sicut in die eſtè ambulemus non in comeſ-ionibus, & ebrietatibus, non ubilibus, & impudicitiis, non contentione, & æmulatione. induamini Dominum Jeſum riſtum,& carnis curam ne fece-s in deſideriis.

Evangelium. S. Matth. 21. 1.

CUM appropinquaſſent Jeroſo-lymis, & veniſſent Betphage Montem Oliveti, tunc Jeſus mi-duos diſcipulos dicens eis, ita in ſtellum quod contra vos eſt, & tim invenietis aſinam alligatam pullum cum ea; ſolvite & ad-cite mihi, & ſi quis vobis ali-id dixerit, dicite, quia Domi-s his opus habet, & confeſtim mittet eos. Hoc autem factum eſt adimpleretur quod dictum eſt, r prophetam dicentem, dicite iæ Sion, Ecce Rex tuus venit tibi anſuetus ſedens ſuper Aſinam, & llum filium ſubjugalis. Euntes tem Diſcipuli fecerunt ſicut præ-it illis Jeſus, & adduxerunt inam, & pullum, & impoſue-ut ſuper eos veſtimenta ſua, & m deſuper ſedere fecerunt: Plu-ma autem turba ſtraverunt veſti-enta ſua in via; alii autem cæ-bant ramos de arboribus & ſter-bant in via. Turbæ autem quæ ecedebant, & quæ ſequebantur, amabant dicentes, Hoſanna Fi-o David, benedictus qui venit in omine Domini, Hoſanna in al-ſimis. Et cùm intraſſet Jeroſo-mam, commota eſt univerſa ci-as, dicens, Quis eſt hic? Popu-autem dicebant; Hic eſt Jeſus opheta à Nazareth Galileæ, & intravit Jeſus in templum Dei. Et ejiciebat omnes vendentes, & ementes in templo, & menſas nu-mulariorum, & Cathedras ven-dentium columbas evertit, & dicit eis, ſcriptum eſt, Domus mea domus Orationis vocabitur, vos autem feciſtis ſpeluncam latronum.

Dominica Secunda Adventus.

Collecta.

BENEDICTE Deus, qui effe-ciſti, ut quæcunque ſcripta ſunt, ad noſtram doctrinam ſcri-berentur, concede nobis ut Scrip-turas ita audiamus, legamus, ob-ſervemus, diſcamus, & animo meditemur, ut per patientiam, & conſolationem Scripturarum am-plectamur, & indeſinenter retine-amus beatam ſpem vitæ illius æternæ, quam dediſti nobis in Ser-vatore noſtro Jeſu Chriſto. *Amen.*

Epiſtola. Rom. 15. 4.

QUÆCUNQUE enim ſcripta ſunt, ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt, ut per patientiam & conſolationem Scripturarum ſpem habeamus. Deus autem patientiæ & ſolatii det vobis idipſum ſapere in alterutrum ſecundum Jeſum Chriſtum, ut unanimes uno ore honorificetis Deum & Patrem Do-mini noſtri Jeſu Chriſti. Propter quod ſuſcipite invicem, ſicut & Chriſtus ſuſcepit vos in honorem Dei. Dico enim Chriſtum Jeſum miniſtrum fuiſſe circumciſionis; propter veritatem Dei ad confir-mandas promiſſiones patrum. Gentes autem ſuper miſericordia honorare

honorare Deum ſicut ſcriptum eſt, Propterea confitebor tibi in Gentibus Domine, & nomini tuo cantabo. Et iterum dicit, Lætamini Gentes cum plebe ejus. Et iterum laudate omnes Gentes Dominum & magnificate eum omnes Populi. Et rurſus Eſaias ait, erit radix Jeſſe, & qui exurget regere Gentes, in eum Gentes ſperabunt, Deus autem ſpei repleat vos omni gaudio & pace in credendo, ut abundetis in ſpe & virtute Spiritus ſancti.

Evangelium. Luc. 21. 25.

ET erunt ſigna in Sole & Luna, & Stellis, & in terris preſſura Gentium præ confuſione ſonitus Maris & fluctuum areſcentibus hominibus præ timore & expectatione, quæ ſupervenient univerſo orbi. Nam virtutes cœlorum movebuntur, & tunc videbunt Filium hominis venientem in nube, cum poteſtate magna & majeſtate. His autem fieri incipientibus reſpicite, & levate capita veſtra quoniam appropinquat redemptio veſtra. Et dixit illis ſimilitudinem, videte ficulneam & omnes arbores, cùm producunt jam ex ſe fructum, ſcitis quoniam propè eſt æſtas; ita & vos cùm videritis hæc fieri, ſcitote quoniam propè eſt regnum Dei. Amen dico vobis quia non præteribit generatio hæc, donec omnia fiant. Cœlum & terra tranſibunt, verba autem mea non tranſibunt.

Dominica Tertia Adventus.

Collecta.

O DOMINE Jeſu Chriſte, qui in primo tuo Adventu miſiſti nuncium tuum, qui viam [p]raret ante faciem tuam, da [M]yſteriorum tuorum Miniſtri [D]iſpenſatores, ſic etiam viam tu[a] parent & rectam faciant, cordi[bus] rebellium ad prudentiam juſtor[um] converſis; ut in ſecundo Adve[ntu] tuo ad judicandum mundum ha[beat]amur populus acceptus in conſ[pe]ctu tuo, qui vivis & regnas c[um] Patre & Spiritu ſancto ſemper u[no] Deus, in ſæcula ſæculorum. *Am[en]*

Epiſtola. 1 Cor. 4. 1.

SIC nos æſtimet homo ut mi[ni]ſtros Chriſti & diſpenſato[res] Myſteriorum Dei. Hîc jam quæ[ri]tur inter diſpenſatores ut fidel[is] quis inveniatur, mihi autem p[ro] minimo eſt ut à vobis judicer a[ut] ab humano judicio, ſed neque m[e] ipſum judico. Nihil enim mihi co[n]ſcius ſum, ſed in hoc juſtificat[us] non ſum, qui autem judicat me Dominus eſt. Itaque nolite a[n]te tempus judicare quoadusque ve[n]at Dominus qui illuminabit a[b]ſcondita tenebrarum, & manifeſta[-]bit conſilia cordium, & tunc la[us] erit unicuique à Deo.

Evangelium. Matth. 11. 2.

JOANNES autem cùm audiſſ[et] in vinculis opera Chriſti, mi[t]tens duos de Diſcipulis ſuis, ait ill[i] Tu es qui venturus es, an alium expectamus? Et reſpondens Je[-]ſus ait illis, Euntes renuncia[te] Joanni quæ audiſtis & vidiſtis; cæ[-]ci vident; claudi ambulant, le[-]proſi mundantur, ſurdi audiun[t] mortui reſurgunt, pauperes evan[-]gelizantur, & beatus eſt qui no[n] fuer[it]

t ſcandalizatus in me. Illis
m abeuntibus, cœpit Jeſus di-
ad turbas de Joanne, Quid
is in deſertum videre? Arun-
m vento agitatam? Sed quid
is videre? Hominem molli-
veſtitum? Ecce qui mollibus
iuntur, in domibus regum
Sed quid exiſtis videre?
hetam? Etiam dico vobis &
quam Prophetam. Hic enim
le quo ſcriptum eſt, Ecce ego
o Angelum meum ante faciem
n qui præparabit viam tuam
te.

Dominica Quarta Adventus.

Collecta.

XCITA quæſumus Domine,
potentiam tuam, & ad nos
i. Ac magna nobis virtute
rre, adeò ut quamquam pec-
a noſtra à decurrendo ſtadio
d nobis propoſitum eſt, ad-
dum nos præpediunt, benigna
ia tua ac miſericordia auxili-
nobis atque liberationem ac-
erent, per ſatisfactionem Filii
Domini noſtri; cui tecum &
n Spiritu ſancto, ſit honor ac
ria in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Epiſtola. Philipp. 4. 4.

GAUDETE in Domino ſem-
per, iterum dico gaudete.
deſtia veſtra nota ſit omnibus
minibus. Dominus prope eſt. Nihil ſoliciti ſitis, ſed in omni oratione & obſecratione cum gratiarum actione petitiones veſtræ innoteſcant apud Deum. Et pax Dei quæ exuperat omnem ſenſum, cuſtodiat corda veſtra & intelligentias veſtras in Chriſto Jeſu.

Evangelium. S. Joa. 1. 19.

HOC teſtimonium Joannis quando miſerunt Judæi ab Jeroſolymis Sacerdotes & Levitas ad eum ut interrogarent eum, Tu quis es? Et confeſſus eſt, & non negavit, & confeſſus eſt, quia non ſum ego Chriſtus. Et interrogaverunt eum quid ergo, Elias es tu? Et dixit non ſum. Propheta es tu? Et reſpondit non. Dixerunt ergo ei quis es ut reſponſum demus his qui miſerunt nos? Quid dicis de te ipſo? Ait, ego vox clamantis in deſerto, dirigite viam Domini ſicut dixit Eſaias propheta. Et qui miſſi fuerant erant ex Phariſæis. Et interrogaverunt eum & dixerunt ei, Quid ergo Baptizas, ſi tu non es Chriſtus, neque Elias, neque Propheta? Reſpondit eis Joannes dicens, Ego Baptizo in aqua; medius autem veſtrum ſtetit quem vos neſcitis, ipſe eſt qui poſt me venturus eſt qui ante me factus eſt, cujus ego non ſum dignus ut ſolvam ejus corrigiam calceamenti. Hæc in Bethabara facta ſunt trans Jordanem ubi erat Joannes Baptizans.

Nativitas Domini noſtri, ſeu Dies Natali CHRISTI.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui Filium tuum unigenitum nobis dediſti, qui naturam noſtram aſſumeret, & ex caſta Virgine quaſi hoc tempore naſceretur, da ut regenerati, & Filii tui per adoptionem ac gratiam facti, ſancto tuo Spiritu indies renovemur, per eundem Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui vivit & regnat tecum, & cum eodem Spiritu ſancto ſemper unus Deus, in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Epiſtola. Heb. 1. 1.

MULTIFARIAM multiſque modis olim Deus loquens patribus in Prophetis, noviſſimè diebus iſtis locutus eſt nobis in Filio, quem conſtituit hæredem univerſorum, per quem fecit & ſæcula: qui cum ſit ſplendor gloriæ & figura ſubſtantiæ ejus, portanſque omnia verbo virtutis ſuæ, purgationem peccatorum per ſeipſum faciens, ſedet ad dexteram majeſtatis in excelſis, tanto melior Angelis effectus quanto differentius præ illis nomen hæreditavit: cui enim dixit aliquando Angelorum, Filius meus es tu, ego hodie genui te? Et rurſum ego ero illi in patrem, Et ipſe erit mihi in Filium? Et cum iterum introducit Primogenitum, in orbem terræ, dicit, & adorent eum omnes Angeli Dei. Et ad Angelos quidem dicit, qui facit Angelos ſuos Spiritus & [mi]niſtros ſuos flammam ignis. [Ad] Filium autem; Thronus tuus [De]us in ſæculum ſæculi, virga æ[qui]tatis virga regni tui, dilexiſti [ju]ſtitiam, Et odiſti iniquitatem. Propterea unxit te Deus, Deus tu[us] oleo exultationis præ particip[ibus] tuis. Et tu in principio Dom[ine] Terram fundaſti, & opera man[uum] tuarum ſunt cœli; ipſi pe[ribu]nt, tu autem permanebis, [et] omnes ut veſtimentum veter[a]ſcent; & velut amictum mut[abis] eos, & mutabuntur; tu autem [i]dem ipſe es, & anni tui non defi[cie]ent.

Evangelium. S. Joa. 1. 1.

IN principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipſum facta ſunt, & ſine ipſo factum eſt nihil, quod factum eſt. In ipſo vita erat, & vita erat lux hominum. Et lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo miſſus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in teſtimonium, ut teſtimonium perhiberet de Lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, ſed ut teſtimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus

dus per ipsum factus est, & dus eum non cognovit. In ria venit, & sui eum non re- runt. Quotquot autem re- runt eum, dedit eis potesta- filios Dei fieri, his qui cre- in nomine ejus: qui non ex inibus, neque ex voluntate s, neque ex voluntate viri, x Deo nati sunt. Et verbum factum est, & habitavit in , (& vidimus gloriam ejus am quasi unigeniti à Patre) un gratiæ & veritatis.

Dies Sancti Stephani.

Collecta.

ONCEDE Domine, ut in omnibus quibus hic in terris imur calamitatibus, propter monium veritatis tuæ, attentè elum intueamur, & fide per- amus gloriam quæ futura est ari; Et Spiritu sancto reple- doceamur persecutoribus no- benedicere, ad exemplum omartyris tui Sancti *Stepha-* ui pro interfectoribus suis ora- , O beate Jesu, qui sedes ad eram Dei, ut eos omnes ad- ,qui pro te, unico Mediatore dvocato nostro patiuntur. n.

am sequetur Collecta Nativita- ,quæ nunquam intermittetur que ad Vigiliam Circumcisionis.

Pro Epistola. Act.7.55.

UM autem esset plenus Spiri- tu sancto, intendens in Cœ- lum, vidit gloriam Dei, & Jesum stantem à dextris virtutis Dei. Et ait, video cœlos apertos, & Filium hominis stantem à dextris virtutis Dei. Exclamantes autem voce magnâ continuerunt aures suas, & impetum fecerunt unanimiter in eum, & ejicientes eum extra Civitatem, lapidabant; & testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui vocabatur Saulus. Et lapidabant Stephanum invocantem & dicentem, Domine Jesu, suscipe Spiritum meum. Positis autem genibus clamavit voce magnâ, dicens. Domine ne statuas illis hoc peccatum. Et cùm hoc dixisset, obdormivit.

Evangelium. S.Matth.23.34.

IDEO dico vobis, Ecce ego mitto ad vos Prophetas, & sapientes, & Scribas, & ex illis occidetis, & crucifigetis, & ex iis flagellabitis in Synagogis vestris, & persequemini de civitate in civitatem: ut veniat super vos omnis sanguis justus, qui effusus est super Terram, à sanguine Abel justi, usque ad sanguinem Zachariæ filii Barachiæ, quem occidistis inter templum & altare. Amen dico vobis, venient hæc omnia super generationem istam. Jerusalem, Jerusalem quæ occidis Prophetas, & lapidas eos qui ad te missi sunt, quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas suas, & noluisti. Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Dico enim vobis, non me videbitis à modo, donec dicatis,

Benedi-

Benedictus qui venit in nomine Domini.

Dies Sancti Johannis Evangeliſtæ.

Collecta.

ECCLESIAM tuam, benigne Domine, lucis tuæ coruſcantibus radiis illuſtra quæſumus, ut beati Apoſtoli atque Evangeliſtæ Sancti *Johannis* illuminata doctrinis, in viarum tuarum luce ita ambulet, ut ad vitæ æternæ lucem tandem perveniat, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. 1 S. Johan. 1. 1.

QUOD fuit ab initio, quod audivimus, quod vidimus oculis noſtris, quod perſpeximus, & manus noſtræ contrectaverunt de verbo vitæ; (& vita manifeſtata eſt, & vidimus & teſtamur, & annunciamus vobis vitam æternam, quæ erat apud Patrem, & apparuit nobis) quod vidimus & audivimus, annunciamus vobis, ut & vos ſocietatem habeatis nobiſcum; & ſocietas noſtra ſit cum Patre, & cum Filio ejus Jeſu Chriſto. Et hæc ſcribimus vobis ut gaudeatis, & gaudium veſtrum ſit plenum. Et hæc eſt annunciatio quam audivimus ab eo, & annunciamus vobis. Quoniam Deus lux eſt, & tenebræ in eo non ſunt ullæ. Si dixerimus quoniam ſocietatem habemus cum eo, & in tenebris ambulamus, mentimur & veritatem non facimus. Si autem in luce ambulamus, ſicut & ipſe eſt in luce, ſocietatem h mus ad invicem, & ſanguis Chriſti Filii ejus emundat no omni peccato. Si dixerimus niam peccatum non habemus, nos ſeducimus, & veritas in bis non eſt. Si confiteamur cata noſtra, fidelis eſt & juſt remittat nobis peccata noſtr emundet nos ab omni iniqu Si dixerimus quoniam non p vimus, mendacem facimus & verbum ejus non eſt in nob

Evangelium. S. Johan. 21.

JESUS Petro dixit, ſequer Converſus Petrus vidit diſcipulum, quem diligebat ſequentem, qui & recubuit in na ſuper pectus ejus, & dixit, mine quis eſt qui tradet te? ergo cùm vidiſſet Petrus, dic ſu Domine hic autem quid? ei Jeſus, ſi eum volo manere veniam, quid ad te? Tu m quere. Exivit ergo ſermo inter fratres, quia diſcipulu non moritur, & non dixit ei non moritur, ſed ſi eum volo nere donec veniam, quid a Hic eſt diſcipulus ille qui teſt nium perhibet de his, & ſc hæc, & ſcimus quia verum e ſtimonium ejus. Sunt autem alia multa quæ fecit Jeſus, q ſcribantur per ſingula, nec arbitror mundum capere poſſ qui ſcribendi ſunt libros.

Dies Innocentium.

Collecta.

MNIPOTENS Deus, qui
ex ore Infantium & parvulo-
adhuc lactentium, perfeciſti
em, atque effeciſti ut infantes
orte ſuâ glorificarent, vitia
a in nobis mortifica & peri-
ac gratiâ tuâ nos ita corrobo-
ut Innocentiâ vitæ noſtræ &
conſtantiâ etiam ad mortem
ſanctum nomen tuum glori-
us, per Jeſum Chriſtum Do-
m noſtrum. *Amen.*

ro Epiſtola. Apocal.14.1.

IDI, & ecce Agnus ſtabat
ſupra montem Sion, & cum
ntum quadraginta quatuor
a habentes nomen ejus, &
n Patris ejus ſcriptum in
ibus ſuis. Et audivi vocem
lo tanquam vocem aquarum
rum, & tanquam vocem to-
magni, & vocem quam au-
ſicut citharœdorum cithari-
um in citharis ſuis, & canta-
quaſi canticum novum ante
n, & ante quatuor animalia
iores, & nemo poterat diſ-
cantum, niſi illa centum qua-
nta quatuor millia qui empti
de terra: hi ſunt qui cum
eribus non ſunt coinquinati,
nes enim ſunt. Hi ſequuntur
um quocumque ierit. Hi
i ſunt ex hominibus primitiæ
& Agno; & in ore eorum
eſt inventum mendacium:
macula enim ſunt ante thro-
Dei.

Evangelium. S.Matth.2.13.

ANGELUS Domini apparuit in ſomnis Joſeph dicens, ſurge & accipe puerum, & matrem ejus, & fuge in Ægyptum, & eſto ibi uſque dum dicam tibi. Futurum eſt enim ut Herodes quærat puerum ad perdendum eum; qui conſurgens accepit puerum, & matrem ejus nocte. Et ſeceſſit in Ægyptum, & erat ibi uſque ad obitum Herodis, ut adimpleretur quod dictum eſt à Domino per Prophetam dicentem, ex Ægypto vocavi filium meum. Tunc Herodes videns quoniam illuſus eſſet a Magis, iratus eſt valdè, & mittens occidit omnes pueros qui erant in Bethlehem. Et in omnibus finibus ejus a bimatu, & infra, ſecundum tempus quod exquiſierat à Magis. Tunc adimpletum eſt quod dictum eſt per Jeremiam Prophetam dicentem, vox in Rama audita eſt, ploratus & ululatus multus; Rachel plorans filios ſuos, & noluit conſolari, quia non ſunt.

Dominica poſt Nativitatem.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui Filium tuum unigenitum nobis dediſti, qui naturam noſtram aſſumeret, & ex caſtâ Virgine quaſi hoc tempore naſceretur, da ut regenerati & Filii tui per adoptionem ac gratiam facti ſancto tuo Spiritu in dies renovemur, per

eundem Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui vivit & regnat tecum, & cum eodem Spiritu ſancto, ſemper unus Deus, in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Epiſtola. Gal.4.1.

DICO autem, quanto tempore hæres parvulus eſt, nihil differt à ſervo, cum ſit Dominus omnium, ſed ſub tutoribus & actoribus eſt uſque ad præfinitum tempus à Patre. Ita & nos cum eſſemus parvuli, ſub elementis mundi eramus ſervientes. Ac ubi venit plenitudo temporis, miſit Deus Filium ſuum, factum ex muliere, factum ſub lege, ut eos qui ſub lege erant redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus. Quoniam autem eſtis filii Dei, miſit Deus Spiritum Filii ſui in corda veſtra clamantem, Abba Pater. Itaque jam non eſt ſervus, ſed filius. Quod ſi filius, & hæres per Deum.

Evangelium. S.Matth.1.18.

CHRISTI autem generatio ſic erat. Cùm eſſet deſponſata mater Jeſu Maria Joſeph, antequam convenirent, inventa eſt in utero habens de Spiritu Sancto. Joſeph autem vir ejus, cùm eſſet juſtus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam. Hæc autem eo cogitante, ecce Angelus Domini apparuit in ſomnis ei, dicens; Joſeph fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam. Quod enim in ea natum eſt de Spiritu Sancto eſt. Pariet autem Filium, & vocabis nomen ejus Jeſum; ipſe enim ſalvum fa populum ſuum à peccatis eor (Hoc autem totum factum e adimpleretur quod dictum Domino per Prophetam, di tem, Ecce Virgo in utero hab & pariet Filium, & vocabitur men ejus Emanuel, quod eſt terpretatum, nobiſcum De Exurgens autem Joſeph à ſo fecit ſicut præcepit ei An Domini: & accepit conjugem am, & non cognoſcebat eam nec peperit Filium ſuum pr genitum, & vocavit nomen Jeſum.

Circumciſio Chriſti.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, beatum Filium tuum cumcidi voluiſti, veram Sp circumciſionem da nobis, ut bus ac membris noſtris univ quoad mundanas omnes & les concupiſcentias, mortifi beatæ voluntati tuæ in om obſequamur, per eundem F tuum Jeſum Chriſtum Dom noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Rom.4.8.

BEATUS vir cui non imp Dominus peccatum. tudo ergo hæc in Circumc tantum manet, an etiam in putio? Dicimus enim quia tata eſt Abrahæ fides ad juſtit quomodo ergo reputata eſt circumciſione an in præpu Non in circumciſione, ſed in

o. Et ſignum accepit circum-
nis, ſignaculum juſtitiæ fidei
eſt in præputio; ut ſit Pater
ium credentium per præpu-
n: ut reputetur & illis ad ju-
am. Et ſit Pater circumciſi-
non iis tantum qui ſunt ex
mciſione, ſed & iis qui ſe-
tur veſtigia fidei, quæ eſt in
putio patris noſtri Abrahæ.
enim per legem promiſſio
ahæ aut ſemini ejus ut hæres
mundi, ſed per juſtitiam fi-
ſi enim qui ex lege hæredes
exinanita eſt fides, abolita
romiſſio.

Evangelium. S. Luc. 2. 15.

T factum eſt ut diſceſſerunt
ab eis Angeli in Cœlum, pa-
s loquebantur adinvicem:
nſeamus uſque Bethlehem, &
amus hoc verbum quod fa-
eſt, quod fecit Dominus &
ndit nobis. Et venerunt feſti-
es, & invenerunt Mariam &
ph, & infantem poſitum in
epio. Videntes autem cog-
runt de verbo, quod dictum
illis de puero hoc, & omnes
audierunt mirati ſunt & de his
dicta erant à paſtoribus ad ip-
Maria autem conſervabat
ia verba hæc conferens in cor-
o. Et reverſi ſunt Paſtores
ficantes & laudantes Deum
nnibus quæ audierant & vide-
ſicut dictum eſt ad illos.
oſtquam conſummati ſunt dies
ut circumcideretur puer, vo-
m eſt nomen ejus Jeſus, quod
tum eſt ab Angelo prius quam
ero conciperetur.

¶ *Collecta eadem, eadem Epiſtola, & idem Evangelium prælegentur exinde uſque ad Epiphaniam.*

Epiphania, ſeu Chriſtus Gentibus revelatus.

Collecta.

DEUS, qui unigenitum Filium tuum Gentibus ſtellâ duce revelaſti: concede propitius ut qui jam te fide cognoſcimus, poſt hanc vitam glorioſi Numinis fruitionem conſequamur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Epheſ. 3. 1.

CUJUS rei gratiâ, ego Paulus, vinctus Chriſti Jeſu pro vobis Gentibus: ſi autem audiſtis diſpenſationem gratiæ Dei, quæ data eſt mihi in vobis: quoniam ſecundum revelationem notum mihi factum eſt ſacramentum, ſicut ſuprà ſcripſi in brevi, prout poteſtis legentes intelligere prudentiam meam in myſterio Chriſti, quod aliis generationibus non eſt agnitum filiis hominum, ſicuti nunc revelatum eſt ſanctis Apoſtolis ejus & Prophetis in Spiritu. Gentes eſſe cohæredes, & concorporales, & comparticipes promiſſionis ejus in Chriſto Jeſu, per Evangelium: cujus factus ſum ego Miniſter, ſecundum donum gratiæ Dei quæ data eſt mihi ſecundum operationem virtutis ejus. Mihi enim omnium ſanctorum minimo data eſt gratia hæc, in Gentibus evangelizare inveſti-

gabiles divitias Christi ; & illuminare omnes, quæ sit dispensatio sacramenti absconditi à seculis in Deo, qui omnia creavit, ut innotescat principatibus & potestatibus in cœlestibus per Ecclesiam, multiformis sapientia Dei ; secundum præfinitionem sæculorum quam fecit in Christo Jesu Domino nostro. In quo habemus fiduciam & accessum in confidentia per fidem ejus.

Evangelium. S.Matth.2.1.

CUM ergo natus esset Jesus in Bethlehem Judæ in diebus Herodis regis, ecce, Magi ab Oriente venerunt Jerosolymam, dicentes, Ubi est qui natus est Rex Judæorum ? Vidimus enim stellam ejus in Oriente, & venimus adorare eum. Audiens autem Herodes rex turbatus est, & omnis Jerosolyma cum illo. Et congregans omnes principes Sacerdotum & Scribas populi, sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur. Et illi dixerunt ei, In Bethlehem Judæ: Sic enim scriptum est per Prophetam : & tu Bethlehem terra Juda, nequaquam minima es in principibus Juda : ex te enim exiet dux qui regat populum Israel. Tunc Herodes clam vocatis Magis, diligenter didicit ab eis tempus stellæ quæ apparuit eis. Et mittens illos in Bethlehem, dixit, ite, & interrogate diligenter de puero: & cùm inveneritis, renunciate mihi, ut & ego veniens adorem eum. Qui cùm audissent regem abierunt: & ecce stella quam viderant in Oriente, antecedebat eos, usque dum veniens staret supra, ubi puer. Videntes autem stell gavisi sunt gaudio magno v Et intrantes domum, invene puerum cum Maria matre ejus procidentes adoraverunt e & apertis Thesauris suis obtul ei munera, aurum, thus, myrrham. Et responso acc in somnis ne redirent ad Hero per aliam viam reversi sunt in gionem suam.

Dominica prima post Epipha

Collecta.

VOTA, quæsumus, Dom supplicantis populi tui pitius exaudi, ac concede ut illi facienda sunt percipiat, gratiâ & virtute tuâ adjutus quæ perceperit fideliter imp per Jesum Christum Dominum strum. *Amen.*

Epistola. Rom.12.1.

OBSECRO itaque vos fr per misericordiam Dei exhibeatis corpora vestra hos viventem, sanctam, Deo pl tem, rationabile obsequium strum. Et nolite conformari sæculo ; sed reformamini in n tate sensus vestri, ut probetis sit voluntas Dei, bona, & b placens, & perfecta. Dico per gratiam quæ data est omnibus qui sunt inter vos, plus sapere quàm oportet sap sed sapere ad sobrietatem, & cuique sicut Deus divisit mensu fidei. Sicut enim in uno corp

a membra habemus, omnia
n membra non eundem actum
nt; ita multi unum corpus
s in Christo, singuli autem
alterius membra.

Evangelium. S.Luc.2.41.

T ibant parentes ejus per om-
nes annos in Jerusalem, in
solenni Paschæ. Et cùm fa-
esset annorum duodecim, as-
entibus illis in Jerosolymam,
dum consuetudinem diei fe-
Consummatisque diebus cùm
ent, remansit puer Jesus in
salem, & non cognoverunt
ntes ejus. Existimantes au-
illum esse in comitatu, vene-
iter diei, & requirebant eum
cognatos & notos. Et non
nientes, regressi sunt in Jeru-
n, requirentes eum. Et fa-
est post triduum invenerunt
in templo, sedentem in me-
doctorum, audientem illos,
terrogantem eos. Stupebant
m omnes qui eum audiebant,
prudentia & responsis ejus.
identes admirati sunt: & dix-
ater ejus ad illum, Fili, quid
i nobis sic? Ecce, pater tu-
ego dolentes quærebamus te.
it ad illos, Quid est quod me
rebatis? Nesciebatis quia in
quæ Patris mei sunt, oportet
esse? Et ipsi non intellexe-
verbum, quod locutus est ad
Et descendit cum eis, &
t Nazareth, & erat subditus
: & mater ejus conservabat
ia verba hæc in corde suo.
Jesus proficiebat sapientiâ &
te, & gratiâ apud Deum & ho-
es,

Dominica Secunda post Epiphaniam.

Collecta.

OMNIPOTENS & sempiterne Deus, qui cuncta moderaris in cœlo pariter atque in terris, populi tui supplicationes propitius exaudi, & pacem tuam omnibus vitæ nostræ diebus concede nobis, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. Rom.12.6.

HABENTES donationes, secundum gratiam quæ data est nobis differentes, sive prophetiam, secundum rationem fidei; sive ministerium, in ministrando; sive qui docet, in doctrina; qui exhortatur, in exhortando; qui tribuit, in simplicitate; qui præest, in solicitudine; qui miseretur, in hilaritate. Dilectio sine simulatione. Odientes malum; adhærentes bono. Charitatem fraternitatis invicem diligentes, honore invicem prævenientes: solicitudine non pigri; Spiritu ferventes; Domino servientes; spe gaudentes; in tribulatione patientes; orationi instantes; necessitatibus sanctorum communicantes; hospitalitatem sectantes. Benedicite persequentibus vos; benedicite, & nolite maledicere. Gaudere cum gaudentibus, flere cum flentibus. Idipsum invicem sentientes. Non alta sapientes, sed humilibus consentientes.

Evangelium. S.Johan.2.1.

ET die tertia nuptiæ factæ ſunt in Cana Galileæ, & erat Mater Jeſu ibi. Vocatus eſt autem & Jeſus, & diſcipuli ejus ad Nuptias. Et deficiente vino dicit mater Jeſu ad eum, vinum non habent. Et dicit ei Jeſus, quid mihi & tibi mulier? Nondum venit hora mea. Dicit mater ejus miniſtris, quodcunque dixerit vobis, facite. Erant autem ibi lapideæ hydriæ ſex poſitæ ſecundum purificationem Judæorum, capientes ſingulæ metretas binas vel ternas. Dicit eis Jeſus, implete hydrias aquâ. Et impleverunt eas uſque ad ſummum. Et dicit eis Jeſus, Haurite nunc, & ferte architriclino. Et tulerunt. Ut autem guſtavit architriclinus aquam vinum factam, & non ſciebat unde eſſet, miniſtri autem ſciebant qui hauſerant aquam: vocat ſponſum architriclinus, & dicit ei, Omnis homo primùm bonum vinum ponit, & cùm inebriati fuerint, tunc id quod deterius eſt: tu autem ſervaſti bonum vinum uſque adhuc. Hoc fecit initium ſignorum Jeſus in Cana Galileæ, & manifeſtavit gloriam ſuam, & crediderunt in eum diſcipuli ejus.

Dominica Tertia poſt Epiphaniam.

Collecta.

OMNIPOTENS & ſempiterne Deus, infirmitates noſtras propitius reſpice, atque in omnibus, in quibus verſamur, riculis ac neceſſitatibus dext tuam ad adjuvandum & prote dum nos extende, per Je Chriſtum Dominum noſtrum. *men.*

Epiſtola. Rom.12.16.

NOLITE eſſe prudentes a vos metipſos. Nulli ma pro malo reddentes. Provi tes bona non tantum coram D ſed etiam coram omnibus hom bus. Si fieri poteſt, quod ex bis eſt, cum omnibus homini pacem habentes: non voſmet defendentes chariſſimi; ſed d locum iræ; Scriptum enim mihi vindicta; & ego retribu dicit Dominus. Sed ſi eſur inimicus tuus, ciba illum; ſ tit, potum da illi: Hoc enim ciens carbones ignis congeres ſ caput ejus. Noli vinci à m ſed vince in bono malum.

Evangelium. S.Matth.8.1.

CUM autem deſcendiſſet ſus, de monte, ſecutæ eum turbæ multæ. Et ecce, lep ſus veniens adorabat eum dic Domine, ſi vis, potes me mun re. Et extendens Jeſus man tetigit eum, dicens volo, mun re. Et confeſtim mundata lepra ejus. Et ait illi Jeſus, nemini dixeris, ſed vade, oſte te ſacerdoti, & offer munus tu quod præcepit Moiſes, in teſtim nium illis. Cùm autem intro Capharnaum, acceſſit ad e Centurio, rogans eum, & dice Domine, puer meus jacet in do paralyticus, & malè torque

ait illi Jesus. Ego veniam, & abo eum. Et respondens Cen- o, ait, Domine, non sum nus ut intres sub tectum me- ; sed tantùm dic verbo & sa- itur puer meus. Nam & ego o sum sub potestate constitu- habens sub me milites; & huic, vade, & vadit; & alii, i, & venit; & servo meo fac , & facit. Audiens autem Je- miratus est, & sequentibus ixit, Amen dico vobis non in- itantam fidem in Israel. Dico em vobis quod multi ab Ori- & Occidente venient, & re- bent cum Abraham, & Isaac, acob in Regno Cœlorum. Fi- autem regni ejicientur in tene- s exteriores: ibi erit fletus & dor dentium. Et dicit Jesus nturioni, vade, & sicut credi- fiat tibi. Et sanatus est puer illa hora.

---

minica quarta post Epiphaniam.

Collecta.

DEUS, qui scis nos in tot tan- tisque periculis constitutos naturæ nostræ fragilitate non sse subsistere, eâ nos virtute otege, quæ nos in omnibus pe- ulis sustentet, & per omnes tationes traducat incolumes, Jesum Christum Dominum no- um. *Amen.*

Epistola. Rom. 13.1.

OMNIS anima potestatibus sublimioribus subdi- it. Non est enim potestas nisi à Deo: quæ autem sunt, à Deo ordinatæ sunt. Itaque qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit. Qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt. Nam principes non sunt timori boni operis, sed mali. Vis autem non timere potestatem? Bonum fac, & habebis laudem ex illa. Dei enim minister est tibi in bonum. Si autem malum feceris, time. Non enim sine causa gladium portat. Dei enim minister est; vindex in iram ei qui malum agit. Ideoque necessitate subditi estote, non solùm propter iram, sed etiam propter conscientiam. Ideo enim & tributa præstatis. Ministri enim Dei sunt, in hoc ipsum servientes. Reddite ergo omnibus debita; cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal; cui timorem, timorem; cui honorem, honorem.

Evangelium. S. Matth. 8.23.

ET ascendente eo in naviculam, secuti sunt eum discipuli ejus. Et ecce motus magnus factus est in mari, ita ut navicula operiretur fluctibus; ipse vero dormiebat. Et accesserunt ad eum discipuli ejus, & suscitarunt eum, dicentes, Domine, salva nos, perimus. Et dicit eis Jesus, Quid timidi estis modicæ fidei? Tunc surgens imperavit ventis, & mari, & facta est tranquillitas magna. Porro homines mirati sunt, dicentes, Qualis est hic, quia venti & mare obediunt ei? Et cùm venisset Jesus trans fretum, in Regionem Gerasenorum, occurrerunt ei duo habentes dæmonia, de monumentis ex-

euntes, sævi nimis, ita ut nemo posset transire per viam illam. Et ecce, clamaverunt, dicentes, Quid nobis & tibi, Jesu Fili Dei? Venisti huc ante tempus torquere nos? Erat autem non longè ab illis grex multorum porcorum pascens. Dæmones autem rogabant eum, dicentes, Si ejicis nos hinc, mitte nos in gregem porcorum. Et ait illis, ite. Ac illi exeuntes, abierunt in porcos: & ecce, magno impetu abiit totus grex per præceps in mare, & mortui sunt in aquis. Pastores autem fugerunt, & venientes in civitatem, nunciaverunt hæc omnia, & de iis qui dæmonia habuerant. Et ecce tota civitas exiit obviam Jesu: & viso eo, rogabant eum ut transiret à finibus eorum.

Dominica quinta post Epiphaniam.

Collecta.

ECCLESIAM & familiam tuam, quæsumus, Domine, in vera tuâ Religione semper custodi, ut qui gratiæ tuæ cœlesti unicâ spe nituntur, potenti tuâ virtute semper protegantur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. Coloss. 3. 12.

INDUITE vos ergo (sicut electi Dei, sancti, & dilecti) viscera misericordiæ, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam, supportantes invicem, & donantes vobismetipsis, si quis adversus aliquem habeat querelam; sicut & Dominus donavit vobis, ita & vos. Super autem omnia hæc, charitatem habete, quod est vinculum perfectionis. Et pax Christi exultet in cordibus vestris, in qua & vocati estis in uno corpore; & grati estote. Verbum Christi habitet in vobis abundanter, in omnia sapientia, docentes & commonentes vosmetipsos in psalmis, hymnis, & canticis spiritualibus, in gratia cantantes in cordibus vestris Deo. Omne quodcunque facitis in verbo, aut in opere, omnia in nomine Domini nostri Jesu Christi, gratias agentes Deo & Patri per ipsum.

Evangelium. S. Matth. 13. 24.

SIMILE factum est regnum cœlorum homini, qui seminavit bonum semen in agro suo. Quum autem dormirent homines, venit inimicus ejus & superseminavit zizania in medio tritici & abiit. Quum autem crevisset herba, & fructum fecisset, tunc apparuerunt & zizania. Accedentes autem servi patris familias, dixerunt ei, Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania? Et ait illis, inimicus homo hoc fecit. Servi autem dixerunt ei, vis igitur imus & colligimus ea? Et ait, non, ne forte colligentes zizania, eradicetis simul & triticum. Sinite utraque crescere usque ad messem, & in tempore messis dicam messoribus, colligite primùm zizania & alligate ea in fasciculos ad comburendum: triticum autem congregate in horreum meum.

Dominica

ominica ſexta poſt Epiphaniam.

Colleſta.

DEUS, cujus benedictus Filius apparuit, ut opera Diabli everteret, nos autem faceret ios Dei, & hæredes vitæ æternæ; a quæſumus, ut hanc ſpem habentes nos ipſos mundemus, ſicut ipſe mundus eſt; adeò ut cùm rum apparuerit cum virtute & oria magna, aſſimilemur ipſi in erno ac glorioſo illius regno, in o tecum, ô Pater, & tecum ô ncte Spiritus, vivit & regnat us Deus, in ſæcula ſæculorum. men.

Epiſtola. 1 S. Johan. 3. 1.

VIDETE qualem charitatem dedit nobis Pater, ut Filii ei nominemur & ſumus. Propr hoc mundus non novit nos, ia non novit eum. Chariſſimi, nc Filii Dei ſumus, & nondum paruit quid erimus: ſcimus oniam cùm apparuerit, ſimiles ei imus; quoniam videbimus eum uti eſt. Et omnis qui habet nc ſpem in eo, ſanctificat ſe, ut & ille ſanctus eſt. Omnis i facit peccatum, & iniquitam facit, & peccatum eſt iniquis. Et ſcitis quia ille apparuit peccata noſtra tolleret: & ccatum in eo non eſt. Omnis i in eo manet, non peccat; & nnis qui peccat, non vidit eum, c cognovit eum. Filioli, neo vos ſeducat, qui facit juſtitim, juſtus eſt, ſicut & ille juſtus eſt. Qui facit peccatum, ex Diabolo eſt: quoniam ab initio Diabolus peccat. In hoc apparuit Filius Dei, ut diſſolvat opera Diaboli.

Evangelium. S. Matth. 24. 23.

TUNC ſi quis vobis dixerit, Ecce hîc eſt Chriſtus, aut illic: nolite credere. Surgent enim pſeudo-Chriſti & pſeudo-Prophetæ, & dabunt ſigna magna & prodigia; ita ut in errorem inducantur (ſi fieri poteſt) etiam electi. Ecce, prædixi vobis. Si ergo dixerint vobis, Ecce, in deſerto eſt, nolite exire: Ecce, in penetralibus, nolite credere. Sicut enim fulgur exit ab Oriente, & paret uſque in Occidentem: ita & erit adventus Filii hominis. Ubicumque fuerit corpus, illuc congregabuntur & aquilæ. Statim autem poſt tribulationem dierum illorum Sol obſcurabitur, & Luna non dabit lumen ſuum, & Stellæ cadent de Cœlo, & virtutes cœlorum commovebuntur. Et tunc parebit ſignum Filii hominis in cœlo: & tunc plangent omnes tribus terræ, & videbunt Filium hominis venientem in nubibus cœli cum virtute multa, & majeſtate. Et mittet Angelos ſuos cum tuba & voce magna, & congregabunt electos ejus a quatuor ventis, à ſummis cœlorum uſque ad terminos eorum.

Dominica quæ Septuageſima dicitur, ſeu Dominica tertia ante Quadrageſimam.

Collecta.

PRECES populi tui, quæſumus Domine propitius exaudi, ut qui juſtè ob delicta noſtra plectimur, per clementiam tuam, pro nominis tui gloria liberemur, per Jeſum Chriſtum Servatorem noſtrum, qui vivit & regnat unà tecum, & cum Spiritu ſancto, ſemper unus Deus, in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Epiſtola. 1 Cor. 9. 24.

NESCITIS quod ii qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed unus accipit bravium ? Sic currite ut comprehendatis. Omnis autem qui in agone contendit, ab omnibus ſe abſtinet. Et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam. Ego igitur ſic curro non quaſi in incertum : ſic pugno non quaſi aërem verberans : Sed caſtigo corpus meum, & in ſervitutem redigo, nè fortè quum aliis prædicaverim, ipſe reprobus efficiar.

Evangelium. S. Matth. 20. 1.

SIMILE eſt regnum cœlorum homini patri familias, qui exiit primo mane conducere operarios in vineam ſuam. Conventione autem factâ cum operariis ex denario diurno, miſit eos in vineam ſuam. Et egreſſus circa hor tertiam, vidit alios ſtantes in f otioſos, & dixit illis, Ite & vo vineam meam, & quod juſtum erit, dabo vobis. Illi autem a erunt. Iterum autem exiit ci ſextam & nonam horam, & fe ſimiliter. Circa undecimam v exiit & invenit alios ſtantes, dicit illis, quid hic ſtatis tota otioſi ? Dicunt ei, quia nemo conduxit. Dicit illis, Ite & in vineam meam, cùm ſero au factum eſſet, dicit Dominus neæ procuratori ſuo, Voca op rios & redde illis mercedem, cipiens à noviſſimis uſque ad mos. Cùm veniſſent ergo circa undecimam horam v rant, acceperunt ſingulos den os. Venientes autem & pri arbitrati ſunt quod plus eſſent cepturi ; acceperunt autem & ſi ſingulos denarios. Et acc entes, murmurabant adverſus trem familias, dicentes, Hi viſſimi una hora fecerunt, & pa illos nobis feciſti, qui portavi pondus diei & æſtus. At ille ſpondens uni eorum dixit, Ami non facio tibi injuriam : no ex denario conveniſti mecu Tolle quod tuum eſt, & vade, lo autem & huic noviſſimo d ſicut & tibi. Aut non licet m quod volo facere ? An oculus us nequam eſt, quia ego bo ſum ? Sic erunt noviſſimi pri & primi noviſſimi : multi e ſunt vocati, pauci vero electi.

Domi

minica quæ Sexageſima dicitur, ſeu Dominica ſecunda ante Quadrageſimam.

Collecta.

DOMINE Deus, qui vides quod in nullo opere noſtro fidimus; propitius concede potentiâ tuâ contra adverſa nia muniamur, per Jeſum riſtum Dominum noſtrum. *en.*

Epiſtola. 2 Cor. 11. 19.

IBENTER enim ſuſtertis inſipientes, cum ſitis ipſi ſapies. Suſtinetis enim, ſiquis vos ervitutem redigit, ſiquis devo-, ſiquis accipit, ſiquis extolli-, ſiquis in faciem vos cedit. undum ignobilitatem dico, ſi nos infirmi fuerimus in hac te: in quo quis audet (in inſi-ntia dico) audeo & ego. He-i ſunt? & ego: Iſraelitæ ſunt? go: ſemen Abrahæ ſunt? & : Miniſtri Chriſti ſunt? & : (ut minus ſapiens dico) s ego: in laboribus plurimis, carceribus abundantius; in gis ſupra modum; in morti- frequenter. A Judæis quines quadragenas, una minus, epi. Ter virgis cæſus ſum. nel lapidatus ſum. Ter nauium feci: nocte dieque in undum maris fui: in itineri-ſæpe; periculis fluminum; peis latronum; periculis ex ere; periculis ex Gentibus; culis in civitate; periculis in ſolitudine; periculis in mari; periculis in falſis fratribus; in labore & ærumna; in vigiliis multis; in fame & ſiti; in jejuniis multis; in frigore & nuditate. Præter illa quæ extrinſecus ſunt, inſtantia mea quotidianâ, ſolicitudo omnium Eccleſiarum. Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis ſcandalizatur, & ego non utor? ſi gloriari oportet, quæ infirmitatis meæ ſunt gloriabor. Deus & Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui eſt benedictus in ſæcula, ſcit quod non mentior.

Evangelium. S. Luc. 8. 4.

CUM autem turba plurima conveniret, & de civitatibus properarent ad eum, dixit per ſimilitudinem. Exiit qui ſeminat, ſeminare ſemen ſuum: & dum ſeminat aliud cecidit ſecus viam, & conculcatum eſt, & volucres cœli comederunt illud. Et aliud cecidit ſupra petram, & natum aruit, quia non habebat humorem. Et aliud cecidit inter ſpinas, & ſimul exortæ ſpinæ ſuffocaverunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam, & ortum fecit fructum centuplum. Hæc dicens clamabat, qui habet aures audiendi, audiat. Interrogabant autem eum diſcipuli ejus quæ eſſet hæc parabola? Quibus ipſe dixit, vobis datum eſt noſſe myſterium Regni Dei: cæteris autem in parabolis: ut videntes non videant, audientes non intelligant. Eſt autem hæc parabola: ſemen eſt verbum Dei. Qui autem ſecus viam, hi ſunt qui audiunt: deinde venit Diabolus, & tollit verbum

bum de corde eorum, ne credentes ſalvi fiant. Nam qui ſupra petram, qui cùm audierint, cum gaudio ſuſcipiunt verbum: & hi radices non habent, quia ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt. Quod autem in ſpinas cecidit, hi ſunt qui audierunt, & à ſolicitudinibus, & divitiis, & voluptatibus vitæ euntes, ſuffocantur, & non referunt fructum. Quod autem in bonam terram, hi ſunt qui in corde bono, & optimo audientes verbum retinent, & fructum afferunt in patientia.

Dominica quæ Quinquageſima dicitur, ſeu Dominica ante Quadrageſimam proxima.

Collecta.

DOMINE, qui nos docuiſti, quod omnia opera noſtra ſine charitate nihil ſunt: mitte ſanctum Spiritum tuum, & cordibus noſtris infunde præſtantiſſimum illud donum charitatis, pacis ac virtutum omnium vinculum, quo ſiquis deſtitutus vivit, pro mortuo habetur in conſpectu tuo. Hoc largire propter Jeſum Chriſtum Filium tuum unicum. *Amen.*

Epiſtola. 1 Cor. 13. 1.

SI linguis hominum loquor & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus ſum velut æs ſonans, aut Cymbalum tinniens. Et ſi habuero prophetiam, & noverim myſteria omnia, & omnem ſcientiam; & ſi habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil ſum. Et ſi diſtribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & ſi tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt. Charitas patiens eſt, benigna eſt; charitas non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non eſt ambitioſa, non quærit quæ ſua ſunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet ſuper iniquitatem, congaudet autem veritati; omnia ſuffert, omnia credit, omnia ſperat, omnia ſuſtinet. Charitas nunquam excidit, ſive prophetiæ, evacuabuntur; ſive linguæ, ceſſabunt; ſive ſcientia, deſtruetur. Ex parte enim cognoſcimus, ex parte prophetamus. Cùm autem venerit quod perfectum eſt, evacuabitur quod ex parte eſt. Cùm eſſem parvulus, loquebar ut parvulus, ſapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus: quando autem factus ſum vir, evacuavi quæ erant parvuli. Videmus nunc per ſpeculum in ænigmate: tunc autem facie ad faciem: nunc cognoſco ex parte; tunc autem cognoſcam ſicut & cognitus ſum. Nunc autem manent, fides, ſpes, charitas, tria hæc; major autem horum eſt charitas.

Evangelium. S. Luc. 18. 31.

ASSUMPSIT autem Jeſus duodecim, & ait illis, Ecce aſcendimus Jeroſolymam, & conſummabuntur omnia quæ ſcripta ſunt per Prophetas de Filio hominis. Tradetur enim Gentibus

illudetur, & flagellabitur, & ſpuetur. Et poſtquam flagel-erint occident eum; & tertiâ reſurget. Et ipſi nihil ho- intellexerunt: & erat ver- iſtud abſconditum ab eis, & intelligebant quæ dicebantur. ſum eſt autem, cùm appro- quaret Jericho, cœcus qui- ſedebat ſecus viam, mendi- s: Et cùm audiret turbam tereuntem interrogabat quid eſſet. Dixerunt autem ei, d Jeſus Nazarenus tranſiret. clamavit dicens, Jeſu Fili Da- miſerere mei. Et qui præi- t, increpabant eum ut tace- : ipſe verò multo magis cla- bat, Fili David miſerere mei. ns autem Jeſus juſſit illum ad- i adſe: & cùm appropinquaſ- interrogavit illum, dicens, id tibi vis faciam? Ac ille dix- Domine ut videam. Et Jeſus it illi, Reſpice, fides tua te ſal- fecit. Et confeſtim vidit, ſequebatur illum magnificans um: & omnis plebs ut vidit, it laudem Deo.

---

ia quarta poſt Quinquageſi- mam, vulgò dies Cinerum.

Collecta.

OMNIPOTENS & ſempiterne Deus, qui nihil eorum odiſti e condidiſti, quique peccata donas omnibus reſipiſcentibus; ea & finge in nobis corda nova contrita, ut peccata noſtra pro ritis lamentantes, & miſeriam ſtram agnoſcentes, à te omnis ſericordiæ Deo, perfectam re- miſſionem conſequamur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Hæc Collecta recitanda eſt quotidie per totam Quadrageſimam, poſt Collectam Diei.*

Pro Epiſtola. Joel.2.12.

NUNC ergo, dicit Dominus, convertimini ad me in toto corde veſtro, in jejunio, & in fletu, & in planctu. Et ſcindite corda veſtra, & non veſtimenta veſtra, & convertimini ad Dominum Deum veſtrum: quia benignus & miſericors eſt, patiens & multæ miſericordiæ, & præſtabilis ſuper malitia. Quis ſcit ſi convertatur, & ignoſcat Deus & relinquat poſt ſe benedictionem, ſacrificium, & libamen Domino Deo noſtro? Canite tubâ in Sion, ſanctificate jejunium, vocate cœtum, congregate populum, ſanctificate Eccleſiam, coadunate ſenes, congregate parvulos, & ſugentes ubera; egrediatur ſponſus de cubili ſuo, & ſponſa de thalamo ſuo; inter veſtibulum & altare plorabunt ſacerdotes miniſtri Domini, & dicent; Parce Domine, parce populo tuo, & ne des hæreditatem tuam in opprobrium, ut dominentur eis nationes: quare dicunt in populis, Ubi eſt Deus eorum?

Evangelium. S. Matth.6.16.

CUM autem jejunatis, nolite fieri ſicut Hypocritæ triſtes. Exterminant enim facies ſuas, ut appareant hominibus jejunantes.

Amen

Amen dico vobis, quia receperunt mercedem ſuam. Tu autem, cum jejunas, unge caput tuum, & faciem tuam lava, ne videaris hominibus jejunans, ſed Patri tuo qui eſt in abſconſo. Et Pater tuus qui videt in abſconſo, reddet tibi. Nolite theſaurizare vobis theſauros in terra, ubi ærugo & tinea demolitur, & ubi fures effodiunt & furantur. Theſaurizate autem vobis theſauros in cœlo, ubi neque ærugo neque tinea demolitur, & ubi fures non effodiunt nec furantur. Ubi enim eſt theſaurus tuus, ibi eſt & cor tuum.

Dominica prima Quadrageſimæ.

Collecta.

DOMINE, qui noſtrâ cauſâ dies quadraginta & quadraginta noctes jejunaſti; Da nobis eâ uti abſtinentiâ, ut carne noſtrâ Spiritui ſubjectâ piis tuis monitis ſemper obſequamur in juſtitia & vera ſanctitate, ad honorem & gloriam tuam, qui vivis & regnas unà cum Patre & Spiritu ſancto, unus Deus, in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Epiſtola. 2 Cor. 6. 1.

ADJUVANTES autem exhortamur, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis, (Ait enim, Tempore accepto exaudivi te, & in die ſalutis adjuvi te: ecce, nunc tempus acceptabile; ecce, nunc dies ſalutis) nemini dantes ullam offenſionem, ut non vituperetur miniſterium noſtrum; ſed in omnibus exhibeamus noſmet ipſos ſicut Dei miniſtros, in multa patientia, in tribulationibus, in neceſſitatibus, in auguſtiis, in plagis, in carceribus, in ſeditionibus, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis; in caſtitate, in ſcientia, in longanimitate, in ſuavitate, in Spiritu ſancto, in charitate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei per arma juſtitiæ à dextris & à ſiniſtris, per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam; ut ſeductores, & veraces; ſicut qui ignoti, & cogniti; quaſi morientes, & ecce vivimus; ut caſtigati, & non mortificati; quaſi triſtes, ſemper autem gaudentes; ſicut egentes, multos autem locupletantes; tanquam nihil habentes, & omnia poſſidentes.

Evangelium. S. Matth. 4. 1.

TUNC Jeſus ductus eſt in deſertum à Spiritu, ut tentaretur à Diabolo. Et cùm jejunaſſet quadraginta diebus & quadraginta noctibus, poſtea eſuriit. Et accedens tentator, dixit ei: Si Filius Dei es, dic ut lapides iſti panes fiant. Qui reſpondens dixit, Scriptum eſt, Non in ſolo pane vivit homo, ſed in omni verbo quod procedit de ore Dei. Tunc aſſumpſit eum Diabolus in ſanctam Civitatem, & ſtatuit eum ſuper pinnaculum templi, & dixit ei, Si Filius Dei es, mitte te deorſum; ſcriptum eſt enim: Quia Angelis ſuis mandavit de te, & in manibus tollent te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Ait illi Jeſus, rurſum ſcriptum

, Non tentabis Dominum De-
n tuum. Iterum assumpsit eum
iabolus in montem excelsum
ldè, & ostendit ei omnia regna
ndi, & gloriam eorum; &
it ei, Hæc omnia tibi dabo,
cadens adoraveris me. Tunc
it ei Jesus, Vade Satana; scrip-
m enim est Dominum Deum
um adorabis, & illi soli servies.
nc reliquit eum Diabolus, &
ce, Angeli accesserunt, & mi-
strabant ei.

---

minica secunda Quadragesimæ.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui vides nullam nobis inesse virtem ad adjuvandum nos ipsos; teriùs nos quoad animam, & teriùs quoad corpus custodi, ut ntra adversa omnia quæ corpori ssint accidere, & omnes malas gitationes quæ animam impete- valeant, probe muniamur, per sum Christum Dominum no- um. *Amen.*

Epistola. 1 Thess. 4. 1.

ROGAMUS vos & obsecra-mus in Domino Jesu, ut emadmodum accepistis à nobis omodo oporteat vos ambulare, placere Deo, sicut & ambulatis, abundetis magis. Scitis enim æ præcepta dederim vobis per ominum Jesum. Hæc enim est luntas Dei, sanctificatio vestra, abstineatis vos à fornicatione; sciat unusquisque vestrûm vas um possidere in sanctificatione & honore; non in passione desiderii, sicut & Gentes quæ ignorant Deum; & nequis supergrediatur neque circumveniat in negotio fratrem suum, quoniam vindex est Dominus de his omnibus, sicut prædiximus vobis, & testificati sumus. Non enim vocavit nos Deus in immunditiam, sed in sanctificationem. Itaque qui hæc spernit, non hominem spernit, sed Deum qui etiam dedit Spiritum suum sanctum in nobis.

Evangelium. S. Matth. 15. 21.

ET egressus inde Jesus, secessit in partes Tyri & Sydonis. Et ecce mulier Cananæa à finibus illis egressa, clamavit dicens ei, Miserere mei, Domine Fili David, filia mea malè à demonio vexatur. Qui non respondit ei verbum. Et accedentes discipuli ejus, rogabant eum, dicentes, Dimitte eam quia clamat post nos. Ipse autem respondens, ait, Non sum missus, nisi ad oves quæ perierunt domus Israel. At illa venit, & adoravit eum, dicens, Domine, adjuva me. Qui respondens ait, Non est bonum sumere panem filiorum & mittere canibus. At illa dixit, etiam Domine; nam & catelli edunt de micis quæ cadunt de mensa Dominorum suorum. Tunc respondens Jesus, ait illi, Ô mulier, magna est fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia ejus ex illa hora.

Dominica tertia Quadrageſimæ.

Collecta.

QUÆSUMUS, Omnipotens Deus, humilium famulorum tuorum vota fervida reſpice, & in defenſionem noſtram adverſus omnes inimicos noſtros, Majeſtatis tuæ dexteram extende, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Eph.5.1.

ESTOTE ergo imitatores Dei, ſicut Filii chariſſimi; & ambulate in dilectione, ſicut & Chriſtus dilexit nos, & tradidit ſemetipſum pro nobis oblationem & hoſtiam Deo in odorem ſuavitatis. Fornicatio autem, & omnis immunditia, aut avaritia, nec nominetur in vobis, ſicut decet ſanctos; aut turpitudo, aut ſtultiloquium, aut ſcurrilitas, quæ ad rem non pertinet; ſed magis gratiarum actio. Hoc enim ſcitote intelligentes, quod omnis fornicator, aut immundus, aut avarus (quod eſt idolorum ſervitus) non habet Hæreditatem in Regno Chriſti, & Dei. Nemo vos ſeducat inanibus verbis: propter hæc enim venit ira Dei in filios diffidentiæ. Nolite ergo effici participes eorum; eratis enim aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino: ut filii lucis ambulate; (fructus enim lucis eſt in omni bonitate, & juſtitia, & veritate) probantes quid ſit beneplacitum Deo. Et nolite communicare operibus infructuoſis nebram, magis autem redarguit Quæ enim in occulto fiunt ab ſis, turpe eſt, & dicere. Om autem quæ arguuntur à lum manifeſtantur; omne enim qu manifeſtat, lumen eſt. Prop quod dicit, Surge, qui dorm & exurge à mortuis, & illumin bit te Chriſtus.

Evangelium. S.Luc.11.14.

ERAT Jeſus ejiciens Dæmo um, & illud erat mutum. cum ejeciſſet Dæmonium, locu eſt mutus; & admiratæ ſunt t bæ. Quidam autem ex iis di runt, in Beelzebub, principe D moniorum ejicit Dæmonia. alii tentantes, ſignum de c quærebant ab eo. Ipſe autem vidit cogitationes eorum dixit e Omne regnum in ſe diviſum de labitur: & domus ſupra dom cadet. Si autem & Satanas in ſe ſum diviſus eſt, quomodo ſta regnum ejus? Quia dicitis Beelzebub me ejicere Dæmon Si autem ego in Beelzebub ej Dæmonia, filii veſtri in quo e unt? Ideo ipſi judices ve erunt. Porro ſi in digito Dei cio Dæmonia, profectò perve in vos regnum Dei. Cùm fo armatus cuſtodit atrium ſu in pace ſunt ea quæ poſſidet autem fortior eo ſuperveniens cerit eum, univerſa arma ejus feret in quibus confidebat, & ſ lia ejus diſtribuet. Qui non mecum, contra me eſt: & non colligit mecum, diſperg Cùm immundus ſpiritus exi de homine, ambulat per loca

quo

oſa, quærens requiem. Et
n inveniens, dicit, Revertar in
mum meam unde exivi: &
n venerit, Invenit eam ſcopis
ndatam. Tunc vadit, & aſſu-
t ſeptem alios ſpiritus ſecum ne-
ores ſe: Et ingreſſi habitant
. Et fiunt noviſſima hominis
us pejora prioribus. Factum
autem cùm hæc diceret, extol-
s vocem quædam mulier de
ba dixit illis; Beatus venter qui
portavit, & ubera quæ ſuxiſti.
ille dixit, quinimò, beati qui
diunt verbum Dei, & cuſtodi-
illud.

---

minica quarta Quadrageſimæ.

Collecta.

ONCEDE, quæſumus, omnipotens Deus, ut qui pter iniquitates noſtras. Jure nis affici meremur, gratiæ tuæ ſolatione clementer ſublevet, per Jeſum Chriſtum Domi-n noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Gal.4..21.

DICITE mihi qui ſub lege vultis eſſe, legem non le-tis? Scriptum eſt enim quoni-Abraham duos filios habuit: m de ancillâ & unum de liberâ. qui de ancillâ, ſecundum car-n natus eſt: qui autem de li-â, per repromiſſionem: quæ per allegoriam dicta. Hæc m ſunt duo teſtamenta; unum idem à monte Sina, in ſervitu-generans quæ eſt Ager: (Si-um mons eſt in Arabia: qui conjunctus eſt ei, quæ nunc eſt Jeruſalem) & ſervit cum filiis ſu-is. Illa autem quæ ſurſum eſt Je-ruſalem, libera eſt quæ eſt mater noſtra. Scriptum eſt enim lætare ſterilis quæ non paris, erumpe & clama quæ non parturis: quia multi filii deſertæ, magis quàm ejus quæ habet virum. Nos au-tem fratres ſecundum Iſaac pro-miſſionis filii ſumus. Sed quo-modo tunc is qui ſecundum car-nem natus fuerat, perſequebatur eum qui ſecundum ſpiritum: ita & nunc. Sed quid dicit ſcriptura? Ejice ancillam & filium ejus: non enim hæres erit filius ancillæ cum filio liberæ. Itaque fratres, non ſumus ancillæ filii, ſed liberæ.

Evangelium. S.Johan.6.1.

ABIIT Jeſus trans mare Gali-leæ, quod eſt Tiberiadis: Et ſequebatur eum multitudo magna, quia videbant ſigna quæ faciebat ſuper his qui infirmabantur. Subiit ergo in montem Je-ſus: & ibi ſedebat cum diſcipulis ſuis. Erat autem proximum Paſcha, dies Feſtus Judæorum. Cùm ſublevaſſet ergo oculos Je-ſus, & vidiſſet quia multitudo maxi-ma venit ad eum, dicit ad Phi-lippum, unde ememus panes, ut manducent hi? Hoc autem dice-bat tentans eum. Ipſe enim ſcie-bat, quod eſſet facturus. Re-ſpondit ei Philippus, Ducentorum denariorum panes non ſufficiunt eis, ut unuſquiſque modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex diſci-pulis ejus Andreas, frater Simonis Petri, eſt puer unus hic qui habet quinque panes hordeaceos, & duos

piſces: ſed hæc quid ſunt inter tantos? Dicit ergo Jeſus, facite homines diſcumbere. Erat autem fœnum multum in loco. Diſcubuerunt ergo viri, numero quaſi quinque millia. Accepit ergo Jeſus panes, & cùm gratias egiſſet, diſtribuit diſcumbentibus, ſimiliter & ex piſcibus quantum volebat. Ut autem impleti ſunt, dixit diſcipulis ſuis, colligite quæ ſuperaverunt fragmenta ne pereant. Collegerunt ergo, & impleverunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus hordeaceis, & duobus piſcibus quæ ſuperfuerunt his qui manducaverant. Illi ergo homines, cùm vidiſſent quod fecerat ſignum, dicebant, Quia hic eſt verè Propheta qui venturus eſt in mundum.

Dominica quinta Quadrageſimæ.

Collecta.

POPULUM tuum, Omnipotens Deus, clementer reſpice, ut magnâ tuâ bonitate dirigatur, & corpore atque animo indeſinenter conſervetur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Heb.9.11.

CHRISTUS autem aſſiſtens pontifex futurorum bonorum, peramplius & perfectius tabernaculum, non manu factum; id eſt non hujus creationis; neque per ſanguinem hircorum aut vitulorum; ſed per proprium ſanguinem introivit ſemel in ſa[n]cta, æterna redemptione inven[ta]. Si enim ſanguis hircorum, & t[au]rorum, & cinis vitulæ aſperſ[us] inquinatos ſanctificat, ad em[un]dationem carnis; quanto ma[gis] ſanguis Chriſti, qui per Spiritu[m] ſanctum ſemetipſum obtulit i[m]maculatum Deo, emundavit co[n]ſcientiam noſtram ab operib[us] mortis, ad ſerviendum Deo vive[n]ti? Et ideò novi teſtamenti m[e]diator eſt, ut morte intercedente in redemptionem earum prævaricationum quæ erant ſub priori Te[ſ]tamento, repromiſſionem ac[ci]piant qui vocati ſunt, hæreditat[em] æternæ.

Evangelium. S.Johan.8.46.

DIXIT Jeſus, Quis ex vo[bis] arguet me de peccato? veritatem dico, quare non cre[di]tis mihi? Qui ex Deo eſt, verb[a] Dei audit; propterea vos non au[di]ditis, quia ex Deo non eſtis. Re[ſ]ponderunt ergo Judæi, & dix[e]runt ei, Nonne bene dicimus nos quia Samaritanus es tu, & Dæmonium habes? Reſpondit Jeſus Ego Dæmonium non habeo; ſ[ed] honorifico Patrem meum, & vo[s] inhonoraſtis me. Ego autem non quæro gloriam meam; eſt qui quærat, & judicet. Amen, amen dico vobis, ſi quis ſermonem meum ſervaverit, mortem non videbit in æternum. Dixerunt ergo ei Judæi, Nunc cognovimus quia Dæmonium habes. Abraham mortuus eſt, & Prophetæ & tu dicis ſi quis ſermonem meum ſervaverit, non guſtabit mortem in æternum. Nunquid tu ma[jor]

Patre noſtro Abraha, qui mor-
us eſt? Et Prophetæ mortui
nt: quem te ipſum facis? Re-
ndit Jeſus, Si ego glorifico me
um, gloria mea nihil eſt; Eſt
ter meus qui glorificat me,
em vos dicitis, quia Deus ve-
r eſt; & non cognoviſtis eum;
o autem novi eum: & ſi dixe-
, quia non ſcio eum, ero ſimilis
bis mendax; ſed ſcio eum &
monem ejus ſervo. Abraham
ter veſter exultavit ut videret
m meum, & vidit, & gaviſus
. Dixerunt ergo Judæi ad eum,
uinquaginta annos nondum ha-
s, & Abraham vidiſti? Dixit
Jeſus, Amen, amen, dico vo-
, Antequam Abraham fieret,
o ſum. Tulerunt ergo lapides
jacerent in eum: Jeſus autem
condit ſe, & exivit de tem-
o.

Dominica proxima ante Paſcha.

Collecta.

OMNIPOTENS & æterne Deus, qui ex ſummo tuo
iore erga genus humanum, Je-
m Chriſtum Filium tuum Ser-
torem noſtrum miſiſti, ut car-
m noſtram ſibi aſſumeret, &
ortem crucis ſubiret, ut univer-
m genus hominum ejus magnæ
militatis exemplum ſequere-
, concede propitius ut ipſius
m patientiæ exemplum ſequi,
m reſurrectionis participes fieri
eamus, per eundem Jeſum
riſtum Dominum noſtrum. *A-*
n.

Epiſtola. Phil. 2. 5.

HOC enim ſentite in vobis, quod & in Chriſto Jeſu: qui cùm in forma Dei eſſet, non rapinam arbitratus eſt eſſe ſe æqualem Deo: ſed ſemetipſum exinanivit formam ſervi accipiens, in ſimilitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo: Humiliavit ſemetipſum, factus obediens uſque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen; ut in nomine Jeſu omne genu flectatur cœleſtium, terreſtrium, & infernorum; & omnis lingua confiteatur quia Dominus Jeſus Chriſtus, in gloria eſt Dei Patris.

Evangelium. Matth. 27. 1.

MANE autem facto conſilium inierunt, omnes principes ſacerdotum, & ſeniores populi adverſus Jeſum, ut eum morti traderent. Et vinctum adduxerunt eum, & tradiderunt Pontio Pilato præſidi. Tunc videns Judas qui eum tradidit, quod damnatus eſſet, pœnitentiâ ductus, retulit triginta argenteos principibus ſacerdotum & ſenioribus, dicens, Peccavi, tradens ſanguinem juſtum. At illi dixerunt, quid ad nos? tu videris. Et projectis argenteis in templo, receſſit, & abiens, laqueo ſe ſuſpendit. Principes autem ſacerdotum acceptis argenteis, dixerunt, Non licet mittere eos in corbonam, quia pretium ſanguinis eſt.

Consilio autem inito, emerunt ex illis agrum figuli, in sepultu-ram peregrinorum. Propter hoc vocatus est ager ille, Haceldama, hoc est ager sanguinis, usque in hodiernum diem. (Tunc impletum est quod dictum est per Jeremiam prophetam, dicentem, Et acceperunt triginta argenteos pretium appretiati, quem appretiaverunt à filiis Israel, & dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi Dominus.) Jesus autem stetit ante præsidem; & interrogavit eum præses, dicens, Tu es rex Judæorum? Dicit illi Jesus, Tu dicis. Et cùm accusaretur à principibus sacerdotum, & senioribus, nihil respondit. Tunc dicit illi Pilatus, Non audis quanta adversum te dicunt testimonia? Et non respondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur præses vehementer. Per diem autem solemnem consueverat præses populo dimittere unum vinctum quem voluisset. Habebat autem tunc vinctum insignem, qui dicebatur Barabbas. Congregatis autem illis, dixit Pilatus, Quem vultis dimittam vobis? Barabban an Jesum, qui dicitur Christus? Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum. Sedente autem illo pro tribunali, misit ad eum uxor ejus, dicens, Nihil tibi & justo illi: multa enim passa sum hodie per visum propter eum. Principes autem sacerdotum & seniores persuaserunt populo ut peterent Barabban, Jesum verò perderent. Respondens autem præses, ait illis, Quem vultis vobis de duobus dimitti? At illi dixerunt, Barabban, Dixit illis Pilatus, Quid igitur faciam de Jesu, qui dicitur Christus? Dicunt omnes crucifigatur. Ait illis præses, Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant dicentes, Crucifigatur. Videns autem Pilatus, quia nihil proficeret, sed magis tumultus fieret, acceptâ aquâ, lavit manus coram populo, dicens, Innocens ego sum à sanguine justi hujus: vos videritis. Et respondens universus populus, dixit, Sanguis ejus super nos, & super filios nostros. Tunc dimisit illis Barabban: Jesum autem flagellatum tradidit eis ut crucifigeretur. Tunc milites præsidis suscipientes Jesum in prætorium, congregaverunt ad eum universam cohortem. Et exuentes eum clamydem coccineam circumdederunt ei. Et plectentes coronam de spinis, posuerunt super caput ejus, & arundinem in dextera ejus: & genu flexo ante eum, illudebant ei dicentes, Ave, rex Judæorum. Et expuentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus. Et postquam illusissent ei, exuerunt eum clamyde, & induerunt eum vestimentis ejus, & duxerunt eum ut crucifigerent. Exeuntes autem invenerunt hominem Cyrenæum, nomine Simonem: hunc angariaverunt ut tolleret crucem ejus. Et venerunt in locum qui dicitur Golgotha, quod est Calvariæ locus, & dabant ei vinum bibere, cum felle mistum: & cùm gustasset, noluit bibere. Postquam autem crucifixerunt eum, diviserunt vestimenta ejus, sortem mittentes ut impleretur, quod dictum est

Prop

ophetam, dicentem, Diviſerunt
i veſtimenta mea, & ſuper ve-
m meam miſerunt ſortem. Et
ientes ſervabant eum; & impo-
erunt ſuper caput ejus cauſam
ius ſcriptam, HIC EST
ESUS REX JUDÆO-
UM. Tunc crucifixi ſunt cum
duo latrones: unus à dextris,
unus à ſiniſtris. Prætereuntes
em blaſphemabant eum, mo-
ntes capita ſua, & dicentes,
h qui deſtruis templum Dei,
n triduo illud reædificas, ſalva
ipſum: ſi Filius Dei es, de-
nde de cruce. Similiter & ncipes ſacerdotum illudentes, n ſcribis & ſenioribus, dice-nt, Alios ſalvos fecit, ſeipſum n poteſt ſalvum facere: ſi rex ael eſt, deſcendat nunc de cru- & credemus ei. Confidit in eo; liberet nunc eum ſi vult: it enim, Quia Dei Filius ſum. ipſum autem & latrones qui cifixi erant cum eo, impropе-ant ei. A ſexta autem hora, ebræ factæ ſunt ſuper univer-n terram, uſque ad horam no-m. Et circa horam nonam cla-vit Jeſus voce magnâ, dicens, , *Eli, lamma ſabaſthani?* hoc Deus meus, Deus meus, ut d dereliquiſti me? Quidam em illic ſtantes, & audientes ebant, Eliam vocat iſte. Et tinuo currens unus ex eis, ac-tam ſpongiam implevit aceto, mpoſuit arundini, & dabat ei ere. Cæteri autem dicebant, e: videamus an veniat Elias rans eum. Jeſus autem ite-n clamans voce magnâ, emiſit ritum. Et ecce, velum tem-ſciſſum eſt in duas partes, à ſummo uſque deorſum, & terra mota eſt, & petræ ſciſſæ ſunt, & monumenta aperta ſunt, & multa corpora ſanctorum qui dormierant, ſurrexerunt, & exeuntes de monumentis poſt reſurrectionem ejus, venerunt in ſanctam civitatem, & apparuerunt multis. Centurio autem, & qui cum eo erant cuſtodientes Jeſum, viſo terræ motu, & his quæ fiebant, timuerunt valdè, dicentes, Verè Dei Filius erat iſte.

Feria ſecunda ante Paſcha.

Pro Epiſtola. Eſaiæ 63. 1.

QUIS eſt iſte qui venit de Edom, tinctis veſtibus de Boſra? Iſte formoſus in ſtola ſua, gradiens in multitudine fortitudinis ſuæ? Ego qui loquor juſtitiam, & propugnator ſum ad ſalvandum. Quare ergo eſt rubeum indumentum tuum, & veſtimenta tua ſicut calcantium in torculari? Torcular calcavi ſolus, & de gentibus non eſt vir mecum: calcavi eos in furore meo, & conculcavi eos in ira mea, & aſperſus eſt ſanguis eorum ſuper veſtimenta mea, & omnia indumenta mea inquinavi. Dies enim ultionis in corde meo, annus redemptionis meæ venit. Circumſpexi, & non erat auxiliator; quæſivi, & non fuit qui adjuvaret: & ſalvavit mihi brachium meum, & indignatio mea ipſa auxiliata eſt mihi. Et conculcavi populos in furore meo, & inebriavi eos in indignatione mea, & detraxi in terram virtutem eorum. Miſerationum Do-

mini recordabor, laudem Domini ſuper omnibus quæ reddidit nobis Dominus, & ſuper multitudinem bonorum domui Iſrael, quæ largitus eſt eis ſecundum indulgentiam ſuam, & ſecundum multitudinem miſericordiarum ſuarum. Et dixit, Veruntamen populus meus eſt filii non negantes: & factus eſt eis Salvator. In omni tribulatione eorum, non eſt tribulatus, & Angelus faciei ejus ſalvavit eos: in dilectione ſua, & in indulgentia ſua, ipſe redemit eos, & portavit eos, & elevavit eos cunctis diebus ſæculi. Ipſi autem ad iracundiam provocaverunt, & afflixerunt Spiritum ſanctum ejus, & converſus eſt eis in inimicum, & ipſe debellavit eos. Et recordatus eſt dierum ſæculi, Moyſi & populi ſui: Ubi eſt qui eduxit eos de mari, cum paſtoribus gregis ſui? Ubi eſt qui poſuit in medio ejus Spiritum ſancti ſui? Qui eduxit ad dexteram Moyſen brachio majeſtatis ſuæ, qui ſcidit aquas ante eos, ut faceret ſibi nomen ſempiternum? Qui eduxit eos per abyſſos quaſi equum in deſerto non impingentem? Quaſi animal in campo deſcendens, Spiritus Domini ductor ejus fuit: ſic adduxiſti populum tuum, ut faceres tibi nomen gloriæ. Attende de cœlo; & vide de habitaculo ſancto tuo, & ſolio gloriæ tuæ: Ubi eſt zelus tuus, & fortitudo tua, multitudo viſcerum tuorum, & miſerationum tuarum? Super me continuerunt ſe. Tu enim Pater noſter, & Abraham neſcivit nos, & Iſrael ignoravit nos: Tu Domine, Pater noſter, Redemptor noſter, à ſæculo Nomen tuum. Quare errare [illegible] feciſti Domine de viis tuis? In[illegible] raſti cor noſtrum, ne timere[illegible] te? Convertere propter ſe[illegible] tuos, tribus hæreditatis [illegible] Quaſi nihilum poſſederunt po[illegible] lum ſanctum tuum: hoſtes no[illegible] conculcaverunt ſanctificatio[illegible] tuam. Facti ſumus quaſi in p[illegible] cipio, cùm non dominareris [illegible] ſtri; neque invocaretur No[illegible] tuum ſuper nos.

Evangelium. S.Marc.14.1.

ERAT autem Paſcha & Az[illegible] poſt biduum: & quære[illegible] ſummi ſacerdotes, & ſcribæ [illegible] modo dolo eum tenerent, & [illegible] ciderent. Dicebant autem, N[illegible] in die Feſto, ne forte tumu[illegible] fieret in populo. Et cùm e[illegible] Bethaniæ, in domo Simonis [illegible] proſi, & recumberet, venit [illegible] lier, habens alabaſtrum ungu[illegible] nardi ſpicati pretioſi; & fr[illegible] alabaſtro, offudit ſuper caput [illegible] Erant autem quidam indign[illegible] rentes intra ſemetipſos, & di[illegible] tes, Ut quid perditio iſta ungu[illegible] ti facta eſt? Poterat enim ungu[illegible] tum illud venundari pluſquam [illegible] centis denariis, & dari pau[illegible] bus. Et fremebant in eam. J[illegible] autem dixit, Sinite eam, q[illegible] illi moleſti eſtis? Bonum o[illegible] operata eſt in me. Semper e[illegible] pauperes habetis vobiſcum, [illegible] cùm volueritis, poteſtis illis b[illegible] facere: me autem non ſe[illegible] habetis. Quod habuit hæc fe[illegible] prævenit ungere corpus meum [illegible] ſepulturam. Amen dico vo[illegible] Ubicunque prædicatum fu[illegible] Evangelium iſtud in univerſo m[illegible]

, & quod fecit hæc, narrabitur memoriam ejus. Et Judas Iſriotes unus de duodecim abiit ſummos ſacerdotes, ut prodeeum illis. Qui audientes gaſunt, & promiſerunt ei pecum ſe daturos. Et quærebat modo illum opportunè tradeEt primo die Azymorum ndo Paſcha immolabant, dit ei diſcipuli. Quovis eamus, aremus tibi ut manduces Paſ? Et mittit duos ex diſcipulis , & dicit eis, Ite in civitatem, occurret vobis homo lagenam æ bajulans: ſequimini eum. quocunque introierit, dicite mino domûs, quia magiſter diUbi eſt refectio mea, ubi Paſcum diſcipulis meis manduEt ipſe vobis demonſtrabit aculum grande, ſtratum: & parate nobis. Et abierunt ipuli ejus, & venerunt in citem, & invenerunt ſicut dixillis: & paraverunt Paſcha. ere autem facto venit cum decim. Et diſcumbentibus & manducantibus, ait Jeſus, en dico vobis quia unus ex votradet me, qui manducat me. At illi cœperunt contriſta& dicere ei ſingulatim, Nunl ego? Qui ait illis, unus ex decim, qui intingit mecum um in catino. Et Filius quihominis vadit, ſicut ſcriptum de eo: væ autem homini illi quem Filius hominis tradetur: um erat ei, ſi non eſſet natus o ille. Et manducantibus ilaccepit Jeſus panem, & benems fregit, & dedit eis, & ait, ite, hoc eſt corpus meum. accepto caliçe, gratias agens dedit eis: & biberunt ex illo omnes. Et ait illis, Hic eſt ſanguis meus novi teſtamenti, qui pro multis effundetur. Amen dico vobis, quia jam non bibam de hoc genimine vitis, uſque in diem illum cum illud bibam (novum) in regno Dei. Et hymno dicto exierunt in montem Olivarum. Et ait eis Jeſus, Omnes ſcandalizabimini in me in nocte iſta: quia ſcriptum eſt, percutiam paſtorem, & diſpergentur oves. Sed poſtquam reſurrexero, præcedam vos in Galilæam. Petrus autem ait illi, Et ſi omnes ſcandalizati fuerint, ſed non ego. Et ait illi Jeſus, Amen dico tibi, quia tu hodie in nocte hac, prius quàm gallus vocem bis dederit, ter me es negaturus. At ille amplius loquebatur, Et ſi oportuerit me ſimul commori tibi, non te negabo. Similiter autem & omnes dicebant. Et veniunt in prædium cui nomen Gethſemani, & ait diſcipulis ſuis, Sedete hîc, donec orem. Et aſſumit Petrum, & Jacobum, & Joannem ſecum, & cœpit pavere, & tædere, & ait illis, Triſtis eſt anima mea uſque ad mortem: ſuſtinete hic, & vigilate. Et cùm proceſſiſſet paululum, procidit ſuper terram, & orabat ut ſi fieri poſſet tranſiret ab eo hora. Et dixit, Abba, Pater, omnia tibi poſſibilia ſunt; transfer calicem hunc à me. Sed non quod ego volo, ſed quod tu. Et venit, & invenit eos dormientes, & ait Petro, Simon, dormis? Non potuiſti unâ horâ vigilare? Vigilate & orate, ut non intretis in tentationem; Spiritus quidem promptus eſt, caro verò infirma.

Et iterum abiens oravit, eundem ſermonem dicens. Et reverſus, denuo invenit eos dormientes (erant enim oculi eorum gravati) & ignorabant quid reſponderent ei. Et venit tertio, & ait illis, Dormite jam, & requieſcite, ſufficit, venit hora. Ecce Filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite, eamus; ecce, qui me tradet prope eſt. Et adhuc eo loquente, venit Judas Iſcariotes, unus de duodecim, & cum eo turba multa cum gladiis & lignis, miſſi à ſummis ſacerdotibus, & ſcribis, & ſenioribus. Dederat autem traditor eis ſignum, dicens, Quemcumque oſculatus fuero, ipſe eſt, tenete eum; & ducite cauté. Et cùm veniſſet, ſtatim accedens ad eum, ait, Ave Rabbi, & oſculatus eſt eum. At illi manus injecerunt in Jeſum, & tenuerunt eum. Unus autem quidam de circumſtantibus educens gladium, percuſſit ſervum ſummi pontificis, & amputavit illi auriculam. Et reſpondens Jeſus, ait illis, Tanquam ad latronem exiiſtis, cum gladiis, & lignis comprehendere me? Quotidiè eram apud vos in templo, docens, & non me tenuiſtis: ſed ut impleantur Scripturæ. Tunc diſcipuli ejus relinquentes eum omnes fugerunt. Adoleſcens autem quidam ſequebatur eum amictus ſindone ſuper nudo, & tenuerunt eum. At ille rejectâ ſindone, nudus profugit ab eis. Et adduxerunt Jeſum ad ſummum ſacerdotem, & convenerunt omnes ſacerdotes, & ſcribæ, & ſeniores; Petrus autem à longe ſecutus eſt eum, uſque intrò in atrium ſummi ſacerdotis, & ſedebat cum miniſtris ad ignem, & calefaciebat ſe. Summi verò ſacerdotes & omne concilium quærebant adverſus Jeſum teſtimonium, ut eum morti traderent, nec inveniebant. Multi autem teſtimonium falſum dicebant adverſus eum. Et convenientia teſtimonia non erant, quidam ſurgentes, falſum teſtimonium ferebant adverſus eum dicentes, Quoniam nos audivimus eum dicentem, Ego diſſolvam templum hoc manufactum & poſt triduum aliud non manufactum ædificabo. Et non erat conveniens teſtimonium illorum. Exurgens autem ſummus ſacerdos in medium, interrogavit Jeſum dicens, Non reſpondes quidquam ad ea quæ tibi objiciuntur ab his? Ille autem tacebat, & nihil reſpondit. Rurſum ſummus ſacerdos interrogabat eum, & dicit ei, Tu es Chriſtus Filius Dei benedicti? Jeſus autem dixit illi, Ego ſum; & videbitis Filium hominis ſedentem à dextris virtutis Dei, & venientem cum nubibus cœli. Summus autem ſacerdos ſcindens veſtimenta ſua, ait, Quid adhuc deſideramus teſtes? Audiſtis blaſphemiam: quid vobis videtur? Qui omnes condemnaverunt eum eſſe reum mortis. Et cœperunt quidam conſpuere eum, & velare faciem ejus, & colaphis eum cædere, & dicere ei, Prophetiza; & miniſtri alapis eum cedebant. Et cùm eſſet Petrus in atrio deorſum, venit una ex Ancillis ſummi ſacerdotis; & cùm vidiſſet Petrum calefacientem ſe, aſpiciens illum ait, Et tu cùm Jeſu Nazareno eras. At ille negavit

avit, dicens, Neque ſcio, ne- novi quid dicas. Et exiit fo- ante atrium, & gallus canta- Rurſus autem cùm vidiſſet m ancilla, cœpit dicere cir- nſtantibus, quia hic ex illis eſt. ille iterum negavit. Et poſt illum rurſus, qui aſtabant di- bant Petro, Verè ex illis es, n & Galilæus es. Ille autem pit anathematizare, & jurare, ia neſcio hominem iſtum quem itis. Et ſtatim gallus iterum ntavit. Et recordatus eſt Pe- s verbi quod dixerat ei Jeſus, uſquam gallus cantet bis, tèr negabis. Et cœpit flere.

Feria tertia ante Paſcha.

Pro Epiſtola. Eſaiæ 50.5.

DOMINUS Deus aperuit mi- hi aurem, ego autem non ntradico; retrorſum non abii. orpus meum dedi percutienti- s, & genas meas vellentibus: ciem meam non averti ab increpantibus, & conſpuentibus in me. ominus Deus auxiliator meus, ò non ſum confuſus: ideò po- faciem meam ut petram duriſ- iam, & ſcio quoniam non con- ndar. Juxta eſt qui juſtificat e, quis contradicet mihi? Ste- us ſimul? Quis eſt adverſarius eus? Accedat ad me. Ecce, ominus Deus auxiliator meus: is eſt qui condemnet me? Ec- omnes quaſi veſtimentum nterentur, tinea comedet eos. uis ex vobis timens Dominum, diens vocem ſervi ſui, qui ambu- it in tenebris, & non eſt lumen ei? Speret in nomine Domini, & innitatur ſuper Deum ſuum. Ecce, vos omnes accendentes ignem accincti flammis, ambulate in lumine ignis veſtri, & in flammis quas ſuccendiſtis, de manu mea factum eſt hoc vobis, in doloribus dormietis.

Evangelium. S.Marc.15.1.

ET confeſtim, mane conſilium facientes ſummi ſacerdotes, cum ſenioribus, & ſcribis, & univerſo concilio, vincientes Jeſum duxerunt, & tradiderunt Pilato. Et interrogavit eum Pilatus; Tu es Rex Judæorum? At ille reſpondens, ait illi; Tu dicis. Et accuſabant eum ſummi ſacerdotes in multis. Pilatus autem interrogavit eum, dicens; non reſpondes quidquam? Vide in quantis te accuſant. Jeſus autem amplius nihil reſpondit: ita ut mirarétur Pilatus. Per diem autem feſtum ſolebat dimittere illis unum ex vinctis quemcunque petiiſſent. Erat autem qui dicebatur Barabbas, qui cum ſeditioſis erat vinctus, qui in ſeditione fecerat homicidium. Et cùm aſcendiſſet turba, cœpit rogare, ſicut ſemper faciebat illis. Pilatus autem reſpondit eis, & dixit: vultis dimittam vobis Regem Judæorum? Sciebat enim quod per invidiam tradidiſſent eum ſummi ſacerdotes. Pontifices autem concitaverunt turbam, ut magis Barábban dimitteret eis. Pilatus autem iterum reſpondens, ait illis; Quid ergo vultis faciam Regi Judæorum? At illi iterum clamaverunt: crucifige eum. Pilatus verò dicebat

cebat illis, quid enim mali fecit? At illi magis clamabant, crucifige eum. Pilatus autem volens populo satisfacere, dimisit illis Barabban, & tradidit Jesum flagellis cæsum, ut crucifigeretur. Milites autem duxerunt eum in atrium prætorii, & convocant totam cohortem, & induunt eum purpurâ, & imponunt ei, plectentes spineam coronam. Et cœperunt salutare eum: ave rex Judæorum. Et percutiebant caput ejus arundine: & conspuebant eum, & ponentes genua adorabant eum. Et postquam illuserunt ei, exuerunt illum purpurâ, & induerunt eum vestimentis suis: & educunt illum ut crucifigerent eum. Et angariaverunt prætereuntem quempiam, Symonem Cyrenæum, venientem de villâ, patrem Alexandri & Rufi, ut tolleret crucem ejus. Et perducunt eum in Golgotha locum: quod est interpretatum, Calvariæ locus; & dabant ei bibere myrrhatum vinum: & non accepit. Et crucifigentes eum, diviserunt vestimenta ejus, mittentes sortem super eis, quis quid tolleret. Erat autem hora tertia: & crucifixerunt eum, & erat Titulus causæ ejus Inscriptus, REX JUDÆORUM. Et cum eo crucifigunt duos latrones; unum à dextris, alterum à sinistris ejus. Et impleta est scriptura, quæ dicit; & cum iniquis reputatus est. Et prætereuntes blasphemabant eum, moventes capita sua, & dicentes, Vah qui destruis Templum Dei, & in tribus diebus reædificas: salvum fac temetipsum descendens de cruce. Similiter & summi sacerdotes illu dentes, ad alterutrum cum scrib dicebant: Alios salvos fecit, se sum non potest salvum facer Christus Rex Israel descend nunc de cruce, ut videamus, credamus. Et qui cum eo cruc fixi erant convitiabantur ei. E factâ horâ sextâ, tenebræ fact sunt super totam terram usque horam nonam. Et horâ nonâ e clamavit Jesus voce magnâ, di cens: Eloi, Eloi, lamma saba thani? Quod est interpretatum Deus meus, Deus meus, ut qu dereliquisti me? Et quidam circumstantibus audientes, dic bant, Ecce Eliam vocat. Cu rens autem unus & implens spon giam aceto, circumponensque c lamo, potum dabat ei, dicens Sinite; videamus si veniat Elias deponendum eum. Jesus auten emissâ voce magnâ expiravit. E velum Templi scissum est in duo à summo usque deorsum. Viden autem Centurio qui ex adverso stabat, quia sic clamitans expira set: ait, Verè hic homo, Filiu Dei erat.

Feria quarta ante Paſcha.

Epiſtola. Heb. 9. 16.

UBI testamentum est: mor necesse est, intercedat te statoris. Testamentum enim, mortuis confirmatum est: alio quin nondum valet, dum vivit qu testatus est. Unde nec primum quidem sine sanguine dedicatum est. Lecto enim omni mandat

leg

gis à Moyſe univerſo populo: cipiens ſanguinem vitulorum & rcorum, cum aquâ & lanâ coc- neâ & hyſſopo; ipſum quoque rum, & omnem populum aſper- , dicens: Hic ſanguis teſtamen- quod mandavit ad vos Deus, iam tabernaculum & omnia vaſa iniſterii ſanguine ſimiliter aſ- rſit. Et omnia pene in ſangui- ſecundum legem mundantur: ſine ſanguinis effuſione non fit miſſio. Neceſſe eſt ergo exem- aria quidem cœleſtium, his undari: ipſa autem cœleſtia, elioribus hoſtiis quàm iſtis. on enim in manufacta ſancta Je- s introivit, exemplaria vero- m: ſed in ipſum cœlum ut ap- areat nunc vultui Dei pro nobis: eque ut ſæpe offerat ſemetipſum, uemadmodum Pontifex intrat in ncta per ſingulos annos in ſan- uine alieno: alioquin oportebat um frequenter pati ab origine undi: nunc autem ſemel in onſummatione ſæculorum, ad eſtitutionem peccati, per hoſti- m ſuam apparuit. Et quemad- odum ſtatutum eſt hominibus mel mori, poſt hoc autem judi- ium: ſic & Chriſtus ſemel obla- us eſt ad multorum exhaurienda eccata; ſecundò ſine peccato pparebit expectantibus ſe in ſalu- em.

Evangelium. S. Luc. 22. 1.

APPROPINQUABAT autem dies feſtus Azymorum, ui dicitur Paſcha: Et quærebant rincipes ſacerdotum, & ſcribæ, omodo eum interficerent; timebant verò plebem. Intravit autem Satanas in Judam, qui cognominabatur Iſcariotes, unum de duodecim: & abiit, & locutus eſt cum principibus ſacerdotum & magiſtratibus, quemadmodum illum traderet eis. Et gaviſi ſunt, & pacti ſunt pecuniam illi dare. Et ſpoſpondit. Et quærebat opportunitatem ut traderet illum ſine turbis. Venit autem dies Azymorum, in quâ neceſſe erat occidi Paſcha. Et miſit Petrum & Joannem dicens, euntes parate nobis Paſcha, ut manducemus, illi dixerunt, ubi vis paremus? Et dixit ad eos; Ecce introeuntibus vobis in civitatem, occurret vobis homo quidam amphoram aquæ portans: ſequimini eum in domum, in quam intrat, & dicetis patri familias domus; dicit tibi magiſter; Ubi eſt diverſorium ubi Paſcha cum diſcipulis meis manducem? Et ipſe oſtendet vobis cœnaculum magnum ſtratum, & ibi parate. Euntes autem, invenerunt ſicut dixit illis: & paraverunt Paſcha. Et cùm facta eſſet hora, diſcubuit, & duodecim Apoſtoli cum eo. Et ait illis; deſiderio deſideravi hoc Paſcha manducare vobiſcum, antequam patiar. Dico enim vobis, quia ex hoc non manducabo illud, donec impleatur in Regno Dei. Et accepto calice gratias egit, & dixit: accipite, & dividite inter vos; dico enim vobis quod non bibam de generatione vitis, donec regnum Dei veniat. Et accepto pane gratias egit, & fregit, & dedit eis, dicens; Hoc eſt corpus meum quod pro vobis datur. Hoc facite in meam commemo-

memorationem. Similiter & Calicem, poſtquam cœnavit, dicens: Hic Calix eſt novum teſtamentum in ſanguine meo, qui pro vobis fundetur. Verum tamen ecce manus tradentis me, mecum eſt in menſa. Et quidem Filius hominis, ſecundum quod definitum eſt, vadit: veruntamen væ homini illi, per quem tradetur. Et ipſi cœperunt quærere inter ſe, quis eſſet ex eis, qui hoc facturus eſſet. Facta eſt autem & contentio inter eos, quis eorum videretur eſſe major. Dixit autem eis: Reges gentium dominantur eorum: & qui poteſtatem habent ſuper eos, benefici vocantur. Vos autem non ſic; ſed qui major eſt in vobis, fiat ſicut minor; & qui præceſſor eſt, ſicut miniſtrator. Nam quis major eſt, qui recumbit, an qui miniſtrat? Nonne qui recumbit? Ego autem in medio veſtrûm ſum, ſicut qui miniſtrat. Vos autem eſtis, qui permanſiſtis mecum in tentationibus meis: Et ego diſpono vobis, ſicut diſpoſuit mihi Pater meus regnum, ut edatis & bibatis ſuper menſam meam in Regno meo: & ſedatis ſuper Thronos, judicantes duodecim tribus Iſrael. Ait autem Dominus: Simon, Simon, ecce Satanas expetivit vos ut cribraret ſicut triticum: Ego autem rogavi pro te ut non deficiat fides tua: & tu aliquando converſus, confirma fratres tuos, qui dixit ei; Domine, tecum paratus ſum & in carcerem & in mortem ire. At ille dixit; Dico tibi Petre, non cantabit hodie gallus, donec ter abneges noſſe me. Et dixit eis; quando miſi vos ſine ſacculo & perâ, & calceamentis, nunquid aliquid defuit vobis? At illi dixerunt; nihil. Dixit ergo eis: ſed nunc qui habet ſacculum, tollat ſimiliter & peram: & qui non habet, vendat tunicam ſuam, & emat gladium. Dico enim vobis quoniam adhuc hoc quod ſcriptum eſt, oportet impleri in me: Et cum iniquis deputatus eſt. Etenim ea, quæ ſunt de me, finem habent. At illi dixerunt: Domine, ecce duo gladii hîc, at ille dixit eis: ſatis eſt. Et egreſſus ibat ſecundum conſuetudinem in montem Olivarum. Secuti ſunt autem illum & diſcipuli. Et cùm perveniſſet ad locum, dixit illis; Orate ne intretis in tentationem. Et ipſe avulſus eſt ab eis quantum jactus eſt lapidis: & poſitis genibus orabat, dicens; Pater, ſi vis, transfer calicem iſtum à me: veruntamen non mea voluntas ſed tua fiat. Apparuit autem illi Angelus de cœlo, confortans eum. Et factus in Agonia prolixius orabat. Et factus eſt ſudor ejus, ſicut guttæ ſanguinis decurrentis in terram. Et cùm ſurrexiſſet ab oratione, & veniſſet ad diſcipulos ſuos, invenit eos dormientes præ triſtitia. Et ait illis; Quid dormitis? Surgite, orate, ne intretis in tentationem. Adhuc colloquente, ecce turba; et qui vocabatur Judas, unus de duodecim, antecedebat eos: & appropinquavit Jeſu ut oſcularetur eum. Jeſus autem dixit illi: Juda, oſculo Filium hominis tradis? Videntes autem hi, qui circa ipſum erant, quod futurum erat, dixerunt: Domine, ſi percutimus in gladio? Et percu-

us ex illis ſervum principis ſa-
rdotum, & amputavit auricu-
n ejus dexteram. Reſpondens
tem Jeſus, ait: Sinite uſque
c. Et cùm tetigiſſet auricu-
n ejus, ſanavit eum. Dixit
tem Jeſus ad eos qui venerant
ſe, principes ſacerdotum, &
giſtratus Templi, & ſeniores:
uaſi ad latronem exiſtis cum
diis & fuſtibus? Cùm quotidie
biſcum fuerim in templo, non
tendiſtis manus in me: ſed
c eſt hora veſtra, & poteſtas
ebrarum. Comprehendentes
tem eum, duxerunt ad domum
incipis ſacerdotum: Petrus ve-
ſequebatur à longe. Accenſo
tem igne in medio atrii, & cir-
nſedentibus illis, erat Petrus in
dio eorum. Quem cùm vidiſ-
ancilla quædam ſedentem ad
men, & eum fuiſſet intuita,
xit; Et hic cum illo erat. At
e negavit eum, dicens: Mulier,
n novi illum. Et poſt puſillum,
ius videns eum, dixit: Et tu
illis es. Petrus verò ait, O
mo non ſum. Et intervallo fa-
o, quaſi horæ unius, alius qui-
m affirmabat, dicens, Verè &
cum illo erat: nam & Galilæ-
eſt. Et ait Petrus; homo,
ſcio quid dicis. Et continuo,
huc illo loquente cantavit gal-
s. Et converſus Dominus, re-
exit Petrum. Et recordatus
Petrus verbi Domini, ſicut
xerat: quia prius quàm gallus
ntet, ter me negabis, & egreſ-
s foras Petrus flevit amarè. Et
ri qui tenebant illum, illude-
nt ei, cædentes. Et velave-
nt eum, & percutiebant faci-
m ejus: & interrogaverunt eum.
Dicentes; Prophetiza, quis eſt
qui te percuſſit? Et alia multa
blaſphemantes dicebant in eum,
& ut factus eſt dies convenerunt
ſeniores plebis, & principes ſa-
cerdotum, & ſcribæ, & duxerunt
illum in concilium ſuum, dicen-
tes; Si tu es Chriſtus, dic nobis.
Et ait illis; ſi vobis dixero, non
credetis mihi: ſi autem & inter-
rogavero, non reſpondebitis mi-
hi, neque dimittetis. Ex hoc
autem erit Filius hominis ſedens
à dextris virtutis Dei. Dixerunt
autem omnes, Tu ergo es Filius
Dei? Qui ait, Vos dicitis, quia
ego ſum. At illi dixerunt, quid
adhuc deſideramus teſtimonium?
Ipſi enim audivimus de ore ejus.

Feria quinta ante Paſcha.

Epiſtola. 1 Cor. 11. 17.

HOC autem præcipio; non laudans, quod non in melius, ſed in deterius convenitis. Primùm quidem convenientibus vobis in Eccleſiam, audio ſciſſuras eſſe inter vos, & ex parte credo. Nam oportet & hæreſes eſſe: ut & qui probati ſunt manifeſti fiant in vobis. Convenientibus ergo vobis in unum, jam non eſt Dominicam cœnam manducare. Unuſquiſque enim ſuam cœnam præſumit ad manducandum. Et alius quidem eſurit, alius autem ebrius eſt. Nunquid domos non habetis ad manducandum & bibendum? Aut Eccleſiam Dei contemnitis, & confunditis eos, qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? In hoc

non

non laudo. Ego enim accepi à Domino quod & tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus in quâ nocte tradebatur, accepit panem, & gratias agens fregit, & dixit; Accipite & manducate: hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur: hoc facite in meam commemorationem. Similiter & calicem, postquam cœnavit, dicens: Hic calix, novum testamentum est in meo sanguine, hoc facite, quotiescunque bibetis, in meam commemorationem. Quotiescunque enim manducabitis panem hunc, & calicem bibetis: mortem Domini annunciabitis, donec veniat. Itaque quicunque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & sanguinis Domini. Probet autem seipsum homo: & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Qui enim manducat, & bibit indignè, judicium sibi manducat & bibit: non dijudicans corpus Domini. Ideò inter vos multi infirmi, & imbecilles, & dormiunt multi. Quod si nosmetipsos dijudicaremus, non utique judicaremur. Dum judicamur autem à Domino corripimur, ut non cum hoc mundo damnemur. Itaque fratres mei, cum convenitis ad manducandum, invicem expectate. Si quis esurit, domi manducet: ut non in judicium conveniatis. Cætera autem, cum venero, disponam.

Evangelium. S. Luc. 23. 1.

SURGENS omnis multitudo eorum, duxerunt illum ad Pilatum. Cœperunt illum accusare, dicentes; Hunc invenimus subvertentem gentem nostram, prohibentem tributa dare Cæsari & dicentem se Christum regem esse. Pilatus autem interrogavit eum dicens: Tu es Rex Judæorum? At ille respondens ait, Tu dicis. Ait autem Pilatus ad principes sacerdotum, & turbas: nihil invenio causæ in hoc homine. At illi invalescebant, dicentes; Commovet populum, docens per universam Judæam, incipiens à Galilæâ usque huc. Pilatus autem audiens Galilæam, interrogavit si homo Galilæus esset. Et ut cognovit quod de Herodis potestate esset, remisit eum ad Herodem, qui et ipse Jerosolymis erat illis diebus. Herodes autem viso Jesu, gavisus est valdè; erat enim cupiens ex multo tempore videre eum, eò quòd audiret multa de eo; & sperabat signum aliquod videre ab eo fieri. Interrogabat autem eum multis sermonibus. At ipse nihil illi respondebat. Stabant autem principes sacerdotum, & scribæ constanter accusantes eum. Sprevit autem illum Herodes cum exercitu suo & illusit indutum veste albâ, & remisit ad Pilatum. Et facti sunt amici Herodes & Pilatus in ipsa die; nam antea inimici erant ad invicem. Pilatus autem convocatis principibus sacerdotum, & magistratibus, & plebe, dixit ad illos: obtulistis mihi hunc hominem, quasi avertentem populum, & ecce ego coram vobis interrogans, nullam causam inveni in homine isto ex his in quibus eum accusatis. Sed neque Herodes; nam remisi vos ad illum; &

il dignum morte actum est ei. nendatum ergo illum dimittam, esse autem habebat dimittere per diem festum, unum. Exmavit autem simul universa ba dicens; Tolle hunc, & dite nobis Barabban. Qui erat pter seditionem quandam fam in civitate & homicidium, sus in carcerem. Iterum au- Pilatus locutus est ad eos, ens dimittere Jesum. At illi clamabant, dicentes: Crucifi- crucifige eum. Ille autem tio dixit ad illos: Quid enim li fecit iste? Nullam causam rtis invenio in eo: corripiam o illum, & dimittam. At illi abant vocibus magnis postutes ut crucifigeretur: & invaebant voces eorum: & Pilatus udicavit fieri petitionem eon. Dimisit autem illis eum, propter homicidium, & seditiem missus fuerat in carcerem, em petebant; Jesum verò trait voluntati eorum. Et cùm erent eum, apprehenderunt nonem quendam Cyrenensem, ientem de villa: & imposuet illi crucem portare post Jen. Sequebatur autem illum lta turba populi, & mulierum: plangebant & lamentabantur n. Conversus autem ad illas is, dixit: Filiæ Jerusalem, ite flere super me: sed super ipsas flete, & super filios vepos. Quoniam, ecce venient s in quibus dicent: Beatæ ste, & ventres qui non genuet, & ubera quæ non lactavet. Tunc incipient dicere monus, Cadite super nos; & colus; operite nos. Quia si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet? Ducebantur autem & alii duonequam cum eo, ut interficerentur. Et postquam venerunt in locum, qui vocatur Calvariæ, ibi crucifixerunt eum; & latrones, unum à dextris, & alterum à sinistris. Jesus autem dicebat: Pater, dimitte illis: non enim sciunt quid faciunt. Dividentes verò vestimenta ejus miserunt sortes. Et stabat Populus spectans, & deridebant eum principes cum eis, dicentes: Alios salvos fecit, se salvum faciat, si hic est Christus, Dei electus. Illudebant autem ei & milites accedentes, & acetum offerentes ei, dicentes: si tu es Rex Judæorum, salvum te fac. Erat autem & superscriptio scripta super eum literis Græcis, & Latinis, & Hebraicis: HIC EST REX JUDÆORUM. Unus autem de his qui pendebant latronibus, blasphemabat eum, dicens: Si tu es Christus, salvum fac temetipsum & nos. Respondens autem alter increpabat eum, dicens: Neque tu times Deum, qui in eadem damnatione es? Et nos quidem justè? Nam digna factis recipimus: hic verò nihil mali gessit. Et dicebat ad Jesum: Domine, memento mei, cùm veneris in Regnum tuum. Et dixit illi Jesus amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso. Erat autem ferè hora sexta: & tenebræ factæ sunt in universam terram usque in horam nonam. Et obscuratus est sol: & velum templi scissum est medium. Et clamans voce magnâ Jesus, ait, Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum.

Et

Et hæc dicens, expiravit. Videns autem Centurio quod factum fuerat, glorificavit Deum, dicens: verè, hic homo justus erat, & omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud, & videbant quæ fiebant, percutientes pectora sua revertebantur. Stabant autem omnes noti ejus à longe, & mulieres, quæ secutæ eum erant à Galilæâ, hæc videntes.

Feria sexta in Paraſceue, ſeu Dies Paſſionis Domini.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, hanc familiam tuam, quæsumus clementer respice, pro qua Dominus noster Jesus Christus prodi, in manus nocentum tradi, ac in cruce mortem subire non recusavit, qui jam vivit & regnat unà tecum, & cum Spiritu sancto semper unus Deus, in sæcula sæculorum. *Amen.*

OMNIPOTENS & sempiterne Deus, cujus Spiritu Ecclesiæ corpus universum regitur ac sanctificatur, supplicationes ac preces nostras quas tibi offerimus pro omnibus ordinibus eorum qui sanctæ Ecclesiæ tuæ accensentur, propitius exaudi, ut omnes & singuli pro suo quisque munere, & ministerio pie ac sincerè tibi serviant, per Dominum & Servatorem nostrum Jesum Christum. *Amen.*

OMISERICORS Deus [illegible] nium hominum creator [illegible] nihil odisti eorum quæ condid[isti] neque vis mortem peccatoris, [illegible] potius ut convertatur ac vi[vat] miserere Judæorum, Turcar[um] Infidelium ac Hæreticorum om[nium] um; aufer ab iis omnem ignor[antiam] tiam ac duritiem cordis & [contemptum] temptum verbi tui, & eos ita [reducas] ducas, misericors Domine, [ad] gregem tuum, ut serventur i[n] reliquias veri Israelis, fiant [unum] unum ovile sub uno Pastore [Jesu] Christo Domino nostro, qui [vivit] & regnat unà tecum & cum Spi[ritu] sancto, unus Deus, in sæcula [sæ]culorum. *Amen.*

Epistola. Heb. 10. 1.

UMBRAM habens lex, [futu]rorum bonorum, non ip[sam] imaginem rerum, per sing[ulos] annos eisdem ipsis hostiis, q[uas] offerunt indesinenter, nunqu[am] potest accedentes perfectos f[a]re: alioquin cessassent offe[rri] ideò quod nullam haberent [am]conscientiam peccati, cult[ores] semel mundati: sed in ipsis co[m]memoratio peccatorum per s[in]gulos annos fit. Impossibile e[nim] est, sanguine taurorum & hircor[um] auferri peccata. Ideo ingred[iens] mundum dicit: Hostiam & ob[la]tionem noluisti: corpus au[tem] aptasti mihi; Holocautom[ata] pro peccato non tibi placuer[unt]. Tunc dixi; Ecce venio; (in [ca]pite libri scriptum est de me;) [ut] faciam Deus voluntatem tu[am]. superius dicens: quia hostias, [et] oblationes & holocautom[ata]

o peccato noluisti, nec placita nt tibi, quæ secundum legem feruntur, Tunc dixi, Ecce ve-o, ut faciam Deus, voluntatem am; aufert primùm, ut se-ens statuat. In qua voluntate nctificati sumus per oblationem rporis Jesu Christi semel. Et nnis quidem sacerdos præsto est otidie ministrans, & easdem pe offerens hostias, quæ nun-am possunt auferre peccata: autem unam pro peccatis of-rens hostiam, in sempiternum et in dextera Dei, de cætero pectans, donec ponantur ini-ci ejus scabellum pedum ejus. nâ enim oblatione, consumma-in sempiternum sanctificatos. ntestatur autem nos & Spiritus ictus. Postquam enim dixit: c autem testamentum, quod abor ad illos post dies illos, it Dominus, dando leges me-in cordibus eorum, & in men-us eorum superscribam eas: peccatorum, & iniquitatum eo-m jam non recordabor amplius. bi autem horum remissio: jam n est oblatio pro peccato. Ha-ntes itaque fratres fiduciam in roitu sanctorum in sanguine risti, quam initiavit nobis viam vam, & viventem per velamen, est, carnem suam, & sacerdo-m magnum super domum Dei: cedamus cum vero corde in nitudine fidei, asperſi corda à nscientia mala & abluti corpus ua munda, teneamus spei no-æ confessionem indeclinabilem idelis enim est, qui repromi-.) Et consideremus invicem provocationem charitatis, & norum operum: non deferentes collectionem nostram sicut consuetudinis est quibusdam, sed consolantes, & tanto magis, quanto videritis appropinquantem diem.

Evangelium. S. Joan. 19. 1.

TUNC ergo apprehendit Pilatus Jesum, & flagellavit, & milites plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus: & veste purpureâ circundederunt eum. Et veniebant ad eum, & dicebant: Ave Rex Judæorum; & dabant ei alapas. Exivit ergo iterum Pilatus foras, & dicit eis: Ecce adduco vobis eum foras, ut cognoscatis quia in eo nullam invenio causam. Exivit ergo Jesus portans coronam spineam, & purpureum vestimentum. Et dicit eis; Ecce homo. Cùm ergo vidissent eum Pontifices, & ministri, clamabant, dicentes; Crucifige, crucifige eum. Dicit eis Pilatus: Accipite eum vos; & crucifigite: Ego enim non invenio in eo causam. Responderunt ei Judæi, nos legem habemus: & secundum legem nostram debet mori, quia Filium Dei se fecit. Cùm ergo audisset Pilatus hunc sermonem, magis timuit. Et ingressus est prætorium iterum: & dicit ad Jesum; unde es tu? Jesus autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilatus; Mihi non loqueris? Nescis quia potestatem habeo crucifigere te, & potestatem habeo dimittere te? Respondit Jesus; non haberes potestatem adversum me ullam, nisi tibi datum esset desuper. Propterea qui me tradidit tibi,

majus peccatum habet. Et exinde quærebat Pilatus dimittere eum. Judæi autem clamabant, dicentes, si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris. Omnis enim qui se regem facit, contradicit Cæsari. Pilatus autem cùm audisset hos sermones, adduxit foràs Jesum: & sedit pro tribunali, in loco qui dicitur Lithostrotos, Hebraicè autem Gabbatha. Erat autem Paraſceue Paschæ, hora quasi sexta: & dicit Judæis, Ecce Rex vester. Illi autem clamabant. Tolle, tolle, crucifige eum. Dicit eis Pilatus, Regem vestrum crucifigam? Respondérunt pontifices: non habemus Regem, nisi Cæsarem. Tunc ergo tradidit eis illum, ut crucifigeretur. Suscéperunt autem Jesum, & eduxerunt. Et bajulans sibi crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariæ locum, Hebraicè autem Golgotha: ubi crucifixerunt eum, & cum eo alios duos hinc & hinc, medium autem Jesum. Scripsit autem & titulum Pilatus: & posuit super crucem. Erat autem scriptum; JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM. Hunc ergo titulum multi Judæorum legerunt: quia prope civitatem erat locus, ubi crucifixus est Jesus. Et erat scriptum Hebraicè, Græcè,& Latinè. Dicebant ergo Pilato Pontifices Judæorum: noli scribere Rex Judæorum: sed quia ipse dixit; Rex sum Judæorum. Respondit Pilatus; quod scripsi, scripsi. Milites ergo cùm crucifixissent eum, acceperunt vestimenta ejus (& fecerunt quatuor partes: unicuique militi partem) & tunicam. Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad invicem, non scindamus eam, sed sortiamur de illa cujus sit. Ut scriptura impleretur, dicens: partiti sunt vestimenta mea sibi & in vestem meam miserunt sortem. Et milites quidem hæc fecerunt. Stabant autem juxta crucem Jesu mater ejus, & soror matris ejus Maria Cleophæ, & Maria Magdalene. Cùm vidisset ergo Jesus matrem, & discipulum stantem, quem diligebat, dicit matri suæ: Mulier, ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo, ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in suam. Postea sciens Jesus quia omnia jam consummata sunt, ut consummaretur scriptura, dixit: sitio. Vas ergo erat positum aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto, hyssopo circumponentes, obtulerunt ori ejus. Cùm ergo accepisset Jesus acetum, dixit: consummatum est. Et inclinato capite, tradidit spiritum. Judæi ergo, (quoniam Paraſceue erat) ut non remanerent in cruce corpora Sabbatho (erat enim magnus Dies ille Sabbathi) rogaverunt Pilatum ut frangerentur eorum crura, & tollerentur. Venerunt ergo milites; & primi quidem fregerunt crura, & alterius qui crucifixus est cum eo. Ad Jesum autem cùm venissent, ut viderunt eum jam mortuum, non fregerunt ejus crura: sed unus militum lanceâ latus ejus aperuit, & continuo exivit sanguis & aqua. Et qui vidit testimonium perhibuit: & verum est testimonium ejus.

Et ille ſcit quia vera dicit: ut & vos credatis. Facta ſunt enim hæc ut ſcriptura impleretur, os non comminuetis ex eo. Et iterum alia ſcriptura dicit, videbunt in quem transfixerunt.

Vigilia Paſchæ.

Collecta.

CONCEDE Domine, ut quemadmodum in mortem filii tui benedicti Servatoris noſtri Jeſu Chriſti baptiſamur, ita mortificatis indeſinenter pravis noſtris affectibus ſepeliamur cum eo, atque per ſepulchrum & portam mortis ad lætam reſurrectionem ejus ſtram perveniamus propter merita ipſius, qui mortuus ac ſepultus eſt, quique reſurrexit pro nobis, filii tui Jeſu Chriſti Domini noſtri. *Amen.*

Epiſtola. 1 S.Pet.3.17.

MELIUS eſt bene facientes (ſi voluntas Dei velit) pati, quàm malè facientes. Quia & Chriſtus ſemel pro peccatis noſtris mortuus eſt, juſtus pro injuſtis: ut nos offerret Deo, mortificatus quidem carne, vivificatus autem ſpiritu. In quo & his, qui in carcere erant, ſpiritibus veniens prædicavit: qui increduli fuerunt aliquando, quando expectabat Dei patientiam in diebus Noe, cùm fabricaretur arca; in qua pauci, id eſt, octo animæ ſalvæ factæ ſunt per aquam. Quod & vos nunc ſimilis formæ ſalvos facit baptiſma (non carnis depoſitio Sordium ſed conſcientiæ bonæ interrogatio in Deum) per reſurrectionem Jeſu Chriſti; Qui eſt in dexterâ Dei, deglutiens mortem, ut vitæ æternæ hæredes efficeremur: profectus in Cœlum, ſubjectis ſibi Angelis, & poteſtatibus, & virtutibus.

Evangelium. S.Matth.27.57.

CUM ſero factum eſſet, venit quidam homo dives ab Arimathea, nomine Joſeph, qui & ipſe diſcipulus erat Jeſu. Hic acceſſit ad Pilatum, & petiit corpus Jeſu. Tunc Pilatus juſſit reddi corpus. Et accepto corpore, Joſeph involvit illud in ſindone mundâ. Et poſuit illud in monumento ſuo novo, quod exciderat in petra. Et advolvit ſaxum magnum ad oſtium monumenti, & abiit. Erat autem ibi Maria Magdalene, & altera Maria, ſedentes contra ſepulchrum. Alterâ autem die, quæ eſt poſt Paraſceuen, convenerunt principes Sacerdotum, & Phariſæi ad Pilatum, dicentes; Domine, recordati ſumus, quia ſeductor ille dixit adhuc vivens; poſt tres dies reſurgam. Jube ergo cuſtodiri ſepulchrum uſque in diem tertium: ne forte veniant diſcipuli ejus, & furentur eum, & dicant plebi: ſurrexit a mortuis: & erit noviſſimus error pejor priore. Ait illis Pilatus, habetis cuſtodiam: ite cuſtodite, ſicut ſcitis. Illi autem abeuntes, munierunt ſepulchrum, ſignantes lapidem, cum cuſtodibus.

DIES PASCHÆ.

¶ *Ad Matutinas, loco Psalmi,* venite exultemus, *&c. Cantabuntur, seu dicentur hæ Antiphonæ.*

PASCHA noſtrum Chriſtus immolatus eſt pro nobis; itaque epulemur, non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ & nequitiæ; ſed in Azymis ſinceritatis & veritatis. 1 *Cor.*5.7.

CHRISTUS reſurgens ex mortuis jam non moritur, mors illi ultra non dominabitur. Quòd enim mortuus eſt, peccato mortuus eſt ſemel: quod autem vivit, vivit Deo. Ita & vos exiſtimate, vos mortuos quidem eſſe peccato, viventes autem Deo, in Chriſto Jeſu Domino noſtro. *Rom.*6.9.

NUNC Chriſtus reſurrexit à mortuis, primitiæ dormientium. Quoniam quidem per hominem mors, & per hominem reſurrectio mortuorum. Et ſicut in Adam omnes moriuntur: ita in Chriſto omnes vivificabuntur. 1 *Cor.*15.20.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

Reſponſio.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, q[ui] per Jeſum Chriſtum unig[e]nitum Filium tuum, vitæ æter[nam] nobis aditum devictâ morte, re[ſe]raſti; ſupplices te rogamus, [ut] quemadmodum ſpeciali gratiâ t[ui] nos præveniente in animos noſt[ros] pia deſideria inducis, ſic eade[m] nobis continuo opitulante ad e[f]ectum ea perducamus: per Je[ſum] Chriſtum Dominum noſtrum, q[ui] vivit & regnat unà tecum & [Spiritu] Spiritu ſancto, ſemper unus De[us] in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Epiſtola. Coloſſ.3.1.

IGITUR ſi conſurrexiſtis [Chriſto], quæ ſurſum ſunt q[uæ]rite, ubi Chriſtus eſt ſedens [ad] dexteram Dei. Quæ ſurſum ſ[unt] ſapite, non quæ ſuper terr[am]: mortui enim eſtis: & vita ve[ſtra] eſt abſcondita cum Chriſto in D[eo]. Cum Chriſtus apparuerit vita v[e]ſtra; tunc & vos apparebitis c[um] ipſo in gloria. Mortificate e[r]go membra veſtra, quæ ſunt ſ[uper] terram; fornicationem, imm[un]ditiam, libidinem, concupiſ[cen]tiam malam, & avaritiam quæ ſimulachrorum ſervitus. Pro[pter] quæ venit ira Dei ſuper filios [in]credulitatis. In quibus & vos a[m]bulaſtis aliquando, cùm vive[re]tis in illis.

Evangelium. S.Joan.20.1.

UNA Sabbathi, Maria Mag[da]dalene venit manè, cum [adhuc] tenebræ eſſent, ad mo[nu]ment[um]

entum: & vidit lapidem ſubla-
m à monumento. Cucurrit er-
, & venit ad Simonem Petrum,
ad alium diſcipulum, quem
abat Jeſus, & dixit illis: Tule-
nt Dominum de monumento,
neſcimus ubi poſuerunt eum.
iit autem Petrus & ille alius
ipulus, & venerunt ad monu-
ntum. Currebant autem duo
ul, & ille alius diſcipulus præ-
urrit citiùs Petro, & venit pri-
s ad monumentum. Et cùm
inclinaſſet, vidit poſita linte-
na non tamen introivit. Ve-
ergo Simon Petrus ſequens
n, & introivit in monumen-
n: & vidit linteamina poſita,
udarium quod fuerat ſuper ca-
ejus, non cum linteaminibus
itum, ſed ſeparatim involu-
in unum locum. Tunc ergo
oivit & ille diſcipulus qui ve-
at primus ad monumentum:
idit, & credidit, nondum enim
bant ſcripturam, quia oportu-
um à mortuis reſurgere. Abi-
nt ergo iterum diſcipuli ad ſe-
ipſos.

Feria ſecunda poſt Paſcha.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui
per Jeſum Chriſtum Filium
m vitæ æternæ nobis aditum
ctâ morte reſeraſti, ſupplices
ogamus ut quemadmodum ſpe-
i gratiâ tuâ nos præveniente,
nimos noſtros pia deſideria in-
is, ſic eadem continuo nobis
ulante ad effectum ea perdu-
us, per Jeſum Chriſtum Do-
minum noſtrum, qui vivit ac reg-
nat unà tecum, & cum Spiritu
ſancto, ſemper unus Deus, in ſæ-
cula ſæculorum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Act. 10. 34.

APERIENS Petrus os ſuum,
dixit: in veritate comperi,
quia non eſt perſonarum acceptor
Deus: ſed in omni gente, qui
timet eum, & operatur juſtitiam,
acceptus eſt illi. Verbum miſit
Deus Filiis Iſrael, annuncians
pacem per Jeſum Chriſtum: (hic
eſt omnium Dominus) vos ſcitis
quod factum eſt verbum per uni-
verſam Judæam: incipiens enim
à Galilæa, poſt baptiſmum quod
prædicavit Joannes: Jeſum à
Nazareth, quomodo unxit eum
Deus Spiritu ſancto, & virtute,
qui pertranſiit benefaciendo & ſa-
nando omnes oppreſſos à Diabo-
lo, quoniam Deus erat cum illo.
Et nos teſtes ſumus omnium, quæ
fecit in Regione Judæorum, &
Jeruſalem, quem occiderunt ſuſ-
pendentes in ligno. Hunc Deus
ſuſcitavit tertiâ die, & dedit eum
manifeſtum fieri, non omni popu-
lo, ſed teſtibus præordinatis à
Deo; nobis qui manducavimus
& bibimus cum illo poſtquam re-
ſurrexit à mortuis. Et præcepit
nobis prædicare populo, & teſti-
ficari, quia ipſe eſt qui conſtitutus
eſt à Deo Judex vivorum & mor-
tuorum. Huic omnes Prophetæ
teſtimonium perhibent, remiſſi-
onem peccatorum accipere per
nomen ejus omnes qui credunt in
eum.

Evangelium. S.Luc.24.13.

ECCE duo ex discipulis ejus ibant ipsâ die in castellum, quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Jerusalem, nomine Emmaûs. Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quæ acciderant. Et factum est, dum fabularentur, & secum quærerent; & ipse Jesus appropinquans ibat cum illis: oculi autem eorum tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos, qui sunt hi sermones, quos confertis ad invicem ambulantes, & estis tristes? Et respondens unus cui nomen Cleophas, dixit ei: Tu solus peregrinus es in Jerusalem, & non cognovisti quæ facta sunt in illa, his diebus? Quibus ille dixit. Quæ? Et dixerunt: de Jesu Nazareno, qui fuit vir propheta, potens in opere & sermone, coram Deo & omni populo: Et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes, & principes nostri in damnationem mortis, & crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus, quia ipse esset redempturus Israel: & nunc super hæc omnia, tertia dies est hodie quod hæc facta sunt. Sed & mulieres quædam ex nostris terruerunt nos, quæ ante lucem fuerunt ad monumentum, &, non invento corpore ejus venerunt, dicentes se etiam visionem Angelorum vidisse, qui dicunt eum vivere, & abierunt quidam ex nostris ad monumentum: & ita invenerunt, sicut mulieres dixerunt, ipsum verò non invenerunt. Et ipse dixit ad eos, ô stulti, & tardi corde ad credendum, in omnibus quæ locuti sunt prophetæ: nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? Et incipiens à Moyse & omnibus prophetis, interpretabatur illis in omnibus scripturis quæ de ipso erant. Et appropinquaverunt castello quo ibant, & ipse se finxit longiùs ire. Et coëgerunt illum, dicentes; Mane nobiscum, quoniam advesperascit & inclinata jam est dies. Et intravit cum illis. Et factum est dum recumberet cum eis, accepit panem, & benedixit, & fregit & porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum, & cognoverunt eum: & ipse evanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad invicem nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, & aperiret nobis scripturas? Et surgentes eadem hora regressi sunt in Jerusalem: & invenerunt congregatos undecim, & eos qui cum illis erant, dicentes: Quod surrexit Dominus verè, & apparuit Simoni. Et ipsi narrabant quæ gesta erant in via, & quomodo cognoverunt eum in fractione panis.

Feria tertia post Paschа.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui per Jesum Christum unigenitum Filium tuum vitæ æternæ nobis aditum devictâ morte, reseratsti, supplices te rogamus ut quemadmodum speciali gratiâ tua nos preveniente in animos nostros pia desideria inducis, sic eâdem

continua

ntinuò nobis opitulante ad effe-
um ea perducamus, per Jeſum
riſtum Dominum noſtrum, qui
vit ac regnat una tecum & cum
piritu ſancto, ſemper unus Deus
ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Act.13.26.

VIRI fratres, filii generis
Abraham, & qui in vobis
nent Deum, vobis verbum ſalu-
hujus miſſum eſt. Qui enim
bitabant Jeruſalem, & principes
s hunc ignorantes, & voces
ophetarum, quæ per omne
bbathum leguntur, judicantes
pleverunt: Et nullam cauſam
ortis invenientes in eo, petie-
nt à Pilato, ut interficerent
m; Cúmque conſummaſſent
nnia, quæ de eo ſcripta erant,
ponentes eum de ligno, poſue-
nt eum in monumento. Deus
rò ſuſcitavit eum à mortuis ter-
die: qui viſus eſt per dies
ultos his, qui ſimul aſcenderant
m eo de Galilæa in Jeruſalem,
i uſque nunc ſunt teſtes ejus ad
ebem. Et nos vobis annunci-
nus eam quæ ad patres noſtros
promiſſio facta eſt: quoniam
ic Deus adimplevit filiis no-
ris, reſuſcitans Jeſum, ſicut &
Pſalmo ſecundo ſcriptum eſt:
lius meus es tu, ego hodie genui
. Quod autem ſuſcitavit eum
mortuis, amplius jam non rever-
rum in corruptionem, ita dix-
: quia dabo vobis ſancta David
delia. Ideoque & alias dicit
on dabis ſanctum tuum videre
rruptionem. David enim in
a generatione cùm adminiſtraſ-
t voluntati Dei dormivit: & appoſitus eſt ad patres ſuos, & vidit corruptionem. Quem verò Deus ſuſcitavit à mortuis, non vidit corruptionem. Notum igitur ſit vobis viri fratres, quia per hunc vobis remiſſio peccatorum annunciatur, & ab omnibus quibus non potuiſtis in lege Moyſi juſtificari. In hoc omnis qui credit juſtificatur. Videte ergo ne ſuperveniat vobis quod dictum eſt in Prophetis, videte contemptores, & admiramini, & diſperdimini: quia opus operor ego in diebus veſtris, opus quod non credetis, ſi quis enarraverit vobis.

Evangelium. S.Luc.24.36.

STETIT Jeſus in medio eorum, & dicit eis. Pax vobis; ego ſum, nolite timere. Conturbati verò, & conterriti, exiſtimabant ſe ſpiritum videre, & dixit eis: quid turbati eſtis, & cogitationes aſcendunt in corda veſtra? Videte manus meas & pedes, quia ego ſum ipſe, palpate & videte: Quia ſpiritus carnem & oſſa non habet, ſicut me videtis habere. Et cùm hæc dixiſſet, oſtendit eis manus & pedes. Adhuc autem illis non credentibus & mirantibus præ gaudio, dixit: habetis hîc aliquid, quod manducetur? At illi obtulerunt ei partem piſcis aſſi, & favum mellis. Et cùm manducaſſet coram eis ſumens reliquias dedit eis. Et dixit ad eos: hæc ſunt verba quæ locutus ſum ad vos, cùm adhuc eſſem vobiſcum, quoniam neceſſe eſt impleri omnia, quæ ſcripta ſunt in lege Moyſi, & Prophetis, & Pſalmis de me. Tunc aperuit illis ſenſum ut intel-

legerent ſcripturas; & dixit eis, quoniam ſic ſcriptum eſt, & ſic oportebat Chriſtum pati, & reſurgere à mortuis tertiâ die; & prædicari in nomine ejus pœnitentiam & remiſſionem peccatorum in omnes gentes, incipientibus ab Jeroſolymâ. Vos autem teſtes eſtis horum.

Dominica prima poſt Paſcha.

Collecta.

OMNIPOTENS Pater, qui Filium tuum unigenitum dediſti ut pro peccatis noſtris moreretur, & propter juſtificationem noſtram reſurgeret, concede ut abjecto malitiæ & nequitiæ fermento, in puritate vitæ & veritate ſemper tibi ſerviamus, per merita ejuſdem Filii tui Jeſu Chriſti Domini noſtri. *Amen.*

Epiſtola. 1 S. Joan. 5. 4.

OMNE quod natum eſt ex Deo, vincit mundum: & hæc eſt victoria quæ vincit mundum, fides noſtra. Quis eſt, qui vincit mundum, niſi qui credit quoniam Jeſus eſt Filius Dei? Hic eſt, qui venit per aquam, & ſanguinem Jeſus Chriſtus: non in aqua ſolum: ſed in aqua & ſanguine. Et ſpiritus eſt, qui teſtificatur: quoniam Chriſtus eſt veritas: quoniam tres ſunt, qui teſtimonium dant in Cœlo: Pater, verbum, & Spiritus ſanctus, & hi tres, unum ſunt. Et tres ſunt, qui teſtimonium dant in terra, ſpiritus, & aqua, & ſanguis: & hi tres, unum ſunt. Si teſtimonium hominum accipimus: teſtimonium Dei majus eſt, quoniam hoc eſt teſtimonium Dei quod majus eſt, quoniam teſtificatus eſt de Filio ſuo. Qui credit in Filium Dei, habet teſtimonium Dei in ſe. Qui non credit filio, mendacem facit eum, quia non credit in teſtimonium quod teſtificatus eſt Deus de Filio ſuo. Et hoc eſt teſtimonium, quoniam vitam æternam dedit nobis Deus; & hæc vita, in Filio ejus eſt: qui habet Filium Dei: habet vitam: qui non habet Filium Dei: vitam non habet.

Evangelium. S Joan. 20. 19.

CUM ſero eſſet die illo, una Sabbathorum, & fores eſſent clauſæ, ubi erant diſcipuli congregati propter metum Judæorum; venit Jeſus, & ſtetit in medio, & dixit eis; pax vobis. Et cùm hoc dixiſſet, oſtendit eis manus & latus. Gavisi ſunt ergo diſcipuli viſo Domino: dixit ergo eis. Iterum, pax vobis: ſicut miſit me Pater, & ego mitto vos. & hoc cùm dixiſſet, inſufflavit, & dixit eis: accipite Spiritum ſanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt.

Dominica ſecunda poſt Paſcha.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui filium tuum unigenitum dediſti, ut eſſet nobis & ſacrificium pro

o peccato, & exemplum piæ vi-
e, da ut gratiſſimis mentibus il-
dipſius inæſtimabile in nos col-
tum beneficium accipiamus, vi-
eque illius ſanctiſſimæ beata ve-
gia indeſinenter ſequi ſtudeamus,
r eundem Jeſum Chriſtum
ominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. 1 S.Petr.2.19.

HÆC eſt gratia, ſi propter Dei conſcientiam ſuſtinet
is triſtitias, patiens injuſté.
Quæ enim eſt gratia, ſi peccan-
s, & colaphizati ſuffertis? Sed
benefacientes patienter ſuſtine-
s: hæc eſt gratia apud Deum.
hoc enim vocati eſtis: quia &
hriſtus paſſus eſt pro nobis, vo-
is relinquens exemplum, ut ſe-
uamini veſtigia ejus. Qui pec-
tum non fecit, nec inventus eſt
olus in ore ejus. Qui cùm male-
iceretur, non maledicebat: cùm
teretur non comminabatur:
adebat autem judicanti ſe injuſ-
è, qui peccata noſtra ipſe per-
lit in corpore ſuo ſuper lignum:
peccatis mortui, juſtititiæ viva-
us; cujus livore ſanati eſtis.
ratis enim ſicut oves errantes:
d converſi eſtis nunc ad Paſtorem
Epiſcopum animarum veſtra-
m.

Evangelium. S.Joan.10.11.

DIXIT Jeſus, Ego ſum Paſtor bonus; bonus paſtor ani-
am ſuam dat pro ovibus ſuis.
ercenarius autem & qui non eſt
aſtor cujus non ſunt oves pro-
iæ, videt lupum venientem, &
mittit oves, & fugit: & lupus rapit, & diſpergit oves. Mercenarius autem fugit quia mercenarius eſt; & non pertinet ad eum de ovibus. Ego ſum bonus paſtor; & cognoſco oves meas, & cognoſcunt me meæ. Sicut novit me Pater, & ego agnoſco Patrem: & animam meam pono pro ovibus meis. Et alias oves habeo, quæ non ſunt ex hoc ovili: & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet unum ovile & unus paſtor.

Dominica tertia poſt Paſcha.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui in errore verſantibus veritatis tuæ lumen oſtendis, ut in juſtitiæ viam redeant, concede omnibus qui in Chriſtianæ religionis ſocietatem admiſſi ſunt, ut ea omnia repudient, quæ profeſſioni ſuæ adverſantur, verò omnia ipſi quæ ſunt congrua ſectentur, per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum. *Amen.*

Epiſtola. 1 S.Pet.2.11.

CHARISSIMI, obſecro vos tanquam advenas, & peregrinos, abſtinere vos à carnalibus deſideriis, quæ militant adverſus animam, converſationem veſtram inter Gentes habentes bonam: ut in eo, quod detrectant de vobis, tanquam de malefactoribus, ex bonis operibus vos conſiderantes, glorificent Deum in die viſitationis. Subjecti igitur eſtote omni humanæ Creaturæ propter Deum. Sive Regi, quaſi præcellenti, ſive

ducibus

ducibus, tanquam ab eo missis ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum. Quia sic est voluntas Dei, ut benefacientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam: Quasi liberi, & non quasi velamen habentes malitiæ libertatem, sed sicut servi Dei. Omnes honorate, fraternitatem diligite. Deum timete. Regem honorificate.

Evangelium. S. Joan. 16. 16.

DIXIT Jesus discipulis suis, modicum, & jam non videbitis me; & iterum modicum, & videbitis me; quia vado ad Patrem. Dixerunt ergo ex discipulis ejus ad invicem; quid est hoc quod dicit nobis, modicum, & non videbitis me; & iterum modicum, & videbitis me, quia vado ad Patrem? Dicebant ergo, quid est hoc quod dicit modicum? Nescimus quid loquitur. Cognovit autem Jesus, quia volebant eum interrogare: & dixit eis; De hoc quæritis inter vos quia dixi, modicum, & non videbitis me: & iterum modicum, & videbitis me. Amen, amen, dico vobis quia plorabitis & flebitis vos, mundus autem gaudebit: vos autem contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Mulier cùm parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus; cùm autem pepererit puerum, jam non meminit pressuræ, propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Et vos igitur nunc quidem tristitiam habetis, iterum autem videbo vos, & gaudebit cor vestrum: & gaudium vestrum nemo tollet à vobis.

Dominica quarta post Paſcha.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, q[ui] solus potes regere immor[um] geras hominum peccatorum v[o]luntates & affectus, da populo t[uo] amare quod præcipis, ídque opt[a]re quod promittis, ut inter vari[as] multiplicésque mundi mutation[es] corda vestra ibi tutò fixa sint, u[bi] gaudia vera reposita sunt, per J[e]sum Christum Dominum nostrum *Amen.*

Epistola. S. Jacob. 1. 17.

OMNE datum optimum, [et] omne donum perfectum, [de] sursum est, descendens à Pat[re] luminum, apud quem non [est] transmutatio, nec vicissitudin[is] obumbratio. Voluntariè eni[m] genuit nos verbo veritatis, ut [si]mus initium aliquod creatur[æ] ejus. Scitis fratres mei dilectiss[i]mi. Sit autem omnis homo vel[ox] ad audiendum: tardus autem [ad] loquendum, & tardus ad ir[am]. Ira enim viri, justitiam Dei no[n] operatur: Propter quod abjic[ien]tes omnem immunditiam [et] abundantiam malitiæ, in mansu[e]tudine suscipite insitum verbum quod potest salvare animas vestras.

Evangelium. S. Joan. 16. 5.

DIXIT Jesus discipulis sui[s]: nunc vado ad eum, qui m[e] sit me: & nemo ex vobis interr[o]gat me, quo vadis? Sed quia ha[ec] locut[us]

utus ſum vobis, triſtitia imple-
cor veſtrum. Sed ego verita-
dico vobis, expedit vobis ut
vadam. Si enim ego non
ero, Paracletus non veniet ad
: ſi autem abiero, mittam eum
vos. Et cùm venerit ille ar-
r mundum de peccato, & de
itia, & de judicio. De pec-
o quidem, quia non credide-
t in me. De juſtitia verò;
ia ad Patrem vado, & jam non
ebitis me. De judicio autem;
a princeps hujus mundi jam
icatus eſt. Adhuc habeo mul-
vobis dicere: ſed non poteſtis
tare modo; cùm autem vene-
ille ſpiritus veritatis, docebit
omnem veritatem, non enim
quetur à ſemetipſo: ſed quæ-
nque audiet loquetur, & quæ
ntura ſunt annunciabit vobis.
me glorificabit quia de meo
ipiet & annunciabit vobis.
mnia quæcunque habet Pater
a ſunt, propterea dixi, quia
meo accipiet, & annunciabit
bis.

Dominica quinta poſt Paſcha.

Collecta.

DOMINE, à quo bona cuncta
procedunt, largire nobis
plicibus famulis tuis, ut quæ
a ſunt, ea, afflante ſancto tuo
itu, cogitemus, & te clemen-
regente, eadem præſtemus, per
minum noſtrum Jeſum Chri-
m. *Amen.*

Epiſtola. S. Jacob. 1. 22.

ESTOTE factores verbi, & non auditores tantum; fallentes voſmetipſos. Quia ſi quis auditor eſt verbi, & non factor, hic comparabitur viro conſideranti vultum nativitatis ſuæ in ſpeculo. Conſideravit enim ſe, & abiit, & ſtatim oblitus eſt qualis fuerit. Qui autem perſpexerit in legem perfectam libertatis, & permanſerit in ea, non auditor oblivioſus factus, ſed factor operis: hic beatus in facto ſuo erit. Si quis autem putat ſe religioſum eſſe, non refrænans linguam ſuam, ſed ſeducens cor ſuum: hujus vana eſt religio. Religio munda & immaculata apud Deum & Patrem, hæc eſt: viſitare pupillos & viduas in tribulatione eorum: & immaculatum ſe cuſtodire ab hoc ſæculo.

Evangelium. S. Joan. 16. 23.

AMEN, amen, dico vobis: ſi quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Uſque modo non petiſtis quicquam in nomine meo; petite; & accipietis; ut gaudium veſtrum ſit plenum. Hæc in proverbiis locutus ſum vobis: venit hora cùm jam non in proverbiis loquar vobis, ſed palam de Patre annunciabo vobis in illo die, in nomine meo petetis, & non dico vobis quia ego rogabo Patrem de vobis. Ipſe enim Pater amat vos, quia vos me amaſtis, & credidiſtis quia ego à Deo exivi. Exivi à Patre, & veni in mundum; iterum relin-

quo

quo mundum, & vado ad Patrem. Dicunt ei discipuli ejus, Ecce nunc palam loqueris, & proverbium nullum dicis. Nunc scimus quia scis omnia, & non opus est tibi ut quis te interroget, in hoc credimus quia à Deo existi. Respondit eis Jesus; modo creditis? Ecce venit hora, & jam venit, ut dispergamini unusquisque in propria, & me solum relinquatis: & tamen non sum solus, quia Pater mecum est. Hæc locutus sum vobis, ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis, sed confidite, ego vici mundum.

Dies Ascensionis Domini.

Collecta.

CONCEDE, quæsumus omnipotens Deus, ut qui Jesum Christum Filium tuum unigenitum in cœlos ascendisse credimus, ipsi quoque corde ac mente illuc ascendamus, & cum eo perpetuò habitemus, qui vivit & regnat unà tecum, & cum Spiritu sancto unus Deus, in sæcula sæculorum. *Amen.*

Pro Epistola. Act. 1. 1.

PRIMUM sermonem feci de omnibus, ô Theophile, quæ cœpit Jesus facere & docere, usque in diem, qua præcipiens Apostolis per Spiritum sanctum, quos elegit, assumptus est: quibus & præbuit se ipsum vivum post passionem suam in multis argumentis per dies quadraginta apparens eis, & loquens de Regno Dei. Et convescens, præcipit eis, ab Jerosolymis ne discederent, sed exspectarent promissionem patris, quam audistis (inquit) per os meum: quia Joannes quidem baptizavit aquâ, vos autem baptizabimini Spiritu sancto non post multos hos dies. Igitur qui convenerant interrogabant eum, dicentes: Domine si in tempore hoc restitues Regnum Israel?. Dixit autem eis: Non est vestrum nosse tempora, vel momenta quæ Pater posuit in sua potestate: sed accipietis virtutem supervenientis Spiritus sancti in vos, & eritis mihi testes in Jerusalem, & in omni Judæa, & Samaria, & usque ad ultimum terræ. Et cum hæc dixisset, videntibus illis elevatus est; & nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cúmque intuerentur in Cœlum euntem illum, ecce duo viri astiterunt juxta illos in vestibus albis, qui & dixerunt: viri Galilæi, quid statis aspicientes in cœlum? Hic Jesus, qui assumptus est à vobis in cœlum, sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in cœlum.

Evangelium. S. Marc. 16. 14.

NOVISSIME recumbentibus illis undecim apparuit; & exprobravit incredulitatem eorum & duritiam cordis; quia his qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. Et dixit eis; Euntes in mundum universum, prædicate Evangelium omni creaturæ. Qui crediderit, & baptizatus fuerit salvus erit, qui verò non crediderit; condemnabitur. Signa autem eos qui crediderint, hæ

sequentur

entur. In nomine meo Dæ-
nia ejicient: linguis loquen-
novis. Serpentes tollent;
i mortiferum quid biberint,
eis nocebit: ſuper ægros ma-
imponent: & bene habebunt.
Dominus quidem Jeſus, poſt-
m locutus eſt eis, aſſumptus
in cœlum, & ſedit à dextris
. Illi autem profecti prædi-
erunt ubique; Domino coope-
e, & ſermonem confirmante,
entibus ſignis.

Dominica poſt Aſcenſionem.

Collecta.

DEUS Rex gloriæ, qui Jeſum
Chriſtum Filium tuum uni-
tum cum ingenti triumpho in
gnum tuum cœleſte exaltaſti,
omni conſolatione deſtitutos
ſumus ne relinque, ſed ſan-
n tuum ſpiritum mitte nobis,
nos conſoletur, quique nos
hat ad eandem gloriam ad
m prior aſcendit Servator no-
Chriſtus, qui vivit & regnat
tecum, & cum Spiritu ſancto,
s Deus in ſæcula ſæculorum.
en.

Epiſtola. 1 S.Pet.4.7.

OMNIUM finis appropinqua-
vit. Eſtote itaque pruden-
& vigilate in orationibus.
e omnia autem, mutuam in
ſmetipſis charitatem continu-
habentes, quia charitas operit
ltitudinem peccatorum: hoſ-
les invicem ſine murmuratio-
unuſquiſque ſicut accepit gra-
tiam, in alterutrum illam admi-
niſtrantes: ſicut boni diſpenſato-
res multiformis gratiæ Dei. Si
quis loquitur quaſi ſermones Dei:
ſi quis miniſtrat tanquam ex virtu-
te, quam adminiſtrat Deus, ut in
omnibus honorificetur Deus per
Jeſum Chriſtum cui eſt gloria, &
imperium in ſæcula ſæculorum.
Amen.

Evangelium. S.Joan.15.26.

CUM venerit Paracletus, quem
ego mittam vobis à Patre,
ſpiritum veritatis, qui à Patre pro-
cedit: ille teſtimonium perhibe-
bit de me: & vos teſtimonium
perhibebitis, quia ab initio me-
cum eſtis. Hæc locutus ſum vobis,
ut non ſcandalizemini. Abſque
Synagogis facient vos; ſed venit
hora, ut omnis qui interficit vos
arbitratur obſequium ſe præſtare
Deo, & hæc facient vobis, quia
non noverunt Patrem neque me.
Sed hæc locutus ſum vobis: ut
cùm venerit hora, eorum reminiſ-
camini, quia ego dixi vobis.

Dies Pentecoſtes.

Collecta.

DEUS qui quaſi hoc tempore
fidelis populi tui corda do-
cuiſti, ſancti Spiritus tui lumine in
nos immiſſo, da nobis per eundem
ſpiritum in omnibus recta ſapere, &
in ejus ſancta conſolatione ſemper
lætari, per merita Jeſu Chriſti
Servatoris noſtri qui vivit & regnat
tecum in unitate ejuſdem ſpiritus,
unus Deus, in ſæcula ſæculorum.
Amen.

Pro

Pro Epiſtola. Act.2.1.

CUM complerentur dies Pentecoſtes, erant omnes pariter in eodem loco: & factus eſt repentè de cœlo ſonus: tanquam advenientis ſpiritus vehementis, & replevit totam domum ubi erant ſedentes. Et apparuerunt illis diſpertitæ linguæ tanquam ignis, ſedítque ſuper ſingulos eorum: Et repleti ſunt omnes ſpiritu ſancto, & cœperunt loqui variis linguis, prout ſpiritus dabat eloqui illis. Erant autem in Jeruſalem habitantes, Judæi, viri religioſi ex omni natione quæ ſub cœlo eſt. Factâ autem hâc voce, convenit multitudo, & mente confuſa eſt, quoniam audiebat unuſquiſque lingua ſua illos loquentes. Stupebant autem omnes & mirabantur, dicentes: Nonne, ecce, omnes iſti, qui loquuntur Galilæi ſunt? Et quomodo nos audimus unuſquiſque linguam noſtram, in qua nati ſumus? Parthi, & Medi, & Aelamitæ, & qui habitant Meſopotamiam, Judæam & Cappadociam, Pontum & Aſiam, Phrygiam & Pamphiliam, Ægyptum & partes Lybiæ, quæ eſt circa Cyrenem & advenæ Romani. Judæi quoque, & Proſelyti. Cretes, & Arabes: audimus eos loquentes linguis noſtris magnalia Dei.

Evangelium. S.Joan.14.15.

JESUS dixit diſcipulis ſuis, ſi diligitis me mandata mea ſervate. Et ego rogabo Patrem & alium Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiſcum in æternum, ſpiritum veritatis quem mu non poteſt accipere: quia videt eum, nec ſcit eum, autem cognoſcetis eum; apud vos manebit, & in erit. Non relinquam vos or nos: veniam ad vos, adhuc dicum, & mundus me jam no det. Vos autem videtis me; ego vivo, & vos vivetis. In die vos cognoſcetis, quia ego in Patre meo, & vos in me, ego in vobis. Qui habet ma ta mea, & ſervat ea: ille eſt diligit me. Qui autem diligit diligetur à Patre meo: & eg ligam eum, & manifeſtabo e ipſum. Dicit ei Judas non Iſcariotes, Domine quid fac eſt, quia manifeſtaturus es te ipſum, & non mundo? ſpondit Jeſus, & dixit ei, ſi diligit me, ſermonem meum vabit, & Pater meus diliget Et ad eum veniemus, & ma nem apud eum faciemus: non diligit me; ſermones m non ſervat. Et ſermonem q audiſtis, non eſt meus. Sed qui miſit me, Patris. Hæc lo tus ſum vobis, apud vos ma Paracletus autem Spiritus ctus, quem mittet Pater in mine meo, ille vos docebit om & ſuggeret vobis omnia quæ que dixero vobis. Pacem re quo vobis, pacem meam do vo non quomodo mundus dat, do vobis. Non turbetur cor ſtrum, neque formidet. Audi quia ego dixi vobis, vado, venio ad vos. Si diligeretis gauderetis utique quia vado Patrem; quia Pater major me. Et nunc dixi vobis p

am fiat; ut cùm factum fuerit
datis. Jam non multa loquar
biſcum. Venit enim princeps
ndi hujus, & in me non habet
icquam. Sed ut cognoſcat
ndus quia diligo Patrem, & ſi-
mandatum dedit mihi Pater,
facio.

Feria ſecunda poſt Pentecoſten.

Collecta.

DEUS qui quaſi hoc tempore
fidelis populi tui corda do-
ſti ſancti Spiritus tui lumine in
immiſſo, da nobis per eun-
n ſpiritum, in omnibus recta
ere, & in ejus ſancta conſola-
ne ſemper lætari per merita
i Chriſti Servatoris noſtri, qui
it & regnat tecum, in unitate
ſdem Spiritus, unus Deus in
ula ſæculorum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Act. 10. 34.

APERIENS Petrus os ſuum,
dixit; in veritate comperi
a non eſt perſonarum acceptor
us: ſed in omni gente; qui ti-
t eum, & operatur juſtitiam,
ptus eſt illi. Verbum miſit
us Filiis Iſrael annuncians pa-
n per Jeſum Chriſtum (hic eſt
nium Dominus) vos ſcitis quod
tum eſt verbum per univerſam
æam, incipiens enim à Gali-
, poſt Baptiſmum, quod præ-
avit Joannes. Jeſum à Naza-
n quomodo unxit eum Deus
ritu ſancto & virtute, qui per-
ſiit benefaciendo & ſanando
nes oppreſſos à Diabolo, quo-
niam Deus erat cùm illo. Et nos
ſumus teſtes omnium quæ fecit
in regione Judæorum, & Jeruſa-
lem quem occiderunt ſuſpenden-
tes in ligno. Hunc Deus ſuſcita-
vit tertiâ die; & dedit eum ma-
nifeſtum fieri non omni populo,
ſed teſtibus præordinatis à Deo,
nobis qui manducavimus; & bi-
bimus cum illo poſtquam reſur-
rexit à mortuis. Et præcepit no-
bis prædicare, & teſtificari quia
ipſe eſt qui conſtitutus eſt à Deo
judex vivorum & mortuorum.
Huic omnes Prophetæ teſtimoni-
um perhibent remiſſionem pecca-
torum accipere per nomen ejus
omnes qui credunt in eum: Ad-
huc loquente Petro verba hæc, ce-
cidit Spiritus ſanctus ſuper omnes,
qui audiebant verbum, & obſtu-
puerunt ex circumciſione fideles,
qui venerant cum Petro; quia &
in nationes gratia Spiritus ſancti
effuſa eſt: audiebant enim illos
loquentes linguis, & magnifican-
tes Deum. Tunc reſpondit Pe-
trus, Nunquid aquam quis prohi-
bere poteſt, ut non baptizentur
hi, qui Spiritum ſanctum accepe-
runt, ſicut & nos. Et juſſit eos
baptizari in nomine Domini Jeſu
Chriſti. Tunc rogaverunt eum
ut maneret apud eos aliquot die-
bus.

Evangelium. S. Joan. 3. 16.

SIC Deus dilexit mundum, ut
Filium ſuum unigenitum da-
ret: ut omnis qui credit in eum,
non pereat, ſed habeat vitam æter-
nam. Non enim miſit Deus Fili-
um ſuum in mundum, ut judicet
mundum, ſed ut ſalvetur mundus

per

per ipſum. Qui credit in eum non judicatur: qui autem non credit jam judicatus eſt, quia non credidit in nomine unigeniti Filii Dei. Hoc eſt autem judicium; quia lux venit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras, quàm lucem; erant enim eorum mala opera: omnis enim qui malè agit, odit lucem & non venit ad lucem, ut non arguantur opera ejus. Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifeſtentur opera ejus, quia in Deo ſunt facta.

Feria tertia poſt Pentecoſten.

Collecta.

DEUS, qui quaſi hoc tempore fidelis populi tui corda docuiſti, ſancti Spiritus tui lumine in eos immiſſo, da nobis per eundem ſpiritum in omnibus recta ſapere, & in ejus ſancta conſolatione ſemper lætari per merita Jeſu Chriſti Servatoris noſtri, qui vivit & regnat tecum, in unitate ejuſdem Spiritus, unus Deus, in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Act.8.14.

CUM audiſſent Apoſtoli, qui erant in Jeroſolymis, quod recepiſſet Samaria verbum Dei, miſerunt ad eos Petrum & Joannem. Qui cùm veniſſent, oraverunt pro ipſis, ut acciperent Spiritum ſanctum: Nondum enim in quemquam eorum venerat, ſed baptizati tantùm erant in nomine Domini Jeſu. Tunc imponebant manus ſuper illos, & accipiebant Spiritum ſanctum.

Evangelium. S.Joan.10.1.

AMEN, amen, dico vobis, qui non intrat per oſtium in ovile ovium, ſed aſcendit aliunde, ille fur eſt & latro. Qui autem intrat per oſtium, paſtor eſt ovium. Huic oſtiarius aperit, & ovis vocem ejus audiunt: & propria oves vocat nominatim & educit eas. Et cùm proprias oves emiſerit, ante eas vadit: & oves illum ſequuntur, quia ſciunt vocem ejus. Alienum autem non ſequuntur, ſed fugiunt ab eo: quia non noverunt vocem alienorum. Hoc proverbium dixit eis Jeſus. Illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis. Dixit ergo eis iterum Jeſus, Amen, amen, dico vobis, quia ego ſum oſtium ovium. Omnes quotquot venerunt fures ſunt & latrones: ſed non audierunt eos oves. Ego ſum oſtium, per me ſi quis introierit, ſalvabitur: & ingredietur, & egredietur, & paſcua inveniet. Fur non venit, niſi ut furetur & mactet & perdat. Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant.

Dominica Trinitatis.

Collecta.

OMNIPOTENS & æterne Deus, qui nobis famulis tuis gratiam largitus es ad cognoſcendam in confeſſione veræ fidei æternæ Trinitatis gloriam, & adorandam, in potentia di-

Majeſ-

jeſtatis unitatem; quæſumus in ejuſdem fidei firmitate tuo neficio permanentes, ab omnius adverſis nos immunes ſemper æſtare velis, qui vivis & regnas us Deus, in ſæcula ſæculorum. men.

Pro Epiſtola. Apocal. 4. 1.

POST hæc vidi; & ecce oſtium apertum in cœlo; & vox prima quam audivi tanquam tubæ quentis mecum, dicens, aſcende huc, & oſtendam tibi quæ portet fieri poſt hæc, & ſtatim in ſpiritu: & ecce ſedes erat ſita in cœlo, & ſupra ſedem ſeens. Et qui ſedebat, ſimilis at aſpectui lapidis iaſpidis & ſardi: Et iris erat in circuitu ſedis, milis viſioni ſmaragdinæ. Et in circuitu ſedis, ſedilia viginti quatuor: & ſuper thronos viginti quatuor ſeniores ſedentes, circumamicti veſtimentis albis, & in capitibus eorum coronæ aureæ. et de throno procedebant fulgura, & voces, & tonitrua: & ſeptem lampades ardentes ante thronum, quæ ſunt ſeptem ſpiritus Dei. Et in conſpectu ſedis, tanquam mare vitreum ſimile chriſtallo, & in medio ſedis, & in circuitu ſedis quatuor animalia plena oculis ante & retro. Et animal primum, ſimile leoni: & ſecundum animal ſimile vitulo; & tertium animal, habens faciem quaſi hominis: & quartum animal, ſimile aquilæ volanti. Et quatuor animalia, ſingula eorum habebant alas ſenas: & in circuitu & intus plena ſunt oculis, & requiem non habebant die ac nocte dicentia; ſanctus, ſanctus, ſanctus, Dominus Deus omnipotens, qui erat, qui eſt, & qui venturus eſt. Et cùm darent illa animalia gloriam, & honorem & benedictionem ſedenti ſuper thronum, viventi in ſæcula ſæculorum, procidebant viginti quatuor ſeniores ante ſedentem in throno, & adorabant viventem in ſæcula ſæculorum, & mittebant coronas ſuas ante thronum dicentes: dignus es Domine Deus noſter accipere gloriam, & honorem, & virtutem, quia tu creaſti omnia, & propter voluntatem tuam erant & creata ſunt.

Evangelium. S. Joan. 3. 1.

ERAT homo ex Phariſæis, Nicodemus nomine, princeps Judæorum. Hic venit ad Jeſum nocte, & dixit ei; Rabbi, ſcimus quia à Deo veniſti magiſter: nemo enim poteſt hæc ſigna facere quæ tu facis, niſi fuerit Deus cum eo. Reſpondit Jeſus, & dixit ei, Amen, amen dico tibi niſi quis natus fuerit denuo, non poteſt videre regnum Dei. Dicit ad eum Nicodemus; quomodo poteſt homo naſci cùm ſit ſenex? Nunquid poteſt in ventrem matris ſuæ iterum introire, & renaſci? Reſpondit Jeſus; Amen, amen, dico tibi, niſi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei. Quod natum eſt ex carne, caro eſt; & quod natum eſt ex ſpiritu, ſpiritus eſt. Non mireris quia dixi tibi; oportet vos denuo naſci. Spiritus ubi vult ſpirat; & vocem ejus audis, ſed neſcis

unde veniat aut quo vadat: ſic eſt omnis, qui natus eſt ex ſpiritu. Reſpondit Nicodemus & dixit ei: quomodo poſſunt hæc fieri? Reſpondit Jeſus, & dixit ei, Tu es magiſter in Iſrael, & hæc ignoras? Amen, amen, dico tibi, quia quod ſcimus loquimur, & quod vidimus teſtamur, & teſtimonium noſtrum non accipitis. Si terrena dixi vobis & non creditis: quomodo, ſi dixero vobis cœleſtia, credetis? Et nemo aſcendit in cœlum, niſi qui deſcendit de cœlo, Filius hominis, qui eſt in cœlo. Et ſicut Moyſes exaltavit ſerpentem in deſerto; ita exaltari oportet Filium hominis; ut omnis qui credit in ipſum non pereat, ſed habeat vitam æternam.

Dominica prima poſt Trinit.

Collecta.

DEUS omnium in te ſperantium fortitudo, precibus noſtris adeſto propitius; & quia ſine te nihil boni præſtare poteſt mortalis infirmitas, gratiæ tuæ auxilium nobis largire, ut in exequendis mandatis tuis, & voluntate, & factis tibi accepti ſimus, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. 1 S. Joan. 4. 7.

CHARISSIMI, diligamus nos invicem; quia Charitas ex Deo eſt. Et omnis qui diligit, ex Deo natus eſt, & cognoſcit Deum. Qui non diligit non novit Deum: quoniam Deus charitas eſt. hoc apparuit charitas Dei in bis, quoniam Filium ſuum nitum miſit Deus in mundum ut vivamus per eum. In hoc charitas; non quaſi nos dilexe mus Deum, ſed quoniam ille or dilexit nos, & miſit Filium um propitiationem pro pecca noſtris. Chariſſimi, ſi ſic D dilexit nos: & nos debemus terutrum diligere. Deum nemo dit unquam. Si diligamus in cem, Deus in nobis manet: charitas ejus in nobis perfecta In hoc cognoſcimus quòd in manemus, & ipſe in nobis: q niam de Spiritu ſancto ſuo d nobis. Et nos vidimus & teſt camur, quoniam Pater miſit F um ſuum Salvatorem mu Quiſquis confeſſus fuerit quoni Jeſus eſt Filius Dei, Deus in manet, & ipſe in Deo. Et cognovimus, & credidimus ritati quam habet Deus in no Deus charitas eſt; & qui m in charitate, in Deo manet, Deus in eo. In hoc perfecta charitas Dei nobiſcum, ut fidu am habeamus in die judicii: q ſicut ille eſt, & nos ſumus in mundo. Timor non eſt in ch tate; ſed perfecta charitas fo mittit timorem, quoniam ti pœnam habet; qui autem t non eſt perfectus in charit Nos ergo diligamus Deum: q niam Deus prior dilexit nos. quis dixerit, quoniam diligo um, & fratrem ſuum oderit, m dax eſt. Qui enim non dil fratrem ſuum quem videt: D quem non videt, quomodo p diligere? Et hoc mandatum

emus à Deo: ut qui diligit De-
m, diligat & fratrem ſuum.

Evangelium. S. Luc. 16. 19.

HOMO quidam erat dives,
qui induebatur purpurâ, &
ſſo; & epulabatur quotidiè
lendidé. Et erat quidam mendi-
us nomine Lazarus, qui jacebat ad
uam ejus, ulceribus plenus,
piens ſaturari de micis, quæ ca-
bant de menſa divitis, & nemo
i dabat: ſed & Canes veniebant,
lingebant ulcera ejus. Factum
autem, ut moreretur mendi-
s, & portaretur ab Angelis in
um Abrahæ. Mortuus eſt au-
m & Dives, & ſepultus eſt in
ſemo. Elevans autem oculos
os cùm eſſet in tormentis, vidit
braham à longè, & Lazarum in
u ejus: Et ipſe clamans dixit:
ter Abraham, miſerere mei, &
tte Lazarum ut intingat extre-
um digiti ſui in aquam ut refri-
et linguam meam, quia cruci-
in hâc flammâ. Et dixit illi
braham: Fili, recordare quia
cepiſti bona in vitâ tuâ, & La-
rus ſimiliter mala: nunc autem
conſolatur, tu vero cruciaris.
in his omnibus, inter nos &
s chaos magnum firmatum eſt:
hi qui volunt hinc tranſire ad
s, non poſſint, neque inde huc
nſmeare. Et ait, Rogo ergo
Pater, ut mittas eum in do-
m patris mei. Habeo enim
inque fratres, ut teſtetur illis,
& ipſi veniant in hunc locum
rmentorum. Et ait illi Abra-
m: habent Moyſen & Prophe-
s; audiant illos. At ille dixit;
on, Pater Abraham: ſed ſi quis
ex mortuis ierit ad eos pœniten-
tiam agent. Ait autem illi, ſi Moy-
ſen & Prophetas non audiunt, ne-
que ſi quis ex mortuis reſurrexit,
credent.

Dominica ſecunda poſt Trinit.

Collecta.

DOMINE, qui eos ſemper
juvas ac dirigis, quos in ſo-
lido tui timore & amore inſtituere
dignaris; Cuſtodi nos, quæſumus,
bonæ providentiæ tuæ clypeo mu-
nitos, & ſancti tui Nominis timorem
pariter & amorem fac nos habere
perpetuum, per Jeſum Chriſtum
Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. 1 S. Joan. 3. 13.

NOLITE mirari fratres, ſi odit
vos mundus. Nos ſcimus
quoniam tranſlati ſumus de morte
ad vitam, quoniam diligimus fra-
tres. Qui non diligit, manet in
morte. Omnis qui odit fratrem
ſuum, homicida eſt. Et ſcitis
quoniam omnis homicida non ha-
bet vitam æternam in ſemetipſo
manentem. In hoc cognovimus
charitatem Dei, quoniam ille ani-
mam ſuam pro nobis poſuit: &
nos debemus pro fratribus animas
ponere. Qui habuerit ſubſtanti-
am hujus mundi, & viderit fra-
trem ſuum neceſſitatem habere,
& clauſerit viſcera ſua ab eo, quo-
modo charitas Dei manet in eo?
Filioli mei, non diligamus verbo,
neque linguâ, ſed opere & veri-
tate. In hoc cognoſcimus, quo-
niam ex veritate ſumus: & in

conſpectu ejus ſuadebimus corda noſtra. Quoniam ſi reprehenderit nos cor noſtrum: major eſt Deus corde noſtro, & novit omnia. Chariſſimi, ſi cor noſtrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum. Et quicquid petierimus, accipiemus ab eo: quoniam mandata ejus cuſtodimus, & ea quæ ſunt placita coram eo, facimus. Et hoc eſt mandatum ejus; ut credamus in nomine Filii ejus Jeſu Chriſti: & diligamus alterutrum, ſicut dedit mandatum nobis. Et qui ſervat mandata ejus in illo manet, & ipſe in eo, & in hoc ſcimus quoniam manet in nobis, de ſpiritu quem dedit nobis.

Evangelium. S. Luc. 14. 16.

HOMO quidam fecit cœnam magnam; & vocavit multos. Et miſit ſervum ſuum horâ cœnæ dicere invitatis ut venirent, quia jam parata ſunt omnia. Et cœperunt omnes ſimul excuſare. Primus dixit ei, villam emi: & neceſſè habeo exire, & videre illam. Rogo te habe me excuſatum. Et alter dixit, juga boum emi quinque: & eo probare illa: rogo te habe me excuſatum. Et alius dixit, uxorem duxi; & ideo non poſſum venire. Et reverſus ſervus nunciavit hæc Domino ſuo. Tunc iratus Pater familias, dixit ſervo ſuo, exi citò in plateas & vicos civitatis: & pauperes, ac debiles & cæcos, & claudos introduc huc. Et ait ſervus: Domine, factum eſt ut imperaſti: & adhuc locus eſt. Et ait Dominus ſervo: Exi in vias & ſepes: & compelle intrare, ut impleatur domus mea. Dico autem vobis, quòd nemo virorum illorum qui vocati ſunt, guſtabit cœnam meam.

Dominica tertia poſt Trinit.

Collecta.

QUÆSUMUS Domine, ut nos clementer exaudias, ut nobis quibus tibi ſupplicandi ſic cerum affectum ingeneraſti, potentis tuæ defenſionis in periculis rebus adverſis omnibus auxilium pariter atque conſolationem indigeas, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. 1 S. Pet. 5. 5.

ADOLESCENTES, ſubditi eſtote ſenioribus. Omnes autem invicem humilitatem inſinuate, quia Deus ſuperbis reſiſtit, humilibus autem dat gratiam. Humiliamini igitur ſub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore viſitationis, omnem ſollicitudinem veſtram projicientes in eum, quoniam ipſi cura eſt de vobis. Sobrii eſtote & vigilate, quia adverſarius veſter Diabolus tanquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret. Cui reſiſtite fortes in fide: ſcientes eandem paſſionem ei, quæ in mundo eſt veſtræ fraternitati fieri. Deus autem omnis gratiæ, qui vocavit nos in æternam ſuam gloriam in Chriſto Jeſu, modicum paſſos ipſe perficiet, confirmabit, ſolidabitque, ipſi gloria & imperium

n sæcula sæculorum. *Amen.*

Evangelium. S.Luc.15.1.

ERANT autem appropinquantes ei Publicani, & peccatores; ut audirent illum. Et murmurabant Pharisæi, & Scribæ, centes, quia hic peccatores recit & manducat cum illis. Et ait illos parabolam istam dicens: uis ex vobis homo qui habet ntum oves: & si perdiderit am ex illis, nonne dimittit noginta novem in deserto, & va ad illam quæ perierat, donec veniat eam? Et cùm invenerit m, imponit in humeros suos udens: & veniens domum conocat amicos, & vicinos, dicens is: congratulamini mihi, quia veni ovem meam, quæ perierat. ico vobis quod ita gaudium erit cœlo super uno peccatore pœentiam agente, quàm super naginta novem justis, qui non ligent pœnitentiâ. Aut quæ ulier habens drachmas decem, perdiderit drachmam unam, nne accendit lucernam, & ever domum, & quærit diligenter, nec inveniat eam? Et cùm inerit convocat amicas, & vicis dicens, congratulamini mihi, ia inveni drachmam quam perderam. Ita dico vobis, gaudi erit coram Angelis Dei super o peccatore pœnitentiam agen-

Dominica quarta post Trinit.

Collecta.

PROTECTOR omnium in te sperantium Deus, sine quo nihil est validum, nihil sanctum, adauge & multiplica super nos misericordiam tuam, ut te rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus æterna. Hæc concede ô Pater cœlestis propter Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. Rom.8.18.

EXISTIMO quod non sunt condignæ passiones hujus temporis, ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. Nam expectatio creaturæ revelationem Filiorum Dei expectat. Vanitati enim creatura subjecta est, non volens, sed propter eum, qui subjecit eam in spe: Quia & ipsa creatura liberabitur à servitute corruptionis in libertatem gloriæ Filiorum Dei. Scimus enim quod omnis creatura ingemiscit, & parturit usque adhuc: Non solùm autem illa, sed & nos ipsi primitias spiritus habentes, & ipsi intra nos gemimus, adoptionem Filiorum Dei expectantes redemptionem corporis nostri.

Evangelium. S.Luc.6.36.

ESTOTE ergo misericordes, sicut & Pater vester misericors est. Nolite judicare, & non judicabimini; nolite condemna-

re, & non condemnabimini; dimittite & dimittemini. Date & dabitur vobis: menſuram bonam, & confertam, & cogitatam, & ſupereffluentem dabunt in ſinum veſtrum. Eadem quippe menſura qua menſi fueritis, remetietur vobis. Dicebat autem illis & ſimilitudinem: Nunquid poteſt cæcus cæcum ducere? Nonne ambo in foveam cadent? Non eſt diſcipulus ſupra magiſtrum: perfectus autem omnis erit, ſi ſit ſicut magiſter ejus. Quid autem vides feſtucam in oculo fratris tui: trabem autem quæ in oculo tuo eſt, non conſideras? Aut quomodo potes dicere fratri tuo: frater, ſine ejiciam feſtucam de oculo tuo: ipſe in oculo tuo trabem non videns? Hypocrita, ejice primùm trabem de oculo tuo: & tunc perſpicies ut educas feſtucam de oculo fratris tui.

Dominica quinta poſt Trinit.

Collecta.

DA nobis, quæſumus, Domine, ut hujus mundi curſus ita pacificè tuâ gubernatione dirigatur, ut Eccleſia tua tibi alacriter in piâ quiete famuletur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. 1 S.Pet.3.8.

OMNES unanimes, compatientes, fraternitatis amatores, miſericordes, modeſti, & humiles: non reddentes malum pro malo; nec maledictum pro maledicto, ſed è contrario, bene- centes: quia in hoc vocati eſti- ut benedictionem hæreditate p- ſideatis. Qui enim vult vitam di- ligere, & dies videre bonos; C- erceat linguam ſuam à malo, labia ejus ne loquantur dolum; d- clinet à malo, & faciat bonu- inquirat pacem, & ſequatur ea- Quia oculi Domini ſuper juſtos, aures ejus in preces eorum? V- tus autem Domini ſuper facien- mala: Et quis eſt qui vobis noc- at, ſi boni æmulatores fuerit- Sed & ſi quid patimini prop- juſtitiam, beati. Timorem aut- eorum ne timueritis, & non co- turbemini. Dominum autem Chri- ſtum ſanctificate in cordibus v- ſtris.

Evangelium. S.Luc.5.1.

FACTUM eſt cùm turbæ irr- rent in eum ut audirent v- bum Dei, & ipſe ſtabat ſecus ſt- num Geneſareth. Et vidit du- naves ſtantes ſecus ſtagnum: p- catores autem deſcenderant, lavabant retia. Aſcendens aute- in unam navim quæ erat Simon- rogavit eum à terra reducere p- ſillum. Et ſedens docebat de n- vicula turbas. Ut ceſſavit aute- loqui, dixit ad Simonem, duc- altum, & laxate retia veſtra c- capturam. Et reſpondens Sim- dixit illi, præceptor, per tot- noctem laborantes nihil cepim- in verbo autem tuo laxabo re- Et cùm hoc feciſſent, conclu- runt piſcium multitudinem cop- ſam, rumpebatur autem rete e- rum. Et annuerunt ſociis q- erant in alia navi, ut venirent adjut-

uvarent eos. Et venerunt & pleverunt ambas naviculas; ita bene mergerentur. Quod cùm eret Simon Petrus, procidit ad ua Jeſu, dicens: Exi à me, a homo peccator ſum Domine. por enim circumdederat eum, omnes qui cum illo erant in turâ piſcium quam ceperant: iliter autem Jacobum & Joan- n filios Zebedæi, qui erant ſo- Simonis. Et ait ad Simonem us, noli timere: Ex hoc jam mines eris capiens, & ſubductis terram navibus, relictis omni- s, ſecuti ſunt eum.

Dominica ſexta poſt Trinit.

Collecta.

DEUS, qui diligentibus te bona quæ captum humanum perant præparaſti, tam eximium i amorem cordibus noſtris inde ut te ſuper omnia diligentes, omiſſiones tuas, quæ omne derium ſuperant, conſequamur, r Jeſum Chriſtum Dominum ſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Rom. 6. 3.

AN ignoratis fratres, quia quicunque baptizati ſumus Chriſto Jeſu, in morte ipſius ptizati ſumus? Conſepulti enim mus cum illo per baptiſmum in ortem: ut quomodo Chriſtus rrexit à mortuis per gloriam Pa- is, ita & nos in novitate vitæ mbulemus. Si enim complan- ti facti ſumus ſimilitudini mortis jus: ſimul & reſurrectionis erimus. Hoc ſcientes, quia vetus homo noſter ſimul crucifixus eſt, ut deſtruatur corpus peccati, ut ultra non ſerviamus peccato. Qui enim mortuus eſt, juſtificatus eſt à peccato. Si autem mortui ſumus cum Chriſto: credimus quia etiam ſimul vivemus cum Chriſto: ſcientes quod Chriſtus reſurgens ex mortuis, jam non moritur, mors illi ultra non dominabitur. Quod enim mortuus eſt, peccato mortuus eſt ſemel: quod autem vivit, vivit Deo. Ita & vos exiſtimate, vos mortuos quidem eſſe peccato: viventes autem Deo, in Chriſto Jeſu Domino noſtro.

Evangelium. S. Mat. 5. 20.

DICO enim vobis, quia niſi abundaverit juſtitia veſtra pluſquam Scribarum & Phariſæorum, non intrabitis in regnum cœlorum. Audiſtis quia dictum eſt antiquis, non occides, qui autem occiderit, reus erit judicio. Ego autem dico vobis, quia omnis qui iraſcitur fratri ſuo, reus erit judicio. Qui autem dixerit fratri ſuo, raca, reus erit concilio. Qui autem dixerit, fatue, reus erit gehennæ ignis. Si ergo offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adverſum te. Relinque ibi munus tuum ante altare, vade, & prius reconciliare fratri tuo: & tunc veniens offeres munus tuum. Eſto conſentiens adverſario tuo citò, dum es in via cum eo: ne fortè tradat te adverſarius judici, & judex tradat te miniſtro, & in carcerem mitta- ris. Amen dico tibi non exies

inde donec reddas noviſſimum quadrantem.

Dominica ſeptima poſt Trinit.

Collecta.

DEUS virtutum & omnis fortitudinis, bonorum omnium author & largitor, cordibus noſtris amorem nominis tui inſere; veræ religionis incrementum in nobis promove, iis quæ bona ſunt nos innutri, & innutritos clementiſſimè cuſtodi, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Rom.6.19.

HUMANUM dico, propter infirmitatem carnis veſtræ, ſicut enim exhibuiſtis membra veſtra ſervire immunditiæ, & iniquitati ad iniquitatem: Ita nunc exhibite membra veſtra ſervire juſtitiæ, in ſanctificatione. Cùm enim ſervi eſſetis peccati, liberi fuiſtis juſtitiæ. Quem ergo fructum habuiſtis tunc in illis, in quibus nunc erubeſcitis? Nam finis illorum mors eſt. Nunc vero liberati à peccato, ſervi autem facti Deo, habetis fructum veſtrum in ſanctificationem, finem verò vitam æternam. Stipendia enim peccati mors. Gratia autem Dei, vita æterna in Chriſto Jeſu Domino noſtro.

Evangelium. S.Marc.8.1.

IN diebus illis cùm turba multa eſſet, nec haberent quod manducarent: convocatis diſcipulis, ait illis Jeſus. Miſereor ſup turbam: quia ecce jam triduo ſtinent me, nec habent quod ma ducent. Et ſi dimiſero eos j nos in domum ſuam deficient via: quidam enim ex eis delo venerunt. Et reſponderunt diſcipuli ſui, unde illos quis po rit hîc ſaturare panibus in ſoli dine? Et interrogavit eos, q panes habetis? Qui dixerunt ſ tem. Et præcepit turbæ diſcu bere ſuper terram. Et accip ſeptem panes, gratias agens f git: & dabat diſcipulis ſuis ut a ponerent, & poſuerunt turb Et habebant piſciculos paucos: ipſos benedixit & juſſit appo & manducaverunt, & ſatur ſunt; & ſuſtulerunt quod ſuper verat de fragmentis ſeptem ſpo tas. Erant autem qui manduc verant, quaſi quatuor millia; dimiſit eos.

Dominica Octava poſt Trinit.

Collecta.

DEUS, cujus nunquam defic ens providentia cuncta mo deratur tam in cœlo quàm in terr te ſupplices rogamus ut noxia om nia à nobis avertas, & omnia pr futura nobis largiaris, per Jeſu Chriſtum Dominum noſtrum *Amen.*

Epiſtola. Rom.8.12.

FRATRES, debitores ſumus non carni, ut ſecundum ca nem vivamus. Si enim ſecundu carnem vixeritis: moriemini. S autem

em ſpiritu, facta carnis mortiveritis, vivetis. Quicunque m ſpiritu Dei aguntur, ii ſunt ii Dei. Non enim accepiſtis iritum ſervitutis iterum in tiore: ſed accepiſtis ſpiritum optionis Filiorum Dei in quo mamus Abba, (Pater.) Ipſe im ſpiritus teſtimonium reddit ritui noſtro quod ſumus Filii ei. Si autem Filii: & hæredes, redes quidem Dei, cohæredes tem Chriſti, ſi tamen compatiur, ut & conglorificemur.

Evangelium. S.Matth.7.15.

ATTENDITE à falſis prophetis qui veniunt ad vos in vementis ovium, intrinſecus aum ſunt lupi rapaces. A fructiis eorum cognoſcetis eos. Nunid de ſpinis colligunt uvas, aut tribulis ficus? Sic omnis arbor ona, fructus bonos facit, mala tem arbor malos fructus facit, on poteſt arbor bona malos fruus facere, neque arbor mala boos fructus facere. Omnis arbor æ non facit fructum bonum, exdêtur, & in ignem mittetur. itur ex fructibus eorum cognotis eos. Non omnis qui dicit ihi Domine, Domine, intrabit regnum cœlorum. Sed qui fa voluntatem Patris mei qui in elis eſt.

Dominica nona poſt Trinit.

Collecta.

ARGIRE nobis quæſumus, Domine, ſpiritum cujus ope lemper, & cogitare, & agere quæ recta ſunt poſſimus, ut qui ſine te recti quicquam facere non poſſumus, per te juxta voluntatem tuam vivere valeamus, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. 1 Cor.10.1.

NOLO vos ignorare fratres, quoniam Patres noſtri omnes ſub nube fuerunt, & omnes mare tranſierunt. Et omnes in Moyſe baptizati ſunt in nube & in mari; & omnes eandem eſcam ſpiritualem manducaverunt, & omnes eundem potum ſpiritualem biberunt. (bibebant enim de ſpirituali conſequente eòs, Petra: Petra autem erat Chriſtus) Sed non in pluribus eorum beneplacitum eſt Deo: Nam proſtrati ſunt in deſerto. Hæc autem in figurâ facta ſunt noſtri, ut non ſimus concupiſcentes malorum, ſicut & illi concupierunt. Neque idololatræ efficiamini, ſicut quidam ex ipſis: quemadmodum ſcriptum eſt: ſedit populus manducare & bibere, & ſurrexerunt ludere. Neque fornicemur, ſicut quidam ex ipſis fornicati ſunt: & ceciderunt una die viginti tria millia: Neque tentemus Chriſtum: ſicut quidam eorum tentaverunt, & à ſerpentibus perierunt. Neque murmuraveritis, ſicut quidam eorum murmuraverunt, & perierunt ab exterminatore. Hæc autem omnia in figurâ contingebant illis: ſcripta autem ſunt ad correptionem noſtram, in quos fines ſæculorum devenerunt. Itaque qui ſe exiſtimat ſtare, videat ne cadat. Tentatio

tatio vos non apprehendit, niſi humana. Fidelis autem Deus eſt, qui non patietur vos tentari, ſupra id quod poteſtis: ſed faciet etiam cum tentatione proventum, ut poſſitis ſuſtinere.

Evangelium. S.Luc. 16.1.

DICEBAT Jeſus ad diſcipulos ſuos. Homo quidam erat dives, qui habebat villicum: & hic diffamatus eſt apud illum, quaſi diſſipaſſet bona ipſius. Et vocavit illum, & ait illi. Quid hoc audio de te? Redde rationem villicationis tuæ: jam enim non poteris villicare. Ait autem villicus intra ſe: quid faciam, quia Dominus meus aufert à me villicationem? Fodere non valeo, mendicare erubeſco. Scio quid faciam; ut cùm amotus fuero à villicatione recipiant me in Domos ſuas. Convocatis itaque ſingulis debitoribus Domini ſui, dicebat primò, quantum debes Domino meo? At ille dixit, centum cados olei, dixítque illi, accipe cautionem tuam: & ſede citò; ſcribe quinquaginta. Deinde alii dixit, Tu verò quantum debes? Qui ait centum choros tritici. Ait illi, accipe literas tuas, & ſcribe octoginta. Et laudavit Dominus villicum iniquitatis; quia prudenter feciſſet: quia filii hujus ſæculi prudentiores filiis lucis in generatione ſua ſunt. Et ego vobis dico, facite vobis amicos de mammona iniquitatis; ut cùm defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula.

Dominica Decima poſt Trinit.

Collecta.

PATEANT aures miſericordiæ tuæ Domine, precibus ſuppli cantium famulorum tuorum, ut petita conſequantur, fac e quæ tibi accepta ſunt poſtulare per Jeſum Chriſtum Dominu noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. 1 Cor. 12.1.

DE ſpiritualibus, nolo vos i norare fratres. Scitis qu niam cùm gentes eſſetis ad ſim lachra muta pro ut ducebami euntes. Ideò notum vobis faci quod nemo in ſpiritu Dei loquen dicit Anathema Jeſum. Et nem poteſt dicere, Dominus Jeſus, n ſi in Spiritu ſancto. Diviſione verò gratiarum ſunt; idem auten Spiritus: & diviſiones miniſtratio num ſunt: idem autem Dominu Et diviſiones operationum ſunt idem verò Deus, qui operatu omnia in omnibus. Unicuiqu autem datur manifeſtatio ſpiritu ad utilitatem. Alii quidem pe ſpiritum datur ſermo ſapientiæ alii autem ſermo ſcientiæ ſecun dum eundem ſpiritum. Alter fides in eodem ſpiritu, alii grati ſanitatum, in uno ſpiritu: alii operatio virtutum, alii prophe tia, alii diſcretio ſpirituum, alii genera linguarum, alii interpre tatio ſermonum, hæc autem om nia operatur unus atque idem ſpi ritus, dividens ſingulis prou vult.

Evange

Evangelium. S.Luc.19.41.

ET ut appropinquavit videns civitatem flevit ſuper illam, ens, quia ſi cognoviſſes & tu, quidem in hac die tua quæ ad em tibi, nunc autem abſcon- ſunt ab oculis tuis. Quia ve- nt dies in te, & circumdabunt nimici tui vallo, & circumda- nt te, & coanguſtabunt te un- que. Et ad terram proſternent & filios tuos qui in te ſunt, & relinquent in te lapidem ſu- lapidem, eo quod non cogno- is tempus viſitationis tuæ. Et greſſus in templum cœpit ejice- vendentes in illo & ementes, ens illis: Scriptum eſt, quia mus mea domus orationis eſt; s autem feciſtis illam ſpeluncam ronum. Et erat docens quoti- in templo.

Epiſtola. 1 Cor.15.1.

NOTUM vobis facio fratres, Evangelium quod prædicavi vobis, quod & accepiſtis, in quo & ſtatis, per quod & ſalvamini, quâ ratione prædicaverim vobis ſi tenetis, niſi fruſtra credidiſtis. Tradidi enim vobis imprimis quod & accepi: quod Chriſtus mortuus eſt pro peccatis noſtris ſecundum ſcripturas: Et quia ſepultus eſt, & quia reſurrexit tertiâ die ſecundum ſcripturas: & quia viſus eſt Cephæ: & poſt hoc undecim. Deinde viſus eſt pluſquam quingentis fratribus ſimul: ex quibus multi manent uſque adhuc, quidam autem dormierunt. Deinde viſus eſt Jacobo: deinde Apoſtolis omnibus. Noviſſimè autem omnium tanquam abortivo viſus eſt & mihi. Ego enim ſum minimus Apoſtolorum: quia non ſum dignus vocari Apoſtolus, quoniam perſecutus ſum Eccleſiam Dei. Gratiâ autem Dei ſum id quod ſum: & gratia ejus in me vacua non fuit, ſed abundantius illis omnibus laboravi: non ego autem ſed gratia Dei mecum. Sive enim ego, ſive illi: ſic prædicavimus & ſic credidiſtis.

Dominica Undecima poſt Trinit.

Collecta.

DEUS, qui omnipotentem virtutem tuam parcendo axime & miſerendo manifeſtas, im nobis gratiæ tuæ menſuram menter impertire, quâ nos in ndatis tuis gnaviter ambulan- s, tuas promiſſiones utcunque meriti conſequamur, & cœle- is tui theſauri fiamus participes; er Jeſum Chriſtum Dominum oſtrum. *Amen.*

Evangelium. S.Luc.18.9.

DIXIT Jeſus ad quoſdam qui in ſe confidebant tanquam juſti, & aſpernabantur cæteros, parabolam iſtam. Duo homines aſcenderunt in templum ut orarent: unus Phariſæus, & alter Publicanus. Phariſæus ſtans, hæc apud ſe orabat; Deus gratias ago

tibi

tibi quia non ſum ſicut cæteri hominum, raptores, injuſti, adulteri, velut etiam hic Publicanus. Jejuno bis in Sabbatho, decimas do omnium quæ poſſideo. Et Publicanus à longe ſtans, nolebat nec oculos ad cœlum levare: ſed percutiebat pectus ſuum, dicens, Deus propitius eſto mihi peccatori. Dico vobis, deſcendit hic juſtificatus in domum ſuam ab illo, quia omnis qui ſe exaltat humiliabitur: & qui ſe humiliat, exaltabitur.

Dominica duodecima poſt Trinit.

Collecta.

OMNIPOTENS, æterne Deus, qui ſemper promtior es ad audiendum, quàm nos ad orandum, quíque vota pariter atque merita ſupplicantium ſuperas, effunde ſuper nos abundantiam miſericordiæ tuæ, ea nobis quæ conſcientia metuit, condonans, atque ea concedens quæ noſtra oratio poſtulare non audet, niſi per merita & mediationem Filii tui Domini noſtri Jeſu Chriſti. *Amen.*

Epiſtola. 2 Cor. 3. 4.

FIDUCIAM talem habemus per Chriſtum ad Deum: non quod ſimus ſufficientes cogitare aliquid à nobis, quaſi ex nobis, ſed ſufficientia noſtra ex Deo eſt, qui & idoneos nos fecit miniſtros Novi Teſtamenti, non Literæ, ſed Spiritus. Litera enim occidit, Spiritus autem vivificat. Quod ſi miniſtratio mortis Literis de mata in lapidibus fuit in gl ita ut non poſſent intendere Iſrael in faciem Moyſi propter riam vultus ejus quæ evacua quomodo non magis miniſtr Spiritus erit in gloria? Na miniſtratio damnationis, g eſt: multo magis abundat m ſterium juſtitiæ in gloria.

Evangelium. S. Marc. 7. 31.

ITERUM exiens Jeſus de bus Tyri venit per Sidonem Mare Galilææ, inter medios Decapoleos: & adducunt ei dum & mutum: & deprecab tur eum ut imponeret illi man Et apprehendens eum de tu ſeorſum, miſit digitos ſuos in riculas ejus: & expuens tet linguam ejus: Et ſuſpiciens cœlum, ingemuit: & ait illi phethah quod eſt adaperire. ſtatim apertæ ſunt aures ejus: ſolutum eſt vinculum linguæ e & loquebatur recte, & præc illis ne cui dicerent. Quanto tem eis præcipiebat tanto ma plus prædicabant: & eo amp admirabantur, dicentes, bene o nia fecit, ſurdos fecit audire, mutos loqui.

Dominica Decima tertia p Trinit.

Collecta.

OMNIPOTENS & miſeric Deus, cujus beneficentia la ht, ut fideles tui digne & l dabiliter tibi ſerviant, nobis

quæsumus, ut eam tuo cultui
em navemus operam in hac
, quâ tandem promissiones tu-
eles consequi valeamus, per
ta Jesu Christi Domini nostri.
n.

Epistola. Galat.3.16.

BRAHÆ dictæ sunt promis-
siones; & semini ejus. Non
, & seminibus, quasi in mul-
sed quasi in uno, & semini
qui est Christus. Hoc autem
confirmatum testamentum à
, quæ post quadringintos &
nta annos facta est lex, non
um facit ad evacuandam pro-
onem. Nam si ex lege hæ-
as, jam non ex promissione.
ahæ autem per repromissio-
donavit Deus. Quid igitur
Propter transgressiones po-
est, donec veniret semen cui
miserat: ordinata per Ange-
in manu mediatoris. Media-
autem unius non est: Deus
m unus est. Lex ergo adver-
romissa Dei? Absit: Si enim
esset lex quæ posset vivificare,
ex lege esset justitia. Sed
clusit scriptura omnia sub pec-
ut promissio ex fide Jesu Chri-
aretur credentibus.

Evangelium. S.Luc.10.23.

BEATI oculi qui vident quæ
vos videtis. Dico enim vo-
quod multi Prophetæ & Reges
erunt videre quæ vos videtis,
on viderunt: & audire quæ
tis, & non audierunt, & ec-
quidam legisperitus surrexit,
ans illum, & dicens, Magi-
ster, quid faciendo vitam æternam possidebo. At ille dixit ad eum, in lege quid scriptum est? Quomodo legis? Ille respondens dixit, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis, & ex omni mente tua: & proximum tuum sicut te ipsum. Dixítque illi, rectè respondisti: hoc fac & vives. Ille autem volens justificare se ipsum, dixit ad Jesum, Et quis est meus proximus? Suscipiens autem Jesus dixit, Homo quidam descendebat ab Jerusalem & Jericho, & incidit in latrones, qui etiam despoliaverunt eum: & plagis impositis abierunt semimortuo relicto. Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eâdem viâ; & viso illo præterivit. Similiter & Levita, cùm esset secus locum, & videret eum, pertransivit. Samaritanus autem quidam iter faciens, venit secus eum: & videns eum, misericordiâ motus est. Et appropians, alligavit vulnera ejus, infundens oleum & vinum: & imponens illum in jumentum suum duxit in stabulum, & curam ejus egit. Et alterâ die protulit duos denarios, & dedit stabulario, & ait, Curam illius habe, & quodcunque supererogaveris, ego cùm rediero, reddam tibi. Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi qui incidit in latrones? At ille dixit, qui fecit misericordiam in illum. At ait illi Jesus, vade, & tu fac similiter.

Dominica Decima quarta post Trinit.

Collecta.

OMNIPOTENS æterne Deus, da nobis fidei, ſpei & charitatis incrementa: atque ut ea quæ promittis aſſequi valeamus, fac ea nos amare quæ præcipis, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Gal.5.16.

DICO autem ſpiritu ambulate, & deſideria carnis non perficietis. Caro enim concupiſcit adverſus ſpiritum: ſpiritus autem adverſus carnem: hæc enim ſibi invicem adverſantur: ut non quæcunque vultis, illa faciatis. Quod ſi ſpiritu ducimini, non eſtis ſub lege: manifeſta ſunt autem opera carnis, quæ ſunt fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, idolorum ſervitus, veneficia, inimicitiæ, contentiones, æmulationes, iræ, rixæ, diſſentiones, ſectæ, invidiæ, homicidia, ebrietates, comeſſationes, & his ſimilia: quæ prædico vobis, ſicut prædixi; quoniam qui talia agunt, regnum Dei non conſequentur. Fructus autem ſpiritus eſt charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, manſuetudo, fides, modeſtia, continentia, caſtitas. Adverſus hujuſmodi non eſt lex. Qui autem ſunt Chriſti, carnem ſuam crucifixerunt cum vitiis & concupiſcentiis.

Evangelium. S.Luc.17.11

ET factum eſt, dum iret i ruſalem, tranſibat per m am Samariam & Galilæam. cùm ingrederetur quoddam ſtellum, occurrerunt ei decem ri leproſi, qui ſteterunt à lo & levaverunt vocem, dice Jeſu præceptor, miſerere n Quos ut vidit, dixit ite, oſte vos ſacerdotibus. Et factum dum irent mundati ſunt. U autem ex illis ut vidit quia m datus eſt, regreſſus eſt, magna voce magnificans De & cecidit in faciem ante p ejus, gratias agens: & hic Samaritanus: Reſpondens a Jeſus, dixit, Nonne decem m dati ſunt? Et novem ubi ſ Non eſt inventus qui rediret daret gloriam Deo, niſi hic nigena, & ait illi, ſurge, v quia fides tua te ſalvum fecit.

Dominica Decima quinta Trinit.

Collecta.

CUSTODI quæſumus, mine, Eccleſiam tuam, ſeratione perpetuâ. Et quia te non poteſt non labi humana gilitas, gratiæ tuæ auxilium cede nobis, quo ab omnibus n abſtrahamur, & ad cuncta ſalu dirigamur, per Jeſum Chri Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſ

Epiſtola. Gal.6.11.

IDETE qualibus literis ſcripſi vobis meâ manu. cunque volunt placere in carhi cogunt vos circumcidi, tantcrucis Chriſti perſecutionem patiantur. Neque enim qui mciduntur, legem cuſtodiſed volunt vos circumcidi, carne veſtra glorientur. autem abſit gloriari, niſi in Domini noſtri Jeſu Chriſti, quem mihi mundus crucifixus & ego mundo. In Chriſto Jeſu neque circumciſio alivalet, neque præputium: ſed creatura. Et quicunque hanc lam ſecuti fuerint, pax ſuper , & miſericordia, & ſuper Iſ- Dei. De cætero nemo mihi eſtus ſit. Ego enim ſtigmata nini Jeſu in corpore meo por- Gratia Domini noſtri Jeſu iſti cum ſpiritu veſtro, fratres. n.

Evangelium. S.Matth.6.24.

EMO poteſt duobus Dominis ſervire, aut enim unum habebit, & alterum diliget, unum ſuſtinebit, & alterum emnet. Non poteſtis Deo ire, & mammonæ. Ideò dibis ne ſoliciti ſitis animæ vequid manducetis, neque corveſtro quid induamini. Nonnima plus eſt quàm eſca, & us pluſquam veſtimentum? picite volatilia cœli quoniam ſerunt, neque metunt, necongregant in horrea: Et er veſter cœleſtis paſcit illa. Nonne vos magis pluris eſtis illis? Quis autem veſtrum cogitans, poteſt adjicere ad ſtaturam ſuam cubitum unum? Et de veſtimento quid ſoliciti eſtis? Conſiderate lilia agri quomodo creſcunt, non laborant neque nent. Dico autem vobis quoniam nec Salomon in omni gloria ſua coopertus eſt, ſicut unum ex iſtis: ſi autem fœnum agri quod hodiè eſt, & cras in clibanum mittitur Deus ſic veſtit, quanto magis vos modicæ fidei? Nolite ergo ſoliciti eſſe, dicentes, Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? Hæc enim omnia Gentes inquirunt. Scit enim Pater veſter, quia his omnibus indigetis. Quærite ergo primùm regnum Dei & juſtitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Nolite ergo ſoliciti eſſe in craſtinum; craſtinus enim dies ſolicitus erit ſibi ipſi. Sufficit diei malitia ſua.

Dominica Decima ſexta poſt Trinit.

Collecta.

ECCLESIAM tuam Domine, perpetuo miſericordiæ tuæ ſubſidio mundato & munito: & quia ſine ope tua non poteſt ſalva conſiſtere, tuo ſemper auxilio tuáque bonitate cuſtodiatur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Epheſ.3.13.

PETO, ne deficiatis in tribulationibus meis pro vobis, quæ

eſt

est gloria vestra; hujus rei gratiâ flecto genua mea, ad Patrem Domini nostri Jesu Christi, ex quo omnis paternitas in cœlis, & in terra nominatur: ut det vobis secundum divitias gloriæ suæ virtute corroborati per Spiritum ejus in interiori homine, Christum habitare per fidem in cordibus vestris in charitate radicati & fundati, ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum, scire etiam supereminentem scientiæ charitatem Christi, ut impleamini in omnem plenitudinem Dei. Et autem qui potens est omnia facere superabundanter quam petimus aut intelligimus, secundum virtutem quæ operatur in nobis, ipsi gloria in Ecclesia, & in Christo Jesu, in omnes generationes sæculi sæculorum. *Amen.*

Evangelium. S.Luc.7.11.

ET factum, deinceps ibat Jesus in civitatem, quæ vocatur Naim: Et ibant cum eo discipuli ejus, & turba copiosa. Cùm autem appropinquaret portæ civitatis, ecce defunctus efferebatur, filius unicus matris suæ: & hæc vidua erat: & turba civitatis multa cum illa. Quam cùm vidisset Dominus misericordiâ motus super eam dixit illi, noli flere. Et accessit & tetigit loculum; hi autem qui portabant steterunt. Et ait; Adolescens, tibi dico surge: & resedit qui erat mortuus, & cœpit loqui. Et dedit illum matri suæ. Accepit autem omnes timor: & magnificabant Deum, dicentes, Quia propheta mag surrexit in nobis: & quia Deus sitavit plebem suam. Et exiit sermo in universam Judæam de & in omnem circa Regionem.

Dominica Decima septima Trinit.

Collecta.

TUA nos Domine, sem gratia præveniat & sequa adeóque bonis omnibus oper jugiter præstet intentos, per sum Christum Dominum strum. *Amen.*

Epistola. Ephes.4.1.

OBSECRO itaque vos vinctus in Domino, ut di ambuletis vocatione qua vo estis, cum omni humilitate, mansuetudine, cum patien sustentantes invicem in charit soliciti servare unitatem spir in vinculo pacis. Unum corp & unus spiritus, sicut vocati in una spe vocationis vestræ: u Dominus, una fides, unum b tisma. Unus Deus & Pater nium, qui super omnes, & omnia, & in omnibus nobis.

Evangelium. S.Luc.14.1.

FACTUM est cùm intrasset sus in domum cujusdam p cipis Pharisæorum Sabbatho m ducare panem, & ipsi obse bant eum. Et ecce homo qu hydropicus erat ante illum. respondens Jesus dixit ad Leg

s, & Phariſæos, dicens, ſi li- Sabbatho curare? At illi tacu- nt. Ipſe verò apprehenſum vit eum, ac dimiſit. Et re- ndens ad illos dixit, Cujus ve- m Aſinus aut Bos in puteum et, & non continuò extrahet m die Sabbathi? Et non pote- ad hæc reſpondere illi. Di- t autem & ad invitatos para- m, intendens quomodo pri- accubitus eligerent, dicens llos: cùm invitatus fueris ad tias, non diſcumbas in primo , ne fortè honoratior te ſit atus ab illo: Et veniens is te & illum vocavit, dicat tibi, huic locum, & tunc incipias rubore noviſſimum locum te- Sed cùm vocatus fueris, vade, mbe in noviſſimo loco: ut venerit qui te invitavit, dicat Amice aſcende ſuperiùs. Tunc tibi gloria coram ſimul diſ- bentibus: quia omnis qui ſe at humiliabitur, & qui ſe hu- t exaltabitur.

---

inica Decima octava poſt Trinit.

Collecta.

RATIAM eam Populo tuo J concede quæſumus, Domi- quâ mundi, carnis & Diaboli ationibus reſiſtere, & te ſolum m Deum puro affectu puráque te ſectari poſſit, per Jeſum ſtum Dominum noſtrum. n.

Epiſtola. 1 Cor. 1. 4.

GRATIAS ago Deo meo ſemper pro vobis, in gratia Dei quæ data eſt vobis in Chriſto Jeſu, quod in omnibus facti eſtis divites in illo in omni verbo, & in omni ſcientia (ſicut teſtimonium Chriſti confirmatum eſt in vobis) ita ut nihil vobis deſit in ulla gratia, expectantibus revelationem Domini noſtri Jeſu Chriſti. Qui & confirmabit vos uſque in finem ſine crimine in die adventus Domini noſtri Jeſu Chriſti.

Evangelium. S. Matth. 22. 34.

PHARISÆI autem audientes quod ſilentium impoſuiſſet Sadducæis, convenerunt in unum: & interrogavit eum unus ex eis Legis doctor, tentans eum, magiſter quod eſt mandatum magnum in Lege? Ait illi Jeſus, diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua. Hoc eſt maximum & primum mandatum. Secundum autem ſimile eſt huic, diliges proximum tuum ſicut te ipſum. In his duobus mandatis tota lex pendet & prophetæ. Congregatis autem Phariſæis, interrogavit eos Jeſus dicens; quid vobis videtur de Chriſto? Cujus filius eſt? Dicunt ei. David. Ait illis, quomodo ergo David in ſpiritu vocat eum Dominum, dicens, Dixit Dominus Domino meo, ſede à dextris meis, donec ponam inimicos tuos ſcabellum pedum tuorum? Si ergo David vocat eum Dominum, quomodo

filius ejus eſt? Et nemo poterat ei reſpondere verbum, neque auſus fuit quiſquam ex illa die eum amplius interrogare.

Dominica Decima nona poſt Trinit.

Collecta.

QUÆSUMUS Domine, quia tibi ſine te placere non poſſumus, dirigat corda noſtra in omnibus ſanctus Spiritus tuus, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Epheſ. 4. 17.

HOC igitur dico & teſtificor in Domino ut jam non ambuletis, ſicut & Gentes ambulant in vanitate ſenſus ſui, tenebris obſcuratum habentes intellectum, alienati à vita Dei per ignorantiam quæ eſt in illis, propter cœcitatem cordis ipſorum; qui deſperantes, ſemetipſos tradiderunt impudicitiæ in operationem immunditiæ omnis, in avaritiam. Vos autem non ita didiciſtis Chriſtum: ſi tamen illum audiſtis, & in ipſo edocti eſtis, ſicut eſt veritas in Jeſu, deponere vos ſecundum priſtinam converſationem veterem hominem, qui corrumpitur ſecundum deſideria erroris. Renovamini autem ſpiritu mentis veſtræ: & induite novum hominem, qui ſecundum Deum creatus eſt in juſtitia, & ſanctitate veritatis. Propter quod deponentes mendacium, loquimini veritatem unuſquiſque cùm proximo ſuo: quoniam ſumus invicem memb Iraſcimini & nolite peccare: non occidat ſuper iracundiam ſtram: nolite locum dare Dia lo. Qui furabatur, jam non retur: magis autem laboret o rando manibus ſuis quod bon eſt, ut habeat unde tribuat ne ſitatem patienti. Omnis ſer malus ex ore veſtro non proced Sed ſi quis bonus ad ædifica nem fidei, ut det gratiam a entibus. Et nolite contri Spiritum ſanctum Dei: in ſignati eſtis in diem redemptio Omnis amaritudo, & ira, & in natio, & clamor, & blaſphe tollatur à vobis cum omni mali Eſtote autem invicem beni miſericordes, donantes invi ſicut & Deus in Chriſto don vobis.

Evangelium. S. Matth. 9. 1.

ASCENDENS Jeſus in n culam, transfretavit: & nit in civitatem ſuam, & ecc ferebant ei paralyticum jacen in lecto. Et videns Jeſus fi illorum, dixit paralytico; c de fili, remittuntur tibi pec tua: Et ecce quidam de Scr dixerunt intra ſe, hic blaſ mat. Et cùm vidiſſet Jeſus c tationes eorum, dixit, Ut cogitatis mala in cordibus veſt Quid eſt facilius dicere, Dimit tur tibi peccata tua: An dic Surge, & ambula? Ut autem atis, quia Filius hominis h poteſtatem in terra dimitt peccata: tunc ait paralyt ſurge, tolle lectum tuum, & de in domum tuam: & ſurr

& abiit in domum ſuam. Videntes autem turba timuerunt, & glorificaverunt Deum, qui dedit poteſtatem talem hominibus.

Dominica Vigeſima poſt Trinit.

Collecta.

OMNIPOTENS ac ſumme miſericors Deus, ab omnibus noxiis clementi tua bonitate, nos protege; ut mente juxta atque corpore expediti, ea quæ fieri vis, alacriter exequamur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Epheſ. 5. 15.

VIDETE itaque fratres quomodo caute ambuletis, non quaſi inſipientes, ſed ut ſapientes: redimentes tempus, quoniam dies mali ſunt. Propterea nolite fieri imprudentes: ſed intelligentes quæ ſit voluntas Dei. Et nolite inebriari vino in quo eſt luxuria, ſed impleamini Spiritu ſancto. Loquentes vobiſmetipſis in pſalmis & hymnis, & canticis ſpiritualibus, cantantes & pſallentes in cordibus veſtris Domino: gratias agentes ſemper pro omnibus, in nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti Deo & Patri; ſubjecti invicem, in timore Chriſti.

Evangelium. S. Matth. 22. 1.

RESPONDENS Jeſus dixit iterum in parabolis eis, dicens; Simile factum eſt regnum cœlorum homini regi, qui fecit nuptias filio ſuo, & miſit ſervos ſuos vocare invitatos ad nuptias: & nolebant venire. Iterum miſit alios ſervos dicens, Dicite invitatis, Ecce prandium meum paravi; tauri mei, & altilia occiſa ſunt, & omnia parata, venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt, & abierunt, alius in villam ſuam, alius vero ad negotiationem ſuam: reliqui vero tenuerunt ſervos ejus, & contumeliis affectos occiderunt. Rex autem cum audiſſet iratus eſt, & miſſis exercitibus ſuis perdidit homicidas illos & civitatem illorum ſuccendit. Tunc ait ſervis ſuis, nuptiæ quidem paratæ ſunt: ſed qui invitati erant non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viarum: & quoscunque inveneritis, vocate ad nuptias. Et egreſſi ſervi ejus in vias congregaverunt omnes quos invenerunt malos & bonos: & impletæ ſunt nuptiæ diſcumbentium. Intravit autem rex ut videret diſcumbentes: & vidit ibi hominem non veſtitum veſte nuptiali. Et ait illi, Amice, quomodo huc intraſti non habens veſtem nuptialem? At ille obmutuit. Tunc dixit rex miniſtris, ligatis manibus & pedibus ejus, mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus & ſtridor dentium. Multi enim ſunt vocati, pauci vero electi.

Dominica Vigeſima prima poſt Trinit.

Collecta.

LARGIRE quæſumus, miſericors Domine, fidelibus tuis

veniam ac pacem, ut ab omnibus peccatis mundati, ſecurâ tibi mente deſerviant, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Epheſ.6.10.

DE cætero fratres, confortamini in Domino, & in potentia virtutis ejus. Induite vos armaturam Dei, ut poſſitis ſtare adverſus inſidias Diaboli; quoniam non eſt nobis colluctatio adverſus carnem & ſanguinem: Sed adverſus principes & poteſtates, adverſus mundi rectores tenebrarum harum, contra ſpiritualia nequitiæ in cœleſtibus. Propterea accipite armaturam Dei, ut poſſitis reſiſtere in die malo & in omnibus perfecti ſtare. State ergo ſuccincti lumbos veſtros in veritate, & induti loricam juſtitiæ & calceati pedes in præparatione Evangelii pacis: in omnibus ſumentes ſcutum fidei, in quo poſſitis omnia tela nequiſſimi ignea extinguere. Et galeam ſalutis aſſumite: & gladium ſpiritus (quod eſt verbum Dei) per omnem orationem & obſecrationem orantes omni tempore in ſpiritu: & in ipſo vigilantes in omni inſtantia, & obſecratione pro omnibus ſanctis: & pro me; ut detur mihi ſermo in apertione oris mei cum fiducia, notum facere myſterium Evangelii; pro quo legatione fungor in catenâ, ita ut in ipſo audeam, prout oportet me loqui.

Evangelium. S.Joan.4.46.

ERAT quidam regulus cujus filius infirmabatur Capharnaum. Hic cùm audiſſet quia Jeſus adveniret à Judæa in Galilæam, abiit ad eum: & rogabat eum, ut deſcenderet & ſanaret filium ejus. Incipiebat enim mori. Dixit ergo Jeſus ad eum; Niſi ſigna & prodigia videritis, non creditis. Dicit ad eum regulus, Domine deſcende, priuſquam moriatur filius meus. Dicit ei Jeſus, vade filius tuus vivit. Credidit homo ſermoni quem dixit ei Jeſus, & ibat; jam autem eo deſcendente ſervi occurrerunt ei, & nunciaverunt, dicentes quia filius ejus vivet. Interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit; dixerunt ei, quia heri horâ ſeptimâ reliquit eum febris. Cognovit ergo Pater quia illa hora erat in qua dixit ei Jeſus: Filius tuus vivit; & credidit ipſe & domus ejus tota. Hoc iterum ſecundum ſignum fecit Jeſus, cùm veniſſet Judæa in Galilæam.

Dominicæ Vigeſima ſecunda p Trinit.

Collecta.

ECCLESIAM familiam tuam quæſumus Domine, in contnuâ pietate cuſtodi, ut ab omnibus adverſis, te protegente libera, & ad tibi ſerviendum bonis operibus devota, ad tui minis gloriam, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtol

Epiſtola. Phillip. 1. 3.

GRATIAS ago Deo meo in omni memoria veſtri, ſemper in cunctis orationibus meis pro omnibus vobis, cum gaudio deprecationem faciens) ſuper communicatione veſtra in Evangelio Chriſti à prima die uſque nunc: Confidens hoc ipſum, quia qui cœpit in vobis opus bonum, perficiet uſque in diem Chriſti Jeſu; ſicut eſt mihi juſtum hoc ſentire pro omnibus vobis: eò quod habeam vos in corde & in vinculis meis, & in defenſione, & confirmatione Evangelii ſocios gaudii mei omnes vos eſſe. Teſtis enim mihi eſt Deus quomodo cupiam omnes vos in viſceribus Jeſu Chriſti: & hoc oro, ut charitas veſtra magis ac magis abundet in ſcientia, & in omni ſenſu: ut probes potiora, ut ſitis ſinceri & ſine offenſa in diem Chriſti, repleti fructu juſtitiæ, per Jeſum Chriſtum in gloriam & laudem Dei.

Evangelium. S. Matth. 18. 21.

DIXIT PETRUS ad Jeſum, Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei? uſque ſepties? Dixit illi Jeſus, non dico tibi uſque ſepties, ſed uſque ſeptuagies ſepties. Ideò aſſimilatum eſt regnum cœlorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum ſervis ſuis. Et cùm cœpiſſet rationem ponere, oblatus eſt ei unus qui debebat ei decem millia talenta. Cùm autem non haberet unde redderet, juſſit eum Dominus ejus vænundari, & uxorem ejus, & filios, & omnia quæ habebat, & reddi. Procidens autem ſervus ille orabat eum dicens, patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Miſertus autem Dominus ſervi illius dimiſit eum, & debitum dimiſit ei. Egreſſus autem ſervus ille, invenit unum de conſervis ſuis qui debebat ei centum denarios: & tenens ſuffocabat eum, dicens, redde quod debes. Et procidens conſervus ejus rogabat eum, dicens, patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Ille autem noluit: ſed abiit, & miſit eum in carcerem donec redderet debitum. Videntes autem conſervi ejus quæ fiebant, contriſtati ſunt valdè: & venerunt, & narraverunt Domino ſuo omnia quæ facta fuerant. Tunc vocavit illum Dominus ſuus, & ait illi, ſerve nequam, omne debitum dimiſi tibi, quoniam rogaſti me. Nonne ergo oportuit & te miſereri conſervi tui, ſicut & ego tui miſertus ſum? Et iratus Dominus ejus tradidit eum tortoribus, quoad uſque redderet ei univerſum debitum. Sic & Pater meus cœleſtis faciet vobis, ſi non remiſeritis unuſquiſque fratri ſuo de cordibus veſtris.

Dominica Vigeſima tertia poſt Trinit.

Collecta.

DEUS noſtrum refugium & virtus, omnis bonitatis author, piis quæſumus Eccleſiæ tuæ precibus adeſto propitius, ac præſta ut quæ fideliter petimus ea

efficaciter, conſequamur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Philip. 3. 17.

IMITATORES mei eſtote, fratres: & obſervate eos, qui ita ambulant ſicut habetis formam noſtram: multi enim ambulant, quos ſæpe dicebam vobis (nunc autem & flens dico) inimicos crucis Chriſti: quorum finis, interitus: quorum Deus venter eſt: & gloria in confuſione ipſorum: qui terrena ſapiunt. Noſtra autem converſatio in cœlis eſt, unde etiam ſalvatorem expectamus Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui reformabit corpus humilitatis noſtræ configuratum corpori claritatis ſuæ ſecundum operationem virtutis ſuæ, qua etiam poſſit ſubjicere ſibi omnia.

Evangelium. S. Matth. 22. 15.

TUNC abeuntes Phariſæi conſilium inierunt ut caperent eum in ſermone. Et mittunt ei diſcipulos ſuos cum Herodianis, dicentes; Magiſter, ſcimus quia verax es, & viam Dei in veritate doces, & non eſt tibi cura de aliquo; non enim reſpicis perſonam hominum: Dic ergo nobis quid tibi videtur, licèt cenſum dare Cæſari an non? Cognitâ autem Jeſus nequitiâ eorum, ait, Quid me tentatis hypocritæ? Oſtendite mihi numiſma cenſus. Acilli obtulerunt ei denarium. Et ait illis Jeſus, Cujus eſt imago hæc, & ſuperſcriptio? Dicunt ei, Cæſaris. Tunc ait illis, reddite ergo quæ ſunt Cæſaris, Cæſari: & quæ ſunt Dei, Deo. Et audientes mirati ſunt; & relicto eo abierunt.

Dominica Vigeſima quarta poſt Trinit.

Collecta.

POPULOS tuos quæſumus Domine à delictis ſuis abſolve ut à peccatorum eorum nexibus quæ pro noſtra fragilitate con traximus, tuâ benignitate libere mur, propter benedictum Domi num & Servatorem noſtrum Jeſum Chriſtum. *Amen.*

Epiſtola. Col. 1. 3.

GRATIAS agimus Deo, & Patri Domini noſtri Jeſu Chriſti ſemper pro vobis orantes Audientes fidem veſtram in Chriſto Jeſu & dilectionem quam habetis in ſanctos omnes, propter ſpem quæ repoſita eſt vobis in cœlis quam audiſtis in verbo veritatis Evangelii, quod pervenit ad vos ſicut & in univerſo mundo eſt & fructificat, & creſcit ſicut & vobis, ex ea die quâ audiſtis & cognoviſtis gratiam Dei in veritate, ſicut didiciſtis ab Epaphra chariſſimo conſervo noſtro, qui eſt fidelis pro vobis miniſter Chriſti Jeſu. Qui etiam manifeſtavit nobis dilectionem veſtram in ſpiritu: Ideò & nos ex quâ die audivimus, non ceſſamus pro vobis orantes & poſtulantes, ut impleamini agnitione voluntatis ejus in omni ſapientia & intellectu ſpiritu

li: ut ambuletis dignè, Deo
omnia placentes, in omni
ere bono fructificantes, & cre-
ntes in ſcientia Dei, in omni
rute confortati ſecundum po-
iam claritatis ejus, in omni
ientia & longanimitate cum
dio gratias agentes Deo Patri,
dignos nos fecit in partem ſor-
ſanctorum in lumine.

Evangelium. S.Matth.9.18.

ESU hæc loquente ad eos, ecce
princeps unus acceſſit & ado-
it eum, dicens, Domine filia
a modò defuncta eſt: ſed veni,
pone manum tuam ſuper eam,
vivet. Et ſurgens Jeſus, ſe-
batur eum, & diſcipuli ejus.
t ecce mulier quæ ſanguinis
um patiebatur duodecim an-
, acceſſit retro, & tetigit fim-
am veſtimenti ejus. Dicebat
n intra ſe, ſi tetigero tantùm
imentum ejus ſalva ero. At
s converſus & videns eam,
it, Confide filia, fides tua te
am fecit, & ſalva facta eſt mu-
ex illa hora.) Et cùm ve-
et Jeſus in domum Principis,
vidiſſet tibicines, & turbam
ultuantem dicebat, recedite;
eſt enim mortua puella, ſed
mit. Et deridebant eum. Et
ejecta eſſet turba; intravit,
tenuit manum ejus, & ſurrexit
ella. Et exiit fama hæc in
verſam terram illam.

Dominica Vigeſima quinta poſt Trinit.

Collecta.

EXCITA quæſumus, Domine, tuorum fidelium voluntates, ut uberes bonorum operum fructus ferentes uberem à te mercedem conſequantur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Jer.23.5.

ECCE, dies veniunt, dicit Dominus: & ſuſcitabo David germen juſtum: & regnabit rex, & ſapiens erit: & faciet judicium, & juſtitiam in terra. In diebus illius ſalvabitur Juda, & Iſrael habitabit confidenter: Et hoc eſt nomen quod vocabunt eum, Dominus juſtus noſter. Propter hoc ecce dies veniunt, dicit Dominus; & non dicent ultra, vivit Dominus qui eduxit filios Iſrael de terra Ægypti: ſed vivit Dominus, qui eduxit & adduxit ſemen domus Iſrael de terra Aquilonis, & de cunctis terris ad quas ejeceram eos illuc, & habitabunt in terra ſua.

Evangelium. S.Joan.6.5.

CUM ſublevaſſet ergo oculos Jeſus, & vidiſſet quia multitudo magna venit ad eum, dicit ad Philippum, unde ememus panes ut manducent hi? Hoc autem dicebat tentans eum. Ipſe enim ſciebat quid eſſet facturus; reſpondit

ſpondit ei Philippus, ducentorum dænariorum panes non ſufficiunt eis, ut unuſquiſque modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex diſcipulis ejus, Andreas frater Simonis Petri; eſt puer unus hic qui habet quinque panes hordeaceos, & duos piſces: ſed hæc quid ſunt inter tantos. Dicit ergo Jeſus facite homines diſcumbere. Erat autem fœnum multum in loco. Diſcubuerunt ergo viri, numero quaſi quinque millia: accepit ergo Jeſus panes; & cùm gratias egiſſet, diſtribuit diſcumbentibus: ſimiliter & ex piſcibus quantum volebant. Ut autem impleti ſunt, dixit diſcipulis ſuis, Colligite quæ ſuperaverunt fragmenta ne pereant. Collegerunt ergo, & impleverunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus hordeaceis, quæ ſuperfuerunt his qui manducaverant. Illi ergo homines cùm vidiſſent quod Jeſus fecerat ſignum dicebant: Quia hic eſt verè propheta qui venturus eſt in mundum.

¶ *Si ante Dominicam Adventus plures Dominicæ ſupra nominatis fuerint, Collecta, Epiſtola, & Evangelium, earum Dominicarum quæ poſt Epiphaniam omiſſa ſunt recitabuntur iis Dominicis quæ hic ſupererunt: ſi pauciores extiterint, cætera omittantur. Modo hæc ultima Collecta, Epiſtola, & Evangelium ſemper uſurpentur Dominica proxima ante Adventum.*

Dies Sancti Andreæ.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, q Sancto Andreæ Apoſt tuo dediſti ut vocanti Filio tuo J Chriſto ſtatim pareret; eúmq ſine mora ſequeretur; nobis q nibus concede, ut per ſanct verbum tuum vocati, noſmet i ſtatim tradamus ad ſancta man ta tua omni obſequio adimple da, per eundem Jeſum Chriſt Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. Rom. 10. 9.

QUIA ſi confitearis in ore t Dominum Jeſum, & in c de tuo credideris quod Deus ill excitavit à mortuis; ſalvus e Corde enim creditur ad juſtitia ore autem confeſſio fit ad ſalute Dicit enim ſcriptura, omnis credit in illum non confunde Non enim eſt diſtinctio Judæi Græci, nam idem Dominus om um, dives in omnes qui invoc illum; omnis enim qui invoca rit nomen Domini ſalvus e Quomodo ergo invocabunt quem non crediderunt? Aut qu modo credent ei quem non audi runt? Quomodo autem audie ſine prædicante? Quomodo v prædicabunt, niſi mittantur? S cut ſcriptum eſt, quàm ſpeci pedes evangelizantium pace evangelizantium bona? Sed n omnes obediunt Evangel Eſai

ſaias enim dicit, Domine quis edidit auditui noſtro? Ergo fides ex auditu: auditus autem per verbum Chriſti. Sed dico, nunquid non audierunt? Et quidem in omnem terram exivit ſonus eorum: & in fines orbis terræ verba eorum. Sed dico, Nunquid Iſrael non cognovit? Primus Moyſes dicit, Ego ad æmulationem vos adducam in non gentem: in gentem inſipientem, in iram vos mittam. Eſaias autem audet & dicit, Inventus ſum à non quærentibus me: palam apparui iis qui me non interrogabant. Ad Iſrael autem dicit, Totâ die expandi manus meas ad populum non credentem & contradicentem.

Evangelium. S. Matth. 4. 18.

AMBULANS Jeſus juxta mare Galilææ, vidit duos fratres, Simonem qui vocatur Petrus, & Andræam fratrem ejus, mittentes rete in mare, (erant enim piſcatores) & ait illis, venite poſt me: faciam vos fieri piſcatores hominum. Ac illi continuò relictis retibus ſecuti ſunt eum. Et proceſſens inde vidit alios duos fratres, Jacobum, Zebedæi & Joannem fratrem ejus in navi cum Zebedæo patre eorum, reficientes retia ſua: & vocavit eos. Illi continuò ſtatim relictis retibus, & patre, ſecuti ſunt eum.

Sanctus Thomas Apoſtolus.

Collecta.

OMNIPOTENS æterne Deus, qui ad majorem fidei confirmationem Thomam Sanctum Apoſtolum tuum de Filii tui reſurrectione dubitare permiſiſti; da nobis adeò perfectè & ſine ulla dubitatione in Filium tuum Jeſum Chriſtum credere, ut fides noſtra in conſpectu tuo nunquam reprehendi mereatur. Exaudi nos Domine, per eundem Jeſum Chriſtum, cui unà tecum, & cum Spiritu ſancto ſit omnis honor & gloria nunc & ſemper. *Amen.*

Epiſtola. Epheſ. 2. 19.

ERGO jam non eſtis hoſpites & advenæ: ſed eſtis cives ſanctorum, & domeſtici Dei, ſuper ædificati ſuper fundamentum Apoſtolorum & Prophetarum, ipſo ſummo angulari lapide Jeſu Chriſto: in quo omnis ædificatio conſtructa, creſcit in templum ſanctum in Domino, in quo & vos coædificamini in habitaculum Dei in ſpiritu.

Evangelium. S. Joan. 20. 24.

THOMAS unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis quando venit Jeſus; dixerunt ergo ei alii diſcipuli, vidimus Dominum: Ille autem dixit eis, Niſi videro in manibus ejus fixuram clavorum, & mittam digitum meum in locum clavorum, & mittam manum meam in latus ejus; non credam. Et poſt dies octo, iterum erant diſcipuli ejus intus: & Thomas cum eis. Venit Jeſus januis clauſis, & ſtetit in medio, & dixit eis, Pax vobis, deinde dicit Thomæ, Infer digitum tuum huc, & vide manus meas,

as, & affer manum tuam, & mitte in latus meum: & noli esse incredulus, sed fidelis. Respondit Thomas & dixit ei, Dominus meus & Deus meus. Dixit ei Jesus, quia vidisti me Thoma credidisti: beati qui non viderunt & crediderunt. Multa quidem & alia signa fecit Jesus in conspectu discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc. Hæc autem scripta sunt, ut credatis quia Jesus est Christus Filius Dei: & ut credentes, vitam habeatis in nomine ejus.

Conversio Sancti Pauli.

Collecta.

DEUS, qui beati Pauli Apostoli prædicatione mundum universum Evangelii luce collustrasti, concede quæsumus, ut qui mirabilem illius conversionem memoriâ recolimus, gratitudinem nostram erga te hoc nomine testatam faciamus, sanctam doctrinam quam docuit sequendo, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. Act. 9. 1.

SAULUS adhuc spirans minarum & cædis in Discipulos Domini, accessit ad Principem Sacerdotum, & petiit ab eo Epistolas in Damascum ad Synagogas: ut si quos invenisset hujus viæ viros ac mulieres, vinctos perduceret in Jerusalem. Et cùm iter faceret, contigit ut appropinquaret Damasco: & subitò circumfulsit eum lux de cœlo, & cade in terram, audivit vocem dice tem sibi, Saule, Saule, quid persequeris? Qui dixit, Quis Domine? Et ille, Ego sum Je quem tu persequeris. Durum tibi contra stimulum calcitra Et tremens ac stupens dixit, D mine quid me vis facere? Et D minus ad eum, surge, & ingred re civitatem, & ibi dicetur t quid te oporteat facere. Viri a tem illi qui comitabantur cum stabant stupefacti, audientes q dem vocem, neminem autem dentes. Surrexit autem Saul de terra, apertisque oculis ni videbat. Ad manus autem illu trahentes, introduxerunt Dama cum. Et erat ibi tribus dieb non videns, & non manducav neque bibit. Erat autem quida Discipulus Damasci nomine An nias: & dixit ad illum in v Dominus, Anania; at ille a Ecce ego Domine. Et Domin ad eum, surge, & vade in vicu qui vocatur rectus: & quære domo Judæ Saulum nomine, Ta sensem. Ecce enim orat. (vidit virum Ananiam nomine, troeuntem & imponentem manus ut visum recipiat.) R spondit autem Ananias, Domi audivi à multis de viro hoc, qua ta mala fecerit sanctis tuis in Jer salem. Et hic habet potestate à principibus Sacerdotum alliga di omnes qui invocant nomen um. Dixit autem ad eum Dom nus, vade quoniam vas electio est mihi iste, ut portet nom meum coram Gentibus & Regib & filiis Israel. Ego enim oste dam illi quanta oporteat eum p nomi

ine meo pati. Et abiit Ana-
, & introivit in domum: &
onens ei manus, dixit, Saule
er, Dominus misit me Jesus,
apparuit tibi in via quâ venie-
; ut videas & implearis Spiri-
ancto. Et confestim cecide-
ab oculis ejus tanquam squa-
, & visum recepit; & surgens
izatus est. Et cùm accepis-
cibum, confortatus est. Fuit
m cum discipulis qui erant
nasci, per dies aliquot. Et
inuò ingressus in Synagogas,
dicabat Jesum quoniam hic est
us Dei.

Evangelium. S.Matth.19.27.

RESPONDENS Petrus, dixit
ad Jesum, Ecce nos reliqui-
omnia, & secuti sumus te:
ergo erit nobis? Jesus autem
illis, Amen dico vobis quod
qui secuti estis me, in regene-
one cùm sederit Filius hominis
sede majestatis suæ, sedebitis
os super sedes duodecim, ju-
ntes duodecim tribus Israel.
omnis qui reliquerit domum,
fratres, aut sorores, aut Pa-
m, aut matrem, aut uxorem,
filios, aut agros propter no-
meum, centuplum accipiet;
tam æternam possidebit. Mul-
tem erunt primi novissimi, &
issimi, primi.

---

*sentatio Christi in Templo, quæ
ulgò dicitur Purificatio Sanctæ
Mariæ Virginis.*

Collecta.

OMNIPOTENS æterne De-
us, Majestatem tuam roga-
mus supplices, ut quemadmodum Filius tuus unigenitus, in carnis nostræ substantia tibi hodie in Templo præsentatus est, sic nos tibi purgatis ac mundis cordibus præsentemur, per eundem Filium tuum Jesum Christum Dominum. nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. Malach.3.1.

ECCE ego mitto Angelum, meum, & præparabit viam ante faciem meam: & statim veniet ad Templum suum dominator quem vos quæritis. Et Angelus testamenti, quem vos vultis: ecce venit, dicit Dominus exercituum. Et quis poterit cogitare diem adventus ejus? Et quis stabit ad videndum eum? Ipse enim quasi ignis conflans, & quasi herba fullonum. Et sedebit conflans & emundans argentum, & purgabit filios Levi, & colabit eos quasi aurum, & quasi argentum; Et erunt Domino offerentes sacrificia in justitia. Et placebit Domino sacrificium Judæ & Jerusalem, sicut dies sæculi, & sicut anni antiqui. Et accedam ad vos in judicio, & ero testis velox maleficis & adulteris, & perjuris, & qui calumniantur mercedem mercenarii, & humiliant viduas & pupillos, & opprimunt peregrinum, nec timuerunt me, dicit Dominus exercituum.

Evangelium. S.Luc.2.22.

ET postquam impleti sunt dies purgationis ejus secundum legem Moysi, tulerunt illum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino,

mino. (Sicut ſcriptum eſt in lege Domini, quia omne maſculinum adaperiens vulvam ſanctum Domino vocabitur.) Et ut darent hoſtiam ſecundum quod dictum eſt in lege Domini; par turturum, aut duos pullos columbarum. Et ecce; homo erat in Jeruſalem, cui nomen Simeon, & homo iſte juſtus & timoratus, expectans conſolationem Iſrael; & Spiritus ſanctus erat in eo. Et reſponſum acceperat à Spiritu ſancto, non viſurum ſe mortem, niſi prius videret Chriſtum Domini. Et venit in ſpiritu in templum, & cùm inducerent puerum Jeſum parentes ejus, ut facerent ſecundum conſuetudinem legis pro eo, & ipſe accepit eum in ulnas ſuas, & benedixit Deum & dixit. Nunc dimittis ſervum tuum, Domine, ſecundum verbum tuum in pace, quia viderunt oculi mei ſalutare tuum, quod paraſti ante faciem omnium populorum: lumen ad revelationem gentium & gloriam plebis tui Iſrael. Et erant pater ejus & mater mirantes ſuper his quæ dicebantur de illo. Et benedixit illis Simeon & dixit ad Mariam matrem ejus, ecce poſitus eſt hic in ruinam, & in reſurrectionem multorum in Iſrael. Et in ſignum cui contradicetur, & tuam ipſius animam pertranſibit gladius, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes. Et erat Anna Prophetiſſa, filia Phanuel de tribu Aſer; hæc proceſſerat in diebus multis, & vixerat cum viro ſuo, annis ſeptem à virginitate ſuâ: Et hæc vidua uſque ad annos octoginta quatuor, quæ non diſcedebat de Templo jejuniis, & obſecrationibus ſer
nocte ac die. Et hæc ipſâ
ſuperveniens confitebatur D
no, & loquebatur de illo o
bus, qui expectabant redem
nem Iſrael. Et ut perfec
omnia ſecundum legem do
reverſi ſunt in Galilæam in ci
tem ſuam Nazareth: Puer a
creſcebat & confortabatur, pl
ſapientiâ; & gratia Dei er
illo.

Dies Sancti Matthiæ.

Collecta.

ONNIPOTENS Deus, in locum Judæ prodi
fidelem famulum tuum Matth
elegiſti, qui eſſet unus ex num
duodecim Apoſtolorum, da ut
cleſia tua à pſeudo-Apoſtolis
ſemper exiſtens, à fidelibus &
ris Paſtoribus ſemper dirigatu
gubernetur, per Jeſum Chri
Dominum noſtrum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Act. 1. 15.

IN diebus illis exurgens Pe
in medio fratrum dixit, (E
autem turba hominum ſimul
centum viginti) Viri frat
oportet impleri ſcripturam, q
prædixit Spiritus ſanctus per
David de Juda, qui fuit dux
rum qui comprehenderunt
ſum: qui connumeratus era
nobis, & ſortitus erat ſortem
niſterii hujus. Et hic quid
poſſedit agrum de mercede
quitatis, & ſuſpenſus crepuit
dius: & diffuſa ſunt omnia viſc
e

Et notum factum est omni-
habitantibus Jerusalem: ita
ppellaretur ager ille, linguâ
m, Haceldema, hoc est ager
uinis. Scriptum est enim in
Psalmorum: Fiat commo-
ejus deserta: & non sit qui in-
et in ea. Et Episcopatum
ccipiat alter. Oportet ergo
his viris qui nobiscum sunt
regati in omni tempore quo
vit & exivit inter nos Domi-
Jesus, incipiens à Baptismate
nis usque in diem qua assump-
est à nobis, testem resurrecti-
ejus nobiscum fieri unum ex
Et statuerunt duos, Joseph
vocabatur Barsabas, qui cog-
natus est Justus; & Matthi-
: Et orantes dixerunt, Tu Do-
e qui corda nosti omnium,
nde quem elegeris ex his duo-
unum, accipere locum mini-
i hujus & Apostolatus, de quo
varicatus est Judas, ut abiret
cum suum. Et dederunt sor-
is; & cecidit sors super Mat-
m; Et annumeratus est cum
cim Apostolis.

Evangelium. S.Matth.11.25.

illo tempore respondens Je-
us dixit, confiteor tibi Pater
ine cœli & terræ, quia ab-
disti hæc à sapientibus & pru-
ibus, & revelasti ea parvulis.
Pater, quoniam sic fuit placi-
ante te. Omnia mihi tradita
a Patre meo, & nemo novit
m, nisi Pater: neque Patrem
novit, nisi Filius, & cui vo-
t Filius revelare. Venite ad
omnes qui laboratis, & one-
estis: & ego reficiam vos. Tollite jugum meum super vos, & discite à me quia mitis sum & humilis corde: & invenietis requiem animabus vestris. Jugum enim meum suave est, & onus meum leve.

Annuntiatio Beatæ Virginis.

Collecta.

MENTIBUS nostris, quæsumus Domine, gratiam tuam infunde, ut quemadmodum Angelo annuntiante Filii tui incarnationem cognovimus, sic per crucem & passionem ejus, ad ejus resurrectionis gloriam perducamur, per eundem Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. Esai.7.10.

ADJECIT Dominus loqui ad Achaz, dicens, Pete tibi signum à Domino Deo tuo, in profundum inferni, sive in excelsum supra. Et dicit Achaz, non petam & non tentabo Dominum. Et dixit, Audite ergo domus David. Nunquid parum vobis est, molestos esse hominibus, quia molesti estis & Deo meo? Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum, Ecce, virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel: Butyrum & mel comedet, ut sciat reprobare malum & eligere bonum.

Evangelium. S.Luc.1.26.

IN mense autem sexto missus est Angelus Gabriel à Deo in civitatem Galilææ, cui nomen Nazareth,

reth, ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Joseph de domo David: & nomen Virginis Maria. Et ingressus Angelus ad eam dixit. Ave gratiâ plena, Dominus tecum: Benedicta tu in mulieribus; quæ cùm audisset turbata est in sermone ejus & cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait Angelus ei, Ne timeas Maria, invenisti enim gratiam apud Deum. Ecce concipies in utero, & paries filium & vocabis nomen ejus Jesum. Hic erit magnus & filius Altissimi vocabitur, & dabit illi Dominus Deus sedem David patris ejus: & regnabit in domo Jacob in æternum, & regni ejus non erit finis. Dixit autem Maria ad Angelum, quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco; & respondens Angelus, dixit ei, Spiritus Sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi. Ideóque & quod nascetur ex te sanctum vocabitur Filius Dei. Et ecce Elizabeth cognata tua, & ipsa concepit filium in senectute sua: & hic mensis sextus est illi quæ vocatur sterilis: quia non erit impossibile apud Deum omne verbum. Dixit autem Maria, Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Et discessit ab illa Angelus.

Dies Sancti Marci.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui sanctam Ecclesiam tuam sancti Evangelistæ tui Marci doctrinâ cœlesti instituisti, gra nobis concede per quam simus semper pueri ad omnem ctrinæ ventum fluctuantes, s sancti Evangelii tui veritate f liamur, per Jesum Christum minum nostrum. *Amen.*

Epistola. Ephes. 4. 7.

UNICUIQUE nostrùm est gratia secundum me ram donationis Christi, pr quod dicit; ascendens in al captivam duxit captivitat dedit dona hominibus (quod tem ascendit, quid est, nisi & descendit primùm in inferi partes terræ? Qui descendit, est & qui ascendit supra o cœlos ut impleret omnia) & dedit quosdam quidem Apost quosdam autem Prophetas, verò Evangelistas, alios a Pastores & Doctores ad cons mationem sanctorum in opus nisterii, in ædificationem co ris Christi: donec occurra omnes in unitatem fidei & ag onis Filii Dei in virum perfect in mensuram ætatis plenitud Christi: ut jam non simus par fluctuantes, & circumferamur ni vento doctrinæ in nequitia minum, in astutia ad circum tionem erroris, veritatem au facientes in charitate, crescam in illo per omnia, qui est c Christus: ex quo totum co compactum & connexum per nem juncturam submin istratio secundum operationem in me ram uniuscujusque membri, mentum corporis facit in ædi tionem sui in charitate.

Evan

Evangelium. S. Joan. 15. 1.

EGO sum vitis vera, & Pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum: & omnem qui fert fructum purgabit eum ut plus fructus afferat. Jam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. Manete in me, & ego in vobis: sicut palmes non potest ferre fructum à semetipso, nisi manserit in vite, sic nec vos nisi in me manseritis. Ego sum vitis, vos palmites. Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere. Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, & arescet, & colligent eum, & in ignem mittent & ardet. Si manseritis in me, & verba mea in vobis manserint, quodcunque volueritis, petetis & fiet vobis. In hoc clarificatus est Pater meus: ut fructum plurimum afferatis, & efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me Pater & ego dilexi vos: manete in dilectione mea. Si præcepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea: sicut & ego Patris mei præcepta servavi, & maneo in ejus dilectione. Hæc locutus sum vobis, ut gaudium meum in vobis sit, & gaudium vestrum impleatur.

Festa Sanctorum Philippi & Jacobi.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, quem vere nosse vita æterna est, da nobis certò cognoscere Filium tuum Dominum nostrum Jesum Christum esse viam, veritatem, & vitam, ut sanctorum tuorum Apostolorum Philippi & Jacobi vestigia prementes, in via quæ ducit ad vitam æternam constanter ambulemus, per eundem Filium tuum Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. S. Jacob. 1. 1.

JACOBUS Dei & Domini nostri Jesu Christi servus, duodecim tribubus quæ sunt in dispersione; salutem. Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in tentationes varias incideritis: scientes quod probatio fidei vestræ patientiam operatur. Patientia autem opus perfectum habeat: ut sitis perfecti & integri, in nullo deficientes: si quis autem vestrûm indiget sapientiâ, postulet à Deo qui dat omnibus affluenter, & non improperat, & dabitur ei. Postulet autem in fide, nihil hæsitans. Qui enim hæsitat, similis est fluctui maris, qui à vento movetur & circumfertur. Non ergo existimet homo ille quod accipiat aliquid à Domino. Vir duplex animo, inconstans est in omnibus viis suis. Glorietur autem frater humilis in exaltatione sua: Dives autem in humilitate sua, quoniam sicut flos fœni transibit: Exortus est enim sol cum ardore, & arefecit fœnum, & flos ejus decidit, & decor vultus ejus deperiit: ita & dives in itineribus suis marcescet. Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cùm probatus fuerit accipiet coronam

vitæ quam repromiſit Deus diligentibus ſe.

Evangelium. S. Joan. 14. 1.

ET ait Jeſus diſcipulis ſuis, non turbetur cor veſtrum. Creditis in Deum, & in me credite. In domo Patris mei manſiones multæ ſunt. Si quo minus: dixiſſem vobis, quia vado parare vobis locum. Et ſi abiero & præparavero vobis locum; iterum venio, & accipiam vos ad me ipſum ut ubi ſum ego & vos ſitis. Et quo ego vado ſcitis, & viam ſcitis. Dicit ei Thomas, Domine neſcimus quo vadis, & quomodo poſſumus viam ſcire? Dicit ei Jeſus, Ego ſum via, & veritas & vita. Nemo venit ad Patrem niſi per me. Si cognoviſſetis me & Patrem meum utique cognoviſſetis, & à modo cognoſcitis eum, & vidiſtis eum. Dicit ei Philippus, Domine, oſtende nobis Patrem, & ſufficit nobis. Dicit ei Jeſus, tanto tempore vobiſcum ſum, & non cognoviſti me, Philippe? Qui videt me, videt & Patrem; quomodo tu dicis, oſtende nobis Patrem? Non creditis quia ego in Patre, & Pater in me eſt? Verba quæ ego loquor vobis, à me ipſo non loquor. Pater autem in me manens ipſe facit opera. Non creditis quia ego in Patre, & Pater in me eſt? Alioquin propter opera ipſa credite. Amen, amen dico vobis, qui credit in me opera quæ ego facio & ipſe faciet, & majora horum faciet quia ego ad Patrem vado. Et quodcunque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam; ut glorificetur Pater in filio. Si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciam.

Sanctus Barnabas Apoſtolus.

Collecta.

DOMINE Deus omnipotens qui ſanctum Apoſtolum tuum Barnabam Spiritus ſancti donis ſingularibus ornaſti, ne nos ſine quæſumus, multiplicibus donis tuis, neque gratiâ deſtitui, qui utamur ad honorem & gloriam tuam, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Act. 11. 22.

PERVENIT ſermo ad aures Eccleſiæ quæ erat Jeroſolymis, ſuper iſtis; & miſerunt Barnabam uſque ad Antiochiam. Qui cùm perveniſſet, & vidiſſet gratiam Dei, gaviſus eſt: & hortabatur omnes in propoſito cordis permanere in Domino; quia erat vir bonus, & plenus Spiritu ſancto, & fide. Et appoſita eſt multa turba Domino. Profectus eſt autem Barnabas Tharſum ut quæreret Saulum: quem cum invenifſet, perduxit Antiochiam. Factum annum totum converſati ſunt ibi in Eccleſia: & docuerunt turbam multam; ita ut cognominarentur primùm Antiochiæ diſcipuli, Chriſtiani. In his autem diebus ſupervenerunt ab Jeroſolymis prophetæ Antiochiam. Et ſurgens unus ex eis, nomine Agabus, ſignificabat per ſpiritum famem magnam futuram in univerſo orbe terrarum, quæ facta eſt ſub Claudio.

Cæſare. Diſcipuli autem pro-
quiſque habebat, propoſuerunt
uli eorum in miniſterium mit-
habitantibus in Judæa fratri-
: quod & fecerunt, mittentes
ſeniores per manus Barnabæ &
li.

Evangelium. S. Joan. 15. 12.

HOC eſt præceptum meum, ut
diligatis invicem, ſicut di-
vos. Majorem hac dilectio-
nemo habet ut animam ſuam
ut quis pro amicis ſuis. Vos
ici mei eſtis, ſi feceritis quæ
præcipio vobis. Jam non
vos ſervos; quia ſervus neſcit
d faciat Dominus ejus. Vos
em dixi amicos: quia omnia
ecunque audivi à Patre meo
a feci vobis. Non vos me ele-
is; ſed ego elegi vos; & po-
vos ut eatis, & fructum aſſera-
& fructus veſter mancat; ut
dcunque petieritis Patrem in
nine meo, det vobis.

Sanctus Joannes Baptiſta.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, cujus
providentiâ famulus tuus
nnes Baptiſta miraculoſè natus
& miſſus, ut Filio tuo Serva-
noſtro per prædicationem
nitentiæ viam pararet, fac nos
is doctrinam ac vitam ſanctam
imitari, ut verè reſipiſcamus
a illius doctrinam, & ſecun-
n illius exemplum conſtanter
itatem annunciemus, liberéque
mina reprehendamus, atque
patienter pro confeſſione veritatis
mortem perferamus, per Jeſum
Chriſtum Dominum noſtrum.
Amen.

Pro Epiſtola. Eſai. 40. 1.

CONSOLAMINI, conſola-
mini, populo meus, dicit
Deus veſter: loquimini ad cor Je-
ruſalem, & advocate eam, quoni-
am completa eſt malitia ejus, di-
miſſa eſt iniquitas illius: ſuſcepit
de manu Domini duplicia pro om-
nibus peccatis ſuis. Vox clamantis
in deſerto. Parate viam Domini,
rectas facite in ſolitudine ſemitas
Dei noſtri, omnis vallis exaltabi-
tur, & omnis mons & collis hu-
miliabitur; & erunt prava in di-
recta, & aſpera in vias planas;
& revelabitur gloria Domini, &
videbit omnis caro pariter quod
os Domini locutum eſt. Vox di-
centis, Clama: Et dixi, Quid
clamabo? Omnis caro fœnum,
& omnis gloria ejus quaſi flos
agri. Exſiccatum eſt fœnum, &
cecidit flos, quia Spiritus Domini
ſufflavit in eo. Verè fœnum eſt
populus. Exſiccatum eſt fœnum,
& cecidit flos: verbum autem
Dei noſtri manet in æternum.
Super montem excelſum aſcende
tu qui evangelizas Sion: exalta
in fortitudine vocem tuam, qui
evangelizas Jeruſalem: exalta,
noli timere, dic civitatibus Judæ.
Ecce Deus veſter: ecce Dominus
Deus in fortitudine veniet: &
brachium ejus dominabitur: Ec-
ce merces ejus cum eo, & opus
illius coram illo. Sicut Paſtor
gregem ſuum paſcet, in brachio
ſuo congregabit agnos, & in ſinu

ſuo levabit, fœtus ipſe portabit.

Evangelium. S. Luc. 1. 57.

ELIZABETH impletum eſt tempus pariendi, & peperit filium. Et audierunt vicini & cognati ejus, quia magnificavit Dominus miſericordiam ſuam cum illa, & congratulabantur ei. Et factum eſt in die octavo venerunt circumcidere puerum, & vocabant eum nomine Patris ſui, Zachariam. Et reſpondens mater ejus dixit, nequaquam, ſed vocabitur Joannes. Et dixerunt ad illam, quia nemo eſt in cognatione tua, qui vocetur hoc nomine. Innuebant autem Patri ejus quem vellet vocari eum, & poſtulans pugillarem ſcripſit, dicens, Joannes eſt nomen ejus; & mirati ſunt univerſi. Apertum eſt autem illico os ejus, & lingua ejus: & loquebatur benedicens Deum. Et factus eſt timor ſuper omnes vicinos eorum: & ſuper omnia montana Judææ divulgabantur omnia verba hæc. Et poſueruut omnes qui audierant in corde ſuo dicentes, quis, putas, puer iſte erit? Etenim manus Domini erat cum illo. Et Zacharias Pater ejus repletus eſt Spiritu ſancto: & prophetavit dicens. Benedictus Dominus Deus Iſrael, quia viſitavit & fecit redemptionem plebi ſuæ, & erexit cornu ſalutis nobis in domo David pueri ſui, ſicut locutus eſt per os ſanctorum, qui à ſæculo ſunt prophetarum ejus. Salutem ex inimicis noſtris, & de manu omnium qui oderunt nos: ad faciendam miſericordiam cum patribus noſtris, & memorari teſtamenti ſui ſancti, jurandum, quod juravit ad Abraham patrem noſtrum, daturum nobis; ut ſine timore de manu inimicorum noſtrorum liberati ſerviamus illi, in ſanctitate & juſtitia coram ipſo omnibus diebus noſtris. Et tu puer propheta Altiſſimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini parare vias ejus, ad dandam ſcientiam ſalutis plebi ejus, in remiſſionem peccatorum eorum, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, in quibus viſitavit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris & in umbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes noſtros in viam pacis. Puer autem creſcebat, & confortabatur ſpiritu, & erat in deſertis uſque in diem oſtenſionis ſuæ ad Iſrael.

Dies Sancti Petri.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui per Filium tuum Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum Sanctum Petro Apoſtolo tuo multa et magna lentia dona contuliſti, & ſeriem gregem tuum diligenter paſcendum præcepiſti; præſta quæſumus, ut omnes Epiſcopi & Paſtores ejus diligenter ſanctum verbum tuum prædicent, & ut populus eorum doctrinæ ſit obſequens, ut coronam æternæ gloriæ conſequantur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Act. 12. 1.

EODEM tempore miſit Herodes rex manus, ut affligeret oſdam de Eccleſia. Occidit autem Jacobum fratrem Joannis gla-o. Videns autem quia placeret dæis, appoſuit apprehendere & trum (erant autem dies Azyorum.) Quem cùm apprehendiſ-, miſit in carcerem tradens quaor quaternionibus militum ad ſtodiendum eum, volens poſt Paſa producere eum populo. Et Pes quidem ſervabatur in carcere. ratio autem fiebat ſine intermiſne ab Eccleſia ad Deum pro . Cùm autem producturus m eſſet Herodes, in ipſa nocte t Petrus dormiens inter duos lites, vinctus catenis duobus: cuſtodes ante oſtium cuſtodiebant carcerem. Et ecce Angelus mini aſtetit, & lumen refulſit habitaculo: percuſſóque latere tri, excitavit eum dicens, Surge velociter, & ceciderunt cate-de manibus ejus. Dixit autem gelus ad eum, præcingere, & cea te caligas tuas. Et fecit & dicit illi, circunda tibi vementum tuum & ſequere me: exiens ſequebatur eum, & nebat quia verum eſt quod fiebat Angelum; exiſtimabat autem viſum videre. Tranſeuntes autem mam & ſecundam cuſtodiam, erunt ad portam ferream quæ cit ad civitatem, quæ ultro erta eſt eis: & exeuntes proierunt vicum unum: & continò diſceſſit Angelus ab eo. Et trus ad ſe reverſus, dixit, Nunc o verè quia Dominus miſit Angelum ſuum, & eripuit me de manu Herodis, & de omni expectatione plebis Judæorum.

Evangelium. S. Matth. 16. 13.

VENIT Jeſus in partes Cæſareæ Philippi: & interrogabat Diſcipulos ſuos, dicens, Quem me dicunt homines eſſe Filium hominis? At illi dixerunt, Alii Joannem Baptiſtam, alii autem Eliam, alii verò Jeremiam, aut unum ex prophetis. Dicit illis Jeſus, Vos autem quem me eſſe dicitis? Reſpondens Simon Petrus dixit, Tu es Chriſtus Filius Dei vivi. Reſpondens autem Jeſus, dixit ei, Beatus es Simon Bar-Jona: quia caro & ſanguis non revelavit tibi, ſed Pater meus qui in cœlis eſt. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus; & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adverſus eam, Et tibi dabo claves regni cœlorum. Et quodcunque ligaveris ſuper terram, erit ligatum & in cœlis: & quodcunque ſolveris ſuper terram, erit ſolutum & in cœlis.

Sanctus Jacobus Apoſtolus.

Collecta.

MISERICORS Deus, concede ut ſicut Sanctus Jacobus Apoſtolus tuus, parente & omnibus quæ habebat relictis, ſtatim vocanti Filio tuo Jeſu Chriſto obſequens fuit, & eum ſecutus eſt, ita nos relictis omnibus mundanis & carnalibus affectibus, ſemper

parati ſimus, ad exequenda mandata tua ſancta, per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Act. 11. 27. *& pars Cap.* 12.

IN his diebus ſupervenerunt ab Jeroſolymis prophetæ Antiochiam. Et ſurgens unus ex eis nomine Agabus, ſignificabat per ſpiritum famem magnam futuram in univerſo orbe terrarum, quæ facta eſt ſub Claudio Cæſare. Diſcipuli autem prout quiſque habebat, propoſuerunt in miniſterium mittere habitantibus in Judæa fratribus: quod & fecerunt, mittentes ad ſeniores per manus Barnabæ & Sauli. Eodem autem tempore miſit Herodes Rex manus, ut affligeret quoſdam de Eccleſia. Occidit autem Jacobum fratrem Joannis gladio; videns autem quia placeret Judæis, apposuit apprehendere & Petrum.

Evangelium. S. Matth. 20. 10.

TUNC acceſſit ad eum mater filiorum Zebedæi cum filiis ſuis, adorans & petens aliquid ab eo. Qui dixit ei, quid vis? Ait illi, dic ut ſedeant hi duo filii mei, unus ad dextram tuam & unus ad ſiniſtram in regno tuo. Reſpondens autem Jeſus dixit, Neſcitis quid petatis. Poteſtis bibere calicem quem ego bibiturus ſum? Dicunt ei poſſumus. Ait illis calicem quidem meum bibetis, ſedere autem ad dextram meam & ſiniſtram non eſt meum dare vobis: ſed quibus paratum eſt à Patre meo. Et audientes decem indignati ſunt de duobus fratribus. Jeſus autem vocavit eos ad ſe: & ait, Scitis quia Principes Gentium dominantur eorum: & qui majores ſunt poteſtatem exercent in eos: non ita erit inter vos. Sed quicunque voluerit inter vos major fieri, ſit veſter miniſter: & qui voluerit inter vos primus eſſe, erit veſter ſervus. Sicut filius hominis non venit miniſtrari, ſed miniſtrare & dare animam ſuam redemptionem pro multis.

Sanctus Bartholomæus Apoſtolus.

Collecta.

OMNIPOTENS & æterne Deus, qui dediſti Apoſtolo tuo Bartholomæo ut verè verbum tuo crederet, & illud annunciaret; da quæſumus Eccleſiæ tuæ verbum cui credidit, adamare; & etiam illud ipſum annunciare, recipere per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Act. 5. 12.

PER manus Apoſtolorum fiebant ſigna, & prodigia multa in plebe (& erant unanimiter omnes in porticu Salomonis; Cæterorum autem nemo audebat conjungere illis: ſed magnificabat eos populus. Magis autem augebatur credentium in Domino multitudo virorum ac mulierum. Ita ut in plateas ejicerent infirmos, & ponerent in lectulis & grabbatis: ut veniente Petro saltem umbra illius obumbraret quem

quemquam illorum, & liberarentur ab infirmitatibus ſuis. Conurrebat autem & multitudo vicinarum civitatum Jeruſalem affe-entes ægros & vexatos à ſpiritibus immundis: qui curabantur mnes.

Evangelium. S.Luc.22.24.

FACTA eſt autem & contentio inter eos, quis eorum videtur eſſe major. Dixit autem is, Reges Gentium dominantur orum: & qui poteſtatem habent per eos, benefici vocantur. Vos utem non ſic: ſed qui major eſt vobis, fiat ſicut minor: & qui æceſſor eſt ſicut miniſtrator. am quis major eſt, qui recumit, an qui miniſtrat? Nonne qui cumbit? Ego autem in medio ſtrûm ſum, ſicut qui miniſtrat. os autem eſtis qui permanſiſtis ecum in tentationibus meis. Et go diſpono vobis ſicut diſpoſuit ihi Pater meus regnum, ut edas & bibatis ſuper menſam meam regno meo; & ſedeatis ſuper ronos judicantes duodecim tribus Iſrael.

Sanctus Matthæus Apoſtolus.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui per benedictum Filium tuum vocaſti Matthæum, ut ex Publicano fieret Apoſtolus ac Evangeliſta; gratiam largire nobis quâ mnes avaras cupiditates, & opum ordinatum ſtudium abjiciamus, eundem Filium tuum Jeſum Chriſtum ſequamur, qui vivit & regnat tecum, & cum Spiritu ſancto unus Deus in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Epiſtola. 2 Cor.4.1.

IDEO habentes hanc miniſtrationem juxta quod miſericordiam conſecuti ſumus, non deficimus, ſed abdicamus occulta dedecoris, non ambulantes in aſtutia, neque adulterantes verbum Dei; ſed in manifeſtatione veritatis commendantes noſmetipſos ad omnem conſcientiam hominum coram Deo. Quod ſi etiam opertum eſt Evangelium noſtrum: in iis qui pereunt eſt opertum, in quibus Deus hujus ſæculi excæcavit mentes infidelium, ut non fulgeat eis illuminatio Evangelii gloriæ Chriſti, qui eſt imago Dei. Non enim noſmetipſos prædicamus, ſed Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum: nos autem, ſervos veſtros, per Jeſum. Quoniam Deus qui dixit de tenebris lucem ſplendeſcere ipſe illuxit in cordibus noſtris, ad illuminationem ſcientiæ claritatis Dei in facie Chriſti Jeſu.

Evangelium. S.Matth.9.9.

ET cùm tranſiret inde Jeſus, vidit hominem ſedentem in telonio Matthæum nomine. Et ait illi, Sequere me. Et ſurgens ſecutus eſt eum: Et factum eſt, diſcumbente eo in domo, ecce, multi Publicani & peccatores venientes, diſcumbebant cum Jeſu, & diſcipulis ejus. Et videntes Phariſæi dicebant diſcipulis ejus,

quare cum Publicanis & peccatoribus manducat magiſter veſter? At Jeſus audiens, ait, Non eſt opus valentibus medico, ſed male habentibus: euntes autem diſcite quid eſt miſericordiam volo, & non ſacrificium; non enim veni vocare juſtos, ſed peccatores ad pœnitentiam.

Sanctus Michael & omnes Angeli.

Collecta.

OÆterne Deus, qui miro ordine Angelorum hominúmque miniſteria diſpenſas, concede propitius, ut quemadmodum Sancti Angeli tui tibi miniſtrant in cœlo, ita ad nutum tuum nos hic in terra verſantes adjuvent atque tueantur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Pro Epiſtola. Apocal. 12. 7.

FACTUM eſt prælium magnum in cœlo, Michael & Angeli ejus præliabantur cum dracone, & draco pugnabat & Angeli ejus, & non valuerunt; neque locus inventus eſt eorum amplius in cœlo. Et projectus eſt draco ille magnus, ſerpens antiquus, qui vocatur Diabolus & Satanas, qui ſeducit univerſum orbem: & projectus eſt in terram, & Angeli ejus cum illo miſſi ſunt. Et audivi vocem magnam in cœlo dicentem, nunc facta eſt ſalus & virtus, & regnum Dei noſtri, & poteſtas Chriſti ejus. Quia projectus eſt accuſator fratrum noſtrorum, qui accuſabat illos ante conſpectum Dei noſtri die ac nocte: & ipſi vicerunt eum propter ſanguinem Agni & propter verbum teſtimonii ſui, & non dilexerunt animas ſuas uſque ad mortem. Propterea lætamini cœli, & qui habitatis in eis. Væ terræ & mari: quia deſcendit Diabolus ad vos habens iram magnam, ſciens quod modicum tempus habet.

Evangelium. S. Matth. 18. 1.

IN illa hora acceſſerunt diſcipuli ad Jeſum, dicentes, Quis putas major eſt in regno cœlorum? Et advocans Jeſus parvulum, ſtatuit eum in medio eorum & dixit; Amen dico vobis, nisi converſi fueritis, & efficiamini ſicut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum. Quicunque ergo humiliaverit ſe ſicut parvulus iſte, hic eſt major in regno cœlorum: & qui ſuſceperit unum parvulum talem in nomine meo, me ſuſcepit. Qui autem ſcandalizaverit unum de puſillis iſtis, qui in me credunt, expedit ei ut ſuſpendatur mola aſinaria in collo ejus, & demergatur in profundum maris. Væ mundo à ſcandalis, neceſſe eſt enim ut veniant ſcandala: verumtamen væ homini illi per quem ſcandalum venit. Si autem manus tua, vel pes tuus ſcandalizat te, abſcinde eum & projice abs te: bonum tibi eſt ad vitam ingredi debilem vel claudum quàm duas manus, vel duos pedes habentem mitti in ignem æternum. Et ſi oculus tuus ſcandalizat te, erue eum, & projice abs te; bonum tibi eſt unum oculum habentem in vitam intrare, quàm duos oc

habentem mitti in gehennam
is. Videte ne contemnatis
m ex his pusillis. Dico enim
is, quia Angeli eorum in cœlis
per vident faciem Patris mei
in cœlis est.

Sanctus Lucas Evangelista.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui
vocasti Lucam medicum,
s laus est in Evangelio, ut
ngelista fieret, & animarum
que curam susciperet, præsta
sumus, ut salubribus doctrinæ
s medicinis omnes animarum
rarum morbi sanentur, per me-
Filii tui Jesu Christi Domini
ri. *Amen.*

Epistola. 2 Tim. 4. 5.

TU vigila in omnibus, labora,
opus fac Evangelistæ, mini-
um tuum imple. Sobrius
. Ego enim jam delibor: &
pus resolutionis meæ instat.
um certamen certavi, cursum
summavi, fidem servavi: in
quo reposita est mihi corona
tiæ, quam reddet mihi Domi-
in illa die, justus judex: non
m autem mihi, sed & iis, qui
gunt adventum ejus. Festina
ne venire citó. Demas enim
reliquit, diligens hoc sæcu-
, & abiit Thessalonicam.
scens in Galatiam. Titus in
matiam. Lucas est mecum
s. Marcum assume, & adduc
m: est enim mihi utilis in mi-
erio. Tychicum autem misi
Ephesum. Penulam quam reli-
qui Troade apud Carpum, veni-
ens affer tecum, & libros, maxi-
mè autem membranas. Alexan-
der ærarius multa mala mihi osten-
dit, reddat illi Dominus secun-
dum opera ejus: quem & tu de-
vita; valde enim resistit verbis
nostris.

Evangelium. S. Luc. 10. 1.

DESIGNAVIT Dominus &
alios septuaginta duos: &
misit illos binos ante faciem suam
in omnem civitatem, & locum quo
erat ipse venturus. Et dicebat illis,
Messis quidem multa: operarii au-
tem pauci. Rogate ergo Domi-
num messis ut mittat operarios in
messem suam. Ite, ecce, ego
mitto vos sicut agnos inter lupos:
nolite portare sacculum, neque
peram, neque calceamenta: &
neminem per viam salutaveritis.
In quamcunque domum intrave-
ritis, primùm dicite, Pax huic
domui: Et si ibi fuerit filius pa-
cis, requiescet super illum pax
vestra; sin autem, ad vos rever-
tetur. In eadem autem domo ma-
nete edentes & bibentes, quæ
apud illos sunt, dignus est enim
operarius mercede suâ.

Sancti Simon & Judas Apostoli.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui
Ecclesiam tuam super fun-
damentum Prophetarum & Apo-
stolorum, in ipso summo Angulari
lapide Jesu Christo, ædificasti;

concede nobis ut per eorum doctrinam in unitate Spiritûs ita conjungamur, ut in sanctum Templum tibi gratum evadamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. S. Judas 1.1.

JUDAS Christi Jesu Servus, frater autem Jacobi: his qui sunt in Deo Patre dilectis, & Christo Jesu conservatis, & vocatis: misericordia vobis & pax & charitas adimpleatur. Charissimi, omnem solicitudinem faciens scribendi vobis de communi vestra salute, necesse habui scribere vobis: deprecans super certare semel traditæ sanctis fidei. Subintroierunt enim quidam homines (qui olim præscripti sunt in hoc judicium) impii Domini nostri gratiam transferentes in luxuriam, & solum dominatorem, & Dominum nostrum Jesum Christum negantes. Commonere autem vos volo scientes semel omnia, quod Jesus populum de terra Ægypti salvans, secundò eos qui non crediderunt perdidit. Angelos verò qui non servaverunt suum principatum, sed dereliquerunt suum domicilium, in judicium magni diei, vinculis æternis sub caligine reservavit. Sicut Sodoma & Gomorrha, & finitimæ civitates simili modo exformicatæ, & abeuntes post carnem alteram factæ sunt exemplum, ignis æterni pœnam sustinentes. Similiter & hi carnem quidem maculant, dominationem autem spernunt, majestatem autem blasphemant.

Evangelium. S. Joan. 15.17.

HÆC mando vobis, ut di gatis invicem. Si mun vos odit: scitote quia me prior vobis odio habuit: si de mun fuissetis, mundus quod suum e diligeret: quia verò de mun non estis, sed ego elegi vos mundo, propterea odit vos mu dus. Mementote sermonis qu quem ego dixi vobis, non est vus major Domino suo: si me p secuti sunt, & vos persequent si sermonem meum servaver & vestrum servabunt. Sed omnia facient vobis propter men meum: quia nesciunt qui misit me. Si non venissem locutus fuissem eis, peccatum haberent. Nunc autem excu tionem non habent de pecc suo. Qui me odit; & Patr meum odit. Si opera non feci in eis, quæ nemo alius fecit, p catum non haberent; nunc tem & viderunt, & oderunt me, & Patrem meum; sed ut impleatur sermo qui in lege eor scriptus est, quia odio me hab runt gratis. Cùm autem vene Paracletus, quem ego mittam bis à Patre, spiritum verit qui à Patre procedit: ille te monium perhibebit de me. vos testimonium perhibebitis q ab initio mecum estis.

D

Dies omnium Sanctorum.

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui omnes electos tuos conjunxisti in una communione, & societate mystici corporis Domini nostri Jesu Christi, da ut omnes sanctos tuos in omnibus virtutibus ac operibus bonis imitemur, ut ad ineffabilia illa gaudia quæ præparasti iis, qui te haud fictè diligunt perveniamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola. Apocal. 7. 2.

ET vidi alterum Angelum ascendentem ab ortu solis habentem signum Dei vivi: & clamavit voce magnâ quatuor Angelis, quibus datum est nocere terræ & mari, dicens, Nolite nocere terræ neque mari, neque arboribus, quoadusque signemus servos Dei nostri in frontibus suis. Et audivi numerum signatorum centum quadraginta quatuor millia signati ex omni tribu filiorum Israel.

Ex tribu Juda duodecim millia signati.

Ex tribu Ruben duodecim millia signati.

Ex tribu Gad duodecim millia signati.

Ex tribu Aser duodecim millia signati.

Ex tribu Nephthali duodecim millia signati.

Ex tribu Manasse duodecim millia signati.

Ex tribu Simeon duodecim millia signati.

Ex tribu Levi duodecim millia signati.

Ex tribu Issachar duodecim millia signati.

Ex tribu Zabulon duodecim millia signati.

Ex tribu Joseph duodecim millia signati.

Ex tribu Benjamin duodecim millia signati.

Post hæc vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus & tribubus, & populis, & linguis, stantes ante thronum & in conspectu Agni, amicti stolis albis, & palmæ in manibus eorum. Et clamabant voce magnâ dicentes, Salus Deo nostro qui sedet super thronum, & Agno. Et omnes Angeli stabant in circuitu throni, & seniorum, & quatuor animalium, & ceciderunt in conspectu throni in facies suas, & adoraverunt Deum, dicentes, Amen: benedictio, & claritas, & sapientia, & gratiarum actio, honor & virtus, & fortitudo Deo nostro in sæcula sæculorum. *Amen.*

Evangelium. S. Matth. 5. 1.

VIDENS autem Jesus turbas, ascendit in montem: & cùm sedisset, accesserunt ad eum discipuli ejus. Et aperiens os suum docebat eos dicens; Beati pauperes spiritu; quoniam ipsorum est regnum cœlorum. Beati mites; quoniam ipsi possidebunt terram. Beati qui lugent; quoniam ipsi consolabuntur. Beati qui esuriunt, & sitiunt justitiam,

quoniam

quoniam ipsi saturabuntur. Beati misericordes; quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde; quoniam ipsi Deum videbunt. Beati pacifici; quoniam Filii Dei vocabuntur. Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam; quoniam ipsorum est regnum cœlorum. Beati estis cùm malè dixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum adversum vos mentientes, propter me. Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cœlis. Sic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante vos.

Ordo Administrandæ Cœnæ Domini, seu Sacræ Communionis.

¶ *Quotquot cupiunt participes fieri sacræ Communionis, nomina sua pridie saltem sacrorum Ministro indicabunt.*

¶ *Si quis autem sit manifestè flagitiosus, aut proximum verbis factisve injuriâ affecerit, ita ut Ecclesia eo pacto sit offensa; de hoc certior factus Minister eam advocabit, & monebit ne ullo modo audeat ad Mensam Domini accedere, usque dum veræ resipiscentiæ, & morum emendationis indicia manifesta præbuerit; ita ut Ecclesiæ quam prius offenderat, sit satisfactum, ut & iis quos affecerat injuria; aut saltem promittat id sibi propositum quam primum id commodè fieri poterit.*

¶ *Eundem agendi modum & ordinem tenebit Minister cum iis, inter quos intelliget vigere simultates & odia, nec sinet eos mensæ Domini communicare donec certior factus fuerit de eorum reconciliatione. Quod si pars altera alteri offensam acceptam animo remittere aut pro illata satisfacere parata sit, altera id detrectante & in odio & malitia sua persistente, ita ut ad pia concordiam adduci nolit: Minister pœnitentem ad sacram Communionem admittet, non ferro pertinacem. Cum hac cautela, ut Minister qui quemquam sacris arcuerit prout habetur hoc aut præcedente hujus Rubricæ paragrapho, totum negotium cum Ordinario communicet intra dies quatuordecim ad summum. Ordinarius autem inquiret in eum qui sic offenderit juxta Canonem.*

¶ *Quo tempore Cœna Dominica celebrabitur, mensa panno mundo lineo strata stabit in medio, vel Templi, vel Chori, ubi Matutinæ & Vespertinæ Preces debent recitari. Presbyter autem stans ad Septentrionalem partem Mensæ Orationem Dominicam cum Collecta sequente recitabit, populo in genua provoluto.*

PATER

ATER noſter, qui es in cœlis, ſanctificetur nomen tuum. eniat regnum tuum. Fiat vo- s tua, ſicut in cœlo, & in . Panem noſtrum quotidia- da nobis hodie. Et dimitte s debita noſtra, ſicut & nos ittimus debitoribus noſtris. e nos inducas in tentationem, libera nos à malo. *Amen.*

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, cui omne cor patet, omnes af- us cogniti ſunt, & nullum ſe- um eſt abſconditum; Purifica tationes cordium noſtrorum inſpirationem Spiritus ſancti, e ex animo amemus, & ſan- n nomen tuum debitâ venera- e celebremus, per Jeſum iſtum Dominum noſtrum. en.

tum Presbyter converſus ad po- ulum, Decalogum integrum larâ voce recitabit, Populus utem in genua adhùc provolu- us poſt unum quodque manda- um, veniam petet à Deo pro illi- s violatione tempore præterito, & rogabit ut ſibi gratia conce- atur quâ illud ſervet in futu- um, in hunc modum.

Miniſter.

LOCUTUS eſt Deus hos ſermones, & dixit, Ego n Dominus Deus tuus, non ha- is Deos alienos coram me.

Populus.

OMINE miſerere noſtri, & da noſtra ad ſervandum hoc ndatum inclina.

Miniſter.

II. NON facies tibi ſculptile, neque omnem ſimilitudinem quæ eſt in cœlo deſuper, & quæ in terra deorſum, nec eorum quæ ſunt in aquis ſub terra. Non adorabis ea neque coles; Ego enim ſum Dominus Deus tuus fortis, Zelotes, viſitans iniquitatem patrum in filios in tertiam & quartam generationem eorum qui oderunt me, & faciens miſericordiam in millia his qui diligunt me & cuſtodiunt præcepta mea.

Populus.

DOMINE miſerere noſtri, & corda noſtra ad ſervandum hoc mandatum inclina.

Miniſter.

III. NON aſſumes nomen Domini Dei tui in vanum, nec enim habebit inſontem Dominus eum qui aſſumpſerit nomen Domini Dei ſui fruſtra.

Populus.

DOMINE miſerere noſtri, & corda noſtra ad ſervandum hoc mandatum inclina.

Miniſter.

IV. MEMENTO ut diem Sabbati ſanctifices, ſex diebus operaberis & facies omnia opera tua: ſeptimo autem die Sabbatum Domini Dei tui eſt, non facies omne opus in eo, tu & filius tuus & filia tua, ſervus tuus & ancilla tua, jumentum tuum, & advena qui eſt intra portas tuas. Sex enim diebus fecit Dominus cœlum & terram, & mare & omnia quæ in eis ſunt: & requievit in die ſeptimo, idcirco benedixit Dominus diei Sabbati & ſanctificavit eum.

Populus.

DOMINE miſerere noſtri, & corda

corda noſtra ad ſervandum hoc mandatum inclina.

Miniſter.

V. HONORA patrem tuum & matrem tuam, ut ſis longævus ſuper terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

Populus.

DOMINE miſerere noſtri, & corda noſtra ad ſervandum hoc mandatum inclina.

Miniſter.

VI. NON occides.

Populus.

DOMINE miſerere noſtri, & corda noſtra ad ſervandum hoc mandatum inclina.

Miniſter.

VII. NON mœchaberis.

Populus.

DOMINE miſerere noſtri, & corda noſtra ad ſervandum hoc mandatum inclina.

Miniſter.

VIII. NON furtum facies.

Populus.

DOMINE miſerere noſtri, & corda noſtra ad ſervandum hoc mandatum inclina.

Miniſter.

IX. NON loquêris contra proximum tuum falſum teſtimonium.

Populus.

DOMINE miſerere noſtri, & corda noſtra ad ſervandum hoc mandatum inclina.

Miniſter.

X. NON concupiſces domum proximi tui, nec deſiderabis uxorem ejus, non ſervum, non ancillam, non bovem, non aſinum, nec omnia quæ illius ſunt.

Populus.

DOMINE miſerere noſtri, & hæc omnia mandata tua cord noſtris, quæſumus, inſcribe.

¶ *Tum ſequetur harum Coll rum alterutra pro Rege, Pr tero ut ante à ſtante, ac dic*

Oremus.

OMNIPOTENS Deus, jus regnum æternum, & tentia infinita, miſerere univ Eccleſiæ; Et cor electi famuli *Caroli* Regis ac Gubernatoris ſtri ita dirige, ut ipſe (gr cujus ſit Miniſter) ſupra om honorem & gloriam tuam quæ nos verò, & quotquot ei ſubj ſunt (debitè penſitantes à ſit illius authoritas) fideliter ſerviamus, illum honoremus, ei humiliter obediamus, in te, propter te, juxta ſacrum verb & mandatum tuum; per Je Chriſtum Dominum noſtrum, unà tecum & cum Spiritu ſan vivit & regnat, ſemper unus D in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

¶ *Aut.*

OMNIPOTENS & ſempi ne Deus, ex ſacro verbo diſcimus corda regum in manu eſſe, eáque à te dirigi atque in nari, prout divinæ tuæ ſapien optimè viſum fuerit; ſuppli rogamus uti cor famuli tui Ge Regis Gubernatoris noſtri, ita clines atque dirigas ut omni co tatione, verbo, ac opere, ind nenter quærat honorem ac gl am tuam; & populum tuum c ſuæ demandatum cuſtodire bus, pace ac pietate floren ſtudeat. Hæc concede, ô P miſericors, propter dilectum

tuum Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

um dicetur Collecta diei. Ac mmediatè post Collectam, Presbyter leget Epistolam, dicens, Epistola [*seu,* portio Scripturæ assignata pro Epistola] scripta est capite —— Epist. —— versu —— *Finitâ autem Epistolâ, dicet,* Hic desinit Epistola. *Tum leget Evangelium (stante universo populo) dicens,* Sanctum Evangelium scriptum est capite —— Evangelii —— versu —— *Finito autem Evangelio, cantabitur, aut recitabitur sequens Symbolum, stante adhuc universo populo ut antea.*

CREDO in unum Deum Patrem Omnipotentem, factorem cœli & terræ, atque visibilium omnium & invisibilium: Et in unum Dominum nostrum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, Lumen de Lumine: Deum verum de Deo vero; Genitum, non factum: Consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: Qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de cœlis, Et incarnatus est de Spiritu sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato. Passus & sepultus est, Et resurrexit tertiâ die secundum scripturas, Et ascendit in cœlum, Sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloriâ, judicare vivos & mortuos: Cujus regni non erit finis.

Et in Spiritum sanctum, Dominum & vivificantem, Qui ex Patre Filióque procedit, Qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur, Qui loquutus est per Prophetas. Et unam sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum, Et expecto resurrectionem mortuorum, Et vitam venturi sæculi. *Amen.*

¶ *Tum Minister populo renunciabit si qui sunt dies Festi, aut jejunii per sequentem hebdomadam observandi. Tum etiam si dabitur occasio, futura Communio prænunciabitur; & Matrimoniorum futurorum solemnitas; Brevia etiam Citationes, & Excommunicationes legentur. Nec quicquam promulgabitur aut publicabitur, in Ecclesia, quo tempore Sacra Peraguntur, praterquam ab ipso Ministro. Nec quicquam ab ipso nisi quod Regulis hujus Libri continetur, aut à Regia Majestate imperatum, aut à loci Ordinario præscriptum fuerit.*

¶ *Tum sequetur Concio, seu aliqua Homiliarum jam editarum, aut in posterum publicâ authoritate edendarum.*

¶ *Tum Presbyter ad Mensam Domini revertetur, & Offertorium incipiet, unâ aut alterâ, aut etiam pluribus harum sententiarum recitatis, prout ipsi convenientiùs videbitur.*

SIC luceat lux veſtra coram hominibus ut videant opera veſtra bona, & glorificent Patrem veſtrum qui in cœlis eſt. S. *Matth.* 5.16.

Nolite theſaurizare vobis theſauros in terra; ubi ærugo & tinea demolitur, & ubi fures effodiunt & furantur. Theſaurizate autem vobis theſauros in cœlo; ubi neque ærugo neque tinea demolitur; & ubi fures non effodiunt nec furantur. S. *Matth.* 6.19,20.

Omnia ergo quæcunque vultis, ut faciant vobis homines: ita & vos facite illis. Hæc eſt enim lex & prophetæ. S. *Matth.* 7.12.

Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cœlorum: ſed qui facit voluntatem Patris mei qui in cœlis eſt; ipſe intrabit in regnum cœlorum. S. *Matth.* 7.21.

Stans autem Zachæus dixit ad Dominum, Ecce dimidium bonorum meorum, Domine, do pauperibus; & ſi quid aliquem defraudavi, reddo quadruplum. S. *Luc.* 19.8.

Quis militat ſuis ſtipendiis unquam? Quis plantavit vineam; & de fructu ejus non edit? Quis paſcit gregem; & de lacte gregis non manducat? 1 *Cor.* 9.7.

Si nos vobis ſpiritualia ſeminavimus; magnum eſt ſi nos carnalia veſtra metamus? 1 *Cor.* 9.11.

Neſcitis quoniam qui in ſacrario operantur; quæ de ſacrario ſunt edunt: & qui altario deſerviunt, cum altario participant? Ita & Dominus ordinavit iis qui Evangelium annunciant, de Evangelio vivere. 1 *Cor.* 9.13,14.

Hoc autem dico, qui parcè minat, parcè & metet; & qui minat in benedictionibus, de nedictionibus & metet. Un quiſque prout deſtinavit in cor non ex triſtitia aut ex neceſſit Hilarem enim datorem dil Deus. 2 *Cor.* 9.6,7.

Communicet autem is qui thechizatur verbo, ei qui ſe thechizat, in omnibus bonis. N lite errare, Deus non irride Quæ enim ſeminaverit hom hæc & metet. *Gal.* 6.6,7.

Ergo dum tempus habem operemur bonum ad omnes, m mè autem ad domeſticos fi *Gal.* 6.10.

Eſt autem quæſtus magnus p tas cum ſufficientia. Nihil e imulimus in hunc mundum; h dubium quod nec auferre q poſſumus. 1 *Tim.* 6.6,7.

Divitibus hujus ſæculi præ non ſublime ſapere, neque ſ rare in incerto divitiarum, ſe Deo vivo (qui præſtat nobis o nia abundè ad fruendum;) b agere, divites fieri in bonis o ribus, facile tribuere, comm nicare, thezaurizare ſibi fundam tum bonum in futurum, ut prehendant bonam vitam. 1 6.17,18,19.

Non enim injuſtus Deus, obliviſcatur operis veſtri & d ctionis quam oſtenditis in nom ipſius, qui miniſtraſtis ſancti miniſtraſtis. *Heb.* 6.10.

Beneficentiæ autem & comm nionis nolite obliviſci. Tal enim hoſtiis promeretur D *Heb.* 13.16.

Qui habuerit ſubſtantiam h mundi, & viderit fratrem ſ no

ceſſe habere, & clauſerit viſce-
ſua ab eo; quomodo charitas
i manet in eo. 1 S. *Joan.* 3. 17.
Ex ſubſtantiâ tuâ fac eleemoſy-
m, & noli avertere faciem tu-
ab ullo paupere: ita enim fiet
nec à te avertatur facies Do-
ni. *Tob.* 4. 7.
Quomodo potueris ita eſto mi-
cors. Si multum tibi fuerit,
ndanter tribue: ſi exiguum
i fuerit, etiam exiguum liben-
impertiri ſtude. Præmium
m bonum tibi theſaurizas in
neceſſitatis. *Tob.* 4. 8, 9.
Fœneratur Domino, qui miſe-
ur pauperis & viciſcitudinem
m reddit ei. *Prov.* 19. 17.
Beatus vir qui intelligit ſuper
num & pauperem; in die ma-
liberabit eum Dominus. *Pſal.*
1.

Dum iſta recitantur, Diaconi, Æditui, aliive ad hoc idonei, quibus illud muneris demandatum eſt, Eleemoſynam in pauperum uſus erogatam colligent, ut & alias populi oblationes in pios uſus, in Amulâ ſeu lance idoneâ à Parochianis in hunc uſum comparatâ, eamque ad Presbyterum reverenter afferent, ab illo autem, geſtu modeſto ac humili ſuper ſacrâ Menſâ collocabitur.

Quoties verò ſacra Communio celebrabitur, tum Presbyter quantum Panis & Vini ſuper Menſa reponet quantum ſufficere videbitur. Quibus peractis dicat Presbyter.

emus pro univerſo ſtatu Eccle-
ſiæ Chriſti hîc in terra militantis.

OMNIPOTENS & æterne Deus, qui per ſanctum Apoſtolum tuum nos docuiſti orare, obſecrare, deprecari, & gratias agere pro omnibus hominibus, te rogamus ſupplices ut clementer (* *eleemoſynas atque oblationes noſtras accipias ac*) has noſtras orationes quas divinæ majeſtati tuæ offerimus, exaudias, ſupplicantes, ut ſpiritum veritatis, unitatis ac concordiæ univerſæ Eccleſiæ tuæ inſpires. Concede etiam ut quotquot ſanctum nomen tuum confitentur, ii omnes in ſancti verbi tui veritate conſentiant, vivantque inter ſe in charitate concordes. Inſuper te rogamus ſupplices ut omnes Reges, Principes ac Dynaſtas, Chriſtum profitentes, ſerves ac tuearis, imprimis autem famulum tuum *Carolum* Regem noſtrum, ut ſub eo piè & tranquillè vivamus. Da etiam Conſiliariis ipſius univerſis, ſingulíſque Magiſtratu aliquo ſub ipſo fungentibus, ut rectè ac ſine perſonarum acceptione jus dicant, nequitiam & vitia coercendo, & veram Dei religionem, & virtutem tuendo & propagando. Eam autem gratiam Epiſcopis ac Miniſtris omnibus largire, quâ cùm moribus tum doctrinâ, verbum tuum vivum patefaciant ac promoveant, illuſtrent & rectè ritéque Sacramenta adminiſtrent. Et populo tuo univerſo,

* Si elemoſynæ oblationeſve nullæ fiant, tum iſta (*eleemoſynas atque oblationes noſtras accipias ac*) quæ parentheſi includuntur, omittenda erunt.

verſo, huic autem Cœtui præſertim, concede ut animo miti ac debitâ reverentiâ ſanctum verbum tuum audiant ac excipiant, tibi verè ſervientes in ſanctitate & juſtitia, omnibus diebus vitæ ſuæ. Maxima inſuper cum animi demiſſione te rogamus Domine, pro benignitate tuâ ut eos omnes conſoleris & adjuves, qui in anguſtiis, doloribus, inopia, morbo, aliiſque rebus adverſis premuntur. Atque ſancto nomini tuo benedicimus pro omnibus famulis tuis, qui in fide ac timore tuo ex hac vita migrarunt, ſuppliciter te rogantes ut gratia nobis concedatur qua eorum exempla bona ſequuti unà cum illis regni tui cœleſtis fiamus participes. Hæc nobis concede, Pater, propter Jeſum Chriſtum Mediatorem & Advocatum noſtrum unicum. *Amen.*

¶ *Quum Miniſter futuram Communionem ſacram prænunciat, (quam ſemper prænunciabit Dominicâ aut Feſto die aliquo immediatè præcedente) finita Concione, aut Homiliâ ſequentem exhortationem præleget.*

CHARISSIMI ac dilectiſſimi, die —— proximè ſequenti mihi propoſitum eſt, favente Deo, quotquot fuerint eâ quâ decet pietate ac devotione affecti, iis omnibus ac ſingulis adminiſtrare maximè ſalutare illud Sacramentum corporis ac ſanguinis Chriſti; ab iis participandum in memoriam meritoriæ illius crucis ac paſſionis, quâ ſolâ peccatorum noſtrorum remiſſionem impetramus, & ad regni cœlorum conſortium pervenimus. Noſtr
eſt itaque ſubmiſſè atque ex
mo gratias agere, omnipot
Deo Patri noſtro cœleſti, quia
dit Filium ſuum Servatorem
ſtrum Jeſum Chriſtum, non t
tùm ut pro nobis moreretur,
rùm etiam ut eſſet nobis ſpiri
lis cibus & ſuſtentatio in ſa
illo Sacramento. Quod quid
cùm adeò divinum ac ſalutare
dignè illud participantibus, a
verò periculoſum indigne i
ſumere audentibus, meum
vos hortari ut interea tempo
dignitatem illius ſancti my
perpendatis, magnúmque i
quod indignæ illius particip
ni imminet periculum; útque
am quiſque conſcientiam explo
tis atque examinetis, idque
perfunctoriè, uti ſolent hypo
tæ; ſed ita ut ſancti mundique
tam cœleſtes epulas accedi
induti veſte illâ nuptiali, q
requirit Deus in ſacris Script
& admittamini tanquam digni
ſacram illam Menſam partici

Ad hæc via atque ratio pr
eſt, ut vitam ac converſation
veſtram explorare velitis ad
mam mandatorum Dei; a
ubicunque animadvertetis à v
peccatum eſſe voluntate, verb
aut facto, ibi gemere ac lame
ri ob peccata veſtra, confiten
Omnipotenti Deo cum firmo
ſtantíque vitæ emendandæ pr
ſito. Quod ſi peccata v
ejuſmodi vobis eſſe videantur
non tantùm Deum, verùm e
proximos veſtros offenderint,
eorum gratiam vobis concilia
parati ad reſtituendum & ſat
ciendum quantum quidem in

, pro contumeliis ac injuriis
buſcunque alteri à vobis illa-
: Parati etiam ad condonan-
n iis qui in vos peccaverint,
ut peccata veſtra vobis à Deo
donari in votis eſt. Secus
m, ſacræ Communionis parti-
atio, hoc unum præſtat quod
tum veſtrum audegebit. Qua-
pter ſi quis veſtrum ſit blaſ-
mus adverſus Deum, aut verbi
us hoſtis ac calumniator; ſi
s ſit adulter, aut malitiâ, aut
idiâ laboret, aut in alio quo-
quo magno ſcelere verſetur,
piſcite à peccatis veſtris; ſin
us nolite ad ſacram illam men-
accedere, ne poſt participa-
ſanctum illud Sacramentum,
abolus in vos ingrediatur,
emadmodum in Judam ingreſ-
eſt, & vos repleat omni iniqui-
e, & vos perducat in exitium
corporis tum animæ.

Quandoquidem verò neminem
eſt ad hanc ſacram Communi-
m accedere, abſque ſancta fi-
tiâ in Dei miſericordiam, ac
atâ conſcientiâ; ſi quis ve-
um conſcientiæ ſuæ tranquilli-
em comparare ſupradictis rati-
bus non valeat, ſed ampliore
ſolatione aut conſilio ſibi opus
putet, ad me accedat aut
um prudentem ac doctum verbi
i Miniſtrum adeat; & id quo
vatur illi exponat, ut verbi
i miniſterio abſolutionis bene-
um conſequatur, ut & ſpirituа-
conſilium & admonitionem,
conſcientiæ æſtus ſedandos, &
ia ac ſcrupulos omnes eximen-
.

¶ *Aut ſi animadvertat quod Populus negligat ad ſacram Communionem accedere, loco præcedentis, hac utetur exhortatione.*

CHARISSIMI ac dilectiſſimi fratres, — conſtitui, favente Deo, Cœnam Domini celebrare: ad quam ego vos quotquot adeſtis, omnes voco nomine Dei, voſque obſecro propter Dominum Jeſum Chriſtum ne ad illam accedere recuſetis, tam amanter ſcilicet à Deo ipſo vocati atque invitati. Noſtis quàm graviter quámque iniquo animo ferri ſolet, ſi quis lautum convivium apparaverit, & menſâ omni genere eduliorum jam inſtructâ, adeò ut nihil deſit niſi ut convivæ accumbant; vocati tam ingrato animo ſint, ut temere nullâque de cauſa accedere dedignentur. Quis veſtrum ſi ſecum ita ageretur, non commoveretur? Quis non ingentem fieri ſibi injuriam putaret? Quamobrem chariſſimi & in Chriſto prædilecti, cavete ne ſubducentes vos à ſancta hac cœna iram Dei in vos provocetis. Facile dici poteſt abs quovis homine Cœnam Domini accipere nolo, quoniam alias ſum mundanis negotiis impeditus. Verùm ejuſmodi excuſationes non tam facile à Deo admittuntur aut probantur coram Deo. Si quis dicat ſum gravium peccatorum reus, ideóque metuo accedere, cur ergo non reſipiſcitis, & malos mores emendatis? Deo vocanti nonne pudet reſpondere, vos nolle accedere? Quum redeundum eſt ad Deum, num cauſamini, vos nondum eſſe paratos?

Hoc apud vos diligenter reputate, quam parum valebunt apud Deum ejuſmodi fictæ ac ſimulatæ cauſationes. Qui convivium reſpuerant, juxta quod habetur in Evangelio quia villam emerant, aut juga boum experiri vellent, aut matrimonium contraxerant, non excuſati, ſed indigni habiti ſunt cœleſti convivio. Ego quidem præſto adero ac pro officio meo, invito vos Dei nomine, voco vos propter Chriſtum; vos exhortor, quantum ſalus veſtra vobis curæ eſt, ut ſitis hujus ſacræ Communionis participes. Et quemadmodum Filius Dei animam in cruce pro ſalute veſtra morte profundere dignatus eſt: ita hoc officii vobis incumbit ut ſacræ cœnæ ſitis convivæ in recordationem ſacrificii mortis illius, prout ipſe præcepit. Quod quidem ſi à vobis neglectum fuerit, apud vos reputate, quantam Deo faciatis injuriam, & quantum inde vobis immineat periculum, quandoquidem ſcientes volentes à menſâ Domini abſtinetis, ſeceſſum facientes à fratribus veſtris, qui accedunt ut paſcantur epulis cibi illius admodum cœleſtis. Hæc ſi attentè perpenderitis, ad meliorem mentem Deo dante reverſuri eſtis. Quam ut conſequamini Omnipotentem Deum Patrem noſtrum cœleſtem indeſinenter rogabimus.

¶ *Quum celebrabitur ſacra Communio, communicantibus in locis idoneis ad ſacrum ſacramentum commodè accipiendum diſpoſitis, Presbyter hanc exhortationem recitabit.*

CHARISSIMI ac dilectiſſimi in Domino, quibus propoſitum eſt accedere ad ſanctam Communionem corporis ac ſanguinis Chriſti Servatoris noſtri, oportet ut attendatis quomodo Sanctus Paulus omnes homines exhortetur, ut ſe ipſos probent diligenter; priuſquam audeant panem illum comedere ac calicem illum bibere. Nam ſicuti magnum illud redundat in nos beneficium, ſi fide vivâ ſancti illius Sacramenti fiamus participes (tum enim ſpiritualiter carnem Chriſti comedimus, & illius ſanguinem bibimus, tum in Chriſto habitamus, & Chriſtus in nobis; unum ſumus cum Chriſto, & Chriſtus nobiscum) ita nobis imminet ingens periculum, ſi indignè illud accipimus. Tum enim rei efficimur corporis & ſanguinis Chriſti Servatoris noſtri, edimus & bibimus judicium noſtrum, non dijudicantes corpus Domini; iram Dei adverſus nos accendimus, bellum provocamus ad nos plectendos morbis ac mortis generibus variis. Quapropter fratres vos ipſos judicate, ne à Domino judicemini; præteritorum peccatorum vos ſeriò pœniteat; vivâ ſolidâ fide Chriſtum Servatorem noſtrum amplectimini. Vitam emendate, & omnes homines animo diligite; ſic enim fiet eſtis idonei qui horum ſanctorum myſteriorum fiatis participes. Verùm ante omnia vos oportet demiſſè atque ex animo gratias agere Deo, Patri, Filio, & Spiritui ſancto, ob redemptionem mundi per mortem ac paſſionem

Chri

Christi Servatoris nostri, veri Dei mul & veri hominis, qui seipsum umiliavit usque ad mortem, mortm autem Crucis, pro nobis misee peccatoribus cum habitaremus tenebris & umbrâ mortis, ut nos ceret Filios Dei, & ad vitam ernam eveheret. Ut autem rpetuâ memoriâ recoleremus mensam charitatem Domini noi & Servatoris unici Jesu Christi pacto pro nobis morientis; ut innumera beneficia quæ sanguis sui pretiosâ effusione nobis petravit, sacrosancta mysteria oris sui veluti pignora, ad perpuam mortis suæ recordatiom, instituit ac ordinavit, ad gnam atque æternam consolanem nostram. Ipsi itaque unà n Patre & Spiritu sancto indeenter (prout tenemur maxi) gratias agamus, sanctissimæ us voluntati prorsus nos subjintes, & operam dantes ut ei iamus in sanctitate, & justitiâ nibus diebus vitæ nostræ. *Amen.*

Tum Presbyter ad accipiendam sacram Communionem accedentibus dicet.

VOS quos verè & seriò peccatorum vestrorum pœnitet, que proximos verâ charitate plectimini, & vitam novam tuere decrevistis, mandatis obsequendo, & in viis ejus tis posthac ambulando: cum accedite, & hoc sanctum Saentum accipite in solatium um: atque omnipotenti Deo gna cum animi demissione conini, in genua modeste provo-

¶ *Tum hæc generalis Confessio eorum omnium nomine quibus propositum est sacram Communionem accipere, fiet ab aliquo Ministrorum, ipso & Populo universo in genua humiliter provolutis, ac dicentibus.*

OMNIPOTENS Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi rerum omnium conditor, hominum omnium judex, confitemur ac deploramus multiplicia peccata & scelera nostra, quæ subinde flagitiose admodùm commisimus, cogitatione, verbo, & opere, contra divinam tuam majestatem, iram atque indignationem tuam adversus nos justissimè provocantes. Seriò nos pœniteat; & ex animo dolemus ob ejusmodi delicta nostra; Eorum recordatio nobis acerba est, onus intolerabile. Miserere nostrî, miserere nostrî, Pater summe misericors. Propter filium tuum Jesum Christum Dominum nostrum, præteritorum omnium veniam concede; da etiam ut in posterum semper tibi serviamus & placeamus in novitate vitæ, ad Nominis tui honorem & gloriam, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum Presbyter (aut Episcopus si adsit) eriget se, & conversus ad Populum hanc absolutionem pronunciabit.*

OMNIPOTENS Deus Pater noster cœlestis, qui ex summa misericordia peccatorum remissionem promisit iis omnibus

qui serió atque ex animo pœnitentes cum vera fide ad eum se convertunt, vestrî misereatur, peccata vestra vobis omnia condonet, ab iisque vos liberet; vos confirmet & roboret in omni bono, vósque perducat ad vitam æternam, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Deinde Presbyter dicet.*

Audite suavissima verba Christi Servatoris nostri ad consolandum eos omnes qui ad ipsum revera convertuntur.

VENITE ad me omnes qui laboratis atque onerati estis, & ego reficiam vos. S. *Matth.* 11.28.

Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum dederit, ut omnis qui credit in eum; non pereat sed habeat vitam æternam. S. *Joan.* 3.16.

Audite etiam quid dicat Sanctus Paulus.

Fidelis sermo, & omni acceptione dignus, quod Christus Jesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere. 1 *Tim.* 1.15.

Audite etiam quid dicat sanctus Joannes.

Si quis peccaverit, Advocatum habemus apud Patrem, Jesum Christum justum, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris. 1 S. *Joan.* 2.1.

¶ *Post quæ perget Presbyter dicens,*

Sursum corda.

Responsio.

Elevamus ad Dominum.

Presbyter.

Gratias agamus Domino Deo nostro.

Responsio.

Dignum & justum est.

¶ *Tum Presbyter ad mensam Domini conversus dicet.*

VERE dignum & justum e & indispensabili officio nemur tibi semper & ubique gratias agere, Domine, * Sancte Pater, Omnipotens, æterne Deus. * Hæc ver (*Sancte P ter*) in Fe Trinitatis mittentur.

¶ *Hîc sequetur Præfatio solemnis peculiaris, si qua sit expressa assignata, alioqui statim se jungetur.*

IDEO cum Angelis & Archa gelis, cumque omni militia c lestis exercitûs, glorioſum nom tuum laudamus & magnificam te sine fine celebrantes ac dicen Sanctus, Sanctus, Sanctus, Do nus Deus Sabbaoth. Pleni sunt li ac terra gloriâ tuâ, Osanna in excelsis Deus. *Amen.*

¶ *Præfationes Propriæ.*

¶ *Natali die Christi, & septem bus sequentibus.*

QUIA dedisti nobis uni Filium tuum Jesum C stum, ut pro nobis quasi hoc te pore nasceretur, qui per opera nem Spiritûs sancti factus est v homo ex substantiâ Mariæ Virg Matris suæ, idque sine labe cati, ut nos ab omni pec

undaret. Ideò cum Angelis, c.

Die Paſchatis, & ſeptem diebus ſequentibus.

MPRIMIS autem te laudare tenemur propter glorioſam Reſurrectionem Filii tui Jeſu Chriſti omini noſtri, ipſe enim verus eſt aſchalis Agnus pro nobis oblatus ui abſtulit peccatum mundi; qui orte ſuâ mortem deſtruxit, & à Reſurrectione vitam æternam obis reſtituit. Ideò, &c.

Die Aſcenſionis, & ſeptem diebus ſequentibus.

ER Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum Filium tuum dilectum, qui poſt glorioſiſſimam ſuam Reſurrectionem manifeſto apparuit omnibus Apoſtolis is, ipſiſque ſpectantibus in cœlos endit ut locum nobis præparaet, adeò ut ubi ipſe eſt, eò nos am aſcendamus, & cum ipſo regnus in gloria. Ideò, &c.

Die Pentecoſtes, & ſex diebus ſequentibus.

ER Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum juxta cujus certiſſimam promiſſionem, Spiritus nctus hoc quaſi tempore, cum ſuito & ingenti ſonitu de cœlo deendit, tanquam flatus vehemens inſtar linguarum ignearum reens ſuper Apoſtolos, ut eos ceret & deduceret in omnem ritatem, impertitô ipſis variam linguarum donô conceſſâque lucia & ferventi zelô ad Evangelium conſtanter prædicandum omnibus gentibus. Quibus educti ſumus è tenebris & errore ad puram lucem, & veram tui adeóque Jeſu Chriſti Filii tui cognitionem. Ideò cum Angelis, &c.

¶ *In Feſto Trinitatis tantùm.*

QUI unus es Deus, unus Dominus; non una tantum Perſona, ſed tres perſonæ in una ſubſtantia. Quod enim de gloriâ Patris, illud idem de Filio & de Spiritu ſancto credimus, abſque ulla differentia aut inæqualitate. Ideò, &c.

¶ *Poſt unamquamque ex his Præfationibus, immediatè cantabitur aut recitabitur.*

IDEO cum Angelis, & Archangelis, cumque omni militia cœleſtis exercitus, glorioſum nomen tuum laudamus, & magnificamus, te ſine fine celebrantes ac dicentes, Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth, pleni ſunt cœli & terra gloriâ tuâ. Oſanna tibi in excelſis Deus. *Amen.*

¶ *Tum Præsbyter in genua provolutus ad Menſam Domini, hanc ſequentem Orationem dicit eorum omnium nomine qui ſunt communicaturi.*

NON ideò ad hanc menſam tuam audemus accedere, Domine miſericors, quod in noſtra juſtitia confidamus, ſed in multitudine ac magnitudine miſerationum tuarum. Non ſumus

digni qui micas colligamus ſub menſa tua. Tu verò idem es Dominus cujus proprium eſt ſemper miſereri, nobis igitur concede Domine miſericors, carnem Filii tui dilectiſſimi Jeſu Chriſti, ſic edere ſicque ſanguinem illius bibere ut corpora noſtra peccatis inquinata munda fiant, & per illius corpus animæ noſtræ abluantur in pretioſo ipſius ſanguine, útque perpetuò in ipſo habitemus, & ipſe in nobis. *Amen.*

¶ *Quum Presbyter ſtans ante Menſam Domini, Panem & Vinum ita diſpoſuerit ut expeditius ac decentius poſſit panem frangere coram Populo, & Calicem in manus ſumere dicet orationem conſecrationis prout ſequitur.*

OMNIPOTENS Deus, Pater noſter cœleſtis, qui ex immenſa tua miſericordia Jeſum Chriſtum Filium tuum unicum dediſti, ut mortem crucis ſubiret pro redemptione noſtra, qui ibi (unicâ ſui ipſius oblatione ſemel factâ) plenum, perfectum, & ſufficiens ſacrificium obtulit, oblationem & ſatisfactionem pro peccatis totius mundi, & inſtituit præcepitque nobis in ſancto Evangelio ſuo perpetuam memoriam pretioſæ ſuæ mortis celebrare, uſque dum redeat. Exaudi nos quæſumus ſupplices, Pater miſericors, ac concede ut nos ſumentes has creaturas panis & vini, juxta ſanctam inſtitutionem Filii tui Servatoris noſtri Jeſu Chriſti, in memoriam mortis ac paſſionis illius, participes fiamus beatiſſimi illius corporis ac ſanguinis, qui eâ nocte quâ tradebatur acce
(a) panem; & cùm gratias egiſſet, illum (b) fregit, ac dedit diſcipulis ſuis, dicens, Accipite, comedite, (c) hoc eſt corpus meum, quod pro vobis datur, hoc facite in meam commemorationem. Similiter poſtquam cœnatum eſt (d) accepit Calicem, & poſtquam gratias egiſſet, dedit illis dicens, Bibite ex hoc omnes (e) hic eſt enim ſanguis meus Novi Teſtamenti, qui pro vobis & pro multis effunditur remiſſionem peccatorum. H facite quotieſcumque biberitis meam commemorationem.

(a) *Hic Pres ter accipiat tenam in m nus.*
(b) *Hic aut frangat pan*
(c) *Hic ma porrecta tan quicquid p ibi fuerit.*
(d) *Hic cali manu præ dat.*
(e) *Et hic v omnia (ſive calices ſive l næ) in qui eſt vinum c ſecrandum, tanget porr manu.*

¶ *Tunc Miniſter primus ſacr communionem ſumet ipſe utraque ſpecie, tum perget e porrigere Epiſcopis, Presbyteris Diaconis, eodem modo, ſi qui fuerint, poſtea verò etiam p in manus ordine, ſingulis liter in genua provolutis. V cuique autem panem porrig dicet,*

CORPUS Domini noſtri J Chriſti, quod pro te tra tum eſt, Corpus & animam tu ſervet in vitam æternam. Et cipe & comede hoc in memori

od Christus mortuus est pro te, e illo vescitor, in corde tuo, n gratiarum actione.

Minister Calicem porrigens unicuique, dicet,

SANGUIS Domini nostri Jesu) Christi, qui pro te effusus est, orpus & animam tuam servet in am æternam. Bibe hoc in meoriam quod sanguis Christi pro effusus est & gratias age.

Siquantum panis aut vini consecratum fuerat, id totum absumptum est priusquam omnes communicaverint; Presbyter majorem copiam consecrabit juxta prius præscriptam formulam: incipiens à verbis (Servator noster Christus eâdem nocte quâ, *&c.*) *ad benedicendum Pani, & ab his* (similiter postquam Cœnatum) *ad benedicendum Calici.*

Postquam omnes communicaverint, Minister redibit ad Mensam Domini, & reverenter super eâ reponet quicquid superfuerit ex consecratis Elementis, illud cooperiens mundo linteo.

Tum Presbyter recitabit Orationem Dominicam, Populo unamquamque Petitionem, post ipsum iterante.

PATER noster, qui es in cœlis. Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat Regnum tuum. Fiat untas tua, sicut in cœlo & in ra. Panem nostrum quotidiam da nobis hodie. Et dimitte bis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem: Sed libera nos à malo. Quia tuum est regnum, & potentia, & gloria, in sæcula sæculorum. *Amen.*

¶ *Postea dicetur ut habetur in sequentibus.*

O DOMINE ac Pater cœlestis, nos humiles famuli, rogamus supplices paternam tuam bonitatem, ut hoc laudis & gratiarum actionis sacrificium clementer accipias, humillimè supplicantes ut propter merita & mortem Filii tui Jesu Christi, & per fidem in illius sanguinem concedas, ut nos cum universa Ecclesia peccatorum nostrorum remissionem, cœteraque omnia beneficia passionis illius consequamur. Hîc autem offerimus ac presentamus tibi, ô Domine, nos ipsos, animas nostras & corpora, tibi hostiam rationalem sanctam & vivam, submissè rogantes ut quotquot participes sumus hujus sanctæ Communionis, tuâ gratiâ & cœlesti benedictione repleamur. Et quamquam indigni sumus ob multiplicia peccata nostra, qui tibi ullum sacrificium offeramus, attamen te rogamus supplices, ut acceptum habeas hoc debitum obsequium ac hunc cultum nostrum, non intuendo merita nostra, sed condonando delicta, per Jesum Christum Dominum nostrum, per quem & cum quo, in unitate Spiritus sancti, tibi sit Pater Omnipotens, omnis honor & gloria, in sæcula sæculorum. *Amen.*

¶ *Aut hoc.*

OMNIPOTENS & æterne Deus, ex animo tibi gratias agimus quòd nos, qui hæc ſancta myſteria ritè percepimus, paſcere digneris ſpirituali cibo pretioſiſſimi corporis & ſanguinis Filii tui Servatoris noſtri Jeſu Chriſti, nobiſque gratiam ac favorem tuum erga nos eo pacto confirmas, quódque ſumus genuina membra Filii tui myſtico corpori inſita, quod eſt benedicta omnium fidelium Eccleſia. Et quod ſpe ſumus etiam hæredes regni tui ſempiterni, per merita prætioſiſſimæ mortis ac paſſionis Filii tui dilectiſſimi. Summa autem cum animi demiſſione rogamus, ô Pater cœleſtis, uti nobis gratiâ tuâ ſemper ita adſis, ut in ſanctâ tuâ Communione perſeveremus & in omnibus iis bonis operibus quæ tu præparaſti ut in iis ambulemus, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum, cui una tecum, & cum Spiritu ſancto, ſit omnis honor & gloria, in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

¶ *Deinde dicatur aut cantetur.*

GLORIA in excelſis Deo, & in terra pax, bona voluntas hominibus. Te laudamus, tibi benedicimus; te adoramus, te glorificamus; tibi gratias agimus propter ſummam gloriam tuam, Domine Deus Rex cœli, Deus Pater omnipotens.

Domine Fili unigenite Jeſu Chriſte, Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris qui tollis peccata mundi, miſerere noſtri. Qui tollis peccata mundi miſerere noſtrî. Qui tollis peccata mundi ſuſcipe orationem noſtram. Qui ſedes ad dexteram Dei Patris miſerere noſtrî.

Quoniam tu ſolus ſanctus, tu ſolus Dominus, tu ſolus ô Chriſte cum Spiritu ſancto, altiſſimus in gloria Dei Patris. *Amen.*

¶ *Poſtremo Presbyter (aut Epiſcopus, ſi adſit) Eccleſiam dimittet cum hac benedictione.*

PAX Dei, quæ ſuperat omnem intellectum, ſervet corda veſtra & mentes veſtras, in cognitione & amore Dei & Filii ejus Jeſu Chriſti Domini noſtri: Et fruamini omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritûs ſancti, vobis adſit ſemper pérque vobiſcum maneat. *Amen.*

¶ *Collectæ poſt Offertorium dicendæ, quando non celebratur Communio, quolibet die, una, altera, aut etiam plures. Dici etiam poterunt pro datâ occaſione, poſt Collectas Matutinarum aut Veſpertinarum Precum, Communionis aut Litaniæ, prout Miniſtro videbitur.*

ADESTO propitius Domine his noſtris ſupplicationibus ac precibus, & viam famulorum tuorum ad conſequendam vitam æternam dirige; ut inter omnes mortalis hujus vitæ mutationes ac caſus tuo ſemper clementiſſimo ac præſentiſſimo auxilio protegantur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

DOMINE

OMINE omnipotens, & æterne Deus, corda & cor- a noſtra, quæſumus, dirigere, ſtificare, ac regere digneris, viis legis tuæ, & in operibus ndatorum tuorum: ut poten- ma tua protectione cum cor- e tum animo hic, & in æter- n tuti ſimus, per Jeſum Chri- n Dominum & Servatorem trum. *Amen.*

A quæſumus omnipotens Deus, ut quæ verba hodie emis auribus audivimus, ea ſic dibus noſtris per gratiam tu- inſerantur, ut in nobis probæ e fructum ſemper proferant, nominis tui honorem ac lau- n, per Jeſum Chriſtum Domi- n noſtrum. *Amen.*

ACTIONES noſtras ſingulas Domine clementiſſimo tuo ore præveni, & perpetuo auxi- proſequere, ut in omnibus rbus noſtris in te incœptis, tinuatis & finitis, ſanctum no- n tuum glorificemus, & tan- n miſeratione tua vitam æter- n conſequamur, per Jeſum riſtum Dominum noſtrum. en.

OMNIPOTENS Deus, fons omnis ſapientiæ, cui perſpe- eſt indigentia noſtra priuſ- m petamus, & nota ignorantia ra dum petimus, infirmitates tras miſerere quæſumus, & quæ propter indignitatem noſtram audemus, vel propter cœci- m petere non valemus, ea no- largiri digneris per merita Fi- lii tui Domini noſtri Jeſu Chriſti. *Amen.*

OMNIPOTENS Deus, qui pollicitus es te eorum preces exauditurum qui in Filii tui nomine petituri ſunt, aures tuas nobis qui orationes & ſupplicationes noſtras jam tibi obtulimus, propitius inclina, & da ut quæ ſecundum voluntatem tuam verâ fide petiimus, revera impetremus, ad indigentiæ noſtræ ſubſidium, & gloriæ tuæ patefactionem, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Diebus Dominicis, aliiſque diebus feriatis (ſi non celebratur ſacra Communio) dicentur ea omnia quæ præſcripta ſunt in Officio pro ſacra Communione, uſque ad finem Precationis illius Generalis* (pro ſtatu proſpero Catholicæ Chriſti Eccleſiæ) *atque una aut altera Collectarum jam memoratarum, quæ omnia concludet benedictio.*

¶ *Non celebrabitur autem Cæna Domini, niſi adſit communicantium numerus competens ad communicandum cum Presbytero, prout ipſi viſum fuerit.*

¶ *Quod ſi non ſint ſupra viginti in Parochia idonei ad communicandum, non tamen celebrabitur ſacra Communio, niſi quatuor* (*aut ad minimum tres*) *cum Presbytero communicent.*

¶ *In Cathedralibus autem aut Collegiatis Eccleſiis, aut Collegiis, ubi*

ubi sunt Presbyteri & Diaconi complures, communicabunt singuli unà cum Presbytero, ad minimum quâlibet Dominicâ, nisi causam justam habeant secus faciendi.

¶ *Atque ut præcidatur omnis occasio dissentionis & superstitionis, quæ suboriri posset circa Panem aut Vinum, satis erit si modo Panis sit vulgaris usus; sed lectissimus & ex melore tritico confectus qui commodè parari queat.*

¶ *Quod si supersit aliquid panis aut vini non consecrati, id sibi sumat Minister in privatos usus; sin verò consecrati panis aut vini quicquam supersit, extra Ecclesiam non efferetur, quin Presbyter unà cum aliis communicantibus, quos tum advocabit, statim à Benedictione, illud reverenter comedet & bibet.*

¶ *Panem & vinum parabunt Minister & Oeconomi, sumptibus Parochiæ.*

¶ *Observa autem unicuique Parochianorum ad minimum ter in anno communicandum: nominatim verò in festo Paschatis. Ac singulis annis quilibet Parochianus cum Paracho, Vicario, aut Ministro, & cum ejus eorúmve Deputato aut Deputatis rationes conferet, & ipsis ipsivè persolvet omnia Ecclesiastica debita, tum solvenda, & solvi solita.*

¶ *Sacris peractis pecunia, in Offertorio erogata collocabitur in pios usus, à Ministro & Oeco prout ipsis visum fuerit. non fuerint concordes, tu arbitrio Ordinarii collocabi*

QVANDOQVIDEM *Officio pro administra Cœnæ Domini præscribitur, communicantes illam suma genua provoluti; (quod qu rectè præscriptum est, nempe, u pacto submissum & gratum mum significemus pro bene Christi, quæ in ea omnibus communicantibus tribuuntur que ut sic omnis absit à sacra munione profanatio & conf quæ alioqui oriri possent) Attam ne genuflectio illa à quoquam ex ignorantiâ & infirmitate, ex malitiâ & obstinatâ pervic secus quàm par est accipiatur, etiam depravetur; hîc decl mus, & omnibus notum faci eâ genuflectione nullam Adora nem deferri, aut deferri debere aut vino Sacramentali, qua corporaliter accipiuntur, aut præsentiæ corporali naturalis ca aut sanguinis Christi. Quippe nis Sacramentalis & Sacrame vinum manent in veris suis na ralibus substantiis, ideoque non bent adorari, (id enim Idolol foret, à quâ fideles omnes Christ abhorrere debent) Et natu corpus & sanguis Christi Servat nostri sunt in cælo, non autem quandoquidem esse simul & s in pluribus locis veritati corp naturalis Christi adversatur.*

Ad

Miniſtratio Pædobaptiſmi quemadmodum publice uſurpari debet in Eccleſia.

Monendus eſt populus quàm maximè decere ut Baptiſmus, non niſi Dominicis aut aliis diebus Feriatis adminiſtretur: cùm frequentiſſimus convenit populus: cùm ut ibi præſens cœtus teſtari poſſit recens-Baptizatorum admiſſionem in Eccleſiam Chriſti; tum etiam ut quotquot præſentes adfuerint cum Infantes baptizantur, ſuæ eorum profeſſionis admoneantur, quam Deo fecerunt in Baptiſmo. Quâ de cauſa etiam convenit ut Baptiſmus vulgari idiomate adminiſtretur. Attamen oluerunt Infantes, (ſic urgente neceſſitate) aliis diebus Baptizari.

Obſerva autem quod unicuique maſculo baptizando aderunt, Suſceptores duo & Suſceptrix unica: fœminæ autem Suſceptor unicus Suſceptrices autem duæ.

Siquando Infantes fuerint Baptizandi, Parentes eorum veſpera præcedente, aut mane ante initium Precum Matutinarum, id notum facient Miniſtro. Tum autem Suſceptores & Suſceptrices, & Populus unà cum Infantibus ad Baptiſterium præſtò aderunt, ſtatim à finita lectione poſteriori, ad Preces ſeu Matutinas, ſeu Veſpertinas, prout Miniſtro viſum fuerit. Accedens autem Presbyter ad Baptiſterium (quod tum aquâ purâ implendum eſt) atque ſtans dicet,

An Infans iſte baptizatus eſt, an non?

¶ *Si reſponderint,* Minime: *Tum perget Presbyter, prout ſequitur.*

CHARISSIMI, quoniam in peccato concepti ac nati ſunt omnes homines, dicitque Servator noſter Chriſtus, neminem, Ingredi poſſe in regnum Dei, niſi regenitus atque ex aquâ & Spiritu ſancto denuo natus fuerit, obſecro vos ut Deum Patrem invocetis, per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum; ut pro benigna illa ſua miſericordia illud iſti Infanti concedat, quod à natura ſua habere non poteſt, nempe ut aquâ & Spiritu ſancto baptizatus, in ſanctam Chriſti Eccleſiam admittatur, & fiat illius membrum vivum.

¶ *Tum dicet Presbyter.*

Oremus.

OMNIPOTENS & æterne Deus, qui ex ingenti miſericordia tua Noachum & familiam ejus in Arca ſervaſti ne aquarum diluvio perirent, quique filios Iſrael Populum tuum traduxiſti per mare rubrum incolumem, figuram in eo ſacri Baptiſmatis exhibens; atque per Baptiſmum prædilecti Filii tui Jeſu Chriſti in Jordane flumine aquam ad myſticam peccati ablutionem ſanctificaſti; Supplices

plices te rogamus, pro infinitis tuis miserationibus, ut clementer Infantem istum ab alto respicias; ipsum abluas & sancto Spiritu tuo sanctifices, ut ab ira tua liberatus, in arcam Ecclesiæ Christi admittatur; atque fide confirmatus, spe lætus & in charitate radicatus, turbulenti hujus mundi fluctus sic pertranseat, ut ad portum vitæ æternæ tandem perveniat, ibi tecum in sæcula sæculorum regnaturus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

OMNIPOTENS & immortalis Deus, indigentium omnium auxilium, eorum quotquot opis implorandæ causâ ad te confugiunt, adjutor; vita credentium, & resurrectio mortuorum; Te in Infantis hujus gratiam invocamus, ut ad sacrum tuum Baptisma accedens, peccati remissionem per spiritualem regenerationem consequatur. Admitte ipsum ô Domine, prout promisisti per dilectum Filium tuum, dicens, Petite & dabitur vobis; quærite, & invenietis; pulsate, & aperietur vobis. Da itaque nobis jam petentibus; fac ut quærentes inveniamus; pulsantibus aperi, ut hic Infans cœlestis tuæ ablutionis æternâ benedictione fruatur; & perveniat ad regnum illud sempiternum quod promisisti, per Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum eriget se Populus, Presbyter autem dicet,*

Audite verba Evangelii, à Sancto Marco scripti, capite decimo, versu decimo tertio.

ET offerebant illi parvulos tangeret illos; Discipul tem comminabantur offeren Quos cùm videret Jesus in tulit, & ait illis sinite parv venire ad me, Et ne prohibu eos. Talium enim est regnum Amen dico vobis quisquis no ceperit regnum Dei velut pa lus non intrabit in illud. Et plexans eos, & imponens m super illos, benedicebat S. *Marc.*10.13.

¶ *Post prælectum Evangeli Minister hanc brevem exhor onem super verba Evangeli citabit.*

DILECTI, auditis in ho vangelio verba Christi vatoris nostri, quod jusserit ros ad se adduci; utque vol à se eos prohibere objurgav ut etiam omnes & singulos ex tetur ad imitandum eorum i centiam. Intelligitis ut ext gestu & facto suo propensam s in eos voluntatem declarav eos enim ulnis amplexus est; nus ipsis imposuit eisque ben it. Nolite igitur dubitare, serio credite ipsum, Infantem i benignè excepturum; ulnis m ricordiæ suæ amplexurum; æternæ benedictione donatur & sempiterni regni sui fact participem. Itaque cùm s persuasi de Patris nostri co in hunc Infantem propensa luntate per Jesum Christum um suum patefactâ; neque s la dubitandi causa quin pium officium nostrum, quum Infa istum ad sacrum illius bapt

cimus, ipſi acceptum ſit, ipſi fide ac devotione gratias aga- dicentes,

OMNIPOTENS & æterne Deus, Pater cœleſtis, humi- ſtibi gratias agimus, quod nos re ad cognitionem gratiæ tuæ d fidem in te, dignatus es. nitionem iſtam auge, & in iſta nos in æternum confirma. ſto tuo Spiritu Infantem hunc , quo renaſcatur & æternæ is hæres conſtituatur, per Je- Chriſtum Dominum noſtrum, vivit & regnat tecum, & cum itu ſancto, nunc & in ſæcula lorum. *Amen.*

um Presbyter, Suſceptores & ſuſceptrices alloquetur in hunc odum.

CHARI ac dilecti Infantem iſtum huc attuliſtis ut bapti- etur, oraſtis ut Dominus no- Jeſus Chriſtus eum accipere, ati veniam facere, ſancto itu ſanctificare, regnóque cœ- m atque vitâ æternâ donare etur. Audiviſtis etiam Domi- noſtrum Jeſum Chriſtum in ngelio ſuo promiſiſſe ſe conceſ- m ea omnia quæ orando ab ip- etiiſtis, quibus ille quidem pro- is ſtabit certiſſimé. Itaque tali promiſſione ſe Chriſtus rinxerit; Infantem etiam m oportet per vos illius fide- ores polliceri (donec ad eam tem pervenerit qua poſſit hoc ſuſcipere) Diabolo & omni- ejus operibus ſe renunciaturum, e conſtanter ſacro Dei verbo diturum, & obſequenter man- ejus ſervaturum.

Quæro itaque.

AN abrenuncias, Infantis iſtius nomine, Diabolo & omnibus operibus ejus, inani pompæ & gloriæ hujus ſæculi, omnibus ejuſdem cupiditatibus, & carnis concupiſcentiis, adeò ut nec eas ſequuturus ſis, nec iis te duci permiſſurus?

Reſponſio.

Abrenuncio iſtis omnibus.

Miniſter.

CREDIS in Deum Patrem, &c. Et in Jeſum Chriſtum, &c. Tune etiam credis in Spiritum ſanctum, &c.

Reſponſio.

Hæc omnia firmâ fide credo.

Miniſter.

NUM vis in hanc fidem baptizari?

Reſponſio.

Cupio.

Miniſter.

NUM itaque ſanctam Dei voluntatem & mandata ejus obſequenter ſervaturus es, & in iis ambulaturus omnibus diebus vitæ tuæ?

Reſponſio.

Eam ſervaturus ſum, & in iis ambulaturus.

¶ *Tum dicet Presbyter.*

CONCEDE miſericors Deus, ut vetus Adam in iſto Infante ita ſepeliatur, ut novus homo in eo ſuſcitetur. *Amen.*

Concede ut omnes carnales affectus in ipſo moriantur, & omnia quæ ſunt Spiritus, in eo vivant & augeantur. *Amen.*

Concede

Concede illi potestatem & vim ad victoriam reportandam, & ad triumphandum de Diabolo, mundo, & carne. *Amen.*

Concede ut quicunque hic per nostrum officium atque Ministerium tibi dicatur, virtutibus etiam cœlestibus & æterno præmio donetur, per misericordiam tuam, ô benedicte Domine Deus, qui vivis, quique cuncta moderaris, in sæcula sæculorum. *Amen.*

OMNIPOTENS sempiterne Deus, cujus chariſſimus ac dilectiſſimus Filius Jesus Christus, ex pretioſiſſimo latere ſuo aquam ſimul & ſanguinem in remiſſionem peccatorum noſtrorum profudit, & diſcipulis ſuis in mandatis dedit, ut euntes omnes gentes docerent, & eos baptizarent in nomine Patris & Filii & Spiritus ſancti; reſpice quæſumus ſupplicationes Eccleſiæ tuæ; aquam hanc ſanctifica ad myſticam peccati ablutionem; ac concede ut Infans iſte eâ jam baptizandus accipiat gratiæ tuæ plenitudinem, & ſemper maneat in numero fidelium & electorum Filiorum tuorum, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Tum Presbyter Infantem in manus accipiet, & Suſceptoribus ac Suſceptricibus dicet.*

Huic Infanti nomen imponite.

¶ *Tum ipſum nomine jam ab ipſis impoſito compellans (ſi affirmaverint Infantem ferre poſſe) aquæ cautè & circumſpectè immerget, dicens,*

NEGO baptizo te in no- ne Patris, & Filii, & S ritus Sancti. *Amen.*

¶ *Sin verò infirmum eſſe Infan affirment, ſatis erit aquam illum leniter effudiſſe, verba pra memorata recitando.*

NEGO baptizo te in N mine Patris, & Filii, Spiritus Sancti. *Amen.*

¶ *Tum dicet Presbyter.*

INFANTEM hunc in cœt gregis Chriſti admittimus, que * illum ſignamus ſigno crucis, in ſignum quod ipſũ poſthac non pudebit fidem in Chriſtum crucifix profiteri, & ſub ejus ſigno con peccatum, mundum, & Satan viriliter pugnare, fidelém Chriſti militem ac famulum ad tæ finem uſque permanere. *Am*

* *Hic Presb Infantis fr tem ſigno cr ſignabit.*

¶ *Deinde dicet Presbyter.*

CUM jam Infans iſte, chari dilecti fratres, regenitus & in corpus Eccleſiæ Chriſti i tus, gratias agamus Omnipot Deo, pro iſtis beneficiis, & u nimes ipſum comprecemur ut fans iſte reliquam vitam ſuam ſtituat juxta hoc initium.

¶ *Tum cunctis in genuâ procu tis, dicetur,*

PATER noſter, qui es in cœ ſanctificetur nomen tu Adveniat regnum tuum. Fiat lu

…s tua, ſicut in cœlo, & in …. Panem noſtrum quotidia… da nobis hodie. Et dimitte …s debita noſtra, ſicut & nos …ittimus debitoribus noſtris. …e nos inducas in tentationem, …ibera nos à malo. *Amen.*

¶ *Deinde Presbyter dicet.*

X animo tibi gratias agimus …Pater ſummè miſericors, quod …atus ſis Infantem hunc ſancto …itu tuo regenerare, eum in …m tuum adoptivum aſſumere, …ctæ Eccleſiæ corpori inſerere. …lices etiam te rogamus largia… ut peccato mortuus, vivenſ… juſtitiæ, atque conſepultus …ſto in mortem illius, veterem …inem crucifigat, & totum cor… peccati penitus aboleat, ut …admodum Filii tui mortis ſit …ceps, ſic fiat particeps reſur… …onis illius, adeò ut tandem … reliqua ſancta tua Eccleſia, …ni regni tui hæreditatem con… …atur, per Jeſum Chriſtum …inum noſtrum. *Amen.*

…um cunctis ſtantibus, Presbyter …d Suſceptores & Suſceptrices …nc ſequentem exhortationem …riget.

QUONIAM Infans iſte per … vos ſponſores ſuos promiſit …renunciaturum Satanæ & om… …operibus ejus; in Deum cre… …um, & illi ſerviturum; me… …ſſe vos oportet veſtri muneris …c officii, providere ut Infans …doceatur, ubi primùm per …em doceri potuerit, quam ſo… …e votum, promiſſionem, & profeſſionem per vos fecerit. Quo autem iſta melius cognoſcat; ipſum monebitis ut ſacras conciones audiat, imprimis verò curabitis ut ſymbolum. Apoſtolorum Orationem Dominicam, & decalogum addiſcat vulgari idiomate; atque ea omnia quæ chriſtianum hominem ad ſalutem animæ oportet cognoſcere ac credere: ut etiam Infans iſte ad ducendam piam & Chriſtianam vitam inſtituatur; ſemper memor quod Baptiſmus nobis repreſentat profeſſionem noſtram, nempe ut Chriſti Servatoris noſtri exemplum imitemur, & ad ejus ſimilitudinem conformemur; ut quemadmodum ille pro nobis mortuus eſt & reſurrexit, ita nos etiam qui baptizamur, peccato moriamur & ad juſtitiam reſurgamus, pravos omnes & corruptos affectus indeſinenter mortificantes, & indies progreſſus facientes in omni virtute & piâ videndi ratione.

¶ *Tum addet ac dicet.*

CURARE vos oportet, ut Infans iſte ad Epiſcopum adducatur ut ab ipſo confirmetur, quam primum recitare poterit ſymbolum Apoſtolicum, orationem Dominicam, & Decalogum linguâ vernaculâ, & in Catechiſmo in eum finem edito, plenius inſtituatur.

CONSTAT ex verbo Dei Infantes baptizatos, qui moriuntur antequam peccatum ullum actuale commiſerint, indubiè ſalvari.

AD

AD eximendum omnem ſcrupulum, circa uſum ſigni Crucis in Baptiſmo, vera rei iſtius explicatio, & juſtæ cauſæ illius tinendæ, videri poterunt, in Ca XXX. Anno Domini 1604. *prim edito.*

Adminiſtratio Pædobaptiſmi in Privatis Ædibus.

¶ *CUrati Populum ſæpe admonebunt, ne Infantium Baptiſmum longius differant quam in Dominicam nativitatem eorum proximè ſequentem, aut à nativitate ſecundam, aut in alium diem feſtum inter utramque Dominicam; niſi ob cauſam gravem juſtamque atque Miniſtro probatam.*

¶ *Ipſos etiam monebunt, ne niſi gravi & neceſſaria de cauſa liberos ſuos procurent domi intra privatos parietes baptizandos. Urgente autem neceſſitate, tum adminiſtrabitur Baptiſmus in hunc modum.*

¶ *Primo Parochus, aut eo abſente, alius quilibet Miniſter legitimus, qui preſto aderit, unà cùm iis qui præſentes adfuerint, Deum invocabunt. Orationem Dominicam recitantes, ſimulque tot Collectas ex iis quæ habentur in forma Baptiſmi Publici, quot pèr temporis anguſtias & rei exigentiam licuerit. Deindè nomine ab aliquo eorum qui præſentes aderunt, Infanti impoſito, Miniſter aquam in eum effundet, hac verba recitando,*

NEGO baptizo te in no ne Patris, & Filii, & Sp tus Sancti. *Amen.*

¶ *Tum cunctis in genua proc tis, Miniſter Deo gratias dicens,*

EX animo tibi gratias agi Pater ſummè miſericors, dignatus ſis Infantem hunc ſa Spiritu tuo regenerare, eu Filium tuum adoptivum aſſum & ſanctæ Eccleſiæ tuæ corpor ſerere. Supplices etiam te r mus largiaris, ut quemadmo jam particeps factus eſt morti lii tui, ſic & reſurrectionis ejus particeps: Et tandem cùm quis ſanctis tuis æterni regni reditatem conſequatur, per dem Filium tuum Dominum ſtrum. *Amen.*

¶ *Nè autem ullo modo dub quin Infans eo modo ſacro B mo tinctus, ſit ritè & ſuffici Baptizatus; adeò ut ne eum denuo baptizari. Si Infans ad hunc modum bap tus ſuperſtes fuerit, eum exp Eccleſiam afferri, ut ſi Par ipſe illum baptizaverit, E certior fiat de verâ formâ b*

mi ab eo privatim usurpata: re autem sic se habente ita dicet,

EGO vobis denuncio, me Infantem istum, tali tempore & loco, juxta legitimum præscriptum Ecclesiæ ordinem coram multis testibus baptizasse.

SI autem Infans ab aliquo alio Ministro legitimo baptizatus fuerit, tunc Minister Parochiæ illius in quâ natus est Infans & baptizatus, examinabit atque perquiret fueritne Infans ritè baptizatus an non? Si fuerit & illi qui Infantem in Ecclesiam afferunt, responderint, Infantem istum jam baptizatum esse, tunc Minister eos ulteriùs examinabit, dicens,

A Quo baptizatus est Infans iste?

Quis præsens adfuit, cùm baptizatus est Infans iste?

Quoniam fieri potest ut nonnulla quæ ad hujus sacramenti essentiam spectant, præ metu aut nimia festinatione in tantâ periculi urgentis necessitate, omissa sint, eo quæro à vobis,

Quo liquore baptizatus est Infans iste?

Quibus verbis infans iste baptizatus est?

Quod si Minister ex eorum responsionibus qui Infantem sistunt, omnia ritè legitimèque acta comperiat; tunc Infantis baptismum non iterabit, sed illum recipiet tanquam unum è grege verè Christiani Populi, dicens in hunc modum,

EGO vobis denuncio, re ita se habente, ritè legitimèque atque juxta ordinem cuncta esse peracta circa baptismum hujus Infantis; qui natus in originali peccato & sub irâ Dei, nunc est per lavacrum regenerationis, in Baptismo, in numerum Filiorum Dei & hæredum vitæ æternæ cooptatus. Quippe Dominus noster Jesus Christus gratiam suam ejusmodi infantibus non denegat, sed eos ad se peramanter invitat ut testatur Evangelium ad magnam nostram consolationem, in hunc modum.

Evangelium. S. Marc. 10. 13.

ET offerebant illi parvulos, ut tangeret illos; Discipuli autem comminabantur offerentibus. Quod cùm videret Jesus indignè tulit, & ait illis sinite parvulos venire ad me, Et ne prohibueritis eos. Talium enim est regnum Dei. Amen dico vobis; quisquis non receperit regnum Dei velut parvulus non intrabit in illud. Et complexans eos, & imponens manus super illos, benedicebat iis.

¶ *Post prælectum Evangelium, Minister hanc brevem exhortationem super verba Evangelii recitabit.*

DILECTI, auditis in hoc Evangelio verba Christi Servatoris nostri, quod jusserit pueros ad se adduci; utque volentes à se eos prohibere objurgaverit; ut etiam omnes & singulos exhortetur ad imitandum eorum innocentiam,

centiam. Intelligitis ut externo gestu & facto suo propensam suam in eos voluntatem declaraverit; eos enim ulnis amplexus est; manus ipsis imposuit eisque benedixit. Nolite igitur dubitare, sed serio credite ipsum, Infantem istum benignè excepisse; ulnis misericordiæ suæ amplexum esse; vitæ æternæ benedictione donavisse; & (prout in sancto verbo suo promisit) sempiterni regni facturum participem. Itaque cùm simus persuasi de Patris nostri cœlestis in hunc Infantem propensâ voluntate per Jesum Christum Dominum nostrum patefactâ; ipsi cum fide & devotione gratias agamus, Orationem quam Dominus nos docuit recitantes,

PATER noster, qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cœlo, & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos à malo. *Amen.*

OMNIPOTENS & æterne Deus, Pater cœlestis, humillimas tibi gratias agimus, quod nos vocare ad cognitionem gratiæ tuæ & ad fidem in te, dignatus sis. Cognitionem istam auge, & in ista fide nos in æternum confirma. Sancto tuo Spiritu Infantem istum dona, ut renatus & salutis æternæ hæres constitutus, per Dominum nostrum Jesum Christum, servus tuus permaneat, & promissionem tuam consequatur, per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui vivit & regnat unà tecum, & cum Spiritu sancto, nunc & semper. *Amen.*

¶ *Tum Presbyter quæret Infanti nomen, quo à Susceptoribus & Susceptricibus prolato, Minister dicet,*

AN abrenuncias, Infantis istius nomine, Diabolo & omnibus operibus ejus, inani pompæ & gloriæ hujus sæculi, omnibus ejusdem cupiditatibus, & carnis concupiscentiis, adeò ut nec eis sequuturus sis, nec iis te duci permisurus?

Responsio.
Abrenuncio istis omnibus.

Minister.
CREDIS in Deum Patrem, &c.
Et in Jesum Christum, &c.
Tune etiam credis in Spiritum sanctum, &c.

Responsio.
Hæc omnia firmâ fide credo.

Minister.
NUM itaque sanctam Dei voluntatem & mandata obsequenter servaturus es, & in ambulaturus omnibus diebus vitæ tuæ?

Responsio.
Eam servaturus sum, & in ambulaturus.

¶ *Tum dicet Presbyter.*

INFANTEM hunc in cœtum gregis Christi admittimus, atque * illum signamus signo crucis, in signum quod ipsũ posthac non pudebit

Presbyter Infantis frontem no crucis signabit.

dem in Christum crucifixum ofiteri, & sub ejus signo contra eccatum, mundum, & Satanam riliter pugnare, fidelémque hristi militem ac famulum ad vi- finem usque permanere. *Amen.*

¶ *Deinde dicet Presbyter.*

CUM jam Infans iste, chari ac prædilecti fratres, regenitus & in corpus Ecclesiæ Christi in-us, gratias agamus Omnipotenti eo, pro istis beneficiis, & una- mes ipsum comprecemur ut In- is iste reliquam vitam suam in- uat juxta hoc initium.

¶ *Tum Presbyter dicet.*

EX animo tibi gratias agimus Pater summè misericors, quod natus sis Infantem hunc sancto ritu tuo regenerare, eum in um tuum adoptivum assumere, anctæ Ecclesiæ corpori inserere. olices etiam te rogamus largia- ut peccato mortuus, vivens- justitiæ, atque consepultus isto in mortem illius, veterem inem crucifigat, & totum cor- peccati penitus aboleat, ut madmodum Filii tui mortem icipat, sic fiat particeps resur- ionis illius, adeo ut tandem cum reliqua sancta tua Ecclesia, æterni regni tui hæreditatem consequatur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum cunctis stantibus, Minister ad Susceptores & Susceptrices hanc exhortationem diriget.*

QUONIAM Infans iste per vos sponsores suos promisit se abrenunciaturum Satanæ & omnibus operibus ejus; in Deum crediturum, & illi serviturum; meminisse vos oportet vestri muneris esse ac officii, videre ut Infans iste doceatur, ubi primùm per ætatem doceri potuerit, quam solemne votum, promissionem, ac professionem per vos fecerit. Quo autem ista melius cognoscat; ipsum monebitis ut sacras conciones audiat, imprimis verò curabitis ut symbolum Apostolorum, Orationem Dominicam, & decalogum addiscat vulgari idiomate; atque ea omnia quæ christianum hominem ad salutem animæ oportet cognoscere ac credere: ut etiam Infans iste ad ducendam piam & Christianam vitam instituatur; semper memor quod Baptismus nobis representat professionem nostram, nempe ut Christi Servatoris nostri exemplum imitemur, & ad ejus similitudinem conformemur; ut quemadmodum ille pro nobis mortuus est & resurrexit, ita nos etiam qui baptizamur, peccato moriamur & ad justitiam resurgamus, pravos omnes & corruptos affectus indesinenter mortificantes, & indies progressus facientes in omni virtute & pia videndi ratione.

¶ *Quod si autem ii qui Infantem adferunt in Ecclesiam incertas adeò responsiones dederint quæstionibus à Presbytero propositis, ut indè non liqueat Infantem aquâ baptizatum fuisse, in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti (quæ sunt Baptismi partes essentiales) tunc Presbyter eum baptizet juxta formam in præcedentibus præscriptam pro Pædobaptismo publico; excepto quod in immersione Infantis in Baptisterium, utetur hac verborum formula.*

QUOD si jam non sis baptizatus, N. ego baptizo te, In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. *Amen.*

Administratio Baptismi Adultorum, qui pro ipsis possunt respondere.

¶ *QUum baptizandi sunt adulti, maturè id Episcopo (aut cui munus ab Episcopo demandatum fuerit) à Parentibus aut aliis viris prudentibus renunciabitur septem ad minimum dies priusquam baptizentur; ut eo pacto cum debita diligentia examinentur num scilicet elementa Christianæ Religionis satis probè teneant; moneantur ut se orationibus & jejunio præparent ad sanctum Sacramentum recipiendum.*

¶ *Et si idonei reperti fuerint, tum Susceptores & Susceptrices (congregato Populo die Dominica, aut Feriato die ad id designato) præmonebuntur ut eos præsentent ad Baptisterium statim à posteriori lectione ad Preces seu Matutinas, seu Vespertinas, prout Ministro visum fuerit.*

¶ *Iis autem ibi stantibus, Presbyter quæret num ullus eorum, qui præsentantur, baptizatus fuerit an non? Si responderint, minime; tunc sic dicet Presbyter,*

DILECTISSIMI; quoniam in peccato concepti ac nati sunt omnes homines, (& quod ex carne natum est, caro est) & qui in carne sunt Deo placere non possunt, sed vivunt in peccatis, actuales multas transgressiones perpetrantes; dicit autem Servator noster Christus neminem ingredi posse in regnum cœlorum, nisi regenitus, atque ex aquâ & Spiritu sancto denuo natus fuerit; precor vos ut Deum Patrem invocetis, per Dominum nostrum Jesum Christum; ut ex illa sua benigna misericordia hoc istis concedat quod à natura habere non possunt, nempe ut aquâ & Spiritu

ancto baptizentur, & in ſanctam Chriſti Eccleſiam admittantur, ſintque illius membra viva.

¶ *Tum dicet Presbyter.*

Oremus.

¶ *Hic autem genua flectet Cœtus univerſus.*)

OMNIPOTENS & æterne Deus, qui ex ingenti miſeri-ordia tua Noachum & familiam us in Arca ſervaſti ne aquarum luvio perirent, quique filios Iſrael opulum tuum traduxiſti per ma-rubrum incolumem, figuram in ſacri Baptiſmatis exhibens; que per Baptiſmum dilectiſſimi ii tui Jeſu Chriſti in Jordane mine, elementum aquæ ad my-cam peccati ablutionem ſanctifi-aſti; Supplices quæſumus pro nitis tuis miſerationibus, ut ementer iſtos homines ex alto picias; ipſos abluas & ſancto ritu tuo ſanctifices, ut ab irâ liberati, in arcam Eccleſiæ riſti admittantur; atque fide nfirmati, ſpe læti, & in charita-radicati, turbulenti hujus ndi fluctus ſic pertranſeant, ut portum vitæ æternæ tandem veniant, ibi tecum in ſæcula culorum regnaturi, per Jeſum riſtum Dominum noſtrum. men.

OMNIPOTENS & immorta-lis Deus, indigentium om-um auxilium, eorum quotquot is implorandæ cauſâ ad te con-giunt, adjutor; vita credentium, reſurrectio mortuorum; Te in horum gratiam invocamus, ut ad ſacrum tuum Baptiſma accedentes, peccatorum ſuorum remiſſionem per ſpiritualem regenerationem conſequantur. Ipſos admitte, ô Domine, prout promiſiſti per dilectum Filium tuum, dicens, Petite & dabitur vobis; quærite, & invenietis; pulſate, & aperietur vobis. Da igitur nobis jam petentibus; fac ut quærentes inveniamus; pulſantibus aperi; ut hi cœleſtis tuæ ablutionis æternâ benedictione fruantur; & perveniant ad regnum illud ſempiternum quod promiſiſti, per Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Tum eriget ſe Populus, & dicet Presbyter.*

Audite verba Evangelii, à Sancto Joanne ſcripti, capite decimo, verſu primo.

ERAT homo ex Phariſæis Nicodemus nomine, princeps Judæorum. Hic venit ad Jeſum nocte, & dixit ei Rabbi, ſcimus quia à Deo veniſti magiſter: nemo enim poteſt hæc ſigna facere quæ tu facis, niſi fuerit Deus cum eo. Reſpondit Jeſus & dixit ei, Amen, amen dico tibi, niſi quis natus fuerit denuo, non poteſt videre regnum Dei. Dixit ad eum Nicodemus, quomodo poteſt homo naſci cum ſit ſenex? Nunquid poteſt in ventrem matris ſuæ iterum introire & renaſci? Reſpondit Jeſus, Amen, amen dico tibi, niſi quis renatus fuerit ex aquâ & Spiritu ſancto non poteſt introire in regnum Dei. Quod natum eſt ex carne caro eſt: &

quod natum est ex Spititu, Spiritus est. Non mireris quia dixi tibi, oportet vos nasci denuo. Spiritus ubi vult spirat: & vocem ejus audis, sed nescis unde veniat, aut quo vadat: sic est omnis qui natus est ex Spiritu. S. *Joan.* 3. 1.

¶ *Post prælectum Evangelium hanc sequentem exhortationem recitabit.*

DILECTI, auditis in hoc Evangelio, Christi Servatoris nostri expressa verba, quod nisi quis renatus fuerit aquâ, & Spiritu, ingredi non potest in regnum cœlorum; ex quibus potestis intelligere quanta sit hujus Sacramenti necessitas, ubi copia illius conceditur. Similiter immediatè antequam in cœlum ascenderet, (quemadmodum legitur in Evangelio secundum Sanctum Marcum capite ultimo) in mandatis dedit discipulis suis, dicens, Ite in orbem universum, & Evangelium prædicate omni creaturæ; qui credit, & baptizatus est servabitur, qui autem non credit damnabitur. Unde etiam liquet quantum sit, quod inde in nos redundat beneficium. Itaque Sanctus Petrus Apostolus, quum auditâ primâ ejus Evangelicâ concione multi corde conpungerentur & ipsi cæteriſque Apostolis dicerent, viri fratres quid agemus? Respondit & dixit eis, Resipiscite & baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum, & accipietis donum Spiritus sancti. Vobis enim est repromissio & filiis vestris, & omnibus qui longe sunt, quoscunque advocaverit Dominus Deus noster. Et multis aliis verbis eos hortabatur dicens, Servate vos ipsos ab ista perversa generatione. Quippe (sicuti testatur alio loco idem Apostolus) Baptisma etiamnum nos salvos facit (non carnis depositio sordium sed conscientiæ bonæ interrogatio in Deum) per resurrectionem Jesu Christi. Nolite igitur dubitare, sed seriò credite ipsum hos præsentes homines verè resipiscentes & fide ad eum accedentes benignè excepturum; peccatorum remissionem ipsis concessurum, iisque Spiritum sanctum largiturum; vitæ æternæ benedictione eos donaturum, facturúmque æterni regni sui participes. Quæ itaque simus persuasi de Patris nostri cœlestis erga ipsos propensa voluntate, per Jesum Christum Filium suum patefactâ, cum fide ac devotione ipsi gratias agamus dicentes,

OMNIPOTENS & æterne Deus, Pater noster cœlestis, humillimas tibi gratias agimus, quod nos vocare ad cognitionem gratiæ tuæ, & ad fidem dignatus es: cognitionem istam auge, & in ista fide nos in æternum confirma: Hosce homines doctrina tuo sancto Spiritu, quo renascantur, & æternæ salutis hæredes constituantur, per Dominum nostrum Jesum Christum, qui vivit & regnat unà tecum, & cum Spiritu sancto, in sæcula sæculorum. *Amen.*

¶ Tu

Tum Presbyter Baptizandos sic alloquetur.

DILECTI, qui huc accessistis cum proposito suscipiendi ptismum, audivistis quomodo etus oraverit ut Dominus no- Jesus Christus dignaretur vos ipere, vobisque benedicere, à peccatis absolvere, vos reg- cœlorum, & vitâ æternâ do- re. Audivistis etiam quomodo minus noster Jesus Christus miserit in sancto verbo suo ea nia se concessurum quæ orando ipso petiistis; quibus ille qui- promissis stabit certissimé. Itaque cum tali promissione se ristus obstrinxerit, vos etiam ortet fideliter promittere coram testibus vestris, & hoc Cœtu iverso, quod Diabolo & omni- ejus operibus estis abrenuncia- i, & constanter sacro Dei ver- crediturí; & obsequenter man- a ejus servaturi.

Tum Presbyter singulis baptizandis has sequentes quæstiones seorsim proponet.

Quæstio.

AN abrenuncias Diabolo & omnibus operibus ejus, inani mpæ & gloriæ hujus sæculi, nibus ejusdem cupiditatibus, & nis concupiscentiis, adeò ut eas sequuturus sis nec iis te duci missurus?

Responsio.

Abrenuncio istis omnibus.

Quæstio.

CREDIS in Deum Patrem, &c. Et in Jesum Christum, &c.

Tune etiam credis in Spiritum sanctum, &c.

Responsio.

Hæc omnia firmâ fide credo.

Quæstio.

NUM vis in hac fide baptizari?

Responsio.

Cupio.

Quæstio.

NUM itaque sanctam Dei voluntatem, & mandata ejus obsequenter servaturus es, & in iis ambulaturus omnibus diebus vitæ tuæ.

Responsio.

Dabo operam mihi opitulante Domino.

¶ *Tum dicet Presbyter.*

CONCEDE misericors Deus, ut vetus Adam in hisce hominibus ita sepeliatur, ut novus homo in illis suscitetur. *Amen.*

Concede ut omnes carnales affectus in ipsis moriantur, & omnia quæ sunt Spiritus, in illis vivant & augeantur. *Amen.*

Concede illis potestatem & vim ad victoriam reportandam, & ad triumphandum de Satana, mundo, & carne. *Amen.*

Concede, cum tibi hic sint per officium ac ministerium nostrum dicati, ut virtutibus etiam cœlestibus & æterno præmio donentur, per misericordiam tuam, ô benedicte Domine Deus, qui vivis, quique cuncta moderaris, in sæcula sæculorum. *Amen.*

OMNIPOTENS æterne Deus, cujus charissimus ac prædilectus Filius Jesus Christus,

ex pretiosissimo latere suo aquam simul & sanguinem in remissionem peccatorum nostrorum profudit, & discipulis suis in mandatis dedit, ut euntes omnes gentes docerent, & eos baptizarent in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti; respice quæsumus supplicationes Ecclesiæ tuæ; aquam hanc sanctifica ad mysticam peccati ablutionem; ac concede ut hi eâ jam baptizandi accipiant gratiæ tuæ plenitudinem, & semper maneant in numero fidelium & electorum Filiorum tuorum, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum Presbyter præhensâ uniuscujusque baptizandorum dexterâ, eóque, loco commodo, juxta Baptisterium collocato, prout ipsi visum fuerit, quæret nomen ipsius à Susceptoribus & Susceptricibus; deindè ipsum immerget in aquam aut aquam in eum effundet, dicens,*

EGO baptizo te, In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. *Amen.*

¶ *Tum dicet Presbyter.*

HUNC virum in cœtum gregis Christi admittimus; atque * illum signamus signo crucis, in signum quod ipsum post hac non pudebit fidem in Christum crucifixum profiteri, & sub ejus signo contra Peccatum, Mundum, & Satanam viriliter pugnare, fidelémque Christi militem ac famulum ad vitæ finem usq permanere. *Amen.*

* *Hic Presbyter ejus frontem signo crucis signabit.*

CUM jam homines isti (ch ac prædilecti fratres) reg niti sint, & in corpus Eccles Christi insiti, gratias agamus D omnipotenti, pro istis benefici & unanimes ipsum comprecem ut hi reliquam vitam suam in tuant juxta hoc initium.

¶ *Tum recitabitur Oratio Domi ca, omnibus in genua provolu*

PATER noster, qui es in c lis, *&c.*

DEMISSO animo tibi grat agimus Pater cœlestis, qu nos vocare ad cognitionem gra tuæ & fidem in te dignatus cognitionem istam auge, & in i fide nos in æternum confirm Sancto tuo Spiritu hosce homi dona, ut renati & æternæ sa tis hæredes constituti per Jesu Christum Dominum nostrum, muli tui permaneant, & promi onem tuam consequantur, p eundem Jesum Christum Filiu tuum Dominum nostrum, qui v vit & regnat tecum, in unita ejusdem Spiritus sancti in æt num. *Amen.*

¶ *Tum cunctis stantibus, Presby hanc sequentem exhortation habebit; Susceptores & Susce trices primum alloquens.*

QUONIAM homines isti v bis præsentibus promiseru se abrenunciaturos Satanæ & omn bus operibus ejus, in Deum cr

ros & ipsi servituros; memi- vos oportet vestri muneris ac officii ipsos monere, quam mne votum, promissionem ac ssionem fecerint coram hoc eu, maximè vero coram vo- ipsorum testibus ad hoc dele- Vobis etiam incumbit eos nere omnem illis diligentiam ibendam ut rectè in sancto Dei bo erudiantur, quo crescant gratia & in cognitione Domini tri Jesu Christi, ac piè justè- atque sobriè vivant in hoc ndo.

Tum recens baptizatos allo- quens, perget ac dicet,)

AD vos autem quod attinet, qui jam per baptismum istum induistis, vestri etiam neris ac officii est, Filios Dei ucis factos per fidem in Jesum istum, pro dignitate Christianæ æ vocationis ambulare, atque decet filios lucis: semper me- res quod Baptismus nobis re- sentat professionem nostram, pe ut Christi Servatoris nostri exemplum imitemur & ad ejus si- militudinem conformemur; ut quemadmodum pro nobis mortu- us est & resurrexit; ita nos etiam qui baptizamur, peccato moria- mur, & ad justitiam resurgamus, pravos omnes & corruptos affectus indesinenter mortificantes, & in- dies progressus facientes in omni virtute & pia vivendi ratione.

¶ *Expedit ut unusquisque ita baptizatus, ab Episcopo confirmetur quam cito fieri poterit à Baptismo, ut sic ad sacram Communionem admittatur.*

¶ *Si qui in prima Infantia non Baptizati offerantur ad Baptismum priusquam ad adultam ætatem pervenerint, ita ut pro se respondere non valeant; satis erit si adhibeatur Officium Pædobaptismi publici; aut (si versentur in summo periculo) Officium Pædobaptismi privati, mutato tantum vocabulo,* Infans, *in vocabulum,* Puer, *aut* Homo, *prout res postulabit.*

CATECHISMUS,

c est, *Institutio quam unusquisque addiscere tenetur, priusquam adducatur ad Episcopum ut ab illo Confirmetur.*

Quæstio.

QUOD est tibi nomen?

Responsio.

. aut M.

Quæstio.

Quis tibi hoc nomen imposuit?

Responsio.

Susceptores mei & Susceptrices in Baptismo, in quo factus sum membrum Christi, filius Dei, & hæres regni cœlorum. Que-

Quæstio.

Quid Susceptores tui & Susceptrices tum tuo nomine præstiterunt?

Responsio.

Tria meo nomine promiserunt ac voverunt; *Primùm*, me abrenunciaturum Satanæ & omnibus operibus ejus, pompis & vanitatibus hujus mundi nequam; & omnibus pravis concupiscentiis carnis. *Secundùm*, me omnes fidei Christianæ articulos creditum. *Tertiùm*, me sanctam Dei voluntatem & illius mandata servaturum, & in iis ambulaturum omnibus diebus vitæ meæ.

Quæstio.

An non putas te teneri ea credere, & facere quæ tuo nomine promiserunt?

Responsio.

Imò sanè, Deóque adjuvante faciam. Et ex animo Patri nostro cœlesti gratias ago quod me ad hanc salutis viam vocaverit, per Jesum Christum Servatorem nostrum. Deum etiam rogo ut me ita suâ gratiâ confirmet ut in ea permaneam usque ad finem vitæ meæ.

Catechistes.

Recita fidei tuæ articulos.

Responsio.

CREDO in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cœli & terræ: Et in Jesum Christum Filium ejus unicum Dominum nostrum, Qui conceptus est de Spiritu sancto, Natus ex Maria Virgine, Passus sub Pontio Pilato, Crucifixus, mortuus & sepultus, Descendit ad inferos; Tertia die Resurrexit à mortuis, Ascendit ad cœlos, Sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis: Indè v turus est judicare vivos & m tuos.

Credo in Spiritum Sanct Sanctam Ecclesiam Catholic Sanctorum Communionem, missionem peccatorum, Ca resurrectionem, ac Vitam æ nam. *Amen.*

Quæstio.

Quid potissimùm doceris in fidei tuæ articulis?

Responsio.

Primò, doceor credere in D um Patrem, qui me & mund universum condidit.

Secundò, in Deum Filium, me & totum genus humanum demit.

Tertiò, in Spiritum sanct Deum, qui me & omnes elec Dei sanctificavit.

Quæstio.

Dicebas Susceptores tuos & S ceptrices tuo nomine promisisse mandata Dei Servaturum. mihi quot sunt illa?

Responsio.

Decem.

Quæstio.

Quæ sunt illa?

Responsio.

EA ipsa quæ Deus tradidit te vigesimo Exodi, dic Ego sum Dominus Deus tuus, eduxi te de terra Ægypti, de do servitutis.

I. NON habebis Deos alie coram me.

II. NON facies tibi sculp neque omnem similitudinem est in cœlo desuper, & quæ in ra deorsum, nec eorum quæ in aquis sub terra. Non ador ea neque coles; Ego enim

minus Deus tuus fortis, Zelo-
visitans iniquitatem patrum in
os in tertiam & quartam gene-
onem eorum qui oderunt me,
aciens misericordiam in millia
qui diligunt me & custodiunt
ceptа mea.

II. NON assumes nomen Do-
ni Dei tui in vanum, nec enim
ebit insontem Dominus eum
assumpserit nomen Domini
sui frustrá.

V. MEMENTO ut diem Sab-
sanctifices, sex diebus opera-
s & facies omnia opera tua:
imo autem die Sabbatum Do-
i Dei tui est, non facies omne
s in eo, tu & filius tuus & filia
servus tuus & ancilla tua,
entum tuum, & advena qui
intra portas tuas. Sex enim
us fecit Dominus cœlum &
am, & mare & omnia quæ in
unt: & requievit die sep-
o; idcirco benedixit Dominus
Sabbati & sanctificavit eum.

. HONORA patrem tuum &
rem tuam, ut sis longævus su-
erram, quam Dominus Deus
dabit tibi.

I. NON occides.

II. NON mœchaberis.

III. NON furtum facies.

X. NON loquêris contra
imum tuum falsum testimo-
n.

. NON concupisces domum
uni tui, nec desiderabis uxo-
ejus, non servum, non ancil-
non bovem, non asinum,
mnia quæ illius sunt.

Quæstio.

Quid potissimùm ex his manda-
icis?

Responsio.

Duo; nempe officium meum erga Deum, & meum etiam officium erga proximum.

Quæstio.

Quodnam est officium tuum erga Deum?

Responsio.

Officium meum erga Deum est, ut in ipsum credam, ipsum timeam & diligam ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima, & ex totis viribus; ut ipsum colam, ipsi gratias agam, in ipso solo confidam; ipsum invocem; ipsius sanctum nomen ejusque verbum honorem; & ipsi vere serviam omnibus diebus vitæ meæ.

Quæstio.

Quodnam est officium tuum erga proximum?

Responsio.

Officium meum erga proximum est, ut eum diligam sicut meipsum, & id omnibus hominibus faciam, quod ab iis vellem mihi fieri. Et ut Patrem meum & Matrem meam diligam & honorem, iisque succurram. Ut regem honorem, ipsique atque iis omnibus qui sub ipso aliquâ pollent authoritate obsequar; omnibus meis superioribus, Doctoribus spiritualibus, Pastoribus ac præceptoribus meipsum subjiciam; submissè ac reverenter me geram erga omnes qui re ullà me antecellunt. Neminem verbo factóve lædam. Fidelem ac justum me in omnibus præstem: neque maliciam neque odium in animo meo foveam. Manus meas à furto & latrocinio cohibeam; & linguam à maledicentia, mendacio, ac calumnia. Ut corpus meum temperanter, sobrie, atque castè custodiam,

Bona

Bona aliena neque concupiſcam neque aveam, ſed diſcam artem ad vitam ſuſtentandam idoneam, & in ea gnaviter laborem. Et meo officio fungar in eo vitæ ſtatu, ad quem Deo viſum fuerit me vocare.

Catechiſtes.

Mi puer, ſcias hoc, te ex te ipſo iſta præſtare non poſſe, neque in Dei mandatis ambulare & ipſi ſervire abſque gratia illius ſpeciali, quam omni tempore diligenter invocare diſcas oportet. Audiam itaque num orationem Dominicam poſſis recitare.

Reſponſio.

PATER noſter, qui es in cœlis: Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, Sicut in cœlo & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodié. Et dimitte nobis debita noſtra, Sicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem: Sed libera nos à malo. *Amen.*

Quæſtio.

Quid petis à Deo in hac oratione?

Reſponſio.

Peto à Domino Deo meo, Patre noſtro cœleſti, omnis boni largitore, ut gratiam ſuam mihi, & omnibus largiatur, ut ipſum colamus, ipſi ſerviamus & obſequamur prout tenemur. Deum etiam oro ut nobis ea omnia impertiatur quæ ſunt menti & corpori neceſſaria; utque ſit nobis propitius, & peccata noſtra nobis dimittat; ut nos etiam verſantes in quolibet periculo tam animæ, quam corpori imminente cuſtodire ac tueri dignetur: & nos vare ab omni peccato, ac mal ab hoſte animorum & ab æt morte. Et hoc confido ipſum clementiâ ac benignitate ſua ſtiturum, per Dominum noſt Jeſum Chriſtum. Ideóque *Amen.* Sic fiat.

Quæſtio.

QUOT Sacramenta inſti Chriſtus in Eccleſia ſua

Reſponſio.

Duo tantùm, quæ quidem genere neceſſaria ſint ad ſalu conſequendam, nempe Baptiſm & Cœnam Domini.

Quæſtio.

Quid intelligis per vocem Sacramentum?

Reſponſio.

Externum & viſibile ſignum telligo, internæ ac ſpiritualis tiæ, quod nobis datur, ab Chriſto inſtitutum, tanquam dium quo eam recipimus, & rabonem ad nos de eâ certos endos.

Quæſtio.

Quot ſunt partes in Sacram to?

Reſponſio.

Duæ, externum viſibile ſign & interna ſpiritualis gratia.

Quæſtio.

Quodnam eſt externum vi ſignum, aut forma in Baptiſmo

Reſponſio.

Aqua quâ quis Baptiſatur, *Nomine Patris, & Filii, & S tus Sancti.*

Quæſtio.

Quænam eſt ſpiritualis & i na gratia?

Reſp

Responsio.

ori peccato, & denuo nasci
iæ: cùm enim simus natura-
in peccato nati, & iræ filii,
ratione facti sumus Filii Dei.

Quæstio.

Quid ab iis requiritur qui bap-
ndi sunt?

Responsio.

esipiscentia, quâ deserant pec-
m; & fides, quâ firmiter cre-
promissionibus Dei sibi factis
o Sacramento.

Quæstio.

Quî fit ıtáque ut infantes Bapti-
ur, quum ob immaturam æ-
mitia præstare non valeant?

Responsio.

Quia utrumque promittunt per
fores suos, quod promissum
ntur ipsi præstare, postquam
everint.

Quæstio.

Quamobrem Sacramentum
æ Domini institutum est?

Responsio.

d perpetuam memoriam sa-
ii mortis Christi, & benefici-
m quæ indè percipimus.

Quæstio.

Quænam est pars externa, seu
um Cœnæ Domini?

Responsio.

Panis & Vinum, quæ Dominus
t accipi.

Quæstio.

Quænam est pars interna seu
significata?

Responsio.

Corpus & sanguis Christi, quæ
e & re ipsa sumuntur, & per-
untur à fidelibus in Cœna Do-
i.

Quæstio.

Quænam sunt beneficia quæ in-
percipimus?

Responsio.

Animarum nostrarum corrobo-
ratio & recreatio per corpus &
sanguinem Christi; quemadmo-
dum pane & vino corpora nostra
corroborantur ac recreantur.

Quæstio.

Quid ab iis requiritur qui acce-
dunt ad Cœnam Domini?

Responsio.

Ut probent seipsos, num verè
præcedentium peccatorum eos
pœniteat, firmum propositum ha-
bentes novam vitam instituendi;
num fidem vivam habeant in mise-
ricordiam Dei per Christum, gra-
tâ memoriâ mortem illius reco-
lentes; num tandem eâ quâ par
est charitate omnes homines am-
plectantur.

¶ *Curatus uniuscujusque Parochiæ diebus Dominicis & Feriatis, post lectionem posteriorem, ad Vespertinas Preces, publicè in Ecclesiæ instituet & examinabit in parte aliquâ hujus Catechismi, pueros ex sua Parochia ad se adductos, quot ipsi visum fuerit.*

¶ *Omnes autem Patres, Matres, Heri & Heræ, curabunt ut liberi, famuli ac tyrones (qui Catechismum suum nondum didicerunt) in Ecclesiam se conferant tempore præstituto, & obsequentes aures præbeant, & à Ministro dirigantur donec ea omnia addidicerint quæ hic jubentur addiscere.*

¶ *Ubi primùm Infantes adoleverint, ita ut linguâ vernaculâ possint recitare Symbolum Apostolorum, orationem Dominicam, Decalogum; & ad alias quæstiones respondere,*

respondere, quæ habentur in breviori hoc Catechismo; ad Episcopum adducentur. Habebunt autem singuli Susceptorem aut Susceptricem, suæ scilicet Confirmationis testem.

¶ *Quotiescunque verò Episcopus indicaverit ut pueri ad se Confirmationis gratiâ adducantur; uniuscujusq; Parochiæ Minis aut ipse afferet, aut saltem tet eorum omnium nomina ch tæ inscripta (suo etiam m propriâ subscripto nomine) ipsi videbuntur idonei qui E copo præsententur ut ab eo C firmentur. Quod si Episcopo bentur, eos Confirmabit ju sequentem formulam.*

ORDO CONFIRMATIONIS,

Seu Impositionis Manuum super eos qui Baptisa ad adultam ætatem pervenerunt.

¶ *Die ad hoc præstituta, quotquot tunc Confirmandi sunt ordine dispositis, ac stantibus coram Episcopo; vel ipse, vel alius Minister ad hoc ab eo constitutus hanc sequentem præfationem præleget.*

UT Confirmatio cum majori eorum ædificatione qui Confirmandi sunt, administretur, Ecclesiæ visum est statuere, ut nemo in posterum Confirmetur, nisi qui teneat symbolum Apostolicum, orationem Dominicam, & Decalogum, & possit respondere ad alias illas quæstiones quæ habentur in breviore Catechismo. Quod quidem institutum maximè decet observari, ut pueri jam adulti, edoctíque quid Susceptores & Susceptrices pro ipsis in Baptismo, promiserint, illud ipsum ipsi ore & motu proprio coram Ecclesiâ palam ratum habeant ac confirment; atque ut etiam promittant se, adjuvante Dei gratiâ, magis ac magis daturos operam ut eâ fidel præstent, quibus assentiri se p fessi sunt.

¶ *Tum dicet Episcopus.*

NUM hic coram Deo & Cœtu iteratis solennem lam promissionem quæ facta, votum quod nuncupatum est ve nomine in baptismo vestro; eadem rata habentes ac confirm tes, & agnoscentes vos teneri omnia credere & præstare, tunc vestri Susceptores & Susc trices pro vobis susceperunt?

¶ *Et unusquisque ita ut au possit, respondebit,* Maximé.

Episcopus.

ADJUTORIUM nostrum nomine Domini.

Responsio.

Qui fecit cœlum & terram.

E

Episcopus.

nomen Domini benedictum.

Responsio.

b hinc & in sæcula sæculorum.

Episcopus.

omine exaudi orationes no-

Responsio.

clamor noster ad te perve-

Episcopus.

Oremus.

OMNIPOTENS & æterne Deus, qui hos famulos tuos & Spiritu sancto regenerare rus es, quique iis concessisti ium peccatorum suorum re- ionem; eos quæsumus Domi- sancto Spiritu Paracleto con- a, & indies gratiæ tuæ dona iplica; Spiritum sapientiæ relligentiæ; spiritum consilii piritualis roboris; spiritum itionis & veræ pietatis in illis ge, eósque reple Spiritu sancti ris tui nunc & in sæcula sæcu- m. *Amen.*

nc omnibus ordine in genua volutis coram Episcopo, uni- cujusque capiti successivè ma- um imponet, dicens,

UNC filium [*aut hunc famulum*] tuum cœlesti tuâ protege, tuus ut semper ma- ; & indies magis magisque tu tuo augeatur, donec ad num regnum tuum perveniat. n.

¶ *Tum dicet Episcopus.*

ominus vobiscum.

Responsio.

Et cum Spiritu tuo.

¶ *Et (singulis in genua provolutis) Episcopus subjunget,*

Oremus.

PATER noster, qui es in cœlis. Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat Regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cœlo & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem: Sed libera nos à malo. *Amen.*

¶ *Et hanc Collectam.*

OMNIPOTENS & æterne Deus, qui das velle & præstare quæ bona sunt & divinæ Majestati tuæ accepta; Supplices te rogamus pro his famulis tuis quibus, juxta sanctorum Apostolorum tuorum exemplum, manus nostras imposuimus, ut (hoc signo) certiores fiant de tuo favore, clementiâ & bonitate erga ipsos. Maneat semper super eis quælumus, paterna manus tua; semper cum illis sit sanctus Spiritus tuus; & eos ita deducas in cognitionem & obsequium verbi tui; ut tandem vitam æternam consequantur, per Jesum Christum, qui unà tecum & cum Spiritu sancto vivit & regnat, semper unus Deus, in sæcula sæculorum. *Amen.*

DOMINE Omnipotens & æterne Deus, corda & corpora nostra quæsumus, dirigere, sanctificare ac regere digneris in

viis

viis legis tuæ, & in operibus mandatorum tuorum; ut potentissimâ tuâ protectione cum corpore tum animo hic, & in æternum tuti simus, per Jesum Christum Dominum & Servatorem nostrum. *Amen.*

¶ *Tum eis benedicet Episcopus ita, dicens,*

BENEDICTIO Omnipot
tis Dei, Patris, Filii & S
ritus sancti vobis adsit, sempér
vobiscum maneat. *Amen.*

¶ *Nec quisquam admittetur ad*
cram Communionem, donec
rit Confirmatus, aut nisi sit
neus qui Confirmetur, &
firmari cupiat.

Formula MATRIMONII Celebrandi

¶ *PRIMO Banna eorum qui sunt Matrimonio copulandi, promulganda sunt tribus diebus Dominicis aut Feriatis successive, dum Sacra peraguntur, immediatè antequam prælegantur sententiæ Offertorii, Ministro juxta consuetum morem dicente,*

EGO promulgo Banna futuri Matrimonii inter M. & N. ex —— si quis vestrum cognoscat causam aliquam aut justum impedimentum, quominus isti sancto Matrimonio copulentur, vos illud (quidquid est) oportet aperire. Hæc Primâ [*secundâ* aut *tertiâ*] vice promulgantur.

¶ *Quod si ii qui sunt matrimonio copulandi vivant in diversis Parochiis; in utraque Parochia Banna promulganda sunt. Unius autem Parochiæ Minister eos Matrimonio non copulabit, nisi certior factus ab alterius Parochiæ Ministro, exhibito ipsius Chirographo, Banna fuisse tribus vicibus promulgata.*

¶ *Tempore & die ad celebran*
Matrimonium præstitutis, c
landi unà cum amicis & vi
ingredientur in Ecclesiam;
que ibi stantibus illis, vi
dexteris, muliere à sinistris,
byter dicet,

CHARISSIMI, hîc su
unà congregati, in consp
Dei, & in facie hujus congreg
onis, ut virum hunc & hanc m
erem sancto Matrimonio cop
mus; quod quidem vitæ g
honorabile est a Deo, dum h
in innocentiâ adhuc permane
institutum, typum nobis exhi
mysticæ illius unionis quæ e
ter Christum & Ecclesiam e
& hic sanctus vitæ status à Ch
præsentiâ suâ, & primò illo
quod fecit in Cana Galileæ,
honestatus ac condecoratus;
Sancto Paulo laudatus eo
sit inter omnes honorabilis;
propter non est à quopiam
consultè, temerè, aut la
suscipiendus ac ineundus, u
indulgeatur carnalibus homi
affec

affectibus ac concupiscentiis more brutorum ratione carentium; sed reverenter, modestè, consultò, sobriè & in timore Dei, causis ob quas matrimonium institutum est attentè pensitatis.

Harum prima, liberorum procreatio est, ut in timore & disciplinâ Domini & ad sancti nominis ejus gloriam educentur.

Secunda, conjugii instituendi causâ, ut sit remedium adversus peccatum, & ad vitandam fornicationem; ut siqui continentiæ dono non sint præditi, matrimonio copulentur, & sic corporis Christi, membra incontaminata remaneant.

Tertia, illius instituendi causa est, utriusque mutua vitæ societas, auxilium & consolatio tam rebus prosperis quam adversis: atque ille est sanctus vitæ status in quem hi copulentur, huc accesserunt hi duo qui præsentes adsunt. Quamobrem siquis est qui justam causam afferre possit quominus legitimo conjugio copulari possint, ipse jam proferat, aut posthac sileat in æternum.

Eos etiam alloquens qui sunt matrimonio copulandi, dicet.

DICO & edico vobis, prout rationem estis reddituri in tremendo illo die judicii, quum verdium omnium arcana aperientur, si cui vestrum compertum sit aliquod impedimentum quominus vobis fas sit matrimonio copulari, is nunc palam ut aperiat. Hoc enim sit vobis certo certius, quotquot aliâ ratione copulantur quàm juxtà verbo Dei probatur, eos à Deo non copulari, & eorum Conjugium non esse legitimum.

¶ *Quo nuptiarum die si quis allegaverit ac denunciaverit aliquod impedimentum quominus matrimonio copulentur juxta legem Dei aut statuta hujusce Regni; & seipsum cum fide-jussoribus idoneis obligare velit Personis matrimonio copulandis, aut pignus cautionis deponat (quod par sit sumptibus quos fecerint qui matrimonio copulandi sunt, persolvendis) si rem allegatam non probaverit. Tum oportet matrimonii celebrationem differri tantisper dum constet de rei veritate.*

¶ *Si nullum impedimentum allegatum fuerit, tum Minister viro dicet.*

NVIS habere hanc mulierem in uxorem tuam, ut in sancto conjugii statu juxta Dei institutionem simul vivatis? Vis eam diligere, consolari, honorare, illiusque tam adversâ quàm prosperâ valetudine utentis, curam gerere, atque aliis omnibus repudiatis, illi soli adhærere quamdiu vixerit uterque vestrum?

¶ *Vir respondebit.*

Volo.

¶ *Tum dicet Presbyter Mulieri.*

NVIS habere hunc virum in maritum tuum, ut in sancto conjugii statu juxta Dei institutionem simul vivatis? Vis ipsi obsequi, servire, ipsum amare,

honorare, illius tam adversâ quàm prosperâ valetudine utentis, curam gerere; atque aliis omnibus repudiatis, illi soli adhærere quamdiu vixerit uterque vestrum?

¶ *Mulier respondebit.*

Volo.

¶ *Tum Minister dicet.*

Quis hanc mulierem tradit ut huic viro nubat?

¶ *Tum fidem suam mutuò sibi obligabunt in hunc modum.*

¶ *Minister acceptâ de Parentis, aut affinis alicujus manibus Muliere, Virum jubebit illius dexteram dextrâ suâ prensare, & se verba præeuntem ita sequi.*

EGO N. accipio te N. in uxorem meam legitimam ut te ab hoc die & in posterum, seu meliorem seu pejorem; seu ditiorem seu pauperiorem, habeam & teneam, tam adversâ quàm prosperâ valetudine, donec mors nos sejunxerit, juxta sanctam Dei institutionem, atque in ejus rei confirmationem fidem meam tibi adstringo.

¶ *Tum sejungent manus suas, ac Mulier dextrâ suâ, dextrâ Viri præhensâ, eodem modo Ministrum verba præeuntem sequetur.*

EGO N. accipio te N. in maritum meum legitimum, ut te ab hoc die & in posterum, seu meliorem seu pejorem; seu ditiorem seu pauperiorem, habeam & teneam, tam adversâ quàm prosperâ valetudine; ut te diligam, foveam, & tibi morem geram, donec mors nos sejunxerit, juxta sanctam Dei institutionem: atque in ejus rei confirmationem fidem meam tibi adstringo.

¶ *Tum denuò manus sejungent: Vir autem Mulieri Annulum dabit, illum ponens super librum unà cum eo quidquid sit, quod Presbytero & Clerico jurari debet. Presbyter acceptum Annulum Viro tradet ut eum aptet digito annulari manus sinistræ mulieris, atque Vir annulum ibi digitis tenens, Ministrum verba præeuntem sequetur, dicens:*

EGO te hoc Annulo matrimonio legitimo mihi conjungo. Te corpore meo honoro, & bonorum meorum omnium, facio participem in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. *Amen.*

¶ *Tum postquam reliquerit Annulum in digito annulari sinistræ manus Mulieris, ambo genua flectent, & Minister dicet.*

Oremus.

AETERNE Deus, Creator & conservator totius generis humani, omnis gratiæ spiritualis largitor, author vitæ æternæ, emitte benedictionem tuam super hos famulos tuos, hunc virum & hanc mulierem, quibus in tuo Nomine benedicimus, ut sicut Isaac & Rebecca summâ fide simul vixerunt, sic isti duo votum à se susceptum certò persolvant, & fœdus inter se initum (cujus Annuli ist

us datio & acceptio, ſymbolum & pignus exiſtit) obſervent, atque in mutuo perfecti amoris ac pacis vinculo perſeverent, vitámque ad normam mandatorum tuorum exigant, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Tum Presbyter eorum dexteras junget, ac dicet.*

QUOS Deus conjunxit, homo non ſeparet.

¶ *Poſteà Miniſter Populum alloquetur.*

QUUM N. & N. in ſacrum conjugium conſenſerint, idque in conſpectu Dei & coram hoc cœtu conteſtati ſint, atque in ejus rei confirmationem, fidem mutuam ſibi adſtrinxerint, idque dato receptóque annulo atque manuum conjunctione palam fecerint, ego eos maritum uxorémque invicem eſſe pronuntio, in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. *Amen.*

¶ *Addet etiam Miniſter hanc benedictionem.*

DEUS Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus, vobis benedicat, vóſque tueatur ac protegat; Dominus ſuo favore vos clementer reſpiciat, atque ita vos omni benedictione ſpirituali ac gratia repleat, ut in hoc ſæculo ſic vivatis, ut in futuro vitam æternam conſequamini. *Amen.*

¶ *Tum Miniſter aut Clerici ad menſam Domini accedentes ſequentem Pſalmum dicent aut cantabunt.*

Pſalm. 128.

BEATI omnes qui timent Dominum, qui ambulant in viis ejus.

Labores manuum tuarum quia manducabis: beatus es, & bene tibi erit.

Uxor tua ſicut vitis abundans in lateribus domus tuæ.

Filii tui ſicut novellæ olivarum: in circuitu menſæ tuæ.

Ecce ſic benedicetur homo; qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion: & videas bona Jeruſalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum pacem ſuper Iſrael.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Aut hunc Pſalmum.

Pſalm. 67.

DEUS miſereatur & benedicat nobis: illuminet vultum ſuum ſuper nos & miſereatur noſtrî.

Ut cognoſcamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus ſalutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes: quoniam judicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum ſuum.

Benedicat nos Deus, Deus noſter, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, & Filio, &c.

¶ *Finito hoc Psalmo, & in genua provolutis Viro ac Muliere ante mensam Domini, ad mensam stans Presbyter & ad eos conversus dicet.*

Kyrie eleyson.

Responsum.

Christe eleyson.

Minister.

Kyrie eleyson.

PATER noster, qui es in cœlis: Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, Sicut in cœlo & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, Sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem: Sed libera nos à malo. *Amen.*

Minister.

Domine salvum fac famulum tuum & ancillam tuam.

Responsum.

Qui sperant in te.

Minister.

Mitte eis Domine, auxilium de sancto.

Responsum.

Et eos semper protege.

Minister.

Esto eis Domine, turris fortitudinis.

Responsum.

A facie inimici.

Minister.

Domine exaudi orationem nostram.

Responsum.

Et clamor noster ad te perveniat.

Minister.

DEUS Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, benedic his famulis tuis, & semina semen vitæ æternæ in mentibus eorum, ut quicquid in verbo tuo utiliter didicerint, illud opere compleant. Eos Domine clementer de cœlis respice, & benedic ipsis: Et quemadmodum misisti benedictionem tuam super Abraham & Saram ad eorum ingentem consolationem; ita mittere digneris tuam benedictionem super hos famulos tuos, ut voluntati tuæ obsequentes & semper sub protectione tuâ tuti, in amore tuo permaneant usque ad extremam vitam; per Dominum nostrum Jesum Christum. *Amen.*

¶ *Sequens oratio omittetur, ubi Mulier parere desierit.*

MISERICORS Domine ac Pater cœlestis, cujus gratioso munere genus humanum propagatur, hos famulos tuos, quæsumus, benedictione tuâ prosequere, ut liberorum procreatione sint fœcundi, & tamdiu in sancto suo mutuo amore & vitæ honestate perseverent, donec liberos suos viderint in Christianâ pietate ac virtute educatos, ad laudem & gloriam tuam, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

DEUS qui potenti virtute tua de nihilo cuncta fecisti, quique etiam, (rebus aliis rectè dispositis) decrevisti ut de Viro ad imaginem & similitudinem tuam creato, Mulier originem suam haberet, atque eos copulando docuisti nunquam licere eos separari quo

s tu matrimonii vinculo unum
ras; O Deus qui conjugalem
ulam in tam excellens myſte-
m conſecratum voluiſti, ut in
pirituale conjugium & unionem
Chriſtum & Eccleſiam ſuam
ificares ac repræſentares; hos
ulos tuos clementer reſpice,
hic vir juxta verbum tuum
em diligat, (ſicut Chriſtus
leſiam ſponſam ſuam dilexit,
ſeipſum pro ea tradidit, eam
ndo ac fovendo, non ſecus ac
n ipſius carnem) & hæc muli-
rum ſuum amet & ſe dignam
ſtet quæ ab ipſo ametur ſitque
fidelis ac morigera, atque in
ni quiete, ſobrietate & pace fi-
ſanctarum ac piarum matrona-
imitatrix. Benedicas utríque
mine, & æterni illius regni tui
editatem ipſis concede, per Je-
Chriſtum Dominum noſtrum.
en.

¶ *Tum dicet Presbyter.*

OMNIPOTENS Deus, qui
in principio primos paren-
noſtros Adam & Evam Crea-
, atque eos ſanctificavit & ma-
nonio copulavit, effundat ſuper
divitias gratiæ ſuæ, vos ſan-
cet, vobíſque benedicat, ut
corpore & mente accepti in
ctâ dilectione ſimul vivere uſ-
ad extremum vitæ veſtræ ter-
um valeatis. *Amen.*

*Poſteà, ſi non habeatur concio
in qua mutua viri ac uxoris
officia declarentur, Miniſter ea
leget quæ ſequuntur.*

VOS quotquot aut jam con-
jugati eſtis, aut quibus ſan-
ctum conjugium inire propoſitum
eſt, audite quid dicat Scriptura
ſacra de mutuis virorum erga uxo-
res & uxorum erga viros Officiis.

Sanctus Paulus in Epiſtola ad
Epheſios capite 5. Maritis omni-
bus hæc præcipit; Viri diligite ux-
ores veſtras ſicut & Chriſtus dilex-
it Eccleſiam, & ſeipſum tradidit
pro ea: ut illam ſanctificaret,
mundans eam lavacro aquæ in ver-
bo vitæ: ut exhiberet ipſe ſibi glo-
rioſam Eccleſiam, non habentem
maculam, aut rugam aut aliquid
hujuſmodi: ſed ut ſit ſancta, &
immaculata. Ita & viri debent
diligere uxores ſuas, ut corpora
ſua. Qui ſuam uxorem diligit,
ſeipſum diligit. Nemo enim un-
quam carnem ſuam odio habuit:
ſed nutrit & fovet eam, ſicut &
Chriſtus Eccleſiam. Quia mem-
bra ſumus corporis ejus, de carne
ejus, & de oſſibus ejus. Propter
hoc relinquet homo Patrem & Ma-
trem ſuam: & adhærebit uxori
ſuæ. Et erunt dico in carne una.
Sacramentum hoc magnum eſt:
ego autem dico in Chriſto & in
Eccleſia. Veruntamen & vos ſin-
guli unuſquiſque uxorem ſuam ſi-
cut ſeipſum diligat. *Epheſ.*5.25.

Similiter idem Sanctus Paulus
ſcribens ad Coloſſenſes, conjuga-
tos omnes ſic alloquitur, viri dili-
gite uxores veſtras: & nolite
amari eſſe ad illas. *Coloſſ.*3.19.

Audite etiam quid maritis dicat
Sanctus Petrus Chriſti Apoſtolus,
qui ipſe maritus erat. Viri ſimi-
liter, cohabitantes ſecundum ſci-
entiam, quaſi infirmiori vaſculo
muliebri impartientes honorem,
tanquam cohæredibus gratiæ vitæ,
ut non impediantur orationes ve-
ſtræ. 1 S.*Pet.*3.7.

Huc

Huc usque audivistis Officium viri erga uxorem; jam verò & vos uxores audite ac discite officium vestrum erga viros vestros, prout manifestò habetur in Scriptura sacra.

Sanctus Paulus in prædicta Epistola ad Ephesios. Vos his verbis docet: Uxores viris suis subditæ sint, sicut Domino. Quoniam vir caput est mulieris: sicut Christus caput est Ecclesiæ. Ipse salvator corporis ejus. Sed sicut Ecclesia subjecta est Christo: ita & uxores viris suis in omnibus,& iterum dicit: uxor autem timeat virum suum. *Ephes.*5.22.

Et in Epistola ad Coloss. paucis vos hortatur in hunc modum; uxores subjicite vos viris sicut oportet in Domino. *Coloss.*3.18.

Vos etiam S. Petrus rectè admodum instituit dicens, similiter & uxores subditæ sint viris suis: ut & siqui non credunt verbo, per mulierum conversationem verbo lucri fiant. Considera in timore sanctam conversa nem vestram. Quarum no extrinsecus capillatura, aut cundatio auri, aut indumenti stimentorum cultus: sed qui sconditus est cordis homo, in corruptibilitate quieti & mo spiritus, qui est in conspectu locuples. Sic enim aliquand sanctæ mulieres sperantes in D ornabant se, subjectæ propriis ris. Sicut Sara obediebat Abr Dominum eum vocans: estis Filiæ, benefacientes, & pertimentes ullam perturba nem. 1 S.*Petr.*3.1.

¶ *Expedit ut recens conjugati cram communionem partici quum Matrimonio copulan aut oblatâ primâ occasion Nuptiarum solemnia.*

Ordo pro Visitatione Infirmorum.

¶ *Cum quis infirmatur, id significabitur Parocho qui ingrediens domum infirmi, dicet,*

PAX huic domui & omnibus habitantibus in ea.

¶ *Accedens ad infirmum dicet, flexis genibus.*

NE reminiscaris Domine delicta nostra, vel delicta parentum nostrorum. Parce nobis Domine, parce populo tuo q redemisti pretiosissimo tuo san ne, & ne in æternum irascaris bis.

Responsum.
Parce nobis Domine.

¶ *Tum Minister dicet.*

Oremus.
Kyrie eleyson.
Christe eleyson.
Kyrie eleyson.

PA

)ATER noſter, qui es in cœlis. Sanctificetur Nomen tuum. veniat Regnum tuum. Fiat ntas tua, ſicut in cœlo & in a. Panem noſtrum quotidia- da nobis hodie. Et dimitte is debita noſtra, ſicut & nos ittimus debitoribus noſtris. ne nos inducas in tentationem : libera nos à malo. *Amen.*

Miniſter.

Domine ſalvum fac famulum m.

Reſponſum.

Qui ſperat in te.

Miniſter.

ſitte ei auxilium de ſancto tuo.

Reſponſum.

t ſemper eum potenter pro- .

Miniſter.

Nihil proficiat inimicus in eo.

Reſponſum.

t filius iniquitatis non appro- quet ad nocendum ei.

Miniſter.

ſto ei Domine turris fortitu- s.

Reſponſum.

a facie inimici.

Miniſter.

Domine exaudi orationem no- m.

Reſponſum.

t clamor noſter ad te pervenі-

Miniſter.

RESPICE Domine, de cœlo, intuere & adjuva famulum m. Reſpice eum oculis miſe- rdiæ tuæ, conſolare eum, & da fiduciam ſuam in te collocet. fende eum ab inſidiis inimici, um in pace ac quiete perpetua cuſtodi, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

EXAUDI nos omnipotens & ſummè miſericors Deus ac Servator; extende conſuetam benignitatem tuam ſuper hunc famulum tuum morbo laborantem. Hanc Paternam tuam correctionem ei quæſumus, ſanctifica, ut infirmitatis ſuæ ſenſus robur addat fidei ipſius, & pœnitentiam reddat magis ſinceram. Quod ſi tibi viſum fuerit eum priſtinæ ſanitati reſtituere, fac ut reliquam vitam agat, in timore tui & ad gloriam tuam ; aut verò da illi ita perferre tuam viſitationem ut peractâ vitâ hac ærumnoſâ, tecum habitet in vitâ æternâ, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Tum Miniſter infirmum hortabitur in hunc modum, aut alium ſimilem.*

CHARE ac dilecte, ſcito hoc, Deum omnipotentem eſſe Dominum vitæ ac mortis & eorum omnium quæ eò ſpectant, juventutis ſcilicet, roboris, ſanitatis, ſenectutis, infirmitatis & morborum. Quare tibi perſuaſiſſimum eſto, quocunque morbi genere labores, eum à Deo viſitante diſpenſari, ſeu is tibi contingat ad probandam patientiam tuam ad aliorum exemplum, & ut fides tua in die Domini, tibi ſit laudi, gloriæ & honori, ad incrementum gloriæ ac vitæ æternæ ; ſeu immiſſus ſit ad corrigendum, & emendandum illud quicquid ſit, quod in te offendit Patris tui cœleſtis oculos ; pro comperto habe,

quod si te peccatorum tuorum verè pœniteat, ac morbum tuum patienter feras, misericordiæ Dei propter Jesum Christum charissimum filium suum innitens; ipsique demisso animo gratias egeris pro paternâ suâ visitatione, teipsum prorsus subjiciens illius voluntati, in tuam cedet utilitatem, neque promovebit in rectâ viâ quæ ducit ad vitam æternam.

¶ *Si infirmus qui visitatur, vehementer laboret, tum Minister hic exhortandi finem facere poterit, aut pergere.*

QUAMOBREM æquo animo feras hanc castigationem Domini: quippe (prout dicit Sanctus Paulus Epistola ad Hebræos capite duodecimo) quem diligit Dominus eum castigat, flagellat autem omnem filium quem recipit. In disciplina perseverate. Tanquam filiis vobis se offert Deus. Quis enim filius quem non corripit pater? Quod si extra disciplinam estis, cujus participes facti sunt omnes, ergo adulteri & non filii estis. Deinde patres quidem carnis nostræ, eruditores habuimus & reverebamur eos; non multò magis obtemperabimus Patri spirituum & vivemus? Et illi quidem in tempore paucorum dierum, secundum voluntatem suam erudiebant nos; hic autem ad id quod utile est in recipiendo sanctificationem ejus. Hæc verba, mi frater, in sacrâ Scripturâ propter consolationem & institutionem nostram, scripta sunt, ut patienter & cum gratiarum actione feramus castigationem Patris nostri cœlestis, quotiescunque pro propensâ suâ in nos benignitate visum fuerit, nos adversis quibuscunque rebus immissis visitare. Neque etiam Christianis hominibus acceptius quicquam esse deberet, quàm fieri similes Christo in adversis, ærumnis, morbisque patienter perferendis. Neque enim ad gaudium ascendit antequam passus esset; & non antè ingressus est in gloriam quàm crucifixus esset. Ita profectò cum Christo mori, via est ad gaudium sempiternum; & alacriter cum Christo mori, aditus est ad vitam æternam; ut à morte suscitati cum ipso vivamus in æternum. Illud verò moneo ut morbum tuum quovis tot modis tibi salutaris est, patienter feras, téque exhortor in nomine Dei ut eorum recorderis quæ in Baptismo coram Deo professus es. Quandoquidem autem de hanc vitam ratio reddenda est judici à quo omnes oportet judicari; obtestor ut teipsum tuæ omnia probes; nempè quomodo tibi cum Deo, cúmque hominibus conveniat; ut scilicet de teipsum accusas ac judicas pro delicta tua, invenias misericordiam apud Patrem nostrum coelestem propter Christum, & non damneris aut judiceris in tremendo illo judicio. Recitabo igitur, audiente, fidei nostræ articulos, ut experiaris utrum ea credas, non, quæ Christianum oportet credere.

¶

Hîc Minister Articulos fidei recitabit in hunc modum.

CREDIS in Deum Patrem Omnipotentem, creatorem li & terræ; & in Jesum Chrim filium ejus unicum Dominum strum, qui conceptus est de Spin Sancto, natus ex Maria Virne, passus sub Pontio Pilato, rucifixus, Mortuus & sepultus, scendit ad inferos, tertiâ die surrexit à mortuis, ascendit ad los, sedet ad dexteram Dei Pas omnipotentis, indè venturus judicare vivos & mortuos? um etiam credis in Spiritum nctum; Sanctam Ecclesiam atholicam, sanctorum communem, peccatorum remissionem, mis resurrectionem, & vitam ernam post mortem?

¶ *Infirmus respondebit.*

Firmiter credo ista omnia.

Tum Minister quæret num ipsum suorum omnium peccatorum verè pœniteat, & omnes homines Christianâ charitate complectatur, exhortans illum ut à quibuscunque injuriâ affectus fuerit, iis omnibus ignoscat ex animo. Et si aliquos ipse offenderit, roget ut ignoscatur sibi. Si quos autem injuriâ, aut contumeliâ affecerit, pro viribus satisfaciat. Et si nondum Testamentum scripserit, moneatur ut Testamento rebus suis consulat, ac declaret quantum habeat æris alieni, quantumque ipsi sit in tabulis & nominibus, ut eo pacto scilicet ipsius conscientiæ, & quieti Testamentariæ procuratione præpositorium melius prospiciatur. Verùm operæ pretium foret mortales omnes sæpè admonere, ut dum prosperâ fruuntur valetudine, rebus suis Testamento caveant.

¶ *Superiora verba à Ministro haberi possunt ante precationem, prout ipsi visum fuerit.*

¶ *Videat Minister ne omittat Divites seriò exhortari, ut liberales sint erga pauperes.*

¶ *Hîc monebitur infirmus ut peccata sua privatim confiteatur, si in re ullâ magni momenti gravatam conscientiam sentiat. Quâ finitâ confessione, Presbyter (si id infirmus suppliciter atque ex animo petierit) eum absolvet in hunc modum.*

DOMINUS noster Jesus Christus qui reliquit Ecclesiæ suæ potestatem absolvendi omnes peccatores verè pœnitentes & in eum credentes, ipse pro ingenti misericordiâ suâ delicta tua tibi condonet. Ego verò authoritate ipsius mihi commissâ absolvo te ab omnibus peccatis tuis, In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. *Amen.*

¶ *Tum Presbyter dicet sequentem collectam.*

Oremus.

CLEMENTISSIME Deus, qui juxta multitudinem miserationum tuarum ita deles peccata eorum

eorum quos peccatorum ſuorum verè pœnitet, ut eorum amplius non recorderis; aperi oculos miſericordiæ tuæ ſuper hunc famulum qui veniam & remiſſionem peccatorum efflagitat. In eo renova (Pater amantiſſime) quicquid in eo aſtu ac malitiâ Satanæ, aut ipſius carnali concupiſcentiâ aut humanâ fragilitate corruptum eſt. Conſerva & cuſtodi infirmum hoc membrum in unitate Eccleſiæ; illius contritionem reſpice, illius lacrymas accipe, illius dolorem mitiga prout tibi viſum fuerit, ipſi magis expedire. Et quia ſe ſuaque omnia uni miſericordiæ tuæ committit, peccata præterita noli ipſi imputare; verùm eum beato Spiritu tuo corroboras. Cùm verò tibi viſum fuerit ipſum hinc abducere, in gratiam tuam illum recipe, per merita chari ac prædilecti Filii tui Jeſu Chriſti Domini noſtri. *Amen.*

¶ *Tum Miniſter hunc Pſalmum recitabit.*

Pſalm. 71.

IN te Domine ſperavi, non confundar in æternum: in juſtitia tua libera me, & eripe me.

Inclina ad me aurem tuam: & ſalva me.

Eſto mihi in Deum protectorem, & in locum munitum: ut ſalvum me facias.

Quoniam firmamentum meum: & refugium meum es tu.

Deus meus eripe me de manu peccatoris, & de manu contra legem agentis & iniqui.

Quoniam tu es patientia mea Domine, Domine ſpes mea a juventute mea.

In te confirmatus ſum ex uter & de ventre matris meæ tu es pr tector meus.

In te cantatio mea ſempe tanquam prodigium factus ſu multis, & tu adjutor fortis.

Repleatur os meum laude: cantem gloriam tuam totâ magnitudinem tuam.

Ne projicias me in tempo ſenectutis: cùm deficiet vir mea, ne derelinquas me.

Quia dixerunt inimici mei mihi: & qui cuſtodiebant anima meam, conſilium fecerunt unum.

Dicentes, Deus derelic eum: perſequimini, & comp hendite eum: quia non eſt eripiat.

Deus ne elongeris à me: De meus in auxilium meum reſpice.

Confundantur & deficiant d trahentes animæ meæ: operiant confuſione & pudore qui quæru mala mihi.

Ego autem ſemper ſperabo: adjiciam ſuper omnem laudem t am.

Os meum annunciabit juſtit am tuam totâ die ſalutare tuum.

Quoniam non cognovi literat ram, introibo in potentiam D mini; Domine memorabor juſt tiæ tuæ ſolius.

Deus docuiſti me à juventu mea: & uſque nunc pronuncia mirabilia tua.

Et uſque in ſenectam & ſeniu Deus, ne derelinquas me.

Donec annuntiem brachiu tuum generationi omni quæ ve tura eſt.

Potentiam tuam & juſtitiam t am, Deus uſque in altiſſima q fec

cisti magnalia, Deus quis simi-
sit tibi?
Gloria Patri, &c.
Sicut erat in principio, &c.

¶ *His additis.*

SALVATOR mundi qui per crucem & pretiosum sangui-
em redemisti nos, salva nos &
juva nos, supplices te rogamus
Deus.

¶ *Deinde dicet Minister.*

OMNIPOTENS Deus, qui
est turris fortitudinis om-
ium sperantium in se; cui omnia
bjiciuntur & obtemperant in cœ-
, & in terrâ & sub terrâ, nunc &
mper tuum esto munimentum;
faciat ut cognoscas ac sentias
od non sit aliud nomen sub cœlo
tum hominibus, in quo & per
od possis sanitatem & salutem
nsequi, præter unum nomen
su Christi Domini nostri. *Amen.*

¶ *Et postea dicet.*

BENIGNÆ misericordiæ ac
protectioni Dei te commit-
mus, benedicat tibi Dominus, &
stodiat te. Ostendat Dominus
ciem suam tibi, & misereatur
i. Convertat Dominus vultum
um ad te & det tibi pacem, nunc
semper. *Amen.*

*Oratio pro infante morbo labo-
rante.*

OMNIPOTENS Deus ac
Pater summè misericors,
jus unius sunt vitæ ac mortis exi-
tus. Infantem hunc, quæsumus,
in lecto infirmitatis nunc jacentem
oculis misericordiæ tuæ de cœlo
respice. Visita eum ô Deus, in
salutari tuo; eum præstituto tuo
tempore dolore corporis libera,
& salvum fac illius animam prop-
ter misericordiam tuam. Quod
si tibi visum fuerit vitam illi in
terrâ prorogare, tibi vivat, & fiat
instrumentum gloriæ tuæ tibi na-
vando fidelem operam, & benefa-
ciendo in diebus suis; aut verò
ipsum recipe in cœlestes illas man-
siones, ubi animæ eorum qui ob-
dormiunt in Domino Jesu, fruun-
tur sempiternâ quiete ac felicitate.
Hæc concede, ô Domine, prop-
ter misericordiam tuam, in eo-
dem Filio tuo Domino nostro Je-
su Christo, qui vivit & regnat unà
tecum & cum Spiritu Sancto, sem-
per unus Deus in sæcula sæculo-
rum. *Amen.*

¶ *Oratio pro infirmis, dicenda
cùm vix ulla spes reliqua fuerit
futuræ convalescentiæ.*

OMISERATIONUM Pater
& Deus omnis consolatio-
nis, unicum auxilium nostrum in
angustiis: Ad te confugimus,
opem tuam implorantes in grati-
am hujus famuli tui sub manu tuâ
in extremâ corporis infirmitate
jacentis. Benignè ipsum respicias
Domine; & quanto magis qui fo-
ris est homo corrumpitur, tanto
magis eum gratiâ Spiritus tui cor-
robora quæsumus, in eo qui intus
est. Da ut serio errorum ante-
actæ vitæ eum pœniteat, & firmi-
ter credat in Jesum Christum Fi-
lium tuum, ut peccata illius per
miseri-

misericordiam tuam deleantur, & venia in cœlo obsignetur priusquam migret ex hac vitâ & non conspiciatur amplius. Compertum habemus, Domine, non esse verbum ullum impossibile apud te, & quod possis, si tibi videatur, eum etiamnum erigere, eique concedere ut diutius nobiscum maneat. Attamen quoniam quantum quidem conjicere est, prope adest naturæ illius dissolutio, eum ita idoneum ac paratum præsta, quæsumus, adversus horam mortis, ut postquam hinc in pace ac favore tuo migraverit, anima illius in æternum illud regnum tuum admittatur, per merita & mediationem Jesu Christi Filii tui unici Domini & Servatoris nostri. *Amen.*

¶ *Commendatoria precatio pro infirmo sub horam decessus ex hac vitâ.*

OMNIPOTENS Deus apud quem vivunt Spiritus justorum consummatorum, postquam ex terreno carcere liberati sunt; Hujusce famuli tui fratris nostri, animam in manus tuas humiliter commendamus, tanquam in manus fidelis conditoris ac clementissimi Servatoris summa cum animi demissione supplicantes, ut pretiosa habeatur in conspectu tuo. Eam ablue, quæsumus, in sanguine agni illius immaculati, qui occisus est ad tollenda peccata mundi ut purgatis ablatisque inquinamentis quibuscunque, in medio mundi hujusce miseri & nequam, se contaminaverit per concupiscentiam carnis & fraudes Satanæ, exhiberi possit sancta & immaculata in conspectu tuo. Nos autem superstites, hoc aliisque similibus quotidianis mortalitatis nostræ spectaculis, edoce quàm fragilis sit & incerta conditio nostra; & dies nostros ita computare ut dum hîc vivimus animum serio intendamus ad sanctam & coelestem illam sapientiam, quæ tandem nos perducat ad vitam æternam, propter merita Jesu Christi Filii tui unici Domini nostri *Amen.*

¶ *Oratio pro mente motis, aut iis qui conscientiæ stimulis exagitantur.*

BENEDICTE Deus, miserationum Pater & Deus omnis consolationis, hunc famulum tuum afflictum & jacentem benigne ac misericorditer respice. Amara scribis adversus eum, & facis ut eum possideant priores iniquitates suæ; ipsi graviter insidet ira tua, anima autem ejus tota conturbata est. Verùm, Deus misericors qui sanctum verbum tuum scripsisti ad nostram doctrinam, ut per patientiam & consolationem sanctarum Scripturarum spem habeamus, da ut seipsum cognoscat & minas ac promissiones tuas recte capiat, adeò ut neque desinat in te confidere, neque fiduciam suam in ullo alio præterquam in te uno collocet. Eum corrobora ac sustenta adversus eas omnes tentationes quibus impetitur, & omnem illius animi æstus tranquilla. Noli quassatam arundinem frangere & linum fumigans extinguere. Ne januam miserationum tuarum occludas in ira; sed fac ut audiat gaudium

dium & lætitiam, ut læten- ossa quæ confregisti. Eum à u inimici libera, & ostende faciem tuam ei, & da ei pacem, per merita & mediationem Jesu Christi Domini nostri. *Amen.*

COMMUNIO INFIRMORUM.

CUM omnes mortales improvisis multis periculis, morbis & infirmitatibus obnoxii sint, & semper incerti quando ipsis ex hac vitâ emigrandum fuerit. Ideò ut semper sint ad mortem parati quandocunque omnipotenti Deo visum fuerit eos vocare. Parochi suos subindè (maximè verò grassante pestilentiâ aut aliâ lue contagiosâ) parochianos sedulò monebunt, ut sacram corporis & sanguinis Christi Servatoris nostri Communionem frequenter participent, quando scilicet publicè administrabitur in Ecclesia. Sic enim fiet ut (quando fuerint subitaneo morbo correpti, minus sint soliciti, si tunc eâ caruerint. Verùm si infirmus non possit in Ecclesiam se conferre, & interea cupiat Sacræ Communionis particeps fieri in privatis adibus; tum id opportunè Parocho significabit, ut & numerum eorum qui sunt Sacram Communionem cum ipso participaturi (erunt autem numero tres aut saltem duo) nactúsque locum idoneum in domo infirmi cum omnibus necessariis ita paratis ut Parochus ritè & eâ quâ par est reverentiâ, ministrare queat, ibidem Sacram Communionem celebrabit, facto initio à collectâ, Epistolâ & Evangelio subsequentibus.

Collecta.

OMNIPOTENS æterne Deus, humani generis condi- r, qui quos diligis corripis & ligas quemcunque recipis, ut ius famuli tui sub manu tuâ orbo laborantis miserearis, quæ- mus; præstes etiam ut infirmi- tem suam patienter ferat, & rporis sanitatem recipiat (si sic ementiæ tuæ videatur) quando- nque autem anima ejus è cor- re migraverit, exhibeatur im- aculata coram te, per Jesum hristum Dominum nostrum. men.

Epistola. Heb. 12. 5.

FILI mi, noli negligere disciplinam Domini; neque fatigeris dum ab eo argueris. Quem enim diligit Dominus, castigat, flagellat autem omnem filium quem recipit.

Evangelium. S. Joan. 5. 24.

AMEN, amen dico vobis, quia qui verbum meum audit, & credit ei qui misit me, habet vitam æternam, & in judicium non venit sed transit à morte in vitam. ¶ *Quibus*

¶ *Quibus peractis Presbyter perget juxta formulam jam præscriptam pro Sacra Communione, initio facto ab his verbis* [Vos quos vere & seriò peccatorum, *&c.*]

¶ *Quum ventum fuerit ad distributionem Sancti Sacramenti, Presbyter primò Sacram Communionem ipse accipiet; deindè iis qui eam cum infirmo participaturi sunt, postremo infirmo ipsi administrabit.*

¶ *Siquis verò Sacramentum corporis & sanguinis Christi non participet, sive id contingat propter morbi vehementiam, sivè quod id tempestivè Parocho non significaverit; aut quod defuerint qui cum eo Sacram Communionem participarent, aut propter aliud quodpiam legitimum impedimentum Parochus hoc ipsum edocebit, nempè quod si eum peccatorum suorum verè pœniteat, & firmiter credat quod Jesus Christus pro eo mortem in cruce pertulerit, & propter ipsius redemptionem sanguinem sum effuderit, beneficia quæ in acceperit gratâ memoriâ re lens, & pro iis gratias agens animo, tum corpus & sangu nem Christi Servatoris no manducat & bibit, quantu attinet ad salutem animæ, e amsi ore Sacramentum non pa ticipet.*

¶ *Cùm infirmus simul visitatur Sacram Communionem parti pat, Presbyter, quo citius solvat, cùm ventum fuerit Psalmum* [In te Domine s ravi] *in formulâ pro visitatio infirmorum, ibi finem facie statim transibit ad Sacr Communionem.*

¶ *Pestilentiâ, sudore, aut ejusmodi morbis contagi grassantibus, adeò ut nul Parochianorum reperiatur cum infirmis Sacram Comm nionem participet, in eorum p vatis adibus propter metum co tagionis, si id expressè & enix flagitaverit infirmus, Minis licebit cum eo solo eam parti pare.*

ORD

ORDO

Pro Sepultura Mortuorum.

Hic notandum est quod sequens Officium non est usurpandum pro iis qui mortui fuerint sacro Baptismo non initiati aut Excommunicati, aut qui mortem sibi ipsi intulerint.

Presbyter & Clerici obviam eunt feretro ad ingressum Cœmeterii, ac præeuntes seu in Ecclesiam, seu ad Sepulchrum, dicunt aut cantabunt:

EGO sum resurrectio & vita, qui credit in me etiamsi ortuus fuerit vivet, & omnis vivit & credit in me, non moritur in æternum. S. *Joan.* 11. 25, 26.

Scio quod redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra rrecturus sum; & rursum circumdabor pelle mea, & in carne ea videbo Deum meum; quem visurus sum ego ipse, & oculi mei inspecturi sunt & non alius. *Job.* 19. 25, 26, 27.

Nihil intulimus in hunc mundum, haud dubium quòd nec auferre quid possumus. Dominus dedit, Dominus abstulit, sit Nomen Domini benedictum. 2 *Tim.* 1. *Job.* 1. 21.

Postquam ingressi fuerint Ecclesiam, alter horum sequentium Psalmorum aut etiam uterque prælegetur.

Psalm. 39.

DIXI custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea.

Posui ori meo custodiam cum consisteret peccator adversum me.

Obmutui & humiliatus sum, & silui à bonis: & dolor meus renovatus est.

Concaluit cor meum intra me: & in meditatione mea exardescet ignis.

Locutus sum in lingua mea, notum fac mihi Domine finem meum

Et numerum dierum meorum quis est; ut sciam quid desit mihi.

Ecce mensurabiles posuisti dies meos, & substantia mea tanquam nihilum ante te.

Veruntamen universa vanitas, omnis homo vivens.

Veruntamen in imagine pertransit homo: sed & frustra conturbatur.

Thesaurizat: & ignorat cui congregabit ea.

Et nunc quæ est expectatio mea? Nonne Dominus? Et substantia mea apud te est.

Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium insipienti dedisti me.

Obmutui & non aperui os meum, quoniam tu fecisti: amove à me plagas tuas.

A fortitudine manus tuæ ego defeci: in increpationibus propter iniqui-

iniquitatem corripuisti hominem,

Et tabescere fecisti sicut aranea am animam ejus: veruntamen vanè conturbatur omnis homo.

Exaudi orationem meam, Domine, & deprecationem meam: auribus percipe lacrymas meas.

Ne sileas: quoniam advena ego sum apud te, & peregrinus, sicut omnes patres mei.

Remitte mihi, ut refrigerer prius quàm abeam, & amplius non ero.

Gloria Patri, &c.

Psalm. 90.

DOMINE, refugium factus es nobis à generatione in generationem.

Priusquam montes fierent aut formaretur terra & orbis, à sæculo, & in sæculum tu es Deus.

Ne avertas hominem in humilitatem: & dixisti, convertimini filii hominum

Quoniam mille anni ante oculos tuos tanquam dies hesterna quæ præteriit.

Et custodia in nocte: Quæ pro nihilo habentur, eorum anni erunt.

Mane sicut herba transeat, mane floreat & transeat: vesperè decidat, induret, & arescat.

Quia defecimus in ira tua, & in furore tuo turbati sumus.

Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo: sæculum nostrum in illuminatione vultus tui.

Quoniam omnes dies nostri defecerunt, & in ira tua defecimus,

Anni nostri sicut aranea meditabuntur: dies annorum nostrorum in ipsis, septuaginta anni.

Si autem in potentatibus, octoginta anni, & amplius eorum labor & dolor.

Quoniam supervenit mansuetudo, & corripiemur.

Quis novit potestatem iræ tuæ & præ timore tuo iram tuam numerare.

Dexteram tuam sic notam fac & eruditos corde in sapientia.

Convertere Domino usquequo & deprecabilis esto super servos tuos.

Repleti sumus manè misericordiâ tuâ: & exultavimus & delectati sumus in omnibus diebus nostris.

Lætati sumus pro diebus quibus nos humiliasti: annis quibus vidimus mala.

Respice in servos tuos, & in opera tua: & dirige filios eorum.

Et sit splendor Domini Dei nostri super nos, & opera manuum nostrarum dirige super nos: & opus manuum nostrarum erige.

Gloria Patri, &c.

¶ *Tum sequetur lectio desumpta de Epistola S. Pauli ad Corinthios priore capite decimo quinto.*

CHRISTUS surrexit ex mortuis, primitiæ dormientium. Quoniam quidem per hominem mors: & per Hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur: & in Christo omnes vivificabuntur: unusquisque autem in suo ordine primitiæ Christus: deinde ii qui sunt Christi, qui in adventum ejus crediderunt. Deinde finis: cùm tradiderit regnum Deo, & Patri, cùm evacuaverit omnem principatum, & potestatem, & virtutem. Oportet

illum Regnare, donec ponat nes inimicos ſub pedibus ejus. viſſimè autem inimica deſtruemors. Omnia enim ſubjecit pedibus ejus. Cùm autem di-, omnia ſubjecta ſunt ei: ſine bio præter eum qui ſubjecit ei nia. Cùm autem ſubjecta fuei illi omnia: tunc & ipſe Filiſubjectus erit ei, qui ſubjecit omnia, aſt ſit Deus omnia in nibus. Alioquin quid facient baptizantur pro mortuis, ſi nino mortui non reſurgunt? quid & baptizantur pro illis? quid & nos periclitamur omni a? Quotidiè morior propter ſtram gloriam fratres, quam eo in Chriſto Jeſu Domino no-. Si (ſecundum hominem) beſtias pugnavi Epheſi: quid i prodeſt ſi mortui non regunt? Manducemus & bibamus; cras enim moriemur. Noſeduci. Corrumpunt mores nos colloquia mala. Evigiſté: & nolite peccare, ignotiam enim Dei quidam habet, ad reverentiam vobis lor. Sed dicit aliquis, quomoreſurgunt mortui? Quali aucorpore venient? Inſipiens tu od ſeminas non viviſicatur, niſi us moriatur. Et quid ſemi! non corpus quod futurum ſeminas, ſed nudum granum: ra tritici, aut alicujus cæteum. Deus dat illi corpus ſivult: & unicuique ſeminum rium corpus. Non omnis caeadem caro: ſed alia homi, alia pecorum, alia volim, alia piſcium. Et corpoœleſtia, & corpora terreſtria: alia quidem cœleſtium gloria, alia autem terreſtrium. Alia claritas ſolis, alia claritas lunæ, & alia claritas ſtellarum. Stella enim differt à ſtella in claritate: ſic & reſurrectio mortuorum. Seminatur in corruptione, ſurget in incorruptione. Seminatur in ignobilitate, ſurget in gloria. Seminatur in infirmitate: ſurget in virtute. Seminatur corpus animale: ſurget corpus ſpiritale. Si eſt corpus animale, eſt & ſpiritale ſicut ſcriptum eſt, factus primus homo Adam, in animam viventem: noviſſimus Adam in ſpiritum viviſicantem. Sed non prius quod ſpiritale eſt, ſed quod animale: deinde quod ſpiritale. Primus homo de terra, terrenus: ſecundus Homo de cœlo, cœleſtis. Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis cœleſtis, tales & cœleſtes. Igitur ſicut portavimus imaginem terreni, portemus & imaginem cœleſtis. Hoc autem dico fratres, quia caro & ſanguis regnum Dei poſſidere non poſſunt, neque corruptio incorruptelam poſſidebit. Ecce myſterium vobis dico: omnes quidem reſurgemus: ſed non omnes immutabimur. In momento, in ictu oculi, in noviſſima tuba (canet enim tuba & mortui reſurgent incorrupti: & nos immutabimur.) Oportet enim corruptibile hoc, induere incorruptionem; & mortale hoc, induere immortalitatem. Cùm autem mortale hoc induerit immortalitatem: tum fiet ſermo qui ſcriptus eſt, abſorpta eſt mors in victoria. Ubi eſt mors victoria tua? Ubi eſt mors ſtimulus tuus? Stimulus autem mortis peccatum eſt: virtus vero peccati, lex.

Deo autem gratias qui dedit nobis victoriam per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum. Itaque fratres mei dilecti, ſtabiles eſtote & immobiles: abundantes in omni opere Domini ſemper, ſcientes quòd labor veſter non eſt inanis in Domino.

¶ *Cum ventum eſt ad ſepulchrum, dum paratur cadaver mox terræ mandandum, Presbyter dicet, aut Presbyter & Clerici cantabunt.*

HOMO natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miſeriis. Qui quaſi flos egreditur & conteritur, & fugit velut umbra & nunquam in eodem ſtatu permanet.

Mediâ vitâ in morte ſumus, quem querimus adjutorem niſi te Domine, qui ob peccata noſtra juſtè iraſceris.

Aſt Domine Deus ſanctiſſimè, Domine fortiſſimè, ſancte & ſummè miſericors Salvator, amaris doloribus æternæ mortis ne tradas nos.

Tu Domine qui cognoſcis occulta cordium noſtrorum, precibus noſtris miſericordiæ tuæ aures ne occludas; ſed parce nobis Domine ſanctiſſime, Deus fortiſſime, ſancte & miſericors Salvator, tu æquiſſime judex æterne, ne patiaris nos in extremâ horâ ullis mortis doloribus à te excidere.

¶ *Deindè dum terra in cadav injicietur ab aliquo adſtantiu Presbyter dicet.*

CUM omnipotenti Deo viſu ſit pro ingenti miſericord ſuâ, animam chariſſimi frat noſtri jam defuncti ad ſe ſuſcipe mortuum ejus corpus humo m damus, terram terræ, cinere cineribus, pulverem pulveri, ſpem certam & indubitatam ſurrectionis ad vitam æterna per Dominum noſtrum Jeſu Chriſtum qui transformabit c pus humilitatis noſtræ, confi randum corpori claritatis ſu ſecundum operationem virtu ſuæ quâ poſſit ſubjicere ſibi o nia.

¶ *Tum dicetur aut cantabitu*

AUDIVI vocem de cœlo, centem mihi, ſcribe, be mortui qui in Domino moriun Amodò jam dicit ſpiritus, ut quieſcant à laboribus ſuis. A 14.13.

¶ *Tum dicet Presbyter.*

Kyrie eleyſon.
Chriſte eleyſon.
Kyrie eleyſon.

PATER noſter, qui es in cœ Sanctificetur Nomen tu Adveniat regnum tuum. voluntas tua, Sicut in cœlo terra. Panem noſtrum quoti num da nobis hodié. Et dim nobis debita noſtra, Sicut & dimittimus debitoribus noſ

t ne nos inducas in tentationem : d libera nos à malo. *Amen.*

Presbyter.

OMNIPOTENS Deus, apud quem vivunt ſpiritus eorum ui hinc diſcedunt in Domino, & ud quem animæ fidelium poſtam exuerunt onus corporis, læntur & felicitate fruuntur, agius tibi gratias ex animo propteà quod hunc fratrem noſtrum imere voluiſti ærumnis hujus ndi nequam ; ſupplicantes ut lis pro ingenti illâ tuâ benignite, numerum electorum tuom brevi adimplere, & regnum um accelerare ; ut nos cùm iis nibus qui ex hac vitâ migrarunt verâ fide ſancti Nominis tui, rfectam conſummationem noram ac felicitatem tam corporis iam animæ conſequamur in oriâ tuâ ſempiternâ, per Jeſum hriſtum Dominum noſtrum. men.

Collecta.

MISERICORS Deus, Pater Domini noſtri Jeſu hriſti, qui eſt reſurrectio & vita ; quem quicunque credit, vivet etiamſi moriatur ; & quicunque vivit & credit in ipſum, non morietur in æternum. Qui etiam nos docuit per ſanctum ſuum Apoſtolum Paulum, ut non triſtaremur, tanquam ii qui ſpem non habent, eorum cauſâ qui dormiunt in ipſo ; ſupplices te rogamus ô Pater, ut nos ſuſcites à morte peccati ad vitam juſtitiæ, ut cum ex hac vitâ migrabimus, in ipſo quieſcamus, prout ſpes eſt hunc fratrem noſtrum quieſcere ; & ut in communi illa reſurrectione in die noviſſimo, reperiamur accepti in conſpectu tuo, & benedictionem eam conſequamur quam dilectiſſimus Filius tuus pronunciabit, omnibus diligentibus ac timentibus te, dicens, Venite Patris mei filii benedicti recipite regnum illud quod vobis paratum eſt ab origine mundi. Hoc largire, quæſumus, ô Pater miſericors, per Jeſum Chriſtum Mediatorem & Redemptorem noſtrum. *Amen.*

GRATIA Domini noſtri Jeſu Chriſti, & charitas Dei, & communicatio Sancti Spiritus ſit ſemper cum omnibus nobis. *Amen.*

GRATIARUM ACTIO
PRO
Mulieribus poſt partum,
VULGO
Purificatio Mulierum.

¶ *Mulier conſueto tempore poſt puerperium veniet in Eccleſiam decente habitu induta ibique loco conveniente genua flectet, pro more ſolito, aut prout juſſerit Ordinarius, deindè dicet ei Presbyter.*

QUANDOQUIDEM omnipotenti Deo viſum eſt pro benignitate ſuâ in partu ſalvam te præſtare, & magno puerperii periculo eximere, propterea Deo gratias ages ex animo ac dices.

¶ *Tum Presbyter dicet hunc Pſalmum.*

PSALM. 116.

DILEXI quoniam exaudiet Dominus vocem orationis meæ.

Quia inclinavit aurem ſuam mihi: & in diebus meis invocabo.

Circundederunt me dolores mortis: & pericula inferni invenerunt me.

Tribulationem & dolorem inveni, & nomen Domini invocavi,

O Domine libera animam meam: miſericors Dominus, & juſtus, & Deus noſter miſeretur.

Cuſtodiens parvulos Dominus: humiliatus ſum & liberavit me.

Convertere anima mea in requ
em tuam: quia Dominus ben
fecit tibi:

Quia eripuit animam meam
morte, oculos meos a lacrymi
pedes meos à lapſu.

Placebo Domino in regione v
vorum.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Aut hunc Pſalmum.

PSALM. 127.

NISI Dominus ædificave
domum, in vanum labor
verunt qui ædificant eam.

Niſi Dominus cuſtodierit ci
tatem: fruſtra vigilat, qui cuſt
dit eam.

Vanum eſt vobis ante luce
ſurgere: ſurgite poſtquam ſede
tis, qui manducatis panem do
ris.

Cùm dederit dilectis ſuis ſo
num: ecce hæreditas Domi
Filii: merces fructus ventris.

Sicut ſagittæ in manu parenti
ita filii excuſſorum.

Beatus vir qui implevit deſi
rium ſuum ex ipſis: non confu
detur cùm loquetur inimicis ſuis
porta.

Gloria Patri, &c. ¶

¶ *Deinde Presbyter dicet.*

Oremus.

Kyrie eleyſon.
Chriſte eleyſon.
Kyrie eleyſon.

PATER noſter, qui es in cœlis: Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, Sicut in cœlo & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodié. Et dimitte nobis debita noſtra, Sicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem: Sed libera nos à malo. Quia tuum eſt regnum, & potentia & gloria in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Miniſter.

Salvum fac Domine hanc mulierem ancillam tuam.

Reſponſum.

Quæ ſperat in te.

Miniſter.

Eſto ei turris fortitudinis.

Reſponſum.

A facie inimici.

Miniſter.

Domine exaudi orationem noſtram.

Reſponſum.

Et clamor noſter ad te perveniat.

Miniſter.

Oremus.

OMNIPOTENS Deus, demiſſè gratias tibi agimus, quod hanc mulierem ancillam tuam à partûs dolore & periculo ingenti liberare dignatus ſis; concede quæſumus, Pater ſummè miſericors, ut auxiliante gratiâ tuâ tum fideliter vivat, & juxta voluntatem tuam in hac præſenti vitâ ambulet, tum etiam particeps fiat æternæ gloriæ in futurâ, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Mulier quæ accedit ut gratias agat, offerre debet ſolitas oblationes; & ſi Sacra Communio celebretur, eam decet illius participem fieri.*

COMMINATIO,
SEU
Denunciatio iræ & judiciorum Dei adversus pecc tores, cum quibusdam orationibus, Quadrages mæ prima die & aliis temporibus, jubente Ordinario, usurpanda.

¶ *Post absolutas Preces Matutinas, & recitatam pro more consueto Litaniam, Presbyter de suggestu illo inferiore de quo recitantur Preces, aut de Superiore, unde Conciones habentur, dicet;*

FRATRES, in Ecclesiâ Primitivâ, pia fuit olim disciplina ut initio Quadragesimæ, manifestorum criminum rei ad publicam pœnitentiam cogerentur, & in hoc mundo plecterentur quo eorum animæ salvæ fierent in die Domini; & ut alii eorum exemplo admoniti, magis metuerent peccare.

Hujus publicæ pœnitentiæ loco donec eadem disciplina, restitui possit; (quod maximè expet dum) visum est ut hoc temp generales maledictionis Dei versus impœnitentes peccato sententiæ, audientibus vobis o nibus, legerentur ex vigesimo pite Deuteronomii, aliis Scripturæ locis desumptæ; & vos ad singulas sententias resp deatis, *Amen.* In eum nem finem ut vos edocti quanta sit I indignatio adversus peccato citius ad seriam verámque pœ tentiam excitemini, & circonsp ctè ambuletis, his præsertim riculosis temporibus, ab iis vi abhorrentes, quæ maledicti Divinæ obnoxia esse ore prop affirmatis.

Deut. 27.15. MALEDICTUS homo qui facit sculptile & conflati ut illud colat.

¶ *Respondebit Populus & dicet,*

Amen.

Minister.

Ver. 16. Maledictus qui maledixerit Patri suo aut Matri suæ.

Responsum.

Amen.

Minister.

Ver. 17. Maledictus qui transfert terminum proximi sui.

Resp

Responsum.

Amen.

Minister.

Maledictus qui errare facit cœcum in itinere. *Ver.18.*

Responsum.

Amen.

Minister.

Maledictus qui pervertit judicium advenæ, pupilli & viduæ. *Ver.19.*

Responsum.

Amen.

Minister.

Maledictus qui clam percusserit proximum suum. *Ver.24.*

Responsum.

Amen.

Minister.

Maledictus siquis mœchatus fuerit cum uxore proximi sui. *Levit.* 20.10.

Responsum.

Amen.

Minister.

Maledictus qui accipit munera, ut percutiat animam sanguinis innocentis. *Deut.* 27.25.

Responsum.

Amen.

Minister.

Maledictus homo qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum, & à Domino recedit cor ejus. *Jer.17.* 5.

Responsum.

Amen.

Minister.

Maledicti qui sunt immisericordes, scortatores & adulteri, *S. Mat.* 25.41. *1 Cor.6,* 9,10.
ri, idololatræ, maledici ebriosi & rapaces.

Responsum.

Amen.

AM verò, cùm maledicti sint omnes (attestante Davide Pro- *Psalm.* 119.21.
pheta) qui errant & declinant à mandatis Dei, agite, ter-
lis illius judicii, capitibus nostris imminentis ac semper in-
tis memores, convertamur ad Dominum Deum nostrum
n omni contritione cordis animique demissione, plangentes
amentantes vitam nostram flagitiosam; delicta nostra ag-
entes & confitentes, atque operam dantes ut fructus fera-
s dignos pœnitentiæ. Jam enim securis ad radicem arbo- *Matth.*
posita est, adeò ut omnis arbor quæ non facit fructum 3.10.
um, excindetur & in ignem mittetur. Horrendum est *Hebr.*
dere in manus Dei viventis. Ipse pluet super peccatores 10.31.
laqueos, *Ps.*11.6

laqueos, ignis & ſulphur & ſpiritus procellarum pars cal
Eſ.26. eorum. Ecce enim Dominus egredietur de loco ſuo, ut v
21. tet iniquitatem habitatoris terræ contra eum. Et quis pote
Mala. cogitare diem adventus ejus? Et quis ſtabit ad videnda
3.2. eum? Ejus ventilabrum in manu ſua & permundabit are
Matth. ſuam; & congregabit triticum ſuum in horreum; paleas
3.12. tem comburet igni inextinguibili. Dies Domini ſicut fur
1 *Theſ.* nocte, ita veniet. Cùm enim dixerint pax & ſecuritas; t
5.2,3. repentinus eis ſuperveniet interitus, ſicut dolor in utero hab
*Rom.*2. tis & non effugient. Tunc apparebit ira Dei in die vindi
4,5. quam obſtinati peccatores, ſecundum duritiam cordis ſui t
ſaurizaverunt ſibi, qui divitias bonitatis Dei & patientia
longanimitatis contempſerunt, quum eos quotidiè vocaret
Prov. pœnitentiam. Tunc clamabunt ad me (inquit Domin
1.28, & non exaudiam; quærent me matutino tempore & non
29,30. venient; quia oderant ſcientiam, nec receperunt diſcipli
Domini, ſed abhorruerunt à conſilio meo; & correctio
Matth. meam deſpexerunt. Tunc nimis ſerò poſtulabunt poſt claus
25.10, oſtium, & petent miſericordiam in die judicii. O terribile
11,12. vocem juſtiſſimi judicii, quæ contra eos pronunciabitur, qu
Matth. dicetur ad illos; Ite maledicti in ignem æternum qui para
25.41. eſt Diabolo & angelis ſuis. Ideo fratres proſpiciamus no
1 *Cor.* tempore accepto, dum adeſt dies ſalutis. Ecce enim nox v
6.2. niet quum nemo poterit operari. Sed dum lucem habem
Joan. credamus in lucem & ambulemus tanquam filii lucis, ne ab
9.&12. ciamur in tenebras exteriores, ubi fletus & ſtridor dentiu
35,36. Non abutamur bonitate Dei nos ad reſipiſcentiam miſeric
Matth. diter invitantis, & pro immenſâ clementiâ ſuâ, præteritor
25.30. veniam promittentis, modo ad eum ex animo & ſincero co
*Eſ.*1. convertamur. Quia ſi fuerint peccata veſtra ut coccinu
18. quaſi nix dealbabuntur; & ſi fuerint rubra quaſi vermicul
Ezech. velut lana, alba erunt. Convertimini (ait Dominus)
18.30, omnibus iniquitatibus veſtris, & non erit vobis in ruinam i
31,32. quitas. Projicite à vobis omnes iniquitates veſtras, in quib
prævaricati eſtis, & facite vobis cor novum & ſpiritum n
vum: & quare moriemini domus Iſrael, quia nolo morte
morientis, dicit Dominus Deus? revertimini & vivi
1 *Joan.* Quamquam peccaverimus, advocatum habemus apud P
2.1. trem Jeſum Chriſtum juſtum; & ipſe eſt propitiatio pro pe
catis noſtris. Quia ipſe vulneratus eſt propter iniquitates n
*Iſ.*53. ſtras, & attritus propter ſcelera noſtra. Convertamus igit
5. ad eum qui miſericorditer recipit omnes reſipiſcentes peccat
res, perſuaſum nobis habentes ipſum paratum eſſe ad reci
endum nos, & ad ignoſcendum nobis, ſi verè reſipiſcentes
eum accedamus; ſi noſmetipſos ei ſubjiciamus, & deinceps
vi

illius ambulemus ; si suave jugum & onus suum leve tol- *Matth.*
e velimus super nos, ut eum sequamur in humilitate, pa- 11.30.
ntia & charitate, & sancti sui Spiritus moderamine dirigatur; ejus gloriam semper quærentes, & ipsi inservientes in stra vocatione prout tenemur, cum gratiarum actione. ec si præstiterimus, liberabit nos Christus ab execratione is, & ab extrema maledictione quæ illis eveniet, qui collocabuntur ad sinistram ; nos autem ad dextram collocabit, gratuitâ illâ Patris sui benedictione nos vocabit, jubens ut gnum suum glorioſum possideamus ; ad quod ipse dignetur s omnes perducere propter infinitam suam misericordiam. en.

Tum universi in genua procumbunt, Presbyter autem & Clerici flexis genibus, in eo loco ubi solet dici Litania hunc Psalmum recitabunt.

PSALM. 51.

MISERERE mei Deus secundum magnam misericordiam tuam : & secundum multitudinem miserationum tuarum e iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate a: & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam cognosco : & peccatum meum ra me est semper.

Tibi soli peccavi, & malum co- te feci : ut justificeris in sermibus tuis, & vincas cum judis.

Ecce enim in iniquitatibus conus sum : & in peccatis concepme mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti : ta & occulta sapientiæ tuæ nifestasti mihi.

Asperges me Domine hyssopo undabor : lavabis me, & suvem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & iam: & exultabunt ossa humi-

Averte faciem tuam à peccatis meis : & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : & Spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tua : & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui : & Spiritu principali comfirma me.

Docebo iniquos vias tuas : & impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ : & exultabit lingua mea justitiam tuam.

Domine labia mea aperies : & os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem : utique holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo, Spiritus contribulatus : cor contritum & humiliatum Deus non despicies.

Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion : ut ædificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes & holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, &c. Ky-

Kyrie eleyſon.
Chriſte eleyſon.
Kyrie eleyſon.

PATER noſter, qui es in cœlis. Sanctificetur Nomen tuum. Adveniat Regnum tuum. Fiat voluntas tua, ſicut in cœlo & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem: Sed libera nos à malo. *Amen.*

Miniſter.
Salvos fac Domine famulos tuos.

Reſponſum.
Qui ſperant in te.

Miniſter.
Mitte illis auxilium ab alto.

Reſponſum.
Et omni tempore potenter eos protege.

Miniſter.
Adjuva nos ô Deus Servator noſter.

Reſponſum.
Et propter gloriam Nominis tui libera nos; propitius eſto nobis peccatoribus, propter nomen tuum.

Miniſter.
Domine exaudi orationem noſtram.

Reſponſum.
Et clamor noſter ad te perveniat.

Miniſter.
Oremus.

PRECES noſtras quæſumus Domine, clementer exaudi, & illis omnibus parce qui tibi peccata ſua confitentur, ut quos conſcientia delictorum accuſat, dulgentia propitiationis tuæ ab vat, per Chriſtum Dominum ſtrum. *Amen.*

O POTENTISSIME De ac Pater miſericors, omnium hominum miſereris, nihil odiſti eorum quæ condidi qui non vis mortem peccato ſed potius ut convertatur ab inic tate ſuâ & ſalvus fiat, miſeric diter peccata noſtra nobis con na; recipe & conſolare nos laboramus & fatiſcimus ſub on peccatorum noſtrorum. Tu eſt ſemper miſereri; non niſi tibi licet peccata condona Parce nobis Domine, parce pulo tuo quem redimiſti. N intres in judicium cum ſervis qui vilis terra ſumus & miſeri catores; ſed ita iram tuam à bis averte, qui demiſſè vilitat noſtram agnoſcimus & quos v peccatorum pœnitet; & ſic feſt ad adjuvandum nos in hoc ſæcu ut in futuro tecum vivamus æternum, per Jeſum Chriſt Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Tum Populus hic dicet quod quitur poſt Miniſtrum.*

CONVERTE nos miſeric Domine, & converten Propitius eſto Domine, propi eſto populo tuo qui ad te con titur in lacrymis, jejuniis & cibus. Quia tu es Deus m ricors & plenus miſeration longanimis & multæ miſeri diæ. Tu parcis cum pœnas remur, & in irâ tuâ de m ricordia cogitas. Parce po

misericors Domine, parce,
e des hæreditatem tuam in
obrium. Exaudi nos Do-
e quia multa est misericordia
; & secundum multitudinem
rationum tuarum respice nos;
merita & mediationem Filii
benedicti Jesu Christi Domini
ri. Amen.

¶ *Tum Minister solus dicet.*

BENEDICAT nobis Dominus & custodiat nos. Convertat Dominus vultum suum ad nos, & det nobis pacem, nunc & semper. Amen.

PSAL-

PSALTERIUM DAVIDIS,
JUXTA
Vulgatam Latinorum Verſionem.

Matutinæ Preces. Dies 1.

PSALMUS 1.

BEATUS vir, qui non abiit in conſilio impiorum, & in via peccatorum non ſtetit: & in cathedra peſtilentiæ non ſedit.

2 Sed in lege Domini voluntas ejus: & in lege ejus meditabitur die ac nocte.

3 Et erit tanquam lignum, quod plantatum eſt ſecus decurſus aquarum: quod fructum ſuum dabit in tempore ſuo.

4 Et folium ejus non defluet: & omnia quæcunque faciet proſperabuntur.

5 Non ſic impii, non ſic: ſed tanquam pulvis, quem projicit ventus à facie terræ.

6 Ideò non reſurgent impii in judicio: neque peccatores in concilio juſtorum.

7 Quoniam novit Dominus viam juſtorum: & iter impiorum peribit.

PSALMUS 2.

QUARE fremuerunt gen & populi meditati ſun ania?

2 Aſtiterunt reges terræ principes convenerunt in unu adverſus Dominum, & adve Chriſtum ejus.

3 Dirumpamus vincula rum: & projiciamus à nobis jug ipſorum.

4 Qui habitat in cœlis irri bit eos: & Dominus ſubſann eos.

5 Tunc loquetur ad eos in ſua: & in furore ſuo conturb eos.

6 Ego autem conſtitutus rex ab eo ſuper Sion monte ctum ejus: prædicans præ ejus.

7 Dominus dixit ad me: us meus es tu, ego hodiè genu

8 Poſtula à me, & dabo gentes hæreditatem tuam: & teſſionem tuam terminos terræ

9 Reges eos in virga ferrea tanquam vas figuli confringes e

10 Et nunc reges intelli erudimini qui judicatis terram.

11

Servite Domino in timore:
ultate ei cum tremore.
Apprehendite disciplinam,
ando iratscatur Dominus: &
tis de via justa.
Cùm exarserit in brevi ira
beati omnes qui confidunt in

PSALMUS 3.

OMINE quid multiplicati
sunt qui tribulant me?
i insurgunt adversùm me.
Multi dicunt animæ meæ:
est salus ipsi in Deo ejus.
Tu autem Domine susceptor
es: gloria mea, & exaltans
meum.
Voce meâ ad Dominum cla-
: & exaudivit me de monte
o suo.
Ego dormivi & soporatus
& exurrexi: quia Dominus
pit me.
Non timebo millia populi
ndantis me: exurge Domine,
m me fac Deus meus.
Quoniam tu percussisti om-
adversantes mihi sine causa:
s peccatorum contrivisti.
Domini est salus: & super
lum tuum benedictio tua.

PSALMUS 4.

UM invocarem, exaudivit
me Deus justitiæ meæ: in
latione dilatâsti mihi.
Miserere mei: & exaudi ora-
m meam.
Filii hominum usquequò gra-
de? Ut quid diligitis vani-
, & quæritis mendacium?
Et scitote, quoniam mirifi-
cavit Dominus sanctum suum:
Dominus exaudiet me cùm cla-
mavero ad eum.

5 Iratscimini, & nolite peccare: quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

6 Sacrificate sacrificium justitiæ, & sperate in Domino: Multi dicunt, Quis ostendit nobis bona?

7 Signatum est super nos lumen vultus tui Domine: dedisti lætitiam in corde meo.

8 A fructu frumenti, vini, & olei sui: multiplicati sunt.

9 In pace in idipsum dormiam: & requiescam.

10 Quoniam tu Domine singulariter in spe: constituisti me.

PSALMUS 5.

VERBA mea auribus percipe Domine: intellige clamorem meum.

2 Intende voci orationis meæ: Rex meus & Deus meus.

3 Quoniam ad te orabo: Domine manè exaudies vocem meam.

4 Manè astabo tibi & videbo: quoniam non Deus volens iniquitatem tu es.

5. Neque habitabit juxta te malignus: neque permanebunt injusti ante oculos tuos.

6 Odisti omnes, qui operantur iniquitatem: perdes omnes, qui loquuntur mendacium.

7 Virum sanguinum & dolosum: abominabitur Dominus.

8 Ego autem in multitudine misericordiæ tuæ introibo in domum tuam: adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

9 Domine deduc me in justitia tua:

tua: propter inimicos meos dirige in conſpectu tuo viam meam.

10 Quoniam non eſt in ore eorum veritas: cor eorum vanum eſt.

11 Sepulchrum patens eſt guttur eorum, linguis ſuis doloſe agebant: judica illos Deus.

12 Decidant à cogitationibus ſuis, ſecundùm multitudinem impietatum eorum expelle eos: quoniam irritaverunt te Domine.

13 Et lætentur omnes qui ſperant in te: in æternum exultabunt, & habitabis in eis.

14 Et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum: quoniam tu benedices juſto.

15 Domine, ut ſcuto bonæ voluntatis tuæ: coronâſti nos.

Veſpertinæ Preces.

PSALMUS 6.

DOMINE ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

2 Miſerere mei Domine, quoniam infirmus ſum: ſana me Domine, quoniam conturbata ſunt oſſa mea.

3 Et anima mea turbata eſt valdé: ſed tu Domine uſquequò?

4 Convertere Domine, & eripe animam meam: ſalvum me fac propter miſericordiam tuam.

5 Quoniam non eſt in morte qui memor ſit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

6 Laboravi in gemitu meo, lavabo per ſingulas noctes lectum meum: lachrymis meis ſtratum meum rigabo.

7 Turbatus eſt à furore oculus meus: inveteravi inter omnes micos meos.

8 Diſcedite à me omnes qui o ramini iniquitatem: quoniam audivit Dominus vocem fl mei.

9 Exaudivit Dominus de cationem meam: Dominus tionem meam ſuſcepit.

10 Erubeſcant & conturbe vehementer omnes inimici m convertantur & erubeſcant v velociter.

PSALMUS 7.

DOMINE Deus meus i ſperavi: ſalvum me f omnibus perſequentibus me, bera me.

2 Nequando rapiat ut leo mam meam: dum non eſt qu dimat, neque qui ſalvum faci

3 Domine Deus meus, ſi iſtud: ſi eſt iniquitas in ma meis.

4 Si reddidi retribuentibus hi mala; decidam merito ab micis meis inanis.

5 Perſequatur inimicus ani meam, & comprehendat, & culcet in terra vitam meam: & riam meam in pulverem dedu

6 Exurge Domine in ira & exaltare in finibus inimico meorum.

7 Et exurge Domine Deus in præcepto quod mandaſti: nagôga populorum circundabi

8 Et propter hanc in altu gredere: Dominus judicat p los.

9 Judica me Domine ſe dùm juſtitiam meam: & ſecun innocentiam meam ſuper me.

10 Conſumetur nequitia p to

um, & diriges juſtum : ſcrutans
da & renes Deus.
1 Juſtum adjutorium meum à
mino : qui ſalvos facit rectos
de.
2 Deus judex juſtus, fortis, &
ens : nunquid iraſcitur per ſin-
os dies ?
3 Niſi converſi fueritis, gla-
m ſuum vibrabit : arcum ſuum
ndit, & paravit illum.
4 Et in eo paravit vaſa mor-
ſagittas ſuas ardentibus effecit.
5 Ecce parturiit injuſtitiam :
epit dolorem, & peperit ini-
atem.
6 Lacum aperuit, & effodit
: & incidit in foveam, quam
.
7 Convertetur dolor ejus in
t ejus : & in verticem ipſius
itas ejus deſcendet.
8 Confitebor Domino ſecun-
juſtitiam ejus : & pſallam no-
Domini altiſſimi.

PSALMUS 8.

DOMINE Dominus noſter :
quàm admirabile eſt nomen
in univerſa terra !
2 Quoniam elevata eſt magni-
cia tua : ſuper cœlos.
Ex ore infantium & lactenti-
perfeciſti laudem propter ini-
os tuos : ut deſtruas inimicum
torem.
4 Quoniam videbo cœlos tu-
opera digitorum tuorum : lu-
& ſtellas, quæ tu fundaſti.
5 Quid eſt homo, quòd me-
es ejus ? aut filius hominis,
iam viſitas eum.
6 Minuiſti eum Paulò minus ab
elis : gloriâ & honore corona-
ſti eum, & conſtituiſti eum ſuper
opera manuum tuarum.
7 Omnia ſubjeciſti ſub pedibus
ejus : oves & boves univerſas,
inſuper & pecora campi.
8 Volucres cœli, & piſces ma-
ris : qui perambulant ſemitas ma-
ris.
9 Domine Dominus noſter :
quàm admirabile eſt nomen tuum
in univerſa terra !

Matut.

PSALMUS 9.

CONFITEBOR tibi Do-
mine in toto corde meo :
narrabo omnia mirabilia
tua.
2 Lætabor & exultabo in te :
pſallam nomini tuo Altiſſime.
3 In convertendo inimicum
meum retrorſum : infirmabuntur,
& peribunt à facie tua.
4 Quoniam feciſti judicium
meum, & cauſam meam : ſediſti
ſuper thronum qui judicas juſtiti-
am.
5 Increpâſti gentes, & periit
impius : nomen eorum deléſti in
æternum, & in ſæculum ſæculi.
6 Inimici defecerunt frameæ
in finem : & civitates eorum de-
ſtruxiſti.
7 Periit memoria eorum cum
ſonitu : & Dominus in æternum
permanet.
8 Paravit in judicio thronum
ſuum : & ipſe judicabit orbem
terræ in æquitate, judicabit popu-
los in juſtitia.
9 Et factus eſt Dominus refu-
gium pauperi : adjutor in oppor-
tunitatibus in tribulatione.

10 Et

10 Et ſperent in te qui noverunt nomen tuum: quoniam non dereliquiſti quærentes te Domine.

11 Pſallite Domino qui habitat in Sion: annunciate inter gentes ſtudia ejus.

12 Quoniam requirens ſanguinem, eorum recordatus eſt: non eſt oblitus clamorem pauperum.

13 Miſerere mei Domine: vide humilitatem meam de inimicis meis.

14 Qui exaltas me de portis mortis: ut annunciem omnes laudationes tuas in portis filiæ Sion.

15. Exultabo in ſalutari tuo: infixæ ſunt gentes in interitu quem fecerunt.

16 In laqueo iſto quem abſconderunt: comprehenſus eſt pes eorum.

17 Cognoſcetur Dominus judicia faciens: in operibus manuum ſuarum comprehenſus eſt peccator.

18 Convertantur peccatores in infernum: omnes gentes quæ obliviſcuntur Deum.

19 Quoniam non in finem oblivio erit pauperis: patientia pauperum non peribit in finem.

20 Exurge Domine, non confortetur homo: judicentur gentes in conſpectu tuo.

21 Conſtitue Domine legiſlatorem ſuper eos: ut ſciant gentes quoniam homines ſunt.

PSAL. 10. *Secundum Heb.*

UT quid Domine receſſiſti longè: deſpicis in opportunitatibus, in tribulatione?

2 Dum ſuperbit impius, incenditur pauper: comprehenduntur in conſiliis quibus cogitant.

3 Quoniam laudatur pecca in deſideriis animæ ſuæ: & quus benedicitur.

4 Exacerbavit Dominum cator: ſecundùm multitudi iræ ſuæ non quæret.

5 Non eſt Deus in conſp ejus: inquinatæ ſunt viæ illi omni tempore.

6 Auferuntur judicia tua à ejus: omnium inimicorum rum dominabitur.

7 Dixit enim in corde Non movebor à generatione i nerationem, ſine malo.

8 Cujus maledictione os num eſt, & amaritudine, & ſub lingua ejus labor & dolor.

9 Sedet in inſidiis cum d bus in occultis: ut interficiat nocentem.

10 Oculi ejus in pauperem ſpiciunt: inſidiatur in abſcon quaſi leo in ſpelunca ſua.

11 Inſidiatur ut rapiat p rem: rapere pauperem dum trahit eum.

12 In laqueo ſuo humi eum: inclinabit ſe, & cadet dominatus fuerit pauperum.

13 Dixit enim in corde Oblitus eſt Deus, avertit f ſuam ne videat in finem.

14 Exurge Domine Deus altetur manus tua: ne obliv pauperum.

15 Propter quid irritavit us Deum: dixit enim in ſuo, Non requiret.

16 Vides quoniam tu labo & dolorem conſideras: ut t eos in manus tuas.

17 Tibi derelictus eſt pau orphano tu eris adjutor.

18 Contere brachium pec

& maligni: quæritur peccatum
ius, & non invenietur.
19 Dominus regnabit in æter-
m, & in sæculum sæculi: peri-
is Gentes de terra illius.
20 Desiderium pauperum ex-
divit Dominus: præparatio-
m cordis eorum audivit auris
a.
21 Judicare pupillo & humili:
non apponat ultra magnificare
homo super terram.

PSALMUS
Lat. 10. *Heb.* 11.

N Domino confido, quomodo
dicitis animæ meæ: transmi-
a in montem sicut passer.
2 Quoniam ecce peccatores
enderunt arcum, paraverunt
ittas suas in pharetra: ut sagit-
t in obscuro rectos corde.
3 Quoniam quæ perfecisti de-
xerunt: justus autem quid fe-
?
4 Dominus in templo sancto
: Dominus in cœlo sedes ejus.
5 Oculi ejus in pauperem re-
ciunt: palpebræ ejus interro-
t filios hominum.
6 Dominus interrogat justum
mpium: qui autem diligit ini-
tatem odit animam suam.
7 Pluet super peccatores laque-
: ignis & sulphur, & spiritus
ellarum, pars calicis eorum.
8 Quoniam justus Dominus,
ustitias dilexit: æquitatem vi-
vultus ejus.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 11. *Heb.* 12.

SALVUM me fac Domine: quoniam defecit sanctus: quoniam diminutæ sunt veritates à filiis hominum.
2 Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum: labia dolosa in corde, & corde loquuti sunt.
3 Disperdat Dominus universa labia dolosa: linguam magniloquam.
4 Qui dixerunt, Linguam nostram magnificabimus, labia nostra à nobis sunt: quis noster Dominus est?
5 Propter miseriam inopum, & gemitum pauperum: nunc exurgam, dicit Dominus.
6 Ponam in salutari: fiducialiter agam in eo.
7 Eloquia Domini, eloquia casta: argentum igne examinatum, probatum terræ, purgatum septuplum.
8 Tu Domine servabis nos: & custodies nos à generatione hac in æternum.
9 In circuitu impii ambulant: secundùm altitudinem tuam multiplicâsti filios hominum.

PSALMUS
Lat. 12. *Heb.* 13.

USQUEQUO Domine oblivisceris me in finem? Usquequò avertis faciem tuam à me?
2 Quamdiu ponam consilia in anima mea: dolorem in corde meo per diem?

3 Usquequò exaltabitur inimicus meus super me? Respice, & exaudi me Domine Deus meus.

4 Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum.

5 Qui tribulant me, exultabunt si motus fuero: Ego autem in misericordia tua speravi.

6 Exultabit cor meum in salutarî tuo: cantabo Domino qui bona tribuit mihi, & psallam nomini Domini altissimi.

PSALMUS
Lat. 13. *Heb.* 14.

DIXIT insipiens in corde suo: Non est Deus.

2 Corrupti sunt, & abominabiles facti sunt in studiis suis: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

3 Dominus de cœlo prospexit super filios hominum: ut videat si est intelligens, aut requirens Deum.

4 Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

5 Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant: venenum aspidum sub labiis eorum.

6 Quorum os maledictione & amaritudine plenum est: veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem.

7 Contritio & infelicitas in viis eorum, & viam pacis non cognoverunt: non est timor Dei ante oculos eorum.

8 Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem: qui devorant plebem meam sicut escam panis?

9 Dominum non invocaverunt: illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.

10 Quoniam Dominus in generatione justa est, consilium inopis confudistis: quoniam Dominus spes ejus est.

11 Quis dabit ex Sion salutare Israel? Cùm averterit Dominus captivitatem plebis suæ, exultabit Jacob, & lætabitur Israel.

Matut.

PSALMUS
Lat. 14. *Heb.* 15.

DOMINE quis habitabit in tabernaculo tuo? aut quis requiescet in monte sancto tuo?

2 Qui ingreditur sine macula, & operatur justitiam.

3 Qui loquitur veritatem in corde suo: qui non egit dolum in lingua sua.

4 Nec fecit proximo suo malum: & opprobrium non accepit adversus proximos suos.

5 Ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus: timentes autem Dominum glorificat.

6 Qui jurat proximo suo & non decipit: qui pecuniam suam non dedit ad usuram, & munera super innocentes non accepit.

7 Qui facit hæc: non movebitur in æternum.

PSALMUS
Lat. 15. *Heb.* 16.

CONSERVA me Domine, quoniam ſperavi in te: dixi Domino, Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

2 Sanctis qui ſunt in terra ejus: mirificavit omnes voluntates meas in eis.

3 Multiplicatæ ſunt infirmitates eorum: poſtea acceleraverunt.

4 Non congregabo conventicula eorum de ſanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea.

5 Dominus pars hæreditatis meæ, & calicis mei: tu es qui reſtitues hæreditatem meam mihi.

6 Funes ceciderunt mihi in præclaris: etenim hæreditas mea præclara eſt mihi.

7 Benedicam Dominum qui tribuit mihi intellectum: inſuper uſque ad noctem increpuerunt me renes mei.

8 Providebam Dominum in conſpectu meo ſemper: quoniam a dextris eſt mihi ne commovear.

9 Propter hoc lætatum eſt cor meum, & exultavit lingua mea: insuper & caro mea requieſcet in ſpe.

10 Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis ſanctum tuum videre corruptionem.

11 Notas mihi feciſti vias vitæ, adimplebis me lætitiâ cum vultu tuo: delectationes in dextera tua uſque in finem.

PSALMUS
Lat. 16. *Heb.* 17.

EXAUDI Domine juſtitiam meam: intende deprecationem meam.

2 Auribus percipe orationem meam: non in labiis doloſis.

3 De vultu tuo judicium meum prodeat: oculi tui videant æquitatem.

4 Probâſti cor meum, & viſitâſti nocte: igne me examinâſti, & non eſt inventa in me iniquitas.

5 Ut non loquatur os meum opera hominum: propter verba labiorum tuorum ego cuſtodivi vias duras.

6 Perfice greſſus meos in ſemitis tuis: ut non moveantur veſtigia mea.

7 Ego clamavi, quoniam exaudiſti me Deus: inclina aurem tuam mihi, & exaudi verba mea.

8 Mirifica miſericordias tuas: qui ſalvos facis ſperantes in te.

9 A reſiſtentibus dextræ tuæ cuſtodi me: ut pupillam oculi.

10 Sub umbra alarum tuarum protege me a facie impiorum: qui me afflixerunt.

11 Inimici mei animam meam circundederunt, adipem ſuum concluſerunt: os eorum loquutum eſt ſuperbiam.

12 Projicientes me nunc circumdederunt me: oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terram.

13 Suſceperunt me ſicut leo paratus ad prædam: & ſicut catulus leonis habitans in abditis.

14 Exurge Domine, prævени eum, & ſupplanta eum: eripe animam meam ab impio, frame-

am tuam ab inimicis manûs tuæ.

15 Domine à paucis de terra divide eos in vita eorum: de abſconditis tuis adimpletus eſt venter eorum.

16 Saturati ſunt filiis: & demiſerunt reliquias ſuas parvulis ſuis.

17 Ego autem in juſtitia apparebo conſpectui tuo: ſatiabor quum apparuerit gloria tua.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 17. *Heb.* 18.

DILIGAM te Domine fortitudo mea: Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus.

2 Deus meus adjutor meus: & ſperabo in eum.

3. Protector meus, & cornu ſalutis meæ: & ſuſceptor meus.

4 Laudans invocabo Dominum: & ab inimicis meis ſalvus ero.

5 Circundederunt me dolores mortis: & torrentes iniquitatis conturbaverunt me.

6 Dolores inferni circundederunt me: præoccupaverunt me laquei mortis.

7 In tribulatione mea invocavi Dominum: & ad Deum meum clamavi.

8 Et exaudivit de templo ſancto ſuo vocem meam: & clamor meus in conſpectu ejus introivit in aures ejus.

9 Commota eſt & contremuit terra: & fundamenta montium conturbata ſunt, & commota ſunt, quoniam iratus eſt eis.

10 Aſcendit fumus in ira ejus & ignis à facie ejus exarſit; carbones ſuccenſi ſunt ab eo.

11 Inclinavit cœlos & deſcendit: & caligo ſub pedibus ejus.

12 Et aſcendit ſuper cherubin & volavit: volavit ſuper pennas ventorum.

13 Et poſuit tenebras latibulum ſuum: in circuitu ejus tabernaculum ejus, tenebroſa aqua in nubibus aëris.

14 Præ fulgore in conſpectu ejus nubes tranſierunt: grando & carbones ignis.

15 Et intonuit de cœlo Dominus, & Altiſſimus dedit vocem ſuam: grando, & carbones ignis.

16 Et miſit ſagittas ſuas, & diſſipavit eos: fulgura multiplicavit, & conturbavit eos.

17 Et apparuerunt fontes aquarum: & revalata ſunt fundamenta orbis terrarum.

18 Ab increpatione tua Domine: ab inſpiratione ſpiritûs tuæ.

19 Miſit de ſummo & accepit me: & aſſumpſit me de aquis multis.

20 Eripuit me de inimicis meis fortiſſimis, & ab his qui oderunt me: quoniam confortati ſunt ſuper me.

21 Prævenerunt me in die afflictionis meæ: & factus eſt Dominus protector meus.

22 Et eduxit me in latitudinem: ſalvum me fecit, quoniam voluit me.

23 Et retribuet mihi Dominus ſecundùm juſtitiam meam: & ſecundùm puritatem manuum mearum retribuet mihi.

24 Quia cuſtodivi vias

ini: nec impiè geſſi à Deo meo.
25 Quoniam omnia judicia
us in conſpectu meo: & juſtitias
us non repuli à me.
26 Et ero immaculatus cum
: & obſervabo me ab iniquita-
mea.
27 Et retribuet mihi Dominus
ndùm juſtitiam meam: & ſe-
ndùm puritatem manuum mea-
m in conſpectu oculorum ejus.
28 Cum ſancto ſanctus eris:
um viro innocente innocens
s.
29 Et cum electo electus eris:
um perverſo perverteris.
30 Quoniam tu populum hu-
lem ſalvum facies: & oculos
erborum humiliabis.
31 Quoniam tu illuminas lu-
nam meam Domine: Deus
us illumina tenebras meas.
32 Quoniam in te eripiar à
tatione: & in Deo meo tranſ-
diar murum.
33 Deus meus impolluta via
, eloquia Domini igne exa-
nata: protector eſt omnium
rantium in ſe.
34 Quoniam quis Deus præ-
Dominum: aut quis Deus
ter Deum noſtrum?
35 Deus qui præcinxit me vir-
e: & poſuit immaculatam vi-
meam.
36 Qui perfecit pedes meos
juam cervorum: & ſuper ex-
a ſtatuens me.
37 Qui docet manus meas ad
lium: & poſuiſti ut arcum
um brachia mea.
38 Et dediſti mihi protectio-
n ſalutis tuæ: & dextera tua
cepit me.
39 Et diſciplina tua correxit me in finem: & diſciplina tua ipſa me docebit.

40 Dilataſti greſſus meos ſubtus me: & non ſunt infirmata veſtigia mea.

41 Perſequar inimicos meos, & comprehendam illos: & non convertar donec deficiant.

42 Confringam illos, nec poterunt ſtare: cadent ſubtus pedes meos.

43 Et præcinxiſti me virtute ad bellum: ſupplantâſti inſurgentes in me ſubtus me.

44 Et inimicos meos dediſti mihi dorſum: & odientes me diſperſiſti.

45 Clamaverunt, nec erat qui ſalvos faceret ad Dominum: neç exaudivit eos.

46 Et comminuam eos ut pulverem ante faciem venti: ut lutum platearum delebo eos.

47 Eripies me de contradictionibus populi: conſtitues me in caput gentium.

48 Populus quem non cognovi ſervivit mihi: in auditu auris obedivit mihi.

49 Filii alieni mentiti ſunt mihi: filii alieni inveterati ſunt, & claudicaverunt à ſemitis ſuis.

50. Vivit Dominus, & benedictus Deus meus: & exaltetur Deus ſalutis meæ.

51 Deus qui das vindictas mihi, & ſubdis populos ſub me: liberator meus de inimicis meis iracundis.

52 Et ab inſurgentibus in me exaltabis me: à viro iniquo eripies me.

53 Propterea confitebor tibi in nationibus Domine: & nomini tuo pſalmum dicam.

54 Magnificans ſalutes Regis ejus, & faciens miſericordiam Chriſto ſuo David: & ſemini ejus uſque in ſæculum.

Matut.

PSALMUS
Lat. 18. *Heb.* 19.

COELI enarrant gloriam Dei: & opera manuum ejus annunciat firmamentum.

2 Dies diei eructat verbum: & nox nocti indicat ſcientiam.

3 Non ſunt loquelæ neque ſermones: quorum non audiantur voces eorum.

4 In omnem terram exivit ſonus eorum: & in fines orbis terræ verba eorum.

5 In Sole poſuit tabernaculum ſuum: & ipſe tanquam ſponſus procedens de thalamo ſuo.

6 Exultavit ut gigas ad currendam viam: à ſummo cœlo egreſſio ejus.

7 Et occurſus ejus uſque ad ſummum ejus: nec eſt qui ſe abſcondat à colore ejus.

8 Lex Domini immaculata, convertens animas: teſtimonium Domini fidele, ſapientiam præſtans parvulis.

9 Juſtitiæ Domini rectæ, lætificantes corda: præceptum Domini lucidum, illuminans oculos.

10 Timor Domini ſanctus permanet in ſæculum ſæculi: judicia Domini vera, juſtificata in ſemetipſa.

11 Deſiderabilia ſuper aurum & lapidem pretioſum multum: & dulciora ſuper mel & favum.

12 Etenim ſervus tuus cuſto ea: in cuſtodiendis illis retribu multa.

13 Delicta quis intelligit? occultis meis munda me, & alienis parce ſervo tuo.

14 Si mei non fuerint domi ti, tunc immaculatus ero: emundabor à delicto maximo.

15 Et erunt ut complace eloquia oris mei: & medit cordis mei in conſpectu tuo ſe per.

16 Domine adjutor meus: redemptor meus.

PSALMUS
Lat. 19. *Heb.* 20.

EXAUDIAT te Dominu die tribulationis: proce te nomen Dei Jacob.

2 Mittat tibi auxilium de ſ ecto: & de Sion tueatur te.

3 Memor ſit omnis ſacri tui: & holocauſtum tuum pin fiat.

4 Tribuat tibi ſecundùm tuum: & omne conſilium tu confirmet.

5 Lætabimur in ſalutari t & in nomine Dei noſtri magnif bimur.

6 Impleat Dominus omnes titiones tuas: nunc cognovi q niam ſalvum fecit Dominus C ſtum ſuum.

7 Exaudiet illum de cœlo ecto ſuo: in potentatibus ſalus teræ ejus.

8 Hi in curribus, & hi in eq nos autem in nomine Domini noſtri invocabimus.

9 Ipſi obligati ſunt & ceci runt: nos autem ſurreximus erecti ſumus.

10 D

10 Domine ſalvum fac regem : exaudi nos in die qua invocave-mus te.

PSALMUS
Lat. 20. *Heb.* 21.

DOMINE in virtute tua læ-tabitur rex : & ſuper ſalu-re tuum exultabit vehementer.

2 Deſiderium cordis ejus tri-ſti ei : & voluntate labiorum s non fraudâſti eum.

3 Quoniam præveniſti eum in nedictionibus dulcedinis : poſu-i in capite ejus coronam de lapi-pretioſo.

4 Vitam petiit à te : & tribu-ei longitudinem dierum in ſæ-lum, & in ſæculum ſæculi.

5 Magna eſt gloria ejus in ſa-tari tuo : gloriam & magnum corem impones ſuper eum.

6 Quoniam dabis eum in be-dictionem in ſæculum ſæculi : tificabis eum in gaudio cum vul-tuo.

7 Quoniam rex ſperat in Do-mino : & in miſericordia Altiſſimi n commovebitur.

8 Inveniatur manus tua omni-s inimicis tuis : dextera tua in-niat omnes qui te oderunt.

9 Pones eos ut clibanum ignis tempore vultus tui : Dominus ira ſua conturbabit eos, & de-rabit eos ignis.

10 Fructum eorum de terra rdes : & ſemen eorum à filiis minum.

11 Quoniam declinaverunt in mala : cogitaverunt conſilia æ non potuerunt ſtabilire.

12 Quoniam pones eos dor-m : in reliquiis tuis præparabis ltum eorum.

13 Exaltare Domine in virtute tua : cantabimus & pſallemus vir-tutes tuas.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 21. *Heb.* 22.

DEUS Deus meus reſpice me, quare me dereli-quiſti ? Longè à ſalute mea verba delictorum meorum.

2 Deus meus clamabo per die-m, & non exaudies : & nocte, & non ad inſipientiam mihi.

3 Tu autem in ſancto habitas : laus Iſrael.

4 In te ſperaverunt patres no-ſtri : ſperaverunt, & liberâſti eos.

5 Ad te clamaverunt, & ſalvi facti ſunt : in te ſperaverunt, & non ſunt confuſi.

6 Ego autem ſum vermis & non homo : opprobrium homi-num, & abjectio plebis.

7 Omnes videntes me deriſe-runt me : locuti ſunt labiis, & moverunt caput.

8 Speravit in Domino, eripiat eum : ſalvum faciat eum, quoni-am vult eum.

9 Quoniam tu es qui extraxiſti me de ventre : ſpes mea ab uberi-bus matris meæ, in te projectus ſum ex utero.

10 De ventre matris meæ De-us meus es tu : ne diſceſſeris à me.

11 Quoniam tribulatio proxi-ma eſt : quoniam non eſt qui ad-juvet.

12 Circundederunt me vituli multi : tauri pingues obſederunt me.

13 Apparuerunt ſuper me os ſuum: ſicut leo rapiens & rugiens.

14 Sicut aqua effuſus ſum: & diſperſa ſunt omnia oſſa mea.

15 Factum eſt cor meum tanquam cera liqueſcens: in medio ventris mei.

16 Aruit tanquam teſta virtus mea, & lingua mea adhæſit faucibus meis: & in pulverem mortis deduxiſti me.

17 Quoniam circumdederunt me canes multi: conciliuni malignantium obſedit me.

18 Foderunt manus meas & pedes meos: dinumeraverunt omnia oſſa mea.

19 Ipſi verò conſideraverunt & inſpexerunt me: diviſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem.

20 Tu autem Domine ne elongaveris auxilium tuum à me: ad defenſionem meam conſpice.

21 Erue à framea animam meam: & de manu canis unicam meam.

22 Salva me ex ore leonis: & à cornibus unicornium humilitatem meam.

23 Narrabo nomen tuum fratribus meis: in medio Eccleſiæ laudabo te.

24 Qui timetis Dominum laudate eum: univerſum ſemen Jacob glorificate eum.

25 Timeat eum omne ſemen Iſrael: quoniam non ſprevit, neque deſpexit deprecationem pauperis.

26 Nec avertit faciem ſuam à me: & cùm clamarem ad eum, exaudivit me.

27 Apud te laus mea in Eccleſia magna: vota mea reddam in conſpectu timentium eum.

28 Edent pauperes & ſatu buntur: & laudabunt Domi qui requirunt eum; vivent co eorum in ſæculum ſæculi.

29 Reminiſcentur, & con tentur ad Dominum: univerſ nes terræ.

30 Et adorabunt in conſpe ejus: univerſæ familiæ gentium

31 Quoniam Domini eſt r num: & ipſe dominabitur ge um.

32 Manducaverunt & ado verunt omnes pingues terræ: conſpectu ejus cadent omnes deſcendunt in terram.

33 Et anima mea illi vivet: ſemen meum ſerviet ipſi.

34 Annunciabitur Domino neratio ventura: & annunciab cœli juſtitiam ejus populo qui n cetur, quem fecit Dominus.

PSALMUS
Lat. 22. *Heb.* 23.

DOMINUS regit me, & hil mihi deerit: in lo paſcuæ ibi me collocavit.

2 Super aquam refectionis e cavit me: animam meam c vertit.

3 Deduxit me ſuper ſemitas ſtitiæ: propter nomen ſuum.

4 Nam & ſi ambulavero medio umbræ mortis, non tim bo mala: quoniam tu mecum e

5 Virga tua & baculus tu ipſa me conſolata ſunt.

6 Parâſti in conſpectu m menſam adverſus eos: qui trib lant me.

7 Impinguâſti in oleo cap meum: & calix meus inebria quàm præclarus eſt!

misericordia tua subse-
me; omnibus diebus vitæ

habitem in domo Do-
in longitudine dierum.

Matut.

PSALMUS
Lat. 23. *Heb.* 24.

DOMINI est terra, & ple-
nitudo ejus: orbis ter-
rarum, & universi qui
habitant in eo.

2 Quia ipse super maria fun-
eum: & super flumina præ-
vit eum.

3 Quis ascendet in montem
mini? Aut quis stabit in loco
o ejus?

4 Innocens manibus, & mundo
e: qui non accepit in vano
am suam, nec juravit in dolo
mo suo.

5 Hic accipiet benedictionem
mino: & misericordiam à
salutari suo.

6 Hæc est generatio quærenti-
um: quærentium faciem Dei
b.

7 Attollite portas principes ve-
, & elevamini portæ æterna-
& introibit Rex gloriæ.

8 Quis est iste Rex gloriæ?
minus fortis & potens: Domi-
potens in prælio.

9 Attollite portas principes ve-
, & elevamini portæ æterna-
& introibit Rex gloriæ.

10 Quis est iste Rex gloriæ?
minus virtutum ipse est Rex
iæ.

PSALMUS
Lat. 24. *Heb.* 25.

AD te Domine levavi ani-
mam meam: Deus meus
in te confido non erubescam.

2 Neque irrideant me inimici
mei: etenim universi qui sustinent te, non confundentur.

3 Confundantur omnes iniqua agentes: supervacué.

4 Vias tuas Domine demonstra mihi: & semitas tuas edoce me.

5 Dirige me in veritate tua, & doce me: quia tu es Deus salvator meus, & te sustinui totâ die.

6 Reminiscere miserationum tuarum Domine: & misericordiarum tuarum, quæ à sæculo sunt.

7 Delicta juventutis meæ & ignorantias meas ne memineris.

8 Secundùm misericordiam tuam memento mei tu: propter bonitatem tuam Domine.

9 Dulcis & rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.

10 Diriget mansuetos in judicio: docebit mites vias suas.

11 Universæ viæ Domini, misericordia & veritas: requirentibus testamentum ejus & testimonia ejus.

12 Propter nomen tuum Domine propitiaberis peccato meo: multum est enim.

13 Quis est homo qui timet Dominum? Legem statuet ei in via, quam elegit.

14 Anima ejus in bonis demorabitur: & semen ejus hæreditabit terram.

15 Fir-

15 Firmamentum est Dominus timentibus eum: & testamentum ipsius ut manifestetur illis.

16 Oculi mei semper ad Dominum: quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos.

17 Respice in me & miserere mei: quia unicus & pauper sum ego.

18 Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt, de necessitatibus meis erue me.

19 Vide humilitatem meam & laborem meum: & dimitte universa delicta mea.

20 Respice inimicos meos quoniam multiplicati sunt: & odio iniquo oderunt me.

21 Custodi animam meam & eruc me: non erubescam, quoniam speravi in te.

22 Innocentes & recti adhæserunt mihi: quia sustinui te.

23 Libera Deus Israel: ex omnibus tribulationibus suis.

PSALMUS
Lat. 25. *Heb.* 26.

JUDICA me Domine, quoniam ego in innocentia mea ingressus sum: & in Domino sperans non infirmabor.

2 Proba me Domine & tenta me: ure renes meos & cor meum.

3 Quoniam misericordia tua ante oculos meos est: & complacui in veritate tua.

4 Non sedi cum concilio vanitatis, & cum iniqua gerentibus non introibo.

5 Odivi Ecclesiam malignantium: & cum impiis non sedebo.

6 Lavabo inter innocentes manus meas: & circundabo altare tuum Domine.

7 Ut audiam vocem l
tuæ: & enarrem universa mi
lia tua.

8 Domine dilexi decorem
mûs tuæ: & locum habitat
gloriæ tuæ.

9 Ne perdas cum impiis
mam meam, & cum viris sa
num vitam meam.

10 In quorum manibus in
tates sunt: dextera eorum re
est muneribus.

11 Ego autem in innoc
mea ingressus sum: redime m
miserere mei.

12 Pes meus stetit in dire
in Ecclesiis benedicam te D
ne.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 26. *Heb.* 27.

DOMINUS illumi
mea, & salus
quem timebo?

2 Dominus prot
vitæ meæ: à quo trepidabo?

3 Dum appropriant supe
nocentes: ut edant carnes
as.

4 Qui tribulant me in
mei: ipsi infirmati sunt & ce
runt.

5 Si consistant adversum
castra: non timebit cor
um.

6 Si exurgat adversum me
lium: in hoc ego sperabo.

7 Unam petii à Domino,
requiram: ut inhabitem in
mo Domini omnibus diebus
meæ.

8 Ut videam voluptatem
mini: & visitem templum ej

5 Quoniam abſcondit me in
maculo ſuo: in die malorum
exit me in abſcondito taberna-
ſui.
6 In petra exaltavit me: &
exaltavit caput meum ſuper
icos meos.
7 Circumivi, & immolavi in
maculo ejus hoſtiam vocifera-
is: cantabo & pſalmum dicam
mino.
8 Exaudi Domine vocem me-
, qua clamavi ad te: miſerere
, & exaudi me.
9 Tibi dixit cor meum, Ex-
ivit te facies mea: faciem tu-
Domine requiram.
10 Ne avertas faciem tuam à
: ne declines in ira à ſervo tuo.
11 Adjutor meus eſto: ne de-
quas me, neque deſpicias me
s ſalutaris meus.
12 Quoniam pater meus, &
r mea, dereliquerunt me:
minus autem aſſumpſit me.
13 Legem pone mihi Domine
a tua: & dirige me in ſemita
propter inimicos meos.
14 Ne tradideris me in animas
lantium me: quoniam inſur-
runt in me teſtes iniqui, &
rita eſt iniquitas ſibi.
15 Credo videre bona Domi-
in terra viventium.
16 Expecta Dominum, virili-
age: & confortetur cor tuum,
ſtine Dominum.

PSALMUS
Lat. 27. *Heb.* 28.

AD te Domine clamabo, De-
us meus ne ſileas à me: ne
do taceas à me, & aſſimilabor
endentibus in lacum.

2 Exaudi Domine vocem deprecationis meæ dum oro ad te: dum extollo manus meas ad templum ſanctum tuum.

3 Ne ſimul trahas me cum peccatoribus: & cum operantibus iniquitatem ne perdas me.

4 Qui loquuntur pacem cum proximo ſuo: mala autem in cordibus eorum.

5 Da illis ſecundùm opera eorum: & ſecundùm nequitiam adinventionum ipſorum.

6 Secundùm opera manuum eorum tribue illis: redde retributionem eorum ipſis.

7 Quoniam non intellexerunt opera Domini: & in opera manuum ejus, deſtrues illos & non ædificabis eos.

8 Benedictus dominus: quoniam exaudivit vocem deprecationis meæ.

9 Dominus adjutor meus, & protector meus: & in ipſo ſperavit cor meum, & adjutus ſum.

10 Et refloruit caro mea: & ex voluntate mea confitebor ei.

11 Dominus fortitudo plebis ſuæ: & protector ſalvationum Chriſti ſui eſt.

12 Salvum fac populum tuum Domine, & benedic hæreditati tuæ: & rege eos, & extolle illos uſque in æternum.

PSALMUS
Lat. 28. *Heb.* 29.

AFFERTE Domino filii Dei: afferte Domino filios arietũ.

2 Afferte Domino gloriam & honorem, afferte Domino gloriam nomini ejus: adorate Dominum in atrio ſancto ejus.

3 Vox Domini ſuper aquas, Deus majeſtatis intonuit: Dominus ſuper aquas multas.

4 Vox Domini in virtute: vox Domini in magnificentia.

5 Vox Domini confringentis cedros: & confringet Dominus cedros Libani.

6 Et comminuet eas tanquam vitulum Libani: & dilectus quemadmodum filius unicornium.

7 Vox Domini intercidentis flammam ignis, vox Domini concutientis deſertum: & commovebit Dominus deſertum Cades.

8 Vox Domini præparantis cervos, & revelabit condenſa: & in templo ejus omnes dicent gloriam.

9 Dominus diluvium inhabitare facit: & ſedebit Dominus rex in æternum.

10 Dominus virtutem populo ſuo dabit: Dominus benedicet populo ſuo in pace.

Matut.

PSALMUS
Lat. 29. *Heb.* 30.

EXALTABO te Domine, quoniam ſuſcepiſti me: nec delectâſti inimicos meos ſuper me.

2 Domine Deus meus clamavi ad te: & ſanâſti me.

3 Domine eduxiſti ab inferno animam meam: ſalvâſti me à deſcendentibus in lacum.

4 Pſallite Domino ſancti ejus: & confitemini memoriæ ſanctitatis ejus.

5 Quoniam ira in indignatione ejus: & vita in voluntate ejus.

6 Ad veſperum demorabitur fletus: & ad matutinum læti

7 Ego autem dixi in abund mea: Non movebor in æter

8 Domine in voluntate præſtitiſti decori meo virtute

9 Avertiſti faciem tua me: & factus ſum conturbat

10 Ad te Domine clamabo ad Deum meum deprecabor.

11 Quæ utilitas in ſang meo: dum deſcendo in corru nem?

12 Nunquid confitebitur pulvis: aut annunciabit verit tuam?

13 Audivit Dominus, & ſertus eſt mei: Dominus factu adjutor meus.

14 Convertiſti planctum um in gaudium mihi: conſci ſaccum meum, & circunde me lætitiâ.

15 Ut cantet tibi gloria m & non compungar: Domine D meus in æternum confitebor ti

PSALMUS
Lat. 30. *Heb.* 31.

IN te Domine ſperavi, non fundar in æternum: in ju tua libera me.

2 Inclina ad me aurem tu accelera ut eruas me.

3 Eſto mihi in Deum prote rem: & in domum refugi ſalvum me facias.

4 Quoniam fortitudo mea refugium meum es tu: & pro nomen tuum deduces me, & tries me.

5 Educes me de laqueo quem abſconderunt mihi: qu am tu es protector meus.

6 In manus tuas comme ſpiri

…m meum: redemisti me
…ine Deus veritatis.
…Odisti observantes vanitates:
…vacué.
…Ego autem in Domino spera-
…exultabo, & lætabor in mise-
…dia tua.
…Quoniam respexisti humili-
…m meam: salvâsti de necessi-
…s animam meam.
…Nec conclusisti me in mani-
…inimici: statuisti in loco spa-
…pedes meos.
…Miserere mei Domine quo-
…tribulor: conturbatus est in
…culus meus, anima mea, &
…r meus.
…Quoniam defecit in dolore
…mea: & anni mei in gemiti-
…
…Infirmata est in paupertate
…s mea: & ossa mea contur-
…sunt.
…Super omnes inimicos meos
…s sum opprobrium, & vicinis
…valdé: & timor notis meis.
…Qui videbant me foras fu-
…t à me: oblivioni datus sum
…uam mortuus à corde.
…Factus sum tanquam vas
…itum: quoniam audivi vitu-
…ionem multorum commoran-
…in circumitu.
…In eo dum convenirent si-
…adversum me: accipere ani-
…meam consiliati sunt.
…Ego autem in te speravi
…ine: dixi, Deus meus es
…n manibus tuis sortes meæ.
…Eripe me de manu inimi-
…m meorum, & à persequenti-
…me.
…Illustra faciem tuam super
…m tuum, salvum me fac in
…ricordia tua: Domine non confundar, quoniam invocavi te.

21 Erubescant impii, & deducantur in infernum: muta fiant labia dolosa.

22 Quæ loquuntur adversus justum iniquitatem in superbia: & in abusione.

23 Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine: quam abscondisti timentibus te!

24 Perfecisti eis qui sperant in te: in conspectu filiorum hominum.

25 Abscondes eos in abscondito faciei tuæ: à conturbatione hominum.

26 Proteges eos in tabernaculo tuo: à contradictione linguarum.

27 Benedictus Dominus: quoniam mirificavit misericordiam suam mihi in civitate munita.

28 Ego autem dixi in excessu mentis meæ: Projectus sum à facie oculorum tuorum.

29 Ideo exaudîsti vocem orationis meæ: dum clamarem ad te.

30 Diligite Dominum omnes sancti ejus: quoniam veritatem requiret Dominus, & retribuet abundanter facientibus superbiam.

31 Viriliter agite, & confortetur cor vestrum: omnes qui speratis in Domino.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 31. *Heb.* 32.

BEATI, quorum remissæ sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata.

2 Beatus vir, cui non imputavit Dominus peccatum: nec est in spiritu ejus dolus.

3 Quo-

3 Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea : dum clamarem totâ die.

4 Quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua : conversus sum in ærumna mea, dum configitur spina.

5 Delictum meum cognitum tibi feci : & injustitiam meam non abscondi.

6 Dixi, Confitebor adversum me injustiam meam Domino : & tu remisisti impietatem peccati mei.

7 Pro hac orabit ad te omnis sanctus : in tempore opportuno.

8 Veruntamen in diluvio aquarum multarum ad eum non approximabunt.

9 Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circundedit me : exultatio mea erue me à circundantibus me.

10 Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac quâ gradieris : firmabo super te oculos meos.

11 Nolite fieri sicut equus & mulus : quibus non est intellectus.

12 In camo & fræno maxillas eorum constringe : qui non approximant ad te.

13 Multa flagella peccatoris : sperantem autem in Domino misericordia circundabit.

14 Lætamini in Domino & exultate justi : & gloriamini omnes recti corde.

PSALMUS
Lat. 32. *Heb.* 33.

EXULTATE justi in Domino : rectos decet collaudatio.

2 Confitemini Domino in citharâ : in Psalterio decem chordarum psallite illi.

3 Cantate ei Canticum nov bene psallite ei in vociferation

4 Quia rectum est verbum mini : & omnia opera ejus in

5 Diligit misericordiam dicium : misericordiâ Domi na est terra.

6 Verbo Domini cœli fir sunt : & spiritu oris ejus omn tus eorum.

7 Congregans sicut in aquas maris : ponens in thes abyssos.

8 Timeat Dominum o terra : ab eo autem commov tur omnes inhabitantes orbem

9 Quoniam ipse dixit, & sunt : ipse mandavit, & creata

10 Dominus dissipat co gentium : reprobat autem co tiones populorum, & reprobat silia principum.

11 Consilium autem Domi æternum manet : cogitationes dis ejus in generatione & gene onem.

12 Beata gens cujus est D nus Deus ejus : populus quem git in hæreditatem sibi.

13 De cœlo respexit Domi vidit omnes filios hominum.

14 De præparato habita suo : respexit super omnes qu bitant terram.

15 Qui finxit sigillatim c eorum : qui intelligit omnia o eorum.

16 Non salvatur rex per m tam virtutem : & gigas non sa bitur in multitudine virtutis su

17 Fallax equus ad salutem abundantia autem virtutis suæ salvabitur.

18 Ecce oculi Domini super tuentes eum : & in eis qui spe super misericordia ejus. 19

Ut eruat à morte animas
n: & alat eos in fame.
Anima noſtra ſuſtinet Do-
m: quoniam adjutor & pro-
noſter eſt.
Quia in eo lætabitur cor
m: & in nomine ſancto ejus
imus.
Fiat miſericordia tua Do-
ſuper nos: quemadmodum
imus in te.

PSALMUS
Lat. 33. *Heb.* 34.

BENEDICAM Dominum in
omni tempore: ſemper laus
ore meo.
In Domino laudabitur ani-
ea: audiant manſueti & læ-
.
Magnificate Dominum me-
: & exaltemus nomen ejus in
m.
Exquiſivi Dominum, & exau-
me: ex omnibus tribulationi-
ripuit me.
Accedite ad eum, & illumi-
ni: & facies veſtræ non con-
ntur.
Iſte pauper clamavit, & Do-
s exaudivit eum: & ex omni-
ribulationibus ſalvavit eum.
Immittet Angelus Domini in
iru timentium eum: & eripi-
s.
Guſtate & videte, quoniam
is eſt Dominus: beatus vir qui
t in eo.
Timete Dominum omnes
ejus: quoniam non eſt ino-
imentibus eum.
Divites eguerunt & eſurie-
: inquirentes autem Domi-
non minuentur omni bono.

11 Venite filii, audite me: timorem Domini docebo vos.

12 Quis eſt homo qui vult vitam: diligit dies videre bonos?

13 Prohibe linguam tuam à malo: & labia tua ne loquantur dolum.

14 Diverte à malo, & fac bonum: inquire pacem, & perſequere eam.

15 Oculi Domini ſuper juſtos: & aures ejus in preces eorum.

16 Vultus autem Domini ſuper facientes mala: ut perdat de terra memoriam eorum.

17 Clamaverunt juſti, & Dominus exaudivit eos: & ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos.

18 Juxta eſt Dominus his qui tribulato ſunt corde: & humiles ſpiritu ſalvabit.

19 Multæ tribulationes juſtorum: & de omnibus his liberabit eos Dominus.

20 Cuſtodit Dominus omnia oſſa eorum: unum ex his non conteretur.

21 Mors peccatorum peſſima: & qui oderunt juſtum delinquent.

22 Redimet Dominus animas ſervorum ſuorum: & non delinquent omnes qui ſperant in eo.

Matut.

PSALMUS
Lat. 34. *Heb.* 35.

JUDICA Domine nocentes me: expugna impugnantes me.

2 Apprehende arma & ſcutum: & exurge in adjutorium mihi.

3 Effunde frameam, & conclude adverſus

adversus eos qui persequuntur me: dic animæ meæ, Salus tua ego sum.

4 Confundantur & revereantur: quærentes animam meam.

5 Avertantur retrorsum: & confundantur cogitantes mihi mala.

6 Fiant tanquam pulvis ante faciem venti: & Angelus Domini coarctans eos.

7 Fiat via illorum tenebræ & lubricum: & Angelus Domini persequens eos.

8 Quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui: supervacuè exprobraverunt animam meam.

9 Veniat illi laqueus quem ignorat, & captio quam abscondit apprehendat eum: & in laqueum cadat in ipsum.

10 Anima autem mea exultabit in Domino: & delectabitur super salutari suo.

11 Omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi?

12 Eripiens inopem de manu fortiorum ejus: egenum & pauperem à diripientibus eum.

13 Surgentes testes iniqui: quæ ignorabam interrogabant me.

14 Retribuebant mihi mala pro bonis: sterilitatem animæ meæ.

15 Ego autem cùm mihi molesti essent: induebar cilicio.

16 Humiliabam in jejunio animam meam: & oratio mea in sinu meo convertetur.

17 Quasi proximum, & quasi fratrem nostrum sic complacebam: quasi lugens & contristatus sic humiliabar.

18 Et adversum me lætati sunt, & convenerunt: congregati super me flagilla, & ignoravi

19 Dissipati sunt nec compacti, tentaverunt me, subsannaverunt subsannatione: fremuerunt super me dentibus suis.

20 Domine quando respicies Restitue animam meam à nitate eorum, à leonibus unicam meam.

21 Confitebor tibi in Ecclesia magna: in populo gravi laudate.

22 Non supergaudeant qui adversantur mihi iniquè: oderunt me gratis, & annuunt oculis.

23 Quoniam mihi quidem cifice loquebantur: & in iracundia terræ loquentes, dolos cogitabant.

24 Et dilataverunt super me suum: dixerunt, Euge, euge, viderunt oculi nostri.

25 Vidisti Domine, ne sileas Domine ne discedas à me.

26 Exurge & intende judicio meo: Deus meus, & Dominus meus in causam meam.

27 Judica me secundùm justitiam tuam Domine Deus meus & non supergaudeant mihi.

28 Non dicant in cordibus suis Euge, euge, animæ nostræ: non dicant, Devoravimus eum.

29 Erubescant & revereantur simul: qui gratulantur malis meis.

30 Induantur confusione & verentiâ: qui magna loquuntur per me.

31 Exultent & lætentur qui volunt justitiam meam: & dicant semper, Magnificetur Dominus qui volunt pacem servi ejus.

32 Et lingua mea meditabitur

itiam tuam: totâ die laudem
m.

PSALMUS
Lat. 35. *Heb.* 36.

DIXIT injuſtus ut delinquat
in ſemetipſo: non eſt timor
iante oculos ejus.
2 Quoniam doloſè egit in con-
ctu ejus: ut inveniatur iniqui-
ejus ad odium.
3 Verba oris ejus iniquitas &
lus: noluit intelligere ut bene
eret.
4 Iniquitatem meditatus eſt in
bili ſuo: aſtitit omni viæ non
æ, malitiam autem non odi-
.
5 Domine in cœlo miſericor-
tua: & veritas tua uſque ad
ıes.
6 Juſtitia tua ſicut montes
i: judicia tua abyſſus multa.
7 Homines & jumenta ſalvabis
mine: quemadmodum mul-
icaſti miſericordiam tuam De-
8 Filii autem hominum: in
mine alarum tuarum ſpera-
it.
9 Inebriabuntur ab ubertate
mus tuæ: & torrente voluptatis
potabis eos.
10 Quoniam apud te eſt fons
æ: & in lumine tuo videbimus
nen.
11 Prætende Domine miſeri-
diam tuam ſcientibus te: & ju-
iam tuam his qui recto ſunt
de.
12 Non veniat mihi pes ſuper-
æ: & manus peccatoris non mo-
æ me.
13 Ibi ceciderunt omnes qui
operantur iniquitatem: expulſi
ſunt, nec potuerunt ſtare.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 36. *Heb.* 37.

NOLI æmulari in malig-
nantibus: neque zelave-
ris facientes iniquita-
tem.
2 Quoniam tanquam fœnum
velociter areſcent: & quemad-
modum olera herbarum citò deci-
dent.
3 Spera in Domino, & fac bo-
nitatem: & inhabita terram, &
paſcêris in divitiis ejus.
4 Delectare in Domino: &
dabit tibi petitiones cordis tui.
5 Revela Domino viam tuam,
& ſpera in eo: & ipſe faciet.
6 Et educet quaſi lumen juſti-
tiam tuam, & judicium tuum
tanquam meridiem: ſubditus eſto
Domino, & ora eum.
7 Noli æmulari in eo qui proſ-
peratur in via ſua: in homine fa-
ciente injuſtitias.
8 Deſine ab ira, & derelinque
furorem: noli æmulari ut malig-
nêris.
9 Quoniam qui malignantur,
exterminabuntur: ſuſtinentes au-
tem Dominum, ipſi hæreditabunt terram.
10 Et adhuc puſillum, & non
erit peccator: & quæres locum
ejus, & non invenies.
11 Manſueti autem hæreditabunt terram: & delectabuntur in
multitudine pacis.
12 Obſervabit peccator juſtum:
& ſtridebit ſuper eum dentibus
ejus.

13 Dominus autem irridebit eum: quoniam prospicit quòd veniet dies ejus.

14 Gladium evaginaverunt peccatores: intenderunt arcum suum.

15 Ut dejiciant pauperem & inopem: ut trucident rectos corde.

16 Gladius eorum intret in corda ipsorum: & arcus eorum confringatur.

17 Melius est modicum justo: super divitias peccatorum multas.

18 Quoniam brachia peccatorum conterentur: confirmat autem justos Dominus.

19 Novit Dominus dies immaculatorum: & hæreditas eorum in æternum erit.

20 Non confundentur in tempore malo, & in diebus famis saturabuntur: quia peccatores peribunt.

21 Inimici verò Domini mox ut honorificati fuerint & exaltati deficientes: quemadmodum fumus deficient.

22 Mutuabitur peccator, & non solvet: justus autem miseretur & tribuet.

23 Quia benedicentes ei hæreditabunt terram: maledicentes autem ei disperibunt.

24 Apud Dominum gressus hominis dirigentur: & viam ejus volet.

25 Cùm ceciderit, non collidetur: quia Dominus supponit manum suam.

26 Junior fui, etenim senui: & non vidi justum derelictum, nec semen ejus quærens panem.

27 Totâ die miseretur & commodat: & semen illius in benedictione erit.

28 Declina à malo & fac b num: & inhabita in sæculum s culi.

29 Quia Dominus amat ju cium: & non derelinquet sanct suos, in æternum conservabunt

30 Injusti punientur: & sem impiorum peribit.

31 Justi autem hæreditabu terram: & inhabitabunt in sæ lum sæculi super eam.

32 Os justi meditabitur sa entiam: & lingua ejus loque judicium.

33 Lex Dei ejus in corde ip us: & non supplantabuntur gre ejus.

34 Considerat peccator justu & quærit mortificare eum.

35 Dominus autem non de linquet eum in manibus ejus: damnabit eum cum judicabi illi.

36 Expecta Dominum, & stodi viam ejus: & exaltabit t hæreditate capias terram; c perierint peccatores videbis.

37 Vidi impium superexa tum: & elevatum sicut cedros bani.

38 Et transivi, & ecce erat: quæsivi eum, & non est ventus locus ejus.

39 Custodi innocentiam, vide æquitatem: quoniam reliquiæ homini pacifico.

40 Injusti autem disperibun mul: reliquiæ impiorum int bunt.

41 Salus autem justorum à mino: & protector eorum in t pore tribulationis.

42 Et adjuvabit eos Domi & liberabit eos: & eruet eos à catoribus & salvabit eos, quia sp verunt in eo.

Ma

Matut.

PSALMUS
Lat. 37. *Heb.* 38.

DOMINE ne in furore tuo arguas me: neque inira tua corripias me.

2 Quoniam ſagittæ e infixæ ſunt mihi: & confir-ſti ſuper me manum tuam.

3 Non eſt ſanitas in carne mea acie iræ tuæ: non eſt pax oſſibus eis, à facie peccatorum meorum.

4 Quoniam iniquitates meæ ergreſſæ ſunt caput meum: & ut onus grave gravatæ ſunt ſuper e.

5 Putruerunt & corruptæ ſunt atrices meæ: à facie inſipientiæ æ.

6 Miſer factus ſum & curvatus n uſque in finem: totâ die con-ſtatus ingrediebar.

7 Quoniam lumbi mei impleti illuſionibus: & non eſt ſani-in carne mea.

8 Afflictus ſum & humiliatus nimis: rugiebam à gemitu dis mei.

9 Domine, ante te omne deſi-um meum: & gemitus meus à on eſt abſconditus.

10 Cor meum conturbatum dereliquit me virtus mea: & en oculorum meorum, & ip-non eſt mecum.

11 Amici mei, & proximi mei erſum me appropinquaverunt: eterunt.

12 Et qui juxta me erant de e ſteterunt: & vim faciebant quærebant animam meam.

13 Et qui inquirebant mala mihi, locuti ſunt vanitates: & dolos totâ die meditabantur.

14 Ego autem tanquam ſur-dus non audiebam: & ſicut mutus non aperiens os ſuum.

15 Et factus ſum ſicut homo non audiens: & non habens in ore ſuo redargutiones.

16 Quoniam in te Domine ſperavi: tu exaudies me Domine Deus meus.

17 Quia dixi, Nequando ſu-pergaudeant mihi inimici mei: & dum commoventur pedes mei, ſuper me magna locuti ſunt.

18 Quoniam ego in flagella paratus ſum: & dolor meus in con-ſpectu meo ſemper.

19 Quoniam iniquitatem me-am annunciabo: & cogitabo pro peccato meo.

20 Inimici autem mei vivunt, & confirmati ſunt ſuper me, & multiplicati ſunt qui oderunt me iniquè.

21 Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam ſequebar bonitatem.

22 Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne diſceſſeris à me.

23 Intende in adjutorium meum: Domine Deus ſalutis meæ.

PSALMUS
Lat. 38. *Heb.* 39.

DIXI, Cuſtodiam vias meas: ut non delinquam in lingua mea.

2 Poſui ori meo cuſtodiam: cùm conſiſteret peccator adverſum me.

3 Obmutui, & humiliatus ſum: & ſilui à bonis, & dolor meus renovatus eſt.

4 Concaluit cor meum intra me: & in meditatione mea exardeſcet ignis.

5 Locutus ſum in lingua mea: notum fac mihi Domine finem meum.

6 Et numerum dierum meorum quis eſt? Ut ſciam quid deſit mihi.

7 Ecce menſurabiles poſuiſti dies meos: & ſubſtantia mea tanquam nihilum ante te.

8 Veruntamen univerſa vanitas: omnis homo vivens.

9 Veruntamen in imagine pertranſit homo: ſed & fruſtrà conturbatur.

10 Theſaurizat: & ignorat cui congregabit ea.

11 Et tunc quæ eſt expectatio mea? Nonne Dominus, & ſubſtantia mea apud te eſt?

12 Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium inſipienti dediſti me.

13 Obmutui & non aperui os meum, quoniam tu feciſti: amove à me plagas tuas.

14 A fortitudine manus tuæ ego defeci: in increpationibus propter iniquitatem corripuiſti hominem.

15 Et tabeſcere feciſti ſicut araneam animam ejus: veruntamen vanè conturbatur omnis homo.

16 Exaudi orationem meam Domine, & deprecationem meam: auribus percipe lacrymas meas.

17 Ne ſileas; quoniam advena ego ſum apud te, & peregrinus: ſicut omnes patres mei.

18 Remitte mihi, ut refrigerer priuſquam abeam: & amplius non ero.

PSALMUS
Lat. 39. *Heb.* 40.

EXPECTANS expectavi D minum: & intendit mihi.

2 Et exaudivit preces meas: eduxit me de lacu miſeriæ, & luto fæcis.

3 Et ſtatuit ſupra petram pe meos: & direxit greſſus meos.

4 Et immiſit in os meum c ticum novum: carmen Deo noſ

5 Videbunt multi & timebu & ſperabunt in Domino.

6 Beatus vir cujus eſt no Domini ſpes ejus: & non reſp in vanitates, & inſanias falſas.

7 Multa feciſti tu Domine D us meus mirabilia tua; & c tationibus tuis non eſt qui ſi ſit tibi.

8 Annunciavi & loquutus ſu multiplicati ſunt ſuper numeru

9 Sacrificium & oblatio noluiſti: aures autem perfe mihi.

10 Holocauſtum & pro pe to non poſtulâſti: tunc dixi, venio.

11 In capite libri ſcriptum e me, ut facerem voluntatem tu Deus meus volui, & legem in medio cordis mei.

12 Annunciavi juſtitiam in Eccleſia magna: ecce labia non prohibebo, Domine tu ſ

13 Juſtitiam tuam non ab in corde meo: veritatem tu ſalutare tuum dixi.

14 Non abſcondi miſeric am tuam: & veritatem tu conſilio multo.

15 Tu autem Domine ne facias miſerationes tuas à me

icordia tua & veritas tua ſem-
ſuſceperunt me.
16 Quoniam circundederunt
e mala quorum non eſt nume-
s: comprehenderunt me iniqui-
es meæ, & non potui ut vide-
m.
17 Multiplicatæ ſunt ſuper ca-
los capitis mei: & cor meum
eliquit me.
18 Complaceat tibi Domine ut
as me: Domine ad adjuvan-
m me reſpice.
19 Confundantur & revereantur
ſimul qui quærunt animam
am: ut auferant eam.
20 Convertantur retrorſum &
ereantur: qui volunt mihi ma-
21 Ferant confeſtim confuſio-
ſuam: qui dicunt mihi, Euge,
ge.
22 Exultent & lætentur ſuper
mnes quærentes te: & dicant
per, Magnificetur Dominus,
diligunt ſalutare tuum.
23 Ego autem mendicus ſum
auper: Dominus ſolicitus eſt
i.
24 Adjutor meus & protector
us tu es: Deus meus ne tarda-
is.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 40. *Heb.* 41.

BEATUS qui intelligit ſuper egenum & pauperem: in die mala liberabit eum Dominus.
2 Dominus conſervet eum, & ificet eum, & beatum faciat in terra: & non tradat eum nimam inimicorum ejus.
3 Dominus opem ferat illi ſuper lectum doloris ejus: univerſum ſtratum ejus verſâſti in infirmitate ejus.
4 Ego dixi, Domine miſerere mei: ſana animam meam quia peccavi tibi.
5 Inimici mei dixerunt mala mihi: Quando morietur & peribit nomen ejus?
6 Et ſi ingrediebatur ut videret, vana loquebatur, cor ejus congregavit iniquitatem ſibi: egrediebatur foras, & loquebatur in idipſum.
7 Adverſum me ſuſurrabant omnes inimici mei: adverſum me cogitabant mala mihi.
8 Verbum iniquum conſtituerunt adverſum me: nunquid qui dormit non adjiciet ut reſurgat?
9 Etenim homo pacis meæ in quo ſperavi, qui edebat panes meos: magnificavit ſuper me ſupplantationem.
10 Tu autem Domine miſerere mei: & reſuſcita me, & retribuam eis.
11 In hoc cognovi, quoniam voluiſti me: quoniam non gaudebit inimicus meus ſuper me.
12 Me autem propter innocentiam ſuſcepiſti: & confirmâſti me in conſpectu tuo in æternum.
13 Benedictus Dominus Deus Iſrael: à ſæculo & uſque in ſæculum; fiat, fiat.

PSALMUS
Lat. 41. *Heb.* 42.

QUEMADMODUM deſiderat cervus ad fontes aquarum: ita deſiderat anima mea ad te Deus.

2 Sitivit anima mea ad Deum fortem vivum: quando veniam & apparebo ante faciem Dei?

3 Fuerunt mihi lachrymæ meæ panes die ac nocte: dum dicitur mihi quotidie, Ubi est Deus tuus?

4 Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei.

5 In voce exultationis & confessionis: sonus epulantis.

6 Quare tristis es anima mea? Et quare conturbas me?

7 Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

8 Ad me ipsum anima mea conturbata est: propterea memor ero tui de terra Jordanis, & Hermonii à monte modico.

9 Abyssus abyssum invocat: in voce cataractarum tuarum.

10 Omnia excelsa tua & fluctus tui: super me transierunt.

11 In die mandavit Dominus misericordiam suam: & nocte canticum ejus.

12 Apud me oratio Deo vitæ meæ: dicam Deo, Susceptor meus es.

13 Quare oblitus es mei? Et quare contristatus incedo, dum affligit me inimicus?

14 Dum confringuntur ossa mea: exprobraverunt mihi qui tribulant me inimici mei.

15 Dum dicunt mihi per singulos dies, Ubi est Deus tuus? Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

16 Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

PSALMUS
Lat. 42. *Heb.* 43.

JUDICA me Deus, & disc causam meam de gente non ta: ab homine iniquo & do erue me.

2 Quia tu es Deus fortit mea, quare me repulisti? quare tristis incedo, dum aff me inimicus?

3 Emitte lucem tuam, & v tatem tuam: ipsa me deduxe & adduxerunt in montem sanc tuum, & in tabernacula tua.

4 Et introibo ad altare D ad Deum qui lætificat juventu meam.

5 Confitebor tibi in cithara us Deus meus: quare trist anima mea, & quare contu me?

6 Spera in Deo, quoniam huc confitebor illi: salutare v mei, & Deus meus.

Matut.

PSALMUS
Lat. 43. *Heb.* 44.

DEUS auribus nostris divimus: patres n annunciaverunt nobi

2 Opus quod op tus es in diebus eorum: in di antiquis.

3 Manus tua gentes disperd & plantasti eos: afflixisti popu & expulisti eos.

4 Nec enim in gladio suo sederunt terram: & brachium rum non salvabit eos.

5 Sed dextera tua, & brach tu

...m, & illuminatio vultus tui: ...oniam complacuiſti in eis.
6 Tu es ipſe rex meus & Deus ...us: qui mandas ſalutes Jacob.
7 In te inimicos noſtros venti...imus cornu: & in nomine tuo ...nemus inſurgentes in nobis.
8 Non enim in arcu meo ſpera...: & gladius meus non ſalvabit ...e.
9 Salvâſti enim nos de affligen...us nos: & odientes nos confu...ti.
10 In Deo laudabimur totâ ...: & in nomine tuo confitebi...r in ſæcula.
11 Nunc autem repuliſti & ...fudiſti nos: & non egredieris ...us in virtutibus noſtris.
12 Avertiſti nos retrorſum poſt ...icos noſtros: & qui oderunt ...diripiebant ſibi.
13 Dediſti nos tanquam oves ...rum: & in gentibus diſperſiſti ...s.
14 Vendidiſti populum tuum ...pretio: & non fuit multitudo ...commutationibus eorum.
15 Poſuiſti nos opprobrium vi...is noſtris: ſubſannationem & ...ſum his qui ſunt in circuitu ...tro.
16 Poſuiſti nos in ſimilitudi...n gentibus: commotionem ca...is in populis.
17 Totâ die verecundia mea ...tra me eſt: & confuſio faciei ...æ cooperuit me.
18 A voce exprobrantis & ob...quentis: à facie inimici & per...quentis.
19 Hæc omnia venerunt ſuper ..., nec obliti ſumus te: & ini...e non egimus in teſtamento ...o.
20 Et non receſſit retro cor noſtrum: & declinâſti ſemitas noſtras à via tua.
21 Quoniam humiliâſti nos in loco afflictionis: & cooperuit nos umbra mortis.
22 Si obliti ſumus nomen Dei noſtri: & ſi expandimus manus noſtras ad Deum alienum.
23 Nonne Deus requiret iſta? Ipſe enim novit abſcondita cordis.
24 Quoniam propter te mortificamur totâ die: æſtimati ſumus ſicut oves occiſionis.
25 Exurge, quare obdormis Domine? Exurge, & ne repellas in finem.
26 Quare faciem tuam avertis: obliviſceris inopiæ noſtræ, & tribulationis noſtræ.
27 Quoniam humiliata eſt in pulvere anima noſtra: conglutinatus eſt in terra venter noſter.
28 Exurge Domine adjuva nos: & redime nos propter nomen tuum.

PSALMUS
Lat. 44. *Heb.* 45.

ERUCTAVIT cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi.
2 Lingua mea calamus ſcribæ: velociter ſcribentis.
3 Specioſus forma præ filiis hominum, diffuſa eſt gratia in labiis tuis: propterea benedixit te Deus in æternum.
4 Accingere gladio tuo ſuper femur tuum: potentiſſime.
5 Specie tuâ & pulchritudine tuâ: intende, proſperè procede, & regna.
6 Propter veritatem & man-

ſuetudinem & juſtitiam: & deducet te mirabiliter dextera tua.

7 Sagittæ tuæ acutæ: populi ſub te cadent in corda inimicorum Regis.

8 Sedes tua Deus in ſæculum ſæculi: virga directionis virga regni tui.

9 Dilexiſti juſtitiam, & odiſti iniquitatem: propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo lætitiæ præ conſortibus tuis.

10 Myrrha, & gutta, & caſia à veſtimentis tuis, à domibus eburneis: ex quibus delectaverunt te filiæ regum in honore tuo.

11 Aſtitit regina à dextris tuis in veſtitu deaurato: circundata varietate.

12 Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam: & obliviſcere populum tuum, & domum patris tui.

13 Et concupiſcet rex decorem tuum: quoniam ipſe eſt Dominus Deus tuus: & adorabunt eum.

14 Et filiæ Tyri in muneribus: vultum tuum deprecabuntur omnes divites plebis.

15 Omnis gloria ejus filiæ regis ab intus: in fimbriis aureis circumamicta varietatibus.

16 Adducentur regi virgines poſt eam: proximæ ejus afferentur tibi.

17 Afferentur in lætitia & exultatione: adducentur in templum regis.

18 Pro patribus tuis nati ſunt tibi filii: conſtitues eos principes ſuper omnem terram.

19 Memores erunt nominis tui: in omni generatione & generationem.

20 Propterea populi confitebuntur tibi in æternum: & in culum ſæculi.

PSALMUS
Lat. 45. *Heb.* 46.

DEUS noſter refugium & tus: adjutor in tribulanibus quæ invenerunt nos nimi

2 Propterea non timebi dum turbabitur terra: & tr ferentur montes in cor maris.

3 Sonuerunt & turbatæ aquæ eorum: conturbati montes in fortitudine ejus.

4 Fluminis impetus lætifica vitatem Dei: ſanctificavit ta naculum ſuum Altiſſimus.

5 Deus in medio ejus non c movebitur: adjuvabit eam D mane diluculo.

6 Conturbatæ ſunt gentes inclinata ſunt regna: dedit vo ſuam, mota eſt terra.

7 Dominus virtutum no cum: ſuſceptor noſter Deus cob.

8 Venite & videte opera mini, quæ poſuit prodigia ſ terram: auferens bella uſque finem terræ.

9 Arcum conteret, & conf get arma: & ſcuta comburet

10 Vacate, & videte quon ego ſum Deus: exaltabor in ge bus, & exaltabor in terra.

11 Dominus virtutum no cum: ſuſceptor noſter Deus cob.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 46. *Heb.* 47.

OMNES gentes plaudite manibus: jubilate Deo in voce exultationis.

2 Quoniam Domi- excelsus, terribilis: rex mag- super omnem terram.

3 Subjecit populos nobis: & es sub pedibus nostris.

4 Elegit nobis hæreditatem su-: speciem Jacob quam dilexit.

5 Ascendit Deus in jubilo: & minus in voce tubæ.

6 Psallite Deo nostro, psallite: llite regi nostro, psallite.

7 Quoniam rex omnis terræ us: psallite sapienter.

8 Regnabit Deus super gentes: us sedet super sedem sanctam m.

9 Principes populorum congre- sunt cum Deo Abraham: niam dii fortes terræ vehemen- elevati sunt.

PSALMUS
Lat. 47. *Heb.* 48.

MAGNUS Dominus & laudabilis nimis in civitate nostri: in monte sancto ejus.

2 Fundatur exultatione univer- terræ mons Sion: latera Aqui- is, civitas regis magni.

3 Deus in domibus ejus cogno- tur: cùm suscipiet eam.

4 Quoniam ecce reges terræ gregati sunt; convenerunt in m.

5 Ipsi videntes sic admirati sunt: conturbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendit eos.

6 Ibi dolores ut parturientis: in spiritu vehementi conteres naves Tharsis.

7 Sicut audivimus, sic vidimus in civitate Domini virtutum, in civitate Dei nostri: Deus fundavit eam in æternum.

8 Suscepimus Deus misericordiam tuam: in medio templi tui.

9 Secundùm nomen tuum Deus, sic & laus tua in fines terræ: justitiâ plena est dextera tua.

10 Lætetur mons Sion: & exultent filiæ Judæ propter judicia tua Domine.

11 Circundate Sion, & complectimini eam: narrate in turribus ejus.

12 Ponite corda vestra in virtute ejus: & distribuite domos ejus, ut enarretis in progenie altera.

13 Quoniam hic est Deus, Deus noster in æternum: & in sæculum sæculi, ipse reget nos in sæcula.

PSALMUS
Lat. 48. *Heb.* 49.

AUDITE hæc omnes gentes: auribus percipite omnes qui habitatis orbem.

2 Quique terrigenæ & filii hominum: simul in unum dives & pauper.

3 Os meum loquetur sapientiam: & meditatio cordis mei prudentiam.

4 Inclinabo in parabolam aurem meam: aperiam in psalterio propositionem meam.

5 Cur timebo in die mala? Iniquitas calcanei mei circundabit me.

6 Qui

6 Qui confidunt in virtute ſua: & in multitudine divitiarum ſuarum gloriantur.

7 Frater non redimit, redimet homo? Non dabit Deo placationem ſuam.

8 Et pretium redemptionis animæ ſuæ, & laborabit in æternum: & vivet adhuc in finem.

9 Non videbit interitum, cùm viderit ſapientes morientes: ſimul inſipiens & ſtultus peribunt.

10 Et relinquet alienis divitias ſuas: & ſepulchra eorum domus illorum in æternum.

11 Tabernacula eorum in progenie & progenie: vocaverunt nomina ſua in terris ſuis.

12 Et homo cum in honore eſſet non intellexit: comparatus eſt jumentis inſipientibus, & ſimilis factus eſt illis.

13 Hæc via illorum ſcandalum ipſis: & poſteà in ore ſuo complacebunt.

14 Sicut oves in inferno poſiti ſunt: mors depaſcet eos.

15 Et dominabuntur eorum juſti in matutino: & auxilium eorum veteraſcet in inferno à gloria eorum.

16 Veruntamen Deus redimet animam meam de manu inferi: cùm acceperit me.

17 Ne timueris cùm dives factus fuerit homo: & cùm multiplicata fuerit gloria domûs ejus.

18 Quoniam cùm interierit, non ſumet omnia: neque deſcendet cum eo gloria ejus.

19 Quia anima ejus in vita ipſius benedicetur: confitebitur tibi cùm benefeceris ei.

20 Introibit uſque in progenies patrum ſuorum: & uſque in æternum non videbit lumen.

21 Homo quum in honor ſet, non intellexit: comparatu jumentis inſipientibus, & ſi factus eſt illis.

Matut.

PSALMUS

Lat. 49. *Heb.* 50.

DEUS Deorum Dom locutus eſt: & voc terram.

2 A ſolis ortu u ad occaſum: ex Sion ſpecies d ris ejus.

3 Deus manifeſtè veniet: us noſter, & non ſilebit.

4 Ignis in conſpectu ejus e deſcet: & in circuitu ejus tem ſtas valida.

5 Advocabit cœlum de ſurſ & terram: diſcernere populu um.

6 Congregate illi ſanctos e qui ordinant teſtamentum ej per ſacrificia.

7 Et annunciabunt cœli ju am ejus: quoniam Deus jude

8 Audi populus meus, & quar: Iſrael, & teſtificabor Deus tuus ego ſum.

9 Non in ſacrificiis tuis arg te: holocauſta autem tua in ſpectu meo ſunt ſemper.

10 Non accipiam de domo vitulos: neque de gregibus hircos.

11 Quoniam meæ ſunt om feræ ſylvarum: jumenta in mo bus, & boves.

12 Cognovi omnia vola cœli: & pulchritudo agri me eſt.

13 Si eſuriero, non dicam t

us est enim orbis terræ, & ple-
ndo ejus.
4 Nunquid manducabo carnes
rorum? Aut sanguinem hirco-
potabo?
5 Immola Deo sacrificium
dis: & redde Altissimo vota tua.
6 Et invoca me in die tribula-
nis: eruam te, & honorificabis
.
7 Peccatori autem dixit De-
: Quare tu enarras justitias me-
& assumis testamentum meum
os tuum:
8 Tu verò odisti disciplinam:
rojecisti sermones meos retror-
.
9 Si videbas furem, currebas
eo: & cum adulteris portio-
tuam ponebas.
10 Os tuum abundavit malitiâ:
ngua tua concinnabat dolos.
11 Sedens adversùs fratrem tu-
loquebaris: & adversus filium
tris tuæ ponebas scandalum;
fecisti, & tacui.
12 Existimâsti iniquè quòd ero
similis: arguam te, & statuam
ra faciem tuam.
13 Intelligite hæc qui obliviscí-
Deum: nequando rapiat &
sit, qui eripiat.
14 Sacrificium laudis honorifi-
me: & illic iter quo ostem-
illi salutare Dei.

PSALMUS
Lat. 50. *Heb.* 51.

MISERERE mei Deus: se-
cundùm magnam miseri-
am tuam.
2 Et secundùm multitudinem
rationum tuarum: dele ini-
tatem meam.
3 Ampliùs lava me ab iniqui-
tate mea: & à peccato meo mun-
da me.
4 Quoniam iniquitatem me-
am ego cognosco, & peccatum
meum contra me est semper.
5 Tibi soli peccavi, & malum
coram te feci: ut justificeris in ser-
monibus tuis, & vincas cùm judi-
caris.
6 Ecce enim in iniquitatibus
conceptus sum: & in peccatis
concepit me mater mea.
7 Ecce enim veritatem dilex-
isti: incerta & occulta sapientiæ
tuæ manifestâsti mihi.
8 Asperges me hyssopo, &
mundabor: lavabis me, & super
nivem dealbabor.
9 Auditui meo dabis gaudium
& lætitiam: & exultabunt ossa
humiliata.
10 Averte faciem tuam à pec-
catis meis: & omnes iniquitates
meas dele.
11 Cor mundum crea in me
Deus: & spiritum rectum innova
in visceribus meis.
12 Ne projicias me à facie tua:
& spiritum sanctum tuum ne aufe-
ras à me.
13 Redde mihi lætitiam salu-
taris tui: & spiritu principali con-
firma me.
14 Docebo iniquos vias tuas:
& impii ad te convertentur.
15 Libera me de sanguinibus
Deus Deus salutis meæ: & exul-
tabit lingua mea justitiam tuam.
16 Domine labia mea aperies:
& os meum annunciabit laudem tu-
am.
17 Quoniam si voluisses, sa-
crificium dedissem: utique holo-
caustis non delectaberis.

18 Sacrifi-

18 Sacrificium Deo ſpiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non deſpicies.

19 Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion: ut ædificentur muri Jeruſalem.

20 Tunc acceptabis ſacrificium juſtitiæ, oblationes, & holocauſta: tunc imponent ſuper altare tuum vitulos.

PSALMUS
Lat. 51. *Heb.* 52.

QUID gloriaris in malitia: qui potens es in iniquitate?

2 Tota die injuſtitiam cogitavit lingua tua: ſicut novacula acuta feciſti dolum.

3 Dilexiſti malitiam ſuper benignitatem: iniquitatem magis quàm loqui æquitatem.

4 Dilexiſti omnia verba præcipitationis: lingua doloſa.

5 Propterea Deus deſtruet te in finem: evellet te, & emigrabit te de tabernaculo tuo, & radicem tuam de terra viventium.

6 Videbunt juſti & timebunt, & ſuper eum ridebunt: & dicent, Ecce homo qui non poſuit Deum adjutorem ſuum.

7 Sed ſperavit in multitudine divitiarum ſuarum: & prævaluit in vanitate ſua.

8 Ego autem ſicut oliva fructifera in domo Dei: ſperavi in miſericordia Dei in æternum, & in ſæculum ſæculi.

9 Confitebor tibi in ſæculum, quia feciſti: & expectabo nomen tuum, quoniam bonum eſt in conſpectu ſanctorum tuorum.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 52. *Heb.* 53.

DIXIT inſipiens in ſuo: Non eſt Deus.

2 Corrupti ſunt abominabiles facti in iniquitatibus: non eſt qui bonum.

3 Deus de cœlo proſpexit filios hominum: ut videat ſi telligens aut requirens Deum.

4 Omnes declinaverunt, mul inutiles facti ſunt: no qui faciat bonum, non eſt ad unum.

5 Nonne ſcient omnes qui rantur iniquitatem: qui devo plebem meam ut cibum panis

6 Deum non invocaverunt lic trepidaverunt timore, ubi erat timor.

7 Quoniam Deus diſſip oſſa eorum qui hominibus cent: confuſi ſunt, quoniam ſprevit eos.

8 Quis dabit ex Sion ſalu Iſrael? Cùm converterit captivitatem plebis ſuæ, exult Jacob, & lætabitur Iſrael.

PSALMUS
Lat. 53. *Heb.* 54.

DEUS in nomine tuo ſal me fac: & in virtute judica me.

2 Deus exaudi orationem am: auribus percipe verba mei.

3 Quoniam alieni inſurr runt adverſum me, & fortes

t animam meam: & non
ɔuerunt Deum ante conſpe-
ſuum.
Ecce enim Deus adjuvat me:
ominus ſuſceptor eſt animæ

Averte mala inimicis meis:
veritate tua diſperde illos.
Voluntariè ſacrificabo tibi,
nfitebor nomini tuo Domine:
iam bonum eſt.
Quoniam ex omni tribulati-
ripuiſti me: & ſuper inimi-
eos deſpexit oculus meus.

PSALMUS
Lat. 54. *Heb.* 55.

XAUDI Deus orationem
meam, & ne deſpexeris de-
ationem meam: intende mi-
exaudi me.
Contriſtatus ſum in exercita-
e mea: & conturbatus ſum à
inimici, & à tribulatione pec-
oris.
Quoniam declinaverunt in
iniquitates: & in ira moleſti
nt mihi.
Cor meum conturbatum eſt
me: & formido mortis cecidit
er me.
Timor & tremor venerunt
er me: & contexerunt me te-
bræ.
Et dixi, Quis dabit mihi
nas ſicut columbæ: & volabo
requieſcam?
Ecce elongavi fugiens: &
nſi in ſolitudine.
Expectabam eum qui ſalvum
fecit à puſillanimitate ſpiritus:
empeſtate.
Præcipita Domine, divide
guas eorum: quoniam vidi ini-
quitatem & contradictionem in ci-
vitate.
10 Die ac nocte circundabit eam ſuper muros ejus iniquitas: & labor in medio ejus, & injuſtitia.
11 Et non defecit de plateis ejus: uſura & dolus.
12 Quoniam ſi inimicus meus maledixiſſet mihi: ſuſtinuiſſem utique.
13 Et ſi is qui oderat me, ſuper me magna loquutus fuiſſet: abſcondiſſem me forſitan ab eo.
14 Tu verò homo unanimis: dux meus & notus meus.
15 Qui ſimul mecum dulces capiebas cibos: in domo Dei ambulavimus cum conſenſu.
16 Veniat mors ſuper illos: & deſcendant in infernum viventes.
17 Quoniam nequitiæ in habitaculis eorum: in medio eorum.
18 Ego autem ad Deum clamavi: & Dominus ſalvabit me.
19 Veſpere & mane & meridie narrabo & annunciabo: & exaudiet vocem meam.
20 Redimet in pace animam meam, ab his qui appropinquant mihi: quoniam inter multos erant mecum.
21 Exaudiet Deus, & humiliabit illos: qui eſt ante ſæcula.
22 Non enim eſt illis commutatio, & non timuerunt Deum: extendit manum ſuam in retribuendo.
23 Contaminaverunt teſtamentum ejus, diviſi ſunt ab ira vultus ejus: & appropinquavit cor illius.
24 Molliti ſunt ſermones ejus ſuper oleum: & ipſi ſunt jacula.
25 Jacta ſuper Dominum curam tuam, & ipſe te enutriet:

non

non dabit in æternum fluctuationem justo.

26 Tu verò Deus deduces eos: in puteum interitûs.

27 Viri sanguinum & dolosi, non dimidiabunt dies suos: ego autem sperabo in te Domine.

Matut.

PSALMUS
Lat. 55. *Heb.* 56.

MISERERE mei Deus, quoniam conculcavit me homo: totâ die impugnans tribulavit me.

2 Conculcaverunt me inimici mei totâ die: quoniam multi bellantes adversùm me.

3 Ab altitudine diei timebo: ego verò in te sperabo.

4 In Deo laudabo sermones meos, in Deo speravi: non timebo quid faciat mihi caro.

5 Totâ die verba mea execrabantur: adversùm me omnes cogitationes eorum in malum.

6 Inhabitabunt & abscondent: ipsi calcaneum meum observabunt.

7 Sicut sustinuerunt animam meam, pro nihilo salvos facies illos: in ira populos confringes.

8 Deus vitam meam annunciavi tibi: posuisti lachrymas meas in conspectu tuo.

9 Sicut & in promissione tua: tunc convertentur inimici mei retrorsum.

10 In quacunque die invocavero te: ecce cognovi quoniam Deus meus es.

11 In Deo laudabo verbum, in Domino laudabo sermonem: in Deo speravi, non timebo quid faciat mihi homo.

12 In me sunt Deus vota tua quæ reddam laudationes tibi.

13 Quoniam eripuisti animam meam de morte, & pedes meos de lapsu: ut placeam coram Deo in lumine viventium.

PSALMUS
Lat. 56. *Heb.* 57.

MISERERE mei Deus, misererere mei: quoniam in te confidit anima mea.

2 Et in umbra alarum tuarum sperabo: donec transeat iniquitas.

3 Clamabo ad Deum altissimum: Deum qui benefecit mihi.

4 Misit de cœlo, & liberavit me: dedit in opprobrium conculcantes me.

5 Misit Deus misericordiam suam & veritatem suam, & eripuit animam meam de medio catulorum leonum: dormivi conturbatus.

6 Filii hominum, dentes eorum arma & sagittæ: & lingua eorum gladius acutus.

7 Exaltare super cœlos Deus & in omnem terram gloria tua.

8 Laqueum paraverunt pedibus meis: & incurvaverunt animam meam.

9 Foderunt ante faciem meam foveam: & inciderunt in eam.

10 Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo & psalmum dicam.

11 Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgam diluculo.

12 Confitebor tibi in populis Domine: psalmum dicam tibi in gentibus.

3 Quoniam magnificata est
e ad cœlos misericordia tua:
que ad nubes veritas tua.
4 Exaltare super cœlos Deus:
per omnem terram gloria

PSALMUS
Lat. 57. *Heb.* 58.

l verè utique justitiam loqui-
mini: recta judicate filii ho-
um.
Etenim in corde iniquitates
amini in terra: injustitias ma-
estræ concinnant.
Alienati sunt peccatores à
: erraverunt ab utero, locuti
falsa.
Furor illis secundùm simili-
em serpentis: sicut aspidis
, & obturantis aures suas.
Quæ non exaudiet vocem
antium: & venefici incan-
is sapienter.
Deus conteret dentes eorum
e ipsorum: molas leonum
inget Dominus.
Ad nihilum devenient tan-
aqua decurrens: intendit
m suum donec infirmentur.
Sicut cera quæ fluit auferen-
supercecidit ignis, & non
unt solem.
Priusquam intelligerent spi-
estræ rhamnum: sicut viven-
ic in ira absorbet eos.
Lætabitur justus cùm viderit
ctam: manus suas lavabit in
ine peccatoris.
Et dicet homo, Si utique est
us justo: utique est Deus ju-
s eos in terra.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 58. *Heb.* 59.

ERIPE me de inimicis meis Deus meus: & ab insurgentibus in me libera me.
2 Eripe me de operantibus iniquitatem: & de viris sanguinum salva me.
3 Quia ecce ceperunt animam meam: irruerunt in me fortes.
4 Neque iniquitas mea, neque peccatum meum Domine: sine iniquitate cucurri & direxi.
5 Exurge in occursum meum & vide: & tu Domine Deus virtutum Deus Israel.
6 Intende ad visitandas omnes gentes: non miserearis omnibus qui operantur iniquitatem.
7 Convertentur ad vesperam, & famem patientur ut canes: & circuibunt civitatem.
8 Ecce loquentur in ore suo, & gladius in labiis eorum: quoniam quis audivit?
9 Et tu Domine deridebis eos: ad nihilum deduces omnes gentes.
10 Fortitudinem meam ad te custodiam, quia Deus susceptor meus es: Deus meus misericordia ejus præveniet me.
11 Deus ostendit mihi super inimicos meos, ne occidas eos: nequando obliviscantur populi mei.
12 Disperde illos in virtute tua: & depone eos protector meus Domine.
13 Delictum oris eorum sermonem labiorum ipsorum: & comprehendantur in superbia sua.

14 Et

14 Et de execratione & mendacio annunciabuntur in consummatione: in ira consummationis, & non erunt.

15 Et scient quia Deus dominabitur Jacob: & finium terræ.

16 Convertentur ad vesperam & famem patientur ut canes: & circuibunt civitatem.

17 Ipsi dispergentur ad manducandum: si vero non fuerint saturati, & murmurabunt.

18 Ego autem cantabo fortitudinem tuam: & exultabo manè misericordiam tuam.

19 Quia factus est susceptor meus: & refugium meum in die tribulationis meæ.

20 Adjutor meus tibi psallam, quia Deus susceptor meus es: Deus meus misericordia mea.

PSALMUS
Lat. 59. *Heb.* 60.

DEUS repulisti nos, & destruxisti nos: iratus es, & misertus es nobis.

2 Commovisti terram, & conturbâsti eam: sana contritiones ejus, quia commota est.

3 Ostendisti populo tuo dura: potâsti nos vino compunctionis.

4 Dedisti me tuentibus te significationem: ut refugiant a facie arcûs.

5 Ut liberentur dilecti tui: salvum fac dextera tua, & exaudi me.

6 Deus locutus est in sancto suo: Lætabor, & partibor Sichimam, & convallem tabernaculorum metibor.

7 Meus est Galaad, & meus est Manasses: & Ephraim fortitudo capitis mei.

8 Juda rex meus: Moab o spei meæ.

9 In Idumæam extendam ceamentum meum: mihi ali genæ subditi sunt.

10 Quis deducet me in civ tem munitam: quis deducet usque in Idumæam?

11 Nonne tu Deus qui rep sti nos: & non egredieris De virtutibus nostris?

12 Da nobis auxilium de tr latione: quia vana salus hom

13 In Deo faciemus virtut & ipse ad nihilum deducet tr lantes nos.

PSALMUS
Lat. 60. *Heb.* 61.

EXAUDI Deus deprec nem meam: intende o oni meæ.

2 A finibus terræ ad te cla vi, dum anxiaretur cor me in petra exaltâsti me.

3 Deduxisti me, quia fact spes mea: turris fortitudinis cie inimici.

4 Inhabitabo in tabern tuo in sæcula: protegar in mento alarum tuarum.

5 Quoniam tu Deus meu audisti orationem meam: d hæreditatem timentibus n tuum.

6 Dies super dies regis a es: annos ejus usque in dien nerationis & generationis.

7 Permanet in æternum in spectu Dei: misericordiam & ritatem ejus quis requiret?

8 Sic psalmum dicam n tuo in sæculum sæculi: ut red vota mea de die in diem.

M

Matut.

PSALMUS
Lat. 61. *Heb.* 62.

NONNE Deo subjecta erit anima mea? Ab ipso enim salutare meum.

2 Nam & ipse Deus meus, & salutaris meus: susceptor meus, non movebor amplius.

3 Quousque irruitis in homi-em? Interficitis universi vos; quam parieti inclinato, & ma-riæ depulsæ?

4 Veruntamen pretium meum gitaverunt repellere, cucurri in i: ore suo benedicebant, & rde suo maledicebant.

5 Veruntamen Deo subjecta o anima mea: quoniam ab ipso entia mea.

6 Quia ipse Deus meus & sal-tor meus: adjutor meus, non migrabo.

7 In Deo salutare meum, & oria mea: Deus auxilii mei, spes mea in Deo est.

8 Sperate in eo omnis congre-tio populi, effundite coram illo rda vestra: Deus adjutor noster eternum.

9 Veruntamen vani filii homi-m, mendaces filii hominum in steris: ut decipiant ipsi de vani-te in idipsum.

10 Nolite sperare in iniquitate, rapinas nolite concupiscere di-æ si affluant, nolite cor appo-re.

11 Semel locutus est Deus, o hæc audivi, quia potestas Dei , & tibi Domine misericordia: ia tu reddes unicuique juxta ope-sua.

PSALMUS
Lat. 62. *Heb.* 63.

DEUS Deus meus: ad te de luce vigilo.

2 Sitivit in te anima mea: quam multipliciter tibi caro mea.

3 In terra deserta, invia, & in aquosa: sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam & gloriam tuam.

4 Quoniam melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te.

5 Sic benedicam te in vita mea: & in nomine tuo levabo manus meas.

6 Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea: & labiis exultationis laudabit os meum.

7 Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuisti adjutor meus.

8 Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te: me suscepit dextera tua.

9 Ipsi vero in vanum quæsierunt animam meam, introibunt in inferiora terræ: tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

10 Rex verò lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

PSALMUS
Lat. 63. *Heb.* 64.

EXAUDI Deus orationem meam cum deprecor: à timore inimici eripe animam meam.

2 Protexisti me à conventu malignantium: à multitudine operantium iniquitatem.

3 Quia exacuerunt ut gladium linguas suas, intenderunt arcum rem amaram: ut sagittent in occultis immaculatum.

4 Subitò sagittabunt eum, & non timebunt: firmaverunt sibi sermonem nequam.

5 Narraverunt ut absconderent laqueos: dixerunt, Quis videbit eos.

6 Scrutati sunt iniquitates: defecerunt scrutantes scrutinio.

7 Accedet homo ad cor altum: & exaltabitur Deus.

8 Sagittæ parvulorum factæ sunt plagæ eorum: & infirmatæ sunt contra eos linguæ eorum.

9 Conturbati sunt omnes qui videbant eos: & timuit omnis homo.

10 Et annunciaverunt opera Dei: & facta ejus intellexerunt.

11 Lætabitur justus in Domino, & sperabit in eo: & laudabuntur omnes recti corde.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 64. Heb. 65.

TE decet hymnus Deus in Sion: & tibi reddetur votum in Jerusalem.

2 Exaudi orationem meam: ad te omnis caro veniet.

3 Verba iniquorum prævaluerunt super nos: & impietatibus nostris tu propitiaberis.

4 Beatus quem elegisti & assumpsisti: inhabitabit in atriis tuis.

5 Replebimur in bonis domus tuæ: sanctum est templum tuum, mirabile in æquitate.

6 Exaudi nos Deus salutaris noster: spes omnium finium t ræ, & in mari longé.

7 Præparans montes in virt tua, accinctus potentiâ: qui c turbas profundum maris, sc fluctuum ejus.

8 Turbabuntur gentes, & mebunt qui habitant termino signis tuis: exitus matutini vespere delectabis.

9 Visitâsti terram & inebri eam: multiplicâsti locuple eam.

10 Flumen Dei repletum aquis: parâsti cibum illoru quoniam ita est præparatio ejus

11 Rivos ejus inebria, mu plica genimina ejus: in stillici ejus lætabitur germinans.

12 Benedices coronæ anni nignitatis tuæ: & campi tui plebuntur ubertate.

13 Pinguescent speciosa dese & exultatione colles accingentur

14 Induti sunt arietes ovi & valles abundabunt frume clamabunt, etenim hymnum cent.

PSALMUS
Lat. 65. Heb. 66.

JUBILATE Deo omnis t psalmum dicite nomini e date gloriam laudi ejus.

2 Dicite Deo, Quàm ter lia sunt opera tua Domine? multitudine virtutis tuæ ment tur tibi inimici tui.

3 Omnis terra adoret te, psallat tibi: psalmum dicat no ni tuo.

4 Venite & videte opera D terribilis in consiliis super f hominum.

5

5 Qui convertit mare in aridam, in flumine pertranſibunt pede: ibi lætabimur in ipſo.

6 Qui dominatur in virtute ſua in æternum, oculi ejus ſuper gentes reſpiciunt: qui exaſperant, non exaltentur in ſemetipſis.

7 Benedicite gentes Deum noſtrum: & auditam facite vocem laudis ejus.

8 Qui poſuit animam meam ad vitam: & non dedit in commotionem pedes meos.

9 Quoniam probâſti nos Deus: igne nos examinâſti, ſicut examinatur argentum.

10 Induxiſti nos in laqueum, poſuiſti tribulationes in dorſo noſtro: impoſuiſti homines ſuper capita noſtra.

11 Tranſivimus per ignem & aquam: & eduxiſti nos in refrigerium.

12 Introibo in domum tuam in holocauſtis: reddam tibi vota meа, quæ diſtinxerunt labia mea.

13 Et locutum eſt os meum: in tribulatione mea.

14 Holocauſta medullata offeram tibi cum incenſo arietum: offeram tibi boves cum hircis.

15 Venite, audite, & narrabo omnes qui timetis Deum: quanta fecit animæ meæ.

16 Ad ipſum ore meo clamavi: & exaltavi ſub lingua mea.

17 Iniquitatem ſi aſpexi in corde meo: non exaudiet Dominus.

18 Propterea exaudivit Deus: & attendit voci deprecationis meæ.

19 Benedictus Deus: qui non amovit orationem meam, & misericordiam ſuam à me.

PSALMUS
Lat. 66. Heb. 67.

DEUS miſereatur noſtri, & benedicat nobis: illuminet vultum ſuum ſuper nos, & miſereatur noſtrî.

2 Ut cognoſcamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus ſalutare tuum.

3 Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

4 Lætentur & exultent gentes, quoniam judicas populos in æquitate: & gentes in terra dirigis.

5 Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum ſuum.

6 Benedicat nos Deus Deus noſter, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Matut.

PSALMUS
Lat. 67. Heb. 68.

EXURGAT Deus, & diſſipentur inimici ejus: & fugiant qui oderunt eum à facie ejus.

2 Sicut deficit fumus deficiant: ſicut fluit cera à facie ignis, ſic pereant peccatores à facie Dei.

3 Et juſti epulentur, & exultent in conſpectu Dei: & delectentur in lætitia.

4 Cantate Deo, pſalmum dicite nomini ejus: iter facite ei qui aſcendit ſuper occaſum; Dominus nomen illi.

5 Exultate in conſpectu ejus: turbabuntur à facie ejus patris or-

phanorum, & judicis viduarum.

6 Deus in loco ſancto ſuo: Deus qui inhabitare facit unius moris in domo.

7 Qui educit vinctos in fortitudine: ſimiliter eos qui exaſperant, qui habitant in ſepulchris.

8 Deus cum egredereris in conſpectu populi tui: cum pertranſires in deſerto.

9 Terra mota eſt, etenim cœli diſtillaverunt à facie Dei Sinai: à facie Dei Iſrael.

10 Pluviam voluntariam ſegregabis Deus hæreditati tuæ: & infirmata eſt, tu verò perfeciſti eam.

11 Animalia tua habitabunt in ea: parâſti in dulcedine tua pauperi Deus.

12 Dominus dabit verbum evangelizantibus: virtute multâ.

13 Rex virtutum dilecti dilecti: & ſpeciei domus dividere ſpolia.

14 Si dormiatis inter medios cleros pennæ columbæ deargentatæ: & poſteriora dorſi ejus in pallore auri.

15 Dum diſcernit cœleſtis reges ſuper eam, nive dealbabuntur in Selmon: mons Dei mons pinguis.

16 Mons coagulatus, mons pinguis: ut quid ſuſpicamini montes coagulatos.

17 Mons in quo beneplacitum eſt Deo habitare in eo: etenim Dominus habitabit in finem.

18 Currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium: Dominus in eis in Sinai in ſancto.

19 Aſcendiſti in altum, cepiſti captivitatem: accepiſti dona in hominibus.

20 Etenim non credentes: inhabitare Dominum Deum.

21 Benedictus dominus quotidie: proſperum iter faci nobis Deus ſalutarium noſtrorum

22 Deus noſter, Deus ſalv faciendi: Domini Domini exi mortis.

23 Veruntamen Deus confr get capita inimicorum ſuorum verticem capilli perambulanti in delictis ſuis.

24 Dixit Dominus: Ex Ba convertam, convertam in profu dum maris.

25 Ut intingatur pes tuus ſanguine: lingua canum tuorum ex inimicis ab ipſo.

26 Viderunt ingreſſus t Deus, ingreſſus Dei mei: re mei qui eſt in ſancto.

27 Prævenerunt principes c juncti pſallentibus: in medio vencularum tympaniſtriarum.

28 In Eccleſiis benedicite D Domino: de fontibus Iſrael.

29 Ibi Benjamin adoleſce lus: in mentis exceſſu.

30 Principes Juda Deus rum: principes Zabulon, & pri pes Nephthalim.

31 Manda Deus virtuti t confirma hoc Deus quod oper es in nobis.

32 A templo tuo in Jeruſale tibi offerent reges munera.

33 Increpa feras arundi congregatio taurorum in vacci pulorum: ut excludant eos probati ſunt argento.

34 Diſſipa gentes quæ bella lunt, venient legati ex Ægyp Æthiopia præveniet manus Deo.

35 Regna terræ cantate D pſallite Domino.

36 Pſa

36 Psallite qui ascendit super
elum cœli: ad orientem.
37 Ecce dabit voci suæ vocem
rutis, date gloriam Deo super
rael: magnificentia ejus, & vir-
s ejus in nubibus.
38 Mirabilis Deus in sanctis
us, Deus Israel, ipse dabit vir-
tem & fortitudinem plebi suæ:
nedictus Deus.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 68. *Heb.* 69.

SALVUM me fac Deus: quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam.
2 Infixus sum in limo
undi: & non est substantia.
3 Veni in altitudinem maris:
empestas demersit me.
4 Laboravi clamans, raucæ
æ sunt fauces meæ: defecerunt
li mei, dum spero in Deum
um.
5 Multiplicati sunt super capil-
capitis mei: qui oderunt me
tis.
6 Confortati sunt qui persecuti
t me inimici mei injustè: quæ
n rapui, tunc exolvebam.
7 Deus tu scis insipientiam me-
: & delicta mea à te non sunt
condita.
8 Non erubescant in me: qui
ectant te Domine, Domine
tutum.
9 Non confundantur super me
i quærunt te: Deus Israel.
10 Quoniam propter te susti-
i opprobrium: operuit confusio
iem meam.
11 Extraneus factus sum fratri-
bus meis: & peregrinus filiis matris meæ.
12 Quoniam zelus domus tuæ comedit me: & opprobria exprobrantium tibi, ceciderunt super me.
13 Et operui in jejunio animam meam: & factum est in opprobrium mihi.
14 Et posui vestimentum meum cilicium: & factus sum illis in parabolam.
15 Adversum me loquebantur qui sedebant in porta: & in me psallebant qui bibebant vinum.
16 Ego verò orationem meam ad te Domine: tempus beneplaciti Deus.
17 In multitudine misericordiæ tuæ, exaudi me: in veritate salutis tuæ.
18 Eripe me de luto ut non infigar: libera me ab his qui oderunt me: & de profundis aquarum.
19 Non me demergat tempestas aquæ, neque absorbeat me profundum: neque urgeat super me puteus os suum.
20 Exaudi me Domine quoniam benigna est misericordia tua: secundùm multitudinem miserationum tuarum respice in me.
21 Et ne avertas faciem tuam à puero tuo: quoniam tribulor, velociter exaudi me.
22 Intende animæ meæ & libera eam: propter inimicos meos eripe me.
23 Tu scis improperium meum: & confusionem meam, & reverentiam meam.
24 In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me: improperium expectavit cor meum & miseriam.

25 Et ſuſtinui qui ſimul contriſtaretur, & non fuit: & qui conſolaretur, & non inveni.

26 Et dederunt in eſcam meam fel: & in ſiti mea potaverunt me aceto.

27 Fiat menſa eorum, coram ipſis in laqueum: & in retributiones, & in ſcandalum.

28 Obſcurentur oculi eorum ne videant: & dorſum eorum ſemper incurva.

29 Effunde ſuper eos iram tuam: & furor iræ tuæ comprehendat eos.

30 Fiat habitatio eorum deſerta: & in tabernaculis eorum non ſit qui inhabitet.

31 Quoniam quem tu percuſſiſti perſecuti ſunt: & ſuper dolorem vulnerum meorum addiderunt.

32 Appone iniquitatem ſuper iniquitatem eorum: & non intrent in juſtitiam tuam.

33 Deleantur de libro viventium: & cum juſtis non ſcribantur.

34 Ego ſum pauper & dolens: ſalus tua Deus ſuſcepit me.

35 Laudabo nomen Dei cum cantico: & magnificabo eum in laude.

36 Et placebit Deo ſuper vitulum novellum: cornua producentem & ungulas.

37 Videant pauperes & lætentur: quærite Deum, & vivet anima veſtra.

38 Quoniam exaudivit pauperes Dominus: & vinctos ſuos non deſpexit.

39 Laudent illum cœli & terra: mare & omnia reptilia in eis.

40 Quoniam Deus ſalvam faciet Sion: & ædificabuntur civitates Judæ.

41 Et inhabitabunt ibi: & hereditate acquirent eam.

42 Et ſemen ſervorum ejus poſſidebit eam: & qui diligunt nomen ejus, habitabunt in ea.

PSALMUS
Lat. 69. *Heb.* 70.

DEUS in adjutorium meum intende: Domine ad adjuvandum me feſtina.

2 Confundantur & revereantur: qui quærunt animam meam.

3 Avertantur retrorſum & erubeſcant: qui volunt mihi mala.

4 Avertantur ſtatim erubeſcentes: qui dicunt mihi, Euge, euge.

5 Exultent & lætentur in te omnes qui quærunt te, & dicant ſemper: Magnificetur Dominus: qui diligunt ſalutare tuum.

6 Ego verò egenus & pauper ſum: Deus adjuva me.

7 Adjutor meus & liberator meus es tu: Domine ne more.

Matut.

PSALMUS
Lat. 70. *Heb.* 71.

IN te Domine ſperavi, non confundar in æternum: in juſtitia tua libera me & eripe me.

2 Inclina ad me aurem tuam & ſalva me.

3 Eſto mihi in Deum protectorem, & in locum munitum: ut ſalvum me facias.

4 Quoniam firmamentum meum: & refugium meum es tu.

5 Deus meus eripe me de manu peccatoris: & de manu cor-

leg

em agentis & iniqui.
6 Quoniam tu es patientia
ea Domine: Domine ſpes mea
uventute mea.
7 In te confirmatus ſum ex ute-
: de ventre matris meæ tu es
otector meus.
8 In te cantatio mea ſemper:
quam prodigium factus ſum
ultis, & tu adjutor fortis.
9 Repleatur os meum laude,
cantem gloriam tuam: totâ die
agnitudinem tuam.
10 Ne projicias me in tempore
ectutis: cùm defecerit virtus
ea ne derelinquas me.
11 Quia dixerunt inimici mei
ihi: & qui cuſtodiebant ani-
am meam, conſilium fecerunt in
um.
12 Dicentes, Deus dereliquit
m, perſequimini, & comprehen-
e eum: quia non eſt qui eripiat.
13 Deus ne elongeris à me:
eus meus in auxilium meum re-
ice.
14 Confundantur & deficiant
trahentes animæ meæ: operi-
ur confuſione & pudore, qui
uærunt mala mihi.
15 Ego autem ſemper ſperabo:
adjiciam ſuper omnem laudem
am.
16 Os meum annunciabit ju-
itiam tuam: totâ die ſalutare
um.
17 Quoniam non cognovi li-
eraturam, introibo in potentias
omini: Domine memorabor
ſtitiæ tuæ ſolius.
18 Deus docuiſti me à juventu-
mea: & uſque nunc pronuncia-
o mirabilia tua.
19 Et uſque in ſenectam & ſe-
ium: Deus ne derelinquas me.
20 Donec annunciem brachi-
um tuum: generationi omni quæ
ventura eſt.
21 Potentiam tuam & juſtitiam
tuam Deus uſque in altiſſima quæ
feciſti magnalia: Deus quis ſimilis
tibi?
22 Quantas oſtendiſti mihi tri-
bulationes multas & malas? Et
converſus vivificâſti me, & de
abyſſis terræ iterum reduxiſti me.
23 Multiplicâſti magnificenti-
am tuam: & converſus conſola-
tus es me.
24 Nam & ego confitebor tibi
in vaſis pſalmi veritatem tuam
Deus: pſallam tibi in cithara ſan-
ctus Iſrael.
25 Exultabunt labia mea cùm
cantavero tibi: & anima mea
quam redemiſti.
26 Sed & lingua mea totâ die
meditabitur juſtitiam tuam: cùm
confuſi & reveriti fuerint qui quæ-
runt mala mihi.

PSALMUS
Lat. 71. *Heb.* 72.

DEUS judicium tuum regi
da: & juſtitiam tuam filio
regis.
2 Judicare populum tuum in
juſtitia: & pauperes tuos in judi-
cio.
3 Suſcipiant montes pacem po-
pulo: & colles juſtitiam.
4 Judicabit pauperes populi,
& ſalvos faciet filios pauperum:
& humiliabit calumniatorem.
5 Et permanebit cum ſole &
ante lunam: in generatione & ge-
nerationem.
6 Deſcendet ſicut pluvia in vel-
lus: & ſicut ſtellicidia ſtillantia
ſuper terram.

7 Orietur in diebus ejus justitia & abundantia pacis: donec auferatur luna.

8 Et dominabitur à mari usque ad mare: & à flumine usque ad terminos orbis terrarum.

9 Coram illo procident Æthiopes: & inimici ejus terram lingent.

10 Reges Tharsis & insulæ munera offerent: reges Arabum & Saba dona adducent.

11 Et adorabunt eum omnes reges: omnes gentes servient ei.

12 Quia liberabit pauperem à potente: & pauperem cui non erat adjutor.

13 Parcet pauperi & inopi: & animas pauperum salvas faciet.

14 Ex usuris & iniquitate redimet animas eorum: & honorabile nomen eorum coram illo.

15 Et vivet, & dabitur ei de auro Arabiæ, & adorabunt de ipso semper: totâ die benedicent ei.

16 Et erit firmamentum in terra in summis montium, superextolletur super libanum fructus ejus: & florebunt de civitate sicut fœnum terræ.

17 Sit nomen ejus benedictum in sæcula: ante solem permanet nomen ejus.

18 Et benedicentur in ipso omnes tribus terræ: omnes gentes magnificabunt eum.

19 Benedictus Dominus Deus Israel: qui facit mirabilia solus.

20 Et benedictum nomen majestatis ejus in æternum: & replebitur majestate ejus omnis terra; fiat, fiat.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 72. *Heb.* 73.

QUAM bonus Israel Deus his: qui recto corde!

2 Mei autem pe moti sunt pedes: penè effusi s gressus mei.

3 Quia zelavi super iniq pacem peccatorum videns.

4 Quia non est respectus m eorum: & firmamentum in pl eorum.

5 In labore hominum nonsu & cum hominibus non flagellab tur.

6 Ideò tenuit eos superbi operti sunt iniquitate & impiet suâ.

7 Prodiit quasi ex adipe iniq tas eorum: transierunt in affect cordis.

8 Cogitaverunt & locuti s nequitiam: iniquitatem in exce locuti sunt.

9 Posuerunt in cœlum os suu & lingua eorum transivit in ter

10 Ideo convertetur popu meus hic: & dies pleni invenie tur in eis.

11 Et dixerunt, Quomo scit Deus: & si est scientia in celso?

12 Ecce ipsi peccatores & abu dantes in sæculo: obtinuerunt vitias.

13 Et dixi, Ergo sine causa stificavi cor meum: & lavi in innocentes manus meas.

14 Et fui flagellatus totâ di & castigatio mea in matutinis.

Si dicebam, Narrabo ſic:
nationem filiorum tuorum re-
avi.
Exiſtimabam ut cognoſce-
hoc: labor eſt ante me.
Donec intrem in ſanctuari-
Dei: & intelligam in noviſſi-
orum.
Veruntamen propter dolos
iſti eis: dejeciſti eos dum alle-
ntur.
Quomodo facti ſunt in de-
ionem, ſubitò defecerunt:
runt propter iniquitatem ſu-
Velut ſomnium ſurgentium
ine in civitate tua: imagi-
ipſorum ad nihilum rediges.
Quia inflammatum eſt cor
m, & renes mei commutati
& ego ad nihilum redactus
& neſcivi.
Ut jumentum factus ſum
te: & ego ſemper tecum.
Tenuiſti manum dexteram
m, & in voluntate tua dedux-
e: & cum gloria ſuſcepiſti
Quid enim mihi eſt in cœ-
& à te quid volui ſuper ter-
?
Defecit caro mea & cor me-
Deus cordis mei, & pars
Deus in æternum.
Quia ecce qui elongant ſe à
eribunt: perdidiſti omnes
micantur abs te.
Mihi autem adhærere Deo
n eſt: ponere in Domino
em meam.
Ut annunciem omnes præ-
ones tuas: in portis filiæ

PSALMUS
Lat. 73. *Heb.* 74.

UT quid Deus repuliſti in finem: iratus eſt furor tuus ſuper oves paſcuæ tuæ.

2 Memor eſto congregationis tuæ: quam poſſediſti ab initio.

3 Redemiſti virgam hæreditatis tuæ: mons Sion in quo habitâſti in eo.

4 Leva manus tuas in ſuperbias eorum in finem: quanta malignatus eſt inimicus in ſancto!

5 Et gloriati ſunt qui oderunt te: in medio ſolemnitatis tuæ.

6 Poſuerunt ſigna ſua, ſigna: & non cognoverunt ſicut in exitu ſuper ſummum.

7 Quaſi in ſylva lignorum ſecuribus exciderunt januas ejus in idipſum: in ſecuri & aſcia dejecerunt eam.

8 Incenderunt igni ſanctuarium tuum in terra: polluerunt tabernaculum nominis tui.

9 Dixerunt in corde ſuo cognatio eorum ſimul: Quieſcere faciamus omnes dies feſtos Dei à terra.

10 Signa noſtra non vidimus, jam non eſt Propheta: & nos non cognoſcet ampliùs.

11 Uſquequò Deus improperabit inimicus: irritat adverſarius nomen tuum in finem?

12 Ut quid avertis manum tuam & dexteram tuam: de medio ſinu tuo in finem?

13 Deus autem rex noſter: ante ſæcula operatus eſt ſalutem in medio terræ.

14 Tu confirmâſti in virtute tua mare: contribulâſti capita draconum in aquis.

15 Tu

15 Tu confregisti capita draconis: dedisti eum escam populi Æthiopum.

16 Tu dirupisti fontes & torrentes: tu siccâsti fluvios Ethan.

17 Tuus est dies & tua est nox: tu fabricatus es auroram & solem.

18 Tu fecisti omnes terminos terræ: æstatem & ver tu plasmâsti ea.

19 Memor esto hujus, inimicus improperavit Domino: & populus insipiens incitavit nomen tuum.

20 Ne tradas bestiis animas confitentes tibi: & animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.

21 Respice in testamentum tuum: quia repleti sunt qui obscurati sunt terræ domibus iniquitatum.

22 Ne avertatur humilis factus confusus: pauper & inops laudabunt nomen tuum.

23 Exurge Deus, judica causam tuam: memor esto improperiorum tuorum, eorum quæ ab insipiente sunt totâ die.

24 Ne obliviscaris voces inimicorum tuorum: superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper.

Matut.

PSALMUS
Lat. 74. *Heb.* 75.

CONFITEBIMUR tibi Deus: confitebimur, & invocabimus nomen tuum.

2 Narrabimus mirabilia tua: cum accepero tempus, ego justitias judicabo.

3 Liquefacta est terra, & nes qui habitant in ea: ego firmavi columnas ejus.

4 Dixi iniquis, Nolite in agere: & delinquentibus, n exaltare cornu.

5 Nolite extollere in altum nu vestrum: nolite loqui adv Deum iniquitatem.

6 Quia neque ab oriente que ab occidente, neque à des montibus: quoniam Deus j est.

7 Hunc humiliat, & hunc altat: quia calix in manu Do vini meri plenus mixto.

8 Et inclinavit ex hoc in l veruntamen fæx ejus non est nanita: bibent omnes peccat terræ.

9 Ego autem annunciabo sæculum: cantabo Deo Jacob.

10 Et omnia cornua pecc rum confringam: & exaltabu cornua justi.

PSALMUS
Lat. 75. *Heb.* 76.

NOTUS in Judæa Deus Israel magnum nomen

2 Et factus est in pace ejus: & habitatio ejus in Sion.

3 Ibi confregit potentias cuum: scutum, gladium & lum.

4 Illuminans tu mirabil montibus æternis: turbati sunt nes insipientes corde.

5 Dormierunt somnum su & nihil invenerunt omnes viri tiarum in manibus suis.

6 Ab increpatione tua Jacob: dormitaverunt qui a derunt equos.

Tu terribilis es, & quis re-
tibi? Ex tunc ira tua.
De cœlo auditum feciſti ju-
um: terra tremuit & quievit.
Cùm exurgeret in judicio
s: ut ſalvos faceret omnes
ſuetos terræ.
Quoniam cogitatio homi-
confitebitur tibi: & reliquiæ
tationis diem feſtum agent
Vovete, & reddite domino
veſtro: omnes qui in circuitu
affertis munera.
Terribili & ei qui aufert ſpi-
m principum: terribili apud re-
terræ.

PSALMUS
Lat. 76. *Heb.* 77.

VOCE meâ ad Dominum
clamavi: voce meâ ad De-
, & intendit mihi.
In die tribulationis meæ De-
exquiſivi, manibus meis nocte
ra eum: & non ſum deceptus.
Renuit conſolari anima mea,
mor fui Dei & delectatus ſum,
xercitatus ſum: & defecit ſpi-
s meus.
Anticipaverunt vigilias oculi
: turbatus ſum, & non ſum
utus.
Cogitavi dies antiquos: &
os æternos in mente habui.
Et meditatus ſum nocte cum
de meo, & exercitabar: & ſco-
am ſpiritum meum.
Nunquid in æternum projici-
Deus: aut non apponet ut com-
citior ſic adhuc?
Aut in finem miſericordiam
m abſcindet: à generatione in
erationem?
Aut obliviſcetur miſereri
Deus: Aut continebit in ira ſua miſericordias ſuas?
Et dixi, Nunc cœpi: hæc mutatio dexteræ excelſi.
Memor fui operum Domini: quia memor ero ab initio mirabilium tuorum.
Et meditabor in omnibus operibus tuis: & in adinventionibus tuis exercebor.
Deus in ſancto via tua, quis Deus magnus ſicut Deus noſter? Tu es Deus qui facis mirabilia.
Notam feciſti in populis virtutem tuam: redemiſti in brachio tuo populum tuum, filios Jacob & Joſeph.
Viderunt te aquæ Deus, viderunt te aquæ, & timuerunt: & turbatæ ſunt abyſſi.
Multitudo ſonitus aquarum: vocem dederunt nubes.
Etenim ſagittæ tuæ tranſeunt: vox tonitrui tui in rota.
Illuxerunt coruſcationes tuæ orbi terræ: commota eſt & contremuit terra.
In mari via tua, & ſemitæ tuæ in aquis multis: & veſtigia tua non cognoſcentur.
Deduxiſti ſicut oves populum tuum: in manu Moyſi & Aaron.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 77. *Heb.* 78.

ATTENDITE populo meus legem meam: inclinate aurem veſtram in verba oris mei.
Aperiam in parabolis os meum:

um: loquar propositiones ab initio.

3 Quanta audivimus & cognovimus ea: & patres nostri narraverunt nobis.

4 Non sunt occultata à filiis eorum in generatione altera.

5 Narrantes laudes Domini & virtutes ejus: & mirabilia ejus quæ fecit.

6 Et suscitavit testimonium in Jacob: & legem posuit in Israel.

7 Quanta mandavit patribus nostris nota facere ea filiis suis: ut cognoscat generatio altera.

8 Filii qui nascentur & exurgent: & narrabunt filiis suis.

9 Ut ponant in Deo spem suam, & non obliviscantur operum Dei: & mandata ejus exquirant.

10 Ne fiant sicut patres eorum: generatio prava & exasperans.

11 Generatio quæ non direxit cor suum: & non est creditus cum Deo spiritus ejus.

12 Filii Ephrem intendentes & mittentes arcum: conversi sunt in die belli.

13 Non custodierunt testamentum Dei: & in lege ejus noluerunt ambulare.

14 Et obliti sunt benefactorum ejus: & mirabilium ejus quæ ostendit eis.

15 Coram patribus eorum fecit mirabilia in terra Ægypti: in campo Taneos.

16 Interrupit mare & perduxit eos: & statuit aquas quasi in utre.

17 Et deduxit eos in nube diei: & totâ nocte in illuminatione ignis.

18 Interrupit petram in eremo: & adaquavit eos velut in abyssо multa.

19 Et eduxit aquam de p & deduxit tanquam flumina a

20 Et apposuerunt adhuc care ei: in iram concitaverun celsum in inaquoso.

21 Et tentaverunt Deu cordibus suis: ut peterent escas mabus suis.

22 Et malè loquuti sun Deo: dixerunt, Nunquid po Deus parare mensam in deser

23 Quoniam percussit petr & fluxerunt aquæ: & torrente undaverunt.

24 Nunquid & panem po dare: aut parare mensam po suo?

25 Ideò audivit Dominus distulit, & ignis accensus est in cob: & ira ascendit in Israel.

26 Quia non crediderun Deo: nec speraverunt in salu ejus.

27 Et mandavit nubibus d per: & januas cœli aperuit.

28 Et pluit illis Manna manducandum: & panem cœli dit eis.

29 Panem Angelorum man cavit homo: cibaria misit ei abundantia.

30 Transtulit austrum de co & induxit in virtute sua africu

31 Et pluit super eos sicut verem carnes: & sicut arenam ris volatilia pennata.

32 Et ceciderunt in medio strorum eorum: circa taberna eorum.

33 Et manducaverunt, & turati sunt nimis, & desider eorum attulit eis: non sunt f dati à desiderio suo.

34 Adhuc escæ eorum era ore ipsorum: & ira Dei asce super eos.

Et occidit pingues eorum:
ctos Israel impedivit.
In omnibus his peccaverunt
c: & non crediderunt in mi-
ibus ejus.
Et defecerunt in vanitate
eorum: & anni eorum cum
natione.
Cùm occideret eos quære-
eum: & revertebantur, &
ulo veniebant ad eum.
Et rememorati sunt, quia
s adjutor est eorum: & Deus
lus redemptor eorum est.
Et dilexerunt eum in ore
& linguâ suâ mentiti sunt ei.
Cor autem eorum non erat
m cum eo: nec fideles habiti
in testamento ejus.
Ipse autem est misericors,
propitius fiet peccatis eorum:
n disperdet eos.
Et abundavit ut averteret
suam: & non accendit om-
iram suam.
Et recordatus est quia caro
: spiritus vadens & non redi-
Quoties exacerbaverunt
in deserto: in iram concita-
nt eum in inaquoso?
Et conversi sunt, & tenta-
nt Deum: & sanctum Israel
erbaverunt.
Non sunt recordati manus
: die quâ redemit eos de ma-
ribulantis.
Sicut posuit in Ægypto sig-
ia: & prodigia sua in campo
eos.
Et convertit in sanguinem
mina eorum: & imbres eorum
biberent.
Misit in eos cœnomyiam, &
edit eos: & ranam, & disper-
eos.

51 Et dedit ærugini fructus eorum: & labores eorum locustæ.

52 Et occidit in grandine vineas eorum: & moros eorum in pruina.

53 Et tradidit grandini jumenta eorum: & possessionem eorum regni.

54 Misit in eos iram indignationis suæ, indignationem, & iram, & tribulationem: immissiones per angelos malos.

55 Viam fecit semitæ iræ suæ, non pepercit à morte animabus eorum: & jumenta eorum in morte concluſit.

56 Et percussit omne primogenitum in terra Ægypti: primitias omnis laboris eorum in tabernaculis Cham.

57 Et abstulit sicut oves populum suum: & perduxit eos tanquam gregem in deserto.

58 Et deduxit eos in spe, & non timuerunt: & inimicos eorum operuit mare.

59 Et induxit eos in montem sanctificationis suæ: montem quem acquisivit dextera ejus.

60 Et ejecit à facie eorum gentes: & sorte divisit eis terram in funiculo distributionis.

61 Et habitare fecit in tabernaculis eorum: tribus Israel.

62 Et tentaverunt, & exacerbaverunt Deum excelsum: & testimonia ejus non custodierunt.

63 Et averterunt se, & non servaverunt pactum: quemadmodum patres eorum conversi sunt in arcum pravum.

64 In iram concitaverunt eum in collibus suis: & in sculptilibus suis ad æmulationem eum provocaverunt.

65 Audi-

65 Audivit Deus & ſprevit: & ad nihilum redegit valde Iſrael.

66 Et repulit tabernaculum Silo: tabernaculum ſuum, ubi habitavit in hominibus.

67 Et tradidit in captivitatem virtutem eorum: pulchritudinem eorum in manus inimici.

68 Et concluſit in gladio populum ſuum: & hæreditatem ſuam ſprevit.

69 Juvenes eorum comedit ignis: & virgines eorum non ſunt lamentatæ.

70 Sacerdotes eorum in gladio ceciderunt: & viduæ eorum non plorabantur.

71 Et excitatus eſt tanquam dormiens Dominus: tanquam potens crapulatus à vino.

72 Et percuſſit inimicos ſuos in poſteriora: opprobrium ſempiternum dedit illis.

73 Et repulit tabernaculum Joſeph: & tribum Ephraim non elegit.

74 Sed elegit tribum Juda: montem Sion quem dilexit.

75 Et Edificavit ſicut unicornium ſanctificium ſuum in terra: quam fundavit in ſæcula.

76 Et elegit David ſervum ſuum, & ſuſtulit eum de gregibus ovium: de poſt fœtantes accepit eum.

77 Paſcere Jacob ſervum ſuum: & Iſrael hæreditatem ſuam.

78 Et pavit eos in innocentia cordis ſui: & in intellectibus manuum ſuarum deduxit eos.

Matut.

PSALMUS
Lat. 78. *Heb.* 79.

DEUS venerunt gen hæreditatem tuam, luerunt templum ctum tuum: poſu Jeruſalem in pomorum cuſto

2 Poſuerunt morticinia ſ rum tuorum eſcas volatilibus li: carnes ſanctorum tuorum ſtiis terræ.

3 Effuderunt ſanguinem e tanquam aquam in circuitu ſalem: & non erat qui ſepeli

4 Facti ſumus opprobriu cinis noſtris: ſubſannatio & i his qui in circuitu noſtro ſunt.

5 Uſquequò Domine ira in finem: accendetur velut zelus tuus?

6 Effunde iram tuam in g quæ te non noverunt: & in quæ nomen tuum non invo runt.

7 Quia comederunt Jacob locum ejus deſolaverunt.

8 Ne memineris iniquit noſtrarum antiquarum: citò cipent nos miſericordiæ tuæ, pauperes facti ſumus nimis.

9 Adjuva nos Deus ſalu noſter: & propter gloriam no tui Domine libera nos, & pr us eſto peccatis noſtris propte men tuum.

10 Ne fortè dicant in gent Ubi eſt Deus eorum? & innot in nationibus coram oculis no

11 Ultio ſanguinis ſervo tuorum qui effuſus eſt: intro conſpectu tuo gemitus compe rum.

2 Secundùm magnitudinem
hii tui: possîde filios mortifi-
orum.
3 Et redde vicinis nostris sep-
um in sinu eorum: improperi-
ipsorum quod exprobaverunt
Domine.
4 Nos autem populus tuus,
es pascuæ tuæ confitebimur
in sæculum: in generationem
eneration em annunciabimus
em tuam.

PSALMUS
Lat. 79. *Heb.* 80.

QUI regis Israel intende: qui
deducis velut ovem Joseph.
Qui sedes super Cherubim:
ifestare coram Ephraim, Ben-
in & Manasse.
Excita potentiam tuam, &
: ut salvos facias nos.
Deus converte nos, & osten-
ciem tuam: & salvi erimus.
Domine Deus virtutum:
sque irascêris super orationem
i tui?
Cibabis nos pane lachryma-
: & potum dabis nobis in la-
mis in mensura.
Posuisti nos in contradictio-
vicinis nostris: & inimici no-
lubsannaverunt nos.
Deus virtutum converte nos:
ende faciem tuam, & salvi
us.
Vineam de Ægypto transtu-
: ejecisti gentes, & plantâsti
.
Dux itineris fuisti in con-
u ejus: & plantâsti radices
& implevit terram.
Operuit montes umbra ejus:
busta ejus cedros Dei.
12 Extendit palmites suos us-
que ad mare: & usque ad flumen
propagines ejus.
13 Ut quid destruxisti macerie-
am ejus? & vindemiant eam om-
nes qui prætergrediuntur viam?
14 Exterminavit eam aper de
sylva: & singularis ferus depastus
est eam.
15 Deus virtutum convertere:
respice de cœlo, & vide, & visita
vineam istam.
16 Et perfice eam quam plan-
tavit dextera tua: & super filium
hominis quem confirmâsti tibi.
17 Incensa igni & suffossa: ab
increpatione vultus tui peribunt.
18 Fiat manus tua super virum
dexteræ tuæ: & super filium ho-
minis, quem confirmâsti tibi.
19 Et non discedimus à te, vi-
vificabis nos: & nomen tuum in-
vocabimus.
20 Domine Deus virtutum
converte nos: & ostende faciem
tuam, & salvi erimus.

PSALMUS
Lat. 80. *Heb.* 81.

EXULTATE Deo adjutori no-
stro: jubilate Deo Jacob.
2 Sumite psalmum, & date
tympanum: psalterium jucundum
cum cithara.
3 Buccinate in neomenia tubâ:
in insigni die solennitatis vestræ.
4 Quia præceptum in Israel
est: & judicium Deo Jacob.
5 Testimonium in Joseph posu-
it illud: cum exiret de terra
Ægypti, linguam quam non nove-
rat audivit.
6 Divertit ab oneribus dorsum
ejus: manus ejus in cophino servie-
runt. 7 In

7 In tribulatione invocâsti me, & liberavi te, & exaudivi te in abscondito tempestatis: probavi te apud aquam contradictionis.

8 Audi populus meus, & contestabor te: Israel si audieris me, non erit in te Deus recens, neque adorabis Deum alienum.

9 Ego enim sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti: dilata os tuum, & implebo illud.

10 Et non audivit populus meus vocem meam: & Israel non intendit mihi.

11 Et dimisi eos secundùm desideria cordis eorum: ibunt in adinventionibus suis.

12 Si populus meus audisset me: Israel si in viis meis ambulâsset.

13 Pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliâssem: & super tribulantes eos misissem manum meam.

14 Inimici Domini mentiti sunt ei: & erit tempus eorum in sæcula.

15 Et cibavit eos ex adipe frumenti: & de petra melle saturavit eos.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 81. *Heb.* 82.

DEUS stetit in synagoga deorum: in medio autem deos dijudicat.

2 Usquequò judicatis iniquitatem: & facies peccatorum sumitis?

3 Judicate egeno & pupillo: humilem & pauperem justificate.

4 Eripite pauperem: & num de manu peccatoris liber

5 Nescierunt neque intell runt, in tenebris ambulant: vebuntur omnia fundamenta ræ.

6 Ego dixi, Dii estis: & Excelsi omnes.

7 Vos autem sicut homines riemini: & sicut unus de prin bus cadetis.

8 Surge Deus, judica terr quoniam tu hæreditabis in o bus gentibus.

PSALMUS
Lat. 82. *Heb.* 83.

DEUS quis similis erit Ne taceas, neque co caris Deus.

2 Quoniam ecce inimici t nuerunt: & qui oderunt te, lerunt caput.

3 Super populum tuum m naverunt consilium: & cogi runt adversus sanctos tuos.

4 Dixerunt, Venite, & d damus eos de gente: & no moretur nomen Israel ultra.

5 Quoniam cogitaverun nimiter: simul adversus te mentum dispositum tabern Idumæorum & Ismaelitæ.

6 Moab, & Agareni, & Ammon & Amalech: ali næ cum habitantibus Tyrum

7 Etenim Assur venit cu lis: facti sunt in adjutorium Loth.

8 Fac illis sicut Madian & re: sicut Jabin in torrente C

9 Disperierunt in Endor sunt ut stercus terræ.

10 Pone principes eorum

reb & Zeb: & Zebee & Salma-

11 Omnes principes eorum qui erunt: Hæreditate poſſideamus ctuarium Dei.

12 Deus meus pone illos ut ro- m: & ſicut ſtipulam ante faci- venti.

13 Sicut ignis qui comburit ſyl- m: & ſicut flamma comburens ontes.

14 Ita perſequeris illos in tem- ſtate tua: & in ira tua turbabis s.

15 Imple facies eorum ignomi- : & quærent nomen tuum Do- ne.

16 Erubeſcant, & conturbentur ſæculum ſæculi: & confundan- , & pereant.

17 Et cognoſcent quia nomen Dominus: tu ſolus altiſſimus omni terra.

PSALMUS
Lat. 83. *Heb.* 84.

QUAM dilecta tabernacula tua Domine virtutum: con- ſicit & deficit anima mea in ia Domini.

2 Cor meum & caro mea: ex- verunt in Deum vivum.

3 Etenim paſſer invenit ſibi do- m: & turtur nidum ſibi, ubi re- at pullos ſuos.

4 Altaria tua Domine virtu- : Rex meus & Deus meus.

5 Beati qui habitant in domo Domine: in ſæcula ſæculo- laudabunt te.

6 Beatus vir, cujus eſt auxili- abs te, aſcenſiones in corde diſpoſuit in valle lachryma- in loco quem poſuit.

7 Etenim benedictionem dabit legiſlator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorum in Sion.

8 Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Jacob.

9 Protector noſter aſpice Deus: & reſpice in faciem Chriſti tui.

10 Quia melior eſt dies una in atriis tuis: ſuper millia.

11 Elegi abjectus eſſe in domo Dei mei: magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

12 Quia miſericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

13 Non privabit bonis eos qui ambulant in innocentia: Domine virtutum beatus homo qui ſperat in te.

PSALMUS
Lat. 84. *Heb.* 85.

BENEDIXISTI Domine terram tuam: avertiſti captivitatem Jacob.

2 Remiſiſti iniquitatem plebis tuæ: operuiſti omnia peccata eorum.

3 Mitigâſti omnem iram tuam: avertiſti ab ira indignationis tuæ.

4 Converte nos Deus ſalutaris noſter: & averte iram tuam à nobis.

5 Nunquid in æternum iraſceris nobis? aut extendes iram tuam à generatione in generationem?

6 Deus tu converſus vivificabis nos: & plebs tua lætabitur in te.

7 Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam: & ſalutare tuum da nobis.

8 Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: quoniam loquetur pacem in plebem suam.

9 Et super sanctos suos: & in eos qui convertuntur ad cor.

10 Veruntamen prope timentes eum salutare ipsius: ut inhabitet gloria in terra nostra.

11 Misericordia & veritas obviaverunt sibi: justitia & pax osculatæ sunt.

12 Veritas de terra orta est: & justitia de cœlo prospexit.

13 Etenim Dominus dabit benignitatem: & terra nostra dabit fructum suum.

14 Justitia ante eum ambulabit: & ponet in via gressus suos.

Matut.

PSALMUS
Lat. 85. *Heb.* 86.

INCLINA Domine aurem tuam, & exaudi me: quoniam inops & pauper sum ego.

2 Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: salvum fac servum tuum Deus meus sperantem in te.

3 Miserere mei Domine quoniam ad te clamavi totâ die: lætifica animam servi tui, quoniam ad te Domine animam meam levavi.

4 Quoniam tu Domine suavis & mitis: & multæ misericordiæ omnibus invocantibus te.

5 Auribus percipe Domine orationem meam: & intende voci deprecationis meæ.

6 In die tribulationis meæ clamavi ad te: quia exaudisti me.

7 Non est similis tui in diis Domine: & non est secundùm opera tua.

8 Omnes gentes quascunq[ue] fecisti, venient & adorabunt co ram te Domine: & glorificabu nomen tuum.

9 Quoniam magnus es tu, faciens mirabilia: tu es Deus lus.

10 Deduc me Domine in v tua, & ingrediar in veritate tu lætetur cor meum, ut timeat n men tuum.

11 Confitebor tibi Domine D us meus in toto corde meo: glorificabo nomen tuum in æte num.

12 Quia misericordia t magna est super me: & eruisti a mam meam ex inferno inferiori

13 Deus, iniqui insurrexer super me, & synagoga potenti quæsierunt animam meam: & n proposuerunt te in conspectu suo

14 Et tu Domine Deus m miserator & misericors: patien multæ misericordiæ, & verax.

15 Respice in me, & miser mei: da imperium tuum pu tuo, & salvum fac filium anci tuæ.

16 Fac mecum signum in num, ut videant qui oderunt & confundantur: quoniam tu D mine adjuvisti me, & consolatu me.

PSALMUS
Lat. 86. *Heb.* 87.

FUNDAMENTA ej montibus sanctis: diligit D minus portas Sion super omnia bernacula Jacob.

2 Gloriosa dicta sunt de te: vitas Dei.

3 Memor ero Raab: & Bab nis scientium me.

4 Ecce alienigenæ, & Tyrus, populus Æthiopum: hi fuerunt lic.

5 Nunquid Sion dicet, Homo, homo natus est in ea: & ipse ndavit eam Altissimus?

6 Dominus narrabit in scriptu- populorum: & principum ho- um qui fuerunt in ea.

7 Sicut lætantium omnium: bitatio est in te.

PSALMUS.
Lat. 87. *Heb.* 88.

DOMINE Deus salutis meæ: in die clamavi, & nocte co- m te.

2 Intret in conspectu tuo oratio ea: inclina aurem tuam ad pre- em meam.

3 Quia repleta est malis anima ea: & vita mea inferno appro- quavit.

4 Æstimatus sum cum descen- tibus in lacum: factus sum si- homo sine adjutorio, inter mor- os liber.

5 Sicut vulnerati dormientes in ulchris, quorum non es memor plius: & ipsi de manu tua repul- unt.

6 Posuerunt me in lacu inferi- : in tenebrosis, & in umbra rtis.

7 Super me confirmatus est fu- tuus: & omnes fluctus tuos in- isti super me.

8 Longè fecisti notos meos à : posuerunt me abominatio- n sibi.

9 Traditus sum, & non egre- bar: oculi mei languerunt præ pia.

10 Clamavi ad te Domine: totâ die expandi ad te manus meas.

11 Nunquid mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt, & confitebuntur tibi?

12 Nunquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam: & veritatem tuam in perditione?

13 Nunquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua: & justitia tua in terra oblivionis?

14 Et ego ad te Domine clamavi: & mane oratio mea præveniet te.

15 Ut quid Domine repellis orationem meam: avertis faciem tuam à me.

16 Pauper sum ego & in laboribus à juventute mea: exaltatus autem, humiliatus sum & conturbatus.

17 In me transierunt iræ tuæ: & terrores tui conturbaverunt me.

18 Circundederunt me sicut aqua: totâ die circundederunt me simul.

19 Elongâsti à me amicum & proximum: & notos meos à miseria.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 88. *Heb.* 89.

MIsericordias Domini: in æternum cantabo.

2 In generationem & generationem: annunciabo veritatem tuam in ore meo.

3 Quoniam dixisti, In æternum misericordia ædificabitur in cœlis: præparabitur veritas tua in eis.

4 Disposui testamentum electis meis, juravi David servo meo: Usque in æternum præparabo semen tuum.

5 Et ædificabo in generationem: & generationem sedem tuam.

6 Confitebuntur cœli mirabilia tua Domine: etenim veritatem tuam in Ecclesia sanctorum.

7 Quoniam quis in nubibus æquabitur Domino? Similis erit Deo in filiis Dei?

8 Deus qui glorificatur in concilio sanctorum: magnus & terribilis super omnes qui in circuitu ejus sunt.

9 Domine Deus virtutum, quis similis tibi? Potens es Domine, & veritas tua in circuitu tuo.

10 Tu dominaris potestati maris: motum autem fluctuum ejus tu mitigas.

11 Tu humiliâsti sicut vulneratum, superbum: in brachio virtutis tuæ dispersisti inimicos tuos.

12 Tui sunt cœli, & tua est terra, orbem terræ, & plenitudinem ejus tu fundâsti: Aquilonem & mare tu creâsti.

13 Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt; tuum brachium cum potentia.

14 Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua: justitia & judicium præparatio sedis tuæ.

15 Misericordia & veritas præcedent faciem tuam: beatus populus qui scit jubilationem.

16 Domine in lumine vultus tui ambulabunt, & in nomine tuo exultabunt tota die: & in justitia tua exaltabuntur.

17 Quoniam gloria virtutis eorum tu es: & in beneplacito tuo exaltabitur cornu nostrum.

18 Quia Domini est assumptio nostra: & sancti Israel regis nostri

19 Tunc locutus es in visione sanctis tuis, & dixisti: Posui adjutorium in potente, & exaltavi electum de plebe mea.

20 Inveni David servum meum: oleo sancto meo unxi eum.

21 Manus enim mea auxiliabitur ei: & brachium meum confortabit eum.

22 Nihil proficiet inimicus in eo: & filius iniquitatis non apponet nocere ei.

23 Et concidam à facie ipsius inimicos ejus: & odientes eum in fugam convertam.

24 Et veritas mea & misericordia mea cum ipso: & in nomine meo exaltabitur cornu ejus.

25 Et ponam in mari manum ejus: & in fluminibus dexteram ejus.

26 Ipse invocabit me: Pater meus es tu, Deus meus, & susceptor salutis meæ.

27 Et ego primogenitum ponam illum; excelsum præ regibus terræ.

28 In æternum servabo illi misericordiam meam: & testamentum meum fidele ipsi.

29 Et ponam in sæculum sæculi semen ejus: & thronum ejus sicut dies cœli.

30 Si autem dereliquerint filii ejus legem meam: & in judiciis meis non ambulaverint.

31 Si justitias meas profanaverint: & mandata mea non custodierint.

32 Visitabo in virga iniquitates eorum: & in verberibus peccata eorum.

33 Mi-

33 Misericordiam autem me-
m non dispergam ab eo: neque
cebo in veritate mea.

34 Neque prophanabo testa-
ntum meum: & quæ proce-
rit de labiis meis non faciam ir-
a.

35 Semel juravi in sancto meo,
David mentiar: semen ejus in
ernum manebit.

36 Et thronus ejus sicut sol in
spectu meo, & sicut luna per-
cta in æternum: & testis in cœlo
delis.

37 Tu verò repulisti & despexi-
: distulisti Christum tuum.

38 Evertisti testamentum servi
: prophanâsti in terra sanctuari-
ejus.

39 Destruxisti omnes sepes
s: posuisti firmamentum ejus
midinem.

40 Dirupuerunt eum omnes
seuntes viam: factus est op-
brium vicinis suis.

41 Exaltâsti dexteram depri-
entium eum: lætificâsti omnes
micos ejus.

42 Avertisti adjutorium gladii
s: & non es auxiliatus ei in bel-

43 Destruxisti eum ab emun-
tione: & sedem ejus in terram
lisisti.

44 Minorâsti dies temporis
s: perfudisti eum confusione.

45 Usquequò Domine avertis
nem: exardescet sicut ignis ira
?

46 Memorare quæ mea sub-
tia: nunquid enim vanè con-
isti omnes filios hominum?

47 Quis est homo qui vivet,
on videbit mortem: eruet ani-
m suam de manu inferi?

48 Ubi sunt misericordiæ tuæ antiquæ Domine: sicut jurâsti David in veritate tua?

49 Memor esto Domine opprobrii servorum tuorum: quòd continui in sinu meo multarum gentium.

50 Quòd exprobraverunt inimici tui Domine: quòd exprobraverunt commutationem Christi tui.

51 Benedictus Dominus in æternum: fiat, fiat.

Matut.

PSALMUS
Lat. 89. *Heb.* 90.

DOMINE refugium factus es nobis: à generatione in generationem.

2 Priusquam montes fierent, aut formaretur terra, & orbis: à sæculo & usque in sæculum tu es Deus.

3 Ne avertas hominem in humilitatem: & dixisti, Convertimini filii hominum.

4 Quoniam mille anni ante oculos tuos: tanquam dies hesterna quæ præteriit.

5 Et custodia in nocte: quæ pro nihilo habentur, eorum anni erunt.

6 Mane sicut herba transeat, mane floreat & transeat: vespere decidat, induret & arescat.

7 Quia defecimus in ira tua: & in furore tuo turbati sumus.

8 Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo: sæculum nostrum in illuminatione vultus tui.

9 Quoniam omnes dies nostri defecerunt: & in ira tua defecimus.

10 Anni noſtri ſicut aranea meditabuntur: dies annorum noſtrorum in ipſis ſeptuaginta annis.

11 Si autem in potentatibus, octoginta anni: & amplius eorum, labor & dolor.

12 Quoniam ſupervenit manſuetudo: & corripiemur.

13 Quis novit poteſtatem iræ tuæ: & præ timore tuo iram tuam dinumerare?

14 Dexteram tuam ſic notam fac: & eruditos corde in ſapientia.

15 Convertere Domine, uſquequò? Et deprecabilis eſto ſuper ſervos tuos.

16 Repleti ſumus mane miſericordiâ tuâ: & exaltavimus & delectati ſumus omnibus diebus noſtris.

17 Lætati ſumus pro diebus quibus nos humiliâſti: annis quibus vidimus mala.

18 Reſpice in ſervos tuos, & in opera tua: & dirige filios eorum.

19 Et ſit ſplendor Domini Dei noſtri ſuper nos, & opera manuum noſtrarum dirige ſuper nos: & opus manuum noſtrarum dirige.

PSALMUS
Lat. 90. Heb. 91.

QUI habitat in adjutorio Altiſſimi: in protectione Dei cœli commorabitur.

2 Dicet Domino, Suſceptor meus es tu: & refugium meum Deus meus, ſperabo in eum.

3 Quoniam ipſe liberavit me de laqueo venantium: & à verbo aſpero.

4 Scapulis ſuis obumbrabit tibi: & ſub pennis ejus ſperabis.

5 Scuto circundabit te veritas ejus: non timebis à timore noc-
no.

6 A ſagitta volante in die negotio perambulante in teneb ab incurſu & dæmonio meridi

7 Cadent à latere tuo mille decem millia à dexteris tuis: a autem non appropinquabit.

8 Veruntamen oculis tuis ſiderabis: & retributionem pe torum videbis.

9 Quoniam tu es Dom ſpes mea: Altiſſimum poſuiſti fugium tuum.

10 Non accedet ad te malu & flagellum non appropinquabi bernaculo tuo.

11 Quoniam angelis ſuis m davit de te: ut cuſtodiant te omnibus viis tuis.

12 In manibus portabunt ne fortè offendas ad lapidem dem tuum.

13 Super aſpidem & baſiliſc ambulabis: & conculcabis leon & draconem.

14 Quoniam in me ſpera liberabo eum: protegam e quoniam cognovit nomen meu

15 Clamabit ad me, & exaudiam eum, cum ipſo ſu tribulatione: eripiam eum, & g rificabo eum.

16 Longitudine dierum repl eum: & oſtendam illi ſalu meum.

PSALMUS
Lat. 91. Heb. 92.

BONUM eſt confiteri Do no: & pſallere nomini Altiſſime.

2 Ad annunciandum mane m ſericordiam tuam: & veritat tuam per noctem.

3

3 In decachordo, psalterio: ...um cantico, in cithara.

4 Quia delectasti me Domine ...factura tua: & in operibus ma...uum tuarum exultabo.

5 Quàm magnificata sunt ope...tua Domine! nimis profundæ ...ctæ sunt cogitationes tuæ.

6 Vir insipiens non cognoscet: ...stultus non intelliget hæc.

7 Cùm exorti fuerint peccato...s sicut fœnum: & apparuerint ...nes qui operantur iniquitatem.

8 Ut intereant in sæculum sæ...li: tu autem Altissimus in æter...m Domine.

9 Quoniam ecce inimici tui ...omine, quoniam ecce inimici ...i peribunt: & dispergentur om...s qui operantur iniquitatem.

10 Et exaltabitur sicut unicor...s cornu meum: & senectus mea ...isericordia uberi.

11 Et despexit oculus meus ini...cos meos: & in insurgentibus in ...malignantibus, audiet auris ...a.

12 Justus ut palma florebit: si...cedrus Libani multiplicabitur.

13 Plantati in domo Domini: ...atriis domus Dei nostri flore...nt.

14 Adhuc multiplicabuntur in ...ecta uberi: & bene patientes ...nt ut annuncient.

15 Quoniam rectus Dominus ...us noster: & non est iniquitas ...o.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 92. Heb. 93.

DOMINUS regnavit, decorem indutus est: indutus est Dominus fortitudinem, & præcinxit se.

2 Etenim firmavit orbem terræ: qui non commovebitur.

3 Parata sedes tua Deus ex tunc: à sæculo tu es.

4 Elevaverunt flumina Domine: elevaverunt flumina vocem suam.

5 Elevaverunt flumina fluctus suos: à vocibus aquarum multarum.

6 Mirabiles elationes maris: mirabilis in altis Dominus.

7 Testimonia tua credibilia facta sunt nimis: domum tuam decet sanctitudo Domine in longitudinem dierum.

PSALMUS
Lat. 93. Heb. 94.

DEUS ultionum Dominus: Deus ultionum liberè egit.

2 Exaltare qui judicas terram: redde retributionem superbis.

3 Usquequò peccatores Domine? Usquequò peccatores gloriabuntur?

4 Effabuntur, & loquentur iniquitatem: loquentur omnes qui operantur injustitiam.

5 Populum tuum Domine humiliaverunt: & hæreditatem tuam vexaverunt.

6 Viduam & advenam interfe-

cerunt : & pupillos occiderunt.

7 Et dixerunt, Non videbit Dominus : nec intelliget Deus Jacob.

8 Intelligite insipientes in populo : & stulti aliquando sapite.

9 Qui plantavit aurem, non audiet ? Aut qui finxit oculum, non considerat ?

10 Qui corripit gentes, non arguet ? Qui docet hominem scientiam.

11 Dominus scit cogitationes hominum : quoniam vanæ sunt.

12 Beatus homo quem tu erudieris Domine : & de lege tua docueris eum.

13 Ut mitiges ei à diebus malis : donec fodiatur peccatori fovea.

14 Quia non repellet Dominus plebem suam : & hæreditatem suam non derelinquet.

15 Quoadusque justitia convertatur in judicium : & qui juxta illam, omnes qui recto sunt corde.

16 Quis consurget mihi adversus malignantes ? Aut quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem ?

17 Nisi quia Dominus adjuvit me : paulominus habitâsset in inferno anima mea.

18 Si dicebam, Motus est pes meus : misericordia tua Domine adjuvabat me.

19 Secundùm multitudinem dolorum meorum in corde meo : consolationes tuæ lætificaverunt animam meam.

20 Nunquid adhæret tibi sedes iniquitatis : qui fingis laborem in præcepto.

21 Captabunt in animam justi : & sanguinem innocentem condemnabunt.

22 Et factus est mihi Domi in refugium : & Deus meus in jutorium spei meæ.

23 Et reddet illis iniquitat ipsorum : & in malitia eorum perdet eos, disperdet illos Do nus Deus noster.

Matut.

PSALMUS

Lat. 94. Heb. 95.

VENITE exultemus D mino : jubilemus D salutari nostro.

2 Præoccupemus ciem ejus in confessione : & in p mis jubilemus ei.

3 Quoniam Deus magnus D minus : & rex magnus super om deos.

4 Quia in manu ejus sunt om fines terræ : & altitudines mo um ipsius sunt.

5 Quoniam ipsius est ma & ipse fecit illud : & siccam ma ejus formaverunt.

6 Venite, adoremus, & pro damus, & ploremus ante Do num qui fecit nos : quia ipse Dominus Deus noster.

7 Et nos populus pascuæ ej & oves manûs ejus.

8 Hodie si vocem ejus audie tis : nolite obdurare corda vest

9 Sicut in irritatione : secu dùm diem tentationis in deserto

10 Ubi tentaverunt me pat vestri : probaverunt me, & vi runt opera mea.

11 Quadraginta annis offen fui generationi illi : & dixi, Se per hi errant corde.

12 Et isti non cognoverunt v mea

us: ut juravi in ira mea, Si roibunt in requiem meam.

PSALMUS
Lat. 95. Heb. 96.

CANTATE Domino canti- cum novum: cantate Domi- omnis terra.

2 Cantate Domino, & benedi- e nomini ejus: annunciate de in diem salutare ejus.

3 Annunciate inter gentes glo- m ejus: in omnibus populis mi- bilia ejus.

4 Quoniam magnus Dominus, laudabilis nimis: terribilis est er omnes deos.

5 Quoniam omnes dii genti- dæmonia: Dominus autem los fecit.

6 Confessio & pulchritudo in spectu ejus: sanctimonia & gnificentia in sanctificatione s.

7 Afferte Domino patriæ gen- m, afferte Domino gloriam & norem: afferte Domino glori- nomini ejus.

8 Tollite hostias, & introite atria ejus: adorate Dominum trio sancto ejus.

9 Commoveatur à facie ejus versa terra: dicite in gentibus, uia Dominus regnavit.

10 Etenim correxit orbem ter- qui non commovebitur: ju- abit populos in æquitate.

11 Lætentur cœli & exultet ter- commoveatur mare & pleni- o ejus: gaudebunt campi, & nia quæ in eis sunt.

12 Tunc exultabunt omnia lig- lvarum à facie Domini quia t: quoniam venit judicare ter- .

13 Judicabit orbem terræ in æquitate: & populos in veritate sua.

PSALMUS
Lat. 96. Heb. 97.

DOMINUS regnavit, exultet terra: lætentur insulæ mul- tæ.

2 Nubes & caligo in circuitu ejus: justitia & judicium correctio sedis ejus.

3 Ignis ante ipsum præcedet: inflammabit in circuitu inimicos ejus.

4 Illuxerunt fulgura ejus orbi terræ: vidit, & commota est.

5 Montes sicut cera fluxerunt à facie Domini: à facie Domini omnis terra.

6 Annunciaverunt cœli justitiam ejus: & viderunt omnes populi gloriam ejus.

7 Confundantur omnes qui adorant sculptilia: & qui gloriantur in simulachris suis.

8 Adorate eum omnes Angeli ejus: audivit, & lætata est Sion.

9 Et exultaverunt filiæ Judæ: propter judicia tua Domine.

10 Quoniam tu Dominus altissimus super omnem terram: nimis exaltatus es super omnes deos.

11 Qui diligitis Dominum odite malum: custodit Dominus animas sanctorum suorum, de manu peccatoris liberabit eos.

12 Lux orta est justo: & rectis corde lætitia.

13 Lætamini justi in Domino: & confitemini memoriæ sanctificationis ejus.

PSAL-

Vespert.

PSALMUS
Lat. 97. *Heb.* 98.

CANTATE Domino canticum novum: quia mirabilia fecit.

2 Salvavit sibi dextera ejus: & brachium sanctum ejus.

3 Notum fecit Dominus salutare suum: in conspectu gentium revelavit justitiam suam.

4 Recordatus est misericordiæ suæ: & veritatis suæ domui Israel.

5 Viderunt omnes termini terræ: salutare Dei nostri.

6 Jubilate Deo omnis terra: cantate & exultate, & psallite.

7 Psallite Domino in cithara, in cithara & voce Psalmi: in tubis ductilibus, & voce tubæ corneæ.

8 Jubilate in conspectu regis Domini: moveatur mare & plenitudo ejus: orbis terrarum, & qui habitant in eo.

9 Flumina plaudent manu, simul montes exultabunt à conspectu Domini: quoniam venit judicare terram.

10 Judicabit orbem terrarum in justitia: & populos in æquitate.

PSALMUS
Lat. 98. *Heb.* 99.

DOMINUS regnavit, iraſcantur populi: qui sedet super Cherubim, moveatur terra.

2 Dominus in Sion magnus: & excelsus super omnes populos.

3 Confiteantur nomini tuo magno, quoniam terribile & sanctum est: & honor regis ju um diligit.

4 Tu parâsti directiones: dicium & justitiam in Jacob t cisti.

5 Exaltate Dominum D noſtrum: & adorate scabel pedum ejus, quoniam sanctum

6 Moyses & Aaron in sace tibus ejus: & Samuel inter qui invocant nomen ejus.

7 Invocabant Dominum & exaudiebat eos: in columna n loquebatur ad eos.

8 Custodiebant testimo ejus: & præceptum quod d illis.

9 Dominus Deus noſter tu audiebas eos: Deus tu propi fuisti eis, & ulciscens in omnes inventiones eorum.

10 Exaltate Dominum De noſtrum, & adorate in monte s cto ejus: quoniam sanctus Do nus Deus noſter.

PSALMUS
Lat. 99. *Heb.* 100.

JUBILATE Deo omnis ter servite Domino in lætitia.

2 Introite in conspectu ejus: exultatione.

3 Scitote quoniam Dominus se est Deus: ipse fecit nos, & n ipsi nos.

4 Populus ejus, & oves pasc ejus: introite portas ejus in c confessione, atria ejus in hymnis, c fitemini illi.

5 Laudate nomen ejus quoni suavis est Dominus: in æternu misericordia ejus, & usque in ge rationem & generationem veri ejus.

PSA

PSALMUS
Lat. 100. *Heb.* 101.

MISERICORDIAM & judicium: cantabo tibi Domine.
2 Psallam & intelligam in via maculata: quando venies ad me.
3 Perambulabam in innocentia dis mei: in medio domus meæ.
4 Non proponebam ante oculos meos rem injustam: facientes varicationes odivi.
5 Non adhæsit mihi cor pravum: declinantem à me malignum non cognoscebam.
6 Detrahentem secretò proximo suo: hunc persequebar.
7 Superbo oculo & insatiabili corde: cum hoc non edebam.
8 Oculi mei ad fideles terræ, ut sedeant mecum: ambulans in via immaculata, hic mihi ministrabit.
9 Non habitabit in medio domus meæ qui facit superbiam: qui loquitur iniqua, non direxit in conspectu oculorum meorum.
10 In matutino interficiebam omnes peccatores terræ: ut disperderem de civitate Domini omnes operantes iniquitatem.

Matut.

PSALMUS
Lat. 101. *Heb.* 102.

DOMINE exaudi orationem meam: & clamor meus ad te veniat.
2 Non avertas faciem tuam à me in quacunque die tribulor: inclina ad me aurem tuam.
In quacunque die invocavero te, velociter exaudi me.
4 Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut cremium aruerunt.
5 Percussus sum ut fœnum, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.
6 A voce gemitus mei: adhæsit os meum carni meæ.
7 Similis factus sum Pelicano solitudinis: factus sum sicut Nycticorax in domicilio.
8 Vigilavi: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.
9 Totâ die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, adversùm me jurabant.
10 Quia cinerem tanquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miscebam.
11 A facie iræ & indignationis tuæ: quia elevans allisisti me.
12 Dies mei sicut umbra declinaverunt: & ego sicut fœnum arui.
13 Tu autem Domine in æternum permanes: & memoriale tuum in generationem & generationem.
14 Tu exurgens misereberis Sion: quia tempus miserendi ejus, quia venit tempus.
15 Quoniam placuerunt servis tuis lapides ejus: & terræ ejus miserebuntur.
16 Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.
17 Quia ædificavit Dominus Sion: & videbitur in gloria sua.
18 Respexit in orationem humilium: & non sprevit precem eorum.
19 Scribantur hæc in generatione altera: & populus qui creabitur laudabit Dominum.
20 Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cœlo in terram aspexit,
21 Ut

21 Ut audiret gemitus compeditorum: ut ſolveret filios interemptorum.

22 Ut annuncient in Sion nomen Domini: & laudem ejus in Jeruſalem.

23 In conveniendo populos in unum: & reges ut ſerviant Domino.

24 Reſpondit in via virtutis ſuæ: paucitatem dierum meorum nuncia mihi.

25 Ne revoces me in dimidio dierum meorum: in generationem & generationem anni tui.

26 Initio tu Domine terram fundâſti: & opera manuum tuarum ſunt cœli.

27 Ipſi peribunt, tu autem permanes: & omnes ſicut veſtimentum veteraſcent.

28 Et ſicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipſe es, & anni tui non deficient.

29 Filii ſervorum tuorum habitabunt: & ſemen eorum in ſæculum dirigetur.

PSALMUS
Lat. 102. *Heb.* 103.

BENEDIC anima mea Domino: & omnia quæ intra me ſunt, nomini ſancto ejus.

2 Benedic anima mea Domino: & noli obliviſci omnes retributiones ejus.

3 Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis: qui ſanat omnes infirmitates tuas.

4 Qui redimit de interitu viam tuam: qui coronat te in miſericordia & miſerationibus.

5 Qui replet in bonis deſiderium tuum: renovabitur ut aquæ juventus tua.

6 Faciet miſericordiam Dominus: & judicium omnibus injuriam patientibus.

7 Notas fecit vias ſuas Moyſi, filiis Iſrael voluntates ſuas.

8 Miſerator, & miſericors Dominus: longanimis, & multæ miſericors.

9 Non in perpetuum iraſcetur, neque in æternum comminabitur.

10 Non ſecundùm peccata noſtra fecit nobis: neque ſecundùm iniquitates noſtras retribuit nobis.

11 Quoniam ſecundùm altitudinem cœli a terra: corroboravit miſericordiam ſuam ſuper timentes ſe.

12 Quantum diſtat ortus ab occidente: longè fecit à nobis iniquitates noſtras.

13 Quomodo miſeretur pater filiorum, miſertus eſt Dominus timentibus ſe: quoniam ipſe cognovit figmentum noſtrum.

14 Recordatus eſt quoniam pulvis ſumus: homo ſicut fœnum, dies ejus tanquam flos agri ſic efflorebit.

15 Quoniam ſpiritus pertranſibit in illo, & non ſubſiſtet: & non cognoſcet ampliùs locum ſuum.

16 Miſericordia autem Domini ab æterno: & uſque in æternum ſuper timentes eum.

17 Et juſtitia illius in filios filiorum: his qui ſervant teſtamentum ejus.

18 Et memores ſunt mandatorum ipſius: ad faciendum ea.

19 Dominus in cœlo paravit ſedem ſuam: & regnum ipſius omnibus dominabitur.

20 Benedicite Domino omnes
geli ejus: potentes virtute,
ientes verbum illius, ad audi-
dam vocem sermonum ejus.
21 Benedicite Domino omnes
rutes ejus: ministri ejus, qui
ntis voluntatem ejus.
22 Benedicite Domino omnia
era ejus: in omni loco domi-
tionis ejus, benedic anima mea
omino.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 103. *Heb.* 104.

BENEDIC anima mea Domino: Domine Deus meus magnificatus es vehementer.

2 Confessionem & decorem industi: amictus lumine sicut vestimento.

3 Extendens cœlum sicut pellem: qui tegis aquis superiora ejus.

4 Qui ponis nubem ascensum tuum: qui ambulas super pennas ventorum.

5 Qui facis Angelos tuos spiritus: & ministros tuos ignem urentem.

6 Qui fundâsti terram super stabilitatem suam: non inclinabitur in sæculum sæculi.

7 Abyssus sicut vestimentum amictus ejus: super montes stabunt aquæ.

8 Ab increpatione tua fugient: a voce tonitrui tui formidabunt.

9 Ascendunt montes, & descendunt campi: in locum quem fundâsti eis.

10 Terminum posuisti quem non transgredientur: neque convertentur operire terram.

11 Qui emittis fontes in convallibus: inter medium montium pertransibunt aquæ.

12 Potabunt omnes bestiæ agri: expectabunt onagri in siti sua.

13 Super ea volucres cœli habitabunt: de medio petrarum dabunt voces.

14 Rigans montes de superioribus suis: de fructu operum tuorum satiabitur terra.

15 Producens fœnum jumentis: & herbam servituti hominum.

16 Ut educas panem de terra: & vinum lætificet cor hominis.

17 Ut exhilaret faciem in oleo: & panis cor hominis confirmet.

18 Saturabuntur ligna campi, & cedri Libani quas plantavit: illic passeres nidificabunt.

19 Erodii domus dux est eorum, montes excelsi cervis: petra refugium herinaciis.

20 Fecit lunam in tempora: sol cognovit occasum suum.

21 Posuisti tenebras, & facta est nox: in ipsa pertransibunt omnes bestiæ sylvæ.

22 Catuli leonum rugientes ut rapiant: & quærant a Deo escam sibi.

23 Ortus est Sol, & congregati sunt: & in cubilibus suis collocabuntur.

24 Exibit homo ad opus suum: & ad operationem suam usque ad vesperam.

25 Quam magnificata sunt opera tua Domine! omnia in sapientia fecisti: impleta est terra possessione tuâ.

26 Hoc mare magnum & spacio-

sum

cioſum manibus: illic reptilia, quorum non eſt numerus.

27 Animalia puſilla cum magnis: illic naves pertranſibunt.

28 Draco iſte quem formaſti ad illudendum ei: omnia à te expectant, ut des illis eſcam in tempore.

29 Dante te illis, colligent: aperiente te manum tuam, omnia replebuntur bonitate.

30 Avertente autem te faciem, turbabuntur: auferes ſpiritum eorum & deficient, & in pulverem ſuum revertentur.

31 Emitte ſpiritum tuum & creabuntur: & renovabis faciem terræ.

32 Sit gloria Domini in ſæculum: lætabitur Dominus in operibus ſuis.

33 Qui reſpicit terram, & facit eam tremere: qui tangit montes, & fumigant.

34 Cantabo Domino in vita mea: pſallam Deo meo quamdiu ſum.

35 Jucundum ſit ei eloquium meum: ego vero delectabor in Domino.

36 Deficient peccatores à terra, & iniqui, ita ut non ſint: benedic anima mea Domino.

Matut.

PSALMUS
Lat. 104. *Heb.* 105.

CONFITEMINI Domino, & invocate nomen ejus: annunciate inter gentes opera ejus.

2 Cantate ei, & pſallite ei: narrate omnia mirabilia ejus.

3 Laudamini in nomine ſancto ejus: lætetur cor quærentium Dominum.

4 Quærite Dominum & confirmamini: quærite faciē ejus ſempe

5 Mementote mirabilium ej quæ fecit: prodigia ejus & judic oris ejus.

6 Semen Abraham: ſervi ej filii Jacob electi ejus.

7 Ipſe Dominus Deus noſte in univerſa terra judicia ejus.

8 Memor fuit in ſæculum teſt menti ſui: verbi quod mandaviti mille generationes.

9 Quod diſpoſuit ad Abraham & juramenti ſui ad Iſaac.

10 Et ſtatuit illud Jacob in præceptum: & Iſrael in teſtamentu æternum.

11 Dicens, Tibi dabo terra Chanaan: funiculum hæreditat veſtræ.

12 Cùm eſſent numero brevi pauciſſimi & incolæ ejus.

13 Et pertranſierunt de gente in gentem: & de regno ad populu alterum.

14 Non reliquit hominem nocere eis: & corripuit pro eis reges.

15 Nolite tangere chriſtos meos: & in prophetis meis nolite malignari.

16 Et vocavit famem ſuper terram: & omne firmamentum panis contrivit.

17 Miſit ante eos virum: in ſervum venundatus eſt Joſeph.

18 Humiliaverunt in compedibus pedes ejus: ferrum pertranſiit animam ejus, donec veniret verbum ejus.

19 Eloquium Domini inflammavit eum: miſit rex & ſolvit eum, princeps populorum & dimiſit eum.

20 Conſtituit eum dominum domus

us ſuæ: & principem omnis
ſſionis ſuæ.
1 Ut erudiret principes ejus ſi-
emetipſum: & ſenes ejus pru-
iam doceret.
2 Et intravit Iſrael in Ægyp-
: & Jacob accola fuit in terra
m.
3 Et auxit populum ſuum ve-
nter: & firmavit eum ſuper
icos ejus.
4 Convertit cor eorum ut au-
t populum ejus: & dolum fa-
t in ſervos ejus.
5 Miſit Moyſen ſervum ſuum:
n quem elegit ipſum.
6 Poſuit in eis verba ſignorum
m: & prodigiorum in terra
m.
7 Miſit tenebras & obſcuravit:
exacerbavit ſermones ſuos.
8 Convertit aquas eorum in
inem: & occidit piſces eorum.
9 Edidit terra eorum ranas:
etralibus regum ipſorum.
10 Dixit, & venit cynomyia: &
s in omnibus finibus eorum.
11 Poſuit pluvias eorum gran-
: ignem comburentem in
ipſorum.
12 Et percuſſit vineas eorum,
ulneas eorum: & contrivit
n finium eorum.
13 Dixit, & venit locuſta: &
s cujus non erat numerus.
14 Et comedit omne fœnum
a eorum: & comedit omnem
m terræ eorum.
15 Et percuſſit omne primoge-
in terra eorum: primitias
laboris eorum.
16 Et eduxit eos cum argento
: & non erat in tribubus eo-
firmus.
17 Lætata eſt Ægyptus in pro-
fectione eorum: quia incubuit ti-
mor eorum ſuper eos.
18 Expandit nubem in protecti-
onem eorum: & ignem ut luceret
eis per noctem.
19 Petierunt, & venit conturnix: & pane cœli ſaturavit eos.
20 Diſrupit petram, & fluxerunt aquæ: abierunt in ſicco flumina.
21 Quoniam memor fuit verbi ſancti ſui: quod habuit ad Abraham puerum ſuum.
22 Et eduxit populum ſuum in exultatione: & electos ſuos in lætitia.
23 Et dedit illis regiones gentium: & labores populorum poſſederunt.
24 Ut cuſtodiant juſtificationes ejus: & legem ejus exquirant.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 105. *Heb.* 106.

CONFITEMINI Domino quoniam bonus: quoniam in ſæculum miſericordia ejus.
2 Quis loquetur potentias Domini: auditas faciet omnes laudes ejus?
3 Beati qui cuſtodierunt judicium: & faciunt juſtitiam in omni tempore.
4 Memento noſtrî Domine in beneplacito populi tui: viſita nos in ſalutari tuo.
5 Ad videndum in bonitate electorum tuorum, ad lætandum in lætitia gentis tuæ: ut lauderis cum hæreditate tua.
6 Peccavimus cum patribus noſtris: injuſte egimus, iniquitatem fecimus. 7 Patres

7 Patres noſtri in Ægypto non intellexerunt mirabilia tua: non fuerunt memores multitudinis miſericordiæ tuæ.

8 Et irritaverunt aſcendentes in mare: mare rubrum.

9 Et ſalvavit eos propter nomen ſuum: ut notam faceret potentiam ſuam.

10 Et increpuit mare rubrum, & exiccatum eſt: & deduxit eos in abyſſis ſicut in deſerto.

11 Et ſalvavit eos de manu odientium: & redemit eos de manu inimici.

12 Et operuit aqua tribulantes eos: unus ex eis non remanſit.

13 Et crediderunt verbis ejus: & laudaverunt laudem ejus.

14 Citò fecerunt, obliti ſunt operum ejus: & non ſuſtinuerunt conſilium ejus.

15 Et concupierunt concupiſcentiam in deſerto: & tentaverunt Deum in inaquoſo.

16 Et dedit eis petitionem ipſorum: & miſit ſaturitatem in animas eorum.

17 Et irritaverunt Moyſen in caſtris: Aaron ſanctum Domini.

18 Aperta eſt terra, & deglutivit Dathan: & operuit ſuper congregationem Abiron.

19 Et exarſit ignis in ſynagoga eorum: flamma combuſſit peccatores.

20 Et fecerunt vitulum in Horeb: & adoraverunt ſculptile.

21 Et mutaverunt gloriam ſuam in ſimilitudinem vituli: comedentis fœnum.

22 Obliti ſunt Deum qui ſalvavit eos, qui fecit magnalia in Ægypto: mirabilia in terra Cham, terribilia in mari rubro.

23 Et dixit, Ut diſperd[am] eos: ſi non Moyſes electus ſtetiſſet in confractione in conſp[ectu] ejus.

24 Ut averteret iram ej[us] diſperderet eos: & pro nihilo buerunt terram deſiderabilem.

25 Non crediderunt verbo & murmuraverunt tabernaculis: non exaudierunt vocem mini.

26 Et elevavit manum ſ[uam] ſuper eos: ut proſterneret eo deſerto.

27 Et ut dejiceret ſemen rum in nationibus: ut diſper eos in regionibus.

28 Et initiati ſunt Beelphe & comederunt ſacrificia mo rum.

29 Et irritaverunt eum i[n] inventionibus ſuis: & multipl eſt in eis ruina.

30 Et ſtetit Phinees, & p vit: & ceſſavit quaſſatio.

31 Et reputatum eſt ei in tiam in generationem & gen onem: uſque in ſempiternum.

32 Et irritaverunt eum aquas contradictionis: & ve eſt Moyſes propter eos, quia cerbaverunt ſpiritum ejus.

33 Et diſtinxit in labiis non diſperdiderunt gentes dixit Dominus illis.

34 Et commixti ſunt inter tes, & didicerunt opera eo & ſervierunt ſculptilibus eo & factum eſt illis in ſcandalum

35 Et immolaverunt filios & filias ſuas dæmoniis.

36 Et effuderunt ſangu innocentem: ſanguinem filio ſuorum, & filiarum ſuarum, ſacrificaverunt ſculptilibus naan.

37 Et infecta est terra in sanguinibus, & contaminata est in operibus eorum : & fornicati sunt in adinventionibus suis.

38 Et iratus est furore Dominus in populum suum : & abominatus est hæreditatem suam.

39 Et tradidit eos in manus gentium : & dominati sunt eorum qui oderunt eos.

40 Et tribulaverunt eos inimici eorum, & humiliati sunt sub manibus eorum : sæpe liberavit eos.

41 Ipsi autem exacerbaverunt eum in consilio suo : & humiliati sunt in iniquitatibus suis.

42 Et vidit cùm tribularentur : & audivit orationem eorum.

43 Et memor fuit testamenti sui : & pœnituit eum secundùm multitudinem misericordiæ suæ.

44 Et dedit eos in misericordias : in conspectu omnium qui ceperant eos.

45 Salvos nos fac Domine Deus noster : & congrega nos de nationibus.

46 Ut confiteamur nomini sancto tuo : & gloriemur in laude tua.

47 Benedictus Dominus Deus Israel à sæculo & usque in sæculum : & dicet omnis populus, Fiat, fiat.

Matut.

PSALMUS

Lat. 106. *Heb.* 107.

CONFITEMINI Domino quoniam bonus : quoniam in sæculum misericordia ejus.

2 Dicant qui redempti sunt à Domino, quos redemit de manu inimici : & de regionibus congregavit eos.

3 A solis ortu & occasu : ab Aquilone & mari.

4 Erraverunt in solitudine in inaquoso : viam civitatis habitaculi non invenerunt.

5 Esurientes & sitientes : anima eorum in ipsis defecit.

6 Et clamaverunt ad Dominum cùm tribularentur : & de necessitatibus eorum eripuit eos.

7 Et deduxit eos in viam rectam : ut irent in civitatem habitationis.

8 Confiteantur Domino misericordiæ ejus : & mirabilia ejus filiis hominum.

9 Quia satiavit animam inanem : & animam esurientem satiavit bonis.

10 Sedentes in tenebris, & umbra mortis : vinctus in mendicitate & ferro.

11 Quia exacerbaverunt eloquia Dei : & consilium Altissimi irritaverunt.

12 Et humiliatum est in laboribus cor eorum : infirmati sunt, nec fuit qui adjuvaret.

13 Et clamaverunt ad Dominum cùm tribularentur : & de necessitatibus eorum liberavit eos.

14 Et eduxit eos de tenebris & umbra mortis : & vincula eorum disrupit.

15 Confiteantur Domino misericordiæ ejus : & mirabilia ejus filiis hominum.

16 Quia contrivit portas æreas : & vectes ferreos confregit.

17 Suscepit eos de via iniquitatis eorum : propter injustitias enim suas humiliati sunt.

18 Omnem eſcam abominata eſt anima eorum: & appropinquaverunt uſque ad portas mortis.

19 Et clamaverunt ad Dominum cùm tribularentur: & de neceſſitatibus eorum liberavit eos.

20 Miſit verbum ſuum & ſanavit eos: & eripuit eos de interitionibus eorum.

21 Confiteantur Domino miſericordiæ ejus: & mirabilia ejus filiis hominum.

22 Et ſacrificent ſacrificium laudis: & annuncient opera ejus in exultatione.

23 Qui deſcendunt mare in navibus: facientes operationem in aquis multis.

24 Ipſi viderunt opera Domini: & mirabilia ejus in profundo.

25 Dixit, & ſtetit ſpiritus procellæ: & exaltati ſunt fluctus ejus.

26 Aſcendunt uſque ad cœlos, & deſcendunt uſque ad abyſſos: anima eorum in malis tabeſcebat.

27 Turbati ſunt & moti ſunt ſicut ebrius: & omnis ſapientia eorum devorata eſt.

28 Et clamaverunt ad Dominum cùm tribularentur: & de neceſſitatibus eorum eduxit eos.

29 Et ſtatuit procellam ejus in auram: & ſiluerunt fluctus ejus.

30 Et lætati ſunt quia ſiluerunt: & deduxit eos in portum voluntatis eorum.

31 Confiteantur Domino miſericordiæ ejus: & mirabilia ejus filiis hominum.

32 Et exultent eum in Eccleſia plebis: & in cathedra ſeniorum laudent eum.

33 Poſuit flumina in deſertum: & exitus aquarum in ſitim.

34 Terram fructiferam in ſalſuginem: à malitia inhabitantum in ea.

35 Poſuit deſertum in ſtag aquarum: & terram ſine aqua exitus aquarum.

36 Et collocavit illic eſurie tes: & conſtituerunt civitatem h bitationis.

37 Et ſeminaverunt agros, plantaverunt vineas: & fecer fructum nativitatis.

38 Et benedixit eis, & mul plicati ſunt nimis: & jumenta e rum non minoravit.

39 Et pauci facti ſunt: & v ati ſunt à tribulatione malorum dolore.

40 Effuſa eſt contemptio ſu principes: & errare fecit eos invio, & non in via.

41 Et adjuvit pauperem de opia: & poſuit ſicut oves famil

42 Videbunt recti & lætab tur: & omnis iniquitas oppil os ſuum.

43 Quis ſapiens, & cuſtod hæc: & intelliget miſericord Domini?

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 107. *Heb.* 108.

PARATUM cor meum us, paratum cor meu cantabo, & pſallam gloria mea.

2 Exurge gloria mea: ext pſalterium & cithara, exur diluculó.

3 Confitebor tibi in pop Domine: & pſallam tibi in na nibus.

4 Quia magna eſt ſuper c mi

misericordia tua: & usque ad nubes veritas tua.

5 Exaltare super cœlos Deus, & super omnem terram gloria tua: ut liberentur dilecti tui.

6 Salvum fac dextera tua & exaudi me: Deus locutus est in sancto suo.

7 Exultabo, & dividam Sichimam: & convallem tabernaculorum dimetiar.

8 Meus est Galaad, & meus est Manasses: & Ephraim fortitudo capitis mei.

9 Juda rex meus: Moab lebes spei meæ.

10 In Idumæam extendam calciamentum meum: mihi alienigenæ amici facti sunt.

11 Quis deducet me in civitatem munitam? Quis deducet me usque in Idumæam?

12 Nonne tu Deus qui repulisti nos: & non exibis Deus in virtutibus nostris?

13 Da nobis auxilium de tribulatione: quia vana salus hominis.

14 In Deo faciemus virtutem: & ipse ad nihilum deducet inimicos nostros.

PSALMUS
Lat. 108. *Heb.* 109.

DEUS laudem meam ne tacueris: quia os peccatoris, & os dolosi super me apertum est.

2 Locuti sunt adversum me linguâ dolosâ: & sermonibus odii circumdederunt me, & expugnaverunt me gratis.

3 Pro eo ut me diligerent, detrahebant mihi: ego autem orabam.

4 Et posuerunt adversum me mala pro bonis: & odium pro dilectione mea.

5 Constitue super eum peccatorem: & diabolus stet à dextris ejus.

6 Cùm judicatur, exeat condemnatus: & oratio ejus fiat in peccatum.

7 Fiant dies ejus pauci: & episcopatum ejus accipiat alter.

8 Fiant filii ejus orphani: & uxor ejus vidua.

9 Nutantes transferantur filii ejus & mendicent: & ejiciantur de habitationibus suis.

10 Scrutetur fœnerator omnem substantiam ejus: & diripiant alieni labores ejus.

11 Non sit illi adjutor: nec sit qui misereatur pupillis ejus.

12 Fiant nati ejus in interitum: in generatione una deleatur nomen ejus.

13 In memoriam redeat iniquitas patrum ejus in conspectu Domini: & peccatum matris ejus non deleatur.

14 Fiant contra Dominum semper, & dispereat de terra memoria eorum: pro eo quòd non est recordatus facere misericordiam.

15 Et persecutus est hominem inopem & mendicum: & compunctum corde mortificare.

16 Et dilexit maledictionem, & veniet ei: & noluit benedictionem, & elongabitur ab eo.

17 Et induit maledictionem sicut vestimentum: & intravit sicut aqua in interiora ejus, & sicut oleum in ossibus ejus.

18 Fiat ei sicut vestimentum quo operitur: & sicut zona quâ semper præcingitur.

19 Hoc opus eorum qui detra-

hunt mihi apud Dominum: & qui loquuntur mala adversus animam meam.

20 Et tu Domine Domine fac mecum propter nomen tuum: quia suavis est misericordia tua.

21 Libera me quia egenus & pauper ego sum: & cor meum conturbatum est intra me.

22 Sicut umbra cùm declinat, ablatus sum: & excussus sum sicut locustæ.

23 Genua mea infirmata sunt à jejunio: & caro mea immutata est propter oleum.

24 Et ego factus sum opprobrium illis: viderunt me, & moverunt capita sua.

25 Adjuva me Domine Deus meus: salvum me fac secundùm misericordiam tuam.

26 Et sciant quia manus tua hæc: & tu Domine fecisti eam.

27 Maledicent illi, & tu benedices, qui insurgunt in me confundantur: servus autem tuus lætabitur.

28 Induantur qui detrahunt mihi pudore: & operiantur sicut diploide confusione suâ.

29 Confitebor Domino nimis in ore meo: & in medio multorum laudabo eum.

30 Quia astitit à dextris pauperis: ut salvam faceret à persequentibus animam meam.

Matut.

PSALMUS
Lat. 109. *Heb.* 110.

DIXIT Dominus Domino meo: Sede à dextris meis.

2 Donec ponam inimicos tuos: scabellum pedum tuorum.

3 Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion: dominare in medio inimicorum tuorum.

4 Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum: ex utero ante luciferum genui te.

5 Juravit Dominus, & non pœnitebit eum: Tu es sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.

6 Dominus à dextris tuis: confregit in die iræ suæ reges.

7 Judicabit in nationibus: implebit ruinas, conquassabit capita in terra multorum.

8 De torrente in via bibet propterea exaltabit caput.

PSALMUS
Lat. 110. *Heb.* 111.

CONFITEBOR tibi Domine in toto corde meo: in concilio justorum & congregatione.

2 Magna opera Domini: exquisita in omnes voluntates ejus.

3 Confessio & magnificentia opus ejus: & justitia ejus manet in sæculum sæculi.

4 Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors & miserator Dominus: escam dedit timentibus se.

5 Memor erit in sæculum testamenti sui: virtutem operum suorum annunciabit populo suo.

6 Ut det illis hæreditatem gentium opera manuum ejus: veritas & judicium.

7 Fidelia omnia mandata ejus confirmata in sæculum sæculi facta in veritate & æquitate.

8 Redemptionem misit populo suo: mandavit in æternum testamentum suum.

9 San-

9 Sanctum & terribile nomen ejus: initium ſapientiæ timor Domini.

10 Intellectus bonus omnibus facientibus eum: laudatio ejus manet in ſæculum ſæculi.

PSALMUS
Lat. 111. *Heb.* 112.

BEATUS vir qui timet Dominum: in mandatis ejus volet nimis.

2 Potens in terra erit ſemen ejus: generatio rectorum benedicetur.

3 Gloria & divitiæ in domo ejus: & juſtitia ejus manet in ſæculum ſæculi.

4 Exortum eſt in tenebris lumen rectis: miſericors & miſerator & juſtus.

5 Jucundus homo qui miſeretur & commodat, diſponit ſermones ſuos in judicio: quia in æternum non commovebitur.

6 In memoria æterna erit juſtus: ab auditione mala non timebit.

7 Paratum cor ejus ſperare in Domino, confirmatum eſt cor ejus: non commovebitur, donec deſpiciat inimicos ſuos.

8 Diſperſit, dedit pauperibus, juſtitia ejus manet in ſæculum ſæculi: cornu ejus exaltabitur in gloria.

9 Peccator videbit, & iraſcetur; dentibus ſuis fremet & tabeſcet: deſiderium peccatorum peribit.

PSALMUS
Lat. 112. *Heb.* 113.

LAUDATE pueri Dominum: laudate nomen Domini.

2 Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc, & uſque in ſæculum.

3 A ſolis ortu uſque ad occaſum: laudabile nomen Domini.

4 Excelſus ſuper omnes gentes Dominus: & ſuper cœlos gloria ejus.

5 Quis ſicut Dominus Deus noſter, qui in altis habitat: & humilia reſpicit in cœlo & in terra?

6 Suſcitans à terra inopem: & de ſtercore erigens pauperem.

7 Ut collocet eum cum principibus: cum principibus populi ſui.

8 Qui habitare facit ſterilem in domo: matrem filiorum lætantem.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 113. *Heb.* 114.

IN exitu Iſrael de Ægypto: domus Jacob de populo barbaro.

2 Facta eſt Judæa ſanctificatio ejus: Iſrael poteſtas ejus.

3 Mare vidit & fugit: Jordanis converſus eſt retrorſum.

4 Montes exultaverunt ut arietes: & colles ſicut agni ovium.

5 Quid eſt tibi mare quod fugiſti: & tu Jordanis quia converſus es retrorſum?

6 Montes exultâſtis ſicut arietes: & colles ſicut agni ovium?

7 A facie Domini mota eſt terra: à facie Dei Jacob.

8 Qui convertit petram in ſtagna aquarum: & rupem in fontes aquarum.

PSALMUS
Lat. 115. *ſecundum Heb.*

NON nobis Domine, non nobis: ſed nomini tuo da gloriam.

2 Super miſericordia tua, & veritate tua: nequando dicant gentes, Ubi eſt Deus eorum.

3 Deus autem noſter in cœlo: omnia quæcunque voluit fecit.

4 Simulacra gentium, argentum & aurum: opera manuum hominum.

5 Os habent, & non loquentur: oculos habent, & non videbunt.

6 Aures habent, & non audient: nares habent, & non odorabunt.

7 Manus habent, & non palpabunt: pedes habent, & non ambulabunt, non clamabunt in gutture ſuo.

8 Similes illis fiant qui faciunt ea: & omnes qui confidunt in eis.

9 Domus Iſrael ſperavit in Domino: adjutor eorum & protector eorum eſt.

10 Domus Aaron ſperavit in Domino: adjutor eorum & protector eorum eſt.

11 Qui timent Dominum, ſperaverunt in Domino: adjutor eorum & protector eorum eſt.

12 Dominus memor fuit noſtri: & benedixit nobis.

13 Benedixit domui Iſrael: benedixit domui Aaron.

14 Benedixit omnibus qui timent Dominum: puſillis cum majoribus.

15 Adjiciat Dominus ſuper vos: ſuper vos & ſuper filios veſtros.

16 Benedicti vos à Domino qui fecit cœlum & terram.

17 Cœlum cœli Domino: terram autem dedit filiis hominum.

18 Non mortui laudabunt Domine: neque omnes qui deſcendunt in infernum.

19 Sed nos qui vivimus benedicimus Domino: ex hoc nunc, & uſque in ſæculum.

Matut.

PSALMUS
Lat. 114. *Heb.* 116.

DILEXI quoniam exaudiet Dominus: vocem orationis meæ.

2 Quia inclinavit aurem ſuam mihi: & in diebus meis invocabo.

3 Circundederunt me dolores mortis: & pericula inferni invenerunt me.

4 Tribulationem & dolorem inveni: & nomen Domini invocavi.

5 O Domine, libera animam meam: miſericors Dominus & juſtus, & Deus noſter miſeretur.

6 Cuſtodiens parvulos Dominus: humiliatus ſum, & liberavit me.

7 Convertere anima mea in requiem tuam: quia Dominus benefecit tibi.

8 Quia eripuit animam meam de morte: oculos meos à lachrymis, pedes meos a lapſu.

9 Placebo Domino: in regione vivorum.

10 Credidi propter quod loquutus ſum: ego autem humiliatus ſum nimis.

PSAL. 115. *Lat.*

11 Ego

11 Ego dixi in exceſſu meo: mnis homo mendax.

12 Quid retribuam Domino: o omnibus quæ retribuit mihi?

13 Calicem ſalutaris accipiam: nomen Domini invocabo.

14 Vota mea Domino reddam ram omni populo ejus: pretioſa conſpectu Domini mors ſancto- m ejus.

15 O Domine quia ego ſervus us: ego ſervus tuus & filius an- llæ tuæ.

16 Dirupiſti vincula mea: tibi rificabo hoſtiam laudis, & no- en Domini invocabo.

17 Vota mea Domino reddam conſpectu omnis populi ejus: in riis domûs Domini, in medio Jeruſalem.

PSALMUS
Lat. 116. *Heb.* 117.

LAUDATE Dominum omnes gentes: laudate eum mnes populi.

2 Quoniam confirmata eſt ſu- r nos miſericordia ejus: & veri- s Domini manet in æternum.

PSALMUS
Lat. 117. *Heb.* 118.

CONFITEMINI Domino quoniam in ſæculum miſe- cordia ejus.

2 Dicat nunc Iſrael, quoniam onus: quoniam in ſæculum mi- ricordia ejus.

3 Dicat nunc domus Aaron: oniam in ſæculum miſericordia us.

4 Dicant nunc qui timent Do- inum: quoniam in ſæculum mi- ricordia ejus.

5 De tribulatione invocavi Dominum: & exaudivit me in latitudine Dominus.

6 Dominus mihi adjutor: non timebo quid faciat mihi homo.

7 Dominus mihi adjutor: & ego deſpiciam inimicos meos.

8 Bonum eſt confidere in Domino: quàm confidere in homine.

9 Bonum eſt ſperare in Domino: quàm ſperare in principibus.

10 Omnes gentes circuierunt me: & in nomine Domini quia ultus ſum in eos.

11 Circundantes circundederunt me: & in nomine Domini quia ultus ſum in eos.

12 Circundederunt me ſicut apes, & exarſerunt ſicut ignis in ſpinis: & in nomine Domini quia ultus ſum in eos.

13 Impulſus everſus ſum ut caderem: & Dominus ſuſcepit me.

14 Fortitudo mea & laus mea Dominus: & factus eſt mihi in ſalutem.

15 Vox exultationis & ſalutis: in tabernaculis juſtorum.

16 Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me: dextera Domini fecit virtutem.

17 Non moriar, ſed vivam: & narrabo opera Domini.

18 Caſtigans caſtigavit me Dominus: & morti non tradidit me.

19 Aperite mihi portas juſtitiæ, ingreſſus in eas confitebor Domino: hæc porta Domini, juſti intrabunt in eam.

20 Confitebor tibi quoniam exaudiſti me: & factus es mihi in ſalutem.

21 Lapidem quem reprobaverunt ædificantes: hic factus eſt in caput anguli.

22 A Domino factum est istud: & est mirabile in oculis nostris.

23 Hæc est dies quam fecit Dominus: exultemus & lætemur in ea.

24 O Domine salvum me fac, Domine bene prosperare: benedictus qui venit in nomine Domini.

25 Benediximus vobis de domo Domini: Deus Dominus & illuxit nobis.

26 Constituite diem solennem in condensis; usque ad cornu altaris.

27 Deus meus es tu, & confitebor tibi: Deus meus es tu, & exaltabo te.

28 Confitebor tibi quoniam exaudîsti me: & factus es mihi in salutem.

29 Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 118. *Heb.* 119.

ALEPH.

BEATI immaculati in via: qui ambulant in lege Domini.

2 Beati qui scrutantur testimonia ejus: in toto corde exquirunt eum.

3 Non enim qui operantur iniquitatem: in viis ejus ambulaverunt.

4 Tu mandâsti: mandata tua custodiri nimis.

5 Utinam dirigantur viæ meæ: ad custodiendas justificationes tuas.

6 Tunc non confundar: cùm prospexero in omnibus mandatis tuis.

7 Confitebor tibi in directione cordis: in eo quòd didici judicia justitiæ tuæ.

8 Justificationes tuas custodiam: non me derelinquas usquequaque.

BETH.

IN quo corrigit adolescentior viam suam? In custodiendo sermones tuos.

10 In toto corde meo exquisivi te: ne repellas me à mandatis tuis.

11 In corde meo abscondi eloquia tua: ut non peccem tibi.

12 Benedictus es Domine: doce me justificationes tuas.

13 In labiis meis pronunciavi omnia judicia oris tui.

14 In via testimoniorum tuorum delectatus sum: sicut in omnibus divitiis.

15 In mandatis tuis exercebor & considerabo vias tuas.

16 In justificationibus tuis meditabor: non obliviscar sermones tuos.

GIMEL.

RETRIBUE servo tuo, vivifica me: & custodiam sermones tuos.

18 Revela oculos meos: & considerabo mirabilia de lege tua.

19 Incola ego sum in terra: non abscondas à me mandata tua.

20 Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas: in omni tempore.

21 Increpâsti superbos: maledicti qui declinant à mandatis tuis.

22 Aufer à me opprobrium & ntemptum: quia teſtimonia tua quiſivi.

23 Etenim ſederunt principes, adverſùm me loquebantur: ſervus autem tuus exercebatur in juſtificationibus tuis.

24 Nam & teſtimonia tua meditatio mea eſt: & conſilium meum juſtificationes tuæ.

DALETH.

ADHÆSIT pavimento anima mea: vivifica me ſecundùm verbum tuum.

26 Vias meas annunciavi, & exaudiſti me: doce me juſtificationes tuas.

27 Viam juſtificationum tuarum inſtrue me: & exercebor in mirabilibus tuis.

28 Dormitavit anima mea præ tædio: confirma me in verbis tuis.

29 Viam iniquitatis amove à me: & de lege tua miſerere mei.

30 Viam veritatis elegi: judicia tua non ſum oblitus.

31 Adhæſi teſtimoniis tuis Domine: noli me confundere.

32 Viam mandatorum tuorum cucurri: cùm dilatâſti cor meum.

Matut.

HE

LEGEM pone mihi Domine viam juſtificationum tuarum: & exquiram eam ſemper.

34 Da mihi intellectum, & ſcrutabor legem tuam: & cuſtodiam illam in toto corde meo.

35 Deduc me in ſemitam mandatorum tuorum: quia ipſam volui.

36 Inclina cor meum in teſtimonia tua: & non in avaritiam.

37 Averte oculos meos ne videant vanitatem: in via tua vivifica me.

38 Statue ſervo tuo eloquium tuum: in timore tuo.

39 Amputa opprobrium meum quod ſuſpicatus ſum: quia judicia tua jucunda.

40 Ecce concupivi mandata tua: in æquitate tua vivifica me.

VAU.

ET veniat ſuper me miſericordia tua Domine: ſalutare tuum ſecundùm eloquium tuum.

42 Et reſpondebo exprobrantibus mihi verbum: quia ſperavi in ſermonibus tuis.

43 Et ne auferas de ore meo verbum veritatis uſquequaque: quia in judiciis tuis ſuperſperavi.

44 Et cuſtodiam legem tuam ſemper in ſæculum: & in ſæculum ſæculi.

45 Et ambulabam in latitudine: quia mandata tua exquiſivi.

46 Et loquebar in teſtimoniis tuis in conſpectu regum: & non confundebar.

47 Et meditabar in mandatis tuis: quæ dilexi.

48 Et levavi manus meas ad mandata tua quæ dilexi: & exercebar in juſtificationibus tuis.

ZAIN.

MEMOR eſto verbi tui ſervo tuo: in quo mihi ſpem dediſti.

50 Hæc me consolata est in humilitate mea: quia eloquium tuum vivificavit me.

51 Superbi iniquè agebant usquequaque: à lege autem tua non declinavi.

52 Memor fui judiciorum tuorum à seculo Domine: & consolatus sum.

53 Defectio tenuit me pro peccatoribus: derelinquentibus legem tuam.

54 Cantabiles mihi erant justificationes tuæ: in loco peregrinationis meæ.

55 Memor fui nocte nominis tui Domine: & custodivi legem tuam.

56 Hæc facta est mihi: quia justificationes tuas exquisivi.

CHETH.

PORTIO mea Domine: dixi, Custodire legem tuam.

58 Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo: miserere mei secundùm eloquium tuum.

59 Cogitavi vias meas: & converti pedes meos in testimonia tua.

60 Paratus sum & non sum turbatus: ut custodiam mandata tua.

61 Funes peccatorum circumplexi sunt me: & legem tuam non sum oblitus.

62 Mediâ nocte surgebam ad confitendum tibi: super judicia justificationis tuæ.

63 Particeps ego sum omnium timentium te: & custodientium mandata tua.

64 Misericordiâ tuâ Domine plena est terra: justificationes tuas doce me.

TETH.

BONITATEM fecisti c servo tuo Domine: secu dùm verbum tuum.

66 Bonitatem & disciplin & scientiam doce me: quia m datis tuis credidi.

67 Priusquam humiliarer e deliqui: propterea eloquium t um custodivi.

68 Bonus es tu: & in bonit tua doce me justificationes tuas.

69 Multiplicata est super m iniquitas superborum: ego aute in toto corde meo scrutabor ma data tua.

70 Coagulatum est sicut l cor eorum: ego verò legem t am meditatus sum.

71 Bonum mihi quia humiliâ me: ut discam justificationes tu

72 Bonum mihi lex oris t super millia auri & argenti.

Vespert.

JOD.

MANUS tuæ feceru me, & plasmaveru me: da mihi inte lectum, & disca mandata tua.

74 Qui timent te videbunt m & lætabuntur: quia in verba t superspèravi.

75 Cognovi Domine qu æquitas judicia tua: & in verita tua humiliâsti me.

76 Fiat misericordia tua consoletur me: secundùm eloqu um tuum servo tuo.

77 Veniant mihi miseration tu

& vivam: quia lex tua me-
rio mea est.
78 Confundantur superbi, quia
ste iniquitatem fecerunt in
: ego autem exercebor in man-
is tuis.
79 Convertantur mihi timentes
& qui noverunt testimonia

80 Fiat cor meum immacula-
in justificationibus tuis: ut
confundar.

CAPH.

DEFECIT in salutare tuum anima mea: & in verbum
m supersperavi.
82 Defecerunt oculi mei in
quium tuum: dicentes, Quan-
consolaberis me?
83 Quia factus sum sicut uter
ruina: justificationes tuas non
oblitus.
84 Quot sunt dies servi tui:
ndo facies de persequentibus
judicium?
85 Narraverunt mihi iniqui
ulationes: sed non ut lex tua.
86 Omnia mandata tua veri-
: iniquè persecuti sunt me, ad-
a me.
87 Paulominus consummave-
t me in terra: ego autem non
reliqui mandata tua.
88 Secundùm misericordiam
m vivifica me: & custodiam
timonia oris tui.

LAMED.

IN æternum Domine verbum tu-
um: permanet in cœlo.
90 In generationem & genera-
nem veritas tua: fundasti ter-
, & permanet.

91 Ordinatione tuâ perseverat dies: quoniam omnia servient tibi.

92 Nisi quòd lex tua meditatio mea est: tunc fortè periissem in humilitate mea.

93 In æternum non obliviscar justificationes tuas: quia in ipsis vivificâsti me.

94 Tuus sum ego, salvum me fac: quoniam justificationes tuas exquisivi.

95 Me expectaverunt peccatores ut perderent me: testimonia tua intellexi.

96 Omnis consummationis vidi finem: latum mandatum tuum nimis.

MEM.

QUOMODO dilexi legem tuam Domine: totâ die meditatio mea est.

98 Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo: quia in æternum mihi est.

99 Super omnes docentes me intellexi: quia testimonia tua meditatio mea est.

100 Super senes intellexi: quia mandata tua quæsivi.

101 Ab omni via mala prohibui pedes meos: ut custodiam verba tua.

102 A judiciis tuis non declinavi: quia tu legem posuisti mihi.

103 Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel ori meo!

104 A mandatis tuis intellexi: propterea odivi omnem viam iniquitatis.

Matut.

NUN.

LUCERNA pedibus meis verbum tuum: & lumen ſemitis meis.

106 Juravi & ſtatui cuſtodire judicia: juſtitiæ tuæ.

107 Humiliatus ſum uſquequaque Domine: vivifica me ſecundùm verbum tuum.

108 Voluntaria oris mei beneplacita fac Domine: & judicia tua doce me.

109 Anima mea in manibus meis ſemper: & legem tuam non ſum oblitus.

110 Poſuerunt peccatores laqueum mihi: & de mandatis tuis non erravi.

111 Hæreditate acquiſivi teſtimonia tua in æternum: quia exultatio cordis mei ſunt.

112 Inclinavi cor meum ad faciendas juſtificationes tuas in æternum: propter retributionem.

SAMECH.

INIQUOS odio habui: & legem tuam dilexi.

114 Adjutor & ſuſceptor meus es tu: & in verbum tuum ſuperſperavi.

115 Declinate à me maligni: & ſcrutabor mandata Dei mei.

116 Suſcipe me ſecundùm eloquium tuum, & vivam: & non confundas me ab expectatione mea.

117 Adjuva me & ſalvus ero: & meditabor in juſtificationibus tuis ſemper.

118 Spreviſti omnes diſcetes à judiciis tuis: quia injuſtgitatio eorum.

119 Prævaricantes repomnes peccatores terræ: idelexi teſtimonia tua.

120 Confige timore tuo cameas: à judiciis enim tuis tim

AIN.

FECI judicium & juſtitinon tradas me calumniantme.

122 Suſcipe ſervum tuum bonum: non calumnientur meperbi.

123 Oculi mei defecerunſalutare tuum: & in eloquiumſtitiæ tuæ.

124 Fac cum ſervo tuo ſecdùm miſericordiam tuam: &ſtificationes tuas doce me.

125 Servus tuus ſum ego: mihi intellectum, ut ſciam tmonia tua.

126 Tempus faciendi Done: diſſipaverunt legem tuam.

127 Ideo dilexi mandata tſuper aurum & topazion.

128 Propterea ad omnia mdata tua dirigebar: omnem viiniquam odio habui.

PHE.

MIRABILIA teſtimotua: ideo ſcrutata eſtanima mea.

130 Declaratio ſermonumorum illuminat: & intellectdat parvulis.

131 Os meum aperui, &traxi ſpiritum: quia mandatadeſiderabam.

2 Aſpice in me: & miſerere ecundùm judicium diligenti-omen tuum.

3 Greſſus meos dirige ſecun-eloquium tuum: & non do-tur mei omnis injuſtitia.

4 Redime me à calumniis um: ut cuſtodiam manda-a.

5 Faciem tuam illumina ſu-rvum tuum: & doce me ju-tiones tuas.

6 Exitus aquarum deduxe-oculi mei: quia non cuſtodi-legem tuam.

TSADE.

STUS es Domine: & rectum dicium tuum.

8 Mandâſti juſtitiam teſti-ia tua: & veritatem tuam ni-

9 Tabeſcere me fecit zelus s: quia obliti ſunt verba tua ici mei.

0 Ignitum eloquium tuum menter: & ſervus tuus dilex-ud.

1 Adoleſcentulus ſum ego & emptus: juſtificationes tuas ſum oblitus.

2 Juſtitia tua juſtitia in æter-: & lex tua veritas.

3 Tribulatio & anguſtia in-runt me: mandata tua medi-o mea eſt.

4 Æquitas teſtimonia tua in um: intellectum da mihi ram.

Veſpert.

COPH.

CLAMAVI in toto corde: exaudi me Domine, juſtificationes tuas requiram.

146 Clamavi ad te, ſalvum me fac: ut cuſtodiam mandata tua.

147 Præveni in immaturitate, & clamavi: quia in verba tua ſuperſperavi.

148 Prævenerunt oculi mei ad te diluculó: ut meditarer eloquia tua.

149 Vocem meam audi, ſecundùm miſericordiam tuam Domine: & ſecundùm judicium tuum vivifica me.

150 Appropinquaverunt perſequentes me iniquitati: à lege autem tua longè facti ſunt.

151 Prope es tu Domine: & omnes viæ tuæ veritas.

152 Initio cognovi de teſtimoniis tuis: quia in æternum fundâſti ea.

RESCH.

VIDE humilitatem meam, & eripe me: quia legem tuam non ſum oblitus.

154 Judica judicium meum, & redime me: propter eloquium tuum vivifica me.

155 Longè à peccatoribus ſalus: quia juſtificationes tuas non exquiſierunt.

156 Miſericordiæ tuæ multæ Domine: ſecundùm judicium tuum vivifica me.

157 Multi

157 Multi qui perſequuntur me, & tribulant me: à teſtimoniis tuis non declinavi.

158 Vidi prævaricantes, & tabeſcebam: quia eloquia tua non cuſtodierunt.

159 Vide quoniam mandata tua dilexi Domine: in miſericordia tua vivifica me.

160 Principium verborum tuorum veritas: in æternum omnia judicia juſtitiæ tuæ.

SCHIN.

PRINCIPES perſecuti ſunt me gratis: & à verbis tuis formidavit cor meum.

162 Lætabor ego ſuper eloquia tua: ſicut qui invenit ſpolia multa.

163 Iniquitatem odio habui, & abominatus ſum: legem autem tuam dilexi.

164 Septies in die laudem dixi tibi: ſuper judicia juſtitiæ tuæ.

165 Pax multa diligentibus legem tuam: & non eſt illis ſcandalum.

166 Expectabam ſalutare tuum Domine: & mandata tua dilexi.

167 Cuſtodivit anima mea teſtimonia tua: & dilexit ea vehementer.

168 Servavi mandata tua & teſtimonia tua: quia omnes viæ meæ in conſpectu tuo.

TAV.

APPROPINQUET deprecatio mea in conſpectu tuo Domine: juxta eloquium tuum da mihi intellectum.

170 Intret poſtulatio me conſpectu tuo: ſecundùm elo um tuum eripe me.

171 Eructabunt labia hymnum: cùm docueris me ficationes tuas.

172 Pronunciabit lingua eloquium tuum: quia o mandata tua æquitas.

173 Fiat manus tua ut ſ me: quoniam mandata tua e

174 Concupivi ſalutare Domine: & lex tua med mea eſt.

175 Vivet anima mea & la bit te: & judicia tua adjuvabun

176 Erravi ſicut ovis quæ it: quære ſervum tuum Do quia mandata tua non ſum ob

Matut.

PSALMUS

Lat. 119. *Heb.* 120.

AD Dominum cùm tr larer clamavi: & e divit me.

2 Domine libera mam meam à labiis iniquis: lingua doloſa.

3 Quid detur tibi: aut apponatur tibi ad linguam d ſam?

4 Sagittæ potentis acutæ: carbonibus deſolatoriis.

5 Hei mihi quia incolatus us prolongatus eſt: habitavi habitantibus Cedar, multùm i la fuit anima mea.

6 Cum his qui oderunt pa eram pacificus: cùm loqueba lis, impugnabant me gratis.

PSALMUS
Lat. 120. *Heb.* 121.

EVAVI oculos meos in mon-
tes: unde veniet auxilium
i.
2 Auxilium meum à Domino:
fecit cœlum & terram.
3 Non det in commotionem
em tuum: neque dormitet qui
odit te.
4 Ecce non dormitabit neque
miet: qui cuſtodit Iſrael.
5 Dominus cuſtodit te: Domi-
protectio tua ſuper manum
eram tuam.
6 Per diem ſol non urit te: ne-
luna per noctem.
7 Dominus cuſtodit te ab om-
malo: cuſtodiat animam tuam
minus.
8 Dominus cuſtodiat introi-
tuum & exitum tuum: ex hoc
& uſque in ſæculum.

PSALMUS
Lat. 121. *Heb.* 122.

ÆTATUS ſum in his quæ
dicta ſunt mihi: In domum
mini ibimus.
2 Stantes erant pedes noſtri:
atriis tuis Jeruſalem.
3 Jeruſalem quæ ædificatur ut
itas: cujus participatio ejus in
ſum.
4 Illuc enim aſcenderunt tribus,
us Domini: teſtimonium Iſrael,
confitendum nomini Domini.
5 Quia illic ſederunt ſedes in ju-
io: ſedes ſuper domum David.
6 Rogate quæ ad pacem ſunt
uſalem: & abundantia diligen-
us te.
7 Fiat pax in virtute tua: &
ndantia in turribus tuis.
8 Propter fratres meos & proxi-
mos meos: loquebar pacem de te.
9 Propter domum Domini Dei
noſtri: quæſivi bona tibi.

PSALMUS
Lat. 122. *Heb.* 123.

AD te levavi oculos meos:
qui habitas in cœlis.
2 Ecce ſicut oculi ſervorum: in
manibus dominorum ſuorum.
3 Sicut oculi ancillæ in mani-
bus dominæ ſuæ: ita oculi noſtri
ad Dominum Deum noſtrum,
donec miſereatur noſtri.
4 Miſerere noſtri Domine, mi-
ſerere noſtri: quia multùm repleti
ſumus deſpectione.
5 Quia multùm repleta eſt
anima noſtra: opprobrium abun-
dantibus, & deſpectio ſuperbis.

PSALMUS
Lat. 123. *Heb.* 124.

NISI quia Dominus erat in
nobis dicat nunc Iſrael: niſi
quia Dominus erat in nobis.
2 Cùm exurgerent homines in
nos: fortè vivos deglutîſſent nos.
3 Cùm iraſceretur furor eorum in
nos: forſitan aqua abſorbuiſſet nos.
4 Torrentem pertranſivit ani-
ma noſtra: forſitan pertranſiſſet
anima noſtra aquam intolerabilem.
5 Benedictus Dominus: qui
non dedit nos in captionem denti-
bus eorum.
6 Anima noſtra ſicut paſſer:
erepta eſt de laqueo venantium.
7 Laqueus contritus eſt: & nos
liberati ſumus.
8 Adjutorium noſtrum in no-
mine Domini: qui fecit cœlum &
terram.

PSAL-

PSALMUS
Lat. 124. *Heb.* 125.

QUI confidunt in Domino sicut mons Sion: non commovebitur in æternum, qui habitat in Jerusalem.

2 Montes in circuitu ejus: & Dominus in circuitu populi sui, ex hoc nunc & usque in sæculum.

3 Quia non relinquet Dominus virgam peccatorum super sortem justorum: ut non extendant justi ad iniquitatem manus suas.

4 Benefac Domine bonis: & rectis corde.

5 Declinantes autem in obligationes, adducet Dominus cum operantibus iniquitatem: pax super Israel.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 125. *Heb.* 126.

IN convertendo Dominus captivitatem Sion: facti sumus sicut consolati.

2 Tunc repletum est gaudio os nostrum: & lingua nostra exultatione.

3 Tunc dicent inter gentes: Magnificavit Dominus facere cum eis.

4 Magnificavit Dominus facere nobiscum: facti sumus lætantes.

5 Convertere Domine captivitatem nostram: sicut torrens in austro.

6 Qui seminant in lachrymis: in exultatione metent.

7 Euntes ibant & flebant: mittentes semina sua.

8 Venientes autem venient exultatione: portantes manip suos.

PSALMUS
Lat. 126. *Heb.* 127.

NISI Dominus ædificaverit domum: in vanum laborverunt qui ædificant eam.

2 Nisi Dominus custodierit vitatem: frustrà vigilat qui cdit eam.

3 Vanum est vobis ante lu surgere: surgite postquam se tis, qui manducatis panem d ris.

4 Cùm dederit dilectis somnum: ecce hæreditas Dom filii, merces fructus ventris.

5 Sicut sagittæ in manu po tis: ita filii excussorum.

6 Beatus vir qui implevit derium suum ex ipsis: non fundetur cum loquetur inim suis in porta.

PSALMUS
Lat. 127. *Heb.* 128.

BEATI omnes qui timent minum: qui ambulant viis ejus.

2 Labores manuum tuar quia manducabis: beatus es bene tibi erit.

3 Uxor tua sicut vitis ab dans: in lateribus domus tuæ.

4 Filii tui sicut novellæ ol rum: in circuitu mensæ tuæ.

5 Ecce, sic benedicetur hom qui timet Dominum.

6 Benedicat tibi Dominus Sion: & videas bona Jerusal omnibus diebus vitæ tuæ.

7 Et videas filios filiorum tuorum: pacem super Israel.

PSALMUS
Lat. 128. *Heb.* 129.

SÆPE expugnaverunt me à juventute mea: dicat nunc Israel.

2 Sæpe expugnaverunt me à juventute mea: etenim non potuerunt mihi.

3 Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores: prolongaverunt iniquitatem suam.

4 Dominus justus, concidit cervices peccatorum: confundantur & convertantur retrorsum omnes qui oderunt Sion.

5 Fiant sicut fœnum tectorum: quod priusquam evellatur, exaruit.

6 De quo non implevit manum suam qui metit: & sinum suum qui manipulos colligit.

7 Et non dixerunt qui prætereunt, Benedictio Domini super vos: benedixímus vobis in nomine Domini.

PSALMUS
Lat. 129. *Heb.* 130.

DE profundis clamavi ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

2 Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

3 Si iniquitates observaveris Domine: Domine quis sustinebit?

4 Quia apud te propitiatio est: propter legem tuam sustinui te Domine.

5 Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino.

6 A custodia matutina usque ad noctem: speret Israel in Domino.

7 Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

8 Et ipse redimet Israel ex omnibus iniquitatibus ejus.

PSALMUS
Lat. 130. *Heb.* 131.

DOMINE non est exaltatum cor meum: neque elati sunt oculi mei.

2 Neque ambulavi in magnis: neque in mirabilibus super me.

3 Si non humiliter sentiebam: sed exaltavi animam meam.

4 Sicut ablactatus est super matre sua: ita retributio in anima mea.

5 Speret Israel in Domino: ex hoc nunc & usque in sæculum.

Matut.

PSALMUS
Lat. 131. *Heb.* 132.

MEMENTO Domine David: & omnis mansuetudinis ejus.

2 Sicut juravit Domino: votum vovit Deo Jacob.

3 Si introiero in tabernaculum domûs meæ: si ascendero in lectum strati mei.

4 Si dedero somnum oculis meis: & palpebris meis dormitationem.

5 Et requiem temporibus meis: donec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Jacob.

6 Ecce audivimus eam in

Ephrata : invenimus eam in campis ſylvæ.

7 Introibimus in tabernaculum ejus : adorabimus in loco ubi ſteterunt pedes ejus.

8 Surge Domine in requiem tuam : tu & arca ſanctificationis tuæ.

9 Sacerdotes tui induantur juſtitiam : & ſancti tui exultent.

10 Propter David ſervum tuum : non avertas faciem Chriſti tui.

11 Juravit Dominus David veritatem, & non fruſtrabitur eum : De frúctu ventris tui ponam ſuper ſedem tuam.

12 Si cuſtodierint filii tui teſtamentum meum : & teſtimonia mea hæc quæ docebo eos.

13 Et filii eorum uſque in ſæculum : ſedebunt ſuper ſedem tuam.

14 Quoniam elegit Dominus Sion : elegit eam in habitationem ſibi.

15 Hæc requies mea in ſæculum ſæculi : hîc habitabo quoniam elegi eam.

16 Viduam ejus benedicens benedicam : pauperes ejus ſaturabo panibus.

17 Sacerdotes ejus induam ſalutari : & ſancti ejus exultatione exultabunt.

18 Illuc producam cornu David : paravi lucernam chriſto meo.

19 Inimicos ejus induam confuſione : ſuper ipſum autem efflo-ebit ſanctificatio mea.

PSALMUS
Lat. 132. *Heb.* 103.

ECCE quàm bonum & quà jucundum : habitare fratr in unum !

2 Sicut unguentum in capi quod deſcendit in barbam : ba bam Aaron.

3 Quod deſcendit in oram v ſtimenti ejus : ſicut ros Hermo qui deſcendit in montem Sion.

4 Quoniam illic manda Dominus benedictionem : & vita uſque in ſæculum.

PSALMUS
Lat. 133. *Heb.* 134.

ECCE nunc benedicite Do num : omnes ſervi Domi

2 Qui ſtatis in domo Domi in atriis domûs Dei noſtri.

3 In noctibus extollite ma veſtras in ſancta : & benedi Dominum.

4 Benedicat te Dominus ex on : qui fecit cœlum & terram.

PSALMUS
Lat. 134. *Heb.* 135.

LAUDATE nomen Domi laudate ſervi Dominum.

2 Qui ſtatis in domo Domi in atriis domûs Dei noſtri.

3 Laudate Dominum quia nus Dominus : pſallite nomini e quoniam ſuave.

4 Quoniam Jacob elegit Dominus : Iſrael in poſſeſſio ſibi.

5 Quia ego cognovi quòd m nus eſt Dominus : & Deus no præ omnibus diis. 5

6 Omnia quæcunque voluit minus fecit, in cœlo & in terra : mari, & in omnibus abyſſis.

7 Educens nubes ab extremo rræ : fulgura in pluviam fecit.

8 Qui producit ventos de theuris ſui s : qui percuſſit primonita. Ægypti ab homine uſque pecus.

9 Et miſit ſigna & prodigia in edio tui Ægypte : in Pharaonem in omnes ſervos ejus.

10 Qui percuſſit gentes mulas : & occidit reges fortes.

11 Seon regem Amorrhæorum, Og regem Baſan : & omnia gna Chanaan.

12 Et dedit terram eorum hæditatem : hæreditatem Iſrael polo ſuo.

13 Domine nomen tuum in ternum : Domine memoriale um in generatione & generatiom.

14 Quia judicabit Dominus pulum ſuum : & in ſervis ſuis precabitur.

15 Simulacra gentium argen, & aurum : opera manuum minum.

16 Os habent & non loquentur : los habent & non videbunt.

17 Aures habent & non audi : neque enim eſt ſpiritus in ipſorum.

18 Similes illis fiant qui faciunt : & omnes qui confidunt in eis.

19 Domus Iſrael benedicite mino : domus Aaron benedicite mino.

20 Domus Levi benedicite mino : qui timetis Dominum edicite Domino.

21 Benedictus Dominus ex Si : qui habitat in Jeruſalem.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 135. *Heb.* 136.

CONFITEMINI Domino quoniam bonus : quoniam in æternum miſericordia ejus.

2 Confitemini Deo deorum : quoniam in æternum miſericordia ejus.

3 Confitemini Domino dominorum : quoniam in æternum miſericordia ejus.

4 Qui facit mirabilia magna ſolus : quoniam in æternum miſericordia ejus.

5 Qui fecit cœlos in intellectu : quoniam in æternum miſericordia ejus.

6 Qui firmavit terram ſuper aquas : quoniam in æternum miſericordia ejus.

7 Qui fecit luminaria magna : quoniam in æternum miſericordia ejus.

8 Solem in poteſtatem diei : quoniam in æternum miſericordia ejus.

9 Lunam & ſtellas in poteſtateſtatem noctis : quoniam in æternum miſericordia ejus.

10 Qui percuſſit Ægyptum cum primogenitis eorum : quoniam in æternum miſericordia ejus.

11 Qui eduxit Iſrael de medio eorum : quoniam in æternum miſericordia ejus.

12 In manu potenti & brachio excelſo : quoniam in æternum miſericordia ejus.

13 Qui diviſit mare rubrum

in divisiones: quoniam in æternum misericordia ejus.

14 Et eduxit Israel per medium ejus: quoniam in æternum misericordia ejus.

15 Et excussit Pharaonem & virtutem ejus in mari rubro: quoniam in æternum misericordia ejus.

16 Qui traduxit populum suum per desertum: quoniam in æternum misericordia ejus.

17 Qui percussit reges magnos: quoniam in æternum misericordia ejus.

18 Et occidit reges fortes: quoniam in æternum misericordia ejus.

19 Seon regem Amorrhæorum: quoniam in æternum misericordia ejus.

20 Et Og regem Basan: quoniam in æternum misericordia ejus.

21 Et dedit terram eorum hæreditatem: quoniam in æternum misericordia ejus.

22 Hæreditatem Israel servo suo: quoniam in æternum misericordia ejus.

23 Quia in humilitate nostra memor fuit nostri: quoniam in æternum misericordia ejus.

24 Et redimit nos ab inimicis nostris: quoniam in æternum misericordia ejus.

25 Qui dat escam omni carni: quoniam in æternum misericordia ejus.

26 Confitemini Deo cœli: quoniam in æternum misericordia ejus.

27 Confitemini Domino dominorum: quoniam in æternum misericordia ejus.

PSALMUS
Lat. 136. *Heb.* 137.

SUPER flumina Babylonis il sedimus & flevimus: cùm r cordaremur Sion.

2 In salicibus in medio ej suspendimus organa nostra.

3 Quia illic interrogaveru nos qui captivos duxerunt no verba cantionum.

4 Et qui abduxerunt nos: hy num cantate nobis de canticis S on.

5 Quomodo cantabimus ca ticum Domini: in terra aliena?

6 Si oblitus fuero tui Jerus lem: oblivioni detur dextera me

7 Adhæreat lingua mea fauc bus meis: si non meminero tui.

8 Si non proposuero Jerusalem in principio lætitiæ meæ.

9 Memor esto Domine fili rum Edom: in die Jerusalem.

10 Qui dicunt, Exinanite, ex nanite: usque ad fundamentum ea.

11 Filia Babylonis misera: b atus qui retribuet tibi retributi nem tuam, quam retribuisti nob

12 Beatus qui tenebit: & al det parvulos tuos ad petram.

PSALMUS
Lat. 137. *Heb.* 138.

CONFITEBOR tibi Domi in toto corde meo: quonia audisti verba oris mei.

2 In conspectu Angelor psallam tibi: adorabo ad templu sanctum tuum, & confitebor nom ni tuo.

3 Super misericordia tua & v rita

ate tua: quoniam magnificâsti
er omne nomen sanctum tuum.
4 In quacunque die invocavero
, exaudi me: multiplicabis in
ima mea virtutem.
5 Confiteantur tibi Domine
nes reges terræ: quia audie-
nt omnia verba oris tui.
6 Et cantent in viis Domini:
oniam magna est gloria Domi-
.
7 Quoniam excelsus Domi-
s: & humilia respicit, & alta à
nge cognoscit.
8 Si ambulavero in medio tri-
lationis, vivificabis me; & su-
r iram inimicorum meorum ex-
ndisti manum tuam, & salvum
fecit dextera tua.
9 Dominus retribuet pro me:
Domine misericordia tua in sæcu-
m, opera manuum tuarum ne
spicias.

Matut.

PSALMUS
Lat. 138. *Heb.* 139.

DOMINE probâsti me, & cognovisti me: tu cognovisti sessionem meam, & resurrectionem meam.
2 Intellexisti cogitationes meas
de longé: semitam meam & fu-
niculum meum investigâsti.
3 Et omnes vias meas prævidi-
sti: quia non est sermo in lingua
mea.
4 Ecce tu Domine cognovisti
omnia, novissima & antiqua: tu
formâsti me & posuisti super me
manum tuam.
5 Mirabilis facta est scientia tua
ex me: confortata est, & non po-
tero ad eam.
6 Quò ibo à spiritu tuo? Et quò à facie tua fugiam.
7 Si ascendero in cœlum tu illic es: si descendero in infernum ades.
8 Si sumpsero pennas meas diluculó: & habitavero in extremis maris.
9 Etenim illuc manus tua deducet me: & tenebit me dextera tua.
10 Et dixi, Forsitan tenebræ conculcabunt me: & nox illuminatio mea in deliciis meis.
11 Quia tenebræ non obscurabuntur à te: & nox sicut dies illuminabitur, sicut tenebræ ita & lumen ejus.
12 Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de utero matris meæ.
13 Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua, & anima mea cognoscit nimis.
14 Non est occultatum os meum a te quod feciſti in occulto: & substantia mea in inferioribus terræ.
15 Imperfectum meum viderunt oculi tui, & in libro tuo omnes scribentur: dies formabuntur & nemo in eis.
16 Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui Deus: nimis confortatus est principatus eorum.
17 Dinumerabo eos, & super arenam multiplicabuntur: exurrexi, & adhuc sum tecum.
18 Si occideris Deus peccatores: viri sanguinum declinate à me.
19 Quia dicitis in cogitatione: accipient in vanitate civitates tuas.
20 Nonne qui oderunt te Domine oderam: & super

inimicos tuos tabescebam?

21 Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt mihi.

22 Proba me Deus, & scito cor meum: interroga me, & cognosce semitas meas.

23 Et vide si via iniquitatis in me est: & deduc me in via æterna.

PSALMUS
Lat. 139. *Heb.* 140.

ERIPE me Domine ab homine malo: à viro iniquo eripe me.

2 Qui cogitaverant iniquitates in corde: totâ die constituebant prælia.

3 Acuerunt linguas suas sicut serpentis: venenum aspidum sub labiis eorum.

4 Custodi me Domine de manu peccatoris: & ab hominibus iniquis eripe me.

5 Qui cogitaverunt supplantare gressus meos: absconderunt superbi laqueum mihi.

6 Et funes extenderunt in laqueum: juxta iter scandalum posuerunt mihi.

7 Dixi Domine ô Deus meus es tu: exaudi Domine vocem deprecationis meæ.

8 Domine Deus virtus salutis meæ: obumbrasti super caput meum in die belli.

9 Non tradas me Domine à desiderio meo peccatori, cogitaverunt contra me: ne derelinquas me, ne forte exaltentur.

10 Caput circuitus eorum: labor labiorum ipsorum operiet eos.

11 Cadent super eos carbones: in ignem dejicies eos, in miseriis non subsistent.

12 Vir linguosus non dirige in terra: virum injustum m capient in interitu.

13 Cognovi quia faciet Dom nus judicium inopis, & vindict pauperum.

14 Veruntamen justi confi buntur nomini tuo, & habitabu recti cum vultu tuo.

PSALMUS
Lat. 140. *Heb.* 141.

DOMINE clamavi ad te, e audi me: intende voci m cum clamavero ad te.

2 Dirigatur oratio mea sicut i censum in conspectu tuo: elevat manuum mearum sacrificium v pertinum.

3 Pone Domine custodiam meo: & ostium circumstantiæ l biis meis.

4 Non declines cor meum verba malitiæ: ad excusandas e cusationes in peccatis.

5 Cum hominibus operantib iniquitatem: & non communic bo cum electis eorum.

6 Corripiet me justus in mis ricordia, & increpabit me: oleu autem peccatoris non impinguet c put meum.

7 Quoniam adhuc & orat mea in beneplacitis eorum: a sorpti sunt juncti petræ judices e rum.

8 Audient verba mea quoniam potuerunt: sicut crassitudo terr erupta est super terram

9 Dissipata sunt ossa nostra s cus infernum: quia ad te Dom ne, Domine oculi mei, in te spe ravi, non auferas animam mea

10 Custodi me à laqueo quem statuerun

tuerunt mihi: & à ſcandalis erantium iniquitatem.

11 Cadent in retiaculo ejus ccatores: ſingulariter ſum ego nec tranſeam.

Veſpert.

PSALMUS
Lat. 141. *Heb.* 142.

VOCE meâ ad Dominum clamavi: voce meâ ad Dominum deprecatus ſum.

2 Effundo in conſpectu ejus oranem meam: & tribulationem eam ante ipſum pronuncio.

3 In deficiendo ex me ſpiritum eum: & tu cognoviſti ſemitas eas.

4 In via hac qua ambulabam: ſconderunt laqueum mihi.

5 Conſiderabam ad dexteram, videbam: & non erat qui cogſceret me.

6 Periit fuga à me: & non eſt i requirat animam meam.

7 Clamavi ad te Domine: xi, Tu es ſpes mea, portio mea terra viventium.

8 Intende ad deprecationem eam: quia humiliatus ſum niis.

9 Libera me à perſequentibus e: quia confortati ſunt ſuper ne.

10 Educ de cuſtodia animam eam, ad confitendum nomini o: me expectant juſti, donec reibuas mihi.

PSALMUS
Lat. 142. *Heb.* 143.

DOMINE exaudi orationem meam, auribus percipe obſecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua juſtitia.

2 Et non intres in judicium cum ſervo tuo: quia non juſtificabitur in conſpectu tuo omnis vivens.

3 Quia perſecutus eſt inimicus animam meam: humiliavit in terra vitam meam.

4 Collocavit me in obſcuris ſicut mortuos ſæculi, & anxiatus eſt ſuper me ſpiritus meus: in me turbatum eſt cor meum.

5 Memor fui dierum antiquorum, meditatus ſum in omnibus operibus tuis: in factis manuum tuarum meditabar.

6 Expandi manus meas ad te: anima mea ſicut terra ſine aqua tibi.

7 Velociter exaudi me Domine: defecit ſpiritus meus.

8 Non avertas faciem tuam à me: & ſimilis ero deſcendentibus in lacum.

9 Auditam fac mihi mane miſericordiam tuam: quia in te ſperavi.

10 Notam fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te levavi animam meam.

11 Eripe me de inimicis meis, Domine ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

12 Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum Domine vivificabis me in æquitate tua.

13 Educes de tribulatione animeam meam: & in misericordia tua disperdes inimicos meos.

14 Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam ego servus tuus sum.

Matut.

PSALMUS
Lat. 143. *Heb.* 144.

BENEDICTUS Dominus Deus meus qui docet manus meas ad prælium: & digitos meos ad bellum.

2 Misericordia mea & refugium meum: susceptor meus & liberator meus.

3 Protector meus, & in ipso speravi: qui subdit populum meum sub me.

4 Domine quid est homo quia innotuisti ei? Aut filius hominis quia reputas eum?

5 Homo vanitati similis factus est: dies ejus sicut umbra prætereunt.

6 Domine inclina cœlos tuos, & descende: tange montes & fumigabunt.

7 Fulgura coruscationem, & dissipabis eos: emitte sagittas tuas, & conturbabis eos.

8 Emitte manum tuam de alto, eripe me & libera me de aquis multis: & de manu filiorum alienorum.

9 Quorum os loquutum est vanitatem: & dextera eorum dextera iniquitatis.

10 Deus canticum novum cantabo tibi: in psalterio decachordo psallam tibi.

11 Qui das salutem regibus: qui redemisti David servum tuum de gladio maligno eripe me.

12 Et erue me de manu filiorum alienorum, quorum os loquutum est vanitatem: & dextera eorum dextera iniquitatis.

13 Quorum filii sicut novellæ plantationes: in juventute sua.

14 Filiæ eorum compositæ circumornatæ ut similitudo templi.

15 Promptuaria eorum plena eructantia ex hoc in illud.

16 Oves eorum fœtosæ, abundantes in egressibus suis: boves eorum crassæ.

17 Non est ruina maceriæ neque transitus: neque clamor in plateis eorum.

18 Beatum dixerunt populum cui hæc sunt: beatus populus cujus Dominus Deus ejus.

PSALMUS
Lat. 144. *Heb.* 145.

EXALTABO te Deus meus rex: & benedicam nomini tuo in sæculum, & in sæculum sæculi.

2 Per singulos dies benedicam tibi: & laudabo nomen tuum in sæculum, & in sæculum sæculi.

3 Magnus Dominus, & laudabilis nimis: & magnitudinis ejus non est finis.

4 Generatio & generatio laudabunt opera tua: & potentiam tuam pronunciabunt.

5 Magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur: & mirabilia tua narrabunt.

6 Et virtutem terribilium tuorum dicent: & magnitudinem tuam narrabunt.

7 Memoriam abundantiæ ſuavitatis tuæ eructabunt : & juſtitiâ tuâ exultabunt.

8 Miſerator & miſericors Dominus : patiens & multum miſericors.

9 Suavis Dominus univerſis : & miſerationes ejus ſuper omnia opera ejus.

10 Confiteantur tibi Domine omnia opera tua : & ſancti tui benedicant tibi.

11 Gloriam regni tui dicent : & potentiam tuam loquentur.

12 Ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam : & gloriam magnificentiæ regni tui.

13 Regnum tuum regnum omnium ſæculorum : & dominatio tua in omni generatione & generationem.

14 Fidelis Dominus in omnibus verbis ſuis : & ſanctus in omnibus operibus ſuis.

15 Allevat Dominus omnes qui corruunt : & erigit omnes eliſos.

16 Oculi omnium in te ſperant Domine : & tu das eſcam illorum in tempore opportuno.

17 Aperis tu manum tuam : & implés omne animal benedictione.

18 Juſtus Dominus in omnibus viis ſuis : & ſanctus in omnibus operibus ſuis.

19 Prope eſt Dominus omnibus invocantibus eum : omnibus invocantibus eum in veritate.

20 Voluntatem timentium ſe faciet, & deprecationem eorum exaudiet : & ſalvos faciet eos.

21 Cuſtodit Dominus omnes diligentes ſe : & omnes peccatores diſperdet.

22 Laudationem Domini loquetur os meum : & benedicat omnis caro nomini ſancto ejus in ſæculum & in ſæculum ſæculi.

PSALMUS
Lat. 145. *Heb.* 146.

LAUDA anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea : pſallam Deo meo quàm diu fuero.

2 Nolite confidere in principibus : in filiis hominum in quibus non eſt ſalus.

3 Exibit ſpiritus ejus, & revertetur in terram ſuam : in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

4 Beatus cujus Deus Jacob adjutor ejus : ſpes ejus in Domino Deo ipſius, qui fecit cœlum & terram, mare, & omnia quæ in eis ſunt.

5 Qui cuſtodit veritatem in ſæculum, facit judicium injuriam patientibus : dat eſcam eſurientibus.

6 Dominus ſolvit compeditos : Dominus illuminat cæcos.

7 Dominus erigit eliſos : Dominus diligit juſtos.

8 Dominus cuſtodit advenas, pupillum & viduam ſuſcipiet : & vias peccatorum diſperdet.

9 Regnavit Dominus in ſæcula : Deus tuus Sion, in generationem & generationem.

Vespert.

PSALMUS
Lat. 146. *Heb.* 147.

LAUDATE Dominum quoniam bonus est psalmus: Deo nostro sit jucunda decoraque laudatio.

2 Ædificans Jerusalem Dominus: dispersiones Israelis congregabit.

3 Qui sanat contritos corde: & alligat contritiones eorum.

4 Qui numerat multitudinem stellarum: & omnibus eis nomina vocat.

5 Magnus Dominus noster, & magna virtus ejus: & sapientiæ ejus non est numerus.

6 Suscipiens mansuetos dominus: humilians autem peccatores usque ad terram.

7 Præcinite Domino in confessione: psallite Deo nostro in cithara.

8 Qui operit cœlum nubibus: & parat terræ pluviam.

9 Qui producit in montibus fœnum: & herbam servituti hominum.

10 Qui dat jumentis escam ipsorum: & pullis corvorum invocantibus eum.

11 Non in fortitudine equi voluntatem habebit: nec in tibiis viri beneplacitum erit ei.

12 Beneplacitum est Domino super timentes eum: & in eis qui sperant super misericordia ejus.

13 Lauda Jerusa-
PSAL. lem Dominum: lauda
147. *Lat.* Deum tuum Sion.

14 Quoniam confortavit seras portarum tua benedixit filiis suis in te.

15 Qui posuit fines tuos cem: & adipe frumenti satiat

16 Qui emittit eloquium um terræ: velociter currit se ejus.

17 Qui dat nivem sicut lan nebulam sicut cinerem spargit

18 Mittit crystallum suam cut buccellas: ante faciem fr ris ejus quis sustinebit?

19 Emittit verbum suum liquefaciet ea: flabit spiritus & fluent aquæ.

20 Qui annunciat verbum um Jacob: justitias & judicia Israel.

21 Non fecit taliter omni oni: & judicia sua non manife vit eis.

PSALMUS 148.

LAUDATE Dominum cœlis: laudate eum in ex sis.

2 Laudate eum omnes An ejus: laudate eum omnes virtu ejus.

3 Laudate eum sol & lun laudate eum omnes stellæ & men.

4 Laudate eum cœli cœlorum & aquæ quæ super cœlos sunt, l dent nomen Domini.

5 Quia ipse dixit & facta su ipse mandavit, & creata sunt.

6 Statuit ea in æternum & sæculum sæculi: præceptum po it, & non præteribit.

7 Laudate Dominum de ter dracones & omnes abyssi.

8 Ignis, grando, nix, glaci spiritus procellarum: quæ faci verbum ejus. 9 Mont

Montes, & omnes colles:
fructifera, & omnes cedri.
Bestiæ & universa pecora:
ntes & volucres pennatæ.
Reges terræ & omnes popu-
principes & omnes judices
æ.
Juvenes & virgines, senes
junioribus laudent nomen
mini: quia exaltatum est no-
ejus solius.
Confessio ejus super cælum
rram: & exaltavit cornu po-
lui.
Hymnus omnibus sanctis
: filiis Israel populo appropin-
nti sibi.

PSALMUS 149.

ANTATE Domino canti-
cum novum: laus ejus in
esia sanctorum.
Lætetur Israel in eo qui fecit
: & filii Sion exultent in rege

Laudent nomen ejus in choro:
mpano & psalterio psallant ei.
Quia beneplacitum est Do-
o in populo suo: & exaltabit
suetos in salutem.
Exultabunt sancti in gloria:
lætabuntur in cubilibus suis.

6 Exultationes Dei in gutture eorum: & gladii ancipites in manibus eorum.

7 Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

8 Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorum in manicis ferreis.

9 Ut faciant in eis judicium conscriptum: gloria hæc est omnibus sanctis ejus.

PSALMUS 150.

LAUDATE Dominum in sanctis ejus: laudate eum in firmamento virtutis ejus.

2 Laudate eum in virtutibus ejus: laudate eum secundùm multitudinem magnitudinis ejus.

3 Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio & cithara.

4 Laudate eum in tympano & choro: laudate eum in chordis & organo.

5 Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Formulæ

Formulæ Precum in uſum NAVIGANTIUM.

¶ *Officium Matutinum & Veſpertinum in uſum Navigantium, idem erit cum eo quod habetur in Libro Precum Publicarum.*

¶ *Duarum quoque ſequentium Precationum in Regiis Navibus quotidianus uſus erit.*

O ÆTERNE Deus qui ſolus expandis Cœlos, & æſtum Maris compeſſis: qui aquas certis limitibus circumſcripſiſti, donec dies & nox non ſint amplius; dignare nos famulos tuos una cum Claſſe cui operam noſtram navamus, in omnipotentem & clementiſſimam tutelam tuam recipere. Nos tutos præſta à periculo maris & ab hoſtium violentia; ut ſimus præſidium clementiſſimo Regi noſtro *CAROLO* & Regnis ſuis; & tutamen Navigantium ad procuranda negotia ſua legitima; ut inſulæ noſtræ Incolæ tibi Deo noſtro in pace & quiete ſervire queant, nos verò rédeamus incolumes, benedictiones terræ, & laborum noſtrorum fructus percepturi, & gratâ memoriâ miſerationes tuas recolentes, laudemus & glorificemus ſanctum Nomen tuum, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Cillecta.

ACTIONES noſtras ſing
Domine clementiſſime
favore preveni, & perpetuo aux
proſequere, ut in omnibus op
bus noſtris in te incœptis, co
nuatis & finitis, ſanctum Nor
tuum glorificemus, & tandem
ſeratione tuâ vitam æternam c
ſequamur, per Jeſum Chriſt
Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Precationes in Maris Procel
Navigantibus uſurpandæ.*

O POTENTISSIME & gl
oſiſſimè Domine De
quo Jubente venti flant, & un
Maris commovent; quique il
ferventem æſtum cohibes,
Creaturæ tuæ, & miſeri pecc
res, ad te clamamus opem tu
implorantes in ſummis quibus
gemur Anguſtiis: ſerva Domi
alioqui periimus. Confitemur
tui Dei noſtri oblitos, dum in
to navigaremus, & tranquilla c
nia haberemus; & verbi tui pa
tam vocem audire, & mand
tuis obſequi noluiſſe. Jam v
quàm terribilis ſis in cunctis m
bilibus tuis perſpectum habem
ſummus Deus ſupra omnia
mendus: Ideóque divinam
jeſtatem tuam adoramus, po
t

tuam agnoſcentes, & boni-
tuæ opem implorantes. Ad-
Domine, & ſerva nos propter
icordiam tuam in Jeſu Chri-
ilio tuo Domino noſtro. *Amen.*

¶ *Aut hæc.*

O GLORIOSISSIME & cle-
mentiſſime Domine Deus,
in Cœlis habitas, ſed inferio-
æc omnia intueris, Reſpice
, quæſumus, & exaudi nos ad
lamantes de profundis, & de
ibus mortis hujus jamjam nos
turæ. Serva Domine, alio-
periimus, vivens, vivens ipſe
rebitur tibi. Mitte vocem
dati tui ad corripiendum ſævi-
s ventos, & tumultuans Mare,
is anguſtiis liberi vivamus tibi
turi, & nomen tuum glorifi-
us omnibus diebus vitæ no-
. Exaudi Domine, & ſerva
, propter infinita merita Ser-
oris ac Domini noſtri benedi-
Filii tui Jeſu Chriſti. *Amen.*

*Precatio dicenda ante commiſ-
ſum navale prælium cum quo-
is hoſte.*

O POTENTISSIME & glori-
oſiſſime Domine Deus,
omine exercituum qui omnia
gis & Imperio tuo ſubjicis; ſe-
ſuper ſolio rectè Judicans;
óque ad divinam tuam Maje-
tem confugimus in hac noſtra
ceſſitate, ut ipſe velis cauſam
gnoſcere & judicare inter nos &
ſtes noſtros. Excita virtutem
um Domine, adeſto & adjuva
; quia non ſemper iis victori-
tribuis, qui viribus præſtant,
ſed ſervare potes ſeu magno ſeu
parvo numero. Ne ſinas peccata
noſtra clamorem attollere contra
nos ad vindictam, ſed nos miſeros
famulos tuos veniam ſuppliciter
exorantes, & opem implorantes,
exaudias, ſiſque nobis propugna-
culum à facie Inimici. Oſtende
te noſtrum eſſe Servatorem & po-
tentem liberatorem, per Jeſum
Chriſtum Dominum noſtrum.
Amen.

¶ *Breves quædam Orationes in uſum eorum qui non poſſunt præſentes adeſſe & intereſſe cæterorum Precibus, prohibente Prælio, aut Tempeſtate.*

¶ *Precationes Generales.*

DOMINE miſerere noſtri
peccatorum, & ſerva nos
propter miſericordiam tuam.

Tu ille magnus Deus, qui con-
didiſti, quique regis univerſa: ô
libera nos propter Nomen tuum.

Tu magnus ille Deus, ſupra
omnia tremendus: ô ſerva nos,
ut te celebremus.

¶ *Speciales Precationes habito reſpectu ad hoſtem.*

TU Dominus juſtus es ac po-
tens; ô tuere cauſam no-
ſtram à facie Inimici.

O Deus turris fortitudinis om-
nibus qui ad te confugiunt; ſerva
nos à violentia hoſtis.

O Domine exercituum, pugna
pro nobis, ut tibi gloriam tribua-
mus.

Ne patere nos ſub pondere pec-
catorum noſtrorum & hoſtium vio-
lentiæ demergi.

Surge

Surge ô Domine, adjuva nos, & libera nos propter Nomen tuum.

¶ *Breves Precationes reſpectu habito ad Tempeſtatem.*

TU Domine qui Maris æſtum ſævientem ſedas, audi, exaudi, ac ſerva nos, ne pereamus.

O benedicte Servator, qui ſervaſti diſcipulos tuos in media tempeſtate jamjam perituros, audi & ſerva nos quæſumus.

Domine miſerere noſtri.
Chriſte miſerere noſtri.
Domine miſerere noſtri.
Domine exaudi nos.
Chriſte exaudi nos.

Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus miſereatur noſtri, & ſervet nos nunc & ſemper. Amen.

PATER noſter, &c. Quia tuum eſt regnum, potentia & gloria in ſæcula ſæculorum. Amen.

¶ *Imminente periculo, quotquot à nauticis laboribus abſque Navis periculo vacare poterunt, ii convocabuntur omnes, & peccatorum ſuorum humilem edent Confeſſionem coram Deo: In qua unuſquiſque ſerio attendat, ad ſingula ea peccata quorum accuſabit eum Conſcientia, dicens prout ſequitur.*

OMNIPOTENS Deus, Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, rerum omnium Conditor, hominum omnium Judex, confitemur ac deploramus multiplicia peccata & ſcelera no quæ toties flagitioſe admo commiſimus, cogitatione, ve & opere contra divinam tuam jeſtatem, iram atque indigna nem tuam adverſus nos juſt provocantes. Serio nos pœni & ex animo dolemus ob ejuſm delicta noſtra; eorum record nobis acerba eſt, onus auten tollerabile. Miſerere noſtri, ſerere noſtri, Pater ſummè m ricors; propter Filium tuum ſum Chriſtum Dominum noſtr præteritorum omnium ven concede: Da etiam ut in po rum ſemper tibi ſerviamus & ceamus in novitate vitæ; ad minis tui honorem & gloria per Jeſum Chriſtum Domin noſtrum. Amen.

¶ *Tum Presbyter ſi ullus adſi Navi, hanc abſolutionem p nunciabit.*

OMNIPOTENS Deus, ter noſter cœleſtis qui ſumma miſericordia peccator remiſſionem promiſit iis omni qui ſeriò atque ex animo pœnit tes cum vera fide ad eum ſe c vertunt, veſtrî miſereatur, pecc veſtra vobis omnia condonet, iiſque vos liberet, vos confirm & roboret in omni bono vos perducat ad vitam æternam, Jeſum Chriſtum Dominum n ſtrum. *Amen.*

Grat

tiarum Actiones post Tempestatem.

PSALMUS 66.

BILATE Deo omnis terra, Psalmum dicite nomini ejus: gloriam laudi ejus.

Dicite Deo, quàm terribilia opera tua Domine? In multitudine virtutis tuæ mentientur inimici tui.

Omnis terra adoret te, & Psalbi: Psalmum dicat Nomini

Venite, & videte opera Dei, ibilis in consiliis super filios houm, qui convertit mare in ari-, in flumine pertransibunt pe- ibi lætabimur in ipso.

Qui dominatur in virtute sua eternum oculi ejus super Gentes iciunt: qui exasperant non exntur in semetipsis.

Benedicite Gentes Deum no-m: & auditam facite vocem dis ejus;

Qui posuit animam meam ad am: & non dedit in commotiom pedes meos.

Quoniam probasti nos Deus: e nos examinasti, ficut examitur argentum.

Induxisti nos in laqueum, posti tribulationes in dorso nostro: posuisti homines super capita stra.

Transivimus per ignem & uam: & eduxisti nos in refrigem.

Introibo in Domum tuam in holocaustis: reddam tibi vota ea, quæ distinxerunt labia mea. Et locutum est os meum: in tribulatione mea.

Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum: offeram tibi boves cum hircis.

Venite, & audite: & narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit animæ meæ.

Ad ipsum ore meo clamavi, & exaltavi sub lingua mea.

Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus.

Propterea exaudivit Deus, & attendit voci deprecationis meæ.

Benedictus Deus, qui non amovit orationem meam, & misericordiam suam à me.

Gloria Patri, &c.

PSALMUS 107.

CONFITEMINI Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Dicant, qui redempti sunt à Domino, quos redemit de manu inimici: & de regionibus congregavit eos.

A solis ortu, & occasu, ab Aquilone & mari.

Erraverunt in solitudine in inaquoso: viam civitatis habitaculi non invenerunt.

Esurientes, & sitientes: anima eorum in ipsis defecit.

Et clamaverunt ad Dominum cùm tribularentur: & de necessitatibus eorum eripuit eos.

Et deduxit eos in viam rectam: ut irent in civitatem habitationis.

Confiteantur Domino misericordiæ ejus & mirabilia ejus filiis hominum.

Quia satiavit animam inanem: & animam esurientem satiavit bonis.

Sedentes in tenebris & umbra mortis: vinctos in mendicitate & ferro.

Quia

Quia exacerbaverunt eloquia Dei: & consilium Altissimi irritaverunt.

Et humiliatum est in laboribus cor eorum: infirmati sunt, nec fuit qui adjuvaret.

Et clamaverunt ad Dominum cùm tribularentur: & de necessitatibus eorum liberavit eos.

Et eduxit eos de tenebris & umbra mortis: & vincula eorum disrupit.

Confiteantur Domino misericordiæ ejus: & mirabilia ejus filiis hominum.

Quia contrivit portas æreas: & vectes ferreos confregit.

Suscepit eos de via iniquitatis eorum: propter injustitias enim suas humiliati sunt.

Omnem escam abominata est anima eorum: & appropinquaverunt usque ad Portas mortis.

Et clamaverunt ad Dominum cùm tribularentur: & de necessitatibus eorum liberavit eos.

Misit verbum suum, & sanavit eos: & eripuit eos de interitionibus eorum.

Confiteantur Domino misericordiæ ejus: & mirabilia ejus filiis hominum:

Et sacrificent sacrificium laudis: & annuncient opera ejus in exultatione.

Qui descendunt mare in Navibus: facientes operationem in aquis multis.

Ipsi viderunt opera Domini: & mirabilia ejus in profundo.

Dixit, & stetit spiritus procellæ: & exaltati sunt fluctus ejus.

Ascendunt usque ad Cœlos, & descendunt usque ad abyssos: anima eorum in malis tabescebat.

Turbati sunt & moti sunt sic ebrius: & omnis sapientia eoru devorata est.

Et clamaverunt ad Dominu cùm tribularentur: & de necess tatibus eorum eduxit eos.

Et statuit procellam ejus in a ram: & siluerunt fluctus ejus.

Et lætati sunt quia siluerunt: deduxit eos in portum volunta eorum.

Confiteantur Domino mise cordiæ ejus: & mirabilia ejus fil hominum.

Et exultent eum in Ecclesia p bis: & in cathedra seniorum la dent eum.

Posuit flumina in desertum: exitus aquarum in sitim.

Terram fructiferam in salsug nem: à malitia inhabitantium ea.

Posuit desertum in stagna aqu rum: & terram sine aqua in exit aquarum.

Et collocavit illic esurientes & constituerunt civitatem habit tionis.

Et seminaverunt agros, & pla taverunt vineas: & fecerunt fr ctus nativitatis.

Et benedixit eis, & multiplica sunt nimis: & jumenta eorum n minoravit.

Et pauci facti sunt: & vexa sunt à tribulatione malorum dolore.

Effusa est contemptio super pri cipes: & errare fecit eos in inv & non in via.

Et adjuvit pauperem de inopi & posuit sicut oves familias.

Videbunt recti & lætabuntu & omnis iniquitas oppilabit os ùm.

Qu

Quis ſapiens, & cuſtodiet hæc: & intelliget miſericordias Domini?
Gloria Patri, &c.
Sicut erat in principio, &c.

Collectæ pro Gratiarum Actione.

O SUMMUM benedictè & glorioſiſſimè Domine Deus, bonitatis & miſericordiæ infinitæ, nos viles tuæ Creaturæ, quas condidiſti & conditas ſervaſti, animas noſtras ſuſtentans, & jam nos eripiens è faucibus mortis, præſentes denuo adſumus magna cum animi demiſſione coram divina tua Majeſtate, ut offeramus tibi ſacrificium laudis & Gratiarum Actionis, quoniam audiſti nos in adverſis clamantes, & orationem noſtram non rejeciſti quam effudimus coram te in magnis anguſtiis noſtris; etiam cùm omnia periiſſe crederemus, Navem, bona, nos ipſos, tunc miſericorditer nos reſpexiſti, & nos mirandum in modum liberatos voluiſti, pro quibus jam in tuto collocati omnimodam laudem ac gloriam ſancto Nomini tuo tribuimus, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Aut hoc.*

O POTENTISSIME & clementiſſime Domine Deus, miſericordia tua durat in ſæcula ſuper omnia opera tua; eam verò præcipuè ſuper nos extendiſti, quos adeò potenter ac mirabiliter defendiſti. Oſtendiſti terribilia ac mirabilia nobis in profundo, ut compertum haberemus quàm ſis Deus fortis ac benignus; quàm potens paratuſque ad adjuvandum eos qui in te confidunt. Manifeſtum nobis feciſti ventos etiam & mare imperio tuo ſubjici & mandatis obſequi; ut ab iis etiam diſcamus auſcultare vocituæ & facere voluntatem tuam. Itaque Nomini tuo benedicimus, & gloriam tribuimus propter hanc miſericordiam tuam in nobis ſervandis, qui tantum non periimus. Fac etiam quæſumus, ut accepti beneficii ſenſu non minùs jam afficiamur, quàm pridem commoti fuimus periculo. Et da nobis corda ſemper parata ad teſtandam gratitudinem, non verbis modò ſed etiam vivendi ratione, & ſanctorum mandatorum tuorum diligentiori obſervatione. Hanc benignitatem tuam quæſumus erga nos perpetuam eſſe velis, ut quos ſalvos feciſti, tibi in ſanctitate & juſtitia ſerviamus omnibus diebus vitæ noſtræ, per Jeſum Chriſtum Dominum, & Servatorem noſtrum. *Amen.*

¶ *Hymnus Laudis & Gratiarum Actionis poſt periculoſam Tempeſtatem.*

VENITE confitemini Domino quia bonus eſt: & in ſæculum miſericordia ejus.

Magnus Dominus & Laudabilis nimis, dicant qui redempti ſunt à Domino: quos redemit ab immani rabie maris.

Miſerator & miſericors Dominus: longanimis & multum miſericors.

Non ſecundùm peccata noſtra fecit nobis: neque ſecundùm iniquitates noſtras retribuit nobis.

Quoniam ſecundùm altitudi-

nem cœli à terra: corroboravit misericordiam suam super timentes se.

Tribulationem & dolorem invenimus: appropinquavimus usque ad portas mortis.

Undæ maris propè nos operuerant: propè pertransiit anima nostra aquam intolerabilem.

Sonuit mare: & spiritus procellæ exaltabit fluctus ejus.

Ascendimus usque ad Cœlos, & descendimus usque ad abyssos: anima nostra in malis tabescebat.

Et clamavimus ad te Domine: & de necessitatibus nostris eduxisti nos.

Benedictum sit Nomen tuum, qui non spreviſti precem servorum: sed audiviſti clamorem nostrum & salvasti nos.

Emisisti verbum tuum: & statuisti procellam in oram.

Confiteantur Domino misericordiæ ejus: & mirabilia ejus filiis hominum.

Laudetur Dominus totâ die: Dominus adjutor noster qui infundit bona sua super nos.

Ipse Deus noster à quo salutare nostrum: Dominus Deus per quem morti excepti fuimus.

Tu Deus lætificasti nos operibus manuum tuarum: & in laude tua exultabimus.

Benedictus Dominus Deus: qui facit mirabilia solus.

Et benedictum nomen Majestatis ejus in æternum: & dicat unusquisque nostrûm, Amen, Amen.

Gloria Patri, &c.

2 *Cor.* 13. 14.

GRATIA Domini nostri Jesu Christi, & charitas Dei, & communicatio Sancti Spiritus, sit cum omnibus nobis, nunc & semper. Amen.

Post reportatam Victoriam & ab hoste liberationem.

¶ *Psalmus aut Hymnus laudis ac Gratiarum Actionis post Victoriam.*

NISI quia Dominus erat in nobis, dicamus nunc: nisi quia Dominus erat in nobis, cùm exurgerent homines in nos.

Vivos deglutissent nos: cum irasceretur furor eorum in nos.

Imò aqua absorbuisset nos, torrentem pertransisset anima nostra: pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

Benedictus Dominus Deus qui non dedit nos in captionem dentibus eorum.

Dominus erexit; cornu saluti nobis.

Nec enim in gladio nostro vicimus, & brachium nostrum non salvavit nos: sed dextera tua & brachium tuum, & illuminatio vultus tui, quoniam complacuisti in nobis.

Stetit à nobis Dominus: Deus cooperuit capita nostra, & sustentavit in prælio.

Stetit à nobis Dominus: Dominus prostravit inimicos nostros

& confregit insurgentes in nos.

Non nobis igitur Domine, non nobis: sed Nomini tuo da gloriam.

Fecit nobis magna Dominus: Dominus fecit nobis magna, in quibus latamur.

Adjutorium nostrum in Nomine Domini: qui fecit cœlum & terram.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Finito hoc Hymno, poterit cantari,* Te Deum.

Dein hæc Collecta.

OMNIPOTENS Deus, totius Orbis Moderator, in cujus manu sunt potentia & virtus quibus nemo potest resistere; Benedicimus & magnificamus magnum & glorioſum Nomen tuum ob felicem hanc victoriam cujus gloriam totam tibi tribuimus, qui unicus es victoriarum largitor. Da etiam quæsumus, ut hâc victoriâ utamur ad gloriam tuam, Evangelii tui incrementum, Principis nostri honorem, & quantum quidem in nobis est, ad totius generis humani utilitatem & commodum. Insuper concede quæsumus, ut tanti beneficii memoria mentibus nostris adeò infixa hæreat, ut verè gratos nos ob illud præbeamus, idque testatum faciamus vitâ & moribus, humiliter sanctè & obsequenter in conspectu tuo ambulando omnibus diebus nostris, per Jesum Christum Dominum nostrum: cui unà tecum & cum Spiritu Sancto, pro omnibus beneficiis tuis, præsertim verò pro hâc victoriâ ac liberatione, sit omnis gloria & honor in sæcula sæculorum. *Amen.*

2 *Cor.* 13. 14.

GRATIA Domini nostri Jesu Christi, & Charitas Dei, & communicatio Sancti Spiritus, sit cum omnibus nobis, nunc & semper. Amen.

In Funeribus Mortuorum inter Navigandum.

¶ *Officium Liturgiæ Sacræ poterit usurpari; Si solummodò pro his verbis* (Mortuum ejus Corpus humo mandamus, *&c.*) *dicatur,*

Itaque mortuum ejus corpus Profundo corrumpendum mandamus, carnis Resurrectionem, (quum Mare reddet mortuos suos) & vitam futuri sæculi expectantes, per Jesum Christum Dominum nostrum, qui cùm venturus est, reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ, secundùm operationem virtutis suæ quâ etiam possit subjicere sibi omnia.

FORMA & MODUS

Faciendi, Ordinandi, & Consecrandi

Episcopos, Presbyteros, ac *Diaconos;*

Juxta Ritum

ECCLESIÆ ANGLICANÆ.

PRÆFATIO.

CUIVIS sacras Scripturas & veteres Scriptores accuratè perlegenti perspicuum est, jam inde à temporibus Apostolorum varios in Ecclesiâ Christi Ministrorum Ordines extitisse, Episcopos, Presbyteros, Diaconos. *Quæ quidem Munia tanti semper tamque reverenter habita sunt, ut nemini unquam jus fasve fuerit ulli eorum se immiscere nisi prius vocato, examinato & probato, pro eoque habito qui dotibus esset idoneis præditus ad illud ritè obeundum; idque post approbationem & admissionem à legitima Potestate cum oratione publicâ & manuum impositione. Quapropter ut iidem sacri Ordines servari, usurpari reverentiamque debitam in posterum consequi valeant in Ecclesiâ* Anglicanâ; *Nemo pro legitimo Episcopo, Presbytero, aut Diacono habebitur, neque cuiquam ullo horum munerum fungi licebit nisi siquis vocatus, examinatus, probatus, atque admissus ad illa fuerit, juxta sequentem formulam, aut sanè Episcopalem Ordinationem, sive Consecrationem priùs habuerit.*

Neque quisquam ad Diaconatus Ordinem admittetur, (nisi impetratâ Dispensatione) qui non attigerit annum ætatis Vicesimum tertium. Siquis autem Presbyter ordinabitur, eum oportebit annum Vicesimum Quartum complevisse. Annum vero Trigesimum superabit, omnis Ordinandus seu Consecrandus in Episcopum.

Episcopus autem, cùm vel ipse, aut ex aliorum sufficiente testimonio Compertum habuerit, virum aliquem probè honestèque atque inculpatè vitam instituisse, eumque, post examinationem ac probationem, linguam Latinam callere, atque in sacris Scripturis sufficienter eruditum esse, illum temporibus in Canone præstitutis, aut verò (re ita postulante) aliquâ aliâ Die Dominicâ aut Feriâ, poterit ad Diaconatum admittere coram Ecclesiâ, juxta Modum & Formulam sequentem.

FORMA

FORMA & MODUS Ordinandi DIACONOS.

¶ *DIE ad hoc, ab Episcopo constitutâ, post Preces Matutinas, habebitur Concio aut Exhortatio, qua quid sit eorum Munus atque Officium qui sunt ad Diaconatum admittendi, edisseretur; quámque necessarius sit hic Ordo in Ecclesiâ Christi, ut & quanti eos facere debeat populus in hocce suo Munere.*

¶ *Ante omnia, Archidiaconus, aut qui illius vices obibit, Episcopo in Cathedra sedenti juxta Mensam Domini, eos, qui in Diaconos cupiunt Ordinari, singulos decentem vestem indutos, præsentabit in hæc verba.*

REVERENDE in Christo Pater, hos præsentes viros præsento tibi ad Diaconatus officium admittendos.

Episcopus.

VIDE ut quos nobis præsentas, viri sint cùm doctrinâ tum moribus idoneis instructi ad Ministerium suum ritè obeundum, ad honorem Dei, & Ecclesiæ ædificationem.

Archidiaconus respondebit.

IN eos inquisivi, eos etiam examinavi, mihíque videntur ita comparati.

Tum Episcopus ad plebem.

FRATRES, si cui vestrum compertum est, quenquam ex hisce viris qui jam nobis præsentantur ad Diaconatus Ordinem admittendi, ullo impedimento teneri aut notabili aliquo crimine laborare, quominus eum fas sit ad hoc onus admitti, prodeat in Nomine Dei, & illud quicquid sit criminis aut impedimenti palam faciat.

¶ *Quod si crimen aut impedimentum aliquod insigne objiciatur, ab illius Ordinatione (cui crimen aut impedimentum ejusmodi fuerit objectum) supersedebit Episcopus, usque dum ab objecto crimine se purgaverit.*

¶ *Tum Episcopus (iis qui digni visi fuerint qui ordinentur, sacri cœtus precibus commendatis) unà cum Clero & plebe tum præsente, Litaniam cum Precibus cantabit aut recitabit in hunc modum.*

Litania & Suffragia.

PATER de cœlis Deus, miserere nobis, &c.

Ut hiſce famulis tuis ad Diaconatus, (*Presbyteratus*) Ordinem nunc admittendis benedicere, & ſuper eos gratiam tuam effundere digneris; ut Munus ſuum rite obeant, ad Eccleſiæ tuæ ædificationem, & ſancti tui Nominis gloriam.

¶ *Tum cantabitur aut recitabitur Officium ſacræ Communionis, cum Collecta, Epiſtola, & Evangelio, prout ſequitur.*

OMNIPOTENS Deus, cujus divinâ providentiâ factum eſt ut varii ſint Miniſterii ordines in Eccleſiâ tuâ conſtituti, quique ſancti tui Spiritus afflatu in Apoſtolorum tuorum mentem induxiſti, ut S. *Stephanum* Protomartyrem deligerent qui Diaconorum albo cum Cæteris adſcriberetur, hos famulos tuos qui jam ad illud ipſum Munus ac Miniſterium vocantur, benignè reſpice: Eos ita reple doctrinæ veritate, vitæque innocentiâ exorna, ut tibi in hoc Officio cum verbis tum probis exemplis fidelem navent operam, ad Nominis tui gloriam & Eccleſiæ tuæ ædificationem, per merita Servatoris noſtri Jeſu Chriſti, qui unà tecum & cum Spiritu ſancto vivit & regnat in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Epiſtola. 1 *Tim.* 3. 8.

OPORTET Diaconos ſimiliter eſſe pudicos, non bilingues, non multo vino deditos, non turpe lucrum ſectantes: habentes myſterium fidei in conſcientia pura. Et hi autem probentur primùm: & ſic miniſtrent, nullum crimen habentes. Mulieres ſimiliter pudicas, non detrahentes, ſobrias, fideles in omnibus. Diaconi ſint unius uxoris viri: qui filiis ſuis bene præſint, & ſuis domibus. Qui enim bene miniſtraverint, gradum bonum ſibi acquirent, & multam fiduciam in fide quæ eſt in Chriſto Jeſu.

Aut Act. Apoſt. 6. 2.

CONVOCANTES autem duodecim multitudinem diſcipulorum dixerunt, non eſt æquum nos derelinquere verbum Dei, & miniſtrare menſis. Conſiderate ergo fratres, viros ex vobis boni teſtimonii, ſeptem, plenos Spiritu ſancto & ſapientiâ, quos conſtituamus ſuper hoc opus: Nos verò orationi & miniſterio verbi inſtantes erimus. Et placuit ſermo eorum coram omni multitudine. Et elegerunt Stephanum virum plenum fide & Spiritu ſancto, & Philippum, & Prochorum, & Niconarem, & Timonem, & Parmenam, & Nicolaum advenam Antiochenum. Hos ſtatuerunt ante conſpectum Apoſtolorum: & orantes, impoſuerunt eis manus. Et verbum Domini creſcebat, & multiplicabatur numerus diſcipulorum in Jeruſalem valde: multa etiam turba ſacerdotum obediebat fidei.

¶ *Priuſquam autem prælegatur Evangelium, Epiſcopus ſedens in Cathedra Juramentum de Primatu Regis, & contra Poteſtatem*

testatem & authoritatem omni-Principuum extraneorum, unicuique Ordinando curabit administrari.

Juramentum de Primatu Regis.

EGO A. B. planè prorsusque testificor profiteorque ex conscientiâ, Quod Regia Majestas unicus sit hujusce Regni Supremus Moderator, atque omnium aliarum Ditionum ac Regionum Majestatis suæ, tam in Rebus vel causis Spiritualibus sive Ecclesiasticis, quam in Sæcularibus. Quodque nulli Principi extraneo, Personæ, Præsuli, Statui aut Potestati sit aut competat ulla Jurisdictio, Potestas, Superioritas, Præeminentia vel Authoritas Ecclesiastica aut Spiritualis in hoc Regno. Ideóque prorsus repudio omnes Jurisdictiones Potestates, Superioritates, & Authoritates extraneas, iisque planè renuncio, & polliceor in posterum me fidem & veram Allegantiam Regiæ Majestati, Heredibus & Successoribus ejus legitimis servaturum; nec non adjuturum atque tuiturum pro virili omnes Jurisdictiones, privilegia, præeminentias & authoritates Majestati Regiæ concessas, & ad ipsam, Heredes & Successores suos pertinentes aut unitas & annexas Coronæ Imperiali hujusce Regni; sic me Deus adjuvet; & quæ hoc libro continentur.

¶ *Tum singulos ordinandos ad hunc modum coram populo interrogabit.*

NUM persuasum habetis vos intus Spiritûs Sancti instinctu moveri ut hoc Munus atque ministerium in vos susciptatis, operam Deo navaturi ad illius gloriam & Ecclesiæ ædificationem promovendam.

Resp.

Ita persuasum habeo.

Episcopus.

NUM arbitramini vos verè vocari secundum Domini nostri Jesu Christi voluntatem, & rectam hujus Regni constitutionem, ad ministerium Ecclesiæ.

Resp.

Arbitror.

Episcopus.

SINCERE ne atque ex animo creditis omnes tum V. Testamenti tum N. Testamenti Scripturas Canonicas?

Resp.

Eas credo.

Episcopus.

NUM diligenter eas prælegetis populo congregato in ea Ecclesia, cui ministrandi Munus vobis demandabitur.

Resp.

Diligenter prælegam.

Episcopus.

DIACONI Officium est in ea Ecclesia cui ministrandi Munus ipsi demandabitur, ut adsit Presbytero sacra peragenti, maximè verò Cœnam Domini celebranti, ut sit adjutor in eâ distribuendâ. Quin & ipsi incumbit sacram Scripturam, Homiliásque in Ecclesiâ prælegere; Pueros in doctrina Catechetica instituere; Infantes absente Presbytero, baptizare; nec non concionari, si

ad id fuerit admissus ab Episcopo. Præterea ejus Officii est, ubi ita constitutum fuerit, inquirere in ægrotos, pauperes & infirmos Parochiæ, de eorum statu Parochum certiorem facere, eorúmque nomina & domicilia indicare, ut parochianorum aliorumve illius exhortationibus permotorum, eleemosynis subleventur: Estis ne hæc omnia alacriter & ex animo præstituri?

Resp.

Ea sum præstiturus juvante Deo.

Episcopus.

NUM omnem adhibebitis diligentiam ut vestri familiarúmque vestrarum mores ad normam Doctrinæ Christi instituantur, útque tum eos tum illos quantum in vobis erit Ecclesiæ Christi præbeatis exempla salutaria?

Resp.

Adhibebo Domino adjuvante.

Episcopus.

NUM Ordinario vestro reverenter præstabitis obsequium, ut & præcipuis Ecclesiæ ministris quorum Curæ, atque Regimini subjecti estis, piis eorum admonitionibus alacriter, atque ex animo obtemperantes?

Resp.

Dabo operam Domino adjuvante.

¶ *Tunc Episcopus singulis humiliter genu flectentibus successivè manu impositâ dicet:*

ACCIPE potestatem fungendi officio Diaconi in Ecclesia Dei, quod Officium tibi committitur, In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. *Amen.*

¶ *Tum Episcopus unicuique eorum N. Test. tradet, dicens;*

ACCIPE potestatem prælegendi Evangelium in Ecclesia Christi, & illud prædicandi, ad id fueris admissus ab ipso Episcopo.

¶ *Tum aliquis eorum jussus a Episcopo leget.*

*Evangelium, Luc.*12.35.

SINT lumbi vestri præcincti & lucernæ ardentes in manibus vestris, & vos similes hominibus expectantibus Dominum suum quando revertatur à nuptiis; ut cùm venerit & pulsaverit, confestim aperiant ei. Beati servi illi, quos cùm venerit Dominus invenerit vigilantes. Amen dico vobis, quòd præcinget se, & faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis. Et si venerit in secunda vigilia, & si in tertia vigilia venerit, & ita invenerit, beati sunt servi illi. Hoc autem scitote quoniam si sciret Paterfamilias quâ horâ fur veniret, vigilaret utique & non sineret perfodi domum suam. Et vos estote parati: quia quâ horâ non putatis, filius hominis veniet.

¶ *Tum Episcopus perget in officio Communionis, atque omnes Ordinati manebunt, & sacram Synaxim participabunt eodem die cum Episcopo.*

¶ *Sacrâ*

Sacrâ Cœnâ celebratâ post ultimam collectam, & immediatè ante Benedictionem, quæ sequuntur collectæ recitabuntur.

OMNIPOTENS Deus, bonorum omnium largitor, qui pro summa indulgentia tua hos famulos tuos ad Diaconatus Officium in Ecclesia tua assumere dignatus es: Da quæsumus, ut sint modesti, humiles & in ministerio perseverantes, ut se semper paratos præstent ad omnia disciplinæ spiritualis munia obeunda, atque bonæ conscientiæ testimonio muniti & in Christo Filio tuo firmi & corroborati, ita se gerant in hoc inferiori Officio, ut digni reperiantur qui ad superiora Ecclesiæ ministeria admittantur, per eundem Jesum Christum Filium tuum Servatorem nostrum, cui gloria & honor in sæcula sæculorum. *Amen.*

ACTIONES nostras singulas Domine clementissimo tuo favore præveni, & perpetuo auxilio prosequere, ut in omnibus operibus nostris in te incœptis, continuatis & finitis, sanctum Nomen tuum glorificemus, & tandem miseratione tuâ vitam æternam consequamur; per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

PAX Dei, quæ superat omnem intellectum, conservet corda vestra & mentes vestras, in cognitione, & amore Dei, & Filii ejus Jesu Christi Domini nostri: & favor Omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritus Sancti, vobis adsit, semperque vobiscum maneat. *Amen.*

¶ *Hîc verò denunciandum est Diacono, quòd debeat manere in officio Diaconi per annum integrum, (nisi ob causas idoneas aliter Episcopo visum fuerit) ut fiat perfectus & earum rerum peritus, quæ ad Ecclesiasticam administrationem attinent. In qua administratione si fidelem ac diligentem se præstiterit, à Diocesano poterit ad Presbyteratus Ordinem admitti temporibus juxta Canonem constitutis; aut (re ita postulante) alia aliqua Dominicâ, aut Festâ die, coram Ecclesia juxta modum & formam sequentem.*

FORMA

FORMA & MODUS Ordinandi PRESBYTEROS.

¶ *Die ab Episcopo constitutâ, post Preces Matutinas habebitur Concio aut Exhortatio, quâ quid sit eorum Munus atque Officium, qui sunt in Presbyteros Ordinandi, ponetur ob oculos, quámque sit necessarius hic Ordo in Ecclesia Christi, ut & quanti eos facere debeat populus in hocce suo Munere.*

¶ *Ante omnia Archidiaconus, aut eo absente, alius ad illius Munus obeundum constitutus, Episcopo in Cathedra sedenti juxta Mensam Domini, eos qui die illâ sunt ad Presbyteratûs Ordinem admittendi, singulos decentem vestem indutos, præsentabit, ac dicet;*

REVERENDE in Christo Pater, hos præsentes viros præsento tibi, ad Presbyteratûs Ordinem admittendos.

¶ *Episcopus.*

VIDE ut quos nobis præsentas idonei ac digni sint, cum ob eruditionem, tum ob piam conversationem, qui Ministerium suum ritè obeant, ad honorem Dei & Ecclesiæ illius ædificationem.

¶ *Respondebit Archidiaconus.*

IN eos inquisivi; eos etiam aminavi, mihique videntur comparati.

¶ *Tunc Episcopus dicet Populo*

PLEBS Christi, hi sunt q Deo annuente, in sacr Presbyteratûs Ordinem assum hodie nobis animus est. Qui post debitam in eos factam inq sitionem, nihil occurrit quod i pediat quominus ad Officium um atque Ministerium ritè voc tur, sintque ad illud idonei. rum si cui vestrum compertum quemquam eorum ullo impe mento teneri aut aliquo notab Crimine laborare, quominus fas sit ad sanctum hoc Ministeri admitti, prodeat ille in Nomi Dei, & illud quicquid sit crimi aut impedimenti palàm faciat.

¶ *Tum si crimen aut impedime tum aliquod insigne objiciatu illius Ordinationi cui crimen a impedimentum ejusmodi fue objectum, supersedebit Episc pus, usque dum ab objecto cr mine se purgaverit.*

¶ *Tum Episcopus (iis qui dig visi fuerint, qui Ordinentu sacri Cœtus precibus commend*

ti

) unà cum Clero & Plebe tum aſente, Litaniam cum precibus antabit aut recitabit prout habetur in Formula Diaconos Ordinandi excepto, quod in Suffragio proprio ibi addito, vox Diaconatus) *omittetur in cujus locum ſubjicietur vox* Presbyteratus.)

tum cantabitur aut recitabitur fficium pro ſacrâ Communione, um Collectâ, Epiſtolâ, & Evangelio, prout ſequuntur.

OMNIPOTENS Deus, bonorum omnium largitor, ſancto tuo Spiritus varios in leſia Miniſterii Ordines inſtiti, hos famulos tuos ad Presyeratûs Officium nunc vocatos ignè reſpice, eoſque ita reple trinæ veritate, & vitæ innocenexornâ, ut tibi in hoc Officio verbis tum exemplis probis lem navent operam, ad Nomitui gloriam, & Eccleſiæ tuæ ificationem; per merita Servais noſtri Jeſu Chriſti, qui unà um, & cum Spiritu tuo vivit, regnat in ſæcula ſæculorum. men.

Epiſtola, Eph.4.7.

UNICUIQUE noſtrûm data eſt gratia ſecundum menſuram donationis Chriſti. Propter od dicit, aſcendens in altum, ptivam duxit captivitatem, dedit dona hominibus. (Quod tem aſcendit, quid eſt niſi, quia deſcendit primum in inferiores rtes terræ. Qui deſcendit ipſe , & qui aſcendit ſupra omnes cœlos ut adimpleret omnia.) Et ipſe dedit quoſdam quidem Apoſtolos, quoſdam autem Prophetas, alios verò Evangeliſtas; alios autem Paſtores & Doctores, ad conſummationem ſanctorum in opus Miniſterii, in ædificationem corporis Chriſti: Donec occurramus omnes in unitatem fidei & agnitionis Filii Dei, in virum perfectum, in menſuram ætatis plenitudinis Chriſti.

¶ *Deinde legetur pro Evangelio pars Capitis Noni Evangelii ſecundum S. Matthæum.*

Evangelium, S. Matth. 9. 36.

VIDENS Jeſus turbas, miſertus eſt eis, quia erant vexati & errantes, ſicut oves non habentes Paſtorem. Tum dicit Diſcipulis ſuis, meſſis quidem multa, operarii autem pauci, rogate ergo Dominum Meſſis ut mittat operarios in Meſſem ſuam.

Aut S. Joh. 10. 1.

AMEN, amen, dico vobis, qui non intrat per oſtium in ovile ovium, ſed aſcendit aliunde; ille fur eſt & latro. Qui autem intrat per oſtium: paſtor eſt ovium. Huic oſtiarius aperit: & oves vocem ejus audiunt: & proprias oves vocat nominatim & educit eas. Et cum proprias oves emiſerit, ante eas vadit: & oves illum ſequuntur, quia ſciunt vocem ejus. Alienum autem non ſequuntur, ſed fugiunt ab eo: quia non noverunt vocem alienorum. Hoc proverbium, dixit eis Jeſus;

Illi

Illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis. Dixit ergo eis iterum, Jesus, Amen, amen, dico vobis, quia ego sum ostium ovium. Omnes quotquot venerunt ante me, fures sunt & latrones: sed non audierunt eos oves. Ego sum ostium, per me siquis introierit, salvabitur; & ingredietur & Pascua inveniet. Fur non venit, nisi ut furetur & mactet & perdat. Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant. Ego sum Pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis. Mercenarius autem & qui non est pastor, cujus non sunt oves propriæ, videt lupum venientem, & dimittit oves, & fugit; & lupus rapit, & dispergit oves. Mercenarius autem fugit, quia mercenarius est: & non pertinet ad eum de ovibus. Ego sum pastor bonus: & cognosco oves meas, & cognoscunt me meæ. Sicut novit me Pater, & ego cognosco Patrem: & animam meam pono pro ovibus meis. Et alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ovili: & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet unum ovile & unus Pastor.

¶ *Tum Episcopus sedens in Cathedra Juramentum de Primatu Regis, eorum unicuique administrabit prout Superius habetur in Formula Ordinandi Diaconos.*

¶ *Quo facto eos affabitur in hunc modum.*

AUDIVISTIS fratres, cùm in privato examine tum in ea exhortatione, quæ jam ad directa est, ut & in sacris lectionibus ex Evangelio & scriptis Apostolorum desumptis, quantæ nitatis quantique momenti sit ficium hoc ad quod vocam Atque vos etiam nunc iterum hortamur in Nomine Domini stri Jesu Christi ut sitis memo quanta sit dignitas, quantúmc momentum officii ac muneris quod vocamini; nempe quod nuncii, Speculatores & Dispen tores Domini, ad familiam ill instituendam, monendam & p cendam; ad quærendas o Christi huc illuc dispersas, ejusc filios in medio hujus mundi quam, quo salutem æternam Christum consequantur.

Memoriæ igitur vestræ sem insideat quantus thesaurus Cu vestræ committatur. Sunt en oves Christi quas morte suâ re mit, & propter quas sanguinem um effudit. Ecclesia & Cœ cui debetis ministrare sponsa e est atque corpus: & si negligen vestrâ aliquid damni aut detrime ti patiatur ea Ecclesia, aut ill membrum aliquod, nostis cul ejusmodi gravitatem & horrendu quod ei imminet supplicium Quapropter in vobismetipsis pe pendite, quis sit ministerii ves scopus quoad filios Dei & sponsa atque corpus Christi: Et atten te ne sit in labore Curâ ac dilige tiâ vestrâ, ulla intermissio, usqu dum pro viribus operam dederi juxta quod tenemini, eos omn qui curæ vestræ vel jam comm tuntur vel sunt deinceps comm tendi, adducatis ad eum consensu in fide ac cognitione Dei, &

ætatis in Christo maturita-
ac perfectionem, quæ nullum
m relinquat in medio vestrî,
erroribus in Religione, seu
s in vivendi ratione.

ùm igitur adeò excellens,
óque difficile sit Munus illud
rum, animadvertitis quantâ
gentiâ quantóque affectu in il-
vobis sit incumbendum, tam
vos præbeatis obsequentes &
os erga Dominum qui vos ad
am dignitatem evexit, quam
veatis ne aut ipsi Deum offen-
s, aut in causa sitis ut ipsum
offendant, quamquam hoc pro-
rum hancque voluntatem ex
is habere non valeatis. Siqui-
ea voluntas, eáque sufficien-
à Deo est. Id igitur Officii
is necessariò incumbit ut à Deo
itum suum sanctum obnixè
tis. Quandoquidem verò
rum opus, utpote quod in salu-
versatur animorum, ad optа-
finem aliter perduci nequit
m doctrinâ atque exhortatio-
s ex sacra Scripturâ desumptis,
cum vitâ quæ illis responde-
; perpendite quàm graviter
ipturæ sint vobis legendæ & ad-
endæ, quámque diligenter ad
mam earumdem Scripturarum
gendi mores vestri & vestrarum
ximè familiarum. Atque eâ
de causâ, quàm procul à vobis
ovendæ (quoad fieri poterit)
nes hujus sæculi Curæ, atque
icitudines.

Speramus vos hæc jamdiu per-
disse, atque attentè apud vos
nsideràsse planéque statuisse vos
os Deo juvante, consecrare huic
neri ad quod ipsi placuit vos
care. Adeò ut quantum qui-
dem in vobis erit, in hoc unum incumbatis, omnésque Curas vestras atque omnia studia impendatis: Deum autem Patrem per intercessionem unius Servatoris nostri Jesu Christi, indesinenter orabitis ut Spiritus sancti opem cœlestem consequamini; ut per continuam lectionem ac meditationem Scripturarum ad maturitatem Ministerii vestri deveniatis, & in eo corroboremini; utque enixè adnitamini in sanctimoniâ progressus facere, ac præstare ut in eadem progrediantur etiam illi qui vos attingunt aliquâ necessitudine, eos instituendo in normâ & doctrinâ Christi, ut sitis exempla pia, & typi salutares quos populus sequatur atque imitetur.

Jam verò ut hæc plebs Christiana hîc congregata perspectum habeat, quodnam sit propositum vestrum, quæve mens circa ea de quibus agitur inpræsentiarum, ut promissum quod estis daturi vos magis magisque adstringat ad munus vestrum ritè obeundum, vos planè & absque ulla ambiguitate respondebitis ad quæstiones quas vobis proponemus in Nomine Dei & ejus Ecclesiæ.

SUGGERIT ne vobis animus, vos verè vocari secundùm voluntatem Domini nostri Jesu Christi, ac morem hujus Ecclesiæ Anglicanæ ad Presbyteratus Ordinem Ministerium?

Responsio.

Suggerit.

Episcopus.

NUM persuasum habetis Scripturis sacris sufficienter contineri omnem doctrinam necessario

sariò requisitam ad salutem æternam per fidem in Jesum Christum? Num etiam apud vos decreviitis ex iisdem Scripturis documenta desumere quibus plebem vobis concreditam instituatis, neque quicquam docere (tanquam necessariò ad salutem æternam requisitum) nisi quod persuasum habeatis ex Scripturis posse inferri & probari?

Resp.

Sic persuasum habeo, sicque decrevi auxiliante Dei gratiâ.

Episcopus.

NUM igitur fidelem vestram operam adhibituri estis in doctrina & Sacramentis, atque Disciplina Christi administrandis, juxta quod præcepit Dominus; proutque in hac Ecclesia, & in hoc Regno receptum est secundum Dei mandatum. Ita ut Plebem Curæ munerique vestro commissam docturi sitis ut ei se submittant, eamque cum omni diligentia observent?

Resp.

Id Deo favente diligenter curabo.

Episcopus.

NUM parati erectíque eritis ad propulsandas & amoliendas omni cum fide atque diligentiâ omnes falsas & peregrinas doctrinas, quæ verbo Dei adversantur; & ad monendum hortandúmque cùm privatim tum publicè tam ægrotos quam bene valentes infra suum quisque districtum, pro necessitatis exigentiâ, proque datâ occasione?

Resp.

Etiam auxiliante Domino.

Episcopus.

ERITIS ne assidui in orati bus, & in legendis S Scripturis, & in iis studiis harum intelligentiam juvare sunt, mundi & carnis solicitu bus sepositis?

Resp.

Ea conabor præstare, mihi tulante Domino.

Episcopus.

NUM diligentem operam hibebitis in formandis e nandisque cùm vobismetipsis familiis vestris juxta doctri Christi, ut vos ipsos & eas, q tum in vobis erit, exempla & typos salutares Ecclesiæ C præbeatis?

Resp.

Adhibebo operam, mihi o lante Domino.

Episcopus.

NUM fovebitis & promov tis pro viribus vestris, q tem pacem & Charitatem omnes Christianos, inter eos tissimùm quorum cura vobis mandatur aut demandabitur.

Resp.

Hoc præstabo, mihi opitul Domino.

Episcopus.

NUM Ordinario vestro r renter præstabitis obse um ut & præcipuis Ecclesiæ M stris, quorum Curæ atque regi subjecti estis, piis eorum admo onibus alacriter atque ex an obtemperantes, vosque piis eo decretis submittentes?

Resp.

Faciam mihi opitulante mino.

¶ *Tum Episcopus stans, dicet,*

DEUS Omnipotens, qui vobis dedit hæc omnia prævelle, vobis etiam largiatur tem ad ea præstanda, ut quod pit in vobis opus suum perficiper Jesum Christum Dominum rum. *Amen.*

His peractis, cœtus monebitur t hæc secretò in suis Orationius petat à Deo, ei propterea supicando humillimé. Atque ut tur locus his precibus, silentim per aliquod tempus servabitur.

Postea cantabitur aut recitabitur ab Episcopo Hymnus, Veni, Creator Spiritus, *omnibus rdinandis genu flectentibus: Episcopo præeunte, Presbyteris utem aliisque qui adsunt, alernis respondentibus.*

VENI Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita;
ple supernâ gratiâ
e tu Creasti pectora.
i Paracletus diceris,
num Dei altissimi;
s vivus, ignis, charitas
piritalis Unctio.
eptiformis munere,
xtræ Dei tu digitus;
ritè promissum Patris,
mone ditans guttura.
ende lumen sensibus,
unde amorem cordibus;
rma nostri corporis
ute firmans perpeti.
stem repellas longius,
mque dones protinus;
Ductore sic te prævio,
Vitemus omne noxium.
Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium;
Te utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.
Sit laus Patri cum Filio,
Sancto simul Paracleto;
Nobisque mittat Filius,
Charisma Sancti Spiritus. Amen.

¶ *His paractis Episcopus sic orabit, & dicet,*

Oremus.

OMNIPOTENS Deus ac Pater cœlestis, qui ex immensa tua Charitate tuâque erga nos bonitate dedisti nobis charum & prædilectum Jesum Christum Filium tuum unigenitum, ut esset Redemptor noster & author vitæ æternæ; qui postquam morte sua Redemptionem nostram perfecit, postque suam in Cœlum Ascensionem, in orbem universam misit Apostolos suos, Prophetas, Evangelistas, Doctores, & Pastores quorum laboribus ac Ministerio gregem ingentem coegit per omnes mundi regiones diffusum, ad æternas sancti Nominis tui laudes enarrandas: Pro his tantis æternæ tuæ bonitatis beneficiis, & propterea quod hos præsentes famulos tuos vocare dignatus es, ad hoc idem munus ac ministerium, ad salutem generis humani institutum, tibi gratias agimus ex animo quam maximas; te laudamus, te adoramus, tibique humillimè supplicamus per eundem Filium tuum benedictum, ut omnibus hîc seu alibi sanctum Nomen tuum invocantibus, concedere digneris,

ut

ut indesinenter gratum erga te animum exhibeamus, pro his aliisque omnibus beneficiis tuis, utque indies progrediamur in cognitione ac Fide in te & in Filium tuum per sanctum tuum Spiritum. Ita ut non modò per hos Ministros tuos, sed per eos etiam super quos Ministri tui constituerentur, sanctum Nomen tuum in æternum glorificetur, & benedictum illud regnum tuum amplietur, per eumdem Filium tuum Jesum Christum Dominum nostrum, qui vivit & regnat tecum in unitate ejusdem sancti Spiritus in sæcula sæculorum. *Amen.*

¶ *Hac finitâ oratione, Episcopus, cum Presbyteris ibi præsentibus manus suas imponent unicuique successivè ad Presbyteratum Ordinando, humiliter in genua provoluto, Episcopo dicente,*

ACCIPE Spiritum sanctum ad Officium & opus Presbyterii in Ecclesia Dei, quod tibi committitur per impositionem manuum nostrarum. Quorum remittis peccata, remittuntur, & quorum retines peccata, retinentur. Et esto fidelis verbi Dei & sanctorum ejus Sacramentorum Dispensator, in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. *Amen.*

¶ *Post hæc Episcopus unicuique in genua provoluto Sacra Biblia in manum tradet, dicens,*

ACCIPE potestatem prædicandi verbum Dei, & administrandi sancta Sacramenta in Ecclesia in qua fueris ad hæc legitimè constitutus.

¶ *His peractis Symbolum Nic num cantabitur aut recitabit deinde Episcopus perget in Offi sacræ Communionis. Qu unà participabunt omnes Or nati, manentes in eodem lo ubi manus ipsis fuerunt im sitæ, usque dum sacræ Cœ communicaverint. Sacrâ v Cœnâ celebratâ post ultim Collectam, & immediatè a benedictionem hæ collectæ dic tur.*

PATER summè misericors, supplices rogamus, ut in famulos tuos effundas cœlestem am benedictionem ut justitiâ in antur, eósque succesſus habeat v bum tuum quod per os ipsor proferetur, ut nunquam sit frust Da etiam ut gratia nobis conce tur ad ea, quæ proposituri s ex sanctissimo verbo tuo depro ta, aut cum eo concordantia, dienda & excipienda tanquam m dia nos ad salutem deducent ut dictis factisque gloriam tua & regni tui incrementum qua mus, per Jesum Christum Do num nostrum. *Amen.*

ACTIONES nostras singu Domine clementissimo favore præveni, & perpetuo aux prosequere, ut in omnibus op bus nostris in te incœptis, co nuatis & finitis, sanctum No tuum glorificemus, & tandem seratione tuâ vitam æternam c sequamur, per Jesum Christ Dominum nostrum. *Amen.*

P

PAX Dei, quæ ſuperat omnem intellectum conſervet corda veſtra & mentes veſtras, in cognitione & amore Dei, & Filii ejus Jeſu Chriſti Domini noſtri; & favor Omnipotentis Dei Patris, Filii & Spiritus ſancti, vobis adſit, ſempérque vobiſcum maneat. *Amen.*

SI autem uno eodemque die alii ad Diaconatus, alii ad Presbyteratûs Ordinem admittantur, priùs præſentabuntur Diaconi, deindè Presbyteri. Et ſatis fuerit ſi ſemèl recitetur Litania pro utriſque. Ambæ Collectæ uſurpabuntur, pro Diaconis primò, deindè etiam pro Presbyteris. Epiſtola erit Epeſ. 4. 7. *uſque ad* 14. *ut ſupra in hoc Officio. Poſtquam ſtatim Juramentum Primatûs præſtabunt, Examinabuntur & Ordinabuntur (prout ſupra præſcriptum eſt) qui ſunt ad Diconatum admittendi. Tùm prælecto ab aliquo eorum Evangelio (quod deſumetur aut ex S.* Matth. 9.36. *ut ſupra in hoc Officio, aut ex S.* Luc. 12. 35. *uſque ad* 39. *ut anteà in Formâ pro Ordinandis Diaconis.) Et ii qui ſunt ad Presbyteratum admittendi, præſtabunt etiam Juramentum Primatûs, Examinabuntur, & Ordinabuntur, prout ſuprà in hoc Officio, præſcriptum habetur.*

Forma Ordinandi vel Consecrandi ARCHIEPISCOPUM AUT EPISCOPUM.

¶ *Quæ quidem Consecratio semper celebranda est die Dominicâ aut aliquo die Festo.*

¶ *Rebus omnibus in Ecclesiâ peractis atque ritè dispositis post Preces Matutinas, Archiepiscopus aut alius Episcopus ad id constitutus, Ordietur ab Officio Sacræ Communionis, in quo hæc erit.*

Collecta.

OMNIPOTENS Deus, qui per Jesum Christum Filium tuum sanctis tuis Apostolis, multa excellentia dona largitus es, quique illis in mandatis dedisti, ut gregem pascerent, Gratiam largire quæsumus, omnibus Episcopis, Ecclesiæ tuæ Pastoribus, ut diligenter verbum tuum prædicent, utque piam illius Disciplinam ritè administrent; Plebi autem da ut obsequenter ei se submittant, sicque omnes æternæ gloriæ coronam consequantur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Alius autem Episcopus leget Epistolam,* 1 *Tim.* 3. 1.

FIDELIS sermo: siquis Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Oportet enim Episcopum irreprehensibilem esse unius uxoris virum, sobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hospitalem, doctorem, non vinolentum, non percussorem: sed modestum, non litigiosum, non cupidum: sed suæ domui bene præpositum, filios habentem subditos cum omni castitate. Siquis autem domui suæ præesse nescit quomodo Ecclesiæ Dei diligentiam habebit? Non Neophytum ne in superbiam elatus, in judicium incidat Diaboli. Oportet autem illum & testimonium habere bonum ab iis qui foris sunt: ut non in opprobrium incidat, & in laqueum Diaboli.

¶ *Aut hoc, loco Epistolæ.* *Act.* 20. 17.

A MILETO autem misit Ephesum, vocavit majores natu Ecclesiæ. Qui cùm venissent ad eum, & simul essent, dixit eis: Vos scitis à prima die qua ingressus

us ſum in Aſiam, qualiter vobiſ-
um per omne tempus fuerim, ſer-
iens Domino cum omni humili-
ate & lacrymis, & tentationibus
quæ mihi acciderunt ex inſidiis Ju-
æorum: quomodo nihil ſubtrax-
erim vobis utilium quominus an-
unciarem vobis, & docerem vos
ublicè & per domos, Teſtificans
udæis atque Gentilibus in Deum
œnitentiam, & fidem in Domi-
um noſtrum Jeſum Chriſtum.
Et nunc ecce alligatus ego Spiritu:
ado in Jeruſalem: quæ in ea ven-
ura ſint mihi ignorans. Niſi quod
piritus ſanctus per omnes Civita-
es mihi proteſtatur, dicens quo-
iam vincula & tribulationes Je-
oſolymis me manent. Sed nihil
orum vereor, nec facio animam
eam prætioſiorem quàm me,
ummodo conſummem curſum
eum & miniſterium verbi quod
ccepi à Domino Jeſu teſtificari
vangelium gratiæ Dei. Et
unc ecce ego ſcio, quia amplius
on videbitis faciem meam vos
mnes per quos tranſivi prædicans
egnum Dei. Quapropter
onteſtor vos hodierna die quia
undus ſum à ſanguine omnium.
on enim ſubterfugi, quominus
nunciarem omne conſilium Dei
obis. Attendite vobis & univer-
gregi in quo vos Spiritus ſanctus
fuit Epiſcopos regere Eccleſiam
ei, quam acquiſivit in ſanguine
o. Ego ſcio quoniam intrabunt
ſt diſceſſionem meam lupi rapa-
s in vos non Parcentes gregi. Et
vobis ipſis exurgent viri loquen-
perverſa ut abducant diſcipulos
ſt ſe. Propter quod vigilate,
emoriâ retinentes, quoniam per
iennium nocte & die non ceſſavi,
cum lacrymis monens unumquem-
que veſtrûm. Et nunc commen-
do vos, Deo & verbo gratiæ ipſi-
us, qui potens ædificare, & dare
hæreditatem in ſanctificatis om-
nibus. Argentum & aurum,
aut veſtem nullius concupivi. Si-
cut ipſi ſcitis quoniam ad ea quæ
mihi opus erant, & his qui mecum
ſunt miniſtraverunt manus iſtæ.
Omnia oſtendi vobis quoniam ſic
laborantes, oportet ſuſcipere in-
firmos, ac meminiſſe verbi Domi-
ni Jeſu, (quoniam ipſe dixit)
Beatius eſt magis dare quam acci-
pere.

¶ *Tum alius Epiſcopus leget Evan-
gelium. S. Joh.* 21.15.

DICIT Simoni Petro Jeſus,
Simon, Joannis diligis me
plus his? Dicit ei, etiam Domi-
ne: tu ſcis quia amo te. Dicit
ei, Paſce agnos meos. Dicit ei
iterum Simon, Joannis, diligis
me? Ait illi etiam Domine; tu
ſcis quia amo te. Dicit ei iterum,
Paſce agnos meos. Dicit ei tertiò,
Simon, Joannis amas me? Con-
triſtatus eſt Petrus quia dicit ei
tertiò amas me? Et dixit ei Do-
mine, tu omnia noſti: tu ſcis
quia amo te. Dicit ei Paſce oves
meas.

¶ *Aut hoc. S. Joh.* 20.19.

CUM ergo ſerò eſſet die illo,
unâ Sabbathorum, & fores
eſſent clauſæ ubi erant diſcipuli
congregati propter metum Judæ-
orum, venit Jeſus, & ſtetit in me-
dio, & dicit eis, Pax vobis. Et
cùm hæc dixiſſet, oſtendit eis ma-

nus, & latus. Gaviſi ſunt Diſcipuli viſo Domino. Dixit ergo eis iterum Pax vobis: ſicut miſit me Pater, & ego mitto vos. Hæc cùm dixiſſet, inſufflavit: & dicit eis accipite Spiritum ſanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta ſunt.

¶ *Aut hoc. S. Matth.* 28. 19.

ACCEDENS Jeſus locutus eſt eis, dicens, Data eſt mihi omnis poteſtas in cœlo & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in Nomine Patris, Filii, & Spiritus ſancti, docentes eos ſervare omnia quæcunque mandavi vobis, & ecce ego vobiſcum ſum omnibus diebus, uſque ad conſummationem ſæculi.

¶ *Poſt Evangelium, Symbolum Nicænum, & Concionem Sacram, Electus Epiſcopus Supparo, vulgò* Rochetto, *indutus à duobus Epiſcopis præſentabitur illius Provinciæ Archiepiſcopo (aliive Epiſcopo ad hoc per legitimam commiſſionem conſtituto) Archiepiſcopo ſedente in Cathedrâ juxta ſacram Menſam, Epiſcopiſque qui illum præſentant, dicentibus:*

REVERENDISSIME in Chriſto Pater, hunc pium atque eruditum virum vobis præſentamus in Epiſcopum Ordinandum atque Conſecrandum.

¶ *Tum Archiepiſcopus Mandatum Regium jubebit exhibere, illudque curabit prælegi. Juramentum autem de agnoſcendo Primatu Regio ſingulis in Epiſcopos electis adminiſtrabitur, prout habetur in formula Diaconi Ordinandi; ut & poſteà juramentum obedientiæ Archiepiſcopo debitæ juxta ſequentem Formulam.*

Juramentum Obedientiæ Archiep. debitæ.

IN *Dei Nomine Amen.* I. N. *Electus Epiſcopus Eccleſiæ ſedique* N. *profiteor polliceorque omnimodam reverentiam & obedientiam debitam Archiepiſcopo atque Eccleſiæ Metropoliticæ* N. *debitam Succeſſoribus ſuis, ſic me Deus adjuvet per Jeſum Chriſtum.*

¶ *Hoc Juramentum omittetur in Conſecratione Archiepiſcopi.*

¶ *Tum Archiepiſcopus cœtum ad orandum exhortabitur, in hæc verba.*

FRATRES, Scriptum eſt in Evangelio ſecundum S. *Lucam* quod Servator noſter Jeſus Chriſtus per totam noctem in orationibus perſeveraverit, priuſquam ageret ac mitteret duodecim Apoſtolos ſuos. Scriptum eſt etiam in *Actibus ſanctorum Apoſtolorum* Diſcipulos qui Antiochiæ degebant, jejuniis ac orationibus vacaſſe antequam Paulo & Barnabæ manus imponerent, eoſque mitterent. Chriſti Servatoris igitur Apoſtolorumque ſuorum exemplum ſecuti, ante omnia, orationi incumbamus, antequam virum hunc admittamus qui nobis præſentatur

ræſentatus, eúmque mittamus d opus ad quod ipſum à Spiritu ncto vocatum eſſe confidimus.

Tum recitabitur Litania, ut ſuperius in Formula Diaconos Ordinandi; excepto tantummodo, quod poſt hunc locum (ut omnes Epiſcopos, Presbyteros) *proprium Suffragium quod ibi habetur omittetur, hoc ſequente Suffragio in ipſius locum ſubſtituto.*

UT huic fratri noſtro Electo benedicere, & ſuper ipſum ituam tuam cœleſtem effundere gneris, ut officium ſuum ad od vocatur ritè obeat, ad Ecſiæ tuæ ædificationem, & Nonis tui honorem, laudem ac glom.

Reſponſio.
Te rogamus audi nos.

Tum recitabuntur Orationes ſequentes.

OMNIPOTENS Deus, omnium bonorum largitor, qui ſanctum Spiritum tuum varios Eccleſia Miniſterii Ordines inuiſti, famulum tuum ad opus Miniſterium Epiſcopi nunc voca-, benignè reſpice, eúmque ita le doctrinæ veritate, vitæque ocentiâ exorna, ut tibi in hoc cio dictis factiſque fidelem naoperam, ad Nominis tui glom, & Eccleſiæ tuæ ædificatiom & rectam gubernationem, merita Servatoris noſtri Jeſu riſti, qui unà tecum & cum ritu ſancto vivit & regnat in ſæla ſæculorum. *Amen.*

¶ *Tum Archiepiſcopus in Cathedra ſedens, eum qui in Epiſcopum Conſecrandus eſt, ſic alloquetur,*

FRATER, quandoquidem Scriptura ſacra ut & antiqui Canones monent ne cito munus imponamus, ullúmque admittamus ad regimen in Eccleſia Chriſti quàm non minore pretio, quàm ſui ipſius ſanguinis effuſione acquiſivit. Priuſquam te admittam ad hanc adminiſtrationem, te examinabo in quibuſdam articulis ut præſens Cœtus compertum habeat, & conteſtari poſſit quo pacto te gerere in hoc officio apud te ſtatueris.

NUM perſuaſum habes te verè vocari ad hanc adminiſtrationem ſecundum voluntatem Domini noſtri Jeſu Chriſti ac hujus Regni morem?

Reſponſio.
Ita perſuaſum habeo.

Archiepiſcopus.
NUM perſuaſum habes Scripturis ſacris ſufficienter contineri omnem doctrinam neceſſariò requiſitam ad ſalutem æternam, per fidem in Jeſum Chriſtum? Num etiam apud te decreviſti, ex iiſdem ſacris Scripturis documenta deſumere, quibus plebem tibi commiſſam inſtituas; neque quicquam tenere aut docere tanquam neceſſariò ad ſalutem æternam requiſitum, niſi quod perſuaſum habeas ex Scripturis poſſe inferri ac probari?

Reſponſio.
Ita perſuaſum habeo, ſicque decrevi auxiliante Dei gratiâ.

Archiepiſcopus.

NUM igitur fidelem iiſdem ſacris Scripturis dabis operam, & Deum invocando rogabis, ut tibi veram earum intelligentiam concedat; ita ut harum operâ potens ſis docere & exhortari in ſacrâ doctrinâ, & iis qui contradicunt reſiſtere, eóſque coarguere.

Reſponſio.

Ita faciam juvante Deo.

Archiepiſcopus.

NUM apud te conſtituiſti propulſare & amoliri omni cum fide atque diligentiâ omnes falſas & peregrinas doctrinas quæ verbo Dei adverſantur; aliúſque cùm privatim tum publicè ad illud ipſum monere ac hortari?

Reſponſio.

Ita apud me facere conſtitui, mihi opitulante Domino.

Archiepiſcopus.

NUM omnem impietatem & ſæcularia deſideria abnegabis, ſobriè, & juſtè, & piè vivens in hoc ſæculo, ut te ipſum in omnibus exemplum bonorum operum aliis præbeas, ut is qui ex adverſo eſt vereatur, nihil habens malum dicere de te.

Reſponſio.

Ita faciam, mihi opitulante Domino.

Archiepiſcopus.

NUM fovebis & promovebis quantum in te erit, quietem Charitatem & Pacem inter omnes; inquietos vero, immorigeros & crimini obnoxios intra tuam Dioceſim, corriges, & plectes, pro ea authoritate quam habes ex verbo Dei, quæque tibi committenda eſt ex hujus Regni conſtitutione.

Reſponſio.

Ita faciam juvante Deo.

Archiepiſcopus.

NUM fidelis eris in Ordinandis & mittendis aliis, iiſq manus imponendo.

Reſponſio.

Ero Deo adjuvante.

Archiepiſcopus.

NUM te ipſum manſuetu præbebis, & miſericorde propter Chriſtum erga pauperes egenos, atque omnes peregrin auxilio deſtitutos?

Reſponſio.

Præbebo Deo adjuvante.

¶ *Tum Archiepiſcopus ſtans, dic*

DEUS Omnipotens Pater n ſter cœleſtis, qui tibi de hæc omnia præſtare velle, t etiam largiatur virtutem ad præſtanda, ut perfecto quod inco pit in te bono opere, perfectus inculpatus reperiaris in die noviſ mo, per Jeſum Chriſtum Dom num noſtrum. *Amen.*

¶ *Tum Electo in Epiſcopum re qua Epiſcopalia veſtimenta i duto & genibus flexis, Hymn* Veni, Creator Spiritus, *ſu ipſum cantabitur aut recita tur, incipiente Archiepiſcop Epiſcopis autem, cum a præſentibus, alternis reſponde tibus prout habetur in ſeque tibus.*

VENI Creator Spiritus,
Mentes tuorum viſita;
Imple ſuperná gratiâ, &c.

¶ 2

¶ *Quo finito, Archiepiſcopus dicet,*

Domine exaudi orationem noſtram.

Reſponſio.

Et clamor noſter ad te perveniat.

Oremus.

OMNIPOTENS Deus, ac Pater ſummè miſericors, qui ex immenſâ tuâ bonitate Jeſum Chriſtum Charum, & prædilectum Filium tuum unigenitum dediſti ut eſſet Redemptor noſter & Author vitæ æternæ; qui poſtquam morte ſuâ Redemptionem noſtram perfecit, poſtquam ſuam in cœlos Aſcenſionem, dona ſua abundè ſuper homines effudit, aliis factis Apoſtolis, aliis Prophetis, aliis verò Evangeliſtis, aliis Paſtoribus ac Doctoribus, ad ædificationem & conſummationem Eccleſiæ ſuæ, huic famulo tuo gratiam eam largire quæſumus, qua ſemper paratus ſit Evangelium illud tuum annunciare, quod eſt noſtræ tecum reconciliationis jucundus nuncius, & eâ uti authoritate quæ ipſi conceſſa eſt, non ad deſtructionem ſed ad ſalutem, non ad damnum ſed ad auxilium; ita ut tanquam fidelis diſpenſator & prudens qui in tempore familiæ tuæ demenſum ſuum diſtribuat, in æternum gaudium tandem admittatur, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui unà tecum & cum Spiritu ſancto vivit & regnat unus Deus, in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

¶ *Tum Archiepiſcopus & Epiſcopi qui aderunt, Electo in Epiſcopum coram ipſis in genua provoluto, manus imponent, Archiepiſcopo dicente,*

ACCIPE Spiritum ſanctum ad Officium & opus Epiſcopi in Eccleſia Dei, quod jam tibi committitur per impoſitionem manuum noſtrarum; In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Amen. Ac memento ut exſuſcites gratiam Dei quæ data eſt tibi per hanc manuum noſtrarum impoſitionem. Non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris, ſed virtutis, & ſobrietatis.

¶ *Tum Archiepiſcopus ipſi tradet Sacra Biblia, dicens,*

ATTENDE lectioni, exhortationi & doctrinæ. Ea meditare quæ hoc libro continentur. In his eſto diligens, ut profectus tuus manifeſtus ſit omnibus. Attende tibi & doctrinæ, inſta in illis. Hoc enim faciens & te ipſum ſalvum facies, & eos qui te audiunt. Eſto gregi Chriſti, Paſtor, non lupus, paſce oves illius ne devores. Infirmas ſuſtenta, ægrotantes ſana, confractas alliga, abactas reduc, quæ perierant require. Eſto ita miſericors ne ſis æquo remiſſior. Ita Diſciplinam adminiſtra, ne obliviſcaris miſericordiam. Ut cùm ſummus Paſtor apparuerit, Coronam immarceſſibilem accipias, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Tum Archiepiſcopus perget in Officio Sacræ Communionis; quî cum jam Conſecratus Epiſcopus*

(*unà cum aliis*) *Cœnæ Domini communicabit.*

¶ *Et pro ultimâ Collectâ, immediatè ante benedictionem, hæ recitabuntur Orationes.*

PATER ſummè miſericors, effunde quæſumus in hunc famulum tuum Cœleſtem tuam benedictionem, eúmque ita reple ſancto Spiritu tuo, ut verbum tuum prædicans, non ſolum aſſiduus & vehemens ſit in corripiendo, ſupplicando, & redarguendo, cum omni patientiâ & doctrinâ verum etiam ſit exemplum ſalutare fidelium, in verbo, in converſatione, in charitate, in fide, in caſtitate, in puritate, ut fideliter curſu ſuo conſummato, accipiat in die noviſſimo, coronam juſtitiæ quæ ipſi repoſita eſt à Domino juſto Judice, qui vivit & regnat unus Deus cum Patre & Spiritu ſancto, in ſæcul ſæculorum. *Amen.*

ACTIONES noſtras ſingula Domine clementiſſimo tu favore præveni, & perpetuo auxili proſequere, ut in omnibus operi bus noſtris in te incœptis, conti nuatis & finitis, ſanctum Nome tuum glorificemus, & tandem miſeratione tuâ vitam æternam conſequamur ; per Jeſum Chri ſtum Dominum noſtrum. *Amen*

PAX Dei, quæ ſuperat omnem intellectum, conſerve corda veſtra & mentes veſtras, i cognitione, & amore Dei, & Filii ejus Jeſu Chriſti Domini noſtri & favor Omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritus Sancti, vobis adſit, ſempérque vobiſcum maneat. *Amen.*

FORMULA

FORMULA PRECUM
CUM
Gratiarum Actione quotannis usurpanda
Quinto *NOVEMBRIS.*

FORMULA PRECUM
Quotannis usurpanda Trigesimo
JANUARII.

FORMULA PRECUM
CUM
Gratiarum Actione quotannis usurpanda
Vigesimo Nono *MAII.*

CAROLUS R.

VOLUMUS ac jubemus, Ut hæ tres Orationum & Officiorum Formulæ in Quintum Novembris, *Trigesimum* Januarii, *& Vigesimum Nonum* Maii, *designatæ absque morâ Excudantur ac Vulgentur, & ut in posterum adjiciantur Libro Publicarum Precum quotannis diebus istis usurpandæ, in omnibus Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis, ac Sacellis; in omnibus Sacellis Collegiorum & Aularum utriusque Universitatis nostræ; ut & Collegiorum nostrorum* Eatonensis & Wintonienſis, *& in omnibus Ecclesiis Parochialibus ac Sacellis Regni nostri Angliæ ac Principatus* Walliæ, *& oppidi* Berwick *ad* Tweedam.

Datum in Aula nostra *Whitehall* Mensis *Maii* die Secundâ, Anno Regni nostri Decimo quarto.

Jussu Regiæ Majestatis.

EDVARDUS NICOLAS.

FORMULA PRECUM
CUM
Gratiarum Actione quotannis usurpanda Quinto *Novembris*; ob Ereptos Regem & tres Ordines Regni: Maximè Proditoriæ ac Cruentæ cædi Nitrati pulveris, quæ ipsis parabatur.

¶ *Idem erit Officium in omnibus cum eo quod est in usu Festis diebus; nisi ubi aliter cautum est in sequentibus.*

¶ *Si dies iste incidat in Dominicam, Collecta illius Dominicæ tantum, suo loco addetur huic Officio.*

¶ *Preces Matutinæ incipient ab una aliqua sequentium sententiarum.*

AVERTE faciem tuam à peccatis meis; & omnes iniquitates meas dele. *Psal.*51. 10.

Corripe me Domine, veruntamen in judicio; & non in furore tuo, ne fortè ad nihilum redigas me. *Jer.*10. 24.

Surgam & ibo ad Patrem meum, & dicam ei Pater, peccavi in Cœlum coram te; Et jam non sum dignus vocari filius tuus. S.*Luc.*15. 18, 19.

¶ *Psalmi proprii,* 35. 64. 124. 129.

¶ *Lectiones propriæ,* { *Prior,* 2 Sam.22. / *Posterior,* Act.23.

¶ *Suffragiis post Symbolum, hæc inserentur ac dicentur pro Rege.*

Presbyter.
Domine salvum fac Regem.
Populus.
Qui sperat in te.
Presbyter.
Mitte Illi auxilium de sancto.
Populus.
Et perpetuò eum potenter defende.
Presbyter.
Nihil prævaleant inimici in eum.
Populus.
Filius iniquitatis non appropinquet ad nocendum ei.

¶ *Luc*

¶ *Loco primæ Collectæ ad Matutinas, hæ duæ Collectæ dicentur.*

OMNIPOTENS Deus, qui omnibus sæculis potentiam & misericordiam tuam patefecisti, Ecclesiam tuam miraculosè, & benignè liberando ac justos piósque Reges & Respublicas profitentes sanctam & æternam veritatem tuam protegendo adversus nefarias conspirationes, & pravas molitiones inimicorum; ex animo tibi gratias agimus, & gloriam tribuimus pro admiranda illa & potenti liberatione *Jacobi* Regis nostri clementis defuncti, Reginæ, Principis & universæ stirpis Regiæ, ut & Nobilium Cleri, & Plebis hujusce Regni, tum Comitia celebrantium; qui omnes perquam barbarè & immaniter ac supra quam quod nunquam in retro actis ætatibus auditum est, tanquam oves ad mactationem Pontificiorum perfidiâ destinati erant. Ab immani ista conjuratione non meritum nostrum, sed miseratio tua, non nostra, sed una tua providentia nos liberavit. Atque adeò non nobis Domine, non nobis, sed Nomini tuo tribuatur omnis honor & gloria, in omnibus Ecclesiis sanctorum, à generatione in generationem, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

DOMINE qui hodiè insidias nobis structas patefecisti, & nos ab iis non sine miraculo liberasti; Perge porrò noster potens protector esse, inimicos autem nostros qui sanguine delectantur, disperge, eorum consilia infatua ac dissipa; superbiam deprime, malitiam extingue, & artificia confunde. *Caroli* Regis nostri clementis, ut & eorum omnium qui sub eo munere aliquo publico funguntur, manus judicio & justitiâ corrobora, ad eos omnes operarios iniquitatis exscindendos, qui religionem convertunt in rebellionem, & fidem in factionem; ne unquam nobis prævaleant, aut de nobis triumphent in ruinam Ecclesiæ tuæ apud nos: sed Princeps noster clementissimus & Regna illius in vera illa tua Religione custodiantur, & in ejusdem professione misericordi tuâ bonitate protegantur; adeò ut nos omnes tibi servire & gratias meritas referre in sanctâ Ecclesiâ tuâ valeamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *In fine Litaniæ, (quæ semper die isto recitabitur) post Collectam* (Infirmitates nostras, &c.) *dicetur hoc quod sequitur.*

OMNIPOTENS Deus, Pater cœlestis qui benignâ tuâ providentiâ, & summâ erga nos misericordiâ, inimicorum nostrorum malitiæ, & molitionibus obviam iviſti, revelato & profligato horrendo ac nefario eorum facinore, quod in diem istum moliti erant, ut tum illud perpetrarent, adversus Regem & Statum universum hujus Regni, ad Politiam & Religionem legibus apud nos constitutas penitus evertendas. Animo perquam demisso laudamus ac magnificamus glorioſum Nomen tuum pro benignâ, & infinitâ

finitâ illâ tuâ erga nos bonitate. Profitemur id miserationi tuæ, tuæ uni miserationi acceptum referendum, quod tum non excisi fuerimus. Quippe peccata nostra ad Cœlum contra nos clamabant; & iniquitates nostræ te ad ultionem justè provocabant. Sed non feciſti nobis secundum peccata nostra, neque secundum iniquitates nostras retribuisti nobis: neque nos tradidisti prout merebamur, in prædam inimicis nostris; sed misericorditer nos ab eorum malitia liberasti, & à morte & ruina immunes præstitisti. Fac Domine ut hujus tuæ bonitatis meditatio, in nobis veram pœnitentiam operetur, ne nobis sit iniquitas in ruinam. In nobis etiam fidem vivam & charitatem in omni sanctâ obedientiâ fructuosam magis magísque adaugeto, ut propensio illa tua, erga nos unà cum Luce Evangelii sit nobis, & posteris nostris perpetua; idque propter chariſſimum Filium tuum Jesum Chriſtum, Mediatorem & Advocatum nostrum unicum. *Amen.*

¶ *In Officio Sacræ Communionis, pro Collectâ diei, sequens Collecta dicetur.*

ÆTERNE Deus, & potentiſſime Protector noster, nos indigni famuli tui præsentes adsumus coram Majestate tuâ, agnoscentes potentiam tuam, sapientiam & bonitatem in Rege, & tribus Ordinibus hujus Regni dum Comitia celebrarent servandis & eripiendis ab exitio quod iis die isto paratum erat. Da quæsumus, ut ingentem illam tuam misericordiam erga nos, grato sinceróque animo sentiamus. Protege actuere supremum Dominum nostrum Regem, & universam stirpem Regiam, ab omnibus proditionibus, & conspirationibus. Custodi eos in fide, timore & amore tui; prospera Regnum illius diuturnâ fœlicitate hic in terris, & eum Corona post hâc gloriâ sempiternâ in Regno Cœlorum, per Jesum Chriſtum Servatorem & Redemptorem nostrum unicum. *Amen.*

Epistola. Rom. 13. 1.

OMNIS anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas nisi à Deo: quæ autem sunt, à Deo, ordinatæ sunt. Itaque qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit: qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt. Nam Principes non sunt timori boni operis, sed mali. Vis autem non timere potestatem? bonum fac, & habebis laudem ex illa. Dei enim minister est tibi in bonum. Si autem malum feceris; time, non enim sine causa gladium portat. Dei enim minister est: vindex in iram, ei qui malum agit. Ideò necessitati subditi estote: non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam. Ideò enim & tributa præstatis, ministri enim Dei sunt, in hoc ipsum servientes. Reddite ergo omnibus debita, cui tributum tributum: cui vectigal vectigal: cui timorem timorem: cui honorem honorem.

Evangelium. S. Matth.27.1.

MANE facto consilium inierunt omnes principes Sacerdotum, & Seniores Populi adversus Jesum, ut eum morti traderent. Et vinctum adduxerunt eum, & tradiderunt Pontio Pilato præsidi. Tunc videns Judas qui eum tradidit quod damnatus esset: pœnitentiâ ductus, retulit triginta argenteos principibus Sacerdotum & Senioribus, dicens, Peccavi, tradens sanguinem justum. At illi dixerunt, quid ad nos? Tu videris. Et projectis argenteis in Templo, recessit: & abiens laqueo se suspendit. Principes autem Sacerdotum acceptis argenteis, dixerunt, non licet eos mittere in corbanam: quia pretium sanguinis est. Consilio autem inito emerunt ex illis agrum figuli, in sepulturam peregrinorum. Propter hoc vocatus est ager ille, Haceldama, hoc est ager sanguinis, usque in hodiernum diem. Tunc impletum est quod dictum est per Jeremiam Prophetam, dicentem, Et acceperunt triginta argenteos pretium appretiati quem appretiaverant à filiis Israel: & dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi Dominus.

¶ *Post Symbolum Apostolorum, si non habeatur Concio, prælegetur una aliqua sex Homiliarum contra Rebellionem.*

¶ *Legenda est hæc sententia ad Offertorium.*

S. Matth. 7. 12.

OMNIA quæcunque vultis ut faciant vobis homines; ita & facite illis. Hæc est enim Lex & Prophetæ.

FORMULA

Formula Precum Publicarum, quotannis aſurpanda Trigeſimo *Januarii*, qui eſt dies Martyrii *CAROLI REGIS*, ejus nominis Primi.

¶ *Si dies iſte inciderit in Dominicam aliquam, Officium hoc ſequenti die Celebrabitur.*

¶ *Officium idem erit in omnibus cum Officio pro diebus Feſtis conſueto; niſi ubi poſteà aliter præſcriptum fuerit.*

Ordo Precum Matutinarum.

¶ *Miniſter incipiet ab una aliqua harum ſententiarum.*

CORRIPE me Domine, veruntamen in judicio: & non in furore tuo, ne fortè ad nihilum redigas me. *Jerem.*10.24.

Scindite corda veſtra, & non veſtimenta veſtra, & convertimini ad Dominum Deum noſtrum: quia benignus & miſericors eſt, patiens & multæ miſericordiæ, & præſtabilis ſuper malitia. *Joel.* 2. 13.

Miſericordiæ Domini quia non ſumus conſumpti: quia non defecerunt miſerationes ejus. *Lam.* 3. 22.

¶ *Pro Pſalmo,* Venite exultemus, *ſequens Pſalmus alternis recitabitur, à Presbytero, & à Clerico & Populo.*

VENITE, adoremus, & procidamus: & ploremus ante Dominum qui fecit nos. *Pſalm.* 95.6.

Reſipiſcamus, & convertamur ab iniquitatibus noſtris: & delebuntur peccata noſtra. Act. 3.19.

Convertatur vir à viâ ſuâ malâ, & revertetur Deus à furore iræ ſuæ, & non peribimus. *Jona.*3.8.

Iniquitatem noſtram nos cognoſcimus: & peccatum noſtrum contra nos eſt ſemper. Pſalm.51.4.

Provocavimus iram tuam Domine: ſed apud te propitiatio eſt, ideò timebunt te. *Lam.* 3. 42. *Pſalm.*130.4.

Ne perdas cum impiis Deus animas noſtras: & cum viris ſanguinum vitam noſtram. Pſalm.26.9.

Pollicitus es Domine quòd antequam clamemus, tu exaudies: & quod nobis adhuc loquentibus, tu audies. *Eſ.* 65. 24.

Et

Et nunc anima in anguſtiis & Spiritus anxius clamat ad te: udi, Domine, & miſerere. Ba-uc.3. 1.

Domine ne in furore arguas os: neque in irâ tuâ corripias os. *Pſalm.*6.1.

Propter nomen tuum Domine ropitiaberis peccato meo: mul-um eſt enim. Pſalm.25.12.

Averte faciem tuam à peccatis oſtris: & omnes iniquitates no-tras dele. *Pſalm.*51.10.

Corda munda crea in nobis De-s: & Spiritum rectum innova n viſceribus noſtris. Verſ.11.

Libera nos de ſanguinibus Deus: Deus ſalutis noſtræ. *Verſ.*15.

Libera nos & propitius eſto pec-atis noſtris: propter Nomen tu-m. Pſalm.79.9.

Benignè fac Domine in bona oluntate tuâ Sion: & ædificen-ur muri Jeruſalem. *Pſam.*51.19.

Nos autem Populus tuus, & oves paſcuæ tuæ, confitebimur ibi in ſæculum: in generationem generationem annunciabimus audem tuam. Pſam.79.14,15.

Gloria Patri, & Filio, & Spiri-ui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, ſemper, & in ſæcula ſæculorum. men.

Pſalmi Proprii. 7. 9. 10. 11.

Lectiones Propriæ. { *Prior,* 2 Sam.1. *Poſterior,* S.Matt.27.

Pro prima Collecta ad Matutinas, hæc ſequens Collecta recitabitur.

POTENTISSIME Deus, terribilis in judiciis tuis, & admirande in iis quæ operaris erga filios hominum, qui in gravi tuâ indignatione, permiſiſti ut Clementiſſimi Principis noſtri defuncti vita, die iſto per manus iniquorum ablata ſit: Nos humiles famuli tui, animo demiſſo confitemur, peccata hujus Gentis cauſam fuiſſe immiſſi in nos graviſſimi illius Judicii. Aſt Deus clementiſſime, cùm requires ſanguinem, noli effuſi ſanguinis illius innocentis crimen, (quod nihil expiare poteſt præter ſanguinem Filii tui) noli crimen illud populo hujus Regionis imputare, nec unquam ſanguis ille requiratur à nobis aut poſteris noſtris. Propitius eſto, propitius eſto populo tuo, quem redemiſti; & ne iraſcaris nobis in æternum, ſed parce nobis propter miſericordiam tuam, per merita Filii tui Jeſu Chriſti Domini noſtri. *Amen.*

¶ *In fine Litaniæ (quæ ſemper die iſto recitabitur) poſt Collectam* (Infirmitates noſtras ſupplices quæſumus, &c.) *dicendæ ſunt hæ tres Collectæ.*

PRECES noſtras quæſumus Domine, clementer exaudi, & illis omnibus parce qui tibi peccata ſua confitentur, ut quos conſcientia delictorum accuſat, indulgentia propitiationis tuæ abſolvat, per Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

POTEN-

POTENTISSIME Deus, & Pater misericors, qui omnium hominum misereris, & nihil eorum odisti quæ condidisti, qui non vis mortem peccatoris, sed magis ut convertatur ab iniquitate sua, & salvus fiat; delicta nostra clementer condona nobis; excipe & consolare nos, qui laboramus & fatiscimus sub onere peccatorum nostrorum. Tuum est semper misereri, tu unus peccata potes condonare; nobis igitur parce, Domine, parce Populo tuo quem redemisti. Ne intres in judicium cum famulis tuis, qui sumus vilis cinis & pulvis & miseri peccatores: sed ita iram tuam averte à nobis qui vilitatem nostram humiliter agnoscimus, & quos verè delictorum nostrorum pœnitet, sicque festina ad adjuvandum nos in hoc mundo, ut tecum æternùm vivamus in futuro, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Tum Populus hoc quod sequitur dicet post Ministrum.*

CONVERTE nos misericors Domine & convertemur. Propitius esto Domino, propitius esto populo tuo, qui ad te convertitur in lacrymis, jejuniis & precibus. Quia tu es Deus misericors & plenus miserationum, longanimis, & multæ misericordiæ. Tu parcis cùm pœnas meremur, & in ira tua de misericordia cogitas. Parce populo tuo misericors Domine, parce; & ne des hæreditatem tuam in opprobrium. Exaudi nos Domine, quia multa est misericordia tua; & secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos; per merita & mediationem Filii tui benedicti Jesu Christi Domini nostri, Amen.

¶ *In Officio Sacræ Communionis, immediatè post Decalogum, hæc Collecta recitabitur.*

DOMINE Omnipotens, & æterne Deus; corda & corpora nostra quæsumus, dirigere, sanctificare ac regere digneris in viis Legis tuæ, & in operibus mandatorum tuorum; ut potentissimâ tuâ protectione cum corpore, tum animo hîc & in æternum tuti simus, per Jesum Christum Dominum & Servatorem nostrum. *Amen.*

¶ *Tum sequetur Oratio pro Rege,* (Omnipotens Deus, cujus Regnum æternum est, *&c.*) *deinde hæ duæ Collectæ.*

BENEDICTE Deus, in cujus oculis Sanctorum tuorum mors pretiosa est; Nomen tuum magnificamus pro ubertate illa gratiæ, quam Principi nostro defuncto Martyri tuo, largitus es, qua factus est idoneus qui tam alacritèr premeret vestigia benedicti Magistri & Servatoris sui, constanter & miti animo barbaras omnes contumelias perpetiendo, & tandem ad sanguinem usque resistendo; & tum etiam illud ipsum exemplum sequutus, orando pro suis interfectoribus. Benedicta sit apud nos in æternum memoria illius, ut patientiæ & charitatis ipsius exemplum imitemur. Ac

concede ut noſtra hæc Regio immunis ſit ab ultione ſanguinis illius, & ut miſericordia tua in delictorum noſtrorum condonatione glorificetur; quæ omnia petimus propter Jeſum Chriſtum. *Amen.*

DA nobis, quæſumus Domine, ut hujus mundi curſus ita pacificè tua gubernatione dirigatur, ut Eccleſia tua tibi tranquilla devotione cum gaudio ſerviat, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Epiſtola. 1 S. Petr. 2.13.

SUBJECTI eſtote omni humanæ creaturæ propter Deum: ſive Regi quaſi præcellenti, ſive ducibus, tanquam ab eo miſſis ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum: quia ſic eſt voluntas Dei, ut benefacientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam. Quaſi liberi, & non quaſi velamen habentes malitiæ libertatem, ſed ſicut ſervi Dei. Omnes honorate. Fraternitatem diligite. Deum timete. Regem honorificate. Servi ſubditi eſtote in omni timore Dominis, non tantum bonis & modeſtis, ſed etiam dyſcolis. Hæc eſt enim gratia, ſi propter Dei conſcientiam ſuſtinet quis triſtitias, patiens injuſtè? Quæ eſt enim gloria, ſi peccantes, & colaphizati ſuffertis, ſed ſi benefacientes patientes ſuſtinetis; hæc eſt gratia apud Deum, in hæc enim vocati eſtis: quia Chriſtus paſſus eſt pro nobis vobis relinquens exemplum ut ſequamini veſtigia ejus. Qui peccatum non fecit, nec inventus eſt dolus in ore ejus.

Evangelium. S. Matth. 21.33.

HOMO erat Pater-familias qui plantavit vineam, & ſepem circundedit ei, & fodit in eâ torcular, & ædificavit Turrim, & locavit eam agricolis: & peregrè profectus eſt, cum autem tempus fructuum appropinquaſſet, miſit ſervos ſuos ad Agricolas, ut acciperent fructum ejus. Et Agricolæ apprehenſis ſervis ejus alium ceciderunt, alium occiderunt, alium verò lapidaverunt. Iterum miſit alios ſervos plures prioribus, & fecerunt ſimiliter. Noviſſimè autem miſit ad eos Filium ſuum, dicens, verebuntur forte Filium meum. Agricolæ videntes Filium, dixerunt intra ſe. Hic eſt hæres, venite occidamus eum, & habebimus hæreditatem ejus, & apprehenſum eum ejicerunt extra vineam, & occiderunt. Cum ergo venerit Dominus vineæ, quid faciet Agricolis illis? Aiunt illi malos male perdet: & vineam ſuam locabit aliis agricolis, qui reddent ei fructum temporibus ſuis.

¶ *Poſt Orationem* (Pro univerſo ſtatu Eccleſiæ Chriſti, &c.) *hæc Colleſta dicetur.*

DOMINE Pater noſter cœleſtis, qui non plectis nos pro meritis peccatorum noſtrorum, ſed in medio judiciorum tuorum miſericordiæ etiam recordatus es, favori tuo ſingulari acceptum ferimus, quod, licet pro magnis multiplicibuſque delictis noſtris quibus iram tuam provocavimus, permi-

ſeris ut unctus tuus die iſto, incideret in manus hominum violentorum, & ſanguinem ſitientium, & ab iis barbarè interficeretur, nos tamen non dereliquiſti perpetuò tanquam oves ſine Paſtore; ſed benigna illa tua providentiâ, coronæ illius hæredem indubitatum Regem *Carolum* Secundum, Dominum noſtrum clementiſſimum, non ſine miraculo immunem præſtitiſti adverſus ſanguinarios inimicos ſuos ipſum cooperiens tegmine alarum tuarum, uſque dum eorum tranſierit iniquitas, ipſumque opportuno præſtitutóque tuo tempore reducens, ut ſedeat in Pace ſuper ſolio Parentis, & ut ea authoritate in nos utatur quam ſpeciali gratiâ tuâ illi commiſiſti; pro his magnis & ineffabilibus beneficiis tuis ſumma cum animi demiſſione, atque ex intimo corde tibi gratias agimus, ſupplicantes ut benignam protectionem tuam ipſi perpetuam eſſe velis, eique concedas diutumum proſperumque Regnum ſuper nos. Sic nos populus tuus agemus tibi gratias ſempiternas, & laudem tuam indeſinenter patefaciemus à generatione in generationem, per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. *Amen.*

Ordo pro Veſpertinis Precibus.

¶ *Pſalmi proprii,* 38. 64. 143.

¶ *Lectiones propriæ,* { *Prior,* Jerem. 41. *aut* Dan. 9. *uſque ad v.* 22. *Poſterior,* Heb. 11. *v.* 32. *uſque ad v.* 7. *cap.* 12.

¶ *Loco primæ Collectæ Precibus Veſpertinis, adhibeantur duæ iſtæ quæ ſequuntur.*

O BENEDICTE Domine Deus, qui omnia ſapientiâ tua non tantum gubernas & dirigis juſtitiæ tuæ maximè convenienter, ſed voluntatem tuam ita perficis, ut fieri non poſſit quin agnoſcamus te juſtum eſſe in omnibus viis tuis, & ſanctum in omnibus operibus; nos populus tuus multiplicium peccatorum rei coram te procidimus, confitentes quòd recta fuerunt judicia tua, cùm permitteres, ut Die iſto, homines crudeles, filii Belial, manus ſuas cruentarent ſanguine uncti tui; nempe nos ipſi judicia iſta ſuper nos adduximus irâ tuâ diu multumque in nos flagitiis noſtris provocatâ; propterea igitur humiliamus nos ipſos hic coram te, miſericordiam tuam ſuper ea omnia implorantes; & ut velis hanc Gentem noſtram à ſanguinibus liberare ſupplicantes, ab eo maximè qui die iſto, effuſus eſt; avertas etiam à nobis & à poſteris noſtris ea omnia judicia quibus obnoxios peccata noſtra nos jure merito reddiderunt. Hæc concede propter ſuperabundantia merita Filii tui Servatoris noſtri Jeſu Chriſti. *Amen.*

BENE-

BENEDICTE Deus, juſtè atque potens, qui permiſiſti ut chariſſimus famulus tuus venerandus Princeps noſter defunctus die iſto, violentis improborum contumeliis traditus fuerit, ab ipſis protervè habendus & tandem interficiendus; quanquam tum fœdum facinus non niſi cum honore atque attoniti cogitare valemus; attamen gratiſſimis animis commemoramus glorias gratiæ tuæ, quæ tùm in Uncto tuo emicuerunt, quem memorabili exemplaris patientiæ, manſuetudinis ac charitatis menſurâ donare dignatus es, etiam horâ mortis in conſpectu crudelium inimicorum ſuorum. Et quamvis ſiveris illos eò uſque violentiæ progredi, ut eum interfecerint, & ſolium ipſius occupaverint, attamen Filium ejus ad quem jure hæreditario pertinebat, ingenti miſericordiâ ſervaſti incolumem & tandem mirabili providentiâ reducem ſuper illud collocaſti ut veram tuam Religionem apud nos denuò inſtauraret, & pacem conſtitueret. Pro quibus Nomini tuo gloriam tribuimus, per Jeſum Chriſtum benedictum Dominum noſtrum. *Amen.*

¶ *Immediatè ante Orationem S.* Chryſoſtomi, *hæc Collecta dicetur.*

OMNIPOTENS & ſempiterne Deus, cujus juſtitia ſicut montes Dei, & judicia ſicut abyſſus multa; & qui barbara illa cæde, in ſacram perſonam Uncti tui, Principis noſtri defuncti, die iſto, commiſſâ nos docuiſti vel Regum maximos, vel hominum optimos violentæ æque ac naturali morti eſſe obnoxios; hinc etiam doce nos dies noſtros ita computare ut ad ſapientiam animum noſtrum adjiciamus. Ac concede ut neque ſplendor ullius rei magnæ, neque imaginatio ullius boni in nobis, avertant oculos noſtros à nobis, quominus eos conjiciamus in nos ipſos tanquam in pulverem & cinerem peccato etiam iniquinatum; ſed ut beati hujus Martyris tui exemplum ſequuti, progrediamur ad præmium ſupernæ vocationis nobis propoſitum, in fide & patientiâ; in humilitate & manſuetudine; in mortificatione & abnegatione noſtri ipſorum; in charitate & conſtanti perſeverantiâ uſque ad finem. Et hæc omnia propter Filium tuum Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum; cui tecum & cum Spiritu ſancto, ſit omnis honor & gloria in ſæcula ſæculorum. *Amen.*

Formula Precum cum Gratiarum Actione quotannis usurpanda die Vigesimo Nono *Maii*; qui dies est Regiæ Majestatis Natalis, ejusque felicis in Regna sua Reditus.

¶ *Officium idem erit in omnibus, cum Officio pro diebus Festis, nisi ubi posteà aliter præscriptum fuerit.*

¶ *Si dies iste inciderit in diem Ascensionis, Pentecostes, aut Dominicam Trinitatis, addendæ erunt tantum propriis locis Collectæ hujus Officii Festorum istorum Officiis. Si inciderit in ullam aliam Dominicam, aut Feriam secundam, aut Tertiam post Pentecosten, Collectæ dicentur prout supra præscriptum est, ut & Psalmi proprii prout hic assignantur, pro Psalmis juxta consuetum Ordinem usitatis, cætera verò hujus Officii omittentur.*

¶ *Preces Matutinæ ab hac Sententia incipient.*

OBSECRO primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus: pro regibus, & omnibus qui in sublimitate constituti sunt: ut quietam & tranquillam vitam agamus in omni pietate & castitate. Hoc enim bonum est & acceptum coram Salvatore nostro. 1 *Tim.* 2. 1,2,3.

¶ *Pro Psalmo,* Venite exultemus, *cantabitur aut recitabitur Hymnus sequens; alternis à Presbytero, & à Clerico & Populo.*

VENITE, exultemus Domino: jubilemus Deo salutari nostro. *Psalm.*95.1.

Præoccupemus faciem ejus in confessione: & in Psalmis jubilemus ei. vers. 2.

Quoniam Deus magnus Dominus: & Rex magnus super omnes Deos. *vers.*3.

Salvavit sibi dextera ejus: & brachium sanctum ejus. Psalm. 98.2.

Notum fecit Dominus salutare suum: in conspectu Gentium revelavit justitiam suam. *vers.*3.

Recordatus est misericordiæ suæ & veritatis suæ Domini Israel: viderunt omnes termini terræ salutare Dei nostri. vers.4,5.

Invenit enim David servum suum: oleo sancto suo unxit eum. *Psalm.*89.20.

Manus

Manus Domini auxiliata est ei: & brachium illius confortavit eum. vers.21.

Nihil profecit inimicus in eo: & filius iniquitatis non nocuit ei. *vers.*22.

Concidit à facie ipsius inimicos ejus: & odientes eum in fugam convertit. vers.23.

Et veritas ejus & misericordia ejus cum ipso: & in Nomine Domini exaltatum est cornu ejus. *vers.*24.

Et posuit in mari manum ejus: & in fluminibus dexteram ejus. vers.25.

Ideò confitebuntur tibi Domine omnes Reges terræ: quia audierunt omnia verba oris tui. *Psalm.* 138.5.

Et cantabunt in viis Domini: quoniam magna est gloria Domini. vers.6.

Laudationem Domini loquetur etiam os meum: & benedicat omnis caro Nomini sancto ejus in sæculum, & in sæculum sæculi. *Psalm.*145.22.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.

Sicut erat in Principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Psalmi Proprii,* 20.21.85.118.

¶ *Lectiones Propriæ,* { *Prior,*2 Sam.19.v.9. *Posterior,* Rom.13.

¶ *In Suffragiis post Symbolum Apostolicum, hæc inserentur & pro Rege dicentur.*

Presbyter.

Domine salvum fac Regem.

Populus.

Qui sperat in te.

Presbyter.

Mitte illi auxilium de Sancto.

Populus.

Et perpetuo eum potenter defende.

Presbyter.

Nihil prævaleant inimici in eum.

Populus.

Filius iniquitatis non appropinquet ad nocendum ei.

¶ *Pro prima Collecta ad Matutinas hæ duæ dicentur.*

O DOMINE Deus salutis nostræ, qui super hanc regionem benignitatem tuam supra modum multiplicasti, & à nuperis miserabilibus turbis nostris nos non sine miraculo providentiâ tuâ liberasti, reddito nobis verendo nostro Principe ac Domino *Carolo* Rege famulo tuo; Hic jam præsentes adsumus in conspectu tuo cum debita gratiarum actione, ineffabilem illam bonitatem tuam die isto, nobis patefactam agnituri, & laudem glorioso tuo Nomini tributuri, demisse rogantes ut accepta tibi sit sincera, quamquam indigna, nostri ipsorum oblatio; omnimodam obedientiam sanctam cogitatione, verbo & opere divinæ Majestati tuæ voventes; ac pollicentes in te & propter te omnem veram ac debitam fidem Uncto tuo, & postmodùm hæredibus ejus. Quem ut omni incremento gratiæ, honoris, & fælicitatis in hoc mundo cumules, & in futuro immortalitate & gloria Corones, quæsumus, propter Jesum

Christum Dominum & Salvatorem nostrum unicum. *Amen.*

O DEUS, qui divinâ providentiâ tuâ ac bonitate, die isto, in lucem viventium produxisti, & eodem die reduxisti ac nobis legitimisque, atque indubitatis juribus suis reddidisti clementissimum Principem nostrum *Carolum* Regem famulum tuum, vitam illius custodi quæsumus, & solium stabili. Sis ipsi galea salutis à facie inimicorum, & turris fortitudinis in tribulatione; sit Regnum illius prosperum, sint illius dies multi. Justitia, veritas & sanctitas, pax, charitas, & omnes virtutes Christianæ floreant eo imperante. Serviat illi Populus suus cum honore & obsequio; serviat etiam ipse tibi prout tenetur, ita tibi serviat in terris ut tecum posthac æternum in cœlis regnet, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Recitatâ Litaniâ (quæ semper die isto recitabitur) post Collectam,* (Infirmitates nostras, &c.) *dicetur hoc quod sequitur.*

DOMINE Deus, Pater summè misericors, qui ex gratia & favore tuo singulari die isto, *Carolum* Regem famulum tuum Principem nostrum in Patriam reducem in solio hujus Regni collocasti, eo pacto publicâ liberâque veræ tuæ Religionis veríque tui cultus professione nobis restitutâ, ad magnum cordium nostrorum lætatium ac gaudium; nos indigni famuli tui hic congregati ad memoriam hujusce magni beneficii tui celebrandam; summâ animi demissione te rogamus supplices, ut gratia tua nobis concedatur quâ vere sincereque gratam mentem ob illud, tibi semper ostendamus; utque Rex noster clementissimus annos multos multósque Regnet super nos cum omni virtute, pietate, & honore; Nos autem, tanquam fideles subditi ei debitum obsequium præstantes, ipso diu una cum magnis benedictionibus tuis fruamur, quas per eum nobis largitus est, propter Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *Immediatè ante Orationem S.* Chrysostomi, *utere Collecta Gratiarum Actionis,* (Pro Pace, & ab hostibus liberatione.)

OMNIPOTENS Deus, qui famulis tuis turris fortitudinis, & propugnaculum existis adversus hostes ipsorum, laudem & gratiarum actiones tribuimus pro liberatione nostra à magnis illis, atque imminentibus periculis quibus circumsidebamur. Benignitati tuæ acceptum ferimus quod ipsis præda facti non fuimus, obsecrantes ut favores illos tuos perpetuos nobis esse velis, ut omnibus palam sit te Servatorem nostrum & Liberatorem magnum existere, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

¶ *In Officio Communionis, inter Decalogum & Epistolam, hæ duæ Collectæ recitabuntur, loco Collectæ pro Rege, & Collectæ Diei.*

CLEMENTISSIME Deus, & Pater misericors, qui infinitâ tuâ potentiâ ac bonitate post tot tantasque

tantasque turbas ac res adversas, tutò pacatéque famulum tuum *Carolum* Regem, supremum Dominum nostrum in solio avito collocasti (omni potentia omnique malitia inimicorum suorum nequicquam obsistentibus) nobis cum eo & per eum, liberâ sacra-sanctæ tuæ veritatis & Evangelii professione unà cum pace & prosperitate, pristinâ, restitutis. Te rogamus supplices ut salutarem defensionem tuam ipsi concedas, utque benignitatem, favorem & misericordiam tuam ei indulgeas; ac in animis nostris omne debitum obsequium & fidem erga ipsum semper excites unà cum religiosa obedientia, & gratitudine, erga te pro his & aliis omnibus beneficiis tuis, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

CONCEDE, quæsumus, omnipotens Deus, ut Rex supremus Dominus noster, quem die isto, in patriam auspicatò reducem nobis restituisti, sit potens Populi sui Protector, religiosus sanctæ fidei, sanctæque Ecclesiæ tuæ apud nos defensor, illustris omnium inimicorum victor, clemens omnium subditorum suorum Moderator; & fœlix multorum liberorum parens ad hanc gentem jure successivo regendam in omnia sæcula, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola. 1 *S. Pet.* 2. 11.

CHARISSIMI obsecro vos tanquam advenas, & peregrinos abstinere vos à carnalibus desideriis, quæ militant adversus animam. Conversationem vestram inter Gentes habentes bonam: ut in eo quod detractant de vobis tanquam de malefactoribus, ex bonis operibus vos considerantes glorificetis Deum in die visitationis. Subjecti igitur estote omni humanæ Creaturæ propter Deum: sive Regi quasi præcellenti, sive ducibus tanquam ab eo missis ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum: quia sic est voluntas Dei, ut benefacientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam. Quasi liberi, & non quasi velamen habentes malitiæ libertatem, sed sicut servi Dei. Omnes honorate. Fraternitatem diligite. Deum timete. Regem honorificate.

Evangelium. S. Matth. 22. 16.

ET mittunt ei discipulos suos, cum Herodianis, dicentes, Magister scimus quia verax es, & viam Dei in veritate doces, & non est tibi cura de aliquo, non enim respicis personam hominum: dic ergo nobis, quid tibi videtur, licet censum dare Cæsari, an non? Cognitâ autem Jesus nequitiâ eorum, ait. Quid me tentatis hypocritæ? Ostendite mihi numisma census. At illi obtulerunt ei denarium. Et ait illis Jesus, Cujus est imago hæc & superscriptio? Dicunt ei, Cæsaris. Tunc ait illis, Reddite ergo quæ sunt Cæsaris Cæsari: & quæ sunt Dei Deo. Et audientes mirati sunt, & relicto eo abierunt.

Post

¶ *Post Orationem* (Pro universo statu Ecclesiæ Christi) *sequenti Collecta utere.*

DOMINE Deus noster, qui cuncta in cœlis & in terra sustentas ac dirigis; suscipe humiles orationes nostras cum gratiarum actionibus pro supremo Domino nostro *Carolo*, gratiâ ac providentiâ tuâ super nos in Regem nostrum constituto: & univer am stirpem Regiam unà cum eo, cœlestis Spiritus tui rore ita bea, ut semper in bonitate tua sperantes, potentia tua protecti, & clementia ac favore tuo sempiterno coronati, cum sanitate, pace, lætitia, & honore, longævam prosperamque vitam degant in terrâ, & post mortem vitam æternam & gloriam in Regno Cœlorum consequantur; per merita & mediationem Jesu Christi Servatoris nostri; qui unà cum Patre, & Spiritu sancto, vivit & regnat semper unus Deus, in sæcula sæculorum. *Amen.*

FINIS.

C 171236

BRITISH MUSEUM